3 1761 09616136 9

Digitized by the Internet Archive
in 2014

https://archive.org/details/manualdenovellsa07barc

COLECCIÓ

DE

DOCUMENTS HISTÓRICHS INÉDITS

DEL ARXIU MUNICIPAL DE LA CIUTAT DE BARCELONA

Barcelona. Consell de Cent Jurats

MANUAL DE NOVELLS ARDITS

VULGARMENT APELLAT

DIETARI

DEL

Antich Consell Barceloní

Volúm Seté

QUE COMPRÉN LO VOLUM ORIGINAL XXIIÉ

ANYS 1597 - 1602 PART

PUBLICAT PER ACORT Y Á DESPESAS DEL EXCM. AJUNTAMENT CONSTITUCIONAL
É INICIAT PER LOS ILUSTRES SENYORS REGIDORS

D. FREDERICH SCHWARTZ Y LUNA y D. FRANCESCH CARRERAS Y CANDI
EN COMISSIÓ
DEL MATEIX EXCELENTÍSSIM AJUNTAMENT

BARCELONA. — 1898

IMPREMPTA DE HENRICH Y COMPANYÍA, EN COMANDITA
Passatje Escudellers, 4

DP
402
B2 A2
V.7

Tasa

del present volúm á la rahó dels anteriors, ab son Index: 4 pessetas 75 céntims.

LIBRARY
JAN 3 1962
UNIVERSITY OF TORONTO.
779499

Jhs Maria cum beato Francisco

LIBRE VINT Y DOS DIETARI COMENSAT

PER MI FRANCESC PEDRALBES, NOTARI PUBLIC DE BARCELONA Y SCRIVA RATIONAL DE LA CASA DE LA PRESENT CIUTAT DE BARCELONA, EXTRET EN DIT OFFICI PER MORT DE MOSSEN MONTSERRAT RIERA NOTARI REAL CIUTEDA DE LA PRESENT CIUTAT EN LO CONSELL DE CENT JURATS CELEBRAT A XVIIIJ DEL MES DE FEBRER DEL ANY M.D.LXXXXVJ, LO QUAL LIBRE ES COMENSAT AL PRIMER DEL MES DE MAIG DEL ANY M . D . LXXXXVIJ.

Essent consellers de la dita ciutat los devall scrits

mossen Pere Ferreres ciutada en cap
micer Francesc Çaragosa doctor en drets segon
mossen Francesc de Gualbes militar tercer
mossen Francesc Palau mercader quart
mossen Joan Pau Riber argenter quint.
Clavari mossen Joan Miquel Çabastida ciutada.

M . D . LXXXXVIJ

MAIG

DIJOUS I. — Dia dels apostols.

DIVENDRES IJ. — Dit dia juraren los consols de la lotja mossen Joan Palau militar y mossen Montserrat Lavaneres mercader en la cort del honorable batlle de Barcelona, anaren los S.ors consellers acompanyar als dits consols al dit jurament ab molts ecclesiastichs cavallers y ciutadans honrats y ab altra gent dels altres staments ab agraduatio, com apar en lo libre de les agraduations que aporta lo scriva de les obres. Consols de la Llotja: jurament.

Dia de Santa Creu.

DISAPTE IIJ. — Dit dia anaren los S.ors consellers ab promens ha ohir lo offici a la seu conforme acostumen, y monsenyor de Barcelona digue la missa de pontifical.

Justas en lo Born.

Moli de S. Pere.

DIUMENGE IIIJ. — Dit dia se feren les justes de la confraria de S.t Jordi en lo Born y anaren hi los S.ors consellers convidats de part dels S.ors diputats. — Dit dia a les dues hores despres dinar y abans de anar a les dites justes anaren los dits S.ors consellers ab embaxada en casa del senyor loctinent general, lo qual trobaren dins de una instantia que es devers lo carrer de la Porta ferrissa de les cases del S.or marques de Aytona, pera donar quexa dels arrendadors dels molins reals de que impedien o, perturbaven que la aygua del rec condal no arribas al moli de sanct Pere, pera que nos pogues moldrer en dit moli y los poblats de aquesta ciutat haguessen de anar a moldrer fora de dita ciutat, en gran dany del dit moli y desatent de tots los poblats de la ciutat, quexant se tambe del S.or don Joan de Ycart balle general com no havie provehit y manat en que dita aygua del rec arribas al dit moli de sanct Pere sabent ell lo dany que dit molí rebia en no poder moldrer per falta de la dita aygua E per lo S.or loctinent general los fonc dit y respost que ell enviaria a demanar al dit don Joan de Ycart hi li manaria que ab brevedat fes anar la aygua del rec al dit molí de sanct Pere.

Taulers: jurament.

DIMARTS VJ. — Dit dia fonc lo jurament de mestre Vicens Castello doctor en medicina y de mossen Joan Garriga mercader (administradors) de la taula de la present ciutat extrets per lo bienni propvenidor, los quals juraren en la casa de la present ciutat en ma de mossen Pere Ferreres conseller en cap E apres de haver prestat son jurament foren acompanyats dits taulers per los dits S.ors consellers en companyia de molts cavallers ciutadans honrats y altres persones de tots estaments fins a la lotja ab agraduatio, com mes largament apar en lo libre de les agraduations aportat per lo scriva de les obres, y alli foren posats en posessio los dits taulers de lur exercici y los S.ors consellers despedintse de les persones que eren vingudes ab ells en dita agraduatio sen tornaren quiscu de ells de per sí a lurs cases.

Dia de Sant Miquel.

DIJOUS VIIJ. — Dit dia anaren los S.ors consellers a ohir lo offici a la sglesia de S.t Miquel convidats per los obres, y fonc hi tambe lo S.or loctinent general.

DIUMENGE XJ. — Dit dia anaren los S.ors consellers con-

vidats al Born pera veurer les justes que dues quadrilles de cavallers se eren desafiats a fer, y apres de esser entrades les dites dues quadrilles per lo Born y haver fet volta per lo entorn del renc sobrevingue una pluja tant gran y ab tanta abundantia, que fonc forsat haver sen de tornar tothom sens poder correr ninguna carrera, y axi foren porrogades les dites justes per altra jornada. Justas: prorogació per pluja.

DIMECRES XIIIJ. — En aquestos tres dies anaren los S.ors consellers seguint les professons de la seu de les letanies, conforme acostumen. Letanies.

DIJOUS XV. — Dit dia anaren los consellers a ohir lo offici a la seu ab promens com tenen acostumat, hi noy hague pontifical. Dia de la Asensio.

DISAPTE XVIJ. — Dit dia a la tarda vingueren en la present casa estant congregats los S.ors consellers dins la instantia del consell de trenta, don Gispert de Guimera mossen Francesc de Vilafrancha militar y mossen Francesc Cornet ciutada honrat de la present ciutat, tramesos ab embaxada de part del stament militar lo qual estava congregat segons digueren en lo capitol de la seu pera dir y fer asaber als dits S.ors consellers com lo dit stament militar havia entes com entre los S.ors diputats y los S.ors de la novena dos dies fa hi havia algunes diferenties, de manera que la enseculatio estava parada y no passava avant, y que per alguns inconvenients ques porien succehir havia aparegut al dit stament militar fer una embaxada als dits S.ors diputats pera que fossen servits se fes dita enseculatio conforme esta disposat en lo capitol del nou redres fet en les ultimes corts, y que los S.ors consellers fossen servits per part de aquesta ciutat fer semblant embaxada als dits S.ors diputats. E per lo S.or conseller en cap fonc respost en presentia dels altros S.ors consellers a la dita embaxada, com la ciutat y ells en nom de aquella estaven promptes y aparellats per tenir la correspondentia ques deu ab lo dit estament militar de fer encontinent la dita embaxada als S.ors diputats, y fer sercar per los verguers dos cavallers o, ciutadans per fer la dita embaxada, entengueren dits S.ors consellers com la disentio era acabada y los dits S.ors diputats havian ja closa la enseculatio y axi nos feu la embaxada. Diputacio: dissencions per la inseculacio.

DIUMENGE XVIIJ. — Dit dia anaren los S.ors consellers al Born convidats per veurer les justes ques eren dexades de fer Justas.

lo diumenge abans per causa de la pluja, y fou hi lo S.or locti-nent general.

Dimarts XX. — Dit dia hi hague consell de cent y fonc per la porrogatio que fonc feta en lo ultim consell de cent que fonc tingut ha..... del mes de pus proppassat, y ab dit consell fonc feta desliberatio que fossen legides les letres de mestre Massaguer qui esta en cort per negocis y afers de la present ciutat pera que ohides aquelles se pugue desliberar lo fahedor, y perque era hora tarda y los negotis contenguts en dites letres requerexen molta speculatio, fonc feta desliberatio que dit negoti fos comes a setze persones, ço es quatre de cada stament pera que juntament ab los S.ors consellers tinguen la matexa facultat de respondrer a dites letres que lo present consell sens referiment algu, hi que si lo privilegi dels menuts es hagut ques accepte, y encontinent foren elegides les persones seguents

Ciutadans y militars	Artistes
Pere Auzias Marc	Joan Pau Lentiscla
micer Joan Exerrat	Montserrat Clara
mossen Joan Palau	Pere Pasqual
micer Mariano Berart	Bernabe Cabanyes
Mercaders	**Menestrals**
Gaspar Carcer	Pere Cayrosa, guadamiciler
Felix Matalí	Pere Pau Riba, argenter
Miquel Cuyas	Jaume Mas, sastre
Gabriel Steve	Jaume Tarroja, argenter.

Dia de pasqua del sperit sanct.

Diumenge XXV. — Dit dia anaren los S.ors consellers ab promens a ohir lo offici a la seu com tenen de costum, y monsenyor de Barcelona digue lo offici de pontifical.

Negoci de les encomandas del orde de S. Joan.

Dijous XXVIIIJ. — Dit dia ana mossen Pere Ferreres conseller en cap de la present ciutat ab voluntat y consentiment dels altros senyors consellers acompanyat de alguns cavallers y ciutadans honrats de dita ciutat convidat per part dels S.ors diputats, a la casa de la diputatio ahont staven congregats los dits S.ors diputats y moltes persones dels tres staments per lo negoti de les encomendas del orde de sanct Joan, y alli per dits señors diputats foren fetes llegir tres letres missives de sa magestat passades per cancellaria dirigides als jurats y consell de la vila

de Horta y de la vila de Ulldecona, y una consulta del señor Bisbe de Tortosa, copias de les quals foren donades al dit señor conseller en cap pera que vistes y hoides aquelles poguessen los señors consellers de la present ciutat aconsellar als dits señors diputats y persones dels dits tres staments lo ques devia fer aserca de dit negoti al servey de Deu y de sa Mag.t y benefici de tot lo present principat de Cathalunya E ohit y entes per dit señor conseller en cap lo deduhit y proposat per dits S.ors diputats, e presa copia de les dites lettres sen torna dit señor conseller en cap en la present casa per donar raho als altres señors consellers del que en la diputatio era estat dit y proposat, pera que poguessen aconsellar lo que apparria esser mes convenient per la bona directio del negoti E apres de haver consultat dit negoti ab molts cavallers y ciutedans ques trobaren presents en la present casa, y hagut lo vot y parer de tots los altres señors consellers, torna lo dit señor conseller en cap a la dita casa de la diputacio per donar lo vot de la present ciutat, y fonch que attes que per lo que per part de sa Mag.t se manave ab les dites letres missives ere directament contrafer a moltes constitucions privilegis usos y consuetuts del dit present principat de Cathalunya, que fos consultat lo negoti ab alguns doctors y havent en dit negoti contrafactio de constitucions com se enten, fos feta una scriptura cotant ab aquella les constitucions a ques contrafa, y apres dita scriptura sia presentada per part dels señors Diputats al señor loctinent general.

Copia de la letra de sa Mag.t per la universitat de Ulldecona

«El Rey

Amados y fieles nuestros, haviendo nombrado el gran mestre de Malta y convento de la religion de sanct Joan a fray Don Joan de la Nuça para essa encomienda de Ulldecona y lugares de Ventalles Ferriginales Godall y Amposta en los miembros a ella tocantes, conforme mas particularmente entendereys por las bullas y otros recaudos hos seran presentados, hos encargo y mando que para que cessen los procedimientos y censuras que ell nuntio de su sanctidat en estos mis Reynos Despanya tiene empeçadas a exequtar contra los dessa villa y encomienda, deys

al dicho fray Don Joan de la Nuça o, a la persona que son poder tuviere la possession della, que demas de esser esta mi determinada voluntad quedare en ello de vosotros muy servido Data en Madrid a XXV de Abril 1597.

YO EL REY

V.^{t} Frigola vicecancellarius
V.^{t} Comes generalis thesaurarius
V.^{t} Covaruvias R.^{s}
V.^{t} Clavaro R.^{s}

V.^{t} Guardiola R.^{s}
V.^{t} Don Pedro Sans fisci ad.^{tus}

Gassol secretarius.»

«Hodierna die quæ computatur 18 maij, ad noticiam Gasparis Episcopi Dertusensis devenerunt quedam litteræ ab Illmo domino nuntio decretæ declaratoriæ interdicti ecclesiastici in toto Regno Cathaloniæ in causa quæ ventillatur inter castellanum Ampostæ et alios littis consortes ex una, et deputatos Cathaloniæ et eis adherentes & facientes partibus ex altera, et licet velit & cupiat prefatus Episcopus tanquam filius obedientiæ, huiusmodi litteras exequi & omnia in eis contenta adimplere, tamen quia pro parte deputatorum fuit expositum litteras interdicti post datam illarum fuisse per dominum nuntium suspensas aut revocatas et ad id probandum fuit petita dilatio, et quod interim, non procedatur ad exequtionem, et Prorex Cathaloniæ, suis litteris significavit prefatum nuntium confessum fuisse excomunicationem contra doctores Regiæ Audientiæ per errorem fuisse latam Et quia multorum relatione intellexit post datam litterarum fuisse missos nuntios seu embasiatores tam pro parte Proregis quam deputatorum, ut totum hoc negotium cum domino nuntio tractent, conficiant et ad exitum cum debita obedientia quamprimum deducant, ideo quia premissa inducant perplexitatem cum aliqua auxietate & prebeant legittimam causam dubitandi an dominus nuntius in eo decreto persistat, aut aliud post illud deliberavit prefatus Episcopus consultari decrevit dominum nuntium super premissis, ut eius intellecta voluntate securius & commodius et litteras interdicti fructuosius exequi possit, ad cuius exequtionem offert se presto & paratum procedere, quamprimum voluntatem suam dominus Nuntius declaraverit.

GASPAR EPISCOPUS DERTUSENSIS.»

«*A los amados y fieles nuestros los Jurados y consejo y hombres buenos de la vila de Horta*

El Rey

Amados y fieles nuestros, haviendo nombrado el gran mestre de Malta y convento de la religion de S.t Joan a fray Don Fran.co Coloma para essa encomienda de Horta y lugares de Arnes, Bot, Casseres y Prop de Compta con los miembros a ella tocantes conforme mas particularmente entendereys por las Bullas y otros recaudos que por su parte hos seran presentados, os encargo y mando que para que cessen los procedimientos y censuras que el nuntio de su sanctidad en estos mis Reynos de Spanya tiene empessados exequtar contra los dessa villa y encomienda, deys al dicho fray Don Fran.co Coloma o, a la persona que su poder tuviere la possession della, no enbargante que no sea natural desse nuestro Principado, y que por los doctores de la real audientia del, no se le ayan entregado los exequtoriales que asta aqui se ha acostumbrado, que demas de esser essa mi determinada voluntad, quedare en ello de vosotros servido y de lo contrario muy deservido Datta en el Campillo a VIJ de mayo M.D.LXXXXVIJ.

Yo El Rey

V.t Frígola vicecancellarius
V.t Covaruvias R.s
V.t Clavaro R.s
V.t Batista R.s
V.t Guardiola R.s
V.t don Pedro Sans fisci advocatus

Gassol secretarius.»

«*A los amados y fieles nuestros los Jurados y consejo y hombres Buenos de la vila de Ulldecona.*

El Rey

Amados y fieles nuestros, haviendo nombrado el gran mestre de Malta y convento de la Religion de S.t Joan a fray don Joan de Lanuça para esa encomienda de Ulldecona y lugares de Ventalles Ferriginales Godalls y Amposta con los miembros a ella tocantes, conforme mas particularmente entendereys por las Bullas y otros recaudos que por su parte os seran presentadas, hos encargo y mando que para que cessen los procedi-

mientos y censuras que el nuntio de su sanctidad en estos mis Reynos de Spanya tiene empeçados ha exequtar contra los dessa villa y encomienda, deys al dicho don Joan de Lanuça o, a la persona que su poder tuviere la possession della, no enbargante que no sea natural desse nuestro principado y que por los doctores de la Real audientia del, no se le hayan entregado los exequtoriales que hasta aqui se ha acostumbrado, que demas de esser essa mi determinada voluntad, quedare en ello de vosotros servido y de lo contrario deservido Datta en el Campillo a VIJ de mayo *1597*

Yo El Rey

V.[t] Frígola vicecancellarius	V.[t] Batista R.[s]
V.[t] Covarubias R.[s]	V.[t] Guardiola R.[s]
V.[t] Clavaro R.[s]	V.[t] Don Pedro Sans fisci advocatus

Gassol secretarius.»

E apres divendres a XXX de dit, torna anar dit señor conseller en cap a la casa de la diputatio ahont estaven congregades moltes persones dels tres staments, ahont fonch llegida una scriptura ordenada per molts doctors cridats y aplicats per dits señors diputats, y de aquella fonch donada copia al señor conseller en cap pera que la consultas ab los altres señors consellers E legida y hoida dita scriptura fonch resolt per dits señors consellers que lo señor conseller en cap digues als señors diputats y persones de dits tres staments que lo vot y parer de la ciutat era que los señors diputats acompanyats de totes les persones que alli se trobarien presents de dits tres staments, anassen ab embaxada al señor Loctinent general pera suplicar lo que volgues intercedir ab sa magestat de no manar exequtar lo contengut en les dites lettres missives attes que ere contra constitucions privilegis usos y consuetuts del present principat de Cathalunya E li fos donada la scriptura que aserca de dit negoti era estada feta y ordenada per los dits doctors, y axi fonch resolt en la casa de la diputacio que al despres dinar fos feta dita embaxada a la hora que podria haver de sa Ex.[a] — Dit dia al despres dinar a les sinch hores vingueren ab embaxada a la present casa de part de dits señors diputats don Alexandre de Alentorn y mossen Luis de Claramunt donzell pera fer asaber de part dels dits señors diputats als señors consellers com ja tenien hora de sa Ex.[a] per

ohir la embaxada que los señors diputats li volien fer, y que ells venian aqui de part de dits señors diputats pera suplicar als señors consellers que per la bona correspondentia que esta ciutat ha tinguda sempre ab la casa de la diputacio fossen servits com a cap que es esta ciutat del bras real, fer semblant embaxada a sa Ex.ª de part de aquesta ciutat y suplicarlo sia servit de intercedir ab sa magestat mane sobreseurer en dit negoti per lo que se contrafa a molts privilegis constitucions consuetuts usos y stills axi del Principat com de la present ciutat E ohida dita embaxada, encontinent fonch resolt que per tenir la correspondencia ques deu ab la casa de la diputacio aquella matexa tarda apres de esser tornada la embaxada dels señors diputats vage Pau Amell altro dels verguers, per haver hora de sa Ex.ª per poderli fer dita embaxada, y tornat lo dit Pau Amell dix que sa Ex.ª li havia dit que be podien anar, que ell los aguardaria Y axi anaren encontinent tots los señors consellers ab promens acompanyats de alguns officials y altres persones en casa de sa Ex.ª , lo qual trobaren dins de una instantia que es a la part de la marina de les cases que trauen porta en lo carrer de la Merce E per lo señor conseller en cap li fonch explicada dita embaxada dient lo gran dany y preiudici que redundava a tot lo present principat y anaquesta ciutat del que per sa mag.ᵗ era manat ab les sobredites letres y com era contra constitucio y privilegis, y fos servit per fer merce anaquesta ciutat de voler intercedir ab sa mag.ᵗ fos servit manar sobreseurer en lo negoti e, apres li fonch donada una copia de la dita scriptura ordenada per los doctors, la qual presa per sa Ex.ª fonch respost a dita embaxada que ell no estava enterat del negoti ni sabia cosa alguna de aquestos ultims procehiments, y que ell scriurie y intercedira ab sa mag.ᵗ en tot allo que convindrie anaquesta ciutat y procurarie en que nos donas loch a rompiment de privilegis y constitucions, la qual scriptura donada per dit señor conseller en cap a sa Ex.ª es del tenor seguent

« EX.ᴹ SEÑOR »

« Per pragmatica real del Ser.ᵐ emperador Don Carlos dada en Barcelona a 16 de Janer 1520, esta disposat que nos puga donar ni pendrer possessio de ninguns beneficis ni dignitats ecclesiastiques que tinguen vassalls sens exequtorials emanats

de la real cancellaria, la qual pragmatica es estada apres confirmada y ampliada per lo mateix Carlos en la quarta cort de Monso del any *1547* cap. de cort 7, comensant «Si les leys ab tot effecte» En lo qual capitol expressament esta disposat que dits ecclesiastichs, no puguen pendrer possessio de les jurisdictions ni dels vassalls ni dels fruyts, rendes ni emoluments, sens dits exequtorials, y que los vassalls sots pena de mil ducats no puguen pagar rendes ni fruyts alguns als provehits en dites dignitats ecclesiasticas sens que primer sels fassa ostencio de dits exequtorials reals — Y axi mateix per lo Capitol de cort del mateix Carlos en la cort de Barcelona del any *1520*, e per lo capitol de cort de Monso del any *1534* cap. 1 y altros diversos capitols de cort y constitucions, esta disposat que les encomandes del orde de S.[t] Joan del Principat de Cathalunya no puguen esser donades ni conferides sino a comanadors nadius cathalans, y si aquelles se eren conferides a aragonesos valentians y a, altres strangers, que nols puguen esser concedits executorials — E per const.° de Pere 2 en la cort de Barcelona del any *1283* cap. 11 comensant «Totes les causes» confirmada y ampliada per la constitucio de la Reyna Maria en la cort de Barcelona any *1422* cap. 2, comensant «Volents» E per la constitucio del Rey Farrando 2 en la primera cort de Barcelona any *1481* cap. 3, comensant «Clarificant», esta disposat que les causes axi civils com criminals se hajen de declarar dins lo Principat de Cathalunya y no puguen esser extretes de dit principat E per la constitucio del mateix Farrando 2 en la 2.ª cort de Barcelona any *1493* cap. 1, e per la constitucio de la Reyna Germana en la cort de Monso any *1512* cap. 7, y per la const.° de Farrando 2 en la 2.ª cort de Barcelona any *1493* cap. 4 esta disposat que en Cathalunya les causes sien decidides per lo Loctinent General y Audientia real E per lo usatge començant «Juy de la cort» esta disposat que en Cathalunya se ha de judicar per usatges constitucions capitols de cort, e per *directum* y no per *indirectum* — E per la constitucio de Farrando 2 en la primera cort de Barcelona cap. 22 comensant «Poch valdrie fer leys» esta disposat que qualsevol lettres cartes provisions manaments encara que sien concedides per los Ser.[ms] Reys de Arago ab propri motiu que sien contra constitucions y capitols de cort, sien nulles e, invalides, e que per ninguns jutges ni officials de qualsevol nom e, preheminentia que sien, no sien oberts, ni sien

tinguts dits officials ha obeir en manera alguna encara que emanas primera segona e, tercera jussio en qualsevol altre manera — E per quant a noticia dels consellers de la present ciutat de Barcelona es pervingut que per sa mag.t a instancia segons se enten dels comanadors del habit de S.t Joan valentians y aragonesos ab lettres missives se ha manat a totes les universitats de la castellania de Amposta y altres de la religio de S.t Joan que donen la possessio als comanadors de S.t Joan que estan proveits de dites encomandes, no obstant dits comanadors proveits sien extranges del present Principat ni tinguen ni aporten executorials de la real cancellaria de dit principat, les quals cartes son de directo contrarias y repugnants a les sobredites y altres constitucions y capitols de cort, attes majorment que sobre la possessio de dites encomandes penja causa en la audiencia real indecissa e, introduhida per los mateixos comanadors valencians y aragonesos, a relacio del magnifich micer Joan Sabater, la decissio de la qual se ha de fer en dita Audientia real y no pot esser decidida per cartes ni manaments ni provisions de sa Mag.t , majorment estant fora dit Principat E per conseguent dites lettres reals no poden ni deuen esser obeides sens incorriment de les penes per constitucions y capitols de cort statuides contra los contrafahents de aquelles, y sens incorriment de perjurs de les sentencies de excomunications que tots los officials reals han ohit en lo introhit de son offici, demes que dites letres reals son contra disposicio de dret comu segons lo qual nos poden fer jussions provisions ni manaments *in medio littis* en preiudici dels littigants, y son tambe dites lettres reals y tots los procehiments que en virtut de aquelles se son fets y per avant se faran, nulles y attentatius en preiudici de dita *littis pendentia* y com a tals en via de dret abans de totes coses han de esser revocats — Perço y altrament los dits Consellers de la present ciutat supplicam a V. Ex.a extrajudicialment axi per part sua com de les persones dels tres staments convocades en la casa de la diputacio, sia servit no permetre ni donar loch en que dites lettres reals y manaments en aquelles contenguts sien exequtats, com sien contraries a les dites y altres constitucions y capitols de cort y preiudicials al be y utilitat del present Principat, e fer asaber a sa magestat la contrafactio ques fa en virtut de dites lettres y altres constitucions y capitols de cort, com stiguen dits consellers confiats que sa Mag.t com a cristianissim

per sa benignitat y clementia, entesa dita contrafactio y lo preiudici tant notable del present Principat, manara revocar dites lettres reals, y que en tot y per tot sien servades les dites y altres constitucions y capitols de cort.»

E feta la embaxada, los señors consellers ab dits promens sen tornaren en la present casa, y eren ja les vuyt hores de la tarda E apres restants los altres señors consellers en la dita present casa lo señor conseller en cap ana a la casa de la diputacio per donar raho als señors diputats de la resposta de sa Ex.ª e, ohida la dita resposta, per esser ja molt tart lo mes avant que feya a tractar acerca de dit negoti fonch porrogat per lo sandema.

Segueixen dits debats.

DISAPTE XXXJ. — Dit dia torna anar lo señor conseller en cap convidat per part dels dits señors diputats en la casa de la diputacio y ohit alli tot lo que per part dels señors diputats y de les persones dels tres staments que estaven alli presents, torna en la present casa pera consultar lo negoti ab los dits altres Señors consellers y ohit alli lo parer y consell de molts cavallers y ciutedans honrats ques trobaren alli presents, fonch determinat per dits señors consellers que attesa la çalitat y gravedat del negoti fos dit y aconsellat als señors diputats que procurassen que lo Ill.^{im} señor Archabisbe de Tarragona ab algunes altres persones de calitat, anassen a la cort per part dels señors diputats pera que vesen y tractassen ab sa Mag.^{t} quin medi y quin assiento se podria donar en dit negoti de manera que no fes un dany tant gran y preiudici tant notable en aquest principat de Cathalunya, y tambe de tot lo sobredit fos donada raho al señor Bisbe de Barcelona y altres señors bisbes y prelats de Cathalunya, pera que tots ajudassen a la bona directio del negoti, y tambe que fos anomenada una persona de molta auctoritat y calitat pera que ab molta diligentia posible anas a Roma per informar a sa sanctadat de tot lo que ha passat aserca del negoti y del preiudici gran se fa al present principat de Cathalunya E ab lo dit parer y resolucio lo señor conseller en cap sen torna a la casa de la diputacio pera donar lo consell vot y parer de aquesta ciutat.

JUNY

Festa en lo monastir de la Sma. Trinitat.

DIUMENGE I. — Dit dia anaren los S.^{ors} consellers convidats a ohir lo offici al monastir de la S.^{ma} Trinitat.

Music ordinari: provisio de plassa.
Dansador del Aliga: oposicio.

DILLUNS IJ. — Dit dia los S.^{ors} consellers manaren a mi Francesc Pedralbes scriva rational de la present casa que continuas com ells provehiren la plassa de music ordinari que vagava per mort de Hieronym Cirera, a Magi Dols E dit dia provehiren lo carrec de dansar la aliga a Onofre Pons fuster, no obstant que per los S.^{ors} consellers del any passat fos estat donat dit carrec a Thomas Vinyals cotoner, attes que fonc posat dit carrec a oppositio, y havent dansat los dos davant los S.^{ors} consellers en la present casa lo dia present, fonc donat al dit Pons com a millor dansador.

Festa del corpus.

DIJOUS V. — Dit dia anaren los S.^{ors} consellers ab promens a ohir lo offici a la seu conforme tenen acostumat, y lo S.^{or} bisbe digue de pontifical. — Dit dia al despres dinar anaren los dits S.^{ors} consellers a la professo aportant lo talem ab lo S.^{or} loctinent general, hi noy ana lo S.^{or} bisbe.

Galeras.

DILLUNS VIIIJ. — Dit dia arribaren en la present platja nou galeres de levant les quals eren de aquelles devuyt galeres que lo dia abans eren arribades a Palamos y lo capita de elles ere lo princep Doria, lo qual ere restat ab les altres nou galeres a Palamos, y axi a hora baxa entraren en lo moll y al entrant del moll saludaren la ciutat ab tota la artilleria y la ciutat los torna les saluts tirant lo baluart de Mig jorn tres pesses.

Idem.

DIMARTS X. — Dit dia a la tarda arribaren dos galeres de les nou que eren restades a Palamos, les quals tambe saludaren la ciutat al entrar del moll y lo baluart los torna la salut, y ab elles venia don Carlos Doria fill del dit princep Doria lo qual desembarca y ana a parlar ab lo S.^{or} loctinent general en sa casa, y poc apres se parti a la posta pera la cort de sa Mag.^{tat}, y les altres set galeres ab lo dit princep Doria se restaren alta mar devers Mongat E apres en la nit totes les dites devuyt galeres sen anaren a la volta de ponent y diuen anaven carregades de infantaria.

DIJOUS XIJ. — Octava de la festa del corpus. — Dit dia

Questio de les encomandes de Sant Joan: correu a la cort.

parti Miquel Colomer correu de la present ciutat per la posta pera la cort de sa mag.tat, ab una carta dels S.ors consellers pera sa mag.tat acerca de la questio que es entre los diputats del general de Cathalunya y los comanadors aragonesos y valentians acerca de les encomandes que vuy vaguen en Cathalunya de la religio de sanct Joan.

Segueixen dits debats.

DIUMENGE XV. — Dit dia se aplegaren los S.ors consellers a les set hores de la tarda en la present casa, y apres entre les vuyt hores y les nou acompanyats ab promens y ab molts officials de la casa y altres persones y ab moltes atxes anaren ab embaxada a la casa del S.or loctinent general, lo qual trobaren en una instantia que es devers la part de la marina E per lo S.or conseller en cap li fonc dit que ells venien aqui pera suplicar a sa Ex.a fos servit de intercedir ab lo S.or bisbe de Barcelona sobresegues la publicatio del entredit que havien entes volia fer publicar lo dia de dema, inseguint lo orde y manament del nunti de sa sanctedat residint en la cort de Spanya contra los diputats del general de Cathalunya, acerca de la questio y plet ques te entre los comanadors aragonesos y valentians del orde de S.t Joan, y los dits S.ors diputats sobre les encomandes vuy vagants de la castellania de Amposta, fins atant que lo correu de la present ciutat lo qual per orde dels dits consellers es anat per la posta per aportar una letra a sa mag.tat acerca del negoti sia tornat ab la resposta E per dit S.or loctinent general fonc respost a la dita embaxada com ell sabia ja molt be com lo dit S.or bisbe tenia orde de publicar lo entredit y queu tenia per molt dificultos y quasi per impossible que lo S.or bisbe pogues parar ni entretenir la publicatio, y que ells no dexassen de anar a suplicar ho al S.or bisbe de part de aquesta ciutat. — E apres tornats en la present casa que eren ja les nou hores de la nit tocades, anaren los S.ors consellers ab los dits promens y altra gent ab embaxada al palau del S.or bisbe de Barcelona lo qual los hisque a rebrer al cap de la scala del palau hils aporta dins de una instantia del dit palau que es devers la plassa Nova, hi feu assentar tots los S.ors consellers y promens ab sas cadires, y estants tots assentats lo S.or conseller en cap digue al S.or bisbe com ells havien (entes?) que sa S.oria R.ma estava determinat lo dia de dema que ere dilluns, publicar y posar entredit en la present ciutat inseguint lo orde y manament que tenia del Ill.im S.or nunti de sa sanctedat residint en la cort

de Spanya, acerca de la questio y plet que te entre los diputats del general de Cathalunya y los comanadors aragonesos y valentians sobre les encomandes que vaguen, y que per los molts danys e, inconvenients que lo entredit causaria a la present ciutat y a tots los poblats y habitants de aquella, fos servit sa señoria per fer merce a naquesta ciutat sobreseurer la publicatio de entredit fins a tant que lo correu de aquesta ciutat, lo qual es anat per la posta per aportar una letra dels consellers a sa mag.tat acerca del dit negoti, sia tornat hi sia sabuda y entesa la voluntat de sa mag.tat perque entesa aquella se puga fer tot allo que mes convindra al servey de Deu y de sa mag.tat y benefici de aquest principat de Cathalunya. E per lo S.or bisbe fonc respost que ell molts dies fa tenia rebut lo orde y mandato del S.or nunti apostolic pera que publicas lo entredit, y que rebut aquell ell feu aplegar molts canonistas y theolechs, y hagut lo parer de aquells y vists los danys e, inconvenients que semblants entredits solen causar ha consultat lo negoti ab dit Senyor nunti representantli los dits danys é inconvenients E no obstant la consulta, dos dies fa li ha scrit lo S.or nunti que passas avant en la publicatio de aquell, y com ell tinga obligatio de haver de obehir als manaments del S.or nunti, estava resolt pus nos podia fer altra cosa, de fer publicar lo entredit lo dia de dema, y estant ja minutant los cartells ha entes com aquesta tarda es arribat lo correu de la diputatio lo qual ha aportat una carta del dit S.or nunti ab la qual mana que sia sobresegut en la publicatio del entredit per spay de quinze dies, la qual carta li es estada aportada y amostrada per dos cavallers li son estats enviats de part dels dits S.ors diputats, del que ell ha rebut molt particular contento y que axi ell sobreseura per dit temps la publicatio del entredit de molt bona gana, y que entretant vegen y procuren entre tots sis poria donar algun bon assiento en lo negoti pera que passats los dits quinze dies no hagen de venir en lo mateix, y entesa sa resposta los S.ors consellers ab los dits promens, se despediren del S.or bisbe lo qual los acompanya fins al cap de la scala y apres los feu acompanyar per los seus capellans y patges ab atxes fins baix al pati del palau, y apres sen tornaren dits S.ors consellers y promens en la present casa, y quant foren tornats alli tocaren les deu hores de la nit.

DIMARTS XXIIIJ. — Dit dia se aplegaren los S.ors consellers a les sis hores dematí en la plassa del Born y feren la

Dia de la nativitat de S. Joan.

cavalcada ordinaria acompanyats de molts cavallers y ciutadans y dels consols de la lotja ab agraduatio, com apar ab lo libre de les agraduations aportat per lo scriva de les obres, aportant davant los tabals de la ciutat les trompetes y los ministrils sonant per lo camí y feren la volta ordinaria.

Visita a las fonts.

DIJOUS XXVJ. — Dit dia anaren los S.ors consellers a visitar les fonts ab los de la vuytena de les fonts.

JULIOL

Segueixen los debats acerca les encomandes de S. Joan: interdicte.

DIMARTS I. — Dit dia per orde y manament del S.or bisbe de Barcelona fonc publicat entredit ordinari contra lo portant veus de general governador y tots los doctors del real consell y contra los diputats del general de Cathalunya y altres persones, acerca de la questio y plet se te sobre les encomiendas de la religio de S.t Joan entre los dits diputats de Cathalunya y los comanadors aragonesos y valentians, y per lo que han interposades appellations pera sa sanctedat ab vot y parer que tenen de molts theolechs, los dits tribunals no dexen de fer y continuar sos exercicis ordinaris pretenent no estar excomunicats.

Galeras.

DISAPTE V. — Dit dia a les set hores de la tarda arribaren en lo moll de la present platja denou galeres, les dotze eren de Scicilia, y les altres set eren de Napols, de les de Scicilia ere capita don Sanxo de Leva y de les de Napols don Garcia de Toledo tinent de don Pedro de Toledo, venien carregades de soldats de Italia los quals per orde de sa mag.tat aporten a Portugal.

Bisbe de Vich: consacracio.

DIUMENGE VJ. — Dit dia se feu la consecratio del R.im S.or Don Joan Vila bisbe de Vic en la seu de la present ciutat no obstant hi hagues entredit, la qual consecratio fonc feta ab les portes tancades, y aquella feu lo R.im S.or Don Joan Dimas Loris bisbe de Barcelona hi foren asistents en la dita consecratio los R.ims S.ors don Francesc Sala y Robuster bisbe de Elna y don Luis Sans bisbe de Solsona. — Dit dia se tingue lo consell de cent ordinari per ohir les relations de les vuytenes y quatretes, y per mudar y fer nova eleccio en loc de les persones que havien acabat lur carrec.

Adm.o; relacions. Renovacio de carrechs.

DIJOUS X. — Dit dia se feu festa del glorios sanct Xpofol en virtut de la crida que fonc feta per part dels S.ors consellers lo dia precedent, per lo vot que anys fa fonc fet per part de la present ciutat, no obstant dita festa la sglesi la afassa a XXV del corrent mes de Juliol. Festa de S. Xpofol.

DISAPTE XIJ. — Dit dia se tingue trentenari, hi fonc feta extraccio del offici de ajudant de scriva rational vagant per mort de mossen Francesc Aquilles, de la persona de mossen Galceran Francesc Calopa notari de Barcelona, mon gendre. Ajudant de Scriva rational: extraccio.

DIUMENGE XIIJ. — Dit dia fonc levat lo entredit ordinari que fonc posat lo primer dia del corrent mes de Juliol. Levament del entredit.

DILLUNS XIIIJ. — Dit dia anaren los S.ors consellers a visitar lo pont y barcha de sanct Boy conforme acostumen quiscun any. Visita al Pont de Sant Boy.

DIMARTS XV. — Dit dia lo S.or duc de Maqueda qui abans ere estat loctinent general en lo present principat de Cathalunya, lo qual dins pochs dies se havia de embarchar ab les galeres per anarsen per loctinent general en lo regne de Scicilia, venint de ohir missa de la seu entra en la present casa hi volgue veurer totes les instanties de la dita casa de una en una y la sala del consell de cent y lo arxiu y lo libre vert, essent sen anats ja los S.ors consellers per esser gran dia. Visita a la Casa del Concell, per lo Sr. Duch de Maqueda.

DISAPTE XVIIIJ. — Dit dia en la nit se partiren les XVIIIJ galeres eren vingudes de levant a V del corrent, y sen anaren a la volta de Portugal ab la infanteria que aportaven. Galeras.

DIMARTS XXVIIIJ. — Dit dia anaren los S.ors consellers com tenen de costum a ohir lo offici a la capella de sancta Martha. Dia de Sta. Martha.

DIJOUS XXXJ. — Dit dia se tingue trentenari y fonc declarat lo recors que mossen Miquel Cellers havia interposat, del contrari li ere estat fet que no podia tenir lo offici de receptor del pes de la farina al qual ere estat extret alguns dies fa, per lo que pledejava ab la ciutat, y fonc declarat lo recors en favor del dit mossen Miquel Cellers notari de Barcelona, y axi li fonc donada la possesio del offici. Receptor del pes de la farina: confirmacio y possesio del carrech.

AGOST

Festa en lo monastir dels Angels.

DIVENDRES I. — Dit dia anaren los S.ors consellers convidats a ohir lo offici al monastir de les monges dels Angels, y fonchi lo S.or loctinent general.

Theatro.

DISAPTE IJ. — Dit dia anaren los S.ors consellers a les onze hores abans de mig dia acompanyats de alguns officials de la casa y de molta altra gent, a la casa y hort que es davant lo portal dels Ollers en la Rambla de la present ciutat, ahont se representaven alguns dies fa les comedies per esser lo loc mes spayos y podersi acommodar mes gent que no feya en lo loc ahont se representaven abans dins la casa del hospital general, y en esser arribats en dit hort manaren als fusters y mestres de cases que eren alli que enderrocassen encontinent lo theatro ahont se representaven dites comedies, y un corredor ab sinc o, sis instanties de fusta ques feyen en una part del dit hort de fusta ab molta diligentia, per orde dels dos senyors canonges ad.ors del hospital general sens haverne donat raho als dits senyors consellers, per lo que acabant se dit corredor y les dites instanties de fusta era occasio que la obra que estava ja molt avansada nos passaria avant aquest estiu per tenir la embargada los comedians, y per lo que desijen los S.ors consellers que la dita obra se acapia conforme esta ja trassada y dita obra nos hage de fer en lo hivern, que seran los dies petits hi no tant convenients per obrar com son ara, y per lo que no era raho dits S.ors canonges ad.ors fessen fer dits corredor e instanties sens haver ne donat raho als senyors consellers per esser la administracio y govern de la casa del hospital general mixta entre lo R.im senyor bisbe y capitol de la seu, y los S.ors consellers y consell de cent de la present ciutat, y axi en esser arribats alli los dits S.ors consellers per lur orde y manament fonc enderrocat encontinent lo dit theatro, corredor e, instanties de fusta que per aquell dia havien de servir, y ab carretes feren traurer totes les cadires y banchs que tenien alli per poder seurer, y foren fetes aportar en la casa del hospital pera que alli poguessen representar en la instantia ahont abans representaven, y los S.ors consellers no sen volgueren anar que no fos desfet

tot lo que manaren desfer y no fossen trets totes les cadires y altres sitis de dita instantia, lo que fonc fet y exequtat dins spay de una hora, y axi es estat forsat als dits comedians haver sen de tornar a representar en la matexa instantia que es dins la casa del hospital general encara que no sia tant spayosa com es la dita instantia de la Rambla.

Concell de Cent: prorogacio.

DIUMENGE IIJ. — Dit dia se havia de tenir consell de cent per negotis de la ad.º dels forments, y per no esser se pogut aplegar fonc porrogat per lo endema.

Adm.º de forments.

DILLUNS IIIJ. — Dit dia se tingue consell de cent per dits negotis de la ad.º dels forments, e fonc feta una altra vuytena nova pera que juntament ab los S.ors consellers y vuytena vella de dita ad.º vegen y entenguen lo que ha passat en les compres se son fetes aquest any dels forments, y com se son comprats tant dolents, y lo remey que tindra la ciutat de poder sbaltir aquells ab lo mancho dany ques pora donar a la dita ad.º dels forments.

Festa de S. Domingo en Sta. Catharina.

DIMARTS V. — Dit dia anaren los S.ors consellers convidats a ohir lo offici al monastir de S.ta Catharina, per fer se la festa de S.t Domingo, fonc hi tambe lo S.or loctinent general.

Festa de Sta. Clara.

DIMARTS XIJ. — Dit dia anaren los S.ors consellers convidats a ohir lo offici al monastir de S.ta Clara, y fonc hi tambe lo S.or loctinent general.

Festa de la assumptio de Ntra. Sra.

DIVENDRES XV. — Dit dia anaren los S.ors consellers com tenen de costum a ohir lo offici a la seu, y aportaren lo talem a la professo ques feu apres del offici.

Festa de S. Roc.

DISSAPTE XVJ. — Dit dia anaren los S.ors consellers ab la professo de la seu a ohir lo offici a la capella de sanct Roc.

Adm.º de forments.

DIMARTS XVIIIJ. — Dit dia se tingue consell de cent y fonc determinat fossen venudes al pallol fins en deu milia corteres de forment a r.º de IJ ₶ ⅌ cortera pera acommodar al poble, y perque de fora nos alteren los preus, y dos milia corteres en farines y altres dos milia ab bescuyts.

Festa de S. Bernat.
Invasio dels francesos en Rossello.

DIMECRES XX. — Dit dia vingue correu de Perpinya per al S.or loctinent general ab letres dels consols de Perpinya per al dit S.or loctinent, per als S.ors consellers y per als S.ors diputats, donantlos avis com lo camp dels francesos y luterans era vingut sobre la vila de Perpinya per terra y ab trenta tartanes per mar y que eran XIIIJ M homens de peu y IIIJ M homens de cavall, y que anaven posant siti a la vila de Perpinya, y que abans de

arribar alli havien sequejat y armat Vilalonga y alguns altros lochs de Rossello, y que lo general de ells se deya Gaspar Corso genoves, al qual lo rey de França li havia donada la conquista de dita vila ab offerta de fer lo comte de Rossello y Cerdanya, y encontinent rebut lo dit avis lo dit S.^or^ loctinent general se resolgue de partir se lo endema en companyia de molts cavallers y altres persones que li havien feta offerta de acompanyar lo, y venint a notitia dels S.^ors^ consellers la dita partida se aplegaren en la present casa a les vuyt hores de la nit ab la setzena de guerra, e apres tots juncts anaren a les nou hores de la nit en casa de sa Ex.ª per offerir li de part de aquesta ciutat tot allo que li convingues y fos servey de Deu y de sa mag.^tat^ y benefici del present principat de Cathalunya. E per sa Ex.ª fonc respost que ell estava resolt ab aquesta occasio de anar a la volta de Perpinya per ajudar y socorrer en tot lo que podria conforme tenia obligatio, y que ell donaria avis als dits S.^ors^ consellers de tot lo que passaria y quels agrahia molt la offerta que se li feya per part de aquesta ciutat, y apres acompanyats ab moltes atxes enceses sen tornaren en la present casa.

Prestech de armes al Lloctinent general.

DIJOUS XXJ. — Dit dia per part de sa Ex.ª fonc enviat a demanar als S.^ors^ consellers fossen servits de dexar li per aquesta jornada dos milia archabussos y dos milia piques, y encontinent manaren aplegar lo consell de cent lo qual deslibera que fos comes als S.^ors^ consellers y setzena de guerra tornassen resposta a sa Ex.ª hi li diguessen lo numero dels archabussos y piques que vuy te la present ciutat pera sa defensa y que si sa Ex.ª era servit valer se de aquells se poria valer tothora que volgues, de dos milia archabussos y mil piques. E per sa Ex.ª fonc acceptada la dita perferta ab molt gran compliment y contento. —

Nous avisos de Perpinya. Socorros.

Dit dia reberen los S.^ors^ consellers dues letres dels consols de la dita vila de Perpinya, la una de 17 y laltra de 18 del corrent, ab la qual los donaven avis del gran dany que lo camp dels francesos feyan en la terra de Rossello matant cremant y arrohinant tot lo que podien, pregant als dits S.^ors^ consellers los volguessen valer en tot lo que poguessen en aquesta occasio y necessitat, E lo mateix dia fonc respost per dits S.^ors^ consellers a les dites letres, offerint los valer en tot lo que porien. — Dit dia los S.^ors^ diputats aplegaren brassos en la casa de la diputatio ahont ana convidat lo S.^or^ conseller en cap mossen Pere Farreres pera veurer lo que podía y devia fer lo general de Ca-

thalunya en aquesta occasio, per socorrer a la necessitat tant urgent com esta la vila de Perpinya y tots los lochs circunvehíns de dita vila. E per los dits brassos fonc comes als S.ors diputats y dotze persones dels tres staments ço es quatre de quiscun estament, e foren elegides encontinent per los dits brassos les persones seguents

PER LO BRAS ECCLESIASTIC

Lo R.im S.or bisbe de Bar.a
micer Onofre Pau Cellers dega
micer Paulo Pla, los dos canonges de la seu de Barcelona
Lo S.or canonge del Pas canonge de la seu de Elna

PER LO BRAS MILITAR

Don Berenguer de Paguera
Don Francesc Agullana
Don Ugo de Tamarit
mossen Federic Pol

PER LO BRAS REAL

mossen Pere Ferreres conseller en cap de la present ciutat
mossen Federic Vilana
mossen Francesc Cornet
micer Francesc Bonet.

A les quals dotze persones donaren plen poder dits brassos de poder gastar tot lo que fos necessari sens referiment algu junctament ab los dits S.ors diputats, Los quals convocats deslibeTaren encontinent que pera poder socorrer de prompte a tant gran y urgent necessitat fos feta nominatio de deu cavallers per capitans, y fossen fets dos mil homens en soldats, los quals repartits ab deu companyies a despeses del general, anassen promptament al socorro de la dita vila de Perpinya, lo ques posa encontinent en exequtio; y fou anomenat per coronell de dites companyies don Federic Mecha comanador de la religio de S.t Joan vuy ohidor ecclesiastic del dit general, y per sargento major don Miquel de Alentorn tambe comanador de dita religio. — Dit dia a les tres hores despres dinar se parti de la present ciutat lo S.or loctinent general ab alguns cavallers de

Partida del Sr. Virey pera Perpinya.

la present ciutat per anar al dit socorro de Perpinya, y ana sen a dormir aquella nit a la Rocha, Y tambe partiren aquell despres dinar per al dit socorro lo S.or compte de Guirra y molts altres cavallers particulars.

Socorros a dita vila.

DIVENDRES XXIJ. — Dit dia demati vingueren ab embaxada de part dels S.ors diputats del general de Cathalunya als S.ors consellers, los quals se trobaven en lo baluart de Migjorn fent prova de archabussos y altres monitions havien de rebrer, don Francesc Agullana y mossen Federic Pol, los quals digueren com los dits S.ors diputats volien posar en orde los dos mil homens o, soldats se ere determinat anassen per al socorro de Perpinya y que estaven per falta de armes, y axi venien per suplicar als S.ors consellers fossen servits dels archabussos y piques que te la present ciutat dexar ne una summa als S.ors diputats perque lo socorro determinat pogues anar ab la promptitut y diligentia que conve y requereix la occasio E per lo dit S.or conseller en cap fonc respost que ells a soles nou podien determinar, mes per esser la necessitat tant precisa com es y per tenir la correspondentia ques deu ab los S.ors diputats ells manarien fer aplegar lo consell de cent Jurats per al despres dinar y tornarien resposta als S.ors diputats del que lo consell determinaria. — E encontinent manaren cridar lo dit consell de cent lo qual fonc congregat a les tres hores despres dinar, lo qual consell congregat vingueren en dit consell ab embaxada ab los porters y masses grans de la diputatio, micer Onofre Pau Cellers canonge y dega don Francesc Agullana mossen Alexandre Cordelles ciutada honrat, micer Paulo Pla canonge de la seu de Barcelona mossen Federic Pol militar y mossen Bernat Romeu ciutada honrat de la present ciutat, los quals ab dita embaxada digueren y explicaren com venien de part dels S.ors diputats pera fer asaber als S.ors consellers y savi consell com per falta de armes no podien posar a punt los dos milia homens que lo general havia determinat enviar per lo socorro de la vila de Perpinya, y que fossen servits emprestar per dit effecte als S.ors diputats mil archabussos ab sos flascos y flasquillos y sinc centes piques, E feta dita embaxada fonc proposat en dit consell, e per lo consell fonc resolt y determinat encontinent que per tenir la correspondentia ques deu ab la dita casa de la diputatio y per esser la necessitat tant precisa y tant urgent, que sien emprestats als S.ors diputats los dits

mil archabussos y sinc centes piques per part lur demanats ab sa embaxada. — E mes avant estant encara lo consell de cent congregat arriba en dit consell Jaume Carbonell sindic de la vila de Perpinya lo qual anava trames per la posta per part de la dita vila a sa mag.^{tat} per donar li raho de tot lo que passava, ab una letra de crehensa dels consols de dita vila per als S.^{ors} consellers, dient los de paraula com tres milia homens de la davant guardia ab molta gent de cavall eren arribats del regne de Fransa en Rossello y molt cerca de la vila, y com lo mes avant del dit camp venia poc apoc marxant y que eren XIIIJ ^{M} homens de peu y IIIJ ^{M} homens de cavall, y que aportaven devuyt o, vint pesses de artilleria y per mar venien quoranta tartanes carregades de provisions, y que ell com ha sindic de dita vila y per part dels consols de aquella suplicava a ses mag.^{ties} y savi consell fossen servits de voler socorrer a naquella vila ab gent y monitions, com es polvora plom y metxa, E per lo dit consell fonc resolt y determinat que aquest negoti fos comes als S.^{ors} consellers y vint y quatre persones del dit consell, ço es sis persones de quiscun estament, donantlos plen poder sens referiment algu E foren elegides per dit consell encontinent les dites XXIIIJ persones y foren les seguents

PER LO STAMENT DELS MILITARS Y CIUTADANS

mossen Pere Auzias Marc
mossen Perot de Tamarit
mossen Anthoni Granollachs
micer Hieronym Ollers doctor en drets
mestre Gabriel Anthoni Bosser
y mestre Joan Anthoni Rossell, doctors en medecina.

PER LO STAMENT DELS MERCADERS

Melchior Bertrola
Gaspar Carcer
Luis Miralles
Pere Ferran
Pere Pau Rifos
Hieronym Pedralbes.

Per lo dels artistes

Joan Seguí notari real
Miquel Miro cilurgia
Montserrat Clara apothecari
Joan Monpeho droguer
Pere Pasqual } candalers de cera.
Barnabe Cabanyes }

Per lo dels menestrals

Anthoni Cayrosa godamiciler	Simeon Oliveres fuster
Joan Soler gerrer	Pere Pau Riba argenter
F. Soler perayre	Sebria Fonollet sabater.

Professons y pregaries.

Disapte XXIIJ. — Dit dia los S.ors consellers enviaren demati lo sindic y sotssindic al R.im S.or bisbe pera suplicar lo de part dels dits S.ors consellers fos servit manar al clero de la seu y a les comunitats de les parrochies fessen professons y pregaries per la necessitat occorrent, E lo S.or bisbe, los feu resposta que ell ho tenia ja manat desque havia sabut la nova y que ell ho tornaria a manar ara de nou — E apres foren enviats los matexos al R.nt capitol dels canonges de la seu lo qual se congrega encontinent y feren de resposta que ells havien comes a dos canonges que vessen lo que lo capitol feu en lo any 1542 quant lo camp del rey de França vingue ab gran exercit y posa siti sobre la dita vila de Perpinya y que fessen les matexes professons y pregaries que les hores se feren. — Dit dia al despres dinar los S.ors consellers y vint y quatre persones se ajuntaren en la present casa hi feren desliberatio que per ara fossen dexats a la dita vila de Perpinya trenta barrils de polvora, trenta quintars de plom y deu quintars de metxa, y que fos feta resposta a la letra que tenien rebuda dels dits consols de Perpinya avisant los de la determinatio ere estada feta de dexar los per ara les coses sobredites y que lo mateix fos scrit al S.or loctinent general, lo qual se trobava per lo cami algun tant indispost, y que per millor y mes certament poder saber lo que ha passat y passa en la dita vila de Perpinya y en los altres lochs de Rossello fossen enviades les dites letres per una stafeta pera que

Socorros á Perpinya.

mes promptament se pogues cobrar la resposta y per dit effecte fonc enviat encontinent per la posta Narcis Bris correu real.

DILLUNS XXV. — Dit dia per orde y manament dels S.ors consellers foren donats y liurats a mossen ..... Ribot y de Palmerola rational de la casa de la diputatio, per orde dels dits S.ors diputats los mil archabussos y sinc centes piques que per lo consell de cent tingut a XXIJ del corrent fonc desliberat los fossen dexats per armar los dos mil homens que volien enviar per al socorro de Perpinya. — Dit dia arriba en la present casa un sindic de la ciutat de Vic ab una letra per als S.ors consellers demanant fossen servits de emprestar una summa de archabussos a la dita ciutat per armar la gent que entenien enviar per part de la dita ciutat de Vic per al socorro de Perpinya, al qual sindic ab letra fonc respost que no podien fer dit emprestec de archabussos a la ciutat de Vic attes que tenien fet offerta al S.or loctinent general de dos milia archabussos tothora que sen volgues servir, y vuy ne emprestaven mil als S.ors diputats, y que los archabussos que restaven los havia menester la ciutat per provisio dels poblats y ciutadans de aquella. — Reberen los S.ors consellers una carta del S.or duc de Feria loctinent general de sa mag.tat, de Gerona de 24 del corrent mes de agost, la qual es del tenor seguent, e la aporta en Bris correu real juntament ab altres dues davall continuades, les quals se reberen lo dia seguent no obstant la davall scrita sia continuada abans de la jornada ques rebe, Idem.

«*A los conselleres de la ciudad de Barcelona*

Por la carta de V.s m.s de XXIIJ he entendido las diligentias que han hecho y van haziendo y buenas resolutiones que toman assi para el socorro de Rossellón como en proveher a la gente de guerra de los diputados de mil archabuzes y quinientas picas y a los consules de Perpinyan de lo que han representado que tienen necessidad, que todo es muy conforme a su innata fidelidad y grande aficion a su patria de que tengo dada cuenta a su mag.dat para que vea quan bien acuden V.s m.s a su servitio. En lo que toca a los franceses que estan en esta provincia y sus armas, y porrogar la audientia, hare se mire y provea lo que mas sea servitio de su mag.dat y beneficio desta provin-

cia, y en todo dare a V.s m.s el contento que huviere lugar N.ro S.or guarde a V.s m.s en Gerona XXIIIJ de agosto M.D.XCVIJ.

El duque de Feria.»

Pregaries per guerra.

Dimarts XXVJ. — Dit dia se comensaren fer professons per dins la seu apres del offici conventual, les quals han ordenat lo R.im S.or bisbe y capitol fossen fetes quiscun dia ultra de altres pregaries se solen fer en semblants temporades de guerres. — Dit dia al depres dinar comensaren exir de la present ciutat dues companyies de les deu han fetes los S.ors diputats per anar al socorro de la vila de Perpinya. — Dit dia arriba en Bris lo qual ere estat trames per la posta a la ciutat de Gerona y a la vila de Perpinya per aportar letres dels S.ors consellers per al S.or loctinent general ques trobava en Gerona, y als consols de la dita vila de Perpinya, lo qual aporta una dels consols de Perpinya y una relatio en scrits del que havia passat en Rossello feta per mossen Pere Bramon burges de dita vila, lo qual ha servit alguns anys de comprador de forments en Rossello per la present ciutat, les quals letra y relatio son del tenor seguent

Partida de soldats pera Perpinya.

«*Als Ill.res S.ors consellers de la ciutat de Barcelona*

Ill.res S.ors

Per home propri havem rebut lo dia present la carta de V.s m.s de 23 del corrent, ab la qual clarament se veu quant a les veres y ab quanta afeccio y amor acodeixen a les coses del servey de nostre S.or Deu y de sa mag.tat y be de aquesta patria, de que nosaltres y tota nostra posteritat restam a V.s m.s pera tots temps obligats hils ne fem multiplicades graties, Lo enemic ses retirat his creu ha de tornar ab mes poderos exercit, del que succehira donarem avis a V.s m.s cuyas Ill.res persones la S.ma Trinitat guarde y conserve com desijam En Perpinya a XXIIIJ de agost M.D.LXXXXVIJ.

Ill.res S.ors

besen a V.s m.s les mans

Los consols de la vila de Perpinya.»

«*Relatio enviada per mossen Pere Bramon del que ha passat en Rossello al temps que lo camp dels francesos es vingut sobre la vila de Perpinya.*

Lo que passa de la vinguda dels francesos es desta manera, lo que jo hi puc dir y es que assi se han tinguts molts avisos de diverses parts y de diverses persones, com per als 19 de agost los francesos volien entrar en esta terra y en ferm venian sobre Perpinya, y assenyalant la part ahont havien de ferir primer, y molts de dits avisos conformes maiorment en lo assenyalar lo dia, y axi anant esta nova confirmant se de cadal dia encara que dificil de creure per moltes persones tenint ho a burla, anava la gent tres dias havia retirant se los pagesos a Perpinya y recolint lo que podien, y lo capita general posant lo castell a punt y los portals y entre altres lo portal de Elna lo qual estave sens pont levadís, al qual ab molta diligentia fonc fet, y axi diluns als 18 al tart vingue nova de Salses com lo enemic estave a Leucata y a la una hora passada mija nit que fou als 19 entra en Rossello y avisant lo castell de Salses ab dos tirs de artilleria respongue lo de assi de la matexa manera, y tota la vila encontinent se posa en armes y acodiren a les parts mes necessaries, y lo enemic vingue de trato (1) sens parar un punt, fins fou la davant guardia davant les muralles que fou una hora abans del dia, asertant se una matinada bromosa, que las ditas muralles no podian veure res, y essent a les muralles davant lo portal de Elna tres o, quatre cents homens de a peu, y entre ells part armats ab petos tenint la cavalleria tras dells, y apres tot lo exercit tenint ques diu un quart de legua, perque se enten eren deu, o, dotze mil, o, mes de a peu, y set, o, vuyt cents a cavall, remeteren tres, o, quatre al dit portal per posar hi los morters entenent noy ere lo pont levadis, com ells estaven informats, y arribant al portal trobaren dit pont levadis y vent los, los de la sentinella, comensaren a tirar los encontinent, la artilleria tambe tira y vehent que nols havia rehexit com pensaven sen anaren retirant y lo dia sobrevingue, y axi sen anaren retirant a la volta de la Salanca, a un loc ques diu Vilalonga y a Sancta Maria la

(1) Tret ?

mar, als quals feren y han fet gran dany, ahont han mortes moltes persones y encativades y robat tots los bestiars y tot lo quels ha agradat, han estat en dit loc dos dies y de aqui anaven a scaramusar per los altres lochs, los quals tots se son defensats sino sinc que son Vilalonga Sancta Maria la mar Torrelles S.t Lorens y S.t Hypolit, lo dijous al tart se retiraren a S.t Lorens y a S.t Hypolit, lo divendres sen tornaren entrar en França, diuse que sen van molt ocorreguts per no haver los rehexit lo negoci, per ser vinguda la flor de la gent de França que tenian per molt certa la victoria, tambes diu que dins Perpinya hi havia qui y consentia, hanse fetes crides per part del rey y de la vila ab promesa de molts diners, his fan grans diligentias, lo S.or nos fasse merce se vingue a descobrir, assi acodeix molta gent de cadal dia, uns diuen que lo enemic tornara altres que no, lo principal del camp se diu Alfonso Corso de la señoria de Genova, aço es lo que en aquest particular puc avisar a V.s m.s — Apres de haver scrit la present estant aguardant portador he rebuda la de V.s m.s per home propri ab la qual me diuen los avis del passat y del present de les coses de guerra, y axi no tinc mes que dir sino que lo que despres tinc entes es que los morters per posar al dit portal de Elna eren quatre, que no essent estat fet lo pont levadis es cert erem presos de manera que foren estats S.ors no sols de la vila pero ab cami de passar mes avant, per lo ques diu y se assegura que tras del exercit es vingut, ne venia altre tant ho mes ab molta artilleria, y diu se que estant la França tant arrencada que tenian la victoria per tant certa que venia la meytat de França y se enten venia lo mateix rey en persona, assi arriba cadal dia molta gent, que son entrades les companyies seguents, primerament la vegueria de Figueres ab 300 homens, la companyia del abat de Arles ab 200, la companyia del vaguer de assi ab 200, la companyia de Besalu ab 300, la bescomptesa de Peralada ab 450, la companyia de Ramon Xammar de Gerona ab 100 homens vassals seus, la companyia de la ciutat de Girona ab 300, ab moltes carregues de monitions y diuen ab una carrega de moneda, la qual entra ahir Esta tarda es arribat lo veguer de Girona ab una multitut de gent diuen son cerca de 1500 homens, esta nit es restada al barri, dema entrara: lo estrago han fet a Vilalonga ahont ha estat lo coronell es gran, que ara los pagesos noy gosen ni poden estar per la gran corruptio dels morts axi de uns com de altres, que sols ab

foc que posaren al campanar cremaren molta gent y han encativat molts dels principals y aportat sen tots los bestiars sens haver hi dexat una bestia, lo virey estam aguardant ab gran desig y molts y casi tots ab speransa quels deix anar en Fransa, que se dir a V.s m.s que esta la gent tant ganosa y tant arrencada que spanta, lo S.or ho remedie hons (1) fasse merce de encaminar ho si ha de ser per al seu sanct servey. — Dit dia de XXVJ a la mija nit per orde dels S.ors consellers fonc trames per la posta...... Fabregues spaser per absentia del correu de la present ciutat, a sa mag.tat ab letra dels dits S.ors consellers donant avis a sa mag.tat del que passava en la vila de Perpinya y com lo camp dels francesos se ere retirat a Leucata, y enviantli copia de les dues letres mes prop continuades y avisantlo del que la ciutat feya per lo socorro de la dita vila de Perpinya.

DIMECRES XXVIJ. — Dit dia enviaren los S.ors consellers a mossen Miquel Quintana donzell y capita de la torre del cap del riu de Lobregat ab sis homens menestrals armats, per aportar per al socorro de la dita vila de Perpinya trenta barrils de polvora trenta quintars de plom y deu quintars de metxa enprestats conforme era estat desliberat per los S.ors consellers y vint y quatre persones elegides per lo consell a XXIIJ del corrent, les quals monitions aportaven sinc carros grans de Urgell, los quals havien de aportar ab los dits carros fins al loc de la Junquera per no poder passar mes avant dits carros ab orde que de Gerona enfora se donas avís als consols de Perpinya del die que havien de arribar dits carros al dit loc de la Junquera pera que de Perpinya enfora enviassen animals y gent pera rebrerles les monitions en lo dit loc de la Junquera y aportarles sen en la vila de Perpinya. — Dit dia se tingue demati consell de cent Jurats per coses de la ad.o dels forments y tambe per coses de la guerra y estant aplegant se lo consell, vingueren en la sala del dit consell ahont eren los S.ors consellers don Ugo de Tamarit y mossen Federic Pol militar, ab embaxada de part dels S.ors diputats pera suplicar als dits S.ors consellers fossen servits dexar los de la polvora de la ciutat quinze robes pera que Polvora. los soldats de les companyies havia fetes lo general ab mes prestesa sen poguessen anar fins a tant que la polvora que fan

(1) O ns.

fer dits S.ors diputats en la vila de Sparaguera y en lo loc de Puntons estigues a punt E per lo S.or conseller en cap en presentia dels altres S.ors consellers los fonc dit y respost que ells a soles nou podien fer, y que ells ho representarien al consell de cent ques estava les hores aplegant, E aplegat dit consell y representat anaquell lo que per part dels dits S.ors diputats los ere estat demanat fonc desliberat per lo conseil..... — Dit dia reberen los S.ors consellers una letra del S.or loctinent general lo qual se trobava en la ciutat de Gerona, del tenor seguent

«*A los conselleres de la ciudad de Barcelona*

Nova de la retirada del enemich.

Anoche scriví a V.s m.s, y porque despues de aca se ha ido reforçando la nueva de la retirada del enemigo aun que no se tiene ninguna certitumbre de que se aya desecho aquella gente, me ha aparescido avisar a V.s m.s que por agora se suspenda el embiar la (tropa?) con que han determinado de servir a su mag.d en esta occasion, hasta que jo ordene otra cosa, pero sera bien que este alistada y a punto para lo que succediere, y porque los consules de Perpinyan me han buelto a scrivir la necessidad que tienen de munitiones de polvora plomo y cuerda, y por aca se halla mal recaudo desto, sera de importantia que V.s m.s lo provean con la brevedad que el caso requiere N.ro S.or guarde a V.s m.s En Gerona 25 de agosto 1597.

El duque de Feria.»

Socors á Perpinya.

Dijous XXVIIJ. — Festa de S.t Agostí. — Dit dia a les sis hores de la tarda hisque de la present ciutat per anar al socorro de la vila de Perpinya, don Federic Mecha comanador del orde de S.t Joan de Hierusalem y ohidor ecclesiastic del general de Cathalunya y coronell de les deu companyies ha fetes lo dit general, junctament ab don Miquel de Alentorn tambe comanador del dit orde elegit per sargento major, acompanyat dels S.ors diputats y officials de la casa y molta altra gent aportant la bandera o, standart de la confraria de S.t Jordi, los quals anaven agraduats ab la forma seguent Primerament anava lo dit don Miquel de Alentorn sargento major a cavall ab sos alacayos y patges vestits de lureya (1), apres venia mossen Josef de Bellafilla capita, ab sa companyia de archabusses y piques posats ab

(1) Llibrea.

ses fileres a la ordenansa, ab sos atambors y pifanos de guerra, apres venien los tabals de professons ab ses trompetes y dues cobles de ministrils a cavall y sonant, vestits ab les robes de domas que solen aportar lo dia de St Jordi y altres dies que los diputats fan festa, apres venia don Felip de Albert a cavall ab un cavall, en cos, ab una gola de ferro al coll, aportant la bandera o, standart arborat y davant de ell un home ben vestit a cavall ab un altro cavall, ab un Elm ab ses plomes en lo cap, apres venien los tres porters dels dits deputats a cavall vestits ab ses robes de tafeta y ab les masses grans altes, apres venien lo dit don Federic Mecha coronell a cavall ab son cavall molt ben vist y adressat, ab un basto de mestre de camp en les mans, y lo S.^or abat de Poblet diputat ecclesiastic al seu costat, aportant lo dit coronell a la ma dreta, apres venien los altros dos diputats y ohidors de dos en dos per son orde, apres tots los officials de la diputatio a cavall per son orde, acompanyant als dits diputats y coronell, apres venien vestits de cami alguns cavallers officials y ministres que eren estats elegits per anar en companyia del dit coronell, y algunes atzemblas carregades de roba y altres coses ab uns rebosters ab les armes del dit general Hisque la cavalcada ab la forma sobredita de la casa de la diputatio, y sen ana per davant la present casa per lo Regomir, carrer Ample, per los Cambis, per lo Born, carrer de Moncada, davant la capella den Marcus, davant sanct Agostí e hisqueren per lo portal Nou, y quant foren a la capella den Marcus los hisque al encontre don Joan Dansa capita, ab la companyia dels seus soldats tots armats y apunt, part archabusses y part piques los quals se posaren per retroguarda, y axi anaren tots fins que foren fora del dit portal Nou, y quant foren tots endret de les cases que son mes enlla de la capella de la verge Maria del socors, los dits S.^ors diputats sen tornaren ab la dita cavalcada a la casa de la diputatio de hont eren exits, y lo dit S.^or coronell ab sa gent y ab les dites dues companyies de soldats sen anaren los uns devers la parrochia de sanct Andreu de Palomar y los altres devers la parrochia de Badalona per poder se millor acommodar.

DIVENDRES XXVIIIJ. — Dit dia mori lo Sor Luis de Copons conceller, y fonc aportat lo seu cors a la Manresana. Mort de conceller.

DISAPTE XXX. — Dit dia reberen los S.^ors consellers una letra dels consols de la vila de Perpinya, del tenor seguent

«*Als Ill.*^{res} *senyors consellers de la ciutat de Barcelona.*

Ill.^{res} S.^{ors}

Letra de Perpinya.

En aquest punt es arribat assi Pere Garrins del loc de St Hypolit, lo qual nos ha referit que dijous proxim passat que ere a XXJ del corrent, quant lo enemic frances entra en dit loc, ell fonc capturat per los francesos y aportat en França en Bazies y alli ha estat pres fins lo disapte proppassat que scapa de la preso, y estant allá ohi del fill del duc de Momoransi ques diu mosiur de Xinaller que es capita de tota la cavalleria que entra assi, que digue als altres capitans que de setze mil que eren, li aparexia que no eren catorze mil y que ell ho havia regonegut en Leucata, y tambe digue que quant los trenta mil serien juncts, que anirien a Perpinya y a Salses ahont sabia que ere tota la riquesa de Rossello, y axi be ohi que lo dit fill del duc digue quey havia dues galeres per portar les artilleries en Perpinya, y que apres de haver pres Perpinya y Salses sen volia anar a Barcelona, y que no tenia temor de ninguna cosa sino del coll del Pertus, y que per lo cami cerca de Narbona ha trobat los consols de Sitjar que anaven a la volta de Bazies, los quals segons li dix en Bages un amic seu, anaven dits consols a fer tornar a Sitjar les tropes, per que havien ohit que lo virey de Cathalunya ere entrat en França, y tambe ohi del dit fill del duc tirant se la barba demostrant tenir ne pesar, digue als dits capitans que dels ques refiava en Perpinya non havia vist ningu ni ninguna letra lo dit enemic segons se diu, y te per cert se entrete ab la cavalleria entre Narbona y Agda, y que lo rey de França es arribat en Tolosa ab trenta mil homens, vol pendrer aquesta vila y comtats Estam ab gran cuydado per estar tant desprovehits de monitions belliques, assi tenim falta de pesca salada y tenim entes que aqui hauria tonyines, perço suplicam a V.^{s} m.^{s} se servesquen de manar nos ne provehir y axi be si arriba algun vexell de bachallar que en esta occasio son molt necessaries, y sera acumular a les moltes merces que de ma de V.^{s} m.^{s} havem rebudes y rebem y speram rebrer de V.^{s} m.^{s} E nostre señor les Ill.^{res} persones de V.^{s} m.^{s} guarde y conserve com desijam en Perpinya als 26 de agost 1597.

Ill.^{res} señors
A la ordinacio de V.^{s} m.^{s} promptes

Los consols de la vila de Perpinya.»

DIUMENGE XXXJ. — Dit dia reberen los S.ors consellers una altra letra dels consols de la dita vila de Perpinya de 28 del corrent, la qual es del tenor seguent

«*Als Ill.res señors consellers de la ciutat de Barcelona*

ILL.RES SEÑORS

Apres de haver scrit a V.s m.s, vuy a les quatre hores passat mig dia havem rebut un avis de don Galceran Armengol Alcayt de la fortalesa de Salses, del qual los avisos que havem rebuts fins assi son estats certs y aquest tenim per molt cert: donam los a V.s m.s esta raho particular, a fi que sien servits provehir en que la gent que sabem tenen V.s m.s apercebida y conduhida, vingue ab promptitut his pose dins la vila de Perpinya per defensa della, que adeveres axi ho requereix la necessitat, e importa al servey de Deu y del rey y benefici de tota Cathalunya E ultra de axo los suplicam nos provehesquen de les monitions de guerra quens tenen ofertas com ha mes principals caps de Cathalunya, y de les vitualles de que havem scrit a V.s m.s E la S.ma Trinitat les Ill.res persones de V.s m.s guarde y conserve com desijam En Perpinya a 28 de Agost 1597.

Ill.res señors

Besen a V.s m.s les mans

LOS CONSOLS DE LA VILA DE PERPINYA.»

Copia de la letra tramesa per don Galceran de Armengol capita del castell de Salses, als consols de la vila de Perpinya

«*Als Ill.res S.ors los consols de la vila de Perpinya*

ILL.RES SEÑORS

Al S.or don Ferrando de Toledo scrigui ahir de com la retirada del enemic no era de manera que asseguras, ans be de maior cuydado y forsa no serse provehits del que han trobat falta, com son estats farines y pa, y que lo regiment de Spodella si be ere a la volta de Bezies no ere desfet, y que laltra havia pres la volta de Carcassona, y en Leucata estaven com estan

Letra del alcayr de Salses.

tretze tartanes ab infantaria, y que tots los dies ne venen dos a regonexer si tenim ocupat lo grau, portant sinc pesses, y lo de Joyosa en Narbona, encara que no publicament, y que tota la frontera se fortificave referint se tot al que me dix la persona quim descobri lo que es estat, de manera que causa maior recel, y a mes del que tinc dit en confirmatio de tot aço, vingue ahir una persona de Leucata ahont ahir divendres se pastaren sinquanta carregues de farina y vuy sen havien de pastar altres tantes, y que Alfonso treya tres pesses de Montpaller y les embarcava. Ham aparegut fer ho entendrer a V.^s^ m.^s^ encara que lo S.^or^ don Ferrando ho haja fet, per complir a la obligatio que al servey de Deu y de sa magestat tinc, oferint me en no faltar en tots los (1) que se me oferiran pera que V.^s^ m.^s^ no estiguen sens lo mateix recel y cuydado, pus es cert que aquesta retirada no ses feta sino pera mes dany, y tornar ab la resolutio ques te feta en lo parlament de Paris, y pus V.^s^ m.^s^ estan satisfets de quant puntualment han succehit mos avisos en lo passat, creguen que seran en lo pervenir, puig tot lo que he dit y dic es ab un mateix fonament Guarde nostre señor les Ill.^res^ persones de V.^s^ m.^s^ com pot y done la honra en aquesta ocasio que jo desije, de aquest castell de Salses als 28 de Agost 1597.

Ill.^res^ S.^ors^

De V.^s^ m.^s^ major servidor qui ses mans besa

DON GALCERAN DE ARMENGOL.»

SETEMBRE

Correu, Retorn.

DIMARTS IJ. — Dit dia torna de la cort mestre Miquel Colomer correu de la present ciutat, lo qual ere estat trames a la cort de sa mag.^tat^ per los S.^ors^ consellers a 12 de Juny del corrent any ab una letra dels S.^ors^ consellers pera sa mag.^tat^, la qual no pogue donar per no haver pogut haver licentia de veurer la cara de sa mag.^tat^, per moltes diligenties quey hage fetes, y axi ha tornat dita letra als S.^ors^ consellers inseguint lo orde que de assi li ere estat donat. — Dit dia fonc per lo sots sindic

(1) Casos.

Captura feta per los inquisidors.

de la present ciutat presentada una requesta als R.^{nts} pares Inquisidors ha cerca de la captura havien feta de dos carnicers, deduhint y protestant a ses paternitats la violacio de la jurisdictio y cognitio donada als mag.^{ichs} consellers y clavari de la present ciutat en semblants persones, com consta en los registres de la scrivania major sots lo mateix chalendari.

Mort de abadessa.

DIMECRES IIJ. — Dit dia vingueren en la present casa vuyt capellans endolats a cavall ab ses mules, fent asaber als S.^{ors} consellers com la S.^{ora} Francisca Monmanya abadessa del monastir de Sta Clara era morta.

Idem.

DIVENDRES V. — Dit dia al despres dinar tornaren en la present casa los dits vuyt capellans endolats a cavall, de part de la priora y convent del dit monastir, y convidaren als S.^{ors} consellers per al soterrar de la dita S.^{ora} abadessa per lo endema a les nou hores demati E per lo S.^{or} conseller en cap los fonc respost que la ciutat faria lo que te acostumat, E apres de esser sen anats los dits capellans per lo que entegueren los S.^{ors} consellers que a la dita sepultura eren estats convidats lo S.^{or} governador qui presidia en la present ciutat per absentia del S.^{or} loctinent general, lo S.^{or} bisbe de Barcelona y los S.^{ors} diputats, fonc resolt per los S.^{ors} consellers que per levar alguns inconvenients ques podien succehir y per los molts quefers tenien acerca dels negotis de la guerra, de no anar a la dita sepultura pus era cosa voluntaria y no necessaria.

DISAPTE VI. — Dit dia fonc soterrada la dita abadessa de Sta Clara, hi noy anaren los S.^{ors} consellers si be hi fossen estats convidats.

Nova abadessa.

DIUMENGE VIJ. — Dit dia fonc feta eleccio de la S.^{ora} Maria Ana Giberta en abadessa del monastir de Sta Clara. — Dit dia anaren los S.^{ors} consellers a ohir vespres a la lotja com es de costum.

Dia de la nativitat de Ntra. Sora., Festa en la Lotja. Mort.

DILLUNS VIIJ. — Dit dia anaren los S.^{ors} consellers a ohir lo offici de la lotja com tenen de bon costum y monsenyor R.^{im} bisbe de Barcelona digue lo offici de pontifical. — Dit dia a les onze hores de la nit mori mossen Pau Calopa notari de Barcelona, y altro dels ajudants de la scrivania major de la present casa *cuius anima in pace requiescat.*

Retorn del loctinent.

DIMARTS VIIIJ. — Dit dia a la tarda torna en la present ciutat lo S.^{or} duc de Feria loctinent general de sa mag.^{tat}, lo qual ere partit a XXJ del passat per al socorro de la vila de

Perpinya y no passa de la ciutat de Gerona, per lo que entengue que lo camp dels francesos que ere vingut sobre la dita vila de Perpinya se era retirat y sen ere tornat en Fransa.

Perpinya. Socorros.

DIMECRES X. — Dit dia vingueren en la present casa lo noble don Aleix de Albert trames segons dix per lo stament dels militars del comtat de Rossello, los quals vuy residexen en la vila de Perpinya per causa de la guerra que los francesos volen fer e, intemptar en lo dit comtat de Rossello, viles y lochs de aquell, y lo mag.^{ch} micer Subira doctor en drets burgues y sindic de dita vila de Perpinya, trames ab una letra de crehensa per los consols de aquella als mag.^{chs} consellers de la present ciutat, dient y certificantlos com per avisos del S.^{or} don Galceran de Armengol capita y alcayt del castell y fortalesa de Salses y de altres persones, se enten com lo camp dels francesos esta retirat en algunes viles y lochs del regne de Fransa, lo qual de cadaldia se va refent, y que a Leucata y altres lochs del Languedoc se fan bescuyts y altres vitualles y provisions, y tambe se fan taulons bastiments y altres exercicis y preparatoris pera la guerra, y se posan algunes pesses de artilleria a punt, y ques diu publicament que tenen intent de tornar ab major exercit sobre la vila de Perpinya y altres viles y lochs del dit comtat de Rossello, y que per estar vuy dita vila ab molt poca gent que puguen fer armes per poder se defensar y fer la resistentia que conve al exercit dels enemichs, y de les persones que son vuy dins la dita vila y ha un ters que son franceses, fossen servits perço los dits S.^{ors} consellers voler afavorir ajudar y valer a la dita vila de Perpinya ab gent de guerra en aquesta occasio tant necessaria, regratiant y estimant molt lo que aquesta ciutat ha fet a dita vila ab lo socorro que li envia de polvora plom y corda de metcha de quey havia molta falta en dita vila, al que fonc respost per lo S.^{or} conseller en cap que aquesta ciutat estava prompta y aparellada de afavorir y valer a la vila de Perpinya en tot allo que poria y seria servey de Deu y de sa mag.^{tat} y de la dita vila, y que ells procurarien de fer congregar les vint y quatre persones que per lo consell de cent Jurats estaven elegides per lo que convindria fer per la dita vila de Perpinya, les quals vint y quatre persones foren fetes convidar encontinent y aquelles congregades ab los S.^{ors} consellers dins la present casa, y ohida y entesa per elles la relatio feta per los dits don Aleix de Albert y micer Miquel

Subira fonc determinat per los S.^{ors} consellers y vint y quatre persones elegides que attes lo perill y necessitat en que vuy esta la vila de Perpinya y totes les viles y lochs del comtat de Rossello, encontinent sia feta una embaxada per los S.^{ors} consellers y vint y quatre persones elegides per lo dit consell al S.^{or} loctinent general, referint li per cosa molt certa los perills en que vuy esta la vila de Perpinya y suplicantlo sia servit voler se apiadar de aquella vila y dels habitants en ella y voler se conferir personalment en dita vila per donar orde en les coses mes convenients per la defensio de aquella, com mes largament esta contengut en la desliberatio, y que dita desliberatio sia scrita y continuada en un full de paper y que sia legida al S.^{or} loctinent general en presentia dels dits S.^{ors} consellers y vint y quatre persones E no obstant fossen ja serca de les vuyt hores de la nit fonc trames per los S.^{ors} consellers Pau Amell altro dels verguers per haver hora de sa Ex.ª, lo qual tornat digue y referi que podien anar a fer dita embaxada, y axi encontinent los S.^{ors} consellers ab la major part de les dites vint y quatre persones, acompanyats ab los officials de la present casa y ab moltes altres persones y ab moltes atxes enceses, anaren a la casa de sa Ex.ª lo qual trobaren dins una instantia de sa casa que es devers la part de la marina, y fet per los S.^{ors} consellers son degut acatament, per mossen Pere Ferreres conseller en cap li fonc dit de paraula com per don Aleix de Albert y per micer Miquel Subira los ere estat dit y referit lo perill en que estaven la vila de Perpinya y tot lo comtat de Rossello, y que sa Ex.ª fos servit volerse apiadar de dita vila y poblats de aquella, y com per lo consell de les vint y quatre persones elegides per lo consell de cent Jurats de aquesta ciutat per los negotis tocants a la dita vila de Perpinya, ere estat desliberat lo dia present lo que estava scrit y continuat en un full de paper que lo dit S.^{or} conseller en cap tenia en les mans, lo qual dona y liura en mans de sa Ex.ª pera que fos servit manar provehir de prompte en lo que alli estava scrit y continuat, lo qual full de paper fonc pres per sa Ex.ª de sa ma y fonc respost de paraula que ell ho miraria y tornaria la resposta, y que estava aguardant correu de sa mag.^{tat} ab carta per los consellers de agrahiment del que aquesta ciutat ha fet per la vila de Perpinya, y cobrada dita resposta, per son degut acatament a sa Ex.ª los dits senyors consellers y consell

de vint y quatre persones elegides sen tornaren en la present casa La qual scriptura donada a sa Ex.ª es del tenor seguent

«Ex.ᴵᴹ S.ᴼᴿ

Embaxada al loctinent.

Los consellers y vint y quatrena elegida per lo consell de cent Jurats per les coses de Perpinya han desliberat lo dia present que sia feta embaxada a V. Ex.ª referintli per cosa molt certa los perills en que esta la vila de Perpinya, suplicant a V. Ex.ª sia de son servey apiadar se de aquella vila y dels habitants en aquella y de conferir se ab la brevedat possible en aquella vila pera donar orde en les coses mes convenients pera defensio, fent asaber a V. Ex.ª com los loctinents de sa mag.ᵗᵃᵗ predecessors de V. Ex.ª son anats a regonexer aquella vila etiam en temps de pau, entenent que de aço sera sa mag.ᵗᵃᵗ molt servit, lo qual sera avisat de aquesta preventio a V. Ex.ª feta per que en lo sdevenidor no pugam esser enculpats.»

Divendres XIJ. — Dit dia per lo que sa Ex.ᶜⁱᵃ no havia tornada resposta a la embaxada que per los S.ᵒʳˢ consellers y vint y quatrena elegida per les coses de la vila de Perpinya, li ere estada feta a deu del corrent conforme havia ofert, foren tramesos per part dels dits S.ᵒʳˢ consellers y vint y quatrena los mag.ⁱᶜʰˢ mossen Pere Auzias de Marc y mossen Pere de Tamarit altros de dita vint y quatrena a sa Ex.ª pera cobrar dita resposta, los quals tornats de dita embaxada en la present casa digueren y referiren als dits mag.ⁱᶜʰˢ consellers y vint y quatrena en la present casa congre(ga)da en presencia de mi Francesc Pedralbes notari de Barcelona y scriva rational de la present casa, com sa Ex.ᶜⁱᵃ los havia dit y respost a la dita embaxada que *ell entenia* que la vila de Perpinya demanave dos coses ço es, socorro de gent y de moneda, y que en lo que tocava a la gent noy havia per al present necessitat de donar los socorro de gent, per lo que ja sa Ex.ᶜⁱᵃ te manat se fessen sinc companyies per al dit socorro, per lo que tocave a dites companyies per ser gent feta per lo rey al qual toque la defensa de dita vila y castell de Perpinya, y que si acars fos menester provehir de mes gent que ell avisaria, y quant al que toca de dexar los diners que si a la ciutat li aparaxia de dexar los ne, ho poria fer com ha bons vehins y naturals del present principat, per poder pro-

vehir de bastiments y altres coses de que porien tenir necessitat ab aquesta ocasio, y que ell scriuria a sa magestat com jau tenia scrit del bon zel y voluntat aquesta ciutat amostra tenir en son real servey, la qual resposta manaren los dits S.[ors] consellers y consell de vint y quatrena fos continuada per mi dit Francesc Pedralbes en lo present dietari. — E encontinent per dits mag.[ichs] S.[ors] consellers y XXIIIJ.[a] fou feta desliberacio que dema de mati se tingue consell de cent en lo qual sien cridats lo S.[or] don Aleix Albert y micer Miquel Sobira y Andreu Reart y sien legides totes les letres en dit consell de cent, axi les dels consols de Perpinya com encara les dels avisos de don Galceran Armengol y la determinatio feu a deu del present la present XXIIIJ.[a], y tambe se referesca com los S.[ors] consellers y XXIIIJ.[a] anaren ab enbaxada dit dia a sa Ex.[cia] per notificarli dita desliberacio y la resposta ha feta als S.[ors] Perot de Tamarit y Auzias Marc, y que conforme lo que desliberara lo consell de cent se torn la resposta a dites tres persones de Perpinya. — Dit dia torna don Federic Mecha coronell enviat per part dels S.[ors] diputats de Cathalunya per lo socorro de la vila de Perpinya, ab los capitans y soldats que eren anats ab sa companyia, y entraren en la present ciutat desfetes les companyies y sens recebiment ni serimonia alguna.

Tornada de coronell y soldats.

DISAPTE XIIJ. — Dit dia se tingue consell de cent conforme es estat desliberat per los dits mag.[ichs] consellers y XXIIIJ.[a] de les coses de Perpinya lo dia precedent E fonc feta desliberacio que quant al cap de la gent de socorro es estada demanada per part de la dita vila de Perpinya, lo dit consell feu desliberacio y conclusio que sie remes als dits S.[ors] consellers y XXIIIJ.[a] elegida per lo consell de cent, que conforme la necessitat que veuran puguen fer tot allo que convindra pera dita necessitat sens referiment algu — Quant al segon cap proposat dels diners que demana la dita vila de Perpinya, li sien emprestats pera poder se valer y socorrer en la necessitat tant urgent com esta vuy posada la dita vila, lo dit consell feu desliberacio y conclusio que la dita vila de Perpinya sia socorreguda de prompte de vint milia liures, y per que vuy la present ciutat no va sobrada de diners ans be molt enderrerida per los grans gastos que de cadaldia se li oferexen, les dites vint milia liures sien preses y manlevades a censal ab lo manco for ques pora trobar ab que la dita vila de Perpinya fasse la seguretat y obligatio necessaria de

Socorro de gent y diners.

restituir aquelles dins tres anys primer vinents, y que per dit efecte sia fermat sindicat com ara de present se ferma ab totes les clausules necessaries a mossen Miquel Joan Bastida vuy clavari de la dita ciutat, pera poder pendrer y manlevar aquelles a censal, y cobrades que sien les dites vint milia liures de dita vila de Perpinya, sien convertides encontinent en luytio y quitament dels censals que per dit efecte seran estats manllevats, y no puguen esser convertides en altres usos y necessitats de la present ciutat.

Mostra de companyies.

DIUMENGE XIIIJ. — Exaltatio de la S.ta Creu. — Dit dia a les sinc hores despres dinar, estant los mag.ichs consellers alt en les instanties de la lotja mirant dos companyies que per orde y manament lur feyen mostra, arriba alli lo camarer del S.or loctinent general dient los com venia aqui de part de sa Ex.cia pera que ses magnificenties fossen servits de anar encontinent ha parlar ab sa Ex.cia per negocis que convenien E per lo S.or conseller en cap li fonc respost que en ser acabades de passar les companyies que les hores ja passaven, y anirien — E apres dits señors consellers acompanyats de alguns oficials de la casa anaren en casa de sa Ex.cia lo qual trobaren en una instantia de sa casa que es a la part de la marina, e, per sa Ex.cia los fonc dit de paraula com ell tenia avisos y noves molt certes que lo camp dels francesos que estos dies proppassats se ere retirat, no se ere desfet sino que anave de cadal dia reforsant y estava la gent repartida per algunes viles y lochs de la frontera de França molt circunvehins de la vila de Perpinya, aguardant mes gent per fer maior exercit, y que tenien intent de tornar ab maior exercit a la dita vila de Perpinya, en la qual ell entenia y havia vuy molt poca gent que fos bastant per la defensa de aquella, y que ell se serviria molt que en aquesta ocasio la present ciutat valgues a la dita vila de Perpinya dels mil homens que la present ciutat tenia oferts, y que de aço se serviria molt sa magestat y que ell ho scriuria com ja tenia scrit ab altres a sa magestat lo quant be havia fet y feye aquesta ciutat envers la dita vila, y ab totes les ocasions se oferien en servey de sa magestat, y que si ere necessari ell se conferiria en dita vila una y tantes vegades com seria menester — E per lo S.or conseller en cap li fonc respost que aquesta ciutat sempre havia estat y estava prompte y aparellada de servir a sa magestat en qualsevol ocasio se oferis, y que havia fet ja tot lo que havia convin-

Noves dels enemichs.

gut en valer y socorrer a la vila de Perpinya com sa Ex.cia sabia, com es en haver li enviat estos dies passats socorro de polvora plom y corda de metcha, y que en lo dia de ahir per lo consell de cent jurats ere estat desliberat (vehent la urgent necessitat en que la dita vila estava) dexar y emprestar los vint milia liures, les quals per no tenir diners sobrats se havia determinat fossen manlevades ha censal per poder los socorrer ab mes brevedat en la dita necessitat tant precisa, y que la present ciutat estave per avuy molt atreballada y feye mes del que podia, y que en los mil homens que ara sa Ex.cia los demanava ells ha soles no li podien tornar resposta per que no podien fer ni resoldrer cosa alguna sens donar raho a les vint y quatre persones que per lo consell de cent eren estades elegides y anomenades per les coses que se oferirien a la dita vila de Perpinya, y per esser ja hora tarda ells procurarien dema demati se aplegas dita XXIIIJ.a pera representar los lo que per sa Ex.cia los ere estat dit y apres tornarien resposta a sa Ex.cia del que seria estat determinat — E per sa Ex.cia los fonc replicat que ell gustaria molt que esta nit matexa fessen y procurassen dits S.ors consellers que la dita XXIIIJ.a se aiuntas per lo que ell desijava saber lo que se resoldria, per lo que lo negoci requeria se fes ab tota la brevedat possible E per lo dit S.or conseller en cap li fonc respost que atesa la necessitat y per servir a sa magestat y a sa Ex.cia ells procurarien de prompte y en lora matexa fer convidar la dita XXIIIJ.a y tornarien resposta esta nit matexa del que se desliberaria — E encontinent essent ja entrada de nit, los dits S.ors consellers acompanyats de molta gent sen vingueren a la present casa y manaren convidar y fer venir en la present casa totes les persones de la dita XXIIIJ.a, la qual convocada y congregada juntament ab los S.ors consellers per lo dit S.or conseller en cap, los fonc dit y notificat lo que per sa Ex.cia los ere estat dit pera que atesa la necessitat tant urgent com ere, fossen servits desliberar tot allo que convindria al servey de Deu y de sa magestat y socorro y defensa de la vila de Perpinya, per que defensant se la dita vila se defensava la present ciutat y tot lo principat de Cathalunya per ser dita vila la clau de aquella — E encontinent per los S.ors consellers y consell de XXIIIJ.a fonc feta desliberacio y conclusio que ells y los qui trobaren de la dita XXIIIJ.a en la casa de la ciutat, anassen esta nit ha tornar resposta a sa Ex.cia fent li saber la determina-

Emprestech de 20000 liures.

Socors de mil homens.

tio feta per la XXIIIJ.ª ques fessen mil homens per lo socorro de Perpinya, suplicant lo se vulle conferir en dita vila de Perpinya ab la major brevedat sie possible, y que lo endema dematí a les vuyt hores los S.ors consellers fessen enbaxada als S.ors diputats, fent li ha saber com ells se posaran per medianers entre ells y sa Ex.cia, y que lo endema a les nou hores fassen aplegar dita XXIIIJ.ª, y encontinent tornant dita embaxada fassen aiuntar dita XXIIIJ.ª per que ohida la resposta axi de sa Ex.cia com dels diputats se pugue determinar lo que mes convindra, y tambe que dits S.ors consellers demanen la commoditat que ha oferta sa Ex.cia acerca del gasto de fer la gent — E apres per exequutio de la sobredita desliberacio essent ja tocades les deu hores de la nit fonc enviat Pau Amell altre dels verguers en casa de sa Ex.cia per demanar hora per poder li tornar resposta del que ere estat desliberat, lo qual tornat digue y referi que los S.ors consellers podien anar que sa Ex.cia estave prompte y aparellat per ohir los, y en lora mateixa dits S.ors consellers ab tota la dita XXIIIJ.ª anant agraduats ab aquesta forma ço es los S.ors consellers cap y segon ab los verguers y acompanyadors davant, e apres tots los de la XXIIIJ.ª agraduats de dos en dos ço es los militars y ciutedans a la ma dreta y los mercaders a la ma squerra y apres los artistes a ma dreta y los menestrals a ma squerra, y apres los altres S.ors tres consellers ço es ters quart y quint acompanyats ab alguns oficials y moltissima altra gent que estava congregada davant la present casa ab moltes atxes enceses, a casa de sa Ex.cia lo qual trobaren en una instantia de la casa devers la part de la marina E per lo S.or conseller en cap li fonc dit de paraula lo que per ells y per dita XXIIIJ.ª per servir a sa magestat y dar contento a sa Ex.cia aquella nit ere estat determinat conforme desus esta continuat E per sa Ex.cia fonc respost que ell restava molt content y satisfet de la determinatio feta de les dites sinc companyies per lo socorro de la vila de Perpinya y quels pregava procurassen en fer dites sinc companyies ab la brevedat posible, per lo que convenia que dites sinc companyies estiguen fetes y apunt per al dit socorro, hi que ell per ara no podia anar a la dita vila, y que oferint se la necessitat ell faria lo que tocaria ha son carrec — Dit dia fonc publicat en la present ciutat un jubileu plenissim y com lo jubileu del any sanct, concedit per sa sanctedat per les necessitats que vuy occorren a la cristiandat y

Embaxada.

Jubileu plenissim.

per la pau y unio dels princeps crestians, dejunant tres dies de la semmana fent almoynes y confessant y combregant.

DILLUNS XV. — Dit dia foren tramesos per los S.ors consellers los S.ors Pere Auzias de Marc y Pere de Tamarit als S.ors diputats ab enbaxada fent los ha saber com los S.ors consellers y XXIIIJ.a havien determinat esta nit passada de fer mil homens per lo socorro de Perpinya per lo que entenien que la dita vila y tot lo comtat de Rossello estaven ab gran perill de perdres si lo camp dels francesos tornave com se deye, lo que redundaria en gran deservey de Deu per haver en dit camp molts luterans, y de sa magestat, y gran y notable dany de tot lo present principat de Cathalunya y asenyaladament de aquella casa de la diputatio, per lo ques perdria la collecta de dita vila de Perpinya y tots los drets de la generalitat de dita collecta, y que fossen servits dits S.ors diputats per fer servey en aquesta ciutat tornar en camp les companyies que per part del general eren estades fetes estos dies passats per al dit socorro de Perpinya, no obstant les diferenties foren passades entre sa Ex.cia y lo S.or comanador Mecha ohidor ecclesiastic y coronell enviat per part dels dits S.ors diputats ab les dites companyies al temps que sa Ex.cia ere en la ciutat de Gerona, y les dites companyies eren y estaven aposentades en alguns lochs circumvehins de dita ciutat, y que si per dit efecte hi havie algunes diferenties, o, pretensions entre sa Ex.cia y dits S.ors diputats, los dits S.ors consellers se offerien remediar les diferenties posant se per medianers. E per los S.ors diputats fonc respost a la dita embaxada que ells desijaven tenir la correspondentia ques deu a la present ciutat y desijaven molt servir y donar contento anaquesta ciutat, empero com lo negoci ere de tanta importantia y calitat com ere, no podien tornar ara de present resposta a la dita ciutat, y que ells se aturaven dos dies pera tractar y consultar la resposta que havien de fer y tornar aquella als dits mag.ichs consellers, y axi fonc referit lo mateix dia al despres dinar per los dits embaxadors als mag.ichs consellers y XXIIIJ.a dels negocis de Perpinya, los quals estaven congregats en la present casa, en presentia de mi Francesc Pedralbes notari de Barcelona y scriva rational de la present casa.

Embaxada.

Leva pera socorro de Perpinya.

DIMARS XVJ. — Dit dia per los mag.ichs consellers en presentia de la XXIIIJ.a elegida per los negocis de Perpinya, fonc feta electio y nominatio de les persones davall scrites per capi-

Idem; nominacio de capitans.

tans de les sinc companyies que son estades determinades fossen fetes per lo socorro de dita vila de Perpinya, ço es de mossen Hieronym de Argensola per capita y cabo, de don Francisco de Cardona per capita y sargento maior, mossen Joan Anthoni Ferran, mossen Jaume Carbonell y mossen Joan Pau de Loselles per capitans, a tots los quals y als altres officials de totes les sinc companyies foren assignats per los dits consellers y XXIIIJ.ª los salaris seguents, ço es al dit mossen Hieronym de Argensola capita y cabo per quiscun mes, cent y vint liures, al dit don Francisco de Cardona capita y sargento maior vuitanta liures, y als dits mossen Joan Anthoni Ferran Jaume Carbonell y mossen Joan Pau de Lloselles ço es a quiscu de ells sinquanta liures, y a quiscun alferis trenta liures, y que la ciutat fasse fer sinc banderes de camp, y a quiscun sargento quinze liures, y a quiscu dels cap desquadres deu liures, y als soldats archabuses y piquers sinc liures y als soldats moscaters sis liures, y als soldats cavallers altres sis liures E mes foren elegits per dits S.ors consellers y XXIIIJ.ª per vehador y comptador mossen Pere Pau Rifos mercader rational de la present casa, ab quoranta liures de salari quiscun mes, y per pagador mossen Nadal Castello notari de Barcelona scriva de les obres ab trenta liures de salari per quiscun mes. — Dit dia al despres dinar anaren los S.ors consellers ab embaxada a sa Ex.cia acompanyats de alguns oficials de la present casa y de moltes altres persones, restants en la present casa totes les persones de la XXIIIJ.A, y trobant sa Ex.cia en una instantia de sa casa que es a la part de la marina, per lo S.or conseller en cap li fonc dit com ells eren vinguts per fer ha saber a sa Ex.cia la nominatio que per ells ere estada feta dels sobre dits sinc capitans per les companyies que la present ciutat havia determinat fer per al dit socorro de Perpinya, suplicant ha sa Ex.cia fos servit manar despatxar les conductes dels dits capitans per son secretari, y que tots los soldats que anirien ab dites companyies fossen tractats en dita vila ab tota cortesia y com ha naturals de dita vila, pus la present ciutat enviava aquells a la dita vila de sa mera voluntat y no per quey tingues obligatio alguna, y per lo que la present ciutat entenia ferne de aço molt gran servey a Deu a sa magestat y ha sa Ex.cia E per sa Ex.cia fonc respost que ell los agrahia molt lo que los dits S.ors consellers havien fet, y que ell ho scriuria com ja ho tenia scrit a sa magestat y tambe ho scriuria al capita general de la

vila de Perpinya que tractas los soldats de dites companyies com si fossen naturals de la dita vila, e, cobrada dita resposta, dits S.ors consellers fet son degut acatament, sen tornaren en la present casa y referiren la dita resposta a les dites persones de la XXIIIJ.a que com dit es eran restades alli congregades. — E apres encontinent per exequutio de les coses sobre dites y per que ab mes brevedat se poguessen fer los soldats de les dites sinc companyies per los S.ors consellers y persones de la dita XXIIIJ.a, de paraula fonc resolt y determinat que fos treta la bandera gran de S.ta Eulalia ab la forma acostumada y posada en la finestra de la present casa que es mes prop del portal de dita casa, ab tabals y trompetes y musica de sacabutxos E fonc manat per dits S.ors consellers als verguers que convidassen tots los cavallers que porien trobar pera que assistissen y fossen presents al temps ques trauria la dita bandera. E poc apres vingueren y acodiren en la present casa pera dit efecte les persones davall scrites ço es

Treta de la Bandera de Sta. Eulalia.

Lo S.or fra Adria Maymo prior de Cathalunya
Don Felip de Albert
Don Federic Despalau
Don Gispert de Guimera
Don Joan de Erill
mossen Phederic Pol
mossen Jaume de Aguilar
mossen Francesc Cosme Fivaller
mossen Joan Miquel Bastida
Don Guillem de Josa
Lo comanador Hieronym de Calders
Lo comanador Onofre de Hospital
mossen Jaume Carbonell
mossen Francesc Cornet
Don Hieronym Armengol
mossen Joan de Monsuar
mossen Marti Joan Despuny
mossen Pere Auzias de Marc
mossen Perot de Tamarit
mossen Federic Vilana
Don Dalmau de Rocaberti
Don Alexandre de Lentorn
mossen Pere Granada
mossen Bernat de Çaportella
mossen Alexandre de Aguilar
mossen Francesc Gualbes
mossen Joan Antoni Ferran
micer Miquel Çarrovira
micer Hieronym Fivaller

tots los quals cavallers congregats juntament ab los mag.ichs consellers dins la instantia nova del consell de trenta, y les persones de la XXIIIJ.a estant congregades en la instantia que es junt de la dita instantia del consell de trenta junt al hort, volent dits

mag.^{ichs} consellers posar en exequutio la desliberatio per ells y la XXIIIJ.^{a} desus feta lo dia present, vists primer los dietaris antichs y lo orde y forma que altres voltes ses tingut y servat per la present ciutat quant se trau la dita bandera, y asenyaladament lo ordre y forma se tingue ultimadament contra la ciutat de Tortosa a sis del mes de Juliol del any M.D.LXXXVIIJ continuats en lo libre quint de cerimonies de la present ciutat, manaren dits mag.^{ichs} consellers aportar la bandera gran que la ciutat te custodiada y guardada en la casa del consell, la qual sols serveix per les professons se fan lo dia del corpus y entrades y cerimonies reals y tambe per les crides que la present ciutat fa per reintegrarse de alguns agravis, la qual bandera manaren posar apunt, y anant davant les vuyt trompetes que vuy te aselariades la ciutat vestits ab les sobrevestes de domas carmesi ab les armes de la ciutat y ab les banderetes de les dites trompetes sonant, los dits mag.^{ichs} consellers tragueren dita bandera de la instantia nova dita de trenta tirant la volta del portal maior de la casa del consell, portant aquella hajeguda sobre los musclos dels sobre dits cavallers que alli eren presents, y tenint lo sol de la asta de dita bandera lo S.^{or} conseller en cap E apres venien los mag.^{ichs} señors consellers segon y ters y apres de ells los mag.^{ichs} consellers quart y quint. E apres venien los de la dita XXIIIJ.^{a} y alguns dels officials de la present casa y molta altra gent ques trobava alli present, y exint fora en lo pati de la present casa pujaren dita bandera hajeguda per la scala amunt y la aportaren per los corredors que son alt davant la sala ahont se te lo consell de cent E no volgueren traure dita bandera en lo pati que es fora la present casa com feren al temps ques trague contra la ciutat de Tortosa, per la grandissima multitut de gent que era en dit pati y per lo que aparexia ser gran inconvenient haver de arborar dita bandera estant dit pati de defora tot ple de gent y haver de estar alli los S.^{ors} consellers fins ha tant que haguessen pujada dita bandera alt y asentada en la finestra ahont havia de estar assentada E passant per dits corredors arribaren a la finestra de dita casa la que es mes prop del portal maior de la casa y aquella fonc treta en lo modo que la aportaven y posada y assentada en la dita finestra sobre un dosser, o, drap de vellut carmesi que estave ja posat en dita finestra, sonant continuament los tabals de guerra y dites vuyt trompetes y una cobla de menistrils, estant

la plassa y pati de dita casa plens de infinitissima gent E assentada la dita bandera los mag.ichs conselLers juntament ab tots los dits cavallers y altres persones, sen tornaren baix a la dita instantia nova del consell de trenta per donar orde en lo que mes avant se havia de fer ha cerca del socorro ques havia de donar a la vila de Perpinya, y los dits quatre tabalers de guerra y vuyt trompetes y cobla de menestrils y posats los dits trompetes davant la finestra mes prop de la sglesia de S.t Jaume y la cobla dels sacabutxos davant la finestra ahont estave penjada la bandera, y estant los quatre tabalers ab sos atambors de guerra en mig de les dites dues finestres dins la casa, sonaren de continuo ara uns ara altres, estant sempre la bandera penjada axi de dia com de nit, y perço foren posades dues grahelles, o, ferons que cremassen, y cremaren teya tota la nit la una al canto de la plassa devers lo carrero de sanct Just y laltra devers la sglesia de S.t Jaume, restant y estant tota la nit les portes de la present casa ubertes cremant sis atxes ab sos brandons alts, ço es tres baix en lo pati y los altres tres alt en los corredors E per quant axi per les noves ques tenien de la guerra de França com encara de moros, anava cada nit una companyia a la guarda a la marina, fonc determinat ques tingues lo cuerpo de guarda en la present casa de la ciutat tant quant la bandera estaria treta en la finestra, y de alli se enviassen squadres als baluarts y altres parts de la marina ahont convingues, com de fet se feu, y ere cosa de veurer lo gran concurs de gent que anaven y venien per veure dita bandera, y aparegue que pus la bandera se treye per lo efecte sobre dit, no convenia restas alli tota la nit ningu de dits S.ors consellers, pus havia de restar alli la companyia que ere de guarda. — E tocant aquella nit fer la guarda a la companyia dels notaris de Barcelona, apothecaris chirurgians y droguers, avisats del orde havien donat los dits S.ors consellers, se aplega la dita companyia en lo carrer de la Porta ferrissa en la casa de mossen Macia Pastor notari de Barcelona prior jove del collegi dels notaris de Barcelona, al qual toca lo carrec de alferis per estar mossen Joan Steve Mir prior vell de dit collegi malalt al qual tocava dit carrec, y aplegada que fou tota la dita companyia anaren totes les persones de ella mateixa ab sos archabussos al coll, y ab la bandera alta ab ordenansa y ab ses fileres consertades de sinc en sinc ab moltes atxes a les nou

Guarda de la Bandera.

hores de la nit en la present casa, anant davant lo dit mossen Macia Pastor com ha prior y alferis de dita companyia per impediment del capita, y quant foren arribats en dita casa de la ciutat enviaren dos squadres de notaris de Barcelona ab sos criats al baluart de Levant y dues squadres de droguers al baluart de Migjorn per fer guarda a la marina, y restaren en la present casa les altres dues squadres de notaris de Barcelona y les squadres dels apothecaris y dels chilurgians ab lo dit alferis y bandera tenint alli tota la nit lo cuerpo de guarda E apres al mati entenent que no sen podia anar de alli la bandera que no vingues la companyia que havia de fer la guardia lo dia seguent, restaren alli lo dit alferis y sargento ab la bandera desplegada axi aquella nit com apres tot lo dia seguent ab molta part de la gent de la dita companyia, tenint los archabussos arimats fora en la paret de la present casa y tenint guarda a la dita bandera de la ciutat, anant y venint tot lo dia ara uns ara altros, del que restaren molt satisfets los S.ors consellers y tot lo poble.

DIMECRES XVIJ. — Dit dia reberen los dits S.ors consellers una letra dels jurats de Çaragossa del tenor seguent

«*A los muy Ill.res señores los consellers de la ciudad de Barcelona*

MUY ILL.RES SEÑORES

Letra dels Jurats de Çaragosa.

Aqui se tuvo aviso que algunas companyias de gente de guerra de Francia havian entrado en esse principado por el viscondado de Canete, y por aguardar y saber con certesa lo que era no scrivimos luego a v.s m.s, y aunque hasta hora no havemos sabido mas particularidad viendo zelan v.s m.s tanto el bien universal que lo reputan por proprio, y la obligation que esta ciudad tiene de acudir a todo lo que sea conservation de la auctoridad desa y su servitio, representamos a v.s m.s que esta ciudad en esta ocasion y en todas las que nos querran emplear, estara prompta y acudira siempre que nos lo avisaren a servir a v.s m.s con puntualidad y certesa Guarde Dios a v.s m.s como desean, de Çaragossa a 3 de setiembre 1597

Muy Ill.res señores

B. las manos a v.s m.s sus servidores

Pedro Hieronymo de la Porta — Joan de Moçaram, Jurados de
Pedro Villa nueva — la ciudad de Çaragossa
Lorenso de Burge — Pablo de Gurrea secretario.»

Dit die a les deu hores de la nit, tocant la guarda a la companyia dels mercaders, se aplegaren totes les squadres de la dita companyia ab tota sa gent en la lotja de la present ciutat ahont tenien la bandera plegada com tenen de costum, y apres vingue en la present casa entre les deu y les onze hores de la nit mossen Gaspar Carçer hu dels capdesquadres de dita companyia ab molts altres mercaders axi casats com jovens, anant ell tot sol davant y los altres apres de tres en tres, molt adresats ab sos archabussos al coll y ab moltes atxes enceses, y quant arribaren en la present casa tiraren y despararen tota la archabusseria venint per guardar la dita bandera, dexant lur bandera ab lo cuerpo de guardia dins dita lotja, y en esser aribats los dits mercaders los notaris de Barcelona apothecaris chilurgians y droguers prengueren la bandera y posats en ordenansa y acompanyats ab moltes atxes sen anaren de la present casa acompanyant lur bandera y tornant aquella en casa de dit mossen Macia Pastor de ont ere exida, dexant la guarda de la bandera de la ciutat als dits mercaders los quals apres al cap de una estona sen tornaren a la lotja segons se entengue lo endema demati, per relatio de algunes altres persones que eren restades en la dita present casa aquella nit dexant en guarda de la bandera de la ciutat uns quants homens de la ribera que havien logats per fer la dita guarda, y tambe se entengue que aquella matexa nit havien enviat a la marina per los baluarts homens de la ribera los quals havien tambe logats, tots los quals homens havien logats, o, fets logar per Hieronym Palau guarda del port y aquells entenien pagar dels diners procehexen dels drets del Imperiatge y no de lurs bosses, y apres lo endema tingueren los dits homens logats a la porta de la present casa ab sos archabusos y piques arrimats a la paret fins a tant que fonc la dita bandera estojada y levada de dita finestra, passejantse alguns dels capdesquadres y alguns altres mercaders per lo pati de la present casa tot lo dia, tots dissimulats ab ses capes abrigats y sens ningun genero de armes, y aço fou la honra que dits mercaders feren en dites jornades a la ciutat perque sia memoria en lo sdevenidor. — Dit dia fonc feta professo general fent la volta que sol fer la professo del corpus, anaren hi les confraries y totes les parrochies y monastirs aportant sols la bandera y la creu de la seu per causa del jubileu plenissim que fou publicat diumenje a XIIIJ del corrent.

Guarda de la Bandera.

Professo.

Diferencias entre 'l Llochtinent y 'l Coronel de la Deputacio.

DIJOUS XVIIJ. — Dit dia vingueren en la present casa mossen Federic Pol y mossen Hieronym Desprats tramesos ab embaxada de part dels S.ors diputats del general de Cathalunya, dient y tornant resposta als S.ors consellers a la embaxada que per dits S.ors consellers los fonc feta a XV del corrent, dient que com los dits S.ors diputats per correu propri hagen scrit y fet ha saber a sa magestat lo que havia passat entre lo S.or duc de Feria loctinent general y lo S.or don Federic Mecha coronell de les companyies fetes per dits S.ors diputats per lo socorro de dita vila de Perpinya, y estiguen aguardant la resposta, nos podien resoldre ni tornar resposta a ses magnificenties del quels ere estat demanat ab dita embaxada fins ha tant tinguessen cobrada la dita resposta de sa magestat. — Dit dia a les vuyt hores de la nit essent feta ja la nominatio per los dits mag.ichs consellers dels sinc capitans per les sinc companyies ques havien de enviar per al socorro de la vila de Perpinya, hi tenint ja dits S.ors consellers les conductes de sa Ex.cia y havent los alferis de dites companyies arborades ja les banderes de camp en lurs cases pera que los soldats que se havien de posar ab dites companyies se poguessen asentar, aparague als S.ors consellers y XXIIIJ.a que pus la bandera de la ciutat no se havia de aportar, pus no ere estada treta dita bandera per agravi particular fet a la present ciutat, fos levada dita bandera de la finestra y tornada de alli ahont ere estada exida per los dits S.ors concellers y persones de la XXIIIJ.a soles sens convidar hi los cavallers quey foren convidats al temps que fonc treta, no obstant que no fossen passats encara los tres dies naturals que dita bandera sol estar en la finestra, per lo que en los dos dies apres seguents ço es divendres y disapte la gent havia de cercar les estations per raho del jubileu ques ere publicat en dita semmana, y tambe per levar los gastos excessius que la present ciutat feye estant dita bandera posada en la finestra, y per levar lo gran joc y tafureria que los soldats y altra gent feyen dins la present casa ab ocasio de guardar la bandera E axi poc apres los mag.ichs consellers ab les persones de la XXIIIJ.a acompanyats ab alguns oficials de la present casa y moltes altres persones ques trobaren alli presents ab moltes atxes enseses que aportaven davant, pujaren alt en la present casa y anaren a la finestra ahont estave penjada dita bandera y despenjada que fou, prengueren dita bandera ab la

Se torna a dins la Bandera.

matexa forma que la havien pujada anant sonant los tabalers e trompetes vestits ab dites sobrevestes de domas y ab banderes de les dites trompetes y ab la cobla dels menestrils, dits mag.[ichs] consellers tornaren la bandera en la instantia nova dita de trenta, de hont ere estada treta per los corredors de dalt y passant davant la porta de la instantia del consell de cent y anant vers lo cap de la scala aportant dita bandera ageguda sobre los musclos de les persones dels de la dita XXIIIJ.[a] que alli eren presents per no haver hi convidats cavallers ni altres persones, tenint lo sol de la asta lo S.[or] conseller en cap y venint apres los altres quatre consellers de dos en dos per son orde, y apres molta altra gent de tots estaments ques trobaven alli presents, y axi abaxaren la bandera cap primer per la dita scala, y pasant apres per lo pati sen entraren ab dita bandera en la instantia del consell de trenta ahont la dexaren, sonant continuament los dits tabals trompetes y menestrils E apres per los S.[ors] consellers y persones de la XXIIIJ.[a] y altres ques trobaven alli presents, sen ana quiscu a sa casa, ha totes les quals coses fuy present jo Francesc Pedralbes notari de Barcelona y scriva rational de la present casa, y per dits S.[ors] consellers me fonc manat continuas les coses sobredites del modo que passaren en lo present dietari en memoria del sdevenidor.

Successos de Perpinya: ofertas de Mallorca.

DIVENDRES XVIIIJ. — Dit dia arriba en la present casa estant congregats los dits mag.[ichs] consellers en la instantia nova del trentanari, un cavaller del orde y cavalleria de S.[t] Joan acompanyat de un altre cavaller y vuyt, o, deu homens de respecte, los quals eren arribats aquell dia de Mallorcha ab un berganti armat, lo qual comanador dix se anomenava fra Ramon de Berga y venia aqui de part dels Jurats del regne de Mallorcha pera fer oferta anaquesta ciutat en la ocasio que ara se offeria, per raho del que tenen entes que lo camp dels francesos es sobre la vila de Perpinya, lo qual dona als S.[ors] consellers una letra dels Jurats del dit regne de Mallorcha y tambe una altra letra del R.[nt] capitol y canonges de la seu de Mallorcha, la qual es del tenor seguent

«*Al molt Ill.res señors y de molt gran providentia los consellers de la insigne ciutat de Barcelona*

MOLT ILL.RES S.ORS DE GRAN PROVIDENTIA

Havent entesa nova certa que havia arribat lo camp dels francesos a la volta de Perpinya ab animo de fer tot lo mal y dany que porien a dita plassa y a les viles circunvehines, y sentint ho com es raho sentirho per les tantes y continues merces que de v.s m.s havem rebudes, y sabent lo amor gran que tots los particulars desta nostra republica tenen de poder fer serveys a v.s m.s y a tot lo principat de Cathalunya, y de mostrar los la gratitut a que les merces que havem rebudes nos tenen obligats, manarem encontinent congregar lo consell general desta universitat, ab lo qual havem resolt se envias a v.s m.s una persona per dit consell elegida, que es lo Ill.re señor fra Ramon de Berga cavaller del abit de sanct Joan, pera fer la embaxada y manifestar la voluntat de tot lo regne de estar promtissims y apareIlats en tot lo que porem valer en semblants y altres qualsevol ocasions que redunden en servey de sa real magestat be utilitat y augment dexa republica, lo que se escusara si fora estat terra ferma, per que sens poder los detenir la maior part de la gent poderosa dest nostre regne foren passats en persona en fer dita oferta, lo dit embaxador ho relatara mes largament a v.s m.s de paraula y estara aguardant la barcha la resposta de v.s m.s del que seran servits manar nos, que tot lo regne esta aguardant ab molta afectio y gana de posar en efecte lo que per v.s m.s nos sera ordenat y ho rebra ha molt singular merce Cristo les molt Ill.res persones de v.s ms guarde com pot y nosaltres desijam, es de Mallorcha y setembre als II, any 1597.

Molt Ill.res señors
A la ordinacio de v.s m.s promptes
LOS JURATS DEL REGNE DE MALLORCHA.»

«*Al, molt Ill.res señors de gran providentia los consellers de la insigne ciutat de Barcelona*

MOLT ILL.RES SEÑORS

Havent entes y tenint per cosa certa se ere atrevit un exercit poderos de francesos ha passar a la volta de Perpinya y anar

devastant y fent gran dany en les viles circumvehines del principat de Cathalunya, ho havem sentit com es de raho sentirho per la molta voluntat y afectio gran que tenim a tota exa republica, de la qual tenim be en memoria les continuades merces que tots ne havem rebudes, y aqui mateix havem acodit a les armes spirituals y havem fet y fet fer continues pregaries y sacrificis a nostre señor Deu pera que reprimesca les forses dels enemichs y done favor y animo ha tots los habitadors de aqueix principat de Cathalunya, ab que mostrant lur favor y sforç vinguen a debellar subpeditar y vencer tots lurs contraris com be sempre han acostumat del que estam molt confiats que no sols dits enemichs seran expellits y lansats fora, pero encara lo valor de v.s m.s y acostumat bon orde se asenyalara en empreses y conquistes de la França, y no havent poscut mancar ha mostrar lo nostre animo qual esta promptissim a servir a v.s m.s en tot lo que porem y per v.s m.s nos sera ordenat, sent com es cosa que redunda en tant notori servey de Deu nostre señor y de sa real magestat y dexa universitat y republica a la qual nos sentim tant de veres obligats, lo qual animo mes en particular declarara de paraula lo Ill.re señor fra Ramon de Berga que va enviat per la universitat y aporta la present: nostre señor les molt Ill.res persones de v.s m.s guarde y en estat y señoria augmente com pot, de Mallorcha als 13 (?) de setembre 1597.

Molt Ill.res señors
Al servey de V.s m.s promptissims

LO CAPITOL Y CANONGES DE LA SEU DE MALLORCHA.»

Dit dia anaren los mag.ichs consellers enviats ha demanar en casa de sa Ex.cia, lo qual trobaren en una instantia de sa casa deves la part de la marina, als quals digue sa Ex.cia com ell los havia enviats a demanar pera notificar los una letra que tenia rebuda de sa magestat de 10 del corrent mes, ab la qual sa magestat li havia manat digues ha dits S.ors consellers y altres tribunals com sa magestat habia determinat que de aqui al davant lo serenissim princep firmas les cartes y despatgs que de aqui al davant se ferian, la cual letra feu legir en presentia dels S.ors consellers, y ohida aquella dits S.ors consellers suplicaren a sa Ex.cia fos servit manar dexar los dita letra pera poder tenir copia de aquella E per sa Ex.cia fonc donat la matexa letra original pera que presa copia aquella ley tornas.

Impediment del Rey: Autorisacio de firma al Princep.

E presa dita letra de ma de sa Ex.cia fet son degut acatament, dits S.ors consellers sen tornaren en la present casa y manaren a mi Francesc Pedralbes notari de Barcelona y scriva rational de la present casa que continues en lo present dietari dita letra, la qual es del tenor seguent

«*Al Ill.re duque de Feria primo nuestro lugarteniente y capitan general en los nuestros principado de Cathalunya y condados de Rossellon y Cerdanya*

El Rey

Ill.re duque primo mi lugartiniente y capitan general, por estar el principe muy hombre y estar y ser ja tiempo que nos aiudemos, aviendo lo hetcho Dios qual se puede dezear y para su maior information y expediente de los negocios, y que corra mas aprissa su despatcho sin que haya dilation por el impedimiento de mi mano dretcha que ha causado de gota, he acordado que de aqui adelante firme el principe por mi, generalmente las cartas y despatchos que se hizieren, no alterando el estilo que se suele tener en ellos en ninguna otra cosa fuera de que la firma sea del principe en lugar de la mia que es lo mismo, he hos lo querido avisar con las causas que a ello me mueven para que lo tengays entendido y lo digays al canceller regente la cancellaria y dotores desa real audientia y a los portant vezes de general governador dese principado y condados y al maestro rational de nuestra casa y corte y su lugartiniente y al bayle general y a los diputados del general y a la ciudad de Barcelona y a los demas tribunales y ciudades, que es justo lo sepan pues de oy mas hiran legando cartas y despatchos desta forma a que vos y los demas hareys las respuestas dirigidas a mi de la manera que hasta aqui lo haziades, porque este es el estilo que quiero que aca y alla se guarde, y tambien avisareys del recibo desta carta Data en Sanct Lorenso a dies de setiembre 1597

Yo el Rey

V.t Frígola vice cancellarius — V.t Baptista R.ns
V.t Comes generalis thesaurarius — V.t Sans R.ns
V.t Covarruvias R.s — V.t Clavero R.ns
V.t Guardiola Rs
V.t d. P. S. fisci advocatus — Gassol secretarius.»

DISAPTE XX. — Dit dia vingue en la present casa lo secretari de sa Ex^cia pera dir y referir de part de sa Ex.^cia als mag.^ichs consellers y persones de la XXIIIJ.^a elegida per les coses de Perpinya los quals estaven congregats dins la instantia del consell de cent, com esta nit passada sa Ex.^cia havia rebut un correu de don Fernando de Toledo loctinent de capita general del castell de Perpinya, ab lo qual done avis que lo enemic frances estava reforsant son exercit y que estaven tres, o, quatre tropes de gent per entrar en lo comtat de Rosello de alguna vila de la frontera, y que per ço convenia molt se donas pressa en fer que les companyies feye la present ciutat anassen, y si ha cars no podien anar totes les companyies que al menys anas una companyia, que apres anirien les altres E per los dits S.^ors consellers li fonc respost que digues a sa Ex.^cia que ells no entenien en altra cosa y ques donarien tota la diligentia que convindria en fer anar les dites companyies, o, algunes de aquelles E encontinent per los S.^ors consellers y XXIIIJ.^a fonc feta desliberacio que fos feta una crida publica de part de dits S.^ors consellers asenyalant lo sou ques oferia donar ha quiscun soldat. — Dit dia arriba en lo moll de la present ciutat una galera del duc de Florensa ab la qual venia un embaxador per sa magestat que aportava un present per la magestat del rey nostre S.^or trames per lo dit S.^or duc de Florensa, la qual al temps entra en lo moll saluda la ciutat ab tres pesses de artilleria. — Dit dia a les vuyt hores de la nit fonc publicada una crida per los lochs acostumats de la present ciutat ab quatre tabals de guerra y les vuyt trompetes asselariades per la ciutat, aportant en lur companyia quatre atxes enceses notificant ab dita crida lo sou que la ciutat entenia donar als capdesquadres y soldats ques havien de assentar ab dites companyies, com mes largament esta contegut ab dita crida continuada en lo libre del registre de les crides de la present ciutat.

Llevas.

Embaixador del Duch de Florensa.

Crida per llevas.

DILLUNS XXIJ. — Dit dia fonc determinat per los S.^ors consellers y XXIIIJ.^a elegida per los negocis de Perpinya fossen donades a mossen Nadal Castello notari de Barcelona y scriva de les obres de la present ciutat, Mil liures per pagar de aquelles doscentes liures a quiscu dels capitans de dites sinc companyies pera que dits capitans convertissen aquelles en lo socorro de alguns dels soldats de dites companyies, les quals determinaren fossen manllevadas de mossen Simon Canyet palloler en lo

Idem: soldats.

bieni proppassat de la present ciutat fins ha tant fos determinat de ont y de quin compte se porien haver las set milia liures que per los dits S.^{ors} consellers y XXIIIJ.^{a} ere estat determinat fossen gastades per lo socorro de dita vila. — Mes fonc determinat que lo S.^{or} comanador fra Ramon Berga lo qual ere estat trames assi ab enbaxada de part dels Jurats del regne de Mallorcha lo qual havia aportat dues letres per als S.^{ors} consellers de la present ciutat, la una dels dits jurats del regne de Malorcha y laltra del R.^{nt} capitol y canonges de la seu de Mallorcha, que sia feta resposta a les dites dues letres y que al fra Ramon Berga embaxador, sie feta y donada una cadena de or de valor de cent ducats.

Embaixador de Mallorca: present.

Manlleuta per a socors de Perpinya.

DIMARS XXIIJ. — Dia de sancta Tecla. — Dit dia hi hague concell de cent pera determinar y declarar un dubte proposat per mossen Luis Jorba notari de Barcelona y scriva regint lo ofici del manual de la taula, pretenent no voler assentar una partida de set milia liures que lo clavari de la present ciutat per orde de dits S.^{ors} consellers y XXIIIJ.^{a} de Perpinya volia passar en lo compte extraordinari, per pagar los gastos y despeses se havien de fer en pagar los soldats y altres gastos se havien de fer per lo socorro de la dita vila de Perpinya E apres de esser aplegat lo consell de cent, comensant se anotar lo cap proposat per lo S.^{or} conseller en cap per raho de dit dubte per micer Miquel Çarrovira altre dels advocats de la present ciutat, y volent se asentar y scriurer dit vot per part dels S.^{ors} consellers fonc feta contradictio al dit vot pretenent nos podia asentar per esser fora de la proposicio feta per lo S.^{or} conseller, y pretenent lo dit micer Miquel Çarrovira que lo dit vot se havia de assentar en la forma que per ell ere estada dita, per raho de les quals coses se mogue en consell gran ruydo, y demanant lo parer dels altres advocats de la ciutat que eren presents en lo consell si dit vot ere fora la proposisio, o, no, dits advocats en plen consell digueren quels fos donat temps fins lo endema pera poder mirar y resoldrer sobre lo dubte lo que seria de justitia E encontinent sens passar avant los altres vots aparegue als S.^{ors} consellers porrogar com de fet fou porrogat lo dit consell per lo endema, o, per altre qualsevol dia que aparegues a ells dits S.^{ors} consellers E desaplegat lo

Missatger de Perpinya.

consell hi estant ja casi totes les persones del consell fora de la instantia, o, sala del dit consell, y anant per los corredors

aguardant sels obris la porta del cap de la scala veren pujar per la scala amunt mossen Josef Carbonell burges de la vila de Perpinya vestit de cami ab un altre home y molta altra gent quels anava darrera, y pujats alt pregaren als S.ors conseliers que pus los del consell eren encara per alli los fessen entrar y tornassen ha congregar dit consell, per lo que ell venia trames per part dels consols de la vila de Perpinya ab letres per al S.or virey per als S.ors consellers y per als S.ors diputats, y axi dits S.ors consellers feren tornar totes les persones del consell dins dita instantia y hassentar quiscu en son loc, y encontinent dits S.ors consellers feren legir en dit consell una letra de crehensa que dona y aportava dels consols de dita vila de Perpinya de XXJ del corrent mes y legida la letra, dit mossen Josef Carbonell digue com ell venia trames per part dels consols de la vila de Perpinya pera dir y fer ha saber a ses magnificenties y a tot lo consell de cent com la vila de Perpinya y tot lo comtat de Rosello estaven ab molt gran perill de perdres per lo que se entenia per relatio de les spies eren vingudes de França com en Leucata y altres lochs circunvehins de la frontera hi havia molts soldats y gent de armes axi de peu com de cavall y que devers Narbona tenien pesses de artilleria que feyen venir a la volta de Leucata, y com al pont de S.t Sperit hi havia molt gran numero de gent de guerra, y ques deye publicament per alli que tota aquella gent se anava replegant pera venir altra vegada sobre la vila de Perpinya y altres viles y lochs del comtat de Rossello y com vuy la vila de Perpinya estava ab molt gran falta de gent y molta part de dita gent eren francesos, y que ell venia trames per part dels consols de dita vila per suplicar als S.ors consellers y consell pera que fossen servits voler los enviar ab tota la brevedat posible los mil homens que per esta ciutat los eren estats oferts ab sos archabussos y munitions necessaries, per que altrament la dita vila de Perpinya no tenia remey de poder se defensar ni resistir a les forses y poder del exercit dels francesos, y tambe pera que ses magnificenties fossen servits fer una embaxada a sa Ex.cia de part de aquesta ciutat süplicant lo, atesa la necesitat y perill en que estan axi la vila de Perpinya com totes les altres viles y lochs del dit comtat de Rossello, fos servit de conferirse en la vila de Perpinya per que ab la sua presentia molta gent acodiria a la defensa de dita vila, y los habitants axi en ella com

en altres viles y lochs del comtat se animarien, y se remediarien los perills en que vuy estan E per lo S.^{or} conseller en cap li fonc dit y respost que aquesta ciutat estave prompta y aparellada de fer tot allo que convindria en defensa y per lo socorro de dita vila, y que ja estaven fent y listant los mil homens que havien determinat fer per lo dit socorro, y que aquell dia havien aplegat lo consell de cent pera determinar de hont se havien de traure les set milia liures que ells y la XXIIIJ.^{a} havian determinat fossen gastades per ara en fer los mil homens y ab lo sou que sels havia de donar y ab altres gastos que per dit efecte se havien de fer, y que ells enviarien una embaxada per part de aquesta ciutat a sa Ex.^{cia} pera suplicar lo fos servit voler anar y conferirse en dita vila per poder remediar la necesitat y perill en que esta E fet y passat tot lo sobredit, totes les persones del consell de cent pus ja abans aquell ere estat porrogat per los mag.^{ichs} consellers sen anaren a ses cases restant los S.^{ors} consellers en la sala del consell, los quals manaren encontinent per lurs verguers aplegar les persones de la XXIIIJ.^{a} elegida per les coses de Perpinya, los quals congregats ab los S.^{ors} consellers atesa la necessitat y perill en que vuy esta la vila de Perpinya y comtat de Rossello, y ates lo dubte havia posat lo dit mossen Luis Jorba pretenent que les set milia liures determinades gastar per lo socorro de dita vila de Perpinya nos podien despendrer de compte de la universitat sens expressa determinatio del consell de cent, y atesa la cuestio y disentio se posa en dit consell en lo primer vot ques feu, y atesa la porrogatio feta per los S.^{ors} consellers de dit consell per altre dia y la urgent necessitat que a la vila de Perpinya se oferia conforme fonc dit y referit per lo dit mossen Josef Carbonell, usant de la facultat que a ells dits S.^{ors} consellers y XXIIIJ.^{a} fonc donada per lo consell de cent celebrat a XXIJ del mes de agost, fonc determinat que les set milia liures fosen preses y manlevades ha censal al manco for ques poria trobar, per poder pagar lo sou a les dites companyies y tots los altres gastos que per dit efecte se haurien de fer. — E mes fonc desliberat que en loc de don Jayme de Cardona y de Segurioles lo cual no volgue acceptar lo dit carrec de capita que li ere estat donat de una de les dites sinc companyies, fos anomenat com de fet fonc nomenat per capita don Hieronym de Armengol, y tambe foren elegits y

Nominacio de Capita, Vehedor y Comptador pera socors de Perpinya.

anomenats en loc de mossen Joan Pau Rifos mercader rational anomenat per vehedor y comptador, y de mossen Nadal Castello scriva de les obres pagador, los quals no volgueren anar, ço es en loc del dit mossen Joan Pau Rifos mossen Miquel Quintana donzell, y en loc de dit mossen Nadal Castello mossen Felip Nin mercader ab los matexos salaris que ha dits mossen Rifos y Castello foren constituits y ab deu liures de salari per un criat ha quiscu de ells per quiscun mes. Item fonc elegit per aiudant de vehedor y comptador y munitioner Francesc Montaner negociant ab salari de vint liures per quiscun mes.

DIMECRES XXIIIJ. — Dit dia reberen los S.ors consellers una letra dels S.ors Jurats de la ciutat de Valentia, la qual es del tenor seguent

Successos de Perpinya: oferta dels Jurats de Valencia.

«*Als consellers de la ciutat de Barcelona*

A esta ciutat es arribada la nova de la tramesa, e, insult que los francesos han fet en Perpinya y en sos contorns, y encara ques refereix ab varietat, tota vegada nos ha donat cuydado per lo que aquesta ciutat sempre ha participat dels successos de aquexa, y axi la rebrem molt particular de v.s m.s se servesquen manar nos avisar ab puntualitat del que en aço ha passat y passa, y en lo que aquesta ciutat pora esser bona per aiudar y servir ha aquexa, que acudira a les veres que te obligatio E nostre S.or Deu guarde a v.s m.s com pot, de Valentia a XV de setembre M.D.LXXXXVIJ

LOS JURATS DE VALENTIA.»

Dit dia a les tres hores despres dinar fonc manat per los S.ors consellers inseguint en aço orde y desliberacio feta per dits S.ors consellers y XXIIIJ.a elegida per les coses de Perpinya, a Joan Sala sindic de la present ciutat y a mi Francesc Pedralbes scriva rational de la present casa, que anassem de part de la present ciutat a sa Ex.cia lo qual trobarem dins una instantia de sa casa que es devers lo carrer Ample, al qual fet per nosaltres lo degut acatament, per lo dit Joan Sala sindic en presentia de mi dit Francesc Pedralbes scriva rational fonc dita y explicada de paraula la seguent embaxada

Idem: los Concellers interessan al Virrey pera que vaja a dita Vila.

«Ex.^IM SEÑOR

Josef Carbonell burges de la vila de Perpinya, en virtut de una letra de crehensa dels consols de dita vila feta a 21 del present per als dits mag.^ichs consellers de la present ciutat, ha explicat als dits consellers lo apreto en que esta la vila de Perpinya y que lo enemic frances ha invadits alguns lochs del comtat de Rossello, que per ço volguessen dits consellers suplicar a V.^a Ex.^cia fos servit transferir se en aquella vila ates la gran necessitat, y axi a nit vespre los dits consellers y XXIIIJ.^a feren desliberacio que nosaltres vinguessem assi per part de la present ciutat ha suplicar a V.^a Ex.^cia sie servit de conferirse ab la brevedat posible a dita vila, ates lo suplicat per part de dita vila de Perpinya que ja la ciutat se dona tota la pressa posible en despedir la gent feta per al socorro de dita vila de Perpinya, tant solament inseguint en tot la potestat donada per lo consell de cent al dits consellers y XXIIIJ.^a remesa als consols de dita vila, y que aquella ha feta la ciutat de sa mera y libera voluntat y que en ninguns temps sie tret en consequentia.»

E per sa Ex.^cia fonc respost a dita embaxada que be veya la diligentia y cuydado tenen los consellers desta ciutat de recordar li estes coses de la guerra de Perpinya, y quels agrahia molt lo bon zel y cuydado tenen de aquella vila y enten lo gran servey que en aço fan a sa magestat y que a ell tambe li va la honra, y enten la obligatio te de posar hi sa vida quant entenga que la necessitat de la dita vila de Perpinya sia tant precisa, y com ell entengue que per vuy la necessitat de dita vila no sia tant urgent com los de la dita vila diuhen, per al present no importa la anada, y que ell anira tot hora que entengue que la necessitat ho requeresque, la qual resposta apres fonc referida per dit sindic als mag.^ichs consellers y axi fonc manat a mi, dit Francesc Pedralbes scriva rational, que continuas axi la dita embaxada com la resposta en lo present dietari.

Idem: partida de las companyias de la Ciutat.

DISAPTE XXVIJ. — Festa de St Cosme y St Damia. — Dit dia partiren les companyies dels S.^ors capita Argensola, capita Ferran, capita Carbonell y capita Loselles, per al socorro de la vila de Perpinya, fent quiscu de ells son cami sens serimonia alguna, per no tenir lo compliment dels soldats que quiscuna companyia havia de tenir.

DILLUNS XXVIIIJ. — Dit dia anaren los S.^ors consellers

convidats a ohir lo offici a la sglesia de sanct Miquel com tenen de costum.

Festa del glorios sanct Miquel.

Festa de S. Hieronym.

DIMARTS XXX. — Dit dia anaren los S.ors consellers segon quart y quint convidats (a) ohir lo offici al monastir de les Hieronymes. — Dit dia a les nou hores de mati partiren de la present casa mossen Miquel Quintana donzell vehador, mossen Felip Nin mercader pagador y Francesc Montaner monitioner, ab tres carros de Arago carregats de piques y de alguns petos forts y ab algunes monitions de guerra, com son polvora plom y metxa, y sinc milia liures de contants per pagar lo sou als capitans, alferis sargentos y soldats de les sinc companyies que eren estades fetes per la present ciutat per al socorro de la dita vila de Perpinya aportant sen tambe dues banderes de les sinc banderes de guerra de tafeta blanc eren estades fetes totes noves ab les armes de la ciutat pera les dites sinc companyies, les quals dues banderes se enviaven a Perpinya per les companyies dels capitans Carbonell y Loselles. — Dit dia al despres dinar se aplegaren los dits S.ors consellers exceptat lo ters en casa del S.or conseller en cap ahont vingue lo S.or comanador Berga sindic trames per part dels jurats de la ciutat y regne de Mallorcha pera pendrer comiat del dits S.ors consellers, per estar ja de partida pera tornar sen a la dita ciutat de Malorcha, al qual foren donades per lo dit S.or conseller en cap dues letres ço es una per als jurats y altra per al capitol y canonges de Malorcha en resposta de les dues letres que dit sindic havia aportades per als dits S.ors consellers, y apres de moltes ofertes y compliments que per part de aquesta ciutat foren fetes al dit S.or comanador Berga y per lo que per part de aquesta ciutat nol havien pogut hospedar ni ferli lo gasto en la posada ahont posava, per estar los dits S.ors consellers tan ocupats com estaven en la despedicio y preparacio de les sinc companyies feyen per al socorro de la vila de Perpinya, per lo dit S.or conseller en cap li fonc donada una cadena de or ab un scut de or penjant en aquella en lo qual estaven gravades a les dues parts les armes de la ciutat, de pes de onze onses y set argensos, per strenes y agrahiment de la oferta que per ell en nom de la ciutat y regne de Malorcha ere estada feta a la present ciutat, la qual cadena dit S.or conseller en cap li posa en lo coll, y per dit S.or comanador Berga fonc acceptada ab molta voluntat y agrahiment y referiment de moltes graties.

Idem: remesa de banderas, armas y municions.

Embaixador de Mallorca, comiat.

OCTUBRE

Successos de Perpinya: partida de la darrera companyia de la Ciutat. Festa del pare Sanct Francesch.

Dimecres I. — Dit dia parti a les quatre hores despres dinar la companyia de don Hieronym de Armengol, tambe sens serimonia per no tenir compliment dels soldats.

Disapte IIIJ. — Dit dia anaren los S.ors consellers segon ters quart y quint convidats, a ohir lo offici al monastir de S.t Francesc com tenen de costum.

Torra de Mongat, visita.

Dimecres VIIJ. — Dit dia anaren los S.ors consellers a visitar la torra de Mongat.

Admissio de tres jovens pera subir lo examen de notaris de Barcelona.

Divendres X. — Dit dia se tingue consell de cent ab lo qual fonc desliberat que los mag.chs consellers axi aquest any com desi al davant puguen fer admissio de dos jovens pera subir lo examen de notaris publichs de Barcelona, y havent hi fill de notari de Barcelona qui deman la plassa, pugue esser admes hu quiscun any mes avant dels dos que per ordinations antigues del collegi se son acostumats de admetre. — Dit dia per exequtio de la dita desliberatio, per los dits S.ors consellers foren admesos tres jovens pera subir lo examen de notaris de Barcelona ço es Joan Soler Ferran y Joan Grazes, y per fill de notari de Barcelona, Francesc Sabata fill de mossen Pere Sabata *quondam* notari de Barcelona.

Successos de Perpinya: s'acorda llicenciar las companyias de la Ciutat.

Disapte XJ. — Dit dia los mag.chs consellers aplegaren lo consell de la XXIIIJ elegida per lo consell de cent per los negotis de Perpinya en la present casa, los quals feren desliberatio ques scrigue a mossen Hieronym de Argensola capita y cabo de les companyies ha enviades la present ciutat per al socorro de la dita vila de Perpinya, que pera XV del corrent don licentia a tota la gent enviada per al dit socorro, per que la ciutat no enten pagar mes dita gent, y se scrigue tambe a mossen Quintana vehador, que junctament ab lo dit capita y cabo procure de recollir totes les monitions y cobrar aquelles per tornar les assi, y les letres sien trameses per un correu trames ab tota diligentia lo qual partesca encontinent, lo qual partit, dos dels S.ors consellers hagen de fer embaxada al S.or virrey notificant li la present desliberatio.

Diumenge XIJ. — Dit dia los mag.ichs consellers y consell

de vint y quatrena elegit per lo consell de cent per les coses de Perpinya, a les onze hores de mati, enviats a demanar per sa Ex.cia per son secretari, anaren en casa de sa Ex.cia agraduats ab aquesta forma ço es, los consellers cap y segon davant y los altres tres consellers darrera aportant al mig los de la XXIIIJ.a agraduats per son orde de dos en dos ço es los ciutedans y militars y artistes a la ma dreta, y los mercaders y menestrals a la ma squerra, lo qual trobaren dins de una instantia de sa casa que es deves la part de la marina, als quals dix sa Ex.cia com ell los havia enviats ha demanar per lo que havia entes que la ciutat tenia intent de desconduhir los capitans y soldats havia enviats per lo socorro de dita vila de Perpinya, y que ell sabia per letres del loctinent de capita general y de altres persones, com lo exercit dels francesos no estave desaplegat ans be estave repartit y alotjat en algunes viles y lochs circunvehins de la dita vila de Perpinya, y tambe tenia avis com en lo port de Marsella hi havia dues galeres y moltes tartanes franceses armades y molt apunt pera venir per mar, pera que juntament ab los soldats francesos poguessen venir sobre la dita vila de Perpinya y altres lochs del comtat de Rossello tenint commoditat de temps y orde del rey de Fransa, y que estant lo negoci ab aquestos termens no convenia al servey de sa magestat que les dites sinc companyies enviades per aquesta ciutat sen haguessen de tornar tant promptament, per lo que seria donar animo als enemichs francesos de haver de venir sobre dita vila y altres viles y lochs de dit comtat, y quels fessen detenir alli uns quants dies fins ha tant que ell tingues resposta de sa magestat al qual tenia scrit fos servit enviar algunes companyies de soldats y manar que de les galeres del princep Doria y altres que son vuy en Denia y estan per passar en levant, ne restassen deu, o, almenys sis pera poder guardar y impedir que los francesos no poguessen venir ni aportar gent ni municions per mar per la guerra que entenen fer en lo dit comtat de Rossello E per lo S.or conseller en cap fonc respost a sa Ex.cia que ells tenien entes lo que per sa Ex.cia los ere estat dit, y que ells ho tractarien ab los de la dita XXIIIJ.a que eren alli presents y farien tot allo que mes convindria al servey de Deu y de sa magestat y benefici de aquella vila de Perpinya E fet son degut acatament ha sa Ex.cia, sen tornaren ab lo mateix orde en la present casa ahont fonc per dits S.ors consellers y XXIIIJ.a desliberat que fos sobre

Idem: sobressehiment de dit acort a instancia del Virrey.

seguda la desliberacio feta lo dia precedent, y que per home propri a les quinze legues, fos escrit al dit S.[or] Hieronym de Argensola pera que per lo matex correu avisas del que alli en Perpinya se enten del exercit y camp dels francesos, y que cobrada dita resposta se tingue consell de cent pera determinar en aquest negoti lo que mes convindra en benefici y utilitat de la present ciutat. — Dit dia se feu la festa del angel custodi en la seu, his feu professo abans del ofici fora entorn de la dita seu, y comensa a servir la bandera nova que ses feta y pintada per les professons ordinaries de dita seu, y no anaren al ofici dits S.[ors] consellers per estar ocupats en fer aplegar lo consell de la XXIIIJ.[a] de Perpinya pera poder anar en casa de sa Ex.[cia] per lo quels havia enviats a demanar per son secretari.

Festa del Angel Custodi, bandera nova.

DIMARTS XIIIJ. — Dit dia a les onze hores demati anaren los dits S.[ors] consellers en casa de sa Ex.[cia], lo qual trobaren en una instantia de sa casa que es abans de arribar al pont que es sobre lo carrer de la Merce, entre les dues cases de sa Ex.[cia] E per lo S.[or] conseller en cap li fonc dit com ells eren vinguts aqui pera donar raho ha sa Ex.[cia] com esta nit passada, dos hermanos de la companyia de Joan de Dios eren vinguts en una casa situada en la Rambla davant lo pes de la lenya, la qual se diu han stablerta per fer una casa de convalescentia per als pobres convalescents que ixen del hospital general, pera pendrer possessio de dites cases y traurer y expellir los que habitaven en dites cases, sens fer los manament de *domibus evacuandis*, de que se aplega en dites cases molta gent y donaren alguns colps ha hu dels dits hermanos, de que se prengue informatio de part de la regia cort y a les deu hores de la nit foren capturats un home y dues dones, que estaven en dites cases, y axi suplicaven a sa Ex.[cia] fos servit manar en que los dits capturats fossen relaxats dels carcers reals, y manar als dits hermanos que no passasen avant en voler pendrer possesio de dites cases ni voler fer evacuar aquelles sens precehir dit manament de deu dies com axi sie de dret y de justitia, y tambe per fer saber a sa Ex.[cia] com tenien letres dels pahers de Leyda ab quels donaven avis com havien posat guardes en dita ciutat per les males noves que tenien de molts lochs de Castella en los quals se moren de pesta. y com ells dits S.[ors] consellers entenien en fer y posar les guardes necessaries per la custodia de aquesta ciutat, y que sa Ex.[cia] fos servit manar donar orde en que les altres ciutats viles y lochs

Religiosos de S. Joan de Deu: debats per la instalacio d'un hospital de convalescents.

Novas de morbo a Castella: precaucions.

del present principat fessen lo mateix, y tambe per lo que entravem en lo ivern y les nits se anaven molt allergant, y la gent de les cofraries que quiscuna nit anavan a la guarda se anujaven per lo que temien de caure malalts, tenien pensament dits S.ors consellers de moderar les dites guardes de manera que axi com anava una companyia cada nit, anassen tant solament dues squadres, lo que no havien volgut posar en exequutio sens que primer non haguessen donat raho a sa Ex.cia E per sa Ex.cia los fonc respost que quant al primer cap de les persones estaven capturades, que ell havia manat se rebes informatio del que havia passat y que rebuda la informatio ell faria lo que seria de justitia, y que en lo que toque al morbo, ell havie rebut cartes dels pahers de Leyda ab quel avisaven de les noves tenien alli del morbo, y que dits S.ors consellers tinguessen lo compte que conve en la guarda y custodia de la present ciutat y que ell los donaria tota la asistentia seria necessaria, y que en lo que toque a la guarda de les altres ciutats viles y lochs del present principat ell faria tot allo que convindria, y en lo que toca a les guardes se fan de nits en la marina, que ha ell li aparexia molt be que assi al davant anassen quiscuna nit dues squadres tant solament per fer guarda a la marina. — Dit dia al despres dinar anaren los S.ors consellers cap y quart al palau del R.im señor bisbe de Barcelona, lo qual los hisque ha rebrer a la instantia petita que es al cap de la scala, y apres sen entraren dins la sala que trau finestra sobre de la dita schala, y assentats tots ab ses cadires, per lo S.or conseller en cap fonc dit al S.or bisbe com ells eren vinguts aqui per orde dels altres S.ors consellers los quals eren restats en la casa de la present ciutat, pera fer ha saber ha sa señoria lo que la nit passada ere passat en la Rambla de la present ciutat, acerca del que los dos hermanos de Joan de Dios volgueren entrar per forsa en una casa que pochs dies fa ells havien stablerta, volentne traurer y expellir per forsa la gent que estave a loguer en dita casa, sens precehir manament de deu dies de *domibus evacuandis*, y com havien pegat, o, abastonejat ha hu dels dits dos hermanos, y a les deu hores de la nit per part de la regia cort se prengue informatio del que havia passat, y com havien capturat aquella matexa nit un home y dues dones que estaven en dita casa, y que per levar los avalots y scandols que per dit efecte se porien succehir, sa señoria fos servit enviar a demanar dits hermanos y procurar ab ells que

Religiosos de S. Joan de Deu: segueix dit negoci.

prenguessen per lur assiento y habitatio les instanties que de nou se son fetes per la convalesentia en lo hospital general de la present ciutat, paredant lo portal qui ix al pati del dit hospital y entrant y exint per una casa que dit hospital te en entrant del carrer de les Egipsiaques, ahont se porien implear ab lo exercici que pretenen fer de donar recapte als malalts convalescents, de manera que los administradors de dit hospital no tinguessen que veurer ab dits hermanos ni los dits hermanos ab los dits administradors, ni se haguessen de valer ni servir de res del dit hospital E per lo S.or bisbe de Barcelona los fonc respost que li aparexia molt be lo pensament, y que ell enviaria ha demanar als dits hermanos hils persuadiria que prenguessen dit loc per poder comensar lur bon intent y exercici de aiudar y mirar per los malalts convalescents E volent sen anar los S.ors consellers, dit S.or bisbe los acompanya fins al cap de la dita instantia petita en la cual los rebe, y apres los feu acompanyar per los capellans, mestre de Sala y altres persones de son palau fins baix al pati. — Dit dia per part del sindic del collegi dels notaris de Barcelona fonc interposat recors davant dits mag.ichs consellers en scrits, per al trentanari, consell de cent, o, per al S.or loctinent general y real audientia, de la desliberatio feta per lo consell de cent celebrat a deu del corrent, que los dits S.ors consellers poguessen admetre quiscun any mes avant dels dos que solen admetrer, un fill de notari de Barcelona, y de la admissio que per dits S.ors consellers dit dia fonc feta de dos jovens y de un fill de notari de Barcelona per aquest any, contra fahent a les ordinations del collegi jurades per dits S.ors consellers y consell de cent.

Recors interposat per lo sindic del collegi dels notaris de Barcelona.

Moncada, visita.

DIMECRES XV. — Dit dia anaren tots los S.ors consellers exceptat lo cap, a visitar la vila de Moncada com tenen de costum. — Dit dia a les quatre hores despres dinar, arribaren en la present platja vuyt galeres del princep Doria, les quals venien de ponent y aportaven infanteria y diners per passar en levant, y ab elles venia per capita don Carles Doria fill del dit princep Doria, y les altres galeres ab lo dit princep Doria restaven encara en les parts de ponent.

Galeras, arribada.

Pedralbes, visita.

DIVENDRES XVIJ. — Dit dia anaren los S.ors consellers a visitar lo monastir de N.ra S.ra de Pedralbes com tenen de bon costum quiscun any.

Festa de sanct Luc.

DISAPTE XVIIJ. — Dit dia anaren los S.ors consellers a ohir lo offici al studi com tenen de bon costum.

DIUMENGE XVIIIJ. — Dit dia foren avisats los S.ors consellers per letres del S.or Hieronym de Argensola, de mossen Miquel Quintana y de mossen Felip Nin vehador y pagador, trameses per correu propri, com los francesos havien morts y degollats dos cents soldats, o, mes dels que estaven en guarda del castell de Perpinya, los quals per orde de don Ferrando de Toledo loctinent de capita general eren anats per fer una correguda dins França, als quals per dits francesos los foren presos los passos, y al temps que sen tornaven ab la presa los enclogueren en lo mig al temps que volien entrar en Cathalunya, de manera que no tingueren remey de poder campar sino quatre, o, sinc y tots los altres foren morts, lo qual rebut, los dits S.ors consellers feren aplegar la vint y quatrena elegida per les coses de Perpinya per fer los entendre dites noves tant doloroses, y tambe com lo dit S.or Argensola capita y cabo de les companyies de la present ciutat havia tingut ha be de posar una de dites companyies dins lo dit castell per guarda de aquell, per la falta quey havia en dit castell de soldats per haver mort los francesos los dits doscents soldats que eren dels que estaven en guarda de aquell, pera que dit consell de XXIIIJ.a delliberas lo fahedor acerca de dit negoci, per lo qual consell fonc deslliberat que lo endema se aplegas lo consell de cent pera fer li ha saber lo que havia passat pera que pogues millor deslliberar lo fahedor.

Successos de Perpinya: soldats degollats pels francesos.

DILLUNS XX. — Dit dia se tingue consell de cent en lo qual foren legides les letres que havia aportades lo correu ab les dites tristes noves, y per lo consell de cent fonc deslliberat que atesa la necessitat en que vuy esta la dita vila de Perpinya, que les companyies que vuy te la present ciutat no sien despedides sino que sien pagats los capitans soldats y altres officials per una altra mesada, ates que la primera mesada es ja acabada, o, esta per acabar, y que sie scrit de part de aquesta ciutat a sa magestat se servesque de enviar soldats y gent per la defensa de dit comtat de Rossello per lo que la present ciutat no pot suportar lo gasto ques ofereix en dita vila, y ha fet fins assi mes del que pot en adiutori y socorro de dita vila y comtat, y que los S.ors consellers vagen ab embaxada ha sa Ex.cia pera suplicarlo sie servit de scriurer molt de veres a sa magestat vulle remediar y donar socorro de gent y de diners a dita vila, per lo que ne te molt gran necessitat y per lo que esta

Idem: prorogacio del servey de las companyias, representacio al Rey y excitacio als Deputats.

en perill de perdres tot aquell comtat de Rossello, y tambe que dits S.ors consellers envien alguns cavallers y ciutedans ab embaxada als S.ors diputats pera que se servesquen en que per part de la diputatio se tornassen a fer algunes companyies de soldats per al socorro y defensa de la dita vila y comtat, com abans havien fet per lo que toca a ells, mes que a la present ciutat per la utilitat que redunda al general de la bolla de dita vila y collecta de aquella, y la ciutat fins assi ha fet mes del que ha pogut per dita vila y no te tant que poder gastar com fan los dits S.ors diputats.

Idem: embaixada al Virrey.

DIMECRES XXIJ. — Dit dia a les onze hores demati anaren los S.ors consellers ab embaxada acompanyats de alguns officials de la present casa y de moltes altres persones en casa de sa Ex.cia, lo qual trobaren en una instantia petita de sa casa que es junt al terraple, o, exida, al qual per lo S.or conceller en cap fonc dit de paraula com ells eren vinguts aqui per donar raho a sa Ex.cia com lo consell de cent havia determinat que atesa la necessitat en que la vila de Perpinya y tot lo comtat de Rossello vuy estaven y la falta que tenien de gent per la defensa de dita vila y castell de aquella, per haverlos morts los francesos estos dies proppassats doscents soldats, o, mes dels millors, mes pratichs y mes avantetjats que tenia lo castell de dita vila de Perpinya per sa defensa y custodia, lo consell de cent havia determinat a XX del corrent que fossen pagats los capitans soldats y altres officials de les sinc companyies que la present ciutat vuy te en dita vila pera guarda y defensa de aquella, per una altra mesada, lo que ere molt gran gasto y sobrecarrega per aquesta ciutat per lo que no anava avansada per les moltes perdues que te en les administrations dels forments y de les carns les quals en ninguna manera se poden scusar, y com per pagar los gastos de la primera mesada havien hagut de manlevar ha censal set milia liures, y per no poder suportar la dita ciutat tant gran carrega havia determinat dit consell que ells scriguessen ab diligentia ha sa magestat suplicantlo molt de veres que ates la ciutat havia fet fins assi lo que havia pogut en valer y socorrer a la dita vila de Perpinya, sa magestat fos servit ab la diligentia posible enviar socorro axi de gent com de diners a la dita vila de Perpinya, per lo que estave ab molt gran perill de perdres axi dita vila com tot lo comtat de Rossello per lo que estaven ab molta falta de gent de diners y de moni-

tions, y que inseguint la desliberacio feta en dit consell ells eren vinguts aqui per *suplicar ha sa Ex.cia* de part de aquesta ciutat fos servit de scriurer a sa magestat per lo mateix efecte, perque necessitave dit negoci de prompte remey E per sa Ex.cia fonc *respost que ell veya* y tenia molt ben entes lo que aquesta ciutat de sa voluntat y no per obligatio quey tingues havia fet y feye envers la dita vila de Perpinya y comtat de Rossello, y com la obligatio de defensar dita vila y comtat tocave a sa magestat y no a la present ciutat, y que ell per sa part los agrahia molt lo que havian fet y feyen en dit negoci, y que ere molt cert que sa magestat ho havia de pendrer y tenir en molt gran compte y servey y recordarsen en ses ocasions, y que ell havia scrit y representat dits serveys ab moltes cartes ha sa magestat y que ara de nou ho tornaria scriure per tenir intent de despatxar correu esta tarda, y que ell ab moltes cartes havia scrit ha sa magestat convenia molt manas fer restar sis galeres pera impedir que lo enemic frances per la mar ab les tartanes que te armades no provehis de gent monitions y bastiments a lurs soldats en cars volguessen entrar en dit comtat de Rossello, y per lo que ere estat desenganyat que totes les galeres havien de passar a les parts de Italia ell havia procurat en que vinguessen assi de la islla de Mallorcha alguns bergantins y galiotes ab gent armada, per que en cars fos menester poguessen fer lo mateix efecte que hagueren fet les galeres, y que de aço ell ne havia scrit ha sa magestat hi li havia aparegut be, y que ell tenia ja avis com sa magestat feye diligenties en enviar per terra diners y soldats per lo socorro de dita vila de Perpinya y comtats de Rossello, y que ell ja sabia que los carrechs de aquesta ciutat eren grans y que no podia suportar los gastos ques oferexen en mantenir les dites sinc companyies de soldats, y que ell tenia molt gran confiansa que abans que aquesta segona mesada ques ha de pagar no seria acabada, sa magestat hauria provehit lo que convindria y seria necessari per la defensa de dita vila y comtat de Rossello, y que ell ho scriuria molt de veres a sa magestat E cobrada dita resposta y fet son degut acatament a sa Ex.cia, dits S.ors consellers sen tornaren en la present casa.

DIJOUS XXIIJ. — Dit dia anaren tots los S.ors consellers a ohir lo offici a la seu com tenen de costum, y se aplegaren al porxo de S.t Jaume y noy hague promens. *Festa de la primera translatio de Sancta Eulalia.*

DIVENDRES XXIIIJ. — Dit dia per orde dels S.ors consellers

Idem: embaxada a la Deputacio.

anaren ab embaxada mossen Federic Pol y mossen Pere Auzias Marc militars, mossen Federic Vilana y mossen Julia de Navel ciutedans honrats, de part dels dits S.ors consellers y consell de cent celebrat a XX del corrent mes de octubre, als S.ors diputats del general de Cathalunya, los quals trobaren congregats dins lo consistori de la casa de la diputatio, pera notificar y fer ha saber la desliberacio que ere estada feta per dit consell de cent y pera suplicar a ses señories de part dels dits S.ors consellers y consell de cent fossen servits de scriurer a sa magestat la necessitat que tenen la vila de Perpinya y lo comtat de Rossello de gent y de diners pera poder se defensar del camp, o, exercit del enemic frances, y que sia de son real servey enviar lo socorro convenient per la defensa de dita vila y comtat de Rossello, y que per part de aquesta ciutat se li scriuria tambe lo mateix, y tambe que ses señories fossen servits de ajudar y valer conforme ja havien comensat a la dita vila y comtat de Rossello, per lo que lo general de Cathalunya hi tenia máior obligatio que noy te la present ciutat per lo que reb los drets de la bolla y altres drets de la generalitat de dita vila de Perpinya y collecta de aquella E per lo S.or Abat de Poblet diputat ecclesiastic en presentia dels altres S.ors diputats y ohidors fonc respost a la dita embaxada que fossen servits exir un poc fora de dit consistori, pera que per ells se pogues determinar y resoldrer la resposta sels havia de donar E exits dits embaxadors fora del dit consistori poc apres per mossen Pere Pau Vidal notari y scriva major de la casa de la diputatio los fonc dit de paraula que los S.ors diputats, e, ohidors de comptes havien resolt que per esser aquest negoci de la calitat, e, importantia que es, fos tornada resposta als S.ors consellers que ells havien determinat de aturarse acort pera poder millor tractar y resoldre lo que mes convindria, y que ells apres enviarien resposta a dits S.ors consellers del que haurien respost y determinat E axi fonc referit per los dits embaxadors apres de esser tornats en la present casa a dits S.ors consellers, en presentia de mi Francesc Pedralbes notari de Barcelona y scriva rational de la present casa y manaren fossen continuades la dita embaxada y resposta en lo present dietari.

Torra del cap del riu, visita.

DIMECRES XXVIIIJ. — Dit dia anaren los S.ors consellers a visitar la torre del cap del riu de Llobregat.

DIVENDRES XXXJ. — Dit dia anaren los S.ors consellers a

ohir lo offici a la seu y apres de haver dit lo offici fonc feta professo dins de la dita seu, cantant *te deum laudamus* y fent graties al S.^{or} per lo ques tenie entes que lo exercit dels francesos se anava desfent y desaplegant, y la vila de Perpinya y les altres viles y lochs del comtat de Rossello restaven desliurats del perill en que estaven si lo exercit dels francesos fos tornat sobre de ells conforme amanassaven.

Successos de Perpinya: accio de gracias per la retirada dels francesos.

NOHEMBRE

DISAPTE I. — Dit dia anaren los S.^{ors} consellers ab promens a ohir lo offici a la seu com tenen de costum, y se aplegaren al porxo de sanct Jaume.

Festa de tots los sancts.

DIJOUS VI. — Dit dia anaren los S.^{ors} consellers ab promens a ohir lo offici a la seu, y apres del offici fonc feta professo per entorn de la seu fora y aportaren lo talem dits S.^{ors} consellers.

Festa del glorios sanct Sever.

DIVENDRES VIJ. — Dit dia se tingue consell de cent per los negocis y despedicio de les sinc companyies de soldats que la present ciutat tenia enviats per lo socorro de la vila de Perpinya, y congregat aquell vingue en dit consell lo consol quart de la dita vila de Perpinya anomenat ..... Carles mercader, juntament ab dos, o, tres altres persones, los quals anaven a la cort a sa magestat per part de dita vila pera suplicar a sa ma.^{t} fos servit voler provehir de gent monitions y diners a la dita vila per lo perill que corrie en la primavera prop vinent, y en dit consell digue com ell de part de aquella vila de Perpinya feye moltes graties de les merces y favors que aquesta ciutat havie fetes anaquella vila en haverlos enviat axi lo socorro de les dites companyies com de monitions, valent y socorrent los en la necessitat en que la vila de Perpinya estave, y tambe suplicave per part de aquella vila als dits S.^{ors} consellers y savi consell fossen servits posar en exequutio en que les vint milia liures que per lo dit savi consell en dies passats fonc determinat los fossen emprestades pera tres anys ha dita vila, los fossen donades y liurades pus tenien ja assi lo sindicat que la universitat de dita vila havia fermat per poder assegurar aquelles E mes avant suplicave als dits S.^{ors} consellers y savi consell fosen servits de scriurer a sa ma.^{t} fos servit de voler enviar socorro de

Successos de Perpinya: vinguda del consol quart, manlleuta de vint milia lliuras.

gent de diners y de monitions per lo que la dita vila ne tenia molt gran necessitat. — E per lo S.^{or} conseller en cap los fonc dit y respost que tot lo per ells demanat se proposaria y tractaria en dit consell y que lo dit consell determinaria lo fahedor. — E poc apres en dit consell vingueren lo R.^{nt} micer Onofre Pau Cellers doctor en drets dega y canonge de la seu de Barcelona don Fedric Despalau y mossen Bernat Romeu ciuteda honrat de la present ciutat ab embaxada tramesos per part dels S.^{ors} diputats del general de Cathalunya, acompanyats ab molts oficials de la casa de la diputatio y ab los tres porters de dits S.^{ors} diputats davant vestits ab les cotes de tafeta y ab les masses grans, dient y referint en dit consell com ells venien de part de dits S.^{ors} diputats pera tornar resposta a la embaxada que a XXIIIJ del mes de octubre proppassat los fonc feta de part dels dits S.^{ors} consellers y consell de cent, per mossen Federic Pol mossen Pere Auzias de Marc mossen Federic Vilana y mossen Julia de Navel, la qual resposta per no haver hi hagut consell de cent abans no havien poguda tornar fins anaquell dia, y que en lo que los ere estat demanat per part de aquesta ciutat que fossen servits de scriurer a sa ma.^{t} se servis enviar lo socorro convenient axi de gent com de diners pera la defensa de la vila de Perpinya y altres lochs del comtat de Rossello per la necessitat en que vuy estave la dita vila y comtat de Rossello, que ja sa magestat tenia assi son loctinent general lo cual ere molt pratic en les coses de guerra y tenie ses intelligenties, al qual tocave representar ha sa magestat los treballs y necessitats en que la dita vila de Perpinya y comtat de Rossello (estaven) y procurar lo remey convenient per la dita necessitat, y en lo que tocave ha valer y ajudar a les necessitats y socorro de dita vila y comtat, que los dits S.^{ors} diputats en lo mes de agost pus proppassat al temps que lo camp y exercit del enemic frances vingue sobre dita vila ells com saben, ja feren companyies de soldats per lo socorro y defensa de la dita vila de Perpinya y comtat de Rossello, les quals companyies apres foren desfetes, y com ells dits S.^{ors} diputats entenguen que en la vila de Perpinya y comtat de Rossello vuy noy hage tanta necessitat com hi havia les hores, no son de parer per al present de fer ni enviar socorro algu a la dita vila y comtat ni gastar los diners del general per dit efecte, guardant aquells per maior ocasio y necessitat, y com vessen que la dita vila de Perpinya y comtat

Idem: embaixada de la Deputatio.

de Rossello estiguessen ab alguna precisa necessitat, o, perill, que les hores los dits S.ors diputats farien lo que tindrien de obligatio. — E apres per los Sors embaxadors de part dels dits S.ors diputats en lo consell fonc donada queixa dels dits S.ors consellers per lo que en son any no havien tinguda aquella correspondentia que tenien obligatio de tenir ab la casa de la diputatio, conforme estave mes largament scrit y continuat juntament ab les sobredites respostes en un full de paper, lo qual per dits embaxadors fonc fet legir en lo dit consell per lo scriva maior de aquell, lo qual per estar continuat en lo libre, o, registre dels consells y desliberations del corrent any ses dexat de continuar assi E per quant al temps que sen tornaren los dits embaxadors a la casa de la diputatio sen anaren alguns del consell y apres se troba que noy havia compliment de consell, nos deslibera cosa alguna ans be lo dit consell fonc porrogat per lo endema.

Queixa dels Deputats.

DISAPTE VIIJ. — Dit dia se tingue consell de cent per la porrogacio que ere estada feta lo dia precedent, en lo qual consell fonc desliberat que a la embaxada feta per part dels S.ors diputats no se respongue cosa alguna, y al que per part del consol de la vila de Perpinya y altres persones que vingueren ab ell en dit consell, se respongue que ja la present ciutat te scrit ha sa magestat y que se scrigue a Gaspar Massaguer pera quê encamine y guie al dit consol de Perpinya, y a la oferta que lo present consell feu de dexar a la dita vila de Perpinya vint milia liures, sels respongue que lo consell feu les hores dita oferta per la necessitat que les hores representaren al present consell y que apres la ciutat ha gastat molts diners en pagar los soldats que alli los son enviats per socorro y defensa de dita vila, y axi ara nols pot dexar aquells pus noy ha tanta necessitat y la present ciutat te menester los diners per altres necessitats mes urgents. — Mes se deslibera que sien dexats al baro de Erill los archabussos ha demanats, ço es doscents fins en trescents archabussos al mateix cost y preu que estan a la present ciutat, pagant los preus de dits archabussos ans de rebrer aquells y dels diners procehiran dels preus de dits archabussos ne sien comprats altres per provisio de dita ciutat, ab que los diners sien girats al clavari en compte apart sols per la fabrica dels archabussos.

Resposta al Consol de Perpinya y denegacio de la manlleuta.

Venda d'archabussos al Baro d'Erill.

DIMARTS XJ. — Festa de sanct Marti. — Dit dia demati

Donatiu de salitre a la Ciutat pels Jurats de Mallorca.

arribaren en la present platja tres bergantins los quals venien de la ciutat e islla de Mallorcha y aportaren doscents quintars de salitre pera provisio de la present ciutat per la necessitat que anaquella ni havia, lo qual salitre enviaven y donaven en present los Jurats del regne de Mallorcha a la present ciutat pagats los nolits dels dits tres bergantins, com apar ab la letra dels dits Jurats y polissa de carragament feta en la dita ciutat de Mallorcha del tenor seguent

«*Als molt Ill.res señors consellers de la ciutat de Bar.a*

MOLT ILL.RES SEÑORS

La de v.s m.s de 30 de setembre reberem als 8 del present per ma del embaxador lo Ill.re señor fra Ramon de Berga caualler del abit de S.t Joan, y entesa la falta del salitre axi per la carta com ha bocha de dit embaxador procurarem encontinent citar lo consell general ques celebra als 11 del mateix y proposarem la carta de v.s m.s , y com estave tot lo regne molt desitjos de posar en exequutio lo que per v.s m.s seria manat determina *nemine discrepante* se enviassen a v.s m.s doscents quintars salitre en present, per ço nosaltres ab la brevedat possible havem posat apunt aquell, ab cent noranta y quatre barrils, axut y molt ben acondicionat, refinat part de una cuyta y part de dos, y aquell havem carregat ab tres bergantins y consignat a v.s m.s com per lo acte que va juntament ab esta se veura, suplicam a v.s m.s se servesquen de nostra voluntat y accepten aquell en present, offerint nos en tot lo demes ab nostres vides y bens al que convingue a v.s m.s en servey de sa real magestat : la tardansa es estat causa alguns vaxells de inimichs qui anaven per estes mars y no se son poscuts despedir mes prompte : Cristo les molt Ill.res persones de v.s m.s guarde y prospere en tot be : de Mallorcha y octubre als 29 de 1597.

Molt Ill.res señors
A la ordinacio de v.s m.s promptes

LOS JURATS DEL REGNE DE MALLORCHA.»

«*Dijous a XXX del mes de octubre any de nostre señor Deu Jesucrist M.D.LXXXXVII.*

Sia notori a tots com nosaltres Gabriel Gilebert Jaume Alzina alias lo palut Anthoni Agosti patrons, ab lo present public instrument per eterna memoria valedor, confessam y en veritat regonexem com en lo port de Soller del regne de Mallorcha havem haguts y rebuts dels Ill.res S.ors Hieronym Descallar donzell Pere Hieronym Nadal Balthasar Constanti ciutedans, Anthoni Amer Anthoni Estada mercaders y Pere Fiol assehonador, Jurats de la ciutat y regne de Mallorcha, cent noranta quatre barils salitre exuts y ben acondicionats, marchats de la marcha de la universitat ciutat y regne de Mallorcha, ço es ha saber jo dit Gabriel Gelebert 54 barrils en los quals hi ha 61 quintar 50 ℔, jo dit Jaume Alzina 69 barrils ab 70 quintar 50 ℔ y jo dit Anthoni Agosti 71 barril ab 68 quintar que tots fan summa de 200 quintars salitre net de tares, per dar y consignar Deu volent a la ciutat de Barcelona als molt Ill.res S.ors consellers de dita ciutat, franchs de nolits com alli ja som pagats de aquells, y per tot lo demunt dit servar y complir, cada hu de nosaltres insolidum obligam tots nostres bens y persones per pacte largament, a totes les quals coses present yo Francesc Antic scrivent de Mallorcha subrogat del honorable y discret mossen Joan Bonet notari scriva de la universitat, he levat lo present acte en presentia de mestre Barthomeu Carbonell Leonat acompanyador de dits Ill.res señors Jurats, y de Francesc Ledesma mariner del berganti, patro Pau Nogueret y Deu ho fasse salvo Amen

Ita habetur in suo originali

FRANCISCUS ANTIC *qui supra.*»

Galeres de Sicilia, arribada del Duch y la Duquessa de Maqueda.

Dit dia entre les onze y dotze hores de mig dia vingueren nou galeres de Scicilia de la part de ponent de les quals ere capita don Pedro de Leyva, les quals aportaven lo duc y duquessa de Maqueda per passar aquells en lo regne de Scicilia de hont ere provehit per loctinent y capita general lo dit duc de Maqueda, les quals galeres no entraren en lo moll ans se passaren alt a mar pera desembarchar a dits duc y duquessa a la parrochia de Badalona, per lo que no volgueren entrar en la present ciutat per lo sentiment que la dita duquessa feye encara de la mort del marques de Elxi lur fill, lo qual mori en lo any passat

en la present ciutat, y desembarcats los dits duc y duquessa en la dita parrochia de Badalona, les dites nou galeres sen tornaren assi y entraren en lo moll a les nou hores de la nit, sens tirar ni saludar a la present ciutat com se acostuma per esser la hora tant tarda E apres lo endema de mati lo dit don Pedro de Leyva desembarcha y entra en la present ciutat per lo que tenia orde de sa ma.[t] de avarar una galera patrona que estave ja apunt en la drassana.

Agravi de ditas galeras a la Ciutat per deixar de saludarla.

DIMECRES XIJ. — Dit dia essent arribats a les nou hores de mati en la present casa los mag.[ichs] consellers y entenent per relacio de algunes persones com les dites nou galeres eren entrades la nit abans y havien surgit dins del moll sens esser se alsades en la matinada alt a la mar y venint deves la terra, no saludassen la ciutat com moltes altres vegades ho havien fet com entraven de nits, y com lo capita ere ja desembarcat y ere dins la present ciutat sens haver saludat la ciutat com tenia de obligatio, los dits S.[ors] consellers sentint se de aço agraviats, e, importunats de moltes persones del poble que axi dexassen estar les dites galeres dins del moll, enviaren encontinent a mossen Joan Sala sindic y a mossen Francesc Guardiola aiudant del ofici de scriva maior ab embaxada al dit don Pedro de Leyva capita de les dites galeres, lo qual trobaren que exia de la drassana, al qual de paraula digueren y referiren al dit don Pedro de Leyva de part dels dits S.[ors] consellers com la present ciutat estava molt sentida y agraviada per lo que ell ere entrat ab ses galeres dins lo moll sens saludar y fer lo que tenia de obligatio conforme ell matex y altres capitans de galeres havien fet entrant y surgint en la platja de la present ciutat, y que pus al temps que entra era de nits y per dit efecte no feu lo que tenia de obligatio, fos servit fer alsar les dites galeres alt a mar y apres venint a la volta de terra entrassen ab consert dins lo dit moll tirant tota la artilleria de les dites galeres com es de pratiga y costum per complir ab les cerimonies reals y tambe ab les de aquesta ciutat, les quals cerimonies reals sa ma.[t] te encomanades als dits S.[ors] consellers pera que fassen complir y servar aquelles, per que dexant ell de fer lo sobredit no podien dexar los S.[ors] consellers de ferne molt gran sentiment per no esser represos de sa ma.[t] de haver dissimulat lo sobredit E per lo dit S.[or] don Pedro de Leyva los fonc respost que les galeres que ell aportava y lo estandart de aquelles no eren sues

sino de sa ma.^{t} y que si als S.^{ors} consellers aparexia que ell no havia fet lo que devia en esser entrat dins del moll sens saludar a la ciutat, que ells les ne fessen exir y les posassen al fondo, y que pus les dites galeres eren entrades de nits, y a la hora que eren entrades, que ell no volia ni entenia en haver de saludar a la ciutat ni fer tirar la artilleria de dites galeres E tornada la resposta als dits S.^{ors} consellers per los dits mossen Joan Sala y mossen Francesc Guardiola los S.^{ors} consellers restaren molt descontents de dita resposta, e, resolgueren que sen devia donar raho al S.^{or} loctinent general pera que procuras que lo dit don Pedro de Leyva fes lo que tenia de obligatio y li ere estat enviat ha dir, y per esser ja molt tart y cerca de les dotze hores de mig dia, fonc determinat per los S.^{ors} consellers de anar despres dinar ab embaxada a sa Ex.^{cia} per donar li raho de tot lo sobredit. — E apres dit die a les tres hores despres dinar haguda hora de sa Ex.^{cia} per hu dels verguers de la present casa, los dits S.^{ors} consellers acompanyats de alguns officials de la present casa y de moltes altres persones anaren ab embaxada en casa de sa Ex.^{cia} lo qual trobaren dins de una instantia petita de sa casa que es junt al terraple, y fet son degut acatament, per lo S.^{or} conseller en cap li fonc dit com ells eren vinguts aqui per donar raho ha sa Ex.^{cia} del poch compte que lo S.^{or} don Pedro de Leyva havia tingut envers la present ciutat, per esser entrat ab les galeres dins lo moll sens tirar la artilleria y saludar la present ciutat conforme tenen de obligatio tots los capitans de galeres que entren y arriben en la platja de la present ciutat encara que sia lo general de la mar, y com ells per raho de lur ofici y carrec tinguen obligatio de mirar y conservar les çerimonies de la present ciutat y tambe les cerimonies reals per estar a ells acomanades, supliquen a sa Ex.^{cia} sie servit en procurar que lo dit don Pedro de Leyva fasse lo que te de obligatio, y ell matex feu en lo mes de agost del any M.D.LXXXVIIJ venint ab les galeres en la present ciutat, y lo que altres capitans de galeres han fet y han acostumat de fer entrant en la platja y moll de la present ciutat, per que dexantho de fer ells no poden dexar de fer aplegar lo consell de cent y donar raho al dit consell del que ha passat per que provehesque en lo fahedor, y apres ells no poden dexar de exequutar lo que sera determinat per dit consell, de manera que ells ara ni en ningun temps no puguen esser culpats ni represos per sa ma.^{t} que hagen disi-

mulat semblant negoci E per sa Ex.[cia] los fonc dit y respost que ell tambe tenia obligatio de mirar per la conservatio de les cerimonies reals per haverley scrit y acomanat sa ma.[t], y que ell tenia per cert que lo dit don Pedro de Leyva en aquest negoci no havia pecat per malitia sino que com les galeres arribaren en lo moll eren les nou hores, o, mes de la nit, y que per esser hora tant tarda ha ell li aparegue que convenia entrar sens fer ningun ruydo y que ab tot axo ell procuraria ab lo dit don Pedro de Leyva que fes lo que tenia obligatio de fer, y que nos tractas en consell de dit negoci que no tinguessen primer sa resposta, la qual ell procuraria de enviar encontinent que la hauria cobrada E fet son degut acatament los S.[ors] consellers sen tornaren en la present casa.

Venda d'arcabussos al Baro d'Erill, caucio.

Dijous XIIJ. — Dit dia se tingue consell de cent ab lo qual entre altres coses fonc determinat que sien venuts al S.[or] baro de Erill fins en trescents archabussos que demana y lo ultim consell deslibera se li venessen, ab que pac aquells de assi per tot lo mes de febrer primer vinent prestant primer cautio ab fermanses de mossen Francesc Raguer y de Jaume Font maior y menor, obligant se ab les obligations acostumades, y estant votant les coses proposades per los dits S.[ors] consellers vingueren en dit consell lo molt Ill.[re] S.[or] don Joachim Çarros y Sentelles compte de Quirra y lo secretari de sa Ex.[cia] y digueren com ells venien aqui de part de sa Ex.[cia] pera fer ha saber als S.[ors] consellers y consell de cent com sa Ex.[cia] havia parlat ab lo dit don Pedro de Leyva ha cerca de la queixa que los S.[ors] consellers tenien de ell per esser entrat en lo moll sens haver saludat la present ciutat com tenia de obligatio, y que lo dit don Pedro de Leyva li havia ofert que ell faria alsar totes les galeres alt a mar y apres les faria tornar ab son orde y consert tirant la artilleria com si ara vingues y entras de nou en lo dit moll y axi noy havia pera que haver de tractar cosa alguna en dit consell acerca de lo negoci, com de fet dits S.[ors] consellers ho dexaren de proposar.

Agravi de las galeras: oferta de satisfaccio.

— Dit dia los S.[ors] consellers enviaren ab embaxada a mossen Francesc Terre de Picalques ciuteda y a mossen Jaume Alos Colom militar anant en companyia lur jo Francesc Pedralbes scriva rational de la present casa y mossen Francesc Guardiola hu dels aiudants de la scrivania maior, ab lo correu de la present ciutat y Barthomeu Elies hu dels acompanyadors dels dits S.[ors] consellers, al S.[or] duc

Duchs de Maqueda: embaixada de benvinguda.

de Maqueda lo qual estava en la casa, o, posada de Joan Taya de la parrochia de Badalona, y trobaren al dit señor duc de Maqueda en la sala de dita casa lo qual rebe los dits S.^{ors} embaxadors ab molt gran contento, y apres de haver fet assentar aquells ab ses cadires, los dits embaxadors li digueren com venien aqui de part dels dits mag.^{ichs} consellers pera donar li la ben vinguda de part de aquesta ciutat y oferir li dita ciutat en tot allo que li fos servey E per lo dit S.^{or} duc de Maqueda los fonc dit y respost que ell rebia molt gran contento de la merce que per part de dita ciutat se li feye, y que ell estave prompte aparellat de servir a la dita ciutat en tot allo que li convindria axi assi com en lo regne de Scicilia E apres de haver tingut molt gran colloqui y conversatio ab dit S.^{or} duc de Maqueda, estant dits S.^{ors} embaxadors pera despedir se de ell li demanaren licentia pera poder veurer y besar les mans a la S.^{ra} duquessa de Maqueda que estave dins una altra cambra de dita casa, a la qual per los S.^{ors} embaxadors fonc fet lo dit rahonament y per ella los fonc respost ab gran contento y compliment de paraules, com ella havia rebut molt gran contento de la merce que per part de aquesta ciutat se li feye E fet lo sobre dit y despedits dits S.^{ors} embaxadors de la casa sen tornaren en la present ciutat.

Invasio y malvestats de francesos y luterans en lo comtat de Pallars.

DIVENDRES XIIIJ. — Dit dia vingueren en la present casa ab embaxada don Berenguer de Paguera mossen Felip Roger de Calella militar y mossen Bernat Romeu ciuteda de la present ciutat tramesos de part del bras, o, estament militar lo qual estave convocat al capitol de la seu, dient als mag.^{ichs} S.^{ors} consellers de part del dit bras, o, estament militar fossen servits de fer embaxada de part de aquesta ciutat als S.^{ors} diputats pera que tinguessen a be de voler mirar y entendrer quin remey porien donar los dits S.^{ors} diputats pera que los francesos y luterans que eren entrats en les terres de Pallars y anaven robant y cremant alguns lochs de la frontera de França y son del present principat, hi fossen trets y expellits de la dita terra de Pallars per lo destorb que feyen als drets de la generalitat, y lo notable y gran dany que feyen anaquella terra y als que habitaven en ella, hi donassen remey en remediar los danys que per avant porien fer los dits francesos, provehint aquella terra de armes y del que mes convingues per la defensio de aquella, y que ja de les dites coses ere estada tramesa embaxada per part

del dit bras, o, estament militar als dits S.ors diputats. — E per lo S.or conseller en cap fonc respost a la dita embaxada que ells veyen y entenien la necessitat en que vuy estaven los lochs de la dita terra de Pallars circunvehins a la terra de França, y que ells enviarien de part de aquesta ciutat embaxada als dits S.ors diputats pregant los molt de veres fossen servits voler remediar aquella terra, per lo que tocava a ells dits S.ors diputats la defensa de aquella terra per lo dany y destorb ques feye als drets del general de Cathalunya.

Idem: diligencias per foragitar als invasors.

Disapte XV. — Dit dia los mag.ichs consellers de la present ciutat enviaren mossen Federic Pol militar y mossen Gervasi Çapila ciuteda honrat ab embaxada als S.ors diputats per complir ab la embaxada que a ells dits S.ors consellers es estada feta de part del bras, o, estament militar, per suplicar als S.ors diputats se servesquen de donar forma en que los francesos que son entrats en la vall de Aran y terra de Pallars sien trets y expellits de Cathalunya, y que vullen socorrer ab aquesta ocasio ab armes y diners, los quals embaxadors tornats a la present casa referiren als S.ors consellers com los dits S.ors diputats los havien fet de resposta que ells mirarien lo que podrien fer ha cerca de dit negoci, y que ferien tot allo que convindria al benefici del present principat de Cathalunya y asenyaladament de aquella terra que frontereja ab lo regne de França atesa la necessitat ques vuy en aquella terra. — Dit dia al despres dinar se tingue consell de cent en lo qual vingueren ab embaxada don Gispert de Guimera mossen Luis de Cleramunt militar y mossen Bernat Romeu ciuteda honrat tramesos de part del bras, o, estament militar lo qual estave congregat en lo capitol de la seu, demanant per part del dit estament militar al dit consell los venessen dos mil archabussos pera poder socorrer los lochs de la vall de Aran y terra de Pallars, que los S.ors diputats del general de Cathalunya encontinent pagarien aquells. — E lo dit consell encontinent feu desliberacio que sempre que los dits S.ors diputats pagaran los dits dos mil archabussos que demanen les persones del bras militar, al mateix preu ab totes despeses que estan a la present ciutat, y lo preu de aquells y dels demes venuts, y del ques cobrara de Gaspar Texidor de la bestreta la ciutat li te feta per armes, sie tot girat en la taula en compte apart del clavari y sie tot convertit en fabricar archabussos y mosquets dins la present ciutat y principat de Cathalunya.

Idem: venda d'arcabussos.

DILLUNS XVIJ. — Dit dia se tingue consell de cent ab lo qual entre altres coses fou determinat que sempre que los notaris de Barcelona renuntiaran a la causa han introduhida en la real audientia, los sie admes lo recors, y fent fi de la renuntiatio, lo die seguent se tingue consell de cent pera declarar aquell ohint los notaris en dit consell, y entretant trigaran ha renuntiar no puguen concorrer. Notaris.

DISAPTE XXIJ. — Dit dia se tingue consell de cent y per lo que en dit consell se feu relatio com lo sindic del collegi dels notaris publichs de Bar.ª per obtemperar a la desliberacio del consell de cent celebrat a XVIJ del corrent ha renuntiat a la causa del recors introduhit en la real audientia, lo dit consell ohit lo ma.ic micer Jover advocat de dit collegi y a mossen Macia Pastor altre dels priors y a mossen Joan Pareja sindic de dit collegi en tot lo que han volgut dir y deduhir per justificatio de lur pretensio conforme a una suplicatio en scrits, en lo registre o, libre dels consells del corrent any continuada esta contengut, y hoits los advocats de Joan Grases y Joan Soler Ferran jovens admesos per subir lo examen dels notaris publichs de Barcelona en tot lo que dir y deduhir han volgut aserca lo dret adquisit a dits Grases y Ferran, se feu desliberacio y conclusio que ates que del ques tractè son coses concernexen merits de justitia, que per ço los mag.ichs consellers cometen lo present negoci als mag.ichs advocats de la present casa, aplicant hi altres doctors del present consell pera que vegen miren y determinen lo que sera de justitia, y del que apuntaran y determinaran relacio fassen en altre consell pera que dit consell pugue determinar y desliberar de justitia ab la maduresa que lo negoci requereix. Consell de cent per lo negoti dels jovens notaris admesos.

DIMARS XXV. — Festa de S.ta Catherina. — Dit dia se tingue consell de cent ab lo qual entre altres coses fonc desliberat que ates que los doctors a qui esta comes lo negoci del recors dels notaris de Barcelona nos son poguts resolre, sie dexat dit negoci per altre consell lo qual se hage de tenir apres de la festa de sancta Lucia y abans de les festes de Nadal y anaquell hagen de fer declaracio y declarar dit recors. Per lo negoci dels jovens notaris admesos.

DIMECRES XXVJ. — Dit dia se tingue trentanari en lo qual entre altres coses fonc determinat que abans de traure lo ofici de aiudant de la scrivania maior que de present vague per mort de Pau Calopa notari de Barcelona, al oficial que exira en dit offici se li carregue que sie obligat de aqui avant tenir carrec de Ajudant de la Escrivania major: extraccio y novas obligacions.

fer y despedir les apoques y cautheles se han a fer y despedir del compte dels forments y tambe de les carns, sempre que la ciutat tallara com fa vuy, ates los molts censals que la ciutat ha luyts y lo poc quefer que li resta, y per descarregar a Francesc Guardiola altre dels dits aiudants qui esta molt carregat ab les apoques y cautheles ordinaries de salaris y dels gastos extra ordinaris E procehint en fer extractio del dit ofici de aiudant de scriva maior per mort de dit Pau Calopa y extret un rodoli de la bossa dels dits aiudans, fonc trobat scrit dins lo dit

Bruniquer (1)

rodoli lo nom de Steve Gilabert Bruniquer notari de Barcelona.

Priors de notaris, extraccio.

Habilitadors: extraccio diferida.

— E apres foren extrets en priors del collegi dels notaris publichs de Barcelona Miquel Cellers y Francesc Vidal E apres fonc feta extractio de habilitadors per la ensiculacio fahedora conforme esta mes largament contengut en lo libre dels consells del corrent any, y la dita extraccio de habilitadors fonc diferida fins a dit dia per no esser se poguts consertar los S.ors consellers sobre la nominatio per ells se havia de fer de les persones que havien de esser ensiculades.

Galeras de Napols, arribada.

DIVENDRES XXVIIJ. — Dit dia vingueren tres galeres de les de Napols de la part de ponent, y per esser de nits quant vingueren no saludaren fins lo endema demati.

Galeras de Sicilia, partida.

DISAPTE XXVIIIJ. — Dit dia de XXVIIIJ de les nou galeres que eren vingudes a XJ del corrent les quals aportaven lo duc y la duquessa de Maqueda, sen anaren a les quatre hores despres dinar sis galeres, y quant foren alt a la mar per voler sen anar a la volta de levant tiraren la artilleria saludant la ciutat y fonc per complir al que havien dexat de fer lo dia que vingue-

---

(1) La extracció den Bruniquer (Esteve Gilbert ó Gilabert, y no Gabriel) pera escribá racional del Consell, es un cas que forma época en lo *Manual de Novells ardits.* Entre molts racionals *sabatas* quel precehiren y seguiren, ell fou excepcional y casi únich adequat per aytal cárrech com laboriós é intelligent, de qui 'n fa gran elogi lo autor del *Diccionari crítich de escriptors catalans.* Si be cita d' ell una obra histórica sobre Barcelona, la millor, mes acreditada y mes útil que 'n conserva l' Arxiu municipal, es la *Rúbrica* de son nom, index general en 4 grossos volúms de la part histórica del propi Arxiu, format en vista de totas sas seccions, ampliadas ab ardits desde la fetxa mes llunyana. Pot dirse que entre tal cúmul de documents, no n' hi ha un que escapés á sas mans, portant la majoría marca de la sua lletra correcta y ben coneguda, proba de sa investigació infatigable y gran erudició, ab bastant mérit lliterari. Nostra edició donará bonas mostras de son valer, y del judici que á ell mateix mereixian alguns de sos predecessors, entraltres en un apuntament de 11 maig 1605, vol. 24, ahont refereix del racional Francesch Vilar notari, «que per ser home descuydat y de pocas parts, li levaren lo *Dietari* y lo exámen dels comptes.» Nostres llegidors ja hauran observat la suma insipidesa daytals redactors del Dietari, y en especial la incuria den Hieronim Mollet y del susdit Francesch Vilar, que en lo volúm XX dels nostres, describint 18 anys lo primer, 1562-79, y 9 lo segon, 1579-87, ho feren ab tal llaugeresa, que alguns anys apenas ocupan una dotzena de planas, y gran nombre de mesos quedan del tot en blanch.

ren, per esser entrades en lo moll de nits y per lo que la ciutat ne havia donat quexa al S.or loctinent general y dit S.or loctinent general havia ofert als consellers que abans que don Pedro de Leva (1) capita de les dites galeres no sen aniria saludaria la ciutat com tenia de obligatio, ab que la ciutat li hagues de tornar les saluts ab quatre pesses de artilleria, y per lo que lo dit don Pedro de Leva no sen aportave totes les galeres, y axi no feu la salut ab totes les dites galeres, la guarda del baluart de Migiorn no tira sino tant solament dues pesses, y apres per lo que se entengue que lo dit S.or loctinent general y lo S.or compte de Quirra que tenien la paraula de fer tirar dits quatre tirs, los dits S.ors consellers enviaren al baluart pera ques tirassen altres dos pesses de artilleria com de fet se tiraren.

DISAPTE XXX. — Dit dia se tingue consell de cent lo qual convocat y congregat dins la sala gran de la present casa, se feu extraccio de consellers y obrers per lo any propvinent — Concellers extraccio.

mossen Miquel Joan Pons militar conseller en cap
micer Felip Dimas Montaner doctor en drets conseller segon
micer Josef Illa doctor en drets conseller ters
mossen Francesc Comelles mercader conseller quart
mosen Hieronym Talavera notari de Barcelona conseller quint

OBRERS

mossen Marc Anthoni Carreres militar
mossen Joachim Querol apothecari

DEZEMBRE

DILLUNS I. — Dit dia juraren los S.ors consellers en la forma acostumada, y no fonc pres lo jurament al dit mossen Marc Anthoni Carreres obrer per lo ques tenia dupte tingues privilegi militar, del que recorregue als S.ors consellers. — Mes dit dia despres de haver jurat los dits S.ors consellers anaren a visitar a sa Ex.a, lo qual trobaren en sa casa en la instantia que es a la — Concellers, jurament. — Idem, visita al Virrey.

(1) Leiva.

part del carrer Ample, y per lo S.^{or} conseller en cap li fonc offerta la present ciutat com es de costum.

Correu a sa Magestat per la nova extraccio de Concellers.

DIMARS IJ. — Dit dia parti lo correu de la present ciutat a la posta pera portar la nova a sa mag.^{tat} de la extraccio dels S.^{ors} consellers.

Concellers, visita al Bisbe.

DIMECRES IIJ. — Dit dia anaren los S.^{ors} consellers a visitar al R.^{im} S.^{or} bisbe de Barcelona, encomanant li lo bon govern en lo spiritual de aquesta ciutat.

Festa de S. Nicholau.

DISAPTE VJ. — Dit dia anaren los S.^{ors} consellers convidats a ohir lo offici al monastir de sanct Francesc com tenen de bon costum.

Esposallas de la filla de un verguer ab asistencia dels Concellers.

DIUMENGE VIJ. — Dit dia al despres dinar foren fetes les sposalles de una filla de Francesc Pons altro dels verguers de la present ciutat dins la instantia del consell ordinari, la qual se anomena Speransa, la qual ha casat ab mestre ..... Colom scudeller, y foren hi presents los S.^{ors} consellers.

Festa de la conceptio de N.^{a} senyora.

Deputacio: mort del deputat militar mossen Lluis de Tamarit.

DILLUNS VIIJ. — Dit dia anaren los S.^{ors} consellers a ohir lo offici a la seu com es de costum, y apres aportaren lo talem a la professo ab un prom, y lo S.^{or} bisbe digue lo offici de pontifical. — Dit dia a la matinada mori mossen Luis de Tamarit donzell y diputat militar del general de Cathalunya.

Successos de Perpinya: lletras del Rey agrahint e interessant la continuacio del servey.

DIMECRES X. — Dit dia reberen los S.^{ors} consellers una letra de sa mag.^{tat} de XV de nohembre proppassat, la qual manaren fos continuada en lo present dietari ensemps ab altra letra rebuda de tres del dit mes de nohembre per mi Francesc Pedralbes scriva rational de la present casa, les quals letres son del tenor seguent

«*A los amados y fieles nuestros los consellers de nuestra ciudat de Barcelona*

EL REY

Amados y fieles nuestros, El duque de Feria mi lugarteniente y capitan general me ha representado diversas vezes el amor y promptitud con que acudis a todas las cosas de mi servitio, y lo que hos haveys senyalado en esta occasion de sospecha de entrada de franceses en Rossellon con servir me con mil infantes que para este effecto haveys embiado a Perpinyan y su frontera, que siendo en tal occasion le extimo en tanto mas y echo de ver que procede de lo mucho que zelays mi servitio y

la defensa y seguridad dessa provincia siguiendo vuestra antigua fidelidad y lo que siempre haveys acostumbrado, y os doy muchas gratias por ello, y pues esto os es tan natural y la necessidad se va continuando, se que no sera menester encomendaros la continuacion de lo comensado hasta que legue a la frontera la cavalleria y infanteria que se esta aprestando para hir a su defensa que sera con mucha brevedad, sino confiar que os mostrareys en ello lo que hastaqui, en que recibire muy accepto servitio, y del uno y lo otro me queda la memoria que es razon para hazer a essa ciudad en lo que se ofresciere todo el favor y merced que hubiere lugar Data en el Campillo a IIJ de noviembre M.D.XCVIJ.

YO EL PRINCIPE

Gassol secretarius.»

«*A los amados y fieles nuestros los conselleres y consejo de la nuestra ciudad de Barcelona*

EL REY

Amados y fieles nuestros los consejeros y consejo de la nuestra ciudad de Barcelona. El duque de Feria mi lugartiniente y capitan general en esse principado ha avisado el amor y zelo con que acudiste a servirme en la venida de los franceses a Perpinyan, y con quanta diligentia y cuydado soccorristes aquella plaça de gente bastimentos y munitiones, que es muy conforme a vuestra fidelidad y antigua costumbre y para mi en la occasion que fue, muy accepto servitio, y assi os doy muchas gratias por el y le tendre muy en la memoria para hazer os merced en lo que se ofresciere, Del Pardo a XV de noviembre de 1597 años.

YO EL PRINCIPE

Por mandado del rey nuestro senyor, su Al.ª en su nombre

Andres de Prada.»

DISAPTE XIIJ. — Festa de S.ta Lucia. — Dit dia se tingue consell de cent com se acostuma tenir quiscun any en semblant jornada, e apres de haver prestat lo solit jurament los senyors consellers advocats y persones del consell de cent Jurats, fonc procehit a fer extraccio de mostaçaf, y extreta la terna foren enviats en terna al Ex.im S.or loctinent general mossen Joan Pau

Concellers, Concell y Advocats: jurament.

Mostaçaf, extraccio.

Admors. de plasas, id.

Ciurana, Joan Miquel Çarrovira y micer Joan Exerrat, E per ad.^{ors} de les plases foren extrets Joan Pareja notari de Barcelona y micer Felip Dimas Montaner, E per sota administrador de les plasses fonc extret Montserrat Verges assehonador. — E apres de la bossa de conseller segon fonc extret mossen Francesc Cosma Fivaller, y de la bossa de conseller quart Pere Guiamet, y per tenir offici de vida y no poder concorrer fonc extret Melchior Bertrola en regonexedors de monedes. — E de la bossa dels pesadors de mostaçaf foren extrets

Soto administrador.

Regoneixedors de monedas, id.

Pesadors de Mostaçaf, id.

Francesc Stopinya sabater	Climent Quer perayre
Macia Pau Massot perayre	Bernat Torres daguer

Mostaçaf y Administrador de plassas, nominacio.

DILLUNS XV. — Dit dia mossen Gabriel Olzina secretari de sa Ex.ª digue als S.^{ors} consellers com sa Ex.ª havia fet nominatio de mossen Joan Pau Ciurana per mostaçaf y de micer Felip Dimas Montaner per ad.^{or} de les plasses.

Diputat militar, extraccio.

DIMECRES XVIJ. — Dit dia fonc feta extraccio en la casa de la diputatio de diputat militar, per mort de mossen Luis de Tamarit lo qual mori a 8 del corrent, y fonc extret en diputat lo Sor Onofre Bruguera doctor en medicina y cavaller, lo qual jura lo mateix al despres dinar.

Dia de N.^{a} S.^{a} de Sperança.— Festa dels corredors de orella.

DIJOUS XVIIJ. — Dit dia anaren los S.^{ors} consellers a ohir lo offici al monastir de St Agosti convidats per los corredors de orella.

Mostaçaf, jurament.

DIVENDRES XVIIIJ. — Dit dia demati jura mossen Joan Pau Ciurana mostaçaf en la cort del balle y per absentia del dit balle jura en ma y poder del sotsballe, y fonc acompanyat al jurament per los S.^{ors} consellers ab agraduatio com mes largament apar en lo libre de les agraduations aportat per lo scriva de les obres. — Dit dia al despres dinar se tingue consell de cent per ohir los magnifichs advocats a qui era estat comes lo recors interposat per part del collegi dels notaris de Barcelona, y ohits los vots y parers de aquells en plen consell de paraula y per no esser los vots de tots los doctors a qui ere estat comes conformes, micer Dalmau micer Xiveller y micer Amell qui eren conformes donaren son vot en scrits, conforme esta largament scrit y continuat en lo libre de les desliberations de consell E oyts tots los dits advocats y la relatio donada en scrits per lo dit consell, fonc feta desliberatio y conclusio que Farran Grazes y

Consell de cent per lo negoti dels jovens notaris admesos.

Sabata *pro hac vice tantum* sien admesos y anomenats per al examen fahedor de notaris de Barcelona, ab que de *cetero* nos pugue traurer en consequentia nis fasse preiudici de aqui avant a la ordinatio dels notaris feta en lo any 1468 ans aquella reste y estiga en sa observança, los quals fadrins anomenats sien examinats per tot lo mes de maig propvenidor. — Dit dia en lo consell fonc feta extraccio de guarda y albaraner de les franqueses dels ecclesiastichs de les carns, lo qual vagava per mort de Pere Fonollet çabater, lo qual era mort dit dia, y fonc extret en dit offici de la bossa dels credensers Janot Vilar velluter.

Guarda y albaraner de las franquesas, extraccio.

DIJOUS XXV. — Dit dia anaren los S.ors consellers a ohir lo offici a la seu com tenen de bon costum, y lo S.or bisbe de Barcelona digue lo offici de pontifical.

Festa de nadal. M.D.XCVIII

DIVENDRES XXVJ. — Dit dia anaren al offici al monastir de predicadors.

Festa de sanct Steve.

DISAPTE XXVIJ. — Dit dia anaren al offici al monastir de framenos.

Festa de sanct Joan.

DIUMENGE XXVIIJ. — Dit dia anaren los S.ors consellers a la seu y per esser diumenge ohiren lo offici alli, y apres del offici los foren amostrats los sancts Innocens dins lo ambit o, clausura del altar major, y no abaxaren a ohir missa en la capella dels dits sancts Innocens com solen fer quant la dita festa cau en altro dia de la senmana.

Festa dels sancts Innocens.

M . D . XCVIII

JANER

Festa de la Circuncizio del Senyor. Ninou: cavalcada.

DIJOUS I. — Dit dia anaren los S.ors consellers demati a ohir lo offici a la sglesia parrochial de sancta Maria de la mar conforme tenen de costum. — Dit dia al despres dinar se aplegaren dits S.ors consellers a les dues hores despres dinar a la plassa de sanct Jaume, y feren la cavalcada ordinaria acompanyats ab los consols de la lotja y ab molts cavallers y ciutadans y altres persones de tots staments ab agraduatio com se acostuma, com mes largament esta descrit y continuat en lo libre de les agraduations aportat per lo scriva de les obres. — Dit dia torna mestre Colomer correu de la present ciutat de la cort.

Correu, retorn.

Festa dels tres reys de orient.

DIMARTS VJ. — Dit dia anaren los S.ors consellers a ohir lo offici en la sglesia parrochial de sancta Maria del Pi ahont fonc tambe lo Ex.im S.or loctinent general acompanyat de molts cavallers, y quant vingue al ofertori dit S.or loctinent general ana ha oferir besant la vera creu que tenia lo sacerdot qui deya la missa en les mans, hi ningu dels cavallers que venien ab sa companyia ana ha oferir, y los S.ors consellers qui estaven en lo cor assentats en son loc oferiren besant la stola que aportava lo diacha en ses mans seguint tota la part dreta del dit cor, y lo sotsdiaca la part squerra.

Festa de S. Ramon.

DIMECRES VIJ. — Dit dia anaren los S.ors consellers convidats a ohir lo offici en lo monastir de S.ta Catharina, ahont se feya festa de S.t Ramon de Penyafort.

DIUMENGE XI. — Dit dia anaren los S.ors consellers a ohir

lo offici al monastir de sanct Agosti com tenen de costum E apres al despres dinar anaren dits S.ors consellers exceptat lo en cap, a ohir vespres al monastir dels Angels, ahont se feya festa del sanctissim nom de Jesus, e apres de les vespres seguiren la professo aportant lo talem.

Ofici a S. Agusti.

Festa del St. Nom de Jesus als Angels.

DISAPTE XVIJ. — Dia de S.t Anthoni. — Dit dia se tingue consell de cent per ohir les relations de les vuytenes y quatretes com se acostuma, y per fer extractio de clavari per lo bienni propvenidor, y fonc extret micer Josef Dalmau, y per ser del real consell fonc extret micer Francesc Guamis doctor en drets y cavaller, y fonc feta electio per lo consell per donar les franqueses de vi als ecclesiastichs, de mossen Carmona notari real.

Vuytena y quatretas: relacions.

Clavari, extraccio.

Guarda de las franquesas del vi, extraccio.

DILLUNS XVIIIJ. — Dit dia anaren los S.ors consellers a ohir vespres a la capella del glorios sanct Sebastia.

Vespres de S. Sebastia.

DIMARTS XX. — Dit dia anaren ab la professo de la seu a ohir lo offici en dita capella y aportaren lo talem com tenen de bon costum.

Dia de sanct Sebastia.

DIUMENGE XXV. — Dit dia entra la bulla de la sancta cruzada y anaren hi los S.ors consellers, y ohiren lo offici y sermo en la seu assentats en lo cor en les cadires que son dejus la trona com tenen de bon costum. — Dit dia al despres dinar se feu lo torneix de la confraria de sanct Jordi en la plassa del Born, hi foren hi los S.ors consellers convidats de part dels S.ors diputats.

Bulla de la Sta. Crusada.

Torneig en lo Born.

DIJOUS XXVIIIJ. — Dit dia los S.ors consellers provehiren a Barthomeu Miquel de una plassa ordinaria de music vagant per mort de Pau Ferrer.

Musich, nominacio.

DISAPTE XXXJ. — Dit dia jura micer Francesc Guamis doctor en drets y donzelle, xtret en clavari de la present ciutat lo dia de sanct Anthoni pus proppassat, y jura dit dia per esser lo endema diumenge y lo dia apres la festa de N.ra S.ora — Dit dia jura tambe lo sota administrador de les plasses, los quals juraments foren prestats en ma del S.or conseller en cap.

Clavari, jurament.

Sota-administrador de las plassas, jurament.

FEBRER

DILLUNS IJ. — Dit dia anaren los S.ors consellers a ohir lo offici a la seu com tenen de costum, y anaren quiscu de ells de per si.

Dia de la purificatio de N.a S.a

DIMARTS IIJ. — Dia de carnestoltes.

Visita: eleccio de personal.

DISAPTE VIJ. — Dit dia se tingue trentenari per fer officials de la visita, y fonc feta eleccio per scrutini de la persona de micer Enric Serra per advocat fiscal, y de micer Francesc Gamis per asessor, de mossen Francesc Pujo notari de Barcelona per scriva y notari, y de mossen Joan Pau Lentiscla tambe notari de Barcelona per procurador fiscal.

Festa de sancta Eulalia.

DIJOUS XIJ. — Dit dia anaren los S.ors consellers ab promens a ohir lo offici a la seu y aportaren lo talem a la professo, y lo dia abans al despres dinar anaren a ohir les completes com tenen de bon costum.

Administracio dels forments: nou redres.

Tribuna dels Concellers a S. Miquel.

DISAPTE XXVIIJ. — Dit dia se tingue consell de cent hi fonc admes y approvat per dit consell un nou redres que fonc novament fet per los mag.ichs consellers, y setze persones quatre de quiscun stament, que ab altro consell eren estades elegides per fer lo dit redres acerca de la ad.o dels forments, donant forma y trassa com de aqui al davant se ha de governar la dita ad.o per obviar als grans danys y perdues que de dita administratio han redundats a la present ciutat. — E tambe ab dit consell fonc feta desliberatio y conclusio que la tribuna que los mag.ichs consellers del present any havien comensada a fer en lo principi de aquesta coresma en la paret del hort de la present casa devers la sglesia del glorios archangel sanct Miquel, per poder ohir los sermons en la coresma de dita tribuna, fos passada avant y fos acabada pus se havia obtinguda licentia del R.im S.or bisbe de Barcelona, y del fer dita tribuna se havia donat raho a sa Ex.a hi li havia aparegut molt be.

MARS

Eclipsi de sol.

DISAPTE VIJ. — Dit dia hi hague eclipsi en lo sol entre les nou y deu hores de mati, hi dura per spay de mija hora.

DIUMENGE XV. — Dia del ram, y festa de S.ta Madrona.

Tall de las carns: eleccio de conservadors.

DILLUNS XVJ. — Dit dia se tingue consell de cent per lo tall de les carns, hi per no haver se trobat arrendadors fonc determinat que la ciutat se assumis lo tall de les carns per aquest any, hi foren elegits per dit consell en conservadors del dit tall de les carns mestre Joan Francesc Rossell doctor en arts y me-

dicina, Rafel Jorda mercader, Anthoni Balle notari de Barcelona y ..... Fontanet spaser.

Dijous XVIIIJ. — Dit dia anaren los S^ors^ consellers quiscu de persi a ohir lo offici a la seu, y combregaren apres de tot lo clero de ma del S.^or^ bisbe qui feya lo offici, y apres aportaren lo talem quant aportaren nostre S.^or^ al moniment. — Dit dia al despres dinar ab les gramalles de dol acompanyats dels officials de la casa anaren a sercar los moniments.

Dia de dijous sanct, y festa de sanct Josef.

Visita als moniments.

Divendres XX. — Dit dia anaren quiscu de persi ab les gramalles de dol a ohir lo offici en la dita seu, e apres al despres dinar hi tornaren a ohir los fasos, y aportaren lo talem a la professo se feu de la sancta Spina.

Fasos y professo de la Sta. Espina.

Disapte XXJ. — Dit dia anaren los S.^ors^ consellers quiscu de persi ab les gramalles de grana a ohir lo offici en la dita seu, hi assistiren a la benediccio de les fonts.

Festa de sanct Benet. Benediccio de las fonts.

Diumenge XXIJ. — Dit dia anaren los S.^ors^ consellers ab promens a ohir lo offici en la dita seu hi monsenyor feu de pontifical, y aplegaren se dits S.^ors^ consellers y promens al porxo de St Jaume com tenen de costum.

Sanct dia de Pascha.

Dimecres XXV. — Dit dia se feu la festa de la anuntiatio de N.^ra^ S.^ra^ per lo poble, y fonc manada no obstant que nos pogues fer lo offici de N.^ra^ S.^ra^ per haverse de fer de la octava de pasqua.

Festa de N.^a^ S.^a^

Diumenge XXVIIIJ. — Dit dia a les vuyt hores demati estant aplegats los S.^ors^ cônsellers dins la instantia del consell ordinari de la present (casa) per voler anar ohir lo offici al monastir dels frares descalsos ahont se feya la festa del glorios sanct Josef, per no esser se poguda fer en son dia per esser lo dijous sanct, arribaren los mag.^ichs^ mossen Francesc Taqui donzell, lo qual dix venia per part del stament dels militars del comtat de Rossello y mossen Joan Francesc Reart burges, lo qual dix venia per part dels consols y consell de la vila de Perpinya, aportant quiscu de ells una carta, per als dits senyors consellers, del tenor seguent

Embaixada del Rossello: avisos d'entrada de francesos.

«*Als Ill.^res^ senyors consellers de la ciutat de Barcelona.*

Ill.^res^ senyors

Los danys fan los francesos en estos comtats son tant grans y van dits francesos de cadaldia fent tals efectes que ab

Letres.

molt gran ocasio nos donen causa de estar ab cuydado y recel, y en particular als 19 del present mosur Fonsusa de Memoransi entra ab molta gent de peu y se apodera del loc y terra de Opol en Rossello, y vuy se va fortificant ab molta diligentia en lo castell nomenat Salvaterra que esta en lo terme de Opol, loc eminent y siti molt fort en lo qual ab molta facilitat se poden fortificar, y per dit efecte havem determinat enviar la persona de Francesc Taqui altre de nostres confrares pera representar ha sa Ex.cia y a v.s m.s lo dalt dit : tenim molt gran confianza v.s m.s continuaran les merces fins vuy esta vila y comtats te rebudes : guart n. s. a v.s m.s : de Perpinya als 23 de mars 1598.

Ill.res señors

B. l. m. a v.s m.s son cert servidor

PEROT CANTA

protector de la confraria de sanct Jordi.»

«*Als Ill.res señors consellers de la ciutat de Barcelona*

ILL.RES SEÑORS

Dimecres proxim passat qui comptarem a 18 del corrent, gran numero de francesos enemichs de sa magestat y nostres entraren per la part de Capsir dels presents comtats, destruhint devastant y cremant Capsir, Formiguera y les cases de Puig Valedor, y als 19 del mateix entraren en dits comtats per la part de Opol altre numero molt gran de dits enemichs guiats per mossur de Foncosa, los quals se apoderaren dels castells de Opol his son fortificats y de quiscun dia se fortifiquen en aquells en gran deservey de sa ma.t dany y ruina de tot aquesta terra: som axi ben avisats com en la frontera de Fransa esta aiustada molta infanteria y cavalleria: nosaltres per lo debit de nostre ofici consular continuant per nostron descarrec donar a v.s m.s los avisos del que passa y del que som avisats, trametem lo exhibidor de la present qui es lo mag.ic Joan Francesc Reart burges de aquesta vila, qui te orde nostre de explicar ab viva veu a v.s m.s dites coses, suplicam per ço a v.s m.s ques servesquen ohir aquell com be tenen acostumat y li donen fe y crehensa en tot lo que a cerca de dites coses y altres de part nostra y de

tota aquesta universitat explicara a v.s m.s, cuyas Ill.res persones la S.ma trinitat guarde com desijam : en Perpinya als 24 de mars 1598.

Ill.res S.ors

B. l. m. de v.s m.s

LOS CONSOLS DE LA VILA DE PERPINYA.»

Les quals letres vistes y legides, e ohida la relacio feta de paraula per los dits dos cavallers del que havia passat en lo dit comtat de Rossello, per los dits S.ors consellers los fonc respost que ells procurarien de correspondrer ab la obligacio que tenien y procurarien de intercedir ab sa magestat ab sa Ex.cia y ab los S.ors diputats pera que tots ajudassen y valguessen a la necessitat en que vuy esta tot lo comtat de Rossello y en prevenir als danys y perills que per avant los porie succehir si no si donave algun remey. — E apres dit dia anaren los S.ors consellers convidats ha ohir lo ofici al dit monastir dels frares carmelitas descalsos de sanct Josef, ahont se feye y celebrave la festa del dit glorios sanct Josef, hi fou tambe a ohir lo ofici lo S.or duc de Feria loctinent de sa ma.t

Festa de S. Joseph.

DILLUNS XXX. — Dit dia se feu y celebra en la cathedral y totes les altres sglesies de la present ciutat lo ofici de la anuntiatio de N.a S.a , per no esserse pogut celebrar lo dia de XXV del corrent que es lo dia ques sol celebrar la dita festa per esser dins les octaves de pasqua, y per lo que en son dia ordinari que fonc lo endema de les tres festes, fonc feta ja la festa per lo poble no fonc manada, y axi los tribunals anaren y tothom feu feyna no obstant les sglesies fessen los oficis ab tota la solempnitat ordinaria, hi los S.ors consellers anaren ha ohir lo ofici a la seu no obstant dita festa no fos manada.

Festa de l'Anunciacio.

DIMARS XXXJ. — Dit dia se feu la festa de la gloriosa verge sancta Madrona, hi se celebraren los oficis de dita festivitat per lo que nos pogueren celebrar lo dia de la sua festivitat per esser lo diumenge del ram, y la professo de la seu ana a la capella de la dita sancta situada en la montanya de Monjuich en la qual anaren los S.ors consellers, hi lo poble feu tot lo dia festa per causa de dita professo per haverne fet fer crida dits S.ors consellers, ates que lo dia de la sua festa se colgue no per dita festa sino per esser lo diumenge del ram. — Dit dia a les tres hores despres dinar anaren los S.ors consellers segon y quart a la casa

Festa de Sta. Madrona.

Hermanos de S. Joan de Dios: trasllat al hospital de Misericordia.

que uns hermanos ques diuen de la companyia de Joan de Dios poc temps fa havien comprada per tenir en aquella lur religio, situada en la Rambla y prop lo portal de la Boqueria de la present ciutat, acompanyats de alguns cavallers y dels advocats y altres oficials de la present casa y dels procuradors fiscals del R.^{im} S.^{or} bisbe de Barcelona, en la qual casa anaren los dits señors dos consellers ço es segon y quart ab voluntat y ab expres orde y comissio dels altres mag.^{ichs} consellers, y tambe ab voluntat y consentiment del molt Ill.^{re} y R.^{im} señor Bisbe de Barcelona y ab asistentia de mossen Anthoni Martines y de mossen ..... Leonart procuradors fiscals de la cort del dit R.^{im} bisbe de Barcelona, y constituits personalment dins la casa vulgarment anomenada de nostra señora de la caritat dels hermanos de Joan de Dios, situada com dit es en la Rambla de la present ciutat, en presentia de molts cavallers y altres persones de tots estaments ques trobaren alli presents y dels mag.^{ichs} micer Miquel Çarrovira y micer Hieronym Guialmar doctors en drets y advocats, y de mi Francesc Pedralbes notari de Barcelona y scriva rational de la present casa, per lo dit mag.^{ich} señor conseller segon de paraula fonc dit ha Gervasi Corts natural de la ciutat de Vic hermano major ques diu esser de dita casa, y ha Ignatio Garcia natural de la ciutat de Segovia del regne de Castella hermano profes de dita casa, essent los altres hermanos professos fora de dita casa accaptant per la ciutat, que diguessen y declarassen lur voluntat si volien anar al hospital general, o, al hospital de la misericordia de la present ciutat, pera fer y continuar lo exercici que vuy fan en la present casa de donar recapte y mirar per los pobres de Jesucrist convalescens, y que de aço se determinen y resolguen de present per que la ciutat los donara loc y aposentos molt acommodats en lo hu dels dits dos hospitals ahont se poran implear en fer lo mateix exercici y bona obra que fan als dits pobres convalesens en la present casa. — E per lo dit Gervasi Corts hermano major ques diu, fonc dit y respost de paraula que ell no podia respondrer ni determinar se en lo que per lo S.^{or} conseller segon li ere estat dit que no donas primer raho a la congregatio de tots los altros hermanos, los quals nos trobaven ara en casa per esser anats per la ciutat accaptant, y digue y protesta que ell recorriria ha son superior a cars que li fos fet algun agravi o iniuria, y que ell esta vuy en la present casa en virtut de unes letres apostoliques que

per ell foren presentades al temps que vingue en la present ciutat als mag.ichs consellers que les hores eren, y lo admeteren pera que ell y los altres hermanos estiguessen servint als pobres en lo dit hospital general fins a tant que tinguessen casa, y apres trahent los del dit hospital compraren aquesta casa que vuy estan per instituhir y fundar lur religio. — E apres en continent per lo dit mossen Anthoni Martines hu dels procuradors fiscals del R.im señor bisbe de Barcelona, de paraula fonc dit y manat de part del R.im señor bisbe de Barcelona al dit Gervasi Corts hermano major de dita casa, que ell y tots los altres hermanos ab los malalts, o, convalescents y ab tots los lits y ab tota la roba y altres bens mobles que tenien en dita lur casa, sen anassen y transferissen en lo hospital de la misericordia ahont los seria donat loc commodo y habitatio pera poder se implear en lo exercici que feyen en la present casa, ahont trobarien dos altres S.ors consellers de la present ciutat ço es ters y quint per estar indispost lo S.or conseller en cap, los quals los rebrien en dit hospital ab tota benignitat hils donarien loc y habitatio ahont porien estar ells y tots los malalts convalescens de la present casa, y recusant lo dit Gervasi Corts hermano major de exirse de dita casa encontinent, per lo dit mossen Anthoni Martines procurador fiscal predit fonc donat orde en que tots los lits roba y altres bens mobles que eren en dita casa fossen presos ab inventari y fossen trets y aportats al dit hospital de la misericordia, com de fet encontinent hi foren aportats per bastaxos y altres persones ques trobaven alli presents, lo qual manament fet de paraula per lo dit mossen Anthoni Martines altro dels dits procuradors fiscals y manat exequtar aquell, lo dit Gervasi Corts digue en presentia dels dits cavallers y del poble ques trobave alli present, als S.ors consellers segon y quart, moltes paraules impertinents y desacatades dient los que ell no conexia ni al bisbe ni als consellers, y que ell y tots los altres hermanos de dita casa no tenien ni conexien altro superior sino eren lo papa y lo rey, cridant ab alta veu, via fora ladres quels robaven los lits y la roba que tenien en dita casa per servey dels pobres de Jesucrist, procurant dits S.ors consellers los cavallers y altres persones ques trobaven en lur companyia, y tambe los dits dos procuradors fiscals del S.or bisbe de Barcelona, de afalagar y amansar ab bones paraules al dit Gervasi Corts dientli que no cridas ni se avalotas que a ell y als altros hermanos nols faltaria

Avalot ab dits hermanos.

cosa del que tenien en dita lur casa, y que lur intent y lo intent del S.or bisbe de Barcelona no ere altro sino transferir hi als altros hermanos y tots los lits y roba que tenien en dita lur casa, en la casa del hospital dels pobres de la misericordia ahont ab mes commoditat lur, y ab mes benefici y utilitat de dit hospital de la misericordia y del hospital general de la present ciutat se porien implear en lo exercici y professio de mirar y governar los pobres de la convalescentia, y que estant en dit hospital de misericordia la ciutat los afavoriria y aiudaria en tot allo que convindria y seria necessari al govern dels dits pobres convalescents. E com apres de haver fets traurer de la dita casa tots los lits roba y mobles que eren en ella, tots los dits hermanos tingueren entre si un parlament, lo qual parlament tingut, tots los dits hermanos voluntariament sen anaren al dit hospital de la misericordia acompanyant aquells los dits S.ors dos consellers y cavallers que eren alli y molt gran multitut de poble, y foren rebuts per los altres S.ors consellers ço es tercer y quint a la porta del dit hospital, y en una part del dit hospital per tots los S.ors quatre consellers los foren donats uns aposentos molt bons y convenients pera poder tenir en aquells los pobres convalescents que tenien abans en dita lur casa, y al temps que los dits pobres convalescents lits y roba se treyen de dita casa y se aportaven al hospital de la misericordia per los dits S.ors consellers segon y quart, foren enviats mossen Josef de Bellafilla y mossen Francesc Cornet ab embaxada al S.or duc de Feria loctinent general de sa magestat pera donarli raho com havia aparegut al R.im señor bisbe de Barcelona que per no poder se mantenir lo hospital general y lo hospital de la misericordia ere cosa convenient que los hermanos de Joan de Dios y los pobres convalescents, lits roba y altres mobles que tenien en lur casa, fossen transferits en lo dit hospital de la misericordia, y que als S.ors consellers havia aparegut acodir y trobarse en dita casa pera remediar y reparar alguns danys, e, inconvenients que alli se podien succehir y que havia aparegut als dits S.ors consellers donar raho ha sa Ex.tia de tot lo que havia passat acerca de dit negoci E apres de esser tornats digueren y referiren los dits mossen Josef de Bellafilla y mossen Francesc Cornet als S.ors dos consellers com per sa Ex.tia los ere estat respost que ell tenia per molt cert que com al S.or bisbe y als S.ors consellers havia aparegut en que los dits her-

manos anassen al hospital de la misericordia, que ere cosa que convenia al benefici de aquesta ciutat, y que com eren coses que tocaven ha religio ell nos volia entremetrer de semblants negotis. — E apres de haver acommodats als dits hermanos y pobres convalescens en uns aposentos del hospital de la misericordia y haver rebuts en dit hospital tots los lits roba y altres mobles de aquells, los quals foren descrits y continuats ab inventari per lo scriva maior de la present casa, restant dits hermanos molt quiets y assosegats en lo dit hospital y per ser ja hora tarda, los señors quatre consellers ab tots los dits cavallers y moltes altres persones quels acompanyaven sen tornaren en lurs cases.

ABRIL

Idem: relacio del fet al Bisbe.

DIMECRES I. — Dit dia a les tres hores despres dinar ana lo S.or conseller segon per orde y comissio de tots los altres señors consellers acompanyat de alguns oficials de la present casa ab embaxada al palau del R.im señor bisbe de Barcelona, lo qual isque ha rebrer al dit S.or conseller en la primera instantia del cap de la scala de son palau Episcopal, y entrant tots dins la sala ahont sol estar comunament dit S.or bisbe y assentats ab ses cadires, dit S.or conseller dona molt larga y complida raho al dit S.or bisbe de tot lo que lo dia abans havia passat en la casa dels hermanos de Joan de Dios, y com ells y los pobres convalescents lits roba y mobles de aquells estaven ja molt ben acommodats en lo hospital de la misericordia conforme per sa señoria R.ima ere estat determinat y manat, per lo que convenia se fes axi per lo benefici axi dels dits hermanos y pobres convalesents com dels hospitals general y dels pobres de la misericordia, donant tambe raho a sa senyoria de les paraules impertinents y desacatades que lo dit Gervasi Corts hermano maior havia dites contra sa senyoria R.ma y contra dels consellers de aquesta ciutat, al temps que se li mana que ell y los altres hermanos ab tots los malalts y roba se transferissen en lo dit hospital de la misericordia E lo dit R.im señor bisbe de Barcelona ohida la relatio que li fonc feta per lo señor conseller segon y tambe la relatio que ja abans li ere estada feta per los dos pro-

curadors fiscals de sa cort del que lo dia abans havia passat en la casa dels dits hermanos, digue y respongue al dit S.^or conseller segon que lo negoti dels dits hermanos estava molt ben fet y molt ben assentat, y que ell agrahia molt als S.^ors consellers lo treball havian pres en haver tant ben acommodats los dits hermanos y pobres convalescents en lo hospital de la misericordia, y que tenia per molt cert que dit negoti havia de rehexir molt be y havia de redundar en molt gran servey de Deu y benefici y utilitat dels dits pobres convalescents E feta la resposta lo dit S.^or conseller segon se despedi y fet lo degut acatament al S.^or bisbe sen torna en la present casa, acompanyant lo S.^or bisbe fins a la dita instantia ahont ere exit pera recibirlo E tornat lo S.^or conseller segon en la present casa referí als altres S.^ors consellers tot lo que havia passat ab lo S.^or bisbe de Barcelona, totes les quals coses sobredites passaren en presentia de mi Francesc Pedralbes notari de Barcelona y scriva rational de la present casa, y per los S.^ors consellers me fonc manat continuas aquelles en lo present dietari per memoria del sdevenidor.

Festa de St. Francisco de P.

DIJOUS IJ. — Dit dia anaren los S.^ors consellers convidats a ohir lo ofici al monastir de Sanct Francisco de Paula per ser la festa del dit monastir, y fonchi tambe lo S.^or loctinent general.

Forments: mercat lliure.

DISAPTE XJ. — Dit dia per orde dels mag.^chs consellers y persones elegides per lo consell de cent per la ad.^o dels forments fonc libertada la plassa, de manera que tothom pugue vendrer dits forments y altres grans al preu que voldra, y fonc levat lo pa ques venia al rastre, y prohibit que la canonja monastirs ni altres persones particulars no puguen de assi al davant pastar ni fer pastar dins la present ciutat y territori de aquella pa pera vendrer, y dites coses foren publicades ab veu de publica crida per los lochs acostumats de la present ciutat com mes largament apar ab dita crida, la qual es continuada en lo registre de les crides a dita jornada.

Aniversari de D. Jaume de Moncada.

DIMARTS XIIIJ. — Dit dia se celebra en la lotja lo aniversari de don Jayme de Moncada, hi anaren hi los S.^ors consellers ab gramalles de dol.

Drets de la Aduana: redres pera sa exaccio.

DIMECRES XV. — Dit dia se tingue consell de cent per passar un nou redres ere estat fet per los mag.^chs consellers y setzena feta per lo consell de cent celebrat a XVIJ de Janer pus

proppassat, acerca de la exaccio del dret nou de la duana y dels officials que ha de tenir la present ciutat per exhigir aquell sens fersi frau, y de les hores que dits officials han de residir en la dita duana, hi si dits officials seran de vida o, temporals, y per que en lo assentar be dit negoti se trobaren algunes dificultats les quals nos pogueren alli resoldrer, fonc resolt en lo consell que dit redres y tots los apuntaments fets en aquell fossen tornats a cometrer als dits S.ors consellers y XVJ.a elegida pera que ho revegen hi ho assenten de la manera que mes convindra al benefici de la present ciutat, y apres per tot lo present mes de abril se tingue altro consell de cent ab lo qual se puga desliberar lo fahedor acerca del dit redres.

DIJOUS XVJ. — Dit dia a les deu hores demati vingueren ab embaxada en la present casa don Joan Burgues mossen Francesc de Aguilar y mossen Bernat Romeu tramesos per part del bras o, stament militar, pera suplicar als S.ors consellers fossen servits de voler intercedir ab lo S.or loctinent general fos servit remetrer y traurer del mal los cavallers que alguns anys fa estan en desgratia de sa mag.tat, pera que ab aquesta occasio de la guerra que los francesos mouen y van continuant contra la vila de Perpinya y comtat de Rossello, ab libertat poguessen implear ses persones y bens en servey de Deu y de sa mag.tat y en la defensio de la dita vila de Perpinya y comtat de Rossello. E per lo S.or conseller en cap fonc respost a la dita embaxada que ells estaven promptes de servir al dit bras o, stament militar en tot lo que convindria, y que procurarien de intercedir ab sa Ex.a en que los dits cavallers fossen remesos conforme los ere estat demanat. — Dit dia a les onze hores tocades los mag.chs S.ors consellers enviats a demanar per sa Ex.a anaren en sa casa, lo qual trobaren dins una instantia petita que es junct al terraple de dita casa E per sa Ex.a los fonc dit de paraula com ell tenia una carta de sa mag.tat ab la qual li manava que anas a la vila de Perpinya pera fortificar aquella plassa y pera regonexer les viles y lochs de tota aquella frontera com estaven, per lo que se entenia que en França se feyen grans preparatoris hi havia molta gent de guerra aplegada pera venir aquesta primavera sobre la dita vila de Perpinya y comtat de Rossello, y que ell los havia enviats a demanar per donar los raho de sa partida, y per acomanar los que tinguessen lo compte que lur carrec los obligava en lo govern de aquesta ciutat y que encara

Remissio de Cavallers.

que ell se partís de aquella, ell estaria sempre prompte y aparellat ahont se vulle ques trobas de implear se en tot allo que convindria anaquesta ciutat, y que ell tenia una carta de sa mag.^{tat} per als dits S.^{ors} consellers la qual no tenia orde de poderla donar per encara y que ell la donaria quant se offeriria la occasio. E per lo S.^{or} conseller en cap li fonc dit y respost que ells tots besaven les mans de sa Ex.ª per la raho los donava de sa partida, y que aquesta ciutat no podia dexar de sentir molt sa absentia, y que en lo que tocava al bon govern de aquesta ciutat ells procurarien de fer ab molta diligentia tot allo que lur carrec los obliga haver de fer, y que ells per part de aquesta ciutat se offerien promptes y aparellats en fer tot allo que convindria al servey de Deu de sa mag.^{tat} y de sa Ex.ª en totes les occasions ques offeririen. — E apres per lo dit S.^{or} conseller en cap li fonc dit y suplicat per part de aquesta ciutat que ab aquesta occasio que ara se offeria de guerres, fos servit hi tingues ha be sa Ex.ª de voler remetrer tots los cavallers de aquest principat qui estan y han estat en desgratia de sa mag.^{tat} pera que ab millor gana y animo se puguen implear en lo servey de sa mag.^{tat} y en defensa de lur patria, e per sa Ex.ª fonc respost que ell desijava molt donar contento anaquesta ciutat y anaquexos cavallers y que ell faria tot allo que bonament poria fer per ells, majorment tenint dits cavallers tant bons intercessors com tenien, Y fet apres son degut acatament a sa Ex.ª, los dits senyors consellers sen tornaren en la present casa. — Dit dia al despres dinar se partí lo senyor governador de Cathalunya don Enric de Cardona de la present ciutat, per anar a la Seu de Urgell per donar orde e impedir que los francesos no entrassen per Andorra y la Vall de Aran dins lo present principat de Cathalunya.

Matricula de mercaders

DISAPTE XVIIJ. — Dit dia al despres dinar vingueren los consols de la lotja ab los mercaders que son de consell de cent per fer la matricula conforme se sol fer quiscun any, hi foren anomenats en la forma anomenada vint y dos per obtenir la dita matricula y votats quiscu de ells de per si, ningu de ells fonc matriculat per no haver tingut vint y dues veus, les quals son necessaries per restar matriculats los qui son anomenats y votats per scrutini conforme se acostuma.

Festa de Sta. Maria Egipsiaca.

DIUMENGE XVIIIJ. — Dit dia anaren los S.^{ors} consellers a ohir lo offici en la casa de les Egipsiaques ahont se feu la festa

de sancta Maria Egipsiaca com se acostuma de fer quiscun any.

Vespres de S. Jordi.

DIMECRES XXIJ. — Dit dia anaren los S.^{ors} consellers a ohir vespres en la casa de la diputatio per esser la vigilia de St Jordi.

Festa de S. Jordi.

DIJOUS XXIIJ. — Dit dia anaren dits S.^{ors} consellers a ohir lo offici en la dita casa de la diputatio, hi fonc hi lo S.^{or} loctinent general.

Festa de S. Marc.

Consols de Llotja, extraccio.

Receptor del vi, extraccio.

Drets de la Aduana; ordinacions sobre sa exaccio.

Notaris: prorogacio de examen.

DISAPTE XXV. — Dit dia se tingue consell de cent e, foren extrets en consols de la lotja mossen Francesc Cosma Fivaller donzell y Miquel Angel Salavert mercader, lo qual per esser debitor a la ciutat fonc tornat en la bossa y fonc extret Luis Miralles tambe mercader e, per Jutge de apells fonc extret Sebria Caralps y en consol del pont Joan Canyelles, y per renuntiatio de Jaume Font menor, fonc extret en receptor del dret del vi Miquel Cellers notari de Barcelona. — Mes en dit consell foren passades y admeses les ordinations fetes en lo nou redres es estat fet acerca de la exaccio dels drets de la duana, y tambe fonc porrogat lo examen dels tres jovens admesos en lo any pus proppassat, los quals se havien de examinar per tot lo corrent mes de abril, y fonc novament determinat per dit consell que sien examinats per tot lo mes de maig primer vinent.

Justes en lo Born.

DIUMENGE XXVJ. — Dit dia foren les justes que la confraria del glorios St Jordi dels cavallers acostuma de fer quiscun any en la plassa del Born, a les quals asistiren los S.^{ors} consellers convidats hi estigueren assentats en dues finestres de la casa ahont solen anar en semblant y altres festes ques fan en lo Born, forenhi tambe lo S.^{or} loctinent general y los S.^{ors} diputats.

Partida del Virey pera Perpinya.

DILLUNS XXVIJ. — Dit dia se parti de la present ciutat lo S.^{or} duc de Feria loctinent general de sa mag.^{tat} pera la vila de Perpinya, per les noves ques tenien dels francesos que tenien molta gent de guerra aplegada per venir sobre la dita vila y altres lochs del comtat de Rossello, y lo dit S.^{or} duc de Feria abans de partir se de la present ciutat dexa y anomena per son loc per loctinent de capita general del present principat de Cathalunya la persona del senyor don Bernat de Boxadors.

Letanies.

DIMECRES XXVIIIJ. — Tots aquestos tres dies los S.^{ors} consellers seguiren les professons que feu lo R.^{nt} capitol y clero de la seu, de les letanies.

Festa de la asenssio.

DIJOUS XXX. — Dit dia anaren los S.ors consellers ab promens, a ohir lo offici a la seu com tenen de costum y noy hague pontifical.

MAIG

Obit de mossen Hieronym Antic Canyelles.

Matricula de mercaders

DIVENDRES I. — Festa de S.t Felip y S.t Jaume. — Dit dia a les quatre hores de la matinada mori mossen Hieronym Antic Canyelles scriva major de la present casa, *cuius anima requiescat in pace*. — Dit dia al despres dinar se aplegaren los S.ors (concellers) en la present casa pera la matricula dels ciutadans, y havent fet convidar per lurs verguers per dit effecte tots los ciutadans ques trobaven en la present ciutat, nos pogue aplegar en tot lo despres dinar lo nombre que era necessari, y axi nos pogue fer res.

Consols de Lotja, jurament.

DISAPTE IJ. — Dit dia juraren mossen Francesc Cosma Fivaller y mossen Luis Miralles consols de la lotja, extrets lo dia o festa de sanct Marc pus proppassat en la cort del honorable batlle de la present ciutat, al qual jurament anaren los S.ors consellers ab agraduatio com mes largament apar en lo libre de agraduations dels honorables obrers. — Dit dia fonc soterrat lo cors del sobredit mossen Hieronym Antic Canyelles scriva major de la present casa, hi noy anaren los S.ors consellers en sa casa al dol encara que estigues continuat en los libres que ells tenen de lurs serimonies quey havien de anar al dia quel soterraven, per lo que trobaren que no anaren quant son pare mori que fonc en lo principi del any M.D.LXIIJ per esser estades levades les serimonies de anar los S.ors consellers tots juncts ni la major part de ells en los enterraments dels officials de la casa. — Dit dia se tingue consell de cent per legir una carta de sa mag.tat, la qual venia dirigida als consellers y consell de la present ciutat, la qual lo dia abans havien rebuda dits consellers, y que es del tenor seguent

Scriva major, soterrament.

«*A los amados y fieles los consellers consejo y hombres buenos de la nuestra ciudad de Barcelona.*

EL REY

Amados y fieles nuestros, Al duque de Feria mi lugarti-

niente y capitan general scrivo se parta para Perpinyan para la defensa desa provincia, para hechar a los franceses que se fortifican dentro della, y aun que segun el amor y zelo con que me servis se que pudiera scusar de exhortar os para que por vuestra parte acudays tambien a ello, toda via siendo esto de tanta consideration y convenir mucho que no se les de lugar a que hagan pie en ella por la inquietud y danyos que general y particularmente se pueden redundar a los naturales della, sere muy servido que segun fuere la necessidad y os ordenare el dicho duque, assi vays haziendo el sfuerço que sea menester para que los enemigos no solo sean expellidos de ahi pero que se les haga el danyo que se pudiere para scaramentar los, a que no se atrevan a hazer las correrias con la libertad y poca resistentia que hastaquí y con tanto danyo de la provincia y de su reputation, que tanto se ha conservado por lo passado Data en Madrid a XXIIJ de abril M.D.XCVIIJ.

YO EL PRINCIPE

V.t Frigola vicecancellarius — V.t Batista R.s
V.t Generalis thesaurarius — V.t Clavero R.s
V.t Conaminas R.s
V.t Guardiola R.s
V.t Don Petrus Sans fisci advocatus.

Gassol secretarius.»

la qual letra o, carta de sa mag.tat legida en presentia del dit consell, fonc feta desliberatio que la vuytena de guerra ensemps ab los S.ors consellers fassen resenya de les armes y munitions te aquesta ciutat y entenguen los S.ors diputats en lo particular que ses proposat quina resolutio pendran, y en altro consell relatio fassen pera que aquest savi consell pugue millor desliberar lo que mes convingue.

DIUMENGE IIJ. — Dit dia anaren los senyors consellers ab promens a ohir lo offici a la seu, y lo S.or bisbe de Barcelona digue de pontifical. Festa de Sancta creu.

DIMARTS V. — Dit dia se tingue consell ordinari ab lo qual se publica la sententia de la visita, y foren condempnats mossen Pere Ferreres micer Francesc Çaragossa, mossen Francesc de Gualbes, mossen Francesc Palau y mossen Joan Pau Riber, consellers que foren en lo any pus proppassat de la present Visita, sentencia.

ciutat en fer smena y pagar a la present ciutat tot lo dany que ab la cloenda y difinitio dels comptes que Pere Bramon ha donats o, donara, constara haver patit y sostengut la present ciutat per occasio de la compra que dit Pere Bramon per orde y commissio dels dits consellers sens interventio de les persones de la vuytena dels forments, feu dels blats que eren del regent Descamps segons ab dits comptes apparaxera, de la qual sententia per los dits consellers del any passat fonc recorregut al consell de cent segons los ere licit en virtut de ordinacions de la present ciutat.

DIJOUS VIJ. — Dit dia foren acabades de assentar totes les gelosies de la tribuna que la present ciutat ha feta en la sglesia parrochial del glorios Sanct Miquel, y en dita tribuna los S.ors consellers ohiren dit dia les completes les quals foren dites molt solemnes y ab molta musica.

Festa de Sanct Miquel.

DIVENDRES VIIJ. — Dit dia anaren los S.ors consellers convidats a ohir lo offici en la dita sglesia de sanct Miquel, y aplegaren se en casa del S.or conseller segon per estar mes prop de la dita sglesia.

Visita: confirmatio de la sentencia.

DISAPTE VIIIJ. — Dit dia se tingue consell de cent per declarar lo recors ere estat interposat per los consellers del any passat de la sententia que contra ells ere estada donada en la visita, lo qual recors fonc votat per dit consell per scrutini conforme disposen les ordinations fetes sobre la dita visita, y fonc confirmada la sententia que contra ells fonc donada per los visitadors a V del corrent mes de Maig.

Festa de sincogesma.

DIUMENGE X. — Dit dia anaren los S.ors consellers a ohir lo offici a la seu ab promens com tenen de costum, y aplegaren se al porxo de S.t Jaume hi haguey missa de pontifical.

Festa de Sta. Creu.

DILLUNS XJ. — Dit dia anaren los S.ors consellers a ohir lo offici al hospital ahont se feya la festa de Sancta creu per no esser se poguda fer lo dia abans per esser la festa que era.

Visita ordinaria a S. Boy.

DIMARTS XIJ. — Dit dia anaren los S.ors consellers a la vila de Sanct Boy, conforme tenen de costum de anar hi quiscun any.

Festa de la Sma. Trinitat.

Abat de Poblet, Diputat ecclesiastich, obit.

DIUMENGE XVIJ. — Dit dia anaren los S.ors consellers convidats a ohir lo offici al monastir de la Trinitat. — Dit dia a la matinada mori don Francesc Oliver de Botaller abat de Poblet y diputat ecclesiastic, en lo monastir de Natzaret, y fonc aportat lo seu cors a soterrar al monastir de Poblet.

DIMECRES XX. — Dit dia se aplegaren los S.ors consellers a les dues hores despres dinar en lo porxo de Sanct Jaume, ab molts cavallers ciutadans mercaders y altres persones de tots staments, y anaren apres ab agraduacio a la seu a ohir les vespres conforme mes largament esta contengut en lo libre de les agraduations que aporta lo scriva de les obres, y apres se feu la festa ordinaria que solen fer los obrers de la ciutat en semblant jornada en lo dit porxo de Sanct Jaume, y no si feu envalada axi per no haver hi admissio de jovens notaris per no esser fet encara lo examen dels del any passat, com per la obra de la diputatio que estava tota uberta y no si podia assentar dita envalada.

DIJOUS XXJ. — Dit dia anaren los S.ors consellers a ohir lo offici a la seu ab promens y ab los tabals trompetes y menestrils com tenen de costum, y lo S.or bisbe digue de pontifical la missa. — E apres dit dia al despres dinar tornaren los S.ors consellers sens promens a la seu acompanyats ab los tabals trompetes y menestrils per anar a la professo, y en dita professo aportaren lo talem juntament ab lo veguer, per no esser en Barcelona lo S.or loctinent general ni lo portant veus de general governador.

Festa del corpus.

DIVENDRES XXIJ. — Dit dia arribaren a la platja sis galeres de Genova, venien de levant y anaven a Vinaros a carregar moneda y ere capita de elles don Francisco Grimaldo genoves, y saludaren la ciutat.

Galeres de Genova.

DISAPTE XXIIJ. — Dit dia se tingue consell de cent y fonc desliberat fossen dexats archabussos y piques als senyors diputats pera poder armar los mil homens que lo general de Cathalunya dona per socorro de la vila de Perpinya y del comtat de Rossello, per raho de la guerra que los francesos entenen fer aquest any contra la dita vila y altres viles y lochs del dit comtat, y per les exides y corregudes que de cadal dia fan dits francesos.

Prestech de armas als Sors. Diputats.

DIMARTS XXVJ. — Dit dia per mort del abat del monastir de Poblet lo qual mori a 17 del corrent, fonc feta extractio de diputat ecclesiastic en la casa de la diputatio, y fonc extret lo R.nt mossent Francesc Oliveres canonge de la seu de Gerona.

Diputat ecclesiastich, extractio.

DIJOUS XXVIIJ. — Dit dia anaren los S.ors consellers per esser la octava del corpus demati a ohir lo offici a Sanct Miquel, y apres aportaren lo talem a la professo y al despres dinar ana-

Octava de Corpus.

ren a ohir vespres a la seu, y aportaren lo talem a la professo ques feu apres de les vespres.

Visita a la preso.

Disapte XXX. — Dit dia los S.ors consellers visitaren la preso ab lo S.or veguer qui ere mossen Joan Dusay ciutada honrat de la present ciutat, per esser lo S.or loctinent general en la vila de Perpinya y lo S.or governador a la seu de Urgell per causa de la guerra dels francesos, y dita visita fonc feta al de-mati. — Dit dia al despres dinar se tingue consell de cent per donar raho al dit consell com lo examen dels tres jovens ques havian de examinar per tot lo corrent mes de maig nos ere pogut fer lo dia abans, no obstant fos estat assignat per los S.ors consellers hi tinguessen ja feta nominatio de doctors y de notaris officials de la casa y altres, per haver se obtingut per part del sindic del collegi dels notaris reals una provisio de *nihil innovetur*, tement sis passava avant en dit examen apres la real audientia nou revocas per atentats. E per lo dit consell de cent fonc feta desliberatio que lo dit negoti fos comes a vuyt persones, ço es dues de quiscun stament elegidores per lo dit consell, les quals ensemps ab los S.ors consellers tinguen segons lo present consell los dona plen poder de transigir y concordar sobre la dita causa si y com y de la manera los aparaxera sens referiment, cometent als dits S.ors consellers y vuytena lo poder tant ample y tant gran sobre dites coses qual te lo present consell, provehint que si la dita causa nos pora concordar pera de aqui al primer diumenge de Juliol primer vinent los dits S.ors consellers ho hagen de referir y representar en lo consell se celebrara dit (dia) prorogant lo examen fahedor fins a dit dia. — E encontinent per exequtio de la dita desliberatio foren anomenades per la vuytena pera dit consell, votant per scrutini les persones seguents

Consell de cent per lo negoti dels jovens notaris admesos.

Per lo stament dels honorables ciutadans y militars

Francesc Terre de Picalquers
Josef de Bellafilla

Per lo stament dels mercaders

Luis Miralles consol de la lotja
Anthoni Gori

PER LO STAMENT DELS ARTISTES

Marti Joan Carmona notari real
Montserrat Clara apothecari

PER LO STAMENT DELS MENESTRALS

Jaume Mas sastre
Joan Fontanet spaser.

DIUMENGE XXXJ. — Dit dia anaren los S.ors consellers ço es cap ters y quint convidats, a ohir lo offici al monastir de Sanct Josef ahont se feya festa del sanctissim sagrament. Festa del Sanctissim Sagrament, en St. Josef.

JUNY

DILLUNS I. — Dit dia jura lo prior de la cort del veguer novament elegit, que fonc micer Josef Illa doctor en drets y conseller ters de la present ciutat. — Dit dia jura lo S.or Francesc Oliveres canonge de Gerona, diputat ecclesiastic novament extret per mort del abat de Poblet. Prior de la cort del Veguer, jurament. Diputat ecclesiastich, jurament.

DISAPTE VJ. — Dit dia demati anaren los S.ors consellers a visitar la preso en la obra nova, ahont trobaren mossen Joan Dusay regent la vegueria de Barcelona, qui feya dita visita per no esser en la present ciutat lo S.or loctinent general ni lo S.or portant veus de general governador. Visita a la preso.

DIMECRES X. — Dit dia anaren los S.ors consellers a visitar les fonts com tenen de costum. Visita a les fonts.

DIJOUS XJ. — Dit dia anaren los S.ors consellers al dematí a ohir lo offici, y al despres dinar al studi per lo que passaven los batxallers. Festa de sanct Barnabe.—Passantia de batxillers.

DIVENDRES XIJ. — Dit dia a les nou hores dematí los S.ors consellers acompanyats de alguns oficials de la present casa anaren a la obra nova dels carcers comuns de dita ciutat, per visitar los presos que estaven detinguts en dits carcers, inseguint en aço la pratiga y consuetut que lurs predecessors han tinguda de visitar los dits carcers, essent lo S.or loctinent gene- Visita de presos.

ral y lo aportant veus de general governador absents de la present ciutat com vuy ho son, e, inseguint tambe los privilegis reals concedits a la dita ciutat y pera saber ab lo S.^{or} veguer qui presideix vuy en la dita ciutat y entendrer en quin punt estan les causes de les persones que estan detingudes en los dits carcers y pera procurar la despidicio de aquelles, y quant foren arribats en la dita obra nova trobaren en la sala de aquella ahont se solen tenir ordinariament les visites dels dits pobres presos e, incarcerats, lo mag.^{ic} mossen Joan Dusay vuy regent la vegueria de Barcelona juntament ab micer Miquel Carreres loc tinent de prior y mossen Francesc Bonet notari del criminal de sa cort, als quals digueren dits S.^{ors} consellers com per cumplir a lur carrec y per observansa dels privilegis reals concedits a la present ciutat ells eren vinguts aqui pera saber y entendrer lo que passava en la despedicio de la justitia dels dits pobres presos e, incarcerats, y en quin punt estan les causes de quiscu de aquells E per lo dit Sor Joan Dusay regent la dita vegueria de Barcelona y micer Miquel Carreres loctinent de prior de sa cort, fonc dit y respost y sumariament referit lo punt en que estaven les causes dels dits pobres encarcerats E apres entenent los S.^{ors} consellers que lo dit S.^{or} regent la vegueria de Barcelona tenia intent lo endema que ere lo disaptc, fer la visita ordinaria de tots los incarcerats y presos que tenia detinguts en los dits carcers, li fonc dit de paraula per mossen Joan Sala notari de Barcelona y sindic de la present ciutat en presentia y per orde y manament dels S.^{ors} consellers al dit Sor Joan Dusay regent la vegueria de Barcelona, que los S.^{ors} consellers desijaven saber dema que sera disapte ha quina hora vindra sa merce en aquest loc pera fer la visita ordinaria, perque ells entenen venir hi per asistir a la dita visita ab ell dit S.^{or} regent la vegueria de Barcelona y ab lo loctinent de prior y consellers de prior de sa cort, juntament ab los advocats ordinaris de la casa de la present ciutat conforme per los predecessors de ses magnificenties en semblants ocasions ses acostumat fer E per lo dit Sor Joan Dusay regent la vegueria de Barcelona per orgue del dit micer Miquel Carreres loctinent de prior de sa cort, de paraula fonc dit y respost que ell no entenia que los S.^{ors} consellers tinguessen jurisdictio alguna pera fer la visita empero que si dits S.^{ors} consellers eren servits venir dema de mati a les vuyt hores en dit loc, que les portes los serien ubertes, de totes les quals coses

sobre dites ha instantia del dit mossen Joan Sala sindic de la present ciutat en presentia y per orde dels dits S.^{ors} consellers, ne fonc levat acte per lo dit mossen Francesc Bonet notari y scriva del criminal del S.^{or} veguer. — Dit dia a les onze hores de mati apres de esser tornats los S.^{ors} consellers de la obra nova de la preso vingueren ab embaxada de part del bras, o, stament militar, don Pedro de Queralt mossen Jaume de Aguilar Peralta y Camporrells militar y mossen Francesc Cornet ciuteda honrat de la present ciutat, los quals de part del dit bras militar digueren als S.^{ors} consellers com estos dies passats se havia entes en lo dit bras que en la ciutat de Leyda novament ere estat fet un nou tribunal, o, consistori per los negocis de la casa, o, capella del St Sperit, fent y anomenant hu y molts basiners y acaptadors per dita casa en les ciutats viles y lochs axi reals com de barons del present principat de Cathalunya, los quals ab los privilegis que sels donaven entenien dits basiners y acaptadors eximirse de la jurisdictio de lurs S.^{ors} naturals procehint contra dits S.^{ors} ab censures ecclesiastiques en virtut de unes letres conservatories, lo que ere contra privilegis y constitutions del present principat, y suplicaven per part del dit bras als señors consellers fossen servits de part de aquesta ciutat fer embaxada als S.^{ors} diputats pera que procurassen en que lo dit tribunal, o, consistori no passas mes avant, y que per observansa dels privilegis y constitutions del present principat hi donassen lo remey convenient com ha protectors y defensors dels dits privilegis y constitutions, y que lo mateix ere estat demanat y suplicat per part del dit bras militar al R.^{nt} capitol de la seu E per lo S.^{or} conseller en cap en presentia dels altres S.^{ors} consellers, fonc respost a la embaxada que ells havien folgat molt en haver entes lo que ab dita embaxada los ere estat dit per part del bras militar, y que ells procurarien ab la diligentia possible de fer embaxada als S.^{ors} diputats suplicant los de part de aquesta ciutat prenguessen aquest negoci molt de deveres.

Consistori del St. Sperit en Leyda. Basiners.

DISAPTE XIIJ. — Dit dia a les nou hores de mati los S.^{ors} consellers ensemps ab micer Miquel Çarrovira advocat ordinari de la present ciutat, micer Salvador Pí y micer Joan Cotxí y Fargues advocats aplicats per dits S.^{ors} consellers per malaltia de micer Hieronym Guialmar y per absentia de micer Jaume Dalmau advocats de dita ciutat, anaren a la dita obra nova de la preso ahont se solen tenir tots los disaptes les visites

Visita de la preso.

ordinaries de la preso, ahont trobaren lo sobre dit S.or Joan Dusay regent la dita vegueria de Barcelona y micer Miquel Carrera loctinent de prior de sa cort y alguns altres doctors de la present ciutat que estaven alli congregats pera fer la visita ordinaria se sol fer quiscun disapte, y arribats en dita obra nova los foren ubertes les portes de la instantia ahont se te dita visita, y assentats dits S.ors consellers y los advocats que venien ab ells asistiren y foren presents en la dita visita y ha quiscu dels dits S.ors consellers fonc donat un memorial, o, copia de la visita ahont estaven continuats los noms de tots los presos que lo dit S.or veguer vuy te en les carcers comuns de la present ciutat, y en presentia de dits S.ors consellers y advocats de la present ciutat foren legides algunes suplications donades per part dels presos, y fets traurer dos dels dits presos per entendrer ab ells lurs causes en quin punt estaven, y alli foren fetes algunes altres diligenties les quals mes largament estan continuades en lo libre, o, registre del corrent any a dita jornada E les coses sobre dites apres de esser tornats dits S.ors consellers en la present casa, foren referides axi per dits S.ors consellers com per mossen Steve Gilabert Bruniquer notari de Barcelona qui vuy regeix lo ofici de Scriva maior, fins ha tant sie feta extractio del dit ofici, a mi Francesc Pedralbes notari de Barcelona y scriva rational de la present casa y manat per dits S.ors consellers continuas aquelles en lo present dietari per memoria del sdevenidor.

Galeres.

Dimarts XVJ. — Dit dia arribaren de la volta de ponent quatre galeres de les de Spanya y ere capita de elles lo capita Colell de Sanct Feliu de Guixols, les quals venien per orde de la mag.tat per anar al socorro de la vila de Perpinya y del comtat de Rossello y aportaven infanteria y moltes monitions per dit effecte, y dites galeres saludaren la ciutat ab tota la artilleria y foren los tornades les saluts ab dos pesses. — Dit dia per orde dels S.ors consellers anaren mossen Francesc Terre ciutada y mossen Francesc Cosma Fivaller militar ab embaxada als S.ors diputats, pera que fossen servits veurer y entendrer com y de quina manera se podia remediar y levar del tot lo tribunal o, consistori que novament sera creat de la casa o, capella del sanct Sperit en la ciutat de Leyda, per lo que era contra los privilegis y constitutions del present principat de Cathalunya E per los dits senyors diputats fonc respost a la dita embaxada

Consistori de Leyda.

que ells farien tot allo que convindria acerca del dit negoti y en benefici del present principat, y que per ara ells procurarien de scriurer a sa Ex.ª suplicantlo fos servit manar remediar dit negoci y que pregaven als S.ors consellers fossen tambe servits de scriurer per lo mateix effecte a sa Ex.ª, e la dita resposta referiren los embaxadors apres que foren tornats de la diputatio als dits S.ors consellers, en presentia de mi Francesc Pedralbes notari de Barcelona y scriva racional de la present casa.

Galeras.

DIMECRES XVIJ. — Dit dia a la tarda arribaren de la volta de ponent en lo moll de la present ciutat les sis galeres de Genova que a 22 del mes de maig proppassat vingueren de levant y eren anades a Vinaros pera carregar moneda, y anava per capita de aquelles don Francisco Grimaldo genoves, y quant foren arribades al moll tiraren tota la artilleria, y lo baluart tira dos pesses.

DIVENDRES XVIIIJ. — Dit dia a la matinada sen anaren a la volta de levant les dites sis galeres ab la moneda havien carregada a Vinaros.

Visita de la preso.

DISAPTE XX. — Dit dia a les nou hores dematí anaren los S.ors consellers ab micer Miquel Çarrovira y micer Jaume Dalmau advocats de la present casa a la obra nova de la preso pera fer la visita ordinaria dels presos que estan vuy en la dita preso per compte del S.or veguer, ahont trobaren ja al dit S.or veguer ab micer Miquel Carreres loctinent de prior de sa cort y alguns altros doctors de la present ciutat, y en presentia dels dits S.ors consellers y advocats de la present ciutat fonc legida la visita per mossen F. Bonet notari y scriva del criminal del dit S.or veguer, y los noms y cognoms dels presos que estaven continuats en lo libre de la visita, y donat raho de lurs causes en quin punt estaven, y tambe foren legides algunes suplications donades per part dels dits presos E apres de haver feta la visita los dits S.ors consellers entraren al corral y visitaren totes les instanties de la preso. — Dit dia a les dues hores despres de dinar anaren los dits senyors consellers a visitar lo monastir de les monges de Pedralbes y entraren dins lo monastir conforme tenen de bon costum, ahont foren rebuts ab molt gran contento per la S.ora abadessa y convent de les monges del dit monastir.

Visita de Pedralbes.

Festa de la nativitat de Sanct Joan babtista.

DIMECRES XXIIIJ. — Dit dia a les sis hores demati se aplegaren los S.ors consellers en la plassa del Born ab los S.ors veguer consols de la lotja y molts cavallers ciutadans mercaders

artistes y altres persones, y feren la cavalcada ordinaria que en semblant jornada se acostuma de fer ab agraduatio, com mes largament appar en lo libre de agraduations lo qual aporta lo scriva de les obres.

Extraccio de scriva major.

Dijous XXV. — Dit dia se tingue consell de cent sols per fer extractio del offici de scriva major, lo qual vagava per mort de mossen Hieronym Antic Canyelles notari de Barcelona, lo qual mori al primer dia del mes de maig proppassat, y tret lo rodolí de la bossa intitulada de scriva major fonc trobat scrit dins lo dit rodoli lo nom del mateix mossen Hieronym Antic Canyelles, y per esser mort fonc tret y lansat de dita bossa e fonc procehit en fer extractio de altro rodoli, e dins aquell fonc trobat scrit lo nom de Galceran Francesc Calopa notari de Barcelona, lo qual fonc enviat a demanar y en presentia del consell accepta lo dit offici y renuntia lo offici que abans tenia de ajudant de scriva rational, e fonc posat encontinent en posessio del dit offici de scriva major. — E apres inmediadament fonc procehit en fer extractio del offici de ajudant de scriva rational de la bossa de scriva rational y ajudants, y tret un rodoli de aquella dins de aquell, fonc trobat scrit lo nom de Jaume Gilabert notari real.

Extraccio de ajudant de scriva rational.

Divendres XXVJ. — Dit dia lo dit mossen Jaume Gilabert prengue posessio del dit offici de ajudant de scriva rational. — Dit dia al despres dinar arriba en lo moll de la mar una galera del serenissim duc de Savoya la qual aportava un embaxador que anava al rey de Spanya.

Galera.

Disapte XXVIJ. — Dit dia a les nou hores demati anaren los S.ors consellers ab micer Çarrovira y micer Dalmau advocats de la present casa a la obra nova de la preso per asistir a la visita que feya lo S.or veguer, en la qual visita foren presents y asistiren dits S.ors consellers y en lur presentia fonc legida la visita, y tambe foren legides les suplications de alguns presos y trets en lur presentia alguns dels dits presos pera que entenguessen dits senyors consellers lo per que estaven detinguts y en quin punt estaven lurs causes.

JULIOL

DISAPTE IIIJ. — Dit dia anaren a les nou hores demati los S.ors consellers cap y ters acompanyats de micer Jaume ..... (1) advocat y de altres officials de la present casa a la obra nova de la preso pera asistir a la visita ordinaria que lo mag.ch regent la vegueria de Barcelona feya per absentia del S.or loctinent general y del aportant veus de general governador en la dita obra nova, als presos que tenia en la preso, y arribats dits S.ors dos consellers en la dita obra nova, lo S.or veguer en lur presentia feu legir y apuntar la dita visita, y feu legir per mossen Francesc Bonet notari del criminal de sa cort algunes supplications eren estades donades per part dels presos que estaven detinguts en les dites presons, y los altros dos S.ors consellers ço es segon y quart restaren en la present casa per alguns afers de la present ciutat, y lo S.or conseller quint per tenir alguna indispositio no vingue en tot lo dia en la present casa.

DIUMENGE V. — Dit dia se tingue lo consell de cent que en semblant se acostuma de tenir pera ohir les relations que totes les vuytenes y quatretes solen fer en dit consell, y tambe per mudar les persones de les vuytenes y quatretes que havien acabat lur temps y fer ne altres de nou. — E tambe en dit consell de cent fonc feta desliberatio que attes que la questio y causa que los notaris de Barcelona tenen ab la present ciutat no ses pogut concordar, per lo que los dits notaris no han volgut se posas en lo acte de la concordia se havia de fer la retentio ordinaria del poder y facultat de altrament poder ordenar, que dit negoti sia porrogat per al dia de sanct Xpofol que sera a X del corrent, y en lo entretant los S.ors consellers y vuytena elegida concorden la dita causa sis pora concordar.

Consell de cent per lo negoti dels jovens notaris admesos.

DILLUNS VJ. — Dit dia lo mag.ch mossen Joan Dusay regent la vegueria de Barcelona, tramete a dir als mag.chs consellers que tinguessen Juy de promens pera judicar alguns criminosos, y tret lo dit Juy de promens en la present casa en la forma acostumada, foren agraduades les persones que hisqueren del dit Juy de promens dins lo pati de la present casa per mi Francesc

Juy de promens presidint lo veguer.

(1) Jaume Dalmau.

Pedralbes notari de Barcelona y scriva racional de la dita casa en la forma seguent, ço es que anaven los S.^{ors} consellers en cap y ters y un prom del stament dels ciutadans y militars ques troba mes antic davant, apres dels verguers y acompanyadors, e, apres a la ma dreta darrera del conseller en cap anaven sis ciutadans y apres de ells sinc artistes, y a la part squerra darrera lo conseller ters anaven sis mercaders, y detras de ells sinc menestrals, y apres darrera tots los sobredits anaven los S.^{ors} consellers segon y quart per estar lo quint indispost, y en mig de ells anava un altro prom ciutada mes antic apres del que anava davant ab los altros consellers, y axi anaren tots los sobredits a la preso en la obra nova ço es als deposadors, y arribaren en una quadra que esta al cap de la scala, y quant foren dins se assentaren los dits S.^{ors} consellers de front a la part de migjorn de dita instantia en un asco de fusta, ço es cap y ters a la ma dreta, y segon y quart a la ma squerra, tenint en lo mig al S.^{or} veguer, y los vuyt ciutadans del dit Juy de promens entre los quals hi havia dos militars, se assentaren en uns banchs o, ascons que estaven allí de traves envers la part de levant, que es devers la part de la preso, e, a la part squerra envers ponent que es a la plassa del Rey, se assentaren los sis mercaders, e, los sinc artistes y sinc menestrals se assentaren davant los dits S.^{ors} veguer y consellers, part dels artistes en lo banc dels mercaders, y part en un altro banc quey havia a la part de tremuntana per als menestrals, y lo loctinent de prior qui feu la relatio se assenta en lo primer loc del banch dels dits ciutedans, e, ohits los processos dels delinquents y la relatio del loctinent de prior per los dits S.^{ors} consellers e, vint y quatre promens, foren condempnats quatre homens ço es Bernat del Peix frances, en fer la passada per los lochs acostumats vestit, y deu anys en galera a remar per haver violat y corrumput una minyona molt petita de edat de set anys, treballant y estant per mosso en casa del pare de la minyona en la parrochia de sanct Just Desvern, haventli aportat la minyona la barena en lo camp ahont treballava. — Item Pere Sala pages de Torallo fonc condempnat en fer la passada, y que li fossen donats cent açots y marchat en les spatlles y desterrat de la vegueria ampla y streta de Barcelona. — Item Joan Homs alias Salaverdenya frances, fonc condemnat en fer la passada y que fos açotat y tres anys en galera pera remar. — Item Francesc Mates texidor de lli de la vila de sanct

Marti Çarrocha, fonc condemnat en fer la passada y que sia açotat y bandejat pera sinc anys de la vegueria ampla y streta de Barcelona.

DIMARTS VIJ. — Dit dia torna en la present ciutat lo S.or duc de Feria loctinent y capita general de sa mag.tat, lo qual en dies passats ere anat per orde de sa mag.tat a la vila de Perpinya pera traurer los francesos ques eren fets forts en lo castell de Opol, que es a dos legues de la dita vila de Perpinya, y entra per lo portal Nou a les sis hores de la tarda. Retorn del Virey, de Perpinya.

DIMECRES VIIJ. — Dit dia a les tres hores despres migjorn arribaren en la present platja y entraren dins lo moll, vuyt galeres de Genova les quals vingueren de la part de levant, y anava per capita de aquelles don Carlos Doria fill del princep Doria, les quals han de anar segons se diu a Cartagena per aportar lo comte de Fuentes per governador dels estats de Flandres, y les dites galeres quant entraren en lo moll saludaren la ciutat ab tota la artilleria y lo baluart de Mig jorn los torna les saluts. — Dit dia los senyors consellers feren lo regoneximent de la taula de la present ciutat en la forma acostumada. Galeres de Genova. Regoneximent de la Taula.

DIVENDRES X. — Dit dia se feu festa del glorios sanct Xpofol per vot quen te fet la ciutat, no obstant que la sglesia no fasse dita festa fins a XXV del corrent, y per que dita festa fos colta per tot lo poble, lo dia abans de part dels S.ors consellers ne fonc feta fer crida publica per los lochs acostumats de la ciutat. — Dit dia al despres dinar se tingue consell de cent y en aquell fonc determinat y conclos que attes que la causa se aporta en la real audientia entre lo sindic de la present ciutat y lo sindic del collegi dels notaris de Barcelona, acerca de la admissio que per los consellers del any passat fonc feta dels tres jovens pera subir lo examen de notaris de Barcelona, no ses poguda concordar entre los S.ors consellers y vuyt persones elegides per lo consell de cent y los priors y quatre persones elegides per lo dit collegi dels notaris de Barcelona, que sia manat al sots sindic de la present ciutat pas avant la dita causa fins a sententia difinitiva y deguda exequtio de aquella, y que per aquesta causa sia anomenat un advocat fora de la casa ajustat als advocats de la casa. Festa de S. Xpofol. Consell de cent per lo negoti dels jovens notaris admesos.

DILLUNS XIIJ. — Festa de sancta Margarida.

DIVENDRES XVIJ. — Dit dia referi mossen Miquel Josef Cellers sotssindic de la present ciutat com ell per orde y desli- Despesa de un pres.

beratio dels mag.chs consellers y quatreta de la taula feta a XV del corrent mes de Juliol, ha consertat ab lo scarceller dels carcers comuns de la present ciutat fes la despesa a Jaume Pou mercader, lo qual vuy esta detingut en dits carcers comuns a instantia del sindic de la ciutat, y per dita despesa fos promes donar al dit scarceller a raho tres reals per quiscun dia, lo qual concert fonc fet precehint suplicatio donada al S.or loctinent general y a son real consell, y per dits S.ors consellers fonc manat a mi Francesc Pedralbes scriva rational de la present casa continuas les dites coses en lo present dietari per memoria del sdevenidor.

Feta o intrusio dels Inquisidors.

DIMARTS XXJ. — Dit dia per orde y manament dels S.ors consellers anaren mossen Joan Sala sindic de la present ciutat y mossen Steve Gilabert Bruniquer notari de Barcelona y altro dels ajudants de la scrivania major de la present casa, pera presentar una requesta als S.ors Inquisidors acerca de que havien fets capturar dos carnissers perque no volien donar a lurs compradors en la carnisseria la carn que ells volien, la qual requesta fonc ordenada per dos advocats de la casa y tres altros quey foren aplicats, la qual requesta fonc donada y presentada a instantia del dit sindic als tres S.ors Inquisidors ço es al S.or don Francisco Arevalo de Suaso elet bisbe de Gerona, al S.or Alonso marques de Prado y al S.or Diego Ferdinando de Heredia, trobats personalment en una instantia del palau real ahont solen tenir lur habitatio, de la qual requesta sels dona copia y ne fonc levat acte per lo dit mossen Bruniquer en nom del scriva major, y per dits S.ors Inquisidors se fonc retingut temps pera respondrer per al dijous vinent, la qual requesta presentada ere del tenor seguent — «Entes te lo sindic de la ciutat de Barcelona que per orde y manament de V.s S.s es estat pres y capturat un tal Terres maiordom del scorxador desta ciutat y tallador de bou, per no haver servit al comprador de V.s S.s de la manera y de les pesses que ell volia, de dos sols moltons que per orde dels consellers de dita ciutat y quatreta de les carns tenia apartats per lur provisio, y que dies abans V.s S.s prengueren la persona de un tal Cabaner carnisser per lo mateix efecte, fent li pagar lo scarceller excessius salaris, dels quals procehiments lo dit sindic ha feta y fa molta maravella perço que per privilegis reals lo carrec de totes les provisions de la present ciutat y la distributio de aquelles privative, toque y se sguarde als mag.ichs

consellers, y la punitio y castic dels excessos y delictes, e, faltes en sos oficis de tots los carnissers y de tots y qualsevol altres oficials y ministres de la ciutat, toque y se sguarde privative *ad omnes alios*, al clavari de dita ciutat en virtut de privilegis reals, y altrament y essent com son los sobredits Cabaner y Terres oficials de dita ciutat y persones que administren les provisions de aquella, si y ahont en alguna cosa en lo exercici de sos oficis haguessen faltat en deservey de V.s S.s no essent coses de fe ni altres per les quals se pugue tribuhir jurisdictio a V.s S.s, tocave y toque la conexensa de dites faltes, o, excessos y la punitio de aquells, al clavari de la ciutat y no a V.s S.s, y com dits procehiments per V.s S.s fets contra los sobredits Cabaner y Terres sien de directo contra los privilegis reals per los reys de inmortal memoria concedits a la present ciutat, us y costum inmemorial, y perturbatius, e, impeditius de aquells, y en gran dany y preiudici de dita ciutat, per ço y altrament lo sindic de la ciutat per la conservatio dels privilegis de ella y de la jurisdictio dels mag.ichs consellers y clavari, ab los presents scrits requereix a V.s S.s sien servits de encontinent revocar cassar y anullar tots los procehiments per V.s S.s fets contra los sobredits Terres y Cabaner, relaxant al dit Terres dels carcers en los quals esta detingut, franc de totes les despeses, y de no inquietar ni molestar als carnissers talladors ni altres oficials de la ciutat, offerintse sempre que se entendra que aquells hauran faltat en lurs oficis en lo servey de V.s S.s de castigar y punir aquells conforme sos demerits, y provehir en que per avant per aquells sels fasse a V.s S.s tot servey, altrament no fent V.s S.s ni complint en lo quels es request, enten donar queixa de V. S.s al Inquisidor general y a sa mag.tat eo alla ahont li sera licit y permes, de procehir contra V.s S.s per totes les vies que de dret y altrament de estil y consuetut pora, requirint &.»

DIJOUS XXIIJ. — Dit dia anaren mossen Joan Sala sindic y mossen Steve Gilabert Bruniquer altro dels ajudants de la scrivania major al palau del senyor rey, per cobrar la resposta que los senyors Inquisidors havien de donar a la requesta que per part del dit sindic los ere estada presentada a XXJ del corrent, la qual resposta fonc donada en scrits per los sobredits S.or Alonso marques de Prado y S.or Diego Ferdinando de Heredia Inquisidors, y de lur orde y manament per Francesc Valls secretari del sanct offici, a la qual resposta se adheri apres lo S.or don

Francisco Arevalo de Suaso elet bisbe de Gerona, la qual resposta es del tenor seguent — «Los señores Inquisidores respondiendo a la requesta etcha por el sindico desta ciudad de Barcelona a los veynte y uno deste presente mes de julio de mil quinientos noventa y ocho, dizen que les haze maravilla que el ditcho sindico pretenda agravio de haver mandado poner en las carceres publicas de familiares y personas honradas los dias passados a Cabaner carnissero cortador, por no haver querido dar la provision ordinaria de carne a un comprador suyo, no le teniendo en ellas un dia natural, y ultimamente a Joan Terrer carnissero cortador, haviendose etcho recaudo por Bernardo Macipe notario de secretos desta Inquisition, de parte de los ditchos señores Inquisidores, a los mag.cos conselleres desta ditcha ciudad a los dies y otcho deste mes, dando les aviso de la culpa que el ditcho Joan Terrer tenia en no haver querido dar por dos vezes en dias diferentes, parte de la carne que tenia venal en la tabla a los compradores de los ditchos señores Inquisidores, dando aquella misma que a ellos les negava en su presentia a un çapatero y a otros oficiales y personas por cohechos de dineros que dellos recibe fuera de los precios, lo qual acostumbran hazer los ditchos carniseros cortadores, y porque los compradores de los señores Inquisidores y oficiales del sancto oficio no les dan nada fuera de los precios de la carne, rehusan darsela, o, dando la mejor a otros les dan la peor, y pidiendo asi mesmo el ditcho Bernardo Macipe á los ditchos señores conselleres lo remediassen con mandar senyalar los tres carneros que siempre se han acostumbrado para la provision de los ditchos señores Inquisidores, presos y oficiales, con lo qual todos ternian la provision necessaria y cessarian los procedimientos de los dichos señores Inquisidores contra los ditchos carnisseros, y mas se haze maravilla que el ditcho sindico ponga en question si los ditchos señores Inquisidores pueden proceder, o, no, teniendo como tienen auctoridad y jurisdiction por deretcho, privilegios del Sancto oficio y costumbre usada y guardada de tiempo inmemorial a esta parte, de compeller cohercer y castigar conforme la qualidat de la culpa, a los que niegan por justos pretios los mantenimientos y cosas benales de provision ordinaria, de que en este sancto oficio ay mutchos y diversos exemplares de actos positivos en que no se puede pretender ignorantia, y los privilegios de la ciudad de que el ditcho síndico haze mention no se

deven ni pueden entender quanto a jurisdiction tan privilegiada y exempta como la del S.to oficio, de que era necessaria particular y expressa mention, y fuera gran absurdo que los S.ores Inquisidores ni otro en su nombre comparesciesse ante el clavario de la ciudad ni qualquier otro jues instando sobre cohertion y castigo semejante, y que con resultar tanta culpa de la information recibida contra el ditcho Joan Terrer le havian ja mandado relassar de los carceles con cierta reprehension y sin pagar costas algunas, y estava ja fuera dellas al tiempo de la requesta, en las quales estuvo solos tres dias, y que tienen por cierto que los S.ores conselleres presentes por el sancto ministerio en que se ocupan los S.ores Inquisidores y oficiales desta Inquisition y por la buena correspondentia que su tribunal tiene con la ciudad, informados desto no consentiran que se ponga dificultad en su jurisdiction y auctoridad, antes pornan el remedio que les esta pedido como lo han etcho sus antecessores para que cesen semejantes diferentias, e, inconvenientes, donde no hiziendo por su parte las devidas diligentias y procedimientos, no escusaran de dar quenta a su mag.t de la novedat que se usa con este Sancto oficio.»

Festa de sanct Jaume.

DISAPTE XXV. — Dit dia anaren los S.ors consellers a ohir lo offici en la sglesia parrochial de S.t Jaume, convidats per los obrers de dita sglesia. — Dit dia en la sglesia del monastir de Sanct Francesc de la present ciutat fonc consegrat lo molt Ill.re y R.im senyor don Francisco Arevalo de Suaso bisbe de Gerona, feu la dita consecratio lo molt Ill.re y R.im S.or don Joan Dimas Loris bisbe de Barcelona, y foren asistents de la dita consecratio los molts Ill.res y R.ims senyors don Andreu Capilla bisbe de Urgell y don Francesc Roboster y Sala bisbe de Elna y elet de Vic.

Bisbe, consegracio.

Sta. Martha.

DIMECRES XXVIIIJ. — Dit dia anaren los S.ors consellers a ohir lo offici a la capella de S.ta Martha com tenen de bon costum.

AGOST

Festa de S. Domingo.

DIMECRES V. — Dit dia anaren los S.ors consellers a ohir lo offici al monastir de sancta Catharina, convidats per los pares del dit monastir, hi foren hi tambe lo S.or duc de Feria loctinent

general de sa mag.tat lo qual seya ab sa cadira y dosser dins lo ambit del altar major y los S.ors diputats del general de Cathalunya, los quals seyen entrant del cor a la part de la epistola, y los dits S.ors consellers segueren a laltra part del dit cor que es a la part del evangeli. — Dit dia a les sis hores de la tarda que fonc apres de haver acabades les matines y laudes, fonc aportat lo sanctissim sagrament del altar per los R.nts canonges y clero de la seu ab molta veneratio y solemitat al molt Ill.re y R.im S.or don Joan Dimas Loris bisbe de Barcelona lo qual feya dos dies que jehia malalt en son palau episcopal: foren hi presents en lo dit palau lo dit S.or loctinent general y lo R.im S.or bisbe de Gerona lo qual pochs dies fa que fonc consegrat, hi foren hi tambe los S.ors consellers convidats per dos preveres per part del dit S.or bisbe de Barcelona, los quals se aplegaren en la present casa y apres a la hora anaren a la sèu y aportaren lo talem ab dos promens per esser absent de la present ciutat lo S.or conseller ters, y lo S.or loctinent general abaxa baix al pati del dit palau per rebrer lo sanct sagrament y apres sen puja alt ab los dits S.ors consellers, y apres tornant sen lo sanct sagrament abaxa lo dit S.or loctinent general ab un siri enses que aportava en la ma ab los dits S.ors consellers, y quant fonc baix al peu de la scala los dits S.ors consellers li offeriren lo bordo que sol aportar del talem, que es dels dos del mig lo de ma dreta, y ell lo accepta y dexa lo siri y prengue lo dit bordo, y ab los S.ors quatre consellers y prom mes antic aportant lo dit talem acompanyaren lo sanct sagrament fins a la seu, y lo altro prom resta atras seguint la professo, hi lo R.nt mossen Garau Mas canonge de la dita seu vestit ab una capa professional aportava lo sanct sagrament, anantli als dos costats los dos sagristans menors ab sos sobrepellissos y stoles en lo coll. Lo cami que feu la dita professo fonch que hisque per lo portal major de la seu y abaxant per les scales grans hisqueren a la plassa Nova y de aqui al palau Episcopal e, apres al tornar exint del dit palau ana dita professo per davant la casa de la diputatio, per la plassa de sanct Jaume, per lo carrer de la Calsateria y plassa del Rey sen torna a la dita seu tornant a entrar per lo mateix portal major.

Combregar del Sr. Bisbe.

Dijous VJ. — Dit dia anaren los S.ors consellers convidats a ohir lo offici a la sglesia parrochial de S.t Just y S.t Pastor.

Festa de S. Just y S. Pastor.

Divendres VIJ. — Dit dia entre les set y vuyt hores demati fonc stremuntiat lo molt Ill.re y R.im S.or bisbe de Barce-

lona per los preveres de St Jaume que es la parrochia. — Dit dia a les deu hores demati ana mossen Joan Sala sindic de la present ciutat per orde dels S.^{ors} consellers a visitar al dit S.^{or} bisbe no obstant hi fos ja anat altres vegades en lo discurs de sa malaltia, y apres de haver li demanat dit sindic com se trobava y haver li dit lo que per part dels dits consellers li ere estat comanat digues, lo dit S.^{or} bisbe li respongue com estava ja stremuntiat y que ell havia respost a la stremuntio, y que estava aparellat pera tot allo que lo S.^{or} de tot lo mon disposaria de sa persona, y que si moria ell se recordaria de pregar a Deu per aquesta ciutat, y que los S.^{ors} consellers fessen lo mateix de recordarse de pregar a Deu per ell y quels besava les mans per lo bon recort tenien de ell.

Bisbe: obit.

DISAPTE VIIJ. — Dit dia mori lo molt Ill.^{re} y R.^{im} S.^{or} don Joan Dimas Loris bisbe de Barcelona en son palau episcopal, y apres de haver rebuts tots los sagraments de Sta mare sglesia, entre les onze y dotze hores abans de mig dia.

Id.: enterro.

DIMECRES XIJ. — Festa de Sta Clara. — Dit dia fonc soterrat lo cors del dit S.^{or} bisbe de Barcelona dins la capella de sanct Pacia de la seu de Barcelona ab tota la solemnitat necessaria, fentli per la ciutat la volta acostumada, la serimonia de la qual sepultura y tot lo que passa anaquella y los dies que han discorregut del dia de la sua mort fins al dia present, esta largament scrit y continuat en lo libre quint de les serimonies de la present ciutat.

Provisio del bisbat de Elna.

DIJOUS XIIJ. — Dit dia se publica com sa mag.^{tat} havia fet merce al R.^{nt} Sor Onofre Reart canonge de la seu de Barcelona del bisbat de Elna, lo qual vagava per haver fet merce al molt Ill.^{re} y R.^{im} senyor don Francesc Roboster y Sala qui abans tenia dit bisbat, del bisbat de Vic, al qual bisbat de Elna abans foren anomenats lo S.^{or} abat Pons de Ribelles abat de Ripoll, y apres lo Sor Sagimon Ferreres canonge y sagrista de la seu de Vic, los quals renuntiaren y no volgueren acceptar dit bisbat, y lo dit Sor Onofre Reart apres de haver tingut dos dies de acort, accepta aquell per importunatio de sos parents y amichs.

Festa de la assumptio de Ntra. senyora.

DISAPTE XV. — Dit dia se aplegaren los S.^{ors} consellers ab promens al porxo de sanct Jaume, y anaren a ohir lo offici a la seu com tenen de costum y aportaren lo talem a la professo ques feu apres del offici fent la volta de la professo ques fa lo dia de la conceptio de N.^{ra} S.^{ora}

DIUMENGE XVJ. — Dit dia nos feu la festa ni la professo de sanct Roch per esser diumenge, y fonc porrogada per lo endema conforme es de pratiga, y los S.ors consellers convidats anaren al offici al monastir de sancta Clara ahont se feya la festa de S.ta Clara, per no esser se poguda fer en son dia per causa del enterrament del S.or bisbe de Barcelona.

Festa de sanct Roc.

DILLUNS XVIJ. — Dit dia se feu la festa del glorios sanct Roch y ana la professo de la seu a la sua capella com se acostuma quiscun any, per no esser se poguda fer lo dia abans per esser estat diumenge, y axi per lo R.nt capitol a petitio del sindic de la present ciutat fonc transferida la festa y la professo pera vuy: anaren los S.ors consellers aportant lo talem en dita professo y aportaren lo imatge del dit sanct Roch que te la ciutat, gornit ab una sivera ab molta veneratio, y de part dels S.ors consellers fonc feta crida publica pera que tothom fes festa, com de fet fonc feta tot lo dia.

Avalot de pescadors.

DIMECRES XVIIIJ. — Dit dia a les deu hores dematí anaren los S.ors consellers acompanyats dels officials de la present casa y de moltes altres persones a parlar ab lo senyor loctinent general, lo qual trobaren en sa casa en una instantia petita que es al costat del terraple, al qual fonc dit y referit per lo S.or conseller en cap com ells eren vinguts aqui per donar raho a sa Ex.a de un exces molt gran ques ere seguit vuy demati en la marina, y ere que com per orde de ells dits S.ors consellers, fossen anats los obrers de aquesta ciutat per fer levar moltes barques de mariners y pescadors de aquesta ciutat que per lurs commoditats e interessos tenien a la vora de la mar y dins la terra, les quals feyen molta nosa e, impediment als moros y forsats de la galera del S.or duc de Savoya, que estava dies fa surgida en lo moll, los quals forsats per orde y manament del capita de dita galera a petitio de ells dits consellers netejaven y scuraven la boca del dit moll trahent ne tota la arena que la corrent de la mar hi lansava, y com per part dels dits obrers fos estat ja fet manament de paraula una y moltes vegades als amos de les dites barques que traguessen aquelles del dit loc lansant aquelles dins la mar o, retirant aquelles dins la terra, de manera que no fessen impediment a la scurada ques feya en la boca del dit moll, y no havent volgut dits mariners y pescadors obehir al dit manament ni ha altros manaments que per lo cap de guayta de la ciutat de part dels dits S.ors consellers los ere estat fet, posant-

los penes pecuniaries, y tambe de cremar los les barques, y havent vist que dits mariners y pescadors nos eren curats de obehir als dits manaments ni havien volgut mourer lurs barques del loch ahont estaven, volent fer traurer les dites barques del dit loc per los moros y forsats de dita galera qui havien de scurar y netejar la boca del moll, per dits obrers per orde dels S.ors consellers, los fonc dit y manat de paraula als moros y forsats que prenguessen totes les barques y les traguessen del dit loc o, lansantles dins la mar o, retirantles devers la terra, pus lurs amos no havien volgut obehir als manaments los eren estats fets, y posant se los dits moros y forçats en presentia dels obrers en fer la exequtio de les dites barques, comensant ne de lansar algunes dins la mar y retirantne altres devers la terra, los mariners y pescadors y altres persones de capa negra quels afavorien, se comensaren de avalotar contra dels dits moros, tirantlos moltes pedrades y pegantlos ab les spases, y haventles contra dels obrers, de manera que fonc forsat als dits obrers retirar se devers la ciutat y los moros y forçats a la galera, per por que nols matassen, y dels moros ni hague alguns de scalabrats, y entrels altros hu ques creya tenia trencades algunes costelles de unes pedrades que un mariner o, pescador ques diu Regues li havia tirades de la sua barcha, que li havien lansada mar enfora, y com aquestes coses fossen dignas de castic y nos poguessen passar per dissimulatio, y ells dits S.ors consellers haguessen fetes fer algunes diligenties acerca del dit negoti y tinguessen ja capturades dues o, tres persones de les que se eren assenyalades en dit negoci, suplicaren a sa Ex.a fos servit ab tota la diligentia que lo cars requeria manar a un mag.ch jutge de cort rebes promptament una informatio de tot lo que havia passat, y manas castigar les persones que havien entrevingut en lo dit avalot, pera que ab altra occasio nos succehís algun gran scandol. E per lo dit senyor loctinent general los fonc respost que ell manaria se rebes dita informatio encontinent, y que li dexassen alli una persona que estigues be al cap del que havia passat, E fet son degut acatament a sa Ex.a , se despediren los dits S.ors consellers dexant alli mossen Marc Anthoni Carreres hu dels dits obrers, y sen anaren al baluart de Mig jorn y de alli enfora enviaren lo S.or Francesc Pons fill del S.or conseller en cap al capita de la galera, pera dirli de part dels dits S.ors consellers lo quant los havia pesat lo ques ere succehit y que ells

eren aqui en lo baluart per donar orde en que los que havien causat lo dit avalot fossen castigats, y que ves lo S.or capita quins forçats tenia nafrats, per que pus tenien lo dany per fer benefici a la ciutat, que ells entenien fer los curar a gasto y despeses de la ciutat, y que per dit effecte enviaven alli un cilurgia, E per lo dit S.or capita fonc respost que ell besava les mans als S.ors consellers per la merce que li feyen, y que dels forsats no ni havia sino hu que estigues mal adobat, que era hu que lo seu chirurgia li havia dit que crehia tindria trencada una costella, de unas pedradas que li havia tirades un mariner de una barcha enfora que ere dintre mar, y que ell no tenia necessitat de chirurgia ni de cosa alguna, y que lo dany que los seus forsats havien rebut ell lo tenia per molt ben impleat pus lo havien rebut en servey de la ciutat, en companyia del qual S.or Francesc Pons anarem jo Francesc Pedralbes scriva rational de la present casa y mestre Anthoni Fort chilurgia per orde dels dits S.ors consellers, E tornats de dita galera al dit baluart y donada la resposta del S.or capita, arriba lo dit mossen Marc Anthoni Carreres obrer, ab un billet de sa Ex.a peral mag.ch micer Josef Ferrer altro dels jutges de cort, ab lo qual li manava que a la una hora despres dinar abaxas ab molts officials al moll y alli ab tota diligentia rebes dita informatio, E apres los dits S.ors consellers entenent que un mariner o, pescador ques diu Regues ere lo qui a pedrades de la sua barcha enfora havia romput les costelles a hu dels dits moros y apres sere absentat y nol havien pogut pendrer, ab vot y parer dels advocats de la present casa determinaren que per no haver volgut dit Regues obehir als manaments li eren estats fets axi de part dels dits S.ors consellers com dels dits obrers, que abans de anarsen de alli la sua barcha fos cremada, la qual anava per alli per la vora de la mar sens haver hi persona alguna en aquella, y encontinent per dits S.ors consellers fonc manat al cap de guayta de la ciutat y anen Mares guarda del port ques trobaven alli presents, que per exequtio de la dita desliberatio encontinent haguessen palla y un fex de garbons y en presentia dels sobredits obres y de altres officials de la present ciutat que anaren ab ells, posassen foc y cremassen la dita barcha del dit Regues que estava dins la mar, los quals encontinent anaren y feren la dita exequtio en la dita barcha conforme los ere estat manat, restants se los dits S.ors consellers dins del baluart mirant com se feyen les coses sobredites, y

manaren dits S.ors consellers a mi dit Francesc Pedralbes scriva rational de la present casa, que assentas tot lo sobredit conforme havia passat en lo present dietari per memoria del sdevenidor.

DIMARTS XXV. — Dit dia a les nou hores demati vingue en la present casa un prevere beneficiat de la seu trames per part del R.nt capitol, lo qual digue als mag.ichs consellers com ell venia aqui pera fer los ha saber com lo dit R.nt capitol havia determinat que fossen fetes pregaries, y vuy a les tres hores despres dinar fos feta una solempne professo per lo clero de la dita seu, parrochies y monastirs com la ques sol fer lo dia del corpus fent la matexa volta, ab que no vagen sino la bandera ganfanons y creu de la dita seu, per pregar al señor per la salut y vida de nostron rey y señor per lo que de pochs dies ha esta part se enten que sa magestat estaria mal y ab gran perill de sa vida, y que ses magnificenties fossen servits de acodir a la hora a la dita seu per acompanyar la dita professo, fent avisar los convents de tots los monastirs com es de costum, y lo dit R.nt capitol faria avisar totes les parrochies E per lo S.or conseller en cap li fonc respost que ells procurarian de acodir a la hora a la dita seu per acompanyar la dita professo, y farian convidar tots los convents dels monastirs per los obrers de la present ciutat com es de pratiga y costum. — E apres dit dia a les deu hores tocades, entenent los S.ors consellers que per ciutat se deya publicament que sa magestat seria ja mort alguns dies fa en la casa del Scurial, y que per lo S.or loctinent general seria estat enviat a dir al R.nt capitol de la dita seu y ha alguns monastirs de la present ciutat que fessen pregaries per la salut y vida de sa ma.t, fent maravella de que dit S.or loctinent general nols hagues fet asaber lo que passava y los avisos que tenia de cort, essent arribats la nit passada de cort correus, determinaren de enviar ab embaxada al dit S.or loctinent general á mossen Francesc de Pons militar y micer Hieronym Fivaller doctor en drets y ciuteda honrat de la present ciutat pera dir al S.or loctinent general com dits S.ors consellers vuy demati per part del R.nt capitol de la seu eren estats convidats per una professo solempne que havian determinat fos feta al despres dinar, per pregar a Deu per la salut y vida de sa ma.t, del que ells havian fet maravella per lo que en les malalties y totes altres necessitats ques offerexen a lurs reys y señors sempre se ha acostumat scriurer y donar avis als dits consellers e o, per los lochtinents

Pregaries y professo pera salut del Sr. Rey.

de sa ma.[t] los es estat fet a saber lo que passava pera que ells poguessen encontinent fer fer professons y pregaries, enviar pelegrins al monastir de n.[a] s.[a] de Montserrat levar los balls y fer molts altres sentiments que la present ciutat acostuma de fer quant te notitia certa de les malalties y altres necessitats de son rey y señor, y que tenien entes que esta nit passada eren arribats correus de cort, y que fos servit sa Ex.[tia] de avisar los de les noves que tenia de sa ma.[t] per lo que ne estaven ab molt gran cuydado E per lo dit S.[or] loctinent general fonc respost a la dita embaxada que ell no havia rebut dies fa cartes de sa ma.[t] y que havia entes per cartes de alguns particulars de cort com sa ma.[t] estaria alguns dies fa mal en la casa del Scurial, y tambe tenia entes com ere arribat de cort un fill de Gaspar Carcer lo qual havia enviat ha demanar per entendrer ab ell lo ques deye en Madrid de sa ma.[t], y que ell li havia fet de resposta que en Madrid alguns deyen que sa ma.[t] ere mort y altres deyen que no ere mort sino que estava molt mal, y que entenent ell dites coses havia enviat al capitol de la seu y per alguns monastirs de la present ciutat pera que fessen pregaries per la salut y vida de sa ma.[t] y que ell no sabia ni havía entes que fos estat determinat per dit capitol se fes dita professo. — Dit dia a les tres hores despres dinar, anaren los dits S.[ors] consellers a la seu per acompanyar la dita professo, ahont trobaren ja los capellans de les parrochies y los frares dels monastirs que havien acodit per anar a la dita professo, y poch apres arriba en la seu lo S.[or] loctinent general ab alguns cavallers, al qual isqueren los S.[ors] consellers a recibir cerca del portal maior de la dita seu, y encontrant se ab ell dit S.[or] loctinent general apres de haver presa aygua beneyta se atura y junta tots los dits S.[ors] consellers ab ell ils dona complida raho del que sabia y tenia entes de la salut y ser de sa ma.[t], y com ell sabent la dita indispositio havia procurat y donat orde en ques fessen les pregaries ques acostumen fer en semblants malalties y necessitats E apres los dits S.[or] loctinent general y S.[ors] consellers sen anaren junts al altar maior ahont lo S.[or] loctinent general se assenta ab sa cadira y strado que tenia aparellats a la part del evangeli del dit altar, y los S.[ors] consellers sen tornaren ha seurer a la altra part devers la segrestia, y encaminada ja tota la dita professo tragueren la sivera que lo dit R.[nt] capitol havia determinat anas ab dita professo, ab la qual aportaven la vero-

nica, o, imatge de nostre señor ab alguns sancts de plata y altres reliquies, sobre de la qual sivera se aporta talem, los bordons del qual talem aportaren los dits S.ors loctinent general y consellers, y feta la dita professo, los dits S.ors consellers tornaren acompanyar al S.or loctinent general fins al loc ahont lo eren exits ha rebrer.

DIJOUS XXVIJ. — Dit dia per orde y determinatio del R.nt capitol de la seu, per la indispositio de sa mag.tat se trague lo sanct sagrament en la dita seu, ahont estigue tot lo dia ab alguns capellans que estaven cantant continuament dins lo ambit del altar major, Apres se ha de traurer quiscun dia en una de las sglesies de la present ciutat fins a tant se determin altra cosa en contrari.

DIVENDRES XXVIIJ. — Dit dia anaren los S.ors consellers convidats a ohir lo offici al monastir de Sanct gostí. Festa de sanct Agusti.

SETEMBRE

DIMARTS I. — Dit dia los S.ors consellers convidats anaren a ohir lo offici al monastir de la Merce. Festa de sanct Lop.

DIMECRES IJ. — Dit dia anaren mossen Miquel Josef Cellers notari real y sots sindic y mossen Francesc Guardiola altre dels ajudants de la scrivania maior de la present ciutat, per ha presentar una requesta als S.ors Inquisidors per orde y manament dels S.ors consellers, la qual fonc presentada als S.ors Inquisidors Alonso Marques de Prado y Diego Fernandes de Heredia, personalment trobats en les cases del palau real de la present ciutat ahont tenen lur sola (1) habitatio, la qual requesta es del tenor seguent

«Per lo sindic de la ciutat de Barcelona fonc los dies passats presentada al S.or bisbe de Gerona per exercir encara lo carrec de Inquisidor a V.s p.ts una scriptura, a la qual per dit S.or bisbe y V.s p.ts fonc respost ab altra scriptura que als S.ors consellers y clavari de la present ciutat ha causat molta admiracio per moltes y diverses causes y asenyaladament per dirse que Bernat Requesta donada als Rnts. pares Inquisidors.

(1) Solita?

Macip ana ha donar raho a dits S.^{ors} consellers de la queixa que V.^{s} p.^{ts} tenien de Joan Terres carnisser, la qual si dits S.^{ors} consellers haguessen entesa hi hagueren provehit com se devia y ere acostumat, y si dit Macip ana a la casa de la ciutat fonc apres de que per orde (de) V.^{s} p.^{ts} fonc pres y posat en preso dit Terres, dissimulant que dita captura fos feta, y dir tambe que si los dits S.^{ors} consellers senyalassen tres moltons per la provisio de V.^{s} p.^{ts} necessaria, cessarien los procehiments que fan contra los carnissers, causa molta admiracio a dits S.^{ors} consellers per ço que voler del que es voluntari, com ho seria asenyalar tres moltons pera V.^{s} p.^{ts}, no fent se moltes vegades per los consellers qui son los administradors del tall de les carns y los qui aporten tot lo treball de dita administratio, fer ne cars forsat y precisament obligatori es cosa que fins vuy may se es ohida en aquesta (ciutat), no obstant se procure y desije donar tota satisfactio a V.^{s} p.^{ts} en lo ques pot commodament fer, y maior admiracio ha causat a dits S.^{ors} consellers pretendrer V.^{s} p.^{ts} tenir auctoritat y jurisdictio de compellir y castigar als ministres y oficials posats y destinats per dits S.^{ors} consellers en les administrations del govern y provisions desta ciutat, ni a ninguns altres que subdits no sien a V.^{s} p.^{ts}, com la jurisdictio de V.^{s} p.^{ts} estigue restreta y limitada a certes persones, e, per certs delictes, de hont se veu quant poca necessitat y havia de fer se mentio en los privilegis desta ciutat de aquella, maiorment que qualsevol privilegis que per V.^{s} p.^{ts} se poguessen pretendrer serien molt posterios als que aquesta ciutat te, que per los reys de Arago de gloriosa memoria li son estats concedits, y axi no seria absurdo sino cosa molt posada en raho que en los casos que a V.^{s} p.^{ts} nols toca, y la conexensa es donada als S.^{ors} consellers y clavari com en lo cars occorrent y altres semblants, V.^{s} p.^{ts} donasen raho als dits S.^{ors} consellers, o, clavari, y que del desgust que pretendran tenir de sos subdits, com ho fa la matexa persona del rey nostre señor y per ell sos loctinents generals y altres ministres, sempre que quexa se te de persona alguna que ho per descuyt, o, inadvertentia, o, altrament no ha acodit a la obligatio que son ofici, o, carrec li dona y solen, han acostumat los S.^{ors} consellers y clavari castigar al tal, o, als tals ministres y oficials qui en son ofici delinquexen posant los en preso, suspenent los y privant los de lurs oficis y carrechs segons la calitat de les culpes, y axi no es absurdo sino conforme a jus-

titia que V.^{s} p.^{ts} si tenen quexa de que los carnissers nols servexen com volen, o, altres oficials y ministres de la ciutat no acuden com dits S.^{ors} consellers y clavari desijan al servey de V.^{s} p.^{ts}, la advertescan als dits S.^{ors} consellers, o, clavari extra judicialment, si sera cosa leve com ho serien tambe obligats de fer judicialment si fossen coses calificades y de importantia, y que dits S.^{ors} consellers, o, clavari no las poguessen dicidir sens conexensa de causa, y es molt cert que si los S.^{ors} consellers fossen estats informats de que dit Terre hagues tinguda culpa lo hagueren castigat com ho faran sempre que tal entenguen dell, o, de altres, y axi com lur intent no es posar dificultat en la jurisdictio que toca a V.^{s} p.^{ts} en los casos en les comissions exprimits, tant poc no consentiran que sien violats los privilegis a la present ciutat concedits y a la antiga consuetut y pratiga desta ciutat, y creuen que V.^{s} p.^{ts} se acontentaran del que es just y posat en tanta raho, com no se scusaran de donar raho a sa m.^{at} de les inquietuts que semblants novedats poden causar y de altres remeys que tindran, per conservatio de dits privilegis auctoritat y jurisdictio lur, ab propria sanc dels naturals desta terra y ab notablisims serveys per ells fets als reys de Arago y comtes de Barcelona guanyats y acquirits &.»

DIVENDRES IIIJ. — Dit dia anaren mossen Miquel Josef Cellers sots sindic y mossen Steve Gilabert Bruniquer altre dels aiudants de la scrivania major al palau del señor rey per cobrar la resposta que los S.^{ors} Inquisidors havien de donar a la requesta que per part del dit sots sindic los ere estada presentada a IJ del corrent, la qual resposta fonc donada en scrits per los sobre dits S.^{ors} Alonso Marques de Prado y Sor Diego Fernandes de Heredia Inquisidors, y de lur orde y manament per Francesc Valles secretari del sanct ofici, la qual es del tenor seguent «Los señores Inquisidores respondiendo a lo ditcho y puesto por scrito en dos deste presente mes por Miquel Josef Cellers subsindico de Barcelona, dizen que les buelve hazer maravilla que el ditcho sindico repita auctos sobre haver los ditchos S.^{ores} Inquisidores tenido tres dias en las carceles publicas de familiares a Joan Terrer cortador de carne, a quien con solo esso despatxaron sin costas algunas, por information contra el recebida de no haver querido dar carne de la benal quanto tenia en la tabla por dos veses en dias diferentes ha sus compradores, dando la misma carne que les nego a ellos a un çapatero y a otras

Resposta a la dita requesta.

personas privadas, en tiempo que los S.^{ores} conselleres a quien incumbe la administration, havian respondido que no podian senyalar carneros para los S.^{ores} Inquisidores, presos y oficiales deste S.^{to} oficio, por haver mutcha falta de carnes y que se proveyessen de donde hallassen, y haviendo se siempre usado y guardado que quando algun cortador niega la carne benal que tiene, a los compradores de los S.^{ores} Inquisidores por darla ha otras personas privadas, los S.^{ores} Inquisidores le laman y reprehenden, o, hazen poner en las ditchas carceles publicas conforme a la calidad de su renitensia y desacato, y assi tan justos procedimientos como los etchos contra el ditcho Joan Terrer antes se devian aprovar que contradizir, pues tenian los S.^{ores} Inquisidores dretcho no haviendo tabla senyalada de donde tomar provision necessaria a preferirse por su dinero a cualesquier personas privadas, dexadas aparte las publicas (de que ahora no se trata), y el ditcho cortador obligation precisa de anteponerlos a ellos, y en hazer lo contrario cometio desacato contra las preheminentias y auctoridad del S.^{to} oficio, que pudiera ser castigado con mas rigor que detension de tres dias, y al castigo no devian ni deben obstar los privilegios de esta ciudad de que el govierno y administration de las carnes toque a los S.^{ores} conselleres y clavario, por que los S.^{ores} Inquisidores nos entremeten en los privilegios de la ciudad antes acuden extrajudicialmente a los S.^{ores} conselleres pidiendoles los carneros ordinarios, y se acommodan con los tiempos contentandose con lo que conforme a ellos se les puede dar, con que apruevan y confiessan la administration que la ciudad tiene de las provisiones, pero quando no se les dan y remitten a las tablas comunes, no entienden que contravienen a ningun privilegio en hazerse preferir a personas no privilegiadas y proceder contra quien les rompe sus excemptiones y privilegios y les es desacatado, ni es verosimil que haya privilegios que lo impidan, y eso es fuera de la administration de las carnes la qual cessa quanto a esto, con ponerse por benales en las tablas comunes. Item porque los privilegios del S.^{to} oficio (tan notorios a todo el mundo) les conceden libre jurisdiction en todas las cosas tocantes y concernientes a su exercicio y en las provisiones necessarias para sus ministros y presos de sus carceles, sin dependencia de otra ninguna jurisdiction por exempta y privilegiada que sea, en cuya virtut los S.^{ores} Inquisidores acostumbran dar sus mandamientos con censuras y penas

contra qualesquier justitias jurados y otras personas para que sus oficiales y ministros do quiera que van por negocios del S.[to] oficio les den los mantenimientos y provisiones por sus justos precios, lo que no hizieran ni se les consintiera sino tuvieran auctoridad y poder para declarar y exe(cu)tar las ditchas censuras y penas y usar de otros procedimientos contra quien se los negasse, y ninguna persona de qualquier qualidad que sea se pueda escusar so color de privilegios, a los quales esta derogado quanto a cosas semejantes por los del sancto oficio. Item por que quando por los privilegios de la ciudad huviera alguna duda (que no la hay en esta materia de provisiones y mantenimientos) los mutchos exemplares quel sancto officio tiene de haver procedido contra cortadores, tienen declarada, e, interpretada la duda en favor del sancto oficio y los S.[ores] Inquisidores desean tanto la buena correspondentia con la ciudad y S.[ores] conselleres que quanto fuere de su parte la procuraran conservar y por ningun caso usaran de novedad, y confian que los S.[ores] conselleres no permitiran la haya en disfavor de quien trata de tan alto ministerio como es el del S.[to] oficio, y si todavia la hubiere por parte de la ciudad, no escusaran los S.[ores] Inquisidores de dar quenta dello a su ma.[t] usando juntamente de los devidos remedios.» — Dit dia vingue nova de cort com sa Mag.[tat] havia provehit lo carrec de canceller de sa casa y cort en persona del molt R.[nt] S.[or] micer Rafel de Rovirola doctor en drets y canonge de la seu de Barcelona y prior del priorat de Manlleu, lo qual carrec dies fa vagava per mort del S.[or] Luis de Copons ultim posessor de aquell.

Provisio de canceller.

DILLUNS VIJ. — Dit dia anaren al despres dinar los S.[ors] consellers a ohir les vespres a la lotja, y segueren alt a la part del evangeli com tenen de costum.

Vespres en la Llotja.

DIMARTS VIIJ. — Dit dia anaren los S.[ors] consellers a ohir lo offici a la lotja com tenen de bon costum, hi fou hi tambe lo S.[or] loctinent general, y perço segueren alt a la part de la Epistola.

Festa de Nra. senyora (en la Llotja).

DIUMENGE XIIJ. — Dit dia anaren los S.[ors] consellers convidats a ohir lo offici en la sglesia del seminari, que lo R.[im] S.[or] don Joan Dimas Loris quondam bisbe de Barcelona ha novament instituit y fundat en lo monastir que abans ere de les monges de Montalegre, ahont fonc celebrat solemne offici y sermo, y se comensa a obrir lo dit seminari conforme la institutio y fundatio de aquell.

Fundacio del seminari.

Causa criminal contra un mercader.

DIVENDRES XVIIJ. — Dit dia cerca de les dotze hores abans de mig dia, vingueren los consols de la lotja de la present ciutat acompanyats de molts mercaders ab embaxada en la present casa als S.ors consellers, los quals estaven congregats en la instantia nova del trentenari juntament ab la vuytena de la administracio dels forments, dientlos dits consols als dits S.ors consellers com ells eren vinguts aqui de part del estament mercantivol pera fer los asaber com ells havien entes que vuy se ere feta la causa criminal que a instantia del sindic de la present ciutat se aportava contra Jaume Pou mercader matriculat de aquesta ciutat, per haver tret y levat ab procura falsa de la taula de la present ciutat certa summa de diners estos dies proppassats, y lo dit Pou per lo dit cars ere estat condempnat per lo real consell criminal en haver de esser penjat per lo coll, y com lo dit Pou fos mercader matriculat y fos aquest any de consell de cent hi tingues mare muller y fills y molts parents y amichs en aquesta ciutat, que per levar la infamia gran que de la exequtio de la dita sententia havia de redundar a ell mateix a sos parents y amichs y a tot lo estament mercantivol, fossen servits ses magnificenties de desistir a la instantia que per part del sindic ere estada feta en dita causa, y de intercedir ab sa Ex.a fos servit commutar la dita sententia en galera perpetua o, altra pena a sa Ex.a benvista. E per lo S.or conseller en cap fonc respost a la embaxada, que la dita causa criminal se ere instada contra lo dit Jaume Pou per orde y comissio dels consellers y quatreta de la taula, y que ells procurarien de fer aplegar la dita quatreta y los advocats de la present casa per al despres dinar pera veurer y entendrer ab aquells tota la bona obra ques poria fer al dit Jaume Pou. — Dit dia tornaren a les tres hores despres dinar en la present casa los dits consols de la lotja acompanyats de molts mercaders pera solicitar y suplicar als S.ors consellers lo mateix que lo demati havien suplicat, y encontinent per los dits S.ors consellers foren enviats a sercar per lurs verguers los de la quatreta de la taula y los advocats de la present casa, los quals congregats ab los dits S.ors consellers desliberaren que per esser lo negoti de la calitat que ere fos pujat a consell de cent, E per que lo dit negoti no requeria dilatio no obstant fossen ja les sinc hores de la tarda tocades, fonc manat congregar lo consell de cent lo qual congregat y entesa la propositio feta per lo S.or conseller en cap aserca de dit ne-

goti feu desliberatio que pus la sententia ere ja feta y publicada, que per part de la ciutat fos renuntiat a la instantia havia feta en dita causa y fos feta una embaxada de part dels S.ors consellers y consell de cent al S.or loctinent general fentli asaber com la ciutat havia renunciat a la dita instantia, y suplicant a sa Ex.a fos servit commutar al dit Jaume Pou la sententia que per lo real consell criminal contra ell ere estada donada lo dia present, per exequtio de la qual desliberatio essent se ja desaplegat lo consell, restants los dits S.ors consellers en la sala del consell enviaren ab embaxada al dit S.or loctinent general a mossen Josef de Bellafilla militar y mossen Julia de Navel y micer Jaume Dalmau hu dels advocats de la present casa acompanyats ab sis atxes, per esser serca de les vuyt hores de la nit, y trobat dit S.or loctinent en sa casa en la instantia petita a la qual se entra per lo terraple de dita casa, y fet lo degut acatament y explicada lur embaxada, lo dit S.or loctinent general los feu de resposta que entenent ell que en aquexa causa la ciutat hi feya part y que lo delicte ere estat comes en una casa que la ciutat la tenia debaix de son emparo, havia procurat y manat que ab brevedat fos despedida, y que pus la sententia era donada ell tenia obligatió de fer exequtar aquella, y que en les embaxades que per part dels consols y mercaders eren estades fetes als consellers ells havien fet lo que tenien obligatio, y que ell volia tambe fer lo mateix que tenia de obligatio, y que ninguna li pesaria mes que dexas de castigar en son temps un delicte tan gran com ere estat aqueix, y que castigant lo, axis conexerien los dolents entre los bons, y tornada per los dits embaxadors dita resposta los S.ors consellers sen tornaren a lurs cases.

DISAPTE XVIIIJ. — Dit dia a les quatre hores despres dinar fonc exequtada la sententia donada contra lo dit Jaume Pou e, per lo dit cars fonc penjat per lo coll en les forques de mar. Sentencia.

DIUMENGE XX. — En aquest dia vingue nova als S.ors diputats per letra de un particular de Madrid, com sa mag.tat ere mort als 13 de dit, y per que los S.ors consellers no tenien letra del Ser.im princep nols aparague fer ninguna mudança per dita nova sino estar aguardant la letra. Novas particulars de la mort del Rey

DILLUNS XXJ. — Festa de sanct Matheu. — En aquest die entre les nou y deu hores demati fonc nostro senyor servit aportar sen de aquest mon al altro, la anima del mag.ch mossen Francesc Comelles mercader, conseller quart lo any present de Mort de mossen Francesc Comelles conseller quart.

la present ciutat y regint o, aportant lo libre corrible de la taula de dita ciutat, *cuius anima requiescat in pace.* — Dit dia al despres dinar los mag.^{chs} consellers per amostrar lo gran sentiment y dolor que tenien de la mort del dit S.^{or} conseller quart per esser mort repentinament de una basca, sens tenir temps de poder rebrer ningun dels sagraments de sancta mare la sglesia, se ajustaren en la casa del Sor Miquel Joan Pons conseller en cap, y alli ajustats y tingut colloqui y parlament entre ells y vists alguns exemplars de morts de altros consellers, determinaren fossen tancades les portes de la casa de la ciutat y sols tinguessen la portelleta uberta y enviaren a mossen Joan Sala sindic y a mossen Steve Gilabert Bruniquer altro dels ajudants de la scrivania major per absentia del sotsindic, a les cases del dit S.^{or} conseller quart defunct, pera parlar ab la senyora Angela Comelles viuda relicta de aquell y donar li de part dels S.^{ors} consellers lo pesame y dir li com los dits S.^{ors} consellers havien sentit molt la mort del dit Sor Francesc Comelles, y saber de ella lo modo de la sepultura que ella volia y entenia fer per que la ciutat pugue fer lo que acostuma y sol fer en semblants sepultures, los quals anaren sens gramalles de dol. — Y tornats los dits digueren y referiren als mag.^{chs} consellers com ells eren estats en la casa del dit Sor Francesc Comelles, defunct y havien dit tot lo sobredit a la S.^{ora} Angela Comelles viuda, la qual per estar tant lastimada com estava, los havia remesos per la resposta a micer Steve Monfar son germa lo qual era en la sala de dita casa, lo qual micer Steve Monfar los feu de resposta que ell y la S.^{ora} Comelles sa germana besaven les mans y agrahien molt als S.^{ors} consellers lo bon cuydado y recort havien tingut de les coses del dit Sor Comelles, y com no li havien fins ara trobat testament fet ells havien resolt de fer enterrar lo seu cors sens pompa mundanal conforme son estament, pera dema que sera dimarts a les nou hores en la sglesia del monastir de Sanct Francesc, y que pregaven als S.^{ors} consellers ho tinguessen a be, E los dits S.^{ors} consellers determinaren y resolgueren se estigues a la dita determinatio, y manaren als verguers convidassen a tots los officials de la casa y als taulers y officials de la taula pera dema a les vuyt hores, pera que fossen ab ses gramalles en la casa de la ciutat per anar y acompanyar als dits S.^{ors} consellers a la casa del S.^{or} conseller defunct per tenir alli lo dol com es de costum.

DIMARTS XXIJ. — En aquest dia los mag.chs senyors consellers vingueren a les vuyt hores dematí vestits ab gramalles de dol, y encontinent manaren se posassen les respalleres de la instantia del consell de trenta y lo tapit sobre del bufet de dol, y ques tancassen les portes de la present casa dexant la portelleta uberta per poder entrar y exir, y que fossen fetes dir y celebrar en la capella de la present casa dotze misses de requiem per la anima del dit senyor conseller defunct E apres cerca de les deu hores los senyors consellers acompanyats per tots los officials de la present casa y per los taulers y officials de la taula vestits los demes ab ses gramalles de dol, anaren a la casa del dit senyor Comelles per tenir alli lo dol y arribats a la entrada de la casa manaren als verguers se posassen los caperons al cap y ells tambe se posaren lurs caperons al cap, y pujant la scala de aquesta manera entraren en la instantia ahont se tenia lo dol y alli trobaren micer Steve Monfar doctor en drets y mossen Sebria Caraps mercader qui eren estats cunyats del dit S.or conseller defunct, que tenien lo cap cubert y tenien lo cap del dol los quals se levaren encontinent de lurs cadires, y los dits S.ors consellers se assentaren en dites cadires y estant ab los caperons al cap, tingueren alli lo cap del dol, y per no esser sino tres per estar lo S.or conseller en cap de mala gana estigueren los dos consellers segon y ters en les primeres cadires, y apres entre lo conseller ters y quint assentaren lo dit micer Steve Monfar per esser ell lo qui tenia lo cap del dol per esser germa de la muller del S.or Comelles y lo dit mossen Caraps se passa a laltra part de la dita instantia per no haver hi loc pera poder estar entre los S.ors consellers, y estigueren en dita instantia ab los caperons al cap acompanyats de molts cavallers y altres persones de tots estaments fins que foren tornats los qui havien acompanyat lo cors, los quals tornats y fetes les degudes graties, dits senyors consellers havent sèn de tornar en la casa de la ciutat per esser tocades les dotze hores, sen tornaren quiscu de ells en lurs cases.

DIMECRES XXIIJ. — En aquest (dia) noy hague dol per esser festa manada. *Festa de Sta. Tecla.*

DIJOUS XXIIIJ. — En aquest dia tenint pensament los S.ors consellers de anar a la casa del S.or Francesc Comelles quart, defunct, per tenir alli lo dol per ferse lo ters dia de les sues obsequies com es de costum, y havent fet convidar lo dia de la *Vinguda de galeres.*

sepultura tots los oficials de la present casa pera que acodissen ab ses gramalles en la present casa a les nou hores demati per anar al dit dol, succehis que en la nit arribaren de la part de ponent setze galeres de les quals ere capita don Carlos Doria les quals segons se deye aportaven la duquessa de Gandía la qual anava per camarera maior de la filla del S.[or] archiduc de Austria, que ha de esser muller del serenissim S.[or] don Felip de Austria tercer de aquest nom, lo qual ha de esser nostron rey y señor apres mort de son pare, de les quals setze galeres (quatre) passaren en la matexa nit devers la verneda y les altres dotze entraren al moll sens saludar la ciutat, y apres en la matinada en ser ubert lo portal de Mar desenbarcaren molts soldats y altra gent de les dites galeres y molts moros pera pendrer aygua pera provisio de les dites galeres, y dient a les dites galeres lo qui te carrec de guarda del moll com eren entrats de aquexa manera sens saludar la ciutat, respongueren que quant les galeres venen de nits no acostumen de saludar la ciutat, y essent avisats los S.[ors] consellers del que passave acodiren al baluart de Migjorn atapats ab sos arruelos y sombreros ab la insignia de grana que aporten quant van atapats, y vist que les dites dotze galeres estaven surgides dins lo moll y posades ses tendes, manaren tancar lo portal de Mar, de manera que los que eren fora no pogueren entrar ni los que eren dintre la ciutat pogueren exir fins a tant que les dites galeres se fossen alsades alt a mar y haguessen tirat la artilleria conforme acostumen, y manaren encontinent aiuntar la vuytena de guerra en lo dit baluart, la qual aiuntada y tractant del fahedor acerca del dit negoci vingueren don Ramon de Oms y alguns altros cavallers de la present ciutat volent scusar al capita de les galeres que sino havia fet saludar la ciutat ere per la nova que tenien de la mort de sa ma.[t], suplicant als S.[ors] consellers fessen obrir lo dit portal de Mar, als quals fonc respost que pus la ciutat no tenia encara la certitut que havia de tenir de la dita mort pus no tenia encara rebuda la letra que sol rebrer la ciutat del avís cert de la dita mort, no podia dexar de instar y pretendrer en que les dites galeres se alsassen del moll y saludassen ab la artilleria la dita ciutat com es de pratiga y costum, y estant en aquesta contienda arriba en lo dit baluart un secretari del S.[or] duc de Feria lo qual digue com lo dit S.[or] duc de Feria vuy demati havia rebut un despatx de cort y ab aquell una carta per als S.[ors] consellers y per al consell de

Incident sobre saludo de galeres.

bons homens de la present ciutat, ab la qual se donava lo avis de la mort de sa m.^{at} y que dit S.^{or} duc de Feria pregava als S.^{ors} consellers anassen en sa casa pera que tenia que tractar ab ells acerca del que estava contengut en dita carta, y los S.^{ors} consellers presa dita carta de ma del secretari nols aparegue desclourer aquella per lo que lo sobre scrit de aquella anava dirigit als S.^{ors} consellers y consell de bons homens, y axi manaren encontinent que fos cridat lo consell de cent pera que en aquell se pogues legir dita carta per veurer y entendrer lo que en aquella estava contengut, y tambe per veurer lo que se havia de fer en lo reparo del agravi que les dites galeres havien fet a la ciutat en esser entrades y estar surgides en lo moll sens haver tirat ni saludat la ciutat, y encontinent procuraren en que mossen Miquel Ferrer militar y mossen Jaume Vila ciutada honrat anassen de part dels S.^{ors} consellers al dit S.^{or} duc de Feria pera dir li com los S.^{ors} consellers no podien anar en sa casa per no saber lo que contenia dita letra fins a tant que aquella fos estada legida en lo consell E per lo S.^{or} duc de Feria los fonc respost segons ells referiren «que estava bien, y que procurassen de tener luego el consejo» y encontinent los S.^{ors} consellers atapats com dit es vingueren en la present casa pera congregar dit consell y estant aplegantse lo consell, vingueren en la sala gran de la present casa ahont estaven los dits S.^{ors} consellers sperant los del consell, don Ramon Doms y un capita de les dites galeres dient als dits S.^{ors} consellers com ells venien alli de part del S.^{or} don Carlos Doria per dir com lo dit S.^{or} don Carlos Doria havia tingut ha be de fer entrar les galeres de nits per no tenir ocasio de haver de fer tirar la artilleria de les dites galeres per haver sabut la mort de nostron rey y señor, com lo tirar de la artilleria sien senyals de alegria, y que si als S.^{ors} consellers los aparexía que no obstant la nova de la mort de sa ma.^{t} les dites galeres haguessen de tirar la artilleria, que ell la faria tirar y que de aço ell sen descarregava y que en aço ell faria allo que los S.^{ors} consellers voldrien sols obrissen lo portal, perque tenien necessitat les galeres de provehir se de moltes coses desta ciutat E per los S.^{ors} consellers los fonc dit y respost que les galeres se alsassen alt a mar y fessen salva ab la artilleria com tenen de costum, y que ells los farien obrir lo portal, y que no tenian pera que pendrer ocasio de no tirar per la mort de sa

ma.^{t} , que de aquella non estaven dits S.^{ors} consellers certificats per no haver encara desclosa dita letra, y que si per axo havien dexat de tirar que lo die abans tenien obligatio de enviar una barcha davant donant raho com les dites galeres venien y volien entrar de nits y no tirar per causa de la mort de sa ma.^{t}, y que ells no podien fer obrir lo portal sens determinatio del consell, y dits S.^{or} don Ramon Doms y lo capita de galeres digueren que ells desijaven donar en tot contento anaquesta ciutat y que no volien sperar la resolutio del consell sino que lo capita, pus tenia orde del dit S.^{or} don Carlos Doria sen aniria encontinent a les galeres y com ab altres occasions tiraven dues pesses quiscuna galera, ara faria que cada galera tiras tant solament una pessa, y axi dit capita sen ana a les dites galeres y les feu alsar fora del moll y levar les tendes, y feu tirar a quiscuna galera una pessa de artilleria saludant a la ciutat, y lo baluart de Migjorn encontinent torna les saluts tirant dos o, tres pesses E fet lo sobredit manaren los S.^{ors} consellers que lo portal fos ubert, dexant entrar y exir tots los mariners moros y soldats de dites galeres. — E apres a les tres hores despres dinar convocat y congregat lo consell de cent, fonch desclosa y legida la dita letra en presentia de tot lo consell, la qual es del tenor seguent

Trista nova de la mort de la mag.^{tat} real del rey don Felip segonde aquest nom y senyor Ntre. y nominatio feta per lo rey D. Felip tercer de aquest nom son fill y successor, de la persona del Sr. duc de Feria en loctinent y capita general de aquest principat, y algunes dificultats ques oferiren en la admissio de son real privilegi.

«*A los amados y fieles nuestros los consellers consejo y hombres buenos de la nuestra ciudad de Barcelona*

El Rey

Amados y fieles nuestros, Domingo a 13 del presente mes fue Dios servido de levar para si al rey mi padre y señor que haya gloria, haviendo recebido todos los sagramentos de la iglesia con su acostumbrada devotion, y su fin ha sido tan catholico y exemplar como su vida, y mi sentimiento como la perdida de tal padre y señor, que las obligationes naturales de hijo las acrescento con beneficios mas que de padre, y no se les tienen menores los de esse mi principado pues tantos años los governo y conservo en religion pas y justitia, con augmento particular y general de los naturales del. Doy hos quenta desse successo para que lo sepays como es justo, y que en essa mi ciudad hagays la demostration publica de lutos y honras tanto maior que en semejantes casos se ha acostumbrado, quanto la occasion presente

lo es de todos los de los siglos passados, pidiendo a nuestro señor su descanso eterno y que mis actiones enderesse a su sancto servitio y al bien universal de mis reynos y vassallos, y al de esse principado particularmente que jo tanto amo y estimo, como su divina ma.t sabe que deseo. asertar ha daros la satisfacion que mereceys, vassallos tan fieles y leales como vosotros soys, y en el entretanto que doy asiento y me desembaraço de las cosas destes mis reynos para ir ha visitar essa provintia por mi persona, he mandado al duque de Feria como rey y señor natural que soy desse mi principado, que en mi nombre haga el oficio de mi lugartiniente y capitan general en virtut del privilegio que le he mandado despatxar firmado de mi real mano y despatxado con las solemnidades que se acostumbra, mando hos que le accepteys y obedescays como bien soleys, y sed cierto que en dando lugar los negocios destos reynos que espero sera con mutcha brevedat, sin perder tiempo ire, placiendo al señor ha visitar esse principado, y el juntar se el amor que hos tengo y conplir con mis obligationes con mi gusto y contento hos asseguro bastantamente que no abra dilation de concideration, y agora no se podria hazer sin atropellar lo de aca y de alla sin conseguir el fruto que deveys sperar de mi ida en todo lo que fuere bien y acrescimiento de los naturales desse ditcho principado, como mas particular hos lo dira el duque de Feria al qual dareys entera fe y credito en todo Data en Torre de Lodones XVIJ de setiembre M.D.LXXXXVIIJ.

Yo el rey

V.t Frigola vice cancellarius
V.t Comes generalis thesaurarius
V.t Covarruvies Regens
V.t D. Petrus Sans fisci advocatus

V.t Batista R.ns
V.t Clavero R.ns
V.t Guardiola R.ns

Gassol secretarius.»

La qual letra legida en plen consell y feta desliberatio que les obsequies de sa mag.t y dols fossen fets com es acostumat fer en altres occasions passades, segons se feu per lo emperador Carlos quint y per la reyna dona Anna muller del dit S.or rey, y encara ab mes avantatge si aparexera als dits S.ors consellers, y que lo gasto se fara sie pagat del compte mes despedit, fonc desliberat per lo consell que per quant dits S.ors consellers

eren estats enviats a demanar per lo secretari del S.or duc de Feria pera tractar ab ells algunes coses acerca del contengut en dita letra, fonc feta desliberacio que per quant en lo consell nos trobaven presents sino tantsolament tres consellers per esser mort lo quart y estar malalt lo en cap, que lo S.or conseller segon acompanyat de promens ab ses gramalles de dol y ab los caperons al cap anassen en casa del dit S.or duc de Feria per entendrer lo que volia dir y explicar als S.ors consellers, y axi arribats en sa casa trobaren al S.or duc de Feria dins de una instantia petita que es junt al terraple, vestit ab una gramalla de dol y ab lo capero posat sobre del cap, hi dient li lo S.or conseller segon com ell venia aqui per part dels dits dos altres consellers y de tot lo consell de cent pera entendrer lo que manava sa Ex.cia, pera que ell ho pogues dir y representar als altres dos consellers y consell de cent que restaven congregats en la casa de la present ciutat E per lo S.or duc de Feria li fonc respost que sa ma.t li havia fet merce ara de nou de anomenar lo per son loctinent y capita general en aquest principat de Cathalunya y havia rebut lo privilegi real, lo qual entenia enviar aquest despres dinar per son secretari al consell de cent pera que vist y reconegut aquell lo acceptassen y ell pugues jurar en la forma acostumada per lo que lo real consell estava parat, y despres de haver sabuda la nova certa de la mort de sa ma.t nos feye cosa alguna y que ell tenia per molt cert que tota aquesta ciutat havia sentit molt la mort de son rey y señor, y que ell tenia cartes de sa ma.t ab quel avisava que ell vindria en tenir ocasio a visitar aquestos seus regnes y en particular aquesta ciutat, y que poria ser que dins breu temps se vindrien ha convertir en alegries y regosijos ab sa vinguda y de la serenissima reyna que se spera ha venir de les parts de Italia E feta dita resposta dit S.or conseller segon ab los promens quel acompanyaven sen tornaren y referiren la dita resposta en lo consell, la qual entesa per lo consell fonc desliberat que la admissio fahedora del S.or duc de Feria en loctinent general, no obstant que sa ma.t no haje jurat en la present ciutat conforme es obligat en virtut de constitutions del present principat, y tot lo que convindria fer ha cerca de dit negoci fos comes als S.ors consellers y vint y quatre persones ço es sis de quiscun estament, ab que apres hans de la resolutio fos referit en lo consell, com mes largament esta contengut en dit consell ahont son

Loctinent. Nou jurament.

continuades les persones elegides per dit negoci, y continuant se lo consell vingueren en aquell lo mag.[ch] micer Salvador Fontanet doctor en drets y regint la real thesoreria y lo sacretari Olzina de part del S.[or] duc de Feria y aportaren dit privilegi lo qual amostrat en sa propria forma, dexaren copia de aquell en ma dels dits S.[ors] consellers per haver de aportar aquell als S.[ors] diputats del general de Cathalunya, pregant al consell volguessen mirar y regonexer dit privilegi ab diligentia per que convenia axi al servey de Deu y de sa ma.[t] y benefici universal de tot lo present principat E per los S.[ors] consellers los fonc respost que ells ho procurarien ab tota la diligentia posible.

DIVENDRES XXV. — Dit dia havent de anar los S.[ors] consellers al dol en la casa del sobre dit Sor Francesc Comelles conseller quart defunct, per ferse lo capdany, no pogueren anar al dit dol per haver de aplegar aquell matí les vint y quatre persones elegides lo dia abans per lo consell de cent per lo que lo S.[or] duc de Feria havia enviat mossen Olzina son secretari en casa del S.[or] conseller segon per estar malalt lo cap pera fer li ha saber com ell volia y entenia anar a la seu a les deu hores pera prestar lo solit jurament com tenia de obligatio, y que ell y los altres consellers procurassen de anar hi asistir al dit jurament com tenen de pratiga y costum, y axi enviaren dits S.[ors] consellers lo sots sindic a la casa del S.[or] Comelles pera dir a la S.[ora] viuda Comelles y als que tenien alli lo dol la causa per la qual dexavan de anar y quels tinguessen per scusats, y que per part de aquesta ciutat se oferien promptes y aparellats de fer tot allo quels convindria com si fora viu lo S.[or] Comelles. — Dit dia a les deu hores tocades estant congregats los S.[ors] consellers y vint y quatrena eligida en la sala gran del consell de cent, enviaren ab embaxada al S.[or] Pere Auzias Marc y S.[or] Julia de Navel al dit S.[or] duc de Feria pera suplicar lo fos servit porrogar lo jurament per altre dia per lo que estaven aplegats ells S.[ors] consellers y les persones de la vint y quatrena elegides per lo dit consell de cent los advocats de la casa y altres advocats que per dit efecte havien aplicats pera veure lo modo y forma ques havia de tenir, axi en acceptar lo privilegi del dit S.[or] duc de Feria, y al jurament que ha de prestar no avent jurat encara la ma.[t] del dit nostron rey y señor, ab lo modo y forma que ha de jurar conforme les constitutions de Cathalunya, y si en aço se oferexen dificultats algunes de con- Loctinent.

trafactions de constitutions de Cathalunya privilegis de la present ciutat, o, altres dificultats E per lo dit S.^{or} duc de Feria fonc respost a la dita embaxada que en aquestes hi havia molt poca dificultat per lo que ell les havie consultades ab persones doctes hi li havien dit noy havia constitutions ni drets en contrari ans be hi havia alguns exemplars en confirmatio de sa pretensio, empero per complaure als dits S.^{ors} consellers ell detindria la prestatio de son jurament fins dema a les deu hores, la qual embaxada y resposta per los matexos embaxadors per orde dels dits senyors consellers y vint y quatrena fonc reportada encontinent als dits S.^{ors} diputats en lur consistori, pera servar la correspondentia que les dues cases han de tenir en semblants ocasions E poc apres vingueren en la present casa lo noble don Francisco de Erill y mossen Miquel Doms ciuteda honrat tramesos ab embaxada per part dels dits S.^{ors} diputats, dient als dits S.^{ors} consellers que per lo que los S.^{ors} diputats desijaven assertar molt aquest negoci y perque les dues cases millor puguessen pendrer la resolutio qual conve, los aparexia convindria que los advocats desta casa se iuntassen ab los advocats de la casa de la diputatio pera que tots junts conferint entre si dit negoci, millor poguessen resoldrer y discidir aquell, als quals fonc respost que los advocats desta casa ab los altres aiuntats se aiuntarien assi a la una hora despres dinar y que se donas orde als advocats de la diputatio vinguessen en la present casa pera tractar y conferir entre ells sobre lo negoti. — E apres a les dues hores despres dinar convocats los dits consellers y vint y quatrena en la sala gran de la present casa, hi los advocats axi ordinaris com altres aplicats y los advocats de la diputatio baix en la instantia del consell ordinari, y tinguts entre ells molt larc parlament y colloqui sobre lo negoci y a be que los advocats de la diputatio no volguessen palesament declarar son parer, per lo que volien primer dir y declarar aquell als S.^{ors} diputats, los advocats de la present casa y altres aplicats declararen son vot y parer als dits S.^{ors} consellers y vint y quatrena dient que pus lo jurament que ha de prestar lo S.^{or} duc de Feria com ha loc tinent y capita general no obstant que sa ma.^{t} encara no haje jurat, no era contra constitutions de Cathalunya ans era segons disposisions de dret comu, y sobre aço se eren trobats alguns exemplars en favor de la pretensio del dit S.^{or} duc de Feria, que per tant aconsellaven a la ciutat devia donar loc y assistir al dit

jurament ab les protestations empero acostumades y altres, segons aparexera convenir, y aconsellaven tambe que la ciutat responent a la letra de sa ma.[t] devia fer embaxada a sa ma.[t] pregant lo se servesque de venir ha visitar aquest seu principat ab tota la brevedat posible, conforme ab sa letra se ofereix. — E feta la relatio per los dits advocats, vingue altra vegada en la present casa lo secretari Olzina de part del S.[or] duc de Feria dient als S.[ors] consellers que dit S.[or] duc de Feria havia determinat de anar a la seu a jurar dema a les deu hores, al qual fonc respost que per esser hora ja molt tarda y no convenir sobre la nit aiuntar lo consell de cent y no poder ells ni la vint y quatrena resoldrer lo negoci sens donar primer raho al consell de cent, que manarien juntar aquell pera dema demati y alli se resolria lo fahedor, y que suplicaven a sa Ex.[cia] fos servit sobreseure lo dit jurament fins ha dema al despres dinar, la qual resposta donada per dits S.[ors] consellers y vint y quatrena fonc desliberat que fos feta embaxada per los matexos embaxadors als S.[ors] diputats avisantlos de la resolutio que havian feta los dits S.[ors] consellers y vint y quatrena inseguint lo parer de lurs advocats, y del que per lo secretari Olzina ultimadament los ere estat dit de part del S.[or] duc de Feria, los quals tornats de la embaxada referiren que los S.[ors] diputats havien respost que los advocats de aquella casa eren conformes ab lo vot y parer dels de aquesta casa, e, que per tant pera ordenar les salvetats y protestations que se havien de legir en lo jurament del S.[or] duc de Feria, que los advocats de aquesta casa anassen dema demati a la casa de la diputatio pera conferir entre si y ordenar les protestations en lo modo ques han de fer en benefici de la present ciutat y de aquest principat de Cathalunya, y axi manaren dits S.[ors] consellers que fos cridat lo consell de cent pera dema a les sis hores demati y que los advocats de la present casa y altres aplicats anassen dematí a la dita casa de la diputatio pera que fassen y ordenen les protestations se hauran de fer entre tant que lo dit consell se junta, pera que vistes y legides aquelles lo dit consell pugue determinar lo fahedor.

DISAPTE XXVJ. — En aquest dia se tingue consell de cent ha cerca de la admissio del privilegi del dit S.[or] duc de Feria hi del jurament havia de prestar, ahont fonc resolt que atesa la conformitat es estada entre los advocats de la present casa y altres aplicats y los advocats de la casa de la diputatio a cerca dels

duptes a ells donats per part de la ciutat, fonc desliberat que sia admes lo dit privilegi y que los señors consellers sien presents hi asistesquen a la prestatio del jurament que ha de fer lo S.^{cr} duc de Feria conforme han acostumat, y que al dit jurament per lo sindic de la ciutat sien fetes y legides les protestations que son estades ordenades per los dits advocats, les quals son buydades en lo libre, o, registre dels consells de dit any a dita jornada. — Lo qual consell de cent tingut y celebrat y feta la desliberatio y conclusio alt continuada, los S.^{ors} consellers enviaren al dit S.^{or} duc de Feria dos embaxadors ço es mossen Auzias Marc militar y mosen Julia de Navel ciuteda, pera dir li com lo savi consell de cent havia desliberat que los S.^{ors} consellers assistissen al jurament de sa Ex.^{cia} segons ab ell mateix y altres loctinents era acostumat, ab les salvetats y protestations que havien ordenades los advocats de la present casa y los de la diputatio tots conformes, y que perço fos servit de assenyalar la hora que lo jurament se havia de prestar pera que poguessen dits S.^{ors} consellers anar a sa casa per acompanyar lo, pero que fos servit advertir que ha causa de anar ab lo dol y cap cubert, no podien anar sino a peu y fentse aportar les faldes per sos criats, y tornats dits S.^{ors} embaxadors digueren que pera les quatre hores despres dinar entenia jurar y que rebria merce estiguessen pera dita hora los S.^{ors} consellers a punt, y assenyala que no gustava que anassen ab la falda alta y que lals aportassen criats en sa presentia E lo despres dinar de dit dia havent conferit los S.^{ors} consellers entre sí y los advocats de la present casa la occorrent dificultat, determinaren de enviar micer Jaume Dalmau advocat extraordinari de la ciutat y a micer Hieronym Fivaller subrogat en loc y per malaltia de micer Hieronym Guialmar advocat ordinari de la casa, ha tractar ab lo secretari del dit S.^{or} duc de Feria mossen Gabriel Olzina per estar lo S.^{or} duc de Feria en consell ab totes les tres sales, al qual digueren que per no poder anar los S.^{ors} consellers sino ab la falda alta desde casa del S.^{or} duc de Feria a la seu ells eren anats alli pera fer ho entendrer a sa Ex.^{cia}, y essent entrat dit secretari Olzina en lo consell y feta relatio al S.^{or} duc de Feria del que li ere estat per micer Dalmau y micer Fivaller de part de dits S.^{ors} consellers advertit, hisqueren del consell los mag.^{ichs} S.^{ors} micer Josef Mur regent la real cancellaria y micer Joan Castello advocat fiscal patrimonial y doctor de la real audientia

Jurament del Sr. duc de Feria loctinent general novament creat per lo serenissim senyor don Felip, rey y senyor nostro tercer de aquest nom.

civil, y feren entrar dits micer Dalmau y micer Fivaller en la instantia ahont acostuma lo R.^{nt} S.^{or} canceller tenir audientia, y apres de haver discorregut los uns y los altres lo dit negoci, y advertides per part del S.^{or} duc de Feria algunes considerations per les quals no devien los S.^{ors} consellers anar en sa presentia ab falda alta, y respost per dits micer Dalmau y micer Fivaller que lo dia del soterrar del S.^{or} bisbe la havia aportada lo S.^{or} conseller en cap alta anant al seu eostat, aparia noy havia dificultat, y havent respost lo dit mag.^{ich} micer Castello que axo era lo pijor, se resolgueren y prengueren apuntament entre tots de que los S.^{ors} consellers sen anassen desde casa la ciutat a la seu y que en lo altar maior sperassen al S.^{or} duc de Feria, y que sols lo hisquessen ha rebrer desde son assiento fins a la porta de la reixa del altar maior ab la falda arrestrant conforme ell aniria, y axi mateix apres de haver jurat lo acompanyassen fins a la porta de dita reixa y no mes, y presa aquesta resolutio tornaren a la casa de la ciutat ahont estaven dits S.^{ors} consellers sperant los, y entes per los S.^{ors} consellers lo consert y apuntament que era pres, a les quatre hores y mija, sen anaren a la seu y pujats al altar major y feta oracio se assentaren a la part del evangeli, y sperant al S.^{or} duc de Feria lo qual poc apres vingue acompanyat del S.^{or} marques de Aytona y de molts cavallers y del Regent la cancellaria y doctors del consell real, y en ser entrat dins lo portal maior de la seu dexa anar la falda de la gramalla que aportava y ab lo cap cubert y falda rossegant tira envers lo altar maior passant per mig del cor, anant al seu costat a la part dreta lo dit senyor marques de Aytona ab altra gramalla, ab lo cap cubert y falda rossegant, hi a la part squerra lo mag.^{ich} micer Josef Mur regent la real cancellaria ab la cota, o, roba que sol aportar ordinariament, lo que aparague molt mal a tots los quiu veren, y tras dell anaven tots los doctors del consell real ab ses cotes, o, robons que solen aportar de ordinari, y arribat lo S.^{or} duc de Feria al altar maior entrant per la porta que es devers la segrestia, lo hisqueren ha rebrer los S.^{ors} consellers fins cerca de la dita porta de la reixa del altar maior, hi feta oracio y prestat lo jurament ab les protestations y salvetats que foren legides, sen ana dit S.^{or} duc de Feria per la porta que es devers lo orgue, fins a la qual lo acompanyaren los S.^{ors} consellers sens exirse may dits S.^{ors} consellers ni al venir ni al anarsen lo S.^{or} loctinent general del altar maior, en lo qual assentats en son loc

que es a la part dreta del evangeli, speraren que fos pujat de la capella de S.ta Eulalia ahont ere abaxat per fer oracio com se acostuma, y essent pujat lo S.or loctinent general dits S.ors consellers sen anaren per lo portal de la Pietat que es endret de la font, travessant per lo carrer de Paradis pera no encontrarse ab lo S.or loctinent general, sen tornaren en la present casa y lo S.or loctinent general hisque per lo portal maior, y axi fonc acabada la cerimonia del jurament. Deu lo deix ben governar al seu S.t servey. — Aqueixa mateixa tarda entengueren los S.ors consellers en despatxar pera sa ma.t lo correu de la ciutat ab cartes de avis de tot lo que se era fet, encara que no parti fins lo endema que ere diumenge, per algunes ocasions y respectes que se oferiren.

Mort del Sr. Miquel Joan Pons conseller en cap.

DIUMENGE XXVIJ. — Festa de S.t Cosme y S.t Damia. — En aquest dia parti per la posta Miquel Colomer correu de la present ciutat, despatxat per los S.ors consellers pera sa ma.t ab cartes de avis de tot lo sobredit. — Dit dia nostre S.or fou servit a les deu hores de la nit, de aportarsen de aquest mon al altre la anima del mag.ich S.or Miquel Joan Pons donzell, lo any present conseller en cap de la present ciutat *cuius anima requiescat in pace.*

DILLUNS XXVIIJ. — Dit dia demati fonc fet ha saber per part del S.or Francesc Pons donzell als S.ors consellers, la mort del dit S.or Miquel Joan Pons son pare, lo qual ere mort lo vespre abans a les deu hores de la nit E poc apres per los dits S.ors consellers foren enviats mossen Joan Sala sindic y per absentia del sots sindic mossen Steve Gilabert Bruniquer altre dels aiudants de la scrivania maior a la casa del dit S.or conseller defunct, pera saber ab lo S.or Francesc Pons son fill com y ab quina manera y en quina sglesia y en quina hora entenien soterrar al dit S.or conseller defunct, pera que per part de la ciutat se pogues fer tot allo que en semblants sepultures de consellers defuncts se sol fer E per lo dit S.or Francesc Pons los fonc dit y respost que ell besave les mans als S.ors consellers per lo bon recort que havien tingut, y que ell entenia fer soterrar lo cors del dit S.or son pare conforme sa conditio y sens pompa en la sglesia parrochial de S.t Miquel lo endema que seria diumenge (1) y que de la hora ell los manaria avisar. — Dit dia a

(1) Dimarts.

les quatre hores despres dinar anaren los S.ors consellers ha visitar lo S.or duc de Feria loctinent de sa ma.t com solen fer en la nova vinguda dels S.ors loctinents generals, encomanant li aquesta ciutat y lo exercici de la justitia, los quals anaren vestits ab les gramalles de dol y ab los caperons al cap acompanyats de tots los oficials de la present casa, los quals anaven tambe ab gramalles ab los caperons al cap y anaren sens promens, axi per lo dol com per no trobarne que tinguessen gramalles ab falda, lo qual trobaren dins la instantia petita del terraple vestit ab gramalla de dol y ab lo capero al cap, la qual visita li havian de fer lo dia apres del jurament y per esser diumenge nos pogue fer.— Dit dia a les sis hores de la tarda estant los S.ors consellers ohint les completes de S.t Miquel dins la tribuna, vingueren lo S.or Galceran Albanell y lo S.or T. Copons de part del sobredit S.or Francesc Pons pera fer ha saber als dits S.ors consellers com lo endema que ere diumenge (1) entenia fer soterrar lo cors del dit Miquel Joan Pons son pare a les deu hores y mija, que seria apres del ofici maior en la sglesia parrochial del archangel sanct Miquel, y que suplicaven als dits S.ors consellers fossen servits a la dita hora de anar ha sa casa pera tenir lo cap del dol com es pratiga y costum E per lo S.or conseller segon los fonc respost que ells procurarian de fer tot allo que tenen obligatio de fer.

Festa de S. Miquel. Soterrament del conseller en cap.

DIMARS XXVIIIJ. — En aquest dia per causa del dol que la ciutat te axi per la mort de sa ma.t com per la mort del S.or conseller en cap, no anaren los S.ors consellers ha ohir lo ofici a la sglesia parrochial de S.t Miquel, y a la hora pera la qual foren convidats anaren los tres consellers ço es segon ters y quint vestits ab gramalles de dol y ab los caperons al cap axi ells com tots los oficials de la casa quels acompanyaven, en la casa del dit S.or conseller en cap defunct hi tingueren alli lo cap del dol ab aquesta forma, que seye en la primera cadira lo S.or don Joachim Çarros y de Centelles comte de Quirra, y a la ma dreta de dit S.or comte se asenta lo S.or conseller segon, y a la ma squerra lo S.or conseller ters y apres entre lo dit S.or conseller segon y S.or conseller quint feren assentar lo S.or Francesc Pons fill del dit S.or conseller en cap defunct, y estigueren alli los S.ors consellers fins que foren tornats de les misses, y apres

(1) Dimarts.

per (esser) prop de una hora apres migdia no tornaren en la present casa conforme tenien obligatio sino que quiscu de ells sen torna en sa casa, y fonc soterrat en la dita sglesia de S.t Miquel per tenir alli lo seu vas.

DIMECRES XXX. — Festa de S.t Hieronym. — En aquest dia per estar ocupats los S.ors consellers en provehir y consertar algunes coses necessaries per raho de les obsequies y funeraries se han de fer per la mort de sa ma.t, no pogueren anar a tenir lo dol com tenien de obligatio en la casa del dit S.or conseller en cap defunct.

OCTUBRE

DIJOUS I. — En aquest dia anaren los S.ors consellers vestits ab ses gramalles de dol y ab los caperons al cap per causa del dol aportaven de sa mag.tat, acompanyats ab los officials de la present casa vestits ab ses gramalles y ab los caperons al coll, en casa del S.or Miquel Joan Pons quondam conseller en cap de la present ciutat, per tenir alli lo dol per esser lo dia del capdany, ahont estigueren tenint dit dol per spay de mija hora o, cerca, e, apres sen tornaren en la present casa pera tractar algunes coses que feyen a tractar acerca de les funeraries y capell ardent se han de fer per la mort de la mag.tat de nostron rey y senyor, hi foren aconsellats dits S.ors consellers que no tornassen en la present casa ni anassen per la ciutat fins als tres dies ques tindra lo dol en la present casa, per lo ques troba ses servat axi en altres semblants occasions en los libres del serimonial, advertintlos que si en lo entretant se oferiran alguns negotis per los quals se deguen aplegar dits S.ors consellers, se poden aplegar en casa del S.or conseller segon anant alli atapats ab sos arraruelos (1) y sombreros, per donar mes sentiment al poble del dol y pezar tenen de la dita mort de sa mag.tat

Capell ardent fet per la mort del Sr. rey.

DIVENDRES VIIIJ. — En aquest dia se feu lo capell-ardent, y axi tot lo que passa en aquell dia y en los tres precedents dies del dol se tingue en la present casa, y en tot los altres dies precedents se dexa de continuar en lo present dietari per estar ja continuat molt largament en lo libre quint de les serimonies de

(1) *Herreruelo* ó ferreruelo, especie de capotet o sobrerroba de aquell temps.

la present ciutat, y tambe lo que passa lo dia seguent en la casa de la diputatio ahont per los S.ors diputats fonc feta altra capella ardent.

Festa del Angel custodi. Ceremonia del dol.

DIUMENGE XJ. — En aquest dia se feu en la seu la festa del angel custodi, y abans del offici se feu professo per dins de la seu y per les claustres per que plovia, y noy anaren los S.ors consellers per que eren dins los trenta dies que han de aportar les gramalles del dol ab falda alta, dins los quals trenta dies no poden anar a ohir lo offici ni missa baxa ab dites gramalles publicament, sino que han de anar en los dies de festas atapats ab arraruelos y sombreros, y en los dies fayners poden venir en la present casa ab les dites gramalles de dol durant los dits trenta dies, y passats aquells han de aportar les gramalles rodones de dol que la ciutat acostuma de fer, ab sos enforros de vellut negre.

Oficial del llibre major de la Taula: extraccio. Oficial del dret del peix: extraccio. Portaler: extraccio.

DIMECRES XIIIJ. — En aquest dia se tingue trentenari, y fonc extret mossen Francesc Vilardaga mercader en lo offici del libre major de la taula, lo qual vagava per mort de mossen Francesc Comelles quondam, y mossen Joan Carles notari real en hu dels officis del dret del peix, y Felip Ros en portaler, los quals apres tots renuntiaren.

DIVENDRES XVJ. — En aquest dia a les onze hores demati lo S.or conseller segon micer Montaner, acompanyat ab tres homens de la vuytena dels forments, ana ab embaxada de part dels altres señors consellers y vuytena en casa del S.or loctinent lo qual fonc trobat dins la instantia petita del terraple, e, li fonc dit y suplicat que per lo que aquesta ciutat estava de present ab molta gran penuria de forments, ha be que se fossen fetes moltes diligenties per poder ne traure del regne de Arago ahont ne havia mes abundantia que dins lo present principat de Cathalunya, y com ells dits consellers y vuytena de forments tinguessen obligatio y vingues ha lur carrec tenir provehida aquesta ciutat de totes les provisions necessaries, axi per la vinguda de les persones reals se entenia havia de esser en la present ciutat abans de molt temps, per ço suplicaven ha sa Ex.cia fos servit scriurer ha sa ma.t fos servit manar se pogues exequutar una licentia de traurer quatre milia cafissos que son deu milia corteres, que per la ma.t del rey don Felip nostron señor que sia en gloria, ere estada donada anaquesta ciutat ans que moris, a la qual licentia per part dels diputats del dit regne de Arago se feye alguna contradictio, y encara de mes summa si mes sen

poria traurer per la necessitat tant gran y tant urgent com la present (ciutat) ne tenia, y tambe per que sa Ex.[cia] fos servit manar desembargar unes barques que per part de aquesta ciutat eren estades trameses per carregar uns forments que la dita ciutat tenia comprats en Rossello, com se entengues que dites barques y tots los altres vexells que eren anats pera carregar forments y altres provisions per orde de sa Ex.[cia], eren estats enbargats per haver de carregar certes provisions, y per lo que la ciutat per la necessitat que tenia volia y entenia fer comprar algunes summes de forment en Rossello, sa Ex.[cia] fos servit no donar licentia pera que se pogues comprar ni traurer forments de Rossello que primer la ciutat no hagues comprat alli alguna bona summa E totes les sobre dites coses se li suplicaven molt de veres per part de aquesta ciutat per la gran necessitat que vuy se li oferia de forments, a la qual embaxada fonc respost per dit S.[or] loctinent general que ell encontinent faria la dita carta per sa ma.[t], encarregant li molt la necessitat que aquesta ciutat te no sols de poder traurer del regne de Arago los dits quatre milia cafissos, mes encara molt mes summa, y que ell havia donat orde que embargassen totes les barques y vaxells que arribarien ha Rossello per poder treginar una summa de forments que tenia dins lo castell de Perpinya, la qual se anava molt gastant y consumint, y ferla aportar al castell de Roses, y que pus entenia la necessitat de la ciutat ell manaria desenbargar totes les barques y altres vexells que serien alli per carregar forments de dita ciutat, y que en lo que toca ha donar licenties pera poder comprar forments en Rossello ell hi tindria particular compte, y que fins vuy ell no havia donat licenties sino ere de sinquanta, o, de cent corteres per alguns particulars per provisio de lurs cases. — Dit dia se tingue consell de cent per passar un nou redres se era fet de coses tocants al govern y administratio del studi general de la present ciutat, y fonc tornat a fer extractio del llibre corrible de la taula en lo qual hisque Pere Joan Cellers, y per esser archiver del archiu de la taula hisque altra vegada lo mateix Francesc Vilardaga qui abans en lo trentenari ere ja exit en dit offici, lo qual per trobar se en dit consell se volgue aturar acort no obstant laltra vegada lo hagues renuntiat.

Studi general: nou redres.

Oficial del llibre major de la Taula: nova extraccio.

DISAPTE XVIJ. — Dit dia torna mestre Miquel Colomer correu de la ciutat (de la cort) ahont ere anat per aportar una carta a sa mag.[tat]

DIUMENGE XVIIJ. — Dit dia nos feu la festa de sanct Luc en lo studi per no poder hi anar los S.ors consellers, per esser dins los trenta dies que aporten encara les gramalles del mateix dol se havien fet per lo capell-ardent ab cua larga, dins los quals trenta dies no poden anar a ninguna festa ni serimonia, y axi fonc prorogada dita festa per al diumenge apres seguent, y axi dit dia anaren ab arraruelos y sombreros a visitar la baronia de Moncada com tenen de costum.

Festa de St. Luc.

Baronia de Moncada: Visita ordinaria.

DIMARS XX. — En aquest dia demati vingue lo secretari Olzina en la present casa hi dona (de part) de sa Ex.a una carta de sa mag.tat als S.ors consellers, dient que dita carta ere vinguda sota plec de sa Ex.a , y per venir lo sobrescrit als consellers y consell de bons homens de la present ciutat, fonc manat cridar encontinent lo consell de cent, lo qual consell congregat al despres dinar, fonc desclosa dita carta y en presentia del dit consell legida la qual es del tenor seguent

«*A los amados y fieles nuestros los consellers consejo y hombres buenos de la nuestra ciudad de Barcelona*

EL REY

Amados y fieles nuestros, por vuestra carta y la que el duque de Feria me ha scrito tengo entendido el sentimiento que con tanta razon teniades del fallecimiento del rey mi S.or y padre que haja gloria, y la voluntad y aplauso grande con que essa ciudad concurrio a jurar lo por mi lugartiniente y capitan general, que todo es claro testimonio de vestro amor y gran fidelidad y lo estimo en tan excepto (1) servitio como es razon, y es muy conforme al concepto que yo tengo dessa ciudad, y assi podreys creher que terne todo esto muy presente para hazeros el favor y merced que huviere lugar, y que me dare toda la prissa possible para visitar essa ciudad y provincia y daros este contentamiento y recebirle yo, Data en Madrid a 11 de octubre 1598.

YO EL REY

V.t Frigola vicecancellarius
V.t Comes gene.lis thesaurarius
V.t Covaruvias R.s
V.t Don Petrus Sans fisci advocatus
V.t Batista R.s
V.t Clavero R.s

Gassol secretarius.»

---

(1) Accepto.

Oficial del llibre major de la Taula: nova extraccio.

E apres, dit dia en lo consell, fonc feta extraccio del offici del libre corrible de la taula de la present ciutat e, fonc extret Jaume Losada mercader.

DIMECRES XXJ. — Festa de les vergens (1).

Festa de Sta. Eulalia.

DIVENDRES XXIIJ. — En aquest dia estaven determinats los S.ors consellers de anar a la seu a ohir lo offici com tenen de costum, y per causa del dol de sa mag.tat resolgueren lo dia abans de no aplegarse al porxo de sanct Jaume ni anar ab promens sino que quiscu de per sí sen anas de sa casa a la dita seu, y apres no fou a la dita seu al offici, sino tantsolament lo S.or conseller quint, y dit dia per esser passats los trenta dies que solen aportar les gramalles de contray ab cua larga, tragueren les gramalles rodones de raxa ab los enforros de vellut negre, los quals fa fer y paga la ciutat, aportant encara les masses cubertes de dol.

Visita al Sr. canceller.

DISAPTE XXIIIJ. — En aquest dia a les tres hores despres dinar haguda primer hora per lo verguer, anaren los S.ors consellers acompanyats dels officials de la present casa a visitar al molt R.nt S.or Rafel de Rovirola doctor en drets y canonge de la seu de Barcelona y prior del priorat de Manlleu, lo qual poc temps fa ere estat elegit per la mag.tat del S.or rey don Felip defunct en canceller, conforme es de pratiga y costum, a be que si (2) hagues de anar tres o, quatre dies apres de haver jurat, y per causa que aportaven les gramalles ab cua larga nos pogue fer abans dita visita, aguardant fossen acabats los trenta dies y haguessen tretes les gramalles rodones de raxa, lo (3) qual S.or canceller trobaren dins sa casa, que es davant lo portal major de la seu, y al peu de la scala feu abaxar set o, vuyt homens de respecte pera rebrer als dits S.ors consellers, y apres ell hisque al cap de la scala y tots juncts sen entraren dins una instantia ahont se assentaren ab ses cadires, ço es lo S.or canceller primer, y apres los dits S.ors consellers per son orde arreu, e, apres los advocats y altres officials de la present casa, y assentats lo S.or conseller Montaner per part de aquesta ciutat li dona lo parabien de la nova electio que de sa persona ere estada feta en canceller, y li acomana la despeditio de la instantia y en particular li aco-

---

(1) Onze mil.
(2) S' hi.
(3) Al.

mana fos servit en que les causes de les confraries no fossen assumides en la real audientia sino que fossen restituhides als consellers, conforme esta disposat en molts privilegis reals concedits anaquesta ciutat E per lo dit S.^{or} canceller fonc respost que ell en totes les occasions procuraria de valer y afavorir anaquesta ciutat conforme veurien per la obra, y que en lo que tocava a les causes de les confraries ell hi tindrie tot lo mirament que convindria, y despedint se dits S.^{ors} consellers, lo dit S.^{or} canceller los acompanya fins al cap de la dita scala y apres los feu acompanyar per los mateixos quils havien exits a rebrer fins al sol de la dita scala.

Festa de St. Luc en lo Studi.

DIUMENGE XXV. — En aquest dia anaren los S.^{ors} consellers al studi a ohir lo offici per fer se la festa de St Luc, hi noy sonaren los trompetas ni tampoc los menestrils quant arribaren dits S.^{ors} consellers per causa del dol de sa mag.^{tat}, mes lo offici se feu ab dits menestrils.

DILLUNS XXVJ. — En aquest dia a les nou hores demati envia sa Ex.ª per son secretari una carta de sa mag.^{tat} als S.^{ors} consellers, la qual en lo sobrescrit venia dirigida als consellers y consell, y per obrir y legir aquella fonc manat tocar a consell, lo qual congregat al despres dinar, fonc uberta y legida dita carta en presentia del dit consell, la qual es del tenor seguent

«*A los amados y fieles nuestros los consellers y consejo de hombres buenos de la nuestra ciudad de Barcelona*

EL REY

Amados y fieles nuestros, al duque de Feria mi lugartiniente y capitan general scrivo que de mi parte hos diga la resolution que he tomado en mi partida y en ir a jurar a essa ciudad y casarme en ella, y lo que acerca desto y otras cosas se havia de hazer, y assi remetiendo me a ello en esto, no terne que dezir mas de encargaros que dando le entera fe y crehensa, hos mostreys en la exeqution y complimiento dello lo que jo confio y haveys acostumbrado, y tanto mas en esta occasion pues lo deveys todo al amor que hos tengo y deseo de favorecer y hacer merced a essa ciudad en todo lo que le tocare y fuese de su

beneficio, como lo merece su gran fidelidad y buenos servitios. Data en Madrid a 20 de octubre 1598.

YO EL REY

V.t Covaruvies vicecancellarius
V.t Comes generalis thesaurarius
V.t Guardiola R.s
V. Don Petrus Sans fisci advocatus
V.t Batista R.s
V.t Clavero R.s

Gassol prothonotarius.»

La qual carta de sa mag.tat legida y comesa, se desaplega lo dit consell sens proposar se en aquell cosa alguna. E apres encontinent los dits S.ors consellers acompanyats dels officials de la present casa y de moltes altres persones, havent hagut hora per hu dels verguers quey fonc trames, anaren en casa del S.or loctinent general lo qual trobaren ab molts cavallers dins una sala o, instantia que trau les finestres al carrer Ample pera quels explicas la fe y crehensa que tenia en la letra que havia rebuda de sa mag.tat E per dit S.or loctinent general los fonc dit com tenia rebuda una letra de sa mag.tat per lo correu que ere arribat ahir de cort, ab la qual lo avisava com als deu del mes de nohembre estava sa mag.tat resolt de partir se de Madrid per venir a esta ciutat pera jurar y per passar son casament, y fer les festes del dit son casament, y que ab ell vindria la sere.ma infanta dona Isabel sa germana y que vindrian per Arago, y que procurassen de apercebir se fent li lo recebiment que aquesta ciutat ha acostumat fer a sos reys y senyors en la primera entrada que fan en la present ciutat, y que vindria com se acostuma al monastir de Valldonzella, y que si alguna dificultat se oferia en lo recebiment que la tractassen ab ell pera que tot se pogues fer ab conformitat, y que procurassen ab diligentia que la ciutat per dita vinguda estigues molt ben provehida de forments ordis y sivades carns y totes altres provisions necessaries, de manera que les persones que vindrien assi per acompanyar a sa mag.tat trobassen totes les provisions necessaries ab lurs commoditats y sens crexer los los preus, E per lo S.or conseller Montaner li fonc respost que ells per part de aquesta ciutat besaven les mans a sa Ex.a de la merce los havia feta, en haver los fet asaber lo intent que sa mag.tat te de venir a visitar esta sua ciutat, y que en lo que tocava al recebiment de sa

Sobre venguda de S. M.

mag.^{tat} aquesta ciutat faria ab molt gran compliment tot allo que te acostumat fer en semblants recebiments y entrades de sos reys, y en lo que toca a les provisions ells procurarien de fer ab la diligentia possible tot allo que convindria en que la dita ciutat estigues provehida de totes les provisions necessaries y ab la millor commoditat que porien, conforme lurs predecessors han acostumat fer en semblants occasions, y fet son degut acatament dits S.^{ors} consellers sen tornaren en la present casa.

DISAPTE XXXJ. — En aquest dia los S.^{ors} consellers feren venir los promens de totes les confraries de la present ciutat, avisant los hi fentlos asaber com la vinguda de sa mag.^{tat} seria molt prest, y ques posassen tots apunt fent los entramesos que solen en la primera vinguda de son rey y S.^{or}, al temps que esta en lo cadafal que se li fa al pla de sanct Francesc lo dia que entra en la present ciutat.

NOHEMBRE

Festa de tots los sancts.

DIUMENGE I. — En aquest dia anaren los S.^{ors} consellers a la seu sens promens y sens aplegarse al a plassa de St Jaume, per causa del dol aportaven de sa mag.^{tat}

DILLUNS IJ. — Dia de la commemoratio dels defuncts.

Aniversari del Rey en Jaume.

DIMARTS IIJ. — En aquest dia anaren los S.^{ors} consellers a la seu per ohir lo aniversari y sermo del rey en Jaume, lo qual se sol fer quiscun any dit dia, y aportaren les gramalles de dol ab falda que acostumen aportar a la senmana sancta, y segueren a les cadires del cor que son sota la trona gran com es de costum, y feu lo sermo un pare del monastir de sancta Catharina que (s) diu fra Thomas Rocha.

Sobre venguda de la Reyna.

DIJOUS V. — En aquest dia se tingue consell de cent acerca de la vinguda de sa mag.^{tat} a la present ciutat per prestar lo solit jurament, y tambe de la vinguda per mar de la Sere.^{ma} reyna de Spanya que es una filla del archidux de Austria, la qual ha de venir assi ja sposada por procurador, per consumar lo matrimoni ab lo rey Phelip tercer de aquest nom vuy benaventuradament regnant, hi fonc desliberat que sia feta eleccio de XXIIIJ persones del dit consell, ço es sis de quiscun stament, les quals o, la major part ab los mag.^{chs} consellers tinguen special

carrec y cuydado y poder de desliberar y fer se fassen totes aquelles festes axi de alimaries com altres, y totes altres coses axi per embelliment de la present ciutat com alias quels aparaxera convenir ques fassen, per la vinguda del rey nostre S.or y S.ora reyna, los gastos de les quals coses se hagen de pagar del compte de la universitat, donant los poder y facultat a dites vint y quatre persones y a la major part de aquelles ensemps ab dits mag.chs consellers de desliberar y fer e, despendrer sobre e, per raho de les provisions y altres coses necessaries pera les dites festes e, altres coses desus dites com millor los apparaxera, cometentlos dit consell sobre les dites coses totes y sengles plenament ses veus y forses, y tal y tanta facultat y potestat qual y quanta te lo dit consell, ab tal empero que lo que los dits S.ors consellers y vint y quatre persones gastaran en dites coses no excedesca la summa de vint milia liures, E foren elegides per lo dit consell per scrutini les persones seguents ço es, per lo stament dels ciutadans y militars

Comissio pera les festes.

CIUTADANS Y MILITARS

Pere Ausias de Marc	Julia de Navel
Francesc Terre	Josef de Bellafilla
Miquel Ferrer	Hieronym Vila

ARTISTES

Anthoni Roure notari de Barcelona	Miquel Cabes
Miquel Dalmau	Benet Fonolleda
Benet Folc	Andreu Soler, tots droguers

MERCADERS

Anthoni Gori	Thomas Alba
Montserrat Lavaneres	Rafel Antic
Jaume Morillo	Joan Sobrebals

MENESTRALS

Jaume Mas sastre	Jaume Balasc matalafer
Barthomeu Vidal boter	Joan Soler perayre
Luis Bramasachs sastre	Joan Soler gerrer.

E mes fonc desliberat que sia mudada la Pescateria encontinent y ab la promptitut possible, cometent dit consell la designatio del loc ahont y la forma modo y manera se ha de fer y fabricar, als mag.^{chs} consellers y vuytena de guerra, ab que se enderroc lo tros del Rastre de la carn que estava comensat, la manobra y tot lo que procehira del dit tros de rastre se convertesca en la fabrica de dita pescateria, y tambe ab que se hagen de fer pedrissos en dita pescateria ha effecte que no si puguen tenir covens, tot lo qual gasto y fabrica de dita pescateria se hage de pagar del compte de la dita guerra.

Mudament de la Pescateria.

DIVENDRES VJ. — Dit dia anaren los S.^{ors} consellers a ohir lo offici a la seu com tenen de costum, y anaren quiscu de per si sens promens per causa del dol, y a la professo aportaren lo talem ab tres promens.

Festa de St. Sever.

DISAPTE VIJ. — En aquest dia fonc lo examen dels jovens notaris ques havien de examinar en lo any passat de 1597, hi foren examinats tres jovens ço es Francesc Sabata, Joan Soler Ferran, y Joan Grazes en virtut de la desliberatio feta per lo consell de cent se tingue a XVIIIJ del mes de dezembre del dit any, y de la sententia real donada per lo mag.^{ch} micer Jaume Pineda doctor de la real audientia a ..... del mes de octubre del corrent any, ab la qual sententia real fonc confirmada la dita desliberatio del consell de cent que per aquesta vegada fossen examinats los dits tres jovens, y que de aqui al davant no sen poguessen examinar sino dos tantsolament conforme la ordinatio antiga del collegi feta en lo any 1468.

Examen dels tres jovens notaris admesos en lo any 1597.

DILLUNS VIIIJ. — Dit dia anaren los S.^{ors} consellers ab la vuytena de guerra a visitar la Torre del cap del riu.

Visita a la Torre del cap del riu.

DISAPTE XIIIJ. — En aquest dia lo mag.^{ch} micer Phelip Dimas Montaner conseller segon de la present ciutat, constituit personalment en la instantia del consell ordinari de la present ciutat digue als altros senyors consellers com vuy demati sa Ex.ª li havia enviat en sa casa per lo secretari Olzina copia de un capitol scrit y continuat en una carta de sa mag.^{tat} que havia rebuda lo dia de ahir, feta en lo Pardo a V del corrent mes de nohembre, lo qual capitol es del tenor seguent — «Quanto al habito y vestido con que han de salir los consellers y diputados a recebir me, guardaran ellos y los que los acompanyaren lo que se ha acostumbrado, no embargante que sea tiempo de luto, y los que salieren con ellos que hagan cuerpo de ciudad, o, dipu-

Vestits de ceremonia.

tation podran tambien seguir la costumbre, y los demas guardaran la orden dada, pero podran vestirse de los colores que quisieren, y esto mismo podreys advertir a la ciudad de Lerida y a la diputation, que la justa la hagan con la gala que les pareciere de manera que sea luzida» — y axi dits S.ors consellers manaren a mi Francesc Pedralbes scriva rational de la present casa que continuas lo sobredit en lo present dietari.

Visita a la torre de Mongat.

DIUMENGE XV. — Dit dia anaren los S.ors consellers a visitar la torre de Mongat.

Insaculacio, extraccio de habilitadors.
Priors del Collegi de notaris: extraccio.

DILLUNS XVJ. — En aquest dia se tingue trentenari y foren trets en la forma acostumada los habilitadors per la insaculatio ques havia de fer per los senyors consellers en los lochs que vagaven, axi de consellers consell y oficis, y tambe foren extrets en priors del collegi dels notaris publichs de Barcelona per lo any propvinent, mossen Salvador Coll y mossen Steve Gilabert Bruniquer. — Y tambe fonc tret y publicat lo privilegi nou que per sa mag.tat dies fa fonc concedit a la present ciutat que los que han de esser enseculats sien *de cetero* votats per los habilitadors per scrutini, de la manera ques solen votar los ciutadans y mercaders en lurs matricules, lo qual privilegi es del tenor seguent

Insaculacio: nou privilegi real.

«NOS PHILIPPUS Dei gratia rex Castellæ Aragonum legionis utriusque Siciliæ Hierusalem Ungarie Portugalie Dalmatie Croatie Navarre Toleti Granate Valentie Galitie Majoricarum Hispalis Sardinie Cordube Corsice Murcie Giennis Algarbii Algezire Gibraltaris insularum Canarie nec non Indiarum orientalium et occidentalium insularum ac Terre firme maris occeani, archidux Austrie, dux Burgundie Brabantie Mediolanis Atenarum et Neopatrie, comes Abspurgii Flandrie Tiroli Barcinone Rossilionis et Ceritanie marchio Oristani et comes Gociani, fuere nobis nuper per Gasparem Massaguer sindicum fidelium nobis dilectorum consiliariorum et consilii civitatis nostre Barcinone exhibitus suplex libellus, et inter alia ipsius capitula est sequens, quod decretari jussimus prout in calce ipsius continetur tenoris sequentis — «Señor, Gaspar Massaguer sindic de la ciutat de Barcelona representa a v. ma.t com per son real privilegi concedit a la dita ciutat en lo any 1587 a petitio y suplicatio de aquella, sobre la insiculatio de consellers y officis de dita ciutat, provehí y ordena v. ma.t que la insiculatio se fasse per los sinc

consellers de dita ciutat y dotze persones ço es tres de quiscun estament extrets en la forma del dit real privilegi donada, e, que los consellers anomenen la persona que ha de esser ensiculada, y les dotze persones la puguen aprovar y repelir y repellint la les hores haver de dir la causa publicament davant de tots, y axi be proveheix y ordena v. ma.[t] que si algun conseller rebra diners de alguna persona per que fos anomenada per esser ensiculat, que aquell tal conseller qui havia rebut y les persones que hauran donat sien tretes de les bosses ques trobaran insiculats y no puguen en temps algu ser habilitats, e, lo qui haura donat perda allo que donat haura E com per experientia se sian vists clarament los inconvenients resulten de la forma del votar donada ab dit real privilegi, lo qual obligue al votant de apellisar y dir publicament la causa per la qual repelleix la persona anomenada, del que resultan inimicities y malas voluntats, y axi ningu pot liberament votar y descarregar sa consientia ni pot tant poc tenir notitia nis poden entendrer los cohetxos que per raho de dites insiculations se poden fer, per ço suplica lo dit sindic de dita ciutat a v. real ma.[t] sia de son real servey fer merce a dita ciutat y ab privilegi real concedir a ella que la dita ensiculatio se fasse en y per la forma per v. real ma.[t] donada ab dit real privilegi a la ciutat per V.[a] real ma.[t] ultimadament concedit, a be que lo votar la persona anomenada sia per scrutini ab la forma ques voten los ciutedans y mercaders ab lurs matricules, ab expressa provisio que constant que los consellers eo votants, o, algu de aquells hagen preses dadives ab diners, o, ab altra specie, sien privats *ipso jure et facto* y fets inabils per tots oficis y beneficis de la ciutat y sien trets y lansats de les bosses ahont se trobaran ensiculats, y que en ningun temps no puguen esser habilitats, ab obligatio particular y expressa de restituhir a la persona de qui haura rebut la quantitat, o, dadiva haura donada pera que fos ensiculat, la tal persona rebrer puxe liberament lo que haura donat y pagat y reste insiculada sens incorrer en pena alguna, perque ab aquesta forma se levaran totes ocasions de enemistats y mals tractes, his escloura tota ambicio la qual sol danyar a la bona administratio de la cosa publica, com sia cert que ahont concorra aquella nos pot fer electio de persones benemerites pus que ab la ambicio no poden concorrer medis alguns sino interessos particulars, los quals son la total ruyna de les republiques y conturben la bona

administratio de aquelles, commutant v. real ma.[t] quant als dits caps lo dit real privilegi, confirmant aquell en tot lo restant per fer merce anaquella fidelissima ciutat de v. real ma.[t] , com ho suplica lo sindic de aquella a v. ma.[t] — Plau a sa ma.[t] per lo temps que sera sa real voluntat, a be que qui donara diner per esser ensiculat no pugue esser insiculat, y la meytat del diner sia del acusador. — Quo quidem capitulo nobis exhibito et presentato et per nos ut supra expedito et decretato, fuit nobis pro parte dicti Gasparis Massaguer nomine dictorum consiliariorum universitatis et singularium civitatis nostre Barcinone suplicatum ut pro ipsius observantia, de eo privilegium in forma expediri mandare dignaremur, nos vero habita ratione servitutum et meritorum dicte civitatis eorundem votis benigne annuentes, tenore presentis et nostra certa scientia, regia auctoritate nostra predictum capitulum petitionis juxta decretationem nostram in fine ipsius appositam tenorem, universitati et hominibus dicte civitatis Barcinone concedimus consentimus et liberaliter elargimur nostrique huiusmodi concessionis et elargitionis munimine seu presidio roboramus et validamus, auctoritatemque nostram interponimus pariter et decretum, volentes et decernentes quod huismodi nostra concessio et elargicio sit et esse debeat universitati et hominibus dicte civitatis, stabilis, realis, valida atque firma nullumque in judiciis et extra sentiet impugnationis obicitum defectus, incommodum aut non alterius detrimentum, sed in suo semper robore et firmitate persistat; serenissimo propterea Philippo principi Austuriarum et Gerunde ducique Calabrie et Montis Albi filio primogenito nostro charissimo, et post felices ac longe nos dies nostros in omnibus regnis et dominiis nostris Deo propicior immediate heredi ac legitimo succesori, intentum aperientes nostrorum suppeterunt de benedictionis obtentu dicimus eumque rogamus, Ill.[ri] vero, venerabilibus nobilibus mag.[cis] dilectis que consiliariis et fidelibus nostris, locumtenenti et capitaneo generali nostro in principatu Cathalonie et comitatibus Rossilionis et Ceritanie, cancellario, regenti cancellariam, et doctoribus nostre regie audientie, gerentibusque vices nostri generalis gubernatoris, magistro rationali, bajulo generali, regenti regiam thesaurariam, advocatis et procuratoribus fiscalibus et patrimonialibus, vicariis, bajulis, subvicariis, subbajulis algutziriis quoque virgariis et portariis, ceterisque demum universis et singulis officialibus et subditis nostris tam majoribus

quam minoribus in dictis principatu et comitatibus constitutis et constituendis, eorum denique officialium, loca tenentium seu officia ipsa regentibus et subrogatis quovismodo presentibus et futuris dicimus, precipimus et jubemus, ad incursum nostre regie indignationis et ire penaque florennorum auri Aragonum mille, nostris regiis inferendorum crociis, quatenus preinsertum capitulum ac omnia et singula in eo contenta, juxta formam et tenorem decretationis et responsionis nostre in fine ipsius apposite, dictis universitati et hominibus civitatis nostre Barcinone ad urguem et inviolabiliter teneant firmiter et observent, tenerique et observari faciant per quoscunque juxta ipsius seriem et tenorem pleniores, contrarium nullatenus tentaturi ratione aliqua sive causa, si dictus serenissimus princeps nobis morem gerere, ceteri vero oficiales et subditi nostri predicti gratiam nostram caram habent, ac preter ire et indignationis nostre incursu penam præpositam cupiunt evitare In cuius rei testimonium presentem fieri jussimus nostro regio communi sigillo pendenti munitam. Data in oppido nostro Madriti die XXX mensis aprilis anno á nativitate Domini M.D.LXXXXVIIJ regnorumque nostrorum, videlicet citerioris Scicilie et Jerusalem quadragessimo quinto, Castelle autem, Aragonum, ulterioris Scicilie et aliorum, quadragessimo tertio, Portugalie vero decimo nono.

YO EL PRINCEP

V.t Frigola vicecancellarius
V.t Comes generalis thesaurarius
V.t Covarruvias R.ns
V.t Guardiola R.ns
V.t Don Pedro Sans fisci advocatus
V.t Baptista regens
V.t Clavero R.ns

Dominus rex et eius nostrum dominus princeps mandavit mihi Hieronymo Gassol, visa per Frigola vicecancellarium, Comitem generalem thesaurarium, Baptista, Covarruvias, Guardiola et Clavero regentes cancellariam et don Petrum Sans fisci advocatum.»

DIMECRES XVIIJ. — Dit dia anaren los S.ors consellers a la seu sens serimonia a ohir lo offici com tenen de costum, quiscu de per si per causa del dol de sa mag.tat

Festa de la edificacio de la seu.

DIUMENGE XXIJ. — En aquest dia anaren los S.ors conse-

Sposalles de la filla del Conceller quint: contrafaccio de las cerimonies de la ciutat.

llers segon y ters a ohir lo offici en la sglesia del monastir de les monges de Montesyon ahont apres de esser acabat lo offici vingue tambe lo S.or conseller quint ab un cotxo, acompanyat de molta gent, ahont tots tres foren presents y asistiren a la missa nuptial y sposalles se feren en la dita sglesia de la filla del dit S.or conseller quint, a be que per mi Francesc Pedralbes scriva rational de la present casa abans los fos estat dit y advertit que en dit acte noy podian asistir sino sols dos consellers per lo que tres feyen ciutat, no obstant axo a ells los aparague fer ho de aquexa manera, no tenint compte en servar les serimonies de la ciutat com son obligats.

Festa de Sta. Catarina. Consell ordinari.

DIMECRES XXV. — Festa de S.ta Catharina. — En aquest dia se tingue lo consell de cent ordinari, y per estar la ciutat enderrerida nos legi ninguna suplicatio dels monastirs qui demanaven charitat, sino sols les dels officials que havien treballat per la ciutat.

Concellers y Obrers: extraccio.

DILLUNS XXX. — Festa de sanct Andreu. — En aquest dia se tingue consell de cent per fer extraccio de novells consellers com se acostuma, y axi anaren los tres consellers ab sos promens a ohir missa del sanct Sperit, la qual fa dir la ciutat en la capella de la gloriosa S.ta Eulalia patrona de aquesta ciutat E apres de haver ohit la dita missa tornats en la present (casa) e ajustat lo dit consell de cent foren extrets en consellers de la present ciutat

mestre Pere Benet Soler, doctor en medecina ciutada
mossen Pau de Fluvia militar
micer Joan Baptista Lorens, doctor en drets ciutada
mossen Rafel Antic mercader
mossen Garau Sahones mariner

E apres foren extrets en obrers de dita ciutat

Lo S.or Onofre Bruguera, doctor en medecina y vuy diputat militar del general de Cathalunya
mestre Anthoni Fort chirurgia.

Gramalles de dol.

Dit dia al toch de la oratio se aplegaren los senyors consellers novells en casa del S.or conseller en cap, per veurer y determinar ab quina roba havien de exir lo endema per anar

a la seu y al jurament havien de prestar en la present casa, per causa del dol aportaven per la mort de sa mag.^{tat} per no trobar scrit en los dietaris ab quina roba eren anats his eren vestits en semblant temps de dol, per lo que deyen uns que havien de exir lo primer dia y anar fins al dia de nadal ab gramalles negres de raxa ab cua, fentlas aportar alta com fan al divendres sanct, lo que aparague a moltes persones que ere cosa impropria per lo que aparaxia crexien lo dol per haver dexat los consellers passats al temps que acabaren les gramalles de raxa rodones, altres deyen que havien de exir ab mantos rodons de contray ab les xies y manegues de vellut negre, com acostumen de exir ordinariament y anar ab dit habit fins al dia de nadal, y les hores se posarien les gramalles rodones de raxa ab los enforros de vellut negre les quals pague y sol pagar la ciutat, lo que aparexia tambe cosa impropria per lo que aparaxeria que los dits S.^{ors} consellers no aportarien dol anant vestits de aquexa manera, per lo que lo vellut encara que sia negre es gala y per lo que ja acostumen de aportar semblant vestit en altro temps que noy ha dol, y axi vistes y considerades les dificultats ques trobaven acerca de com se havien de vestir, hagut parer dels advocats y altres officials de la casa y de algunes altres persones determinaren de exir y anar fins que la ciutat los hage fetes les gramalles rodones de raxa ab enforros de vellut negre, les quals han de aportar sis mesos del dia que reberen la letra del avis de la mort en avant comptadors, ab mantos de contray XXIIIJ^{é} rodons y ab les xies y manegues de risa, conforme les gorres que aporten, y manaren a mi Francesc Pedralbes notari de Barcelona y scriva rational de la present casa, continuas les coses sobredites en lo present dietari pera que fos memoria y exemplar per lo sdevenidor.

Habit dels Consellers.

DEZEMBRE

Concellers, jurament.

DIMARTS I. — En aquest dia a les nou hores demati vingueren los dits S.^{ors} consellers en la present casa per anar a ohir missa a la seu en la capella de Sta Eulalia, vestits ab sos mantos de contray rodons y ab les gorres xies y manegues de rissa negre per causa del dol de sa mag.^{tat}, acompanyats ço es

Ceremonial, questio.

lo cap segon y ters dels tres consellers vells y lo quart y quint ab sos promens, y succehis que lo S.^{or} conseller en cap havia convidats per al jurament quasi tots los cavallers principals desta ciutat y entre los altros al S.^{or} baro de Erill lo qual ere loctinent de governador per absentia del S.^{or} don Enric de Cardona, y estant pera partir de sa casa dit S.^{or} conseller en cap, se troba dificultat sobre del loc ques donaria al dit S.^{or} loctinent de governador, per lo que ell havia de anar y aportar per prom lo conseller segon del any passat al seu costat, y en la matexa forma havien de anar apres a la seu, y consultat dit negoti ab los altros senyors consellers advocats de la casa y ab alguns ciutadans y militars antichs, fonc resolt que a be que en semblant jornada dit S.^{or} loctinent de governador no tingues loc, que pus ere estat convidat que li fos donat loc per acompanyar al dit S.^{or} conseller en cap en la present casa, y que anas dit S.^{or} loc-

Ceremonial.

tinent de governador a la ma dreta y dit S.^{or} conseller en cap a la ma squerra y lo S.^{or} micer Montaner conseller segon del any passat qui li servia de prom, en lo mig, y ab aquexa forma vingueren en la present casa y asseguts dins la instantia del consell de trenta, y donat lo recco al dit S.^{or} loctinent de governador y assentat entre los consellers cap y segon, tenint lo cap a ma dreta y lo segon a la ma squerra y entenent que anar ell a la seu havia de fer algun impediment a la serimonia que dits S.^{ors} consellers tenen dit dia en la seu, apres de haver estat un poc assentat se alsa y prenent comiat dels senyors consellers sen ana de la present casa E poc apres dits S.^{ors} consellers ab lo orde acostumat sen anaren a la seu ab los dos obrers vells per no esser vinguts los nous per esser lo hu diputat militar y laltro esser absent de la present ciutat, y a la missa offeriren com acostumen y acabada la missa sen tornaren en la present casa ahont prestaren lo solit jurament, ço es lo S.^{or} conseller en cap en ma y poder del dit S.^{or} conseller segon vell E apres los altros en ma y poder del dit S.^{or} conseller en cap, e prestat dit jurament e, ohida sententia de Ex.^{o} fonc trames Pau Amell altro dels verguers a la casa del S.^{or} loctinent general per haver hora per

Visita dels novells Concellers al Sr. Virey.

poderlo anar a visitar, y haguda dita hora anaren los dits S.^{ors} consellers novells a les onze hores tocades acompanyats dels officials de la present casa y de moltes altres persones en casa de sa Ex.ª , lo qual trobaren en la instantia que trau les finestres al carrer Ample, al qual per lo dit S.^{or} conseller en cap fonc fet

un breu rahonament encomanantli molt aquesta ciutat y tots los negotis de aquella.

Obrer, jurament.

DIMECRES IJ. — En aquest dia vingue en la present casa lo Sor Onofre Bruguera diputat militar del general de Cathalunya pera jurar com ha obrer que ere estat extret lo dia de sanct Andreu, y a be que com a obrer hagues de seurer en lo banc ahont seuen en los trentenaris los ciutadans y militars, que es al costat del S.^{or} conseller quart, per esser diputat fonc fet assentar en lo altro banc entre lo conseller en cap y lo conseller ters y jura a soles en ma del dit conseller en cap, per esser lo altro obrer artiste fora de la present ciutat. — E poc apres juraren los taulers y officials de la taula y los archivers, y prestaren sagrament y homenatge en ma y poder del dit conseller en cap, exceptats los dits archivers los quals sols prestaren jurament E apres tots los officials de la taula tornaren a prestar jurament y sagrament y homenatge en ma del tauler.

Taulers, jurament.

Visita dels novells Concellers al Sr. Canceller.

DIJOUS IIJ. — En aquest dia anaren los dits S.^{ors} consellers acompanyats dels officials de la casa a les tres hores despres dinar a visitar lo Sor Canceller qui es lo S.^{or} canonge Rovirola, lo qual los hisque a rebrer al cap de la scala y apres los torna acompanyar fins al dit loc, al qual dits S.^{ors} consellers acomanaren los negotis y causes de aquesta ciutat y lo govern y administracio de la justitia com es de costum.

Crida per la professo de la Concepcio.

DISAPTE V. — En aquest dia se feu la crida de la professo de la conceptio com se acostuma, sens aportar les vestes de domas axi los tabalers com los trompetes per causa del dol.

Festa de S. Nicholau.

DIUMENGE VJ. — En aquest dia los S.^{ors} consellers convidats, anaren a ohir lo offici al monastir de sanct Francesc com tenen de costum, y fonc hi lo S.^{or} loctinent general lo qual estigue ab sa cadira y strado alt en lo repla del altar major, y dits S.^{ors} consellers segueren en les primeres cadires del cor a ma dreta, y los S.^{ors} diputats en les primeres cadires del dit cor a la ma squerra prenent les mans del altar major enfora.

Festa de la conceptio de nostra senyora.

DIMARTS VIIJ. — En aquest dia los S.^{ors} consellers nos aplegaren ab promens al porxo de St Jaume ni anaren ab los tabals y trompetes a la seu com es de costum per causa del dol de sa mag.^{tat}, ans be anaren sens promens quiscu de per sí a la seu ahont ohiren lo offici, y per esser hi lo S.^{or} loctinent general se posaren a la part que es devers la segrestia, y apres del offici seguiren la professo aportant lo talem juntament ab lo dit S.^{or}

loctinent general, y a la professo anaren los tabals y trompetes de la ciutat ab les vestes de domas, y los XXIIIJ reys, los angels y la aliga com si noy hagues dol en honra de la dita festivitat.

Mostaçaf: extraccio. Admors. de Plasses: extraccio. Guardes de la moneda: extraccio.

DIUMENGE XIIJ. — Festa de S.ta Lucia. — En aquest dia se tingue consell de cent pera fer extractio de mostaçaf, ad.or de les plasses y de sota administrador, hi foren extrets en terna de mostaçaf micer Galceran Miquel mossen Pau de Moradell ciutedans y mossen Francesc de Gualbes militar, y per ad.or de les plasses mossen Gervasi Çapila ciutada y mossen Montserrat Lavaneres mercaders y en sota ad.or Rafel Sarradell tapiner y en guardes de la moneda mossen Marc Anthoni Leutes militar y mossen Pau Puigjaner mercader.

Mostaçaf y Admor. de les Plasses: eleccio per lo Virrey.

DILLUNS XIIIJ. — Dit dia vingue mossen Gabriel Olzina secretari del S.or loctinent general en la lotja ahont estaven congregats los S.ors consellers, per encantar alguns arrendaments de drets de la present ciutat, als quals dix de paraula com sa Ex.a havia pres per mostaçaf lo sobredit mossen Francesc de Gualbes y per ad.or de les plasses lo sobredit mossen Montserrat Lavaneres.

Mostaçaf, jurament.

DIMARTS XV. — En aquest dia jura lo dit mossen Francesc de Gualbes mostaçaf en la cort del balle, hi noy anaren los senyors consellers ab agraduatio com acostumen acompanyar lo a la prestatio del dit jurament, per esser suspeses totes les serimonies de la ciutat per causa del dol de sa mag.tat, y ána acompanyat sols del sindic de la ciutat y de alguns cavallers que eren vinguts per acompanyarlo en la present casa.

Tall de las carns: credit.

DIUMENGE XX. — En aquest dia se tingue consell de cent pera provehir diners per lo tall de les carns, y fonc desliberat ques servissen per al dit tall de quinze milia liures de les XXM ℔ ‌& que los senyors de consellers se han de servir del compte de la universitat per pagar los gastos se han de fer en les alimaries ques han de fer per la vinguda de les magestats reals del rey y de la reyna en la present ciutat.

Festa de Nadal. Gramalles.

DIVENDRES XXV. — En aquest dia anaren los S.ors consellers a ohir lo ofici a la seu com tenen de costum ço es quiscu de ells de per sí sens promens, per estar sospeses totes les serimonies de la ciutat per causa del dol de sa mag.tat, y dits S.ors consellers tragueren les gramalles rodones de raxa ab los enforros de vellut negre les quals paga y fa fer la ciutat per causa del dit dol, y per haver ja fets tres mesos que lo dit dol se aporta y

per causa de la festivitat esser tant solemne, foren descubertes les masses dels verguers del dol que fins assi eren anades cubertes.

DISAPTE XXVJ. — En aquest dia anaren dits S.[ors] consellers a ohir lo offici al monastir de S.[ta] Catharina. **Festa de sanct Steve.**

DIUMENGE XXVIJ. — En aquest dia anaren a ohir lo offici al monastir de sanct Francesc. **Festa de sanct Joan.**

DILLUNS XXVIIJ. — En aquest dia anaren a la seu a ohir missa baxa en la capella dels Innocens, y acabada dita missa y vists los dits S.[ts] Innocens sen tornaren en lurs cases. **Festa dels sancts Innocens.**

M . D . LXXXXVIIIJ

JANER

Festa de la Circuncisio. Dol de la muller del Sr. Pau de Fluvia, conseller segon.

DIVENDRES I. — En aquest dia anaren los S.ors consellers a ohir lo offici en la sglesia parrochial de sancta Maria de la mar com tenen de costum. — Dit dia al despres dinar per causa del dol de sa mag.tat noy hague cavalcada nis para lo vidre en lo Born, y los S.ors consellers a les tres hores despres dinar vestits ab gramalles de dol ab cua larga ques feren noves de sa bossa, acompanyats ab los officials de la casa anaren a casa del S.or Pau de Fluvia conseller segon al dol per lo que dit dia demati havia soterrada sa muller en lo monastir de sanct Agosti la qual era morta lo dia abans, y a be que per part del dit S.or Fluvia los dits S.ors consellers fossen estats convidats per al demati al soterrar his trobas en los dietaris quey acostumaven de anar, per esser se succehit lo soterrar en semblant jornada, foren aconsellats dits S.ors consellers per los advocats y altres officials de la casa que al demati anassen a ohir lo offici a S.ta Maria de la mar per complir primer al que toca al servey de Deu y apres al despres dinar, pus noy havia cavalcada se anas al dol, y pus nos podia anar al demati del soterrar al dit dol, que apres lo endema que era lo segon dia al despres dinar se tornas ab la matexa forma al dit dol fentli dues visites, a be que en los dietaris se trobas que per mullers de consellers no si sol anar sino sols lo dia del soterrar al demati estant en lo dol fins que son tornats de les misses, y en lo dol estava sols lo S.or conseller segon ab lo caparo de raxa de la sua gramalla al cap y los altros S.ors consellers tenien los caparons al coll.

DISAPTE IJ. — En aquest dia tornaren los S.ors consellers a la matexa hora ab la matexa forma al dit dol ahont estigueren per spay de un quart. Idem.

DIMECRES VJ. — Dit dia a les vuyt hores dematí vingue en casa del S.or conseller en cap lo secretari Duran de part del S.or duc de Feria loctinent de sa ma.t lo qual dona al S.or conseller en cap dita carta E li fonc dit de paraula que al despres dinar a les tres hores fossen los S.ors consellers en casa de sa Ex.cia perque tenia que parlarlos de part de sa ma.t E poc apres se ajustaren tots los dits S.ors consellers en casa del señor conseller en cap los quals aplegats anaren a ohir lo ofici en la sglesia parrochial de n.a s.a del Pi com tenen de bon costum en semblant jornada, ahont fonc tambe a ohir lo ofici lo dit S.or loctinent general. — Dit dia a les tres hores despres dinar anaren los S.ors consellers en casa de sa Ex.cia, lo qual trobaren en una instantia que es devers lo carrer Ample, pera saber y entendrer lo que sa ma.t li havia scrit ab sa carta E lo dit señor loctinent general explica la crehensa de sa carta dient a dits S.ors consellers en efecte les moltes, urgents, e, importants causes que havien mogut ha sa ma.t pera dexar de donar lo contento que aquesta ciutat tenia de la oferta que sa ma.t havia feta de venir a visitarla y casarse en ella, assenyalant entre altres coses lo apreto en que estave sa ma.t per tenir entes que ere exida la armada de la Englesa, y per tenir convocades les corts en Castella y altres causes urgents que digue y explica de paraula per les quals sa ma.t havia pres resolutio de anar a la ciutat de Valentia per estar mes cerca de Castella y havia donat orde en que la señora reyna desembarchas ha Bineros, y que en la dita ciutat de Valentia se fessen les festes de son benaventurat casament demostrant dit S.or loctinent general ab ses paraules y ab la explicatio de dita crehensa la molta aflictio y tristitia que ell tenia de que la present ciutat restas privada de tanta merce qual sa ma.t havia oferta fer en dies passats ab altra carta, assenyalant dit S.or loctinent general als dits S.ors consellers que convindria molt que esta ciutat ne fes lo sentiment qual conve, en un cars tant extraordinari com era lo concorrent, al que fonc respost per lo dit señor conseller en cap lo pesar y aflictio que tota aquesta ciutat tenia y havia tingut apres de haver legida la dita letra de sa ma.t en veurer que restave privada de tant de be y de tanta merce com sa ma.t havia asse-

Festa dels tres Reys de orient.

S. M. se retrau de sa venguda.

nyalat li entenia fer ab sa primera carta, y que ells aplegarien en continent lo consell de cent pera donarli raho del que contenia dita carta y tambe del que per sa Ex.cia los ere estat dit de paraula, y que suplicaven a sa Ex.cia fos servit scriurer, e, intercedir ab sa ma.t sie servit fer la merce te oferta ha esta ciutat ab sa primera carta E fet son degut acatament ha sa Ex cia dits S.ors consellers sen tornaren en la present casa y feren convocar encontinent lo consell de cent lo qual convocat, fonc legida en presentia de tot lo dit consell la dita carta de sa ma.t la qual es del tenor seguent

«*A los amados y fieles nuestros los consellers de la nuestra ciudad de Barcelona*

El Rey

Letra de S. M.

Amados y fieles nuestros, al duque de Feria mi lugartiniente y capitan general scrivo que de mi parte hos represente las causas que me han movido y forsado para no poder hazer en essa ciudad la celebracion de mi casamiento como lo tenia propuesto y deseava, y la voluntad grande que me queda en visitar esse principado y tener les cortes, como mas particularmente lo entendereys del dicho duque, y assi en esta no queda que dizir mas sino remitirme a el y asseguraros que siempre terne muy presente la voluntad con que hos haveys dispuesto ha servirme en esta ocasion, como spero que lo hareys en la presente y en todas las demas que se ofrecieren, y que la mia estara muy dispuesta para hazerhos el favor y merced que vuessa gran fidelidad y servicios merescen Data en Madrid a ultimo de deziembre M.D.XCVIIJ.

Yo el rey

V.t Covarruvias vice cancellarius — V.t Batista R.ns
V.t Comes generalis thesaurarius — V.t Clavero R.ns
V.t Guardiola R.ns
V.t D. Petrus Sans fisci advocatus
Gassol protonotharius.»

La qual carta legida en dit consell, y feta relatio per lo S.or conseller en cap del que per sa Ex.cia los ere estat dit de

paraula que es lo que desus esta dit y continuat, lo consell feu desliberacio y conclusio que sie feta embaxada ha sa ma.t en la qual vage lo S.or conseller en cap acompanyat de tres embaxadors, los qual sien extrets de les bosses que per lo privilegi del nou regiment estan assenyalades, ab la qual se suplique a sa ma.t que sie de son real servey venir ha esta sua ciutat per celebrar en ella les sues beneventurades y reals bodes com ab sa real carta te ofert, y si ha cars sa ma.t nos servira fer la merce suplicada ha esta ciutat, tornar ha suplicar ha sa ma.t sie servit de ordenar que la S.ora reyna vingue ha desembarchar en esta ciutat, la qual es scala mes acommodada y menys perillosa pera tots los navegants que venen de les parts de levant, y que la dita embaxada vage per la posta his gaste lo que convinga per dita causa, y de la resolutio que lo present haura presa sen fassen sabidors los S.ors diputats pera que ab ells se tingue la correspondentia que fins assi ha tinguda la present casa ab la casa de la diputatio. — E encontinent per exequutio de la dita desliberacio foren extretes de les bosses per aço dedicades per fer la dita embaxada, les persones seguents

Embaxada a S. M.

micer Hieronym Fivaller doctor en drets y ciuteda, de la bossa de conseller en cap.
mossen Anthoni Joan Ferran militar, de la bossa de conseller segon.
mestre Bernat Cavanes doctor en medicina ciuteda, de la bossa de conseller ters.

DIJOUS VIJ. — Dit dia los S.ors consellers enviaren a mossen Joachim Setanti ciuteda honrat y a mossen Josef de Bellafilla militar ab embaxada al S.or duc de Feria loctinent general de sa ma.t , pera fer li ha saber la determinatio que en lo dia de ahir ere estada feta per lo consell de cent, y per suplicar ha sa Ex.cia fos servit de voler scriurer y representar a sa ma.t lo sentiment que aquesta ciutat tenia del que per sa ma.t ere estat scrit ab sa ultima letra, a la qual embaxada per sa Ex.cia fonc respost que ell ho scriuria ha sa ma.t y ajudaria y valdria a la ciutat en tot lo que poria. — Dit dia vingueren en la present casa Don Pedro de Queralt mossen Pons de Peramola militar y mossen Francesc Cornet ciuteda honrat tramesos ab embaxada per part del bras militar lo qual les hores estava congregat en lo

Embaxadas.

capitol de la seu, pera suplicar als S.ors consellers tinguessen ha be de fer embaxada de part de la ciutat als S.ors diputats pera que fossen servits de fer nominatio de altres persones per la embaxada que dits S.ors diputats volien fer ha sa ma.t per lo que la nominatio de embaxadors que per los dits S.ors diputats ere estada feta no ere ha gust del dit bras militar, per lo que havien entes que lo sagrista Descamps estave escomunicat y lo S.or baro de Erill essent com es loctinent de governador de Cathalunya, ha be que lo dia abans ques fes electio de sa persona per hu dels dits embaxadors hagues renuntiat lo dit carrec de loctinent de governador no podien fer ab dita embaxada be lur offici y descarrec en lo que convindria al benefici del present principat. — Dit dia al despres dinar de part dels dits S.ors consellers anaren ab embaxada als dits señors diputats mossen Federic Pol militar mossen Federic Vilana y mossen Joachim Setanti ciutedans honrats pera representar als dits S.ors diputats lo que per part del dit bras militar los ere estat dit y representat y pera suplicarlos fossen servits ateses les causes y rahons sobredites, de fer nominatio de altres dos embaxadors en loc dels dits micer Descamps y S.or baro de Erill E per los dits S.ors diputats los fonc dit y respost que ells ho entendrien y tractarien ab los assessors de la casa de la diputatio y farien tot allo que mes convindria en benefici de dita embaxada. — Dit dia dit S.or conseller en cap y embaxadors, prestaren lo solit jurament y homenatge en mans y poder del S.or Joan Dusay regent la vegueria de Barcelona.

Partida del Sr. conseller en cap y Srs. embaxadors pera la cort de sa magtat. los quals tornats me liuraren lo present quern cosit, en lo qual estan descrites per jornades les coses que pasaren en lur anada lo qual es ab aquest senyal °T° (1).

DILLUNS XJ. — Dit dia a les deu hores demati se aplegaren en la present casa tots los S.ors consellers micer Hieronym Fivaller doctor en drets, mossen Joan Anthoni Ferran militar y mestre Bernat Caxanes doctor en medicina, embaxadors extrets de les bosses per dit efecte dedicades per anar ensemps ab lo dit S.or conseller en cap ab embaxada a la vila de Madrit, o, alla ahont sa ma.t se trobara, inseguint la desliberacio feta per lo consell de cent tingut y celebrat a sis del corrent mes de janer E per quant per causa del dol que aportaven de sa ma.t y durant lo temps del dit dol, totes les cerimonies de la ciutat estan suspeses y per dit efecte no pogueren acompanyar als dits S.ors conseller en cap y embaxadors ab agraduasio com solen quant

(1) Vegis l' Apéndix I d' aquest volúm.

partexen per anar a les corts y ab altres ocasions semblants, dits S.ors consellers exceptat lo S.or conseller ters qui estave indispost acompanyaren als dits S.ors conseller en cap y embaxadors a ohir missa a la seu en lo altar de la capella de la gloriosa sancta Eulalia anant dits S.ors consellers de dos en dos y apres los dits tres embaxadors, y apres de haver ohida la dita missa sen tornaren en la present casa ahont estaven ja aparellats molts cavalls de posta, e, pres comiat dels dits altres S.ors consellers y aquells acompanyant als dits S.ors conseller en cap y embaxadors fins al portal maior de la present casa los dits S.ors conseller en cap y embaxadors ab sos criats y postillos puiaren a cavall ab sos cavalls de posta y anant davant los postillos y criats, los dits S.ors conseller y embaxadors comensaren fer cami anant per la plassa de sanct Jaume plassa Nova carrer de la Porta ferrissa y per lo carrer del Carme, y exint per lo portal de S.t Anthoni anaren corrent per la posta fins a la pobla del Hospitalet ahont dexaren los dits cavalls de posta y prengueren un cotxo y mules de loguer, axi per esser los dits S.ors conseller y alguns de dits embaxadors persones que no estaven avesades de correr la posta, com per la dificultat que per lo cami tindrien de trobar cavalls per esser tants com eren de companyia, y aportar matxos de carrega per la roba y per les ahines de cuyna fonc resolt y determinat anar per ses jornades ab la diligentia posible y no per la posta encara que fos estat determinat per lo consell de cent per lo que dita determinatio contenia en si imposibilitat y axi noy havia obligatio en haver de servar dita determinatio, y aquella nit anaren a sopar y a dormir a la vila de Martorell.

Relacio de les vuytenes y quatretes. Taulers: extraccio. Cap de guayta: extraccio.

DIUMENGE XVIJ. — Festa de S.t Anthoni. — Dit dia se tingue consell de cent ordinari pera fer relatio totes les vuytenes y quatretes y mudar part de aquelles, e tambe foren extrets en taulers de la taula del cambi, o, deposits de la present ciutat per lo bienni propvenidor mossen Bernat Pau de Belloc militar y mossen Joan Soria mercader E apres fonc feta extractio de cap de guayta de la ciutat per lo trienni propvenidor de la persona de Luis Bramasachs sastre.

Festa de St. Sebastia.

DIMECRES XX. — Dit dia anaren los S.ors consellers exceptat lo S.or conseller en cap qui era absent, a ohir lo ofici a la capella de S.t Sebastia acompanyant la professo de la seu y aportaren lo talem ab dos promens.

Divendres XXIJ. — Festa de S.t Vicens.

Cruzada.

Disapte XXIIJ. — Dit dia entra la bulla de la Sancta cruzada en la present ciutat y los S.ors consellers anaren acompanyar la professo com tenen de bon costum.

Galera. Embaxador del Duch de Savoya.

Dijous XXVIIJ. — Dit dia arriba en lo moll de la present ciutat una galera del duc de Savoya, la qual aportava un embaxador del dit duc de Savoya lo qual anava trames a la ma.t del rey nostre señor.

FEBRER

Festa de la purificatio de n.a S.a

Dimars IJ. — Dit dia anaren los S.ors consellers ha ohir lo offici a la seu com tenen de costum, exceptat lo S.or conseller en cap que ere absent per esser anat a la cort de sa ma.t

Divendres V. — Festa de S.ta Agatha.

Festa de sancta Eulalia.

Divendres XIJ. — Dit dia anaren los S.ors consellers ha ohir lo offici ha la seu com tenen de costum, y no anaren ab promens ni se aplegaren al porxo de sanct Jaume sino quiscu de ells ana per si a la seu per causa del dol aportaven de sa ma.t, y apres del ofici seguiren la professo aportant lo talem en companyia del S.or governador y de un prom.

Lletres de sa Magt. y dels Embaxadors en Cort.

Disapte XIIJ. — Dit dia a les vuyt hores demati arriba en la present casa Miquel Colomer correu de la present ciutat lo qual venia despatxat per lo S.or conseller en cap y S.ors embaxadors tramesos ab embaxada ha sa ma.t, lo qual aportava dues letres de sa ma.t una per (lo) Ex.im S.or duc de Feria loctinent general de sa ma.t la qual li fonc tramesa encontinent per lo sindic y laltra per als dits S.ors consellers juntament ab altra letra del dit S.or conseller en cap y embaxadors, donant los raho com havien parlat ab sa ma.t y com enviaven la resposta que sa ma.t havia feta a la dita embaxada ab la dita letra de sa ma.t que venia dirigida als S.ors consellers, la qual letra per los dits S.ors consellers fonc desclosa y legida, la qual es del tenor seguent (1)

E apres de esser estada legida dita carta, e, vist y entes lo

(1) S' omiteix aquí la copia de dita real lletra, per venir ja continuada en l' Apéndix I sots jornada de 7 de dit mes de Febrer.

que en ella estave contengut, fonc desliberat per dits S.ors consellers que dita letra no fos publicada ni comunicada ha ninguna persona ans be aquella estigues secreta fins altra cosa fos desliberada per lo que axí convenia a la auctoritat y reputatio de dita ciutat, y estant los S.ors consellers ab aquest pensament y determinacio vingueren en la present casa lo noble don Joan Burgues y de So y mossen ..... de Oluja militar, tramesos ab embaxada per part dels S.ors diputats del general de Cathalunya pera dir y pregar als dits S.ors consellers fossen servits convocar lo consell de cent per donar raho ha naquell de tot lo que per sa ma.t ab sa letra ere estat scrit als dits S.ors diputats, pera que vist lo contengut en dita letra lo consell de cent pogues determinar y aconsellar lo que se hauria y convindria respondrer a dita letra E per lo S.or conseller segon en nom de tots los altres S.ors consellers fonc dit y respost que ells besaven les mans als dits S.ors diputats y que entre ells tractarien lo negoci y veurien lo que mes convindria al servey de Deu benefici de la present ciutat y de tot lo principat de Cathalunya, y del que determinarien y resolrien ha cerca de dit negoci tornarien resposta ha dits S.ors diputats E donada dita resposta als dits S.ors embaxadors los S.ors consellers consultaren la resposta se hauria de fer a la dita embaxada ab los advocats de la present casa E feta la resolutio de dita resposta per los advocats fonc resolt y determinat que dita resolutio y resposta fos tornada als dits S.ors diputats per lo mag.ic micer Francesc Gúamis clavari y vuy servint de advocat de la present casa per la indisposisio de micer Hieronym Guialmar advocat ordinari de la present casa. — Dit dia a les onze hores ans de mig dia per part dels dits S.ors diputats fonc trames lo sindic del general en la present casa per fer ha saber als S.ors consellers com los S.ors diputats anaven a la lotja per arrendar les bolles, y que si ses magnificenties tenien que enviarlos ha dir alguna cosa en resposta de la embaxada que poc abans de part de dits S.ors diputats los ere estada feta per lo noble don Joan Burgues y de So y mossen ..... Oluja militar, los trobarien en la dita lotja. — E poc apres los dits S.ors consellers trameteren lo dit micer Francesc Guamis doctor en drets y donzell ab embaxada als dits S.ors diputats los quals havent los trobats en la lotja de la present ciutat los explica y digue que los S.ors consellers desijaven tant asertar en la resposta que se havia de fer en les dites

cartes que sa ma.ᵗ havia scrites a la ciutat y diputatio y en tot lo que hagues loc donarli satisfactio, que rebrien particular contento que ses señories per al despres dinar se juntassen en la diputatio y que lo que se havia de tractar no fos ab embaxades de cavallers sino per medi dels scrivans maiors de les dues cases perque fos secret lo ques tractaria, y que seria be se ajuntassen los advocats de les dues cases per que ells apuntassen y advertissen les imposibilitats que se oferien en lo que sa ma.ᵗ demanave, per poder en conformitat scriurer ha sa ma.ᵗ E tornat dit micer Guamis a la casa de la ciutat referi y digue que los S.ᵒʳˢ diputats li havien respost quels aparaxia molt acertat ques fes com los S.ᵒʳˢ consellers los havien enviat ha dir, y que per al despres dinar se iuntarien en la diputatio a les tres hores, que fossen servits los S.ᵒʳˢ consellers fer lo mateix en la casa de la ciutat. — Dit dia a les tres hores despres dinar vingueren en la present casa lo sobre dit señor don Joan Burgues y de So y mossen Josef de Bellafilla militar ab embaxada de part dels S.ᵒʳˢ diputats pera dir als S.ᵒʳˢ consellers com ja sabien que los S.ᵒʳˢ diputats tenien una carta de sa ma.ᵗ la qual ere la que ells aportaven en mans, pera veure si ses magnificenties la volien veure, suplicant los que aconsellasen als dits S.ᵒʳˢ diputats lo que havien de respondrer a la dita carta E per los dits S.ᵒʳˢ consellers fonc respost que los S.ᵒʳˢ diputats fossen servits scriurer y fer la minuta de dita carta y que si apres lels volien amostrar los dirien son parer com tambe oferien los S.ᵒʳˢ consellers fer lo mateix ab los dits S.ᵒʳˢ diputats. — Dit dia ja de nits que porien ser entre les sis y set hores, estant los dits S.ᵒʳˢ consellers fent alguns apuntaments en resposta de la letra tenien rebuda de sa ma.ᵗ tingueren notitia que los senyors diputats anaven ab embaxada al S.ᵒʳ virrey, desijant saber per alguna via secreta la occasio de aquella, trameteren al sobredit micer Francesc Gamis a la casa de la diputatio per que procuras entendrer y saber dita embaxada, lo qual ab sa industria sabe com dita embaxada ere pera dir al S.ᵒʳ virrey com los brassos y la ciutat havien resolt que lo que sa ma.ᵗ demana de la seguretat de la brevedat de les corts nos podia fer, y encontinent dit micer Gamis tornant a la casa de la ciutat ahont los S.ᵒʳˢ consellers lo speraven ensemps ab los advocats de la casa, digue y referi lo que havia sabut y entes y vist, que encara los S.ᵒʳˢ consellers no havian feta resolutio alguna en dit negoci y que los S.ᵒʳˢ di-

putats no havian correspost ab lo que lo de mati per dit micer Gamis los havian trames a dir en resposta de la embaxada que dit micer Gamis los havia aportada, ans be que per don Joan Burgues y de So y mossen ..... Oluja militar los havian enviat ha dir quels aconsellassen lo que havian de respondre a la dita carta que sa ma.t los havia tramesa, com apar ab la dita embaxada y resposta tornaren a trametrer a la dita casa de la diputatio lo dit micer Gamis pera que advertis a les persones que li havian dit lo efecte de la embaxada que no fessen tal embaxada al menys en nom y com ha cosa tractada ab los S.ors consellers, per que no passava en veritat, y essent anat dit micer Gamis a la diputatio y tornat a la casa de la ciutat digue com ell havia advertit a una persona del consistori de la diputatio lo que ses magnificenties li havian dit que advertis, y que entenent tota via que los diputats insistian en son proposit era entrat en lo consistori dels dits S.ors diputats y los havia dit de part dels S.ors consellers lo mateix que abans havia dit a la dita persona del consistori, y los S.ors diputats li respongueren que digues als dits S.ors consellers que ells los asseguraven que en lur embaxada no tractarien ni parlarian ninguna cosa tocant a la ciutat sino que sols darien la resolutio que en los brassos se era presa.

DILLUNS XV. — Dit dia parti de la present ciutat Miquel Colomer correu de dita ciutat per la posta, ab una letra dels S.ors consellers per sa ma.t, lo qual ere ja en lo regne de Valentia, en resposta de la letra que sa ma.t havia donada al S.or conseller en cap y embaxadors eren estats tramesos per part de aquesta ciutat a la cort de sa ma.t

Letra a sa Magt.

DIVENDRES XVIIIJ. — Dit dia entrada de nit, arribaren en la present ciutat lo S.or conseller en cap y tres embaxadors, los quals tornaven de la cort de sa ma.t ahont eren anats ab embaxada per part de aquesta ciutat, y los S.ors consellers no hisqueren ha recebir los per causa del dol que aportaven, y alguns dels oficials de la casa per orde dels S.ors consellers los hisqueren ha rebrer fins a la parrochia de S.t Feliu ahont havien dinat aquell dia.

Tornada dels Sors. consellers en cap, y embaxadors de la cort de sa Magtat.

DIMARS XXIIJ. — Dia de carnestoltes.

DIMECRES XXIIIJ. — Festa de S.t Macia y primer dia de coresma.

DIUMENGE XXVIIJ. — Dit dia hi hague tornetg en lo Born

Torneig en lo Born.

y anaren hi los S.^{ors} consellers com tenen de costum no obstant aportassen dol, per causa quey ere lo S.^{or} duc de Feria loctinent general de sa ma.^{t} y los S.^{ors} diputats del general de Cathalunya.

MARS

Tornada del correu de la Cort.

Dilluns I. — Dit dia torna en la present ciutat Miquel Colomer correu de dita ciutat, lo qual ere anat a la ciutat de Valentia per aportar una letra dels S.^{ors} consellers pera sa ma.^{t} en resposta de la letra que per sa ma.^{t} ere estada donada al S.^{or} conseller en cap y als embaxadors per als dits S.^{ors} consellers.

Torneig en lo Born.

Diumenge VIJ. — Dit dia lo despres dinar en la plassa del Born fonc fet altre torneix de peu de tres quadrilles de cavallers, hi foren hi lo S.^{or} duc de Feria loctinent de sa ma.^{t} y los S.^{ors} diputats, y los S.^{ors} consellers noy anaren a be quey fossen convidats per ser un desafiu de cavallers particulars.

Professo y pregaries per la bona navegacio de la Sora. Reyna.

Dilluns VIIJ. — Dit dia fonc trames mossen Miquel Josef Cellers sots sindic de la present ciutat de part dels S.^{ors} consellers al R.^{nt} capitol dels canonges de la seu, pera dir los fossen servits fer algunes professons y altres pregaries per la serenissima S.^{ora} reyna de Spanya, pera que Deu li do bona navegacio y la aport a salvament per lo ques te nova certa per correus vinguts de les parts de Italia com fa alguns dies que la dita S.^{ora} Reyna se ere embarcada en la ciutat de Genova per venir als regnes de Spanya pera efectuar y consumar son matrimoni ab nostron rey y senyor, lo qual capitol fonc congregat encontinent per lo molt R.^{nt} senyor vicari general *sede vácante* en lo qual fonc desliberat que dimecres primer vinent a les dues hores despres dinar fos feta una gran y solempne professo per lo R.^{nt} capitol y canonges y per lo clero y preveres de dita seu y per tots los preveres de les parrochies y frares de tots los monastirs, anant sols la bandera ganfanons y creu de la seu fent la volta se sol fer la professo ques fa lo dia, o, festa del corpus.

Idem.

Dimecres X. — Dit dia fonc feta una solempne professo de pregaries pera que nostre senyor donas bon cami y bona navegacio a la dita senyora reyna y la aportas ha salvament, en la qual professo ha be que anas molta gent ab sos ciris encesos,

noy anaren sino la bandera ganfanons y creu de la seu ha soles, y lo cristo de la sanc de Jesucrist ab molts confrares ab ciris y atxes en les mans, y anaren hi tambe tots los preveres de les parrochies y los frares dels monastirs axi dins com fora de la ciutat cantant la letania, y noy portaren civera ni talem, y apres del domer y dels dos assistents que anaven ab ses capes de cor anaren inmediadament lo S.^{or} duc de Feria loctinent general de sa ma.^{t} ab tota sa guarda y lo S.^{or} conseller en cap, y apres venien de tras de ells los altres S.^{ors} quatre consellers de dos en dos per son orde, y apres venien molts cavallers y ciutedans y molta altra gent de tots estaments, y feren la volta de la professo del corpus, y los verguers no anaren davant lo S.^{or} loctinent general y consellers sino en los strems de dita professo los uns a una part y altres a laltra per esser hi lo dit S.^{or} loctinent general.

DIVENDRES XIJ. — Festa de St Gregori. S. Gregori.

DIUMENGE XIIIJ. — Dit dia reberen los S.^{ors} consellers dos cartes, la una del Ex.^{im} Sor Alberto archiduc de Austria, y la altra del S.^{or} don Guillem de St Climent, en resposta de les cartes que per dits S.^{ors} consellers los foren scritas a XVIIJ de Janer pus proppassat, les quals son del tenor seguent

Lletra del Arxiduch Alberto de Austria, sobre la vinguda de la Sra. Reyna.

«*A los consillers de Barcelona etc. In Barcelona*

Con su carta de 18 de enero me alegre mutcho por haver entendido della la voluntat que muestran tener me, de que estoy tan agradescido como lo mostrare en las ocasiones que se ofrecieren en que puedan exprimentar la mutcha que allaran en mi para todo lo que les estubiesse bien, la que agora se sperava de nuestra legada a essa ciudad tubiera yo por muy buena y a no estar tant adelante la resolution del rey mi señor de que nuestros casamientos se exequten en Valentia, hiziera jo qualquiera diligentia que pensara podiera ser de provetcho para que sa ma.^{t} tubiera por bien fuera en Barcelona, pero ya que por lo ditcho no puedo dar les en esto la satisfaction que quisiera, holgare mutcho que me advertian de todas las otras cosas de su aprovetchamiento y commodidat que acudire a ellas con las veras y voluntat que merece la que me han mostrado con esta su carta: nuestro señor les guarde y prospere como desean; de galera en el puerto de Tolon 4 de 1599

ALBERTO.»

«Als molt Ill.res SS.rs los consellers de Barcelona

Lletra de D. Guillem de Sant Climent, acerca dit negoci.

La letra que V.s magnif.es me scrigueren a 18 de Janer, no m es arribada a mans fins a 25 del present mes que ere sis dies despres que la reyna nostra S.ora se embarcha en Genova, y en la mateixa hora digui a sa magestat lo que V.s magnif.es me manen, y digui lo contentament ab que la speren y lo desig que tenen de veurer la y besarli la ma y servirla ab la mateixa fidelitat que sempre han servit a sos reys, y li sopliqui de part de V.s mag.cies que los afavoris ab lo rey nostre senyor pera que fos servit de celebrar son casament en aqueixa ciutat: la reyna nostra senyora me respongue y mana que scrigues a V.s mag.cies que agrahex y stima en molt la voluntat que V.s mag.cies tenen de veurer la y desig de servir la, y que pera sa ma.t fora gran contentament desembarcar en aqueixa ciutat, mes com tingue orde de desembarchar en Vinaros no pot fer altra cosa ni tindra temps de afavorir la pretensio de la letra de V.s mag.cies com hauria fet ab molt bona voluntat si abans ley haguessen demanat: jo de ma part dic quem pesa molt que la letra de V.s mag.cies hage tardat tant en arribar a mas mans, per que estant embarcats y navegant nos poden fer les diligenties necessaries pera lo que V.s mag.cies pretenen: si en altra cosa pore servir a naqueixa ciutat y ajudar en particular a V.s mag.cies ho fare de molt bona voluntat per que de ninguna cosa tinc jo tant de que honrarme com de esser cathala y poblat en Barcelona Guarde nostre senyor les molt Ill.res persones de V.s mag.cies y en estat prospere, de Sahona a 27 de febrer 1599

Molt Ill.res senyors

Bese a V.s magnificenties les mans son servidor

DON GUILLEM DE S.T CLIMENT.»

Festa de Sta. Madrona.

DILLUNS XV. — Dit dia se feu la festa de la gloriosa verge y martir sancta Madrona, y la professo de la seu ana a la capella de la dita S.ta Madrona situada en la montanya de Montjuhic, en la qual anaren los S.ors consellers com tenen de bon costum.

Masses noves, pes y valor.

DIMARS XVJ. — Dit dia foren fetes dues masses grans noves de pes de 22 marchs 5 on. 6 argensos, que a raho 7 ₶ 4 ß per marc valen 163 ₶ 4 ß 9 d., pesat per lo contrast de la ciutat.

Divendres XVIIIJ. — Dit dia anaren los S.ors consellers convidats a hoir lo ofici a la sglesia del monastir dels pares descalsos de S.t Josef.

Festa de St. Josef.

Diumenge XXJ. — Dit dia a la mija nit, o, cerca, arriba correu al S.or duc de Feria loctinent de sa ma.t lo qual aporta nova certa com la serenissima reyna de Spanya ab les galeres que la aportaven avian passat lo golf y que venien a la volta del port de la vila de Roses, ahont se entengue apres que ere aribada dins lo dit port, dit dia les dues hores apres mig dia.

Nova de la arribada de la Sra. Reyna a Rosas.

Dilluns XXIJ. — Dit dia a la mija nit, passaren alt a mar dotze galeres de les que venien en companyia de la dita S.ora reyna y anaven a la volta de ponent.

Galeras.

Dimars XXIIJ. — Dit dia a les nou hores demati arribaren y surgiren en lo moll de la present ciutat deset galeres de les que venien per acompanyar la dita S.ora reyna, y pensant que a les dites deset galeres venia la serenissima reyna y S.ora nostra dona Mergarita de Austria desposada ab lo serenissim rey y señor nostre don Felip de Austria tercer rey de Castella y segon rey de Arago, y estant los mag.ichs consellers tots sinc ajustats ab molts cavallers y ciutedans de la present ciutat dins lo baluart de Mig jorn pera demostrar lo contento y alegria que tota aquesta ciutat tenia de la vinguda de la dita S.ora reyna, y per donar orde se fessen salves de artilleria archabusseria y altres regosijos, y apres entenent que la dita S.ora reyna no venia ab dites galeres, y que encara restava atras ab altres galeres y se tenia nova certa que a la vesprada del mateix dia havia de passar, dits mag.ichs consellers ab los cavallers y ciutedans y altra gent quels acompanyaven, essent ja cerca de mig dia sen tornaren en lurs cases E apres a les dos hores despres migdia dits senyors consellers y cavallers y ciutedans tornaren en lo dit baluart, sperant y aguardant quant se descobririen les galeres ab les quals venia la dita senyora reyna y a les quatre hores despres dinar se descobriren alt a mar devers la vila de Mataro catorze, o, quinze galeres, y enviant ha dir lo S.or duc de Feria loctinent general de sa ma.t als dits S.ors consellers que ab dites galeres venia la dita S.ora reyna y que ell entenia enbarcarse ab una galera per anar ha besar les mans a la dita S.ora reyna y que los S.ors consellers procurassen de acodir tantost pera poder fer lo mateix, y tenint dits S.ors consellers certitut de la vinguda de la dita S.ora reyna, la qual havia de anar a desembarchar a

Vinguda de la Sora. reyna de Spanya, la qual passa alta mar, y de la anada feu lo Sr. conseller en cap per anar a besarli la ma.

Bineros per anar apres a la ciutat de Valentia ahont lo dit S.^{or} rey dies fa la aguardava pera consumar alli lur matrimoni, procuraren dits S.^{ors} consellers tractar y consultar ab los cavallers y ciutedans ques trobaven alli presents, los quals foren mossen Federic Pol mossen Joachim Setanti mossen Jaume de Aguilar Peralta y Camporells mossen Francesc de Argensola mossen Josef de Bellafilla mossen Luis de Vilafrancha mossen Benet de Marles mossen Francesc de Gualbes mossen Guillem de Yvorra carla de Corbins, micer Hieronym Guialmar y micer Hieronym Fivaller advocats de la present ciutat, dient los que ates que certament se entenia que la dita S.^{ora} reyna no desembarcharia en la present ciutat ans be continuant sa navegatio passaria alt a mar, aniria ha desembarcar ha Bineros inseguint la orde que tenia de la ma.^{t} del dit S.^{or} rey y que diguessen y aconsellassen lo que dits S.^{ors} consellers en nom y per part de aquesta ciutat deguessen fer en aquesta ciutat en servey de la dita S.^{ora} reyna, y per tots los dits cavallers ciutedans y advocats de la ciutat fonc dit y aconsellat als dits S.^{ors} consellers que lo mag.^{ich} señor Pere Benet Soler doctor en medicina y vuy conseller en cap de la present ciutat, en companyia dels dits señors cavallers y ciutedans, se embarchas ab la barcha de la ciutat la qual estava ja aparellada per dit efecte molt ben adressada ab un tendal de vellut carmesi ab ses flocadures de or y ceda y ab ses borles grans del mateix, ab la qual barcha anaven altres tres barques que aportaven moltes altres persones desta ciutat que acompanyaven al dit S.^{or} conseller, y ab moltes atxes enceses per ser ja entrada de nit, y aparexent be dit consell y determinatio ha tots los dits S.^{ors} consellers se enbarcha encontinent lo S.^{or} conseller en cap ab dita barcha de la ciutat, acompanyant lo molta part dels dits cavallers y ciutedans, y en lo temps que lo S.^{or} conseller se embarcha los altres S.^{ors} consellers que restaven en dit baluart feren tirar del dit baluart dos tirs de artilleria, y poc abans que fonc en lo temps ques embarcha lo dit S.^{or} duc de Feria ab una galera per ser loctinent de sa ma.^{t} foren fets tirar en lo matex baluart tres tirs de artilleria, y essent embarchat dit S.^{or} conseller en cap ab la dita barcha de la ciutat y acompanyant lo les dites altres tres barques, sen ana deves les dites galeres fins ha tant que vingue a juntar ab la galera real en la qual venia la dita S.^{ora} reyna, y en lo entretant la ciutat posa a punt tota la artilleria dels baluarts muralles y torres y molts

Saludo y besamans a la Sra. Reyna.

mascles, y feu posar quinse, o, setze companyies de archabussers per les muralles devers la mar y moltes grahelles ab teya y falles de garbons enceses, posant tambe los S.ors diputats alt en la casa del general y los consols de la lotja alt en dita lotja moltes grahelles enceses ab teya, y comensantse ha fer vespre totes les dites grahelles y falles foren enceses y totes les companyies dels dits archabussers estigueren en la muralla tirant sa archabusseria y galejant de quant en quant, y al temps que la dita barcha de la ciutat volgue juntar ab la galera real en que venia la dita S.ora reyna, hi aportant vint atxes enceses entre la sua barcha y les altres tres barques quel acompanyaven, arriba tambe a la dita galera lo dit S.or duc de Feria lo qual venia ab lo squif de la galera en que se era embarcat y per esser loctinent de sa mag.tat dit S.or conseller dexa passar lo dit squif y dona loc en que lo dit S.or duc de Feria pujas primer en dita galera real, y poc apres de esser entrat en la galera lo dit S.or duc de Feria, de la dita galera enfora fonc dit al dit S.or conseller que pujas y volent pujar los cavallers de la dita galera lo ajudaren ha pujar per la scala de la dita galera real, ahont pujaren tant be tots los cavallers y ciutedans quel acompanyaven, y poc apres de esser pujat en dita galera ço es per spay de una ave maria, per part de la dita S.ora reyna fonc fet dir al dit S.or conseller que entras y entrant lo S.or conseller juntament ab los dits cavallers y ciutedans y altres quel acompanyaven dins la popa de la dita galera real, ahont estave la dita S.ora reyna assentada ab un coxi y sa mare al seu costat tambe assentada ab altre coxi, y en aqueix punt se succehi assi en la ciutat fonc desparada tota la artilleria y fonc feta un(a) grandissima salva de artilleria, la qual salva aparague molt be a tots los quis trobaren en dita galera real, y en resposta de la dita salva la dita galera real tira quatre tirs de artilleria E aqui mateix *lo dit S.or conseller, fet lo degut acatament y fetes tres reverenties demana la ma a la dita S.ora reyna y lay prengue y besa, hi dita S.ora reyna li digue en lengua castellana «alçaos», y senyalant ley ab la ma li digue «cubrios»*, y dit S.or conseller encontinent se alsa y cobri y apres, a una part de dita popa al costat del S.or duc de Feria virrey de Cathalunya ques trobave alli present estigue dit S.or conseller molt bona estona ab lo cap cubert davant la dita S.ora reyna y davant lo dit S.or duc de Feria princep de Oria y duc de Gandia y la mare de la dita S.ora reyna y moltes

dames de sa companyia que *estaven alli presents*, donant loc als sobre dits mossen Federic Pol mossen Jaume de Aguilar Peralta y de Camporells mossen Josef de Bellafilla mossen Luis de Vilafranca mossen Francesc de Yvorra carla de Corbins y micer Hieronym Fivaller que eren vinguts en sa companyia, pera que poguessen tambe besar la ma a la dita S.ora reyna, y apres de haverli besada la ma tots los sobredits cavallers, lo dit S.or conseller en cap li digue y explica sa embaxada ab molt gran respecte y ab molta reverentia, levant se lo barret del cap y tenint aquell en la ma, dient li de paraula y ab sa lengua cathalana que aquella sua ciutat de Barcelona se ere molt alegrada ab sa real vinguda, y que haguera rebut grandissim contento y merce de gosar de sa real presentia y de poder la servir y regalar molt de veres en tota cosa, y que aquella ciutat se li oferia en tot lo que fos de son real servey, y encontinent la dita S.ora reyna digue segona vegada ab lengua spanyola al dit S.or conseller ques cobris, senyalant ley tambe ab la ma, y axi dit S.or conseller se torna ha cobrir y estigue ab lo cap cubert fins ha tant que lo interpre que aportave la dita S.ora reyna li hague referida y declarada la embaxada que de part de aquesta ciutat dit S.or conseller li havia feta E apres la dita S.ora reyna respongue a la dita embaxada en sa lengua ungara, o, alemanya, la qual resposta lo matex interpre digue y declara en lengua italiana al dit S.or conseller que la S.ora reyna haguera rebut gran contento de dar lo a la ciutat de Barcelona ab sa presentia lo que desijava molt, empero com havia de seguir lo orde a ella donat no podia ferho, empero que li restave gran memoria de recordarse del amor y voluntat li havien amostrada de la qual en totes ocasions se recordaria en benefici y utilitat de dita ciutat, y cobrada y declarada la dita resposta per lo dit interpre, sens partirse dit S.or conseller de la presentia de la dita S.ora reyna la torna ha saludar levant se lo barret del cap en senyal de agrahiment de la merce que ella havia feta a la dita ciutat ab tals compliments com havia usats ab dita ciutat, y dita S.ora reyna mana tercera vegada al dit S.or conseller en lengua spanyola y assenyalant li axi mateix ab la ma ques cobris, y axi dit S.or conseller se torna ha cobrir altra vegada E poc apres dit S.or conseller se despedi de la dita S.ora reyna fent li molt gran acatament y ell y los dits cavallers y ciutedans que anaven ab sa companyia exint de la dita galera real se tornaren ha posar

en la dita barcha de la ciutat aiudant los ha devallar los cavallers de la dita galera real, y apres de esser tots devallats y posats en dita barcha sen tornaren ab molta diligentia envers la ciutat, en la qual estaven les hores enceses moltes falles y moltes grahelles com esta dit, y en les muralles molta gent de les companyies tirant la archabusseria, y en les dites barques se aportaven moltes atxes de cera enceses, y essent ja cerca de les deu hores de la nit arribaren lo dit S.^{or} conseller y cavallers y ciutedans quel acompanyaven en terra y al temps que desembarcaren foren fetes aportar alli moltes atxes enceses ahont acodi molt grandissim concurs de gent de la ciutat, y al temps que desembarcaren, lo baluart de Mig jorn ahont estaven los altres S.^{ors} consellers aguardant al dit S.^{or} conseller en cap saluda aquell ab tres pesses de artilleria, y apres de esser arribat lo dit S.^{or} conseller en cap al dit baluart de Mig jorn y donada per ell raho als dits altres S.^{ors} consellers de tot lo que havia passat en la dita sa embaxada y de les favors y merces que la dita S.^{ora} reyna li havia fetes a ell y a la present ciutat, tots los dits S.^{ors} consellers donaren orde se fes altra salva ab tota la artilleria y archabusseria que estaven en la muralla y torres que son devers la mar a la dita S.^{ora} reyna, la qual passava alt a mar ab sa galera real y altres galeres que la acompanyaven a dos milles del cap del moll de hont podia la dita S.^{ora} reyna molt be veurer y ohir la festa y regosijo dels fochs y los tirs de la artilleria y archabusseria de les companyies que per son servey estaven posades en les dites muralles, y axi se feu la dita segona salva ab lo mateix compliment que ere estada feta la primera, y les galeres que aportaven la dita S.^{ora} reyna anaren sempre alt a mar fent son cami a la volta de ponent, y feta dita segona salva los dits S.^{ors} consellers essent ja cerca de les onze hores de la nit sen anaren del dit baluart ha lurs cases y tota laltra gent de les companyies que estaven per les muralles feren lo mateix: placia al S.^{or} don bon cami a la dita S.^{ora} reyna y ha tots los qui van en sa companyia hils aport a bon salvament A totes les quals coses foren presents mossen Galceran Francesc Calopa scriva maior de la present casa y Galceran Sever Pedralbes notari de Barcelona qui ana per continuar tot lo sobredit en nom de mi Francesc Pedralbes scriva rational de la present casa, y axi per dits S.^{ors} consellers me fonc manat continuas les coses sobre dites en lo present dietari en memoria del sdevenidor. —

Pes y valor de les dues masses grans de plata foren fetes per la vinguda dels Sors. rey y reyna.

Dit dia los dos verguers dels S.ors consellers que anaren acompanyar lo S.or conseller en cap a les galeres per besar la ma a la S.ora reyna, comensaren ha traurer les dues masses noves que novament son estades fetes per mossen Pere Pau Riba argenter per orde y manament dels dits S.ors consellers, les quals dues masses desfetes son 28 pesses entre grans y petites y pesen les dites 28 pesses XXIJ marchs V onses y VJ argensos, que a raho VIJ ₶ IIIJ ₰ lo march, val tota la dita plata 163 ₶ 4 ₰ 9 diners, la qual plata fou pesada per Jaume Tarroja argenter y tenint lo contrast de la ciutat, en presentia de mi Francesc Pedralbes notari de Barcelona y scriva rational de la present casa, a 16 del corrent mes de mars.

Adm.º dels forments.

DIVENDRES XXVJ. — Dit dia se tingue consell de cent per negocis de la administracio dels forments.

ABRIL

Galeres.

DIVENDRES IJ. — Dit dia a les sis hores de la tarda arribaren al moll de la present ciutat XXIJ galeres de les galeres que havien aportat la S.ora reyna a Vineros.

Quexas del Bras militar, sobre prorogar lo Consistori de la Diputacio.

DISAPTE IIJ. — Dit dia a les nou hores demati vingueren en la present casa don Bernat de Boxadors mossen Federic Pol militar y mossen Federic Vilana ciuteda honrat tramesos per part del bras militar ab embaxada als S.ors consellers, los quals estaven congregats dins la instantia del consell ordinari pera fer los ha saber com lo dit bras militar havia entes com los S.ors diputats del general de Cathalunya havien desliberat que los S.ors diputats ecclesiastic y militar de part de lur consistori anassen a la ciutat de Valentia pera donar lo parabien al S.or rey y S.ora reyna de lur casament, y que pus assi no restaven sino lo diputat real y los ohidors ecclesiastic y militar per esser lo ohidor real en Roma per lo negoci de les comandes del orde de sanct Joan, entenien porrogar lo consistori de la diputatio fins ha tant dits S.ors dos diputats fossen tornats, per lo que nos pot tenir consistori ni fer negoci que no sien quatre ab los quals hi hage de haver hu de cada bras conforme esta disposat y ordenat ab lo nou redres fet en les ultimes corts, y que porrogantse dit consistori ne porien redundar molt grans danys, e, inconvenients

a tot lo present principat de Cathalunya, y que ells dits embaxadors tenien orde del dit bras militar de representar als dits S.^{ors} diputats los dits danys, e, inconvenients que porien resultar de dita porrogatio, y axi suplicaven als dits S.^{ors} consellers per part del dit bras militar fossen servits per part de la ciutat fer semblant embaxada als dits S.^{ors} diputats E per lo S.^{or} conseller en cap fou respost a la dita embaxada que ells tractarien y consultarien dit negoci y procurarien de fer tot allo que mes convindria en benefici del dit principat de Cathalunya y de la present ciutat E consultat dit negoci ab los advocats de la casa dits S.^{ors} consellers enviaren ab embaxada als dits S.^{ors} diputats mossen Pere Ferreres ciuteda y mossen Garau Guardiola militar pera representar de part de aquesta ciutat als dits S.^{ors} diputats los danys, e, inconvenients que podien redundar de la dita porrogatio, y de restar la casa de la diputatio sens consistori, podent anar per donar lo dit parabien un diputat ha soles ho dexant de anar los dits dos diputats enviant altres persones pera fer dita embaxada, que era manco dany y manco inconvenient que fer dita porrogatio, per lo que may se ere succehit que per semblant ocasio dit consistori de la diputatio se fos porrogat, los quals dos embaxadors tornats de dita embaxada en la present casa digueren y referiren als dits S.^{ors} consellers que los S.^{ors} diputats los havien fet de resposta que ells mirarien y considerarien los danys, e, inconvenients porien redundar de dit negoci y farien tot allo que mes convindria en benefici del present principat de Cathalunya. — Dit dia foren rebudes sexanta grahelles de ferro que per orde dels S.^{ors} consellers foren fetes per mestre Francesc Rocha ferrer per la vinguda que havien de fer lo S.^{or} rey y reyna a la present ciutat, les quals apres de esser fetes foren pesades per un romaner de la present ciutat en presentia de mi Francesc Pedralbes scriva rational de la present casa, les quals pesaren 59 qq.^{t} r.^{o} 3 ℔ y de 26 gafes per los puntals, les quals han pesat 2 r.º 7 ℔ que a raho de 1 ß 6 d. la liura valen entre tot 464 ℔ 17 ß, les quals sexanta grahelles foren posades y recondides dins la casa de la fundacio (1) que es en la Rambla, per no tenir per al present altre loc ahont se poguessen posar.

Pes y valor de les 60 grahelles noves foren fetes per dita vinguda.

DIUMENGE IIIJ. — Diumenge del ram.

(1) Fundició.

Robo a un Correu real.

DIMECRES VIJ. — Dit dia al despres dinar, estant congregats los S.ors consellers a la present casa, vingue en ella mossen Miquel Orpi notari dèl criminal juntament ab un home que aportava al coll una *balija* o, maleta plena de letres, lo qual dix que lo S.or duc de Feria li havia manat aportas dita *balija* o, maleta als dits S.ors consellers, la qual era la balija que aquestos dies proppassats ere estada robada a un correu que de part de la S.ora reyna de Spanya ere estat trames a sa mag.tat, lo qual correu passant per lo coll de Moncada de nits, fonc robat per alguns fills de perditio y li fonc presa dita balija o, maleta ab los despatxos y letres que anaven a sa mag.tat, per raho del qual robo per los dits S.ors consellers per esser estat fet en la baronia de la ciutat foren fetes moltes diligenties y preses informations, y tambe fonc feta fer una crida publica per los lochs acostumats de la present ciutat ab la qual se prometia certa quantitat a qui descobriria lo dit robo, y axi los dits S.ors consellers en presentia del dit mossen Orpi feren obrir dita balija hi trobaren dins de aquella quatre o, sinch plechs de letres pera sa mag.tat y diverses altres letres que anaven a cavallers particulars de la cort, y apres de haver vists y regoneguts tots los dits plechs y letres los quals no eren estats desfets, dits S.ors consellers feren tornar a ligar dita balija al mateix home que la havia aportada y tornaren a remetrer aquella al S.or duc de Feria.

Dijous sanct. Gramalles.

DIJOUS VIIJ. — Dit dia anaren los S.ors consellers ab les gramalles de dol rodones que aportaven per lo dol de sa mag.tat a ohir lo offici a la seu, y aportaren lo talem ab un prom, y apres anaren al despres dinar als moniments ab les altres gramalles de dol ab falda larga.

Divendres sanct.

DIVENDRES VIIIJ. — Dit dia anaren a ohir lo offici a la seu y apres tornaren al despres dinar als fasos ab dites gramalles de falda larga, y aportaren lo talem axi al traurer nòstro S.or del moniment com apres en la professo de la sancta spina ab un prom, y per tenir lo talem tres bordons devant y los altros tres darrera, anaven los consellers cap ters y quint aportant los tres bordons de darrera, ço es lo cap en mig lo ters a ma dreta y lo quint a la ma squerra, y los altres bordons de davant aportaven lo conseller segon, quart y lo prom, anant lo segon al mig lo quart a ma dreta y lo prom a ma squerra, y ells matexos aportaven les faldes de dites gramalles embolicades en lo bras per no poder hi anar los patges, y al mati apres que nostro S.or

es fora del moniment y fins que ha sumit lo sacerdot, estan dits S.ors consellers tenint los dits bordons del talem als dos strems del altar major, ço es lo cap ters y quint a la part del evangeli y los altros tres a la part de la epistola que es devers la segrestia.

Disapte sanct. Benediccio de les fonts.

DISAPTE X. — Dit dia anaren los S.ors consellers exceptat lo segon, a ohir lo offici a la seu hi asistiren a la benedictio de les fonts.

Sanct dia de pasqua. Terminacio del dol per la mort del Rey.

DIUMENGE XJ. — Dit dia anaren los S.ors consellers ab promens ohir lo oficí a la seu y se aplegaren al porxo de S.t Jaume com tenen de costum, exceptat lo S.or conseller segon per estar indispost, y dit dia dexaren lo dol que aportaven per la mort de sa mag.tat hi tragueren les gramalles de grana aforrades de pells que acostumen de traurer altros anys lo dia de nadal, lo qual dol podien dexar ja dits S.ors consellers a XXIIIJ de Mars pus proppassat per esser acabats aquell dia los sis mesos que solen aportar dol de lurs reys y S.ors, comptant del dia que reben la letra del avis de dita mort que fonc a XXIIIJ de setembre, y per esser tant cerca de les festes de pasqua apparague als dits S.ors consellers no levar se lo dol fins al dia de pasqua per esser una festa tant gran y tant solemne, y al ofici noy hague ofertori per no dir se de pontifical per no haver hi bisbe.

Aniversari de D. Pedro de Moncada, en la Lotja.

DISAPTE XVIJ. — Dit dia anaren los S.ors consellers exceptat lo segon per estar indispost, vestits ab les gramalles de dol de cua larga a la lotja per ohir lo aniversari se celebra dit dia per la anima del noble don Pedro de Moncada quondam, als quals hisqueren a recebir a la porta de la dita lotja los consols y defenedors ab altres oficials de la dita lotja, vestits ab gramalles de dol y acabat lo dit aniversari los tornaren acompanyar fins a la porta.

Festa de Sta. Maria Egipsiaca.

DIUMENGE XVIIJ. — Dit dia anaren los S.ors consellers exceptat lo cap, a ohir lo offici a la casa de les Egipsiaques, per ferse la festa de sancta Maria egipsiaca, y haguey solemne offici y sermo.

Professo de gracies per lo bon passatge de la Sra. Reyna.

DIMARTS XX. — Dit dia a les quatre hores despres dinar fonc feta una solempne professo per lo R.nt capitol y clero de la seu y per totes les parrochies y monastirs de la present ciutat, pera retrer graties a nostre S.or de la merce quens havia feta de haver aportat a salvament la ser.ma S.ora reyna de Spanya y per haver la guardada dels perills de la mar en son passatge: dita

professo feu la volta que sol fer la professo del corpus y noy ana sino la bandera ganfanons y creu de la seu, y aportaren hi sivera en la qual aportaven la veronica de nostre senyor Deu Jesuxpt ab talem, y los S.ors consellers aportaren los bordons del talem ab un prom, y noy vingue lo S.or loctinent general, a be hi fos estat convidat lo dia abans per part de la ciutat. — Dit dia se obtingue en favor de la ciutat una provisio de la real audientia a relatio del mag.ch micer Hieronym Sanct Just en la causa que la confraria dels flaquers aporta contra de la dita ciutat, sobre lo poder dits flaquers pastar liberament en ses cases sens poderlos ho prohibir dita ciutat: es lo notari de dita causa.....

Prohibicio als flaquers, de pastar liberament en ses cases.

DIMECRES XXJ. — Dit dia al despres dinar en la present casa fonc feta la matricula dels mercaders en la forma acostumada, y dels que foren anomenats ne fonc matriculat sols hu ques diu Luis Verges lo qual ere botiguer de teles.

Matricula de Mercaders.

DIJOUS XXIJ. — Dit dia anaren los S.ors consellers convidats a la diputatio a ohir les vespres de sanct Jordi.

Vespres de St. Jordi en la Diputacio.

DIVENDRES XXIIJ. — Dit dia anaren los S.ors consellers a ohir lo offici a la diputatio, y fonc hi tambe lo S.or duc de Feria loctinent de sa mag.tat

Festa de St. Jordi en la Diputacio.

DISAPTE XXIIIJ. — Dit dia juraren mossen Bernat Pau de Belloch militar y mossen Joan Soria mercader, taulers de la taula de la present ciutat, extrets lo dia o, festa de S.t Anthoni proppassat per lo bienni propvenidor, lo qual jurament prestaren en la present casa en ma y poder del S.or conseller en cap, E apres del jurament foren acompanyats per tots los S.ors consellers ab agraduatio a la lotja ahont foren posats en posessio de lur offici.

Taulers: jurament.

DIUMENGE XXV. — Festa de sanct Marc. — Dit dia se tingue consell de cent per fer extraccio de consols de la lotja, hi foren extrets en consols mestre Vicens Castello doctor en medecina y Barthomeu Sala mercader, y en Jutge dels apells Simon Canyet, y en consol del pont Montserrat Miquel, y tambe fonc extret en palloler Joan Andreu notari de Barcelona — Y en lo temps que dit consell se aplegava vingue en la present casa lo secretari Olzina de part del S.or loctinent general, lo qual dona als S.ors consellers una carta de sa mag.tat la qual venia dirigida als dits S.ors consellers a soles, y apres de haver la desclosa y haver vist lo que en aquella estava contengut fonc feta legir en dit consell, la qual es del tenor seguent

Consols de la Lotja, extraccio.
Jutge dels apells, extraccio.
Consol del pont, extraccio.
Palloler, extraccio.

«*A los amados y fieles nuestros los consellers de la nuestra ciudad de Barcelona*

EL REY

Amados y fieles nuestros: por el amor que tengo a los naturales desse mi principado y condados, y particularmente a los de essa mi ciudad he desliberado de ir a ella a jurar, para donde partire plaziendo a Dios de esta de Valentia a los veynte seys deste mes, y sin perder tiempo prosseguire mi viage, con que spero que para el primero de Mayo podre jurar en essa mi ciudad, y por el contentamiento que haveys de tener dello y de la demonstration de amor que hago yendo a visitar essa ciudad y provincia sin que me lo hayan impedido cosas tan precisas como las de las cortes de Castilla que al presente estan pendentes, hos lo aviso y pido y encargo que prevengays que essa mi ciudad este bien bastecida de todo lo necessario para mi servitio y de los que me iran serviendo, y que lo aposento se haga con toda commodidad y gusto, con la demonstration de amor que essa mi ciudad ha acostumbrado senyalar se en todas las ocasiones y lo spero de vuestra gran fidelidad, y en todo lo que en esto tocare dareys entero credito al duque de Feria mi lugartiniente y capitan general de esse mi principado y condados. Data en Valentia a 22 de abril de 1599.

Lletra de sa Magestat, avisant sa vinguda.

YO EL REY

V.[t] Covarruvias vicecancellarius Franquesa secretarius.»

Dit dia acabat y conclos lo dit consell, fonc trames per los S.[ors] consellers Pau Amell altro dels verguers a sa Ex.[a] per haver hora per entendrer la fe y crehensa de la sobredita carta de sa mag.[tat], y per no haver trobat a sa Ex.[a] en casa y esser ja hora tarda fonc porrogat per lo endema demati.

DILLUNS XXVJ. — Dit die a les nou hores demati hagut primer hora de sa Ex.[a], los S.[ors] consellers acompanyats dels oficials de la present casa y de moltes altres persones anaren a casa de sa Ex.[a] lo qual trobaren en una instantia que es a la part de la marina, pera entendrer la crehensa de la sobredita letra y tambe la certitut que sa Ex.[a] tenia de la vinguda de sa mag.[tat], y si seria tant prompte com scrivia ab dita sa letra y si

Visita al Virey acerca la vinguda de sa Magtat.

seria per terra o, per mar, pera que la ciutat pogues fer lo recebiment de la entrada a sa mag.tat qual conve, E per sa Ex.a los fonc dit y respost que ell tenia per molt cert que sa mag.tat no podia esser assi per al primer dia del mes de maig conforme havia scrit, y que necessariament haurie sa mag.tat de porrogar per altra jornada, y que sa mag.tat vindrie a esta ciutat per terra, y que procurassen de ferli lo recebiment qual conve y que li fessen totes les festes y regosijos que la ciutat ha acostumat fer en semblants vingudes de reys, y que sa mag.tat los servaria totes les serimonies que los predecessors reys havien acostumat servar y assenyaladament les que lo serenissim S.or rey don Felip de gloriosa memoria son pare havia servades en la entrada que feu en esta ciutat en lo any M.D.LXIIIJ. E cobrada dita resposta y fet son degut acatament a sa Ex.a, dits S.ors consellers sen tornaren en la present casa. — E apres lo mateix dia per un porter real fonc presentat als dits S.ors consellers en la present casa un cartell en scrits, lo qual es del tenor seguent

Cartell de sa Magt. sobre la prestacio de son jurament.

«PHILIPPUS Dei gratia rex Castellæ Aragonum Legionis utriusque Sciciliæ Hierusalem Portugaliæ Ungariæ Dalmatiæ Croaciæ Navarræ Granatæ Toleti Valentiæ Galetiæ Majoricarum Hispalis Sardiniæ Cordubæ Corsicæ Murtiæ Giennis Algarbii Algeziræ Gibraltaris, Insularum Canariæ nec non Indiarum orientalium et occidentalium Insularum ac terræ firmæ maris oceani, archidux Austriæ, dux Burgundiæ Brabantiæ Mediolani Athenarum et Neopatriæ, comes Haspurgii Flandriæ Tirolis Barcinone Rossilionis et Ceritaniæ, marchio Oristanni et comes Gociani, dilectis fidelibus nostris consiliariis consilio et probis hominibus civitatis nostræ Barcinonæ salutem et dilectionem, Cum nos decreverimus incolis et habitatoribus nostri presentis principatus Cathaloniæ et comitatum Rossilionis et Ceritaniæ prestare juramentum solitum et consuetum per serenissimos reges Aragonum prædecessores nostros divi recordii, et juramentum et homagium fidelitatis prestari solitum, si necesse fuerit, ab illis recipere, ad dicti juramenti prestationem istam civitatem nostram Barcinonæ et in ea locum solitum eligimus et deputamus, et diem primam mensis Maij proximam assignamus, ideo vobis dicimus et mandamus scienter et expresse ac regia auctoritate, quod constituatis ex vobis sindicum et procuratorem vestrum plena potestate sufultum qui vice et nomine vestris loco

et die prestaturis celebrationi huiusmodi juramenti intersit, *Nos* enim rex ibidem personaliter erimus, die eadem altissimo concedente. Data in civitate Valentiæ die vigesima mensis aprilis anno á nativitate domini Millesimo quingentesimo nonagesimo nono.

YO EL REY

V.[t] Covarruvias Vicecancellarius

V.[t] Franquesa conservator generalis.»

Consols de Lotja, jurament.

DIVENDRES XXX. — Dit dia demati fonc lo jurament de mestre Vicens Castello doctor en medicina y de mossen Barthomeu Sala mercader, los quals juraren en la cort del balle en mans del sotsballe per esser absent de la present ciutat lo balle, y los S.[ors] consellers ab agraduatio acompanyaren los dits consols al jurament y apres a la lotja com tenen de costum, y per esser malalt lo consol militar vell vingueren en la present casa de la lotja en fora, los dos consols nous y lo consol vell mercader en la present casa tots ab una filera, ço es lo consol vell mercader a la ma dreta y lo consol nou ciuteda a la ma squerra y lo consol nou mercader al mig. — Dit dia per orde y manament dels S.[ors] consellers fonc acomanada una bandera de professo de domas carmesi que alguns anys fa estava recondida dins de una caxa dins la scrivania del racional, la qual ere de la confraria dels traginers de mar moriscats, la qual anys fa que ha preterit als promens de la confraria dels negres per tenir la sua bandera molt dolenta, la qual bandera los fonc acomanada per poder exir ab dita bandera al dia que sa mag.[tat] prestara lo jurament en la plassa de sanct Francesc y apres a la professo del corpus y en totes les altres ocasions que convindra, y aço durant lo beneplacit dels dits S.[ors] consellers: y lur bandera per esser vella y dolenta la qual es de domas blau, dexaren ha Francesc Pons altro dels verguers de la present casa pera que lals guardas. — Dit dia al despres dinar se tingue consell de cent acerca de algunes diferenties se tenien entre lo mag.[ch] micer Francesc Gamis clavari, y la XXIIIJ.[a] de les alimaries elegida per lo consell de cent per raho de la vinguda (1), acerca de com se havien de comprar y apres com se havien de pagar les coses que havien de servir per les dites alimaries E per lo dit consell

Cessio de la bandera de la extinta confraria dels traginers de mar moriscats, a la dels negres.

Prorogacio de la vinguda de sa Magt.

(1) De sa magestat.

fonc determinat que lo dit clavari hage de entrevenir ab la vint y quatrena elegida per lo consell de cent en los comptes de totes les coses que seran necessaries pera fer les dites alimaries. — Dit dia per lo S.^or^ duc de Feria loctinent general de sa mag.^tat^ fonc porrogada la vinguda de sa mag.^tat^ a la present ciutat pera vint del mes de maig primer vinent, la qual porrogatio fonc notificada ab cartells que foren ficats en les portes de les cases del dit S.^or^ loctinent general, del canceller y del regent la real cancellaria.

MAIG

Matricula de ciutadans.

DISAPTE I. — Dit dia se aplegaren en la present casa los S.^ors^ consellers com es de costum pera fer ciutadans, ahont acodiren molts ciutadans axi dels vells com dels nous fets per lo S.^or^ rey, los quals per los dits S.^ors^ consellers foren fets convidar lo dia abans per lurs verguers, y per no haver se pogut aplegar lo nombre que es necessari non fonc fet ni proposat algu.

Festa de la Sta. Creu.

DILLUNS IIJ. — Dit dia anaren los S.^ors^ consellers exceptat lo segon y quart per estar indisposts, a ohir lo offici a la seu com tenen de costum, hi fonc hi tambe lo S.^or^ loctinent general.

Allotjaments pera la Casa real.

DIMARS IIIJ. — Dit dia a les nou hores demati vingueren en la present casa ahont estaven congregats los S.^ors^ consellers Don Diego Spinosa aposentador major ab altres aposentadors de sa mag.^tat^, lo qual Don Diego Spinosa dona una letra de sa mag.^tat^ als dits S.^ors^ consellers, la qual es del tenor seguent

«*A los amados y fieles nuestros los consellers de la nuestra ciudad de Barcelona*

EL REY

Amados y fieles nuestros: a don Diego de Spinosa mi aposentador major embio a que en essa mi ciudad de Barcelona haga el aposento para mi casa y corte real y del archiduque D. Alberto y de los que me vienen sirviendo, y le acompanyan los aposentadores Anthonio de Robles, Rafael Cornejo Anthon

Bravo de Salsedo y Anthonio Lucas de Robles hijo del dicho Anthonio, y leva orden que con vuestra asistentia y intervention haga el aposento con la suavidad y buen gusto vuestro y de los naturales dessa mi ciudad con que me sirven en todas las occasiones, como mas en particular lo entendereys del duque de Feria mi lugartiniente y capitan general en essos principado y condados y de don Diego de Spinosa mi aposentador major, y en disponer con mucha brevedad y comodidad lo que a esto toca recebire muy accepto y agradable servitio de vosotros. Data en Valentia a XXV de abril M.D.XCVIIIJ.

YO EL REY

V.[t] Covaruvias vicecancellarius Franquesa secretarius.»

La qual letra legida y vist y entes lo contengut en aquella, y hagut per los dits S.[ors] consellers consell y parer de alguns promens, dels advocats y oficials de la present casa, fonc determinat que se anas per la ciutat en la forma acostumada pera pendrer los aposentos que son necessaris axi per la casa real com per totes les persones que seguexen la cort, y havent tractat ab lo dit don Diego de Spinosa aposentador major y ab los altros aposentadors sobredits lo modo y forma que en la present ciutat se solen tenir en semblants ocasions, se dona orde per dits mag.[chs] consellers que lo mag.[ch] micer Joan Batista Lorens conseller ters junctament ab lo veguer o, regent la vegueria de Barcelona mossen Joan Dusay, anassen ab los dits aposentadors per la ciutat a efecte de mirar y regonexer les cases que fossen commodes per aposentar, y ab ells anas jo Francesc Pedralbes scriva racional de la present casa pera continuar o, fer continuar lo ques faria acerca del aposentar, y alguns altres oficials de la casa per acompanyar al dit S.[or] conseller com de fet se feu, lo qual aposento se feu ab molt compliment tenint compte lo dit mag.[ch] conseller en que sa mag.[tat] y los que seguien la cort fossen servits y los ciutadans y poblats de la present ciutat no fossen agraviats, prenent primer los hostals y les posades de la marina que les altres cases, tenint particular compte en no aposentar en les cases de les viudes per los danys e inconvenients quen porien resultar per no haver hi homens.

DIMECRES V. — Dit dia al demati se ana ha aposentar y comensaren al carrer Ample en la casa ahont acostuma de estar Idem.

lo S.or loctinent general, y fonc presa la dita casa y totes les altres cases fins al monastir de la Merce per lo aposento de sa mag.tat. Anaven a cavall ço es lo veguer a ma dreta lo S.or conseller ters a ma squerra y lo dit aposentador major en lo mig, y los altros aposentadors que anaven ab sa companyia y lo cap de guayta de la ciutat anaven a peu ab alguns missatges que aportava lo dit veguer, los quals pujaven per les cases per mirar los aposentos quey havia, y hu dels dits aposentadors y un jove del dit scriva racional anaven continuant les cases per sos carrers, y assenyalant les cases que prenien, y alguns se acontentaven de donar aposentos liberament, y als que recusaven y nou volien, tenint commoditat de loc pera ells y per los que havien de esser aposentats en lurs cases, lo aposentador los feya polissa y firmada dita polissa de ma del aposentador y de ma del dit veguer y de qualsevol dels S.ors consellers, los havien de rebrer per grat o, per forsa, per que altrament noy serien obligats e aço se fa pera que los dits aposentados en nom del rey, no fassen sobres als poblats de aquesta ciutat.

Festa de St. Miquel.

DISAPTE VIIJ. — Dit dia los S.ors consellers convidats anaren a ohir lo offici en la sglesia de S.t Miquel, hi fonc hi lo S.or loctinent general.

Festa de Sta. Creu en lo Hospital.

DIUMENGE VIIIJ. — Dit dia anaren los S.ors consellers a ohir lo offici al hospital ahont se feya festa de S.ta Creu, com tenen de costum.

Allotjaments de la Casa real.

DILLUNS X. — Dit dia vingue en la present casa lo aposentador de la casa del S.or archiduc Alberto pera suplicar als senyors que no obstant que lo aposentador de sa mag.tat anas ja assenyalant aposentos per als qui seguien la cort de sa mag.tat juntament ab los S.ors veguer y conseller ters, per entendrer que sa mag.tat y lo dit S.or archiduc eren ja a Vinaros y serien assi molt prest venint per mar ab les galeres, fossen servits de donar forma en que se anas aposentant los S.ors y altres persones que venien ab lo dit S.or archiduc e, atesa la dita necessitat per los dits S.ors consellers fonc resolt que anas lo S.or conseller ab lo sotsveguer per los quartos de la ciutat per hont no eren passats los aposentadors de sa mag.tat, y axi dit dia y los altres seguents feren dues mans, anant lo S.or veguer y conseller ters ab lo aposentador major de sa mag.tat a cavall ab lo verguer ab massa alta davant per una part, y lo dit S.or conseller quart y lo sotsveguer y lo aposentador del dit S.or archiduc tambe a cavall

ab altro verguer tambe ab massa alta per altra part, anant lo S.^{or} consell(er) quart a ma dreta y lo sots veguer a ma squerra per no poder precehir al conseller essent lo veguer dins Barcelona, aportant en lo mig lo aposentador del dit S.^{or} archiduc, y ab aquesta forma anaren per mes abreviar continuant y fent dit aposento.

Entrada del Sr. Rey per mar, s=ns cerimonia.

DIVENDRES XIIIJ. — Dit (dia) entra la magestat real del rey nostre señor don Felip tercer de aquest nom en la present ciutat per mar ab 45 galeres, la serimonia de la qual entrada esta largament scrita en lo libre 5 de serimonies.

Corts.

DILLUNS XVIJ. — Dit dia vingueren en la present casa lo S.^{or} abat Aymeric abat de sanct Culgat de Vallers y lo S.^{or} ardiacha Alentorn ardiaca de Benasc, tramesos per part del estament ecclesiastic ab embaxada als S.^{ors} consellers, dient com ells venien alli de part del bras ecclesiastic pera que dits S.^{ors} consellers fossen servits de fer una embaxada als S.^{ors} diputats per que dits S.^{ors} diputats fessen una embaxada solempne a sa ma.^{t} , que pus se troba en Barcelona li sie de son real servey voler tenir corts a naquest principat E per lo S.^{or} conseller en cap fonc respost a la dita embaxada que ell consultaria dit negoci ab los advocats de la present casa y altres persones ab quis acostumen de aconsellar, y que ells tornarien resposta del quels aconsellarien.

Entrada del Sr. Rey ab cerimonia.

Alimaries.

DIMARS XVIIJ. — Dit dia entra la ma.^{t} real del S.^{or} rey en la present ciutat ab serimonia, conforme esta descrita largament en lo libre quint de les serimonies, his feren los tres dies alimaries, comensaren encendre lo dimars vespre.

Corts.

DIMECRES XVIIIJ. — Dit dia demati cerca les onze hores vingueren en la present casa don Pedro de Queralt baro de Queralt mossen Garau de Monsuar Sor de Favara militar y mossen Hieronym Vila ciutada ab embaxada de part del bras, o, estament militar, per dir als S.^{ors} consellers com ells venien alli de part del dit bras militar per dir als dits S.^{ors} consellers lo que lo dia de dilluns ere estat dit ab embaxada de part del S.^{or} abat Aymeric y ardiacha Alentorn de que los S.^{ors} consellers fossen servits fer embaxada a dits S.^{ors} diputats, de que los S.^{ors} diputats fessen una embaxada solempne a sa ma.^{t} sie de son real servey tenir nos corts per desagraviar alguns agravis tenia lo bras militar y los altres estaments, y que en lo fet de abreviar lo temps de les corts procurarien se abre-

vias tot lo que seria posible y allenarien totes les dificultats se haurien de allenar en lo fet de la prolixitat de aquelles, y que dit estament militar ja havia anomenades persones pera tractar dit negoci E per lo S.^{or} conseller en cap fonc respost a dita embaxada que ells procurarien de que aquest negoci se tractas ab los advocats de la present casa, y consultat ab aquells se tornaria resposta a dit bras militar. — Dit dia despres dinar los

Visita dels Concellers a sas Magtats.

S.^{ors} consellers anaren acompanyats de molts officials de la present casa sens promens, a les tres hores despres dinar ha besar les mans a sa ma.^{t}, lo qual trobaren dins una instantia de son palacio, lo qual estave de peus arrimat en un bufet: besarenli la ma los S.^{ors} consellers lo hu apres lo altre, apres ana lo clavari apres los advocats apres lo scriva major y tots los oficials quels acompanyaven uns apres altres tants quants ni hague, y dit S.^{or} rey estigue ab molta pacientia de peus mentres hi hague gent li besas la ma: apres anaren a la S.^{ora} reyna la qual estave assentada en una cadira de brocat, besaren li (la) ma dits S.^{ors} consellers y officials uns apres altres conforme y ab lo mateix (orde) del S.^{or} rey: apres anaren al S.^{or} archiduc de Austria al qual feren dits S.^{ors} consellers son degut acatament, y no li besaren la ma sino que dits S.^{ors} consellers li daren la ben vinguda de part de aquesta ciutat offerint li qualsevol cosa fos de son servey, y dit S.^{or} archiduc los regracia la merce que dits S.^{ors} consellers li feyen oferint los en totas ocasions valer a naquesta ciutat: apres dits S.^{ors} consellers anaren a la serenissima infanta dona Isabel Clara Eugenia sa muller, la qual estave assentada en terra ab dos coxins de vellut carmesi, y dits S.^{ors} consellers a soles li besaren les mans donant la ben vinguda de part de aquesta ciutat offerint li valer en qualsevol ocasio, y los oficials ni ninguna altra persona li besa la ma per causa que eren moltes y sa ma.^{t} volia exir de casa juntament ab la dita S.^{ora} reyna S.^{or} archiduc y Infanta dona Isabel. — Dit dia vingueren

Corts.

en la present casa lo S.^{or} abat Aymeric abat de St Culgat de Vallers y S.^{or} ardiacha Lentorn ardiacha de Benasc en Leyda ab embaxada de part del bras ecclesiastic per dir als S.^{ors} consellers com lo bras ecclesiastic los pregava que fossen servits de fer convocar los sindichs de les universitats del present principat per que tractassen ab ells tinguessen ha be suplicar a sa ma.^{t} volgues tenir corts a naquest principat pus se troba en Barcelona, y que procurassen que lo fet de les corts se facilitas lo

temps que no fos molt larc, ates que lo temps citatori per convocar dites corts ere larc procurassen de abreviarlo tot lo que sie posible, y que la abreviatio de dit temps no pugue esser treta en ningun temps en consequentia per quant lo dit bras ecclesiastic es content de fer lo mateix pus la ocasio ho requereix de aquexa manera. — E per lo S.or conseller en cap fonc respost a la dita embaxada, que dits S.ors los havien feta tota merce de avisarlos del que convenia y de la ocasio los donaven pera servirlos, y procurar lo benefici public, empero per quant aquesta ciutat en totes coses te de bon costum de pendrer consell, que dites coses seguint la forma acostumada les consultarien y pendrien parer, y del quels aconsellarien tornarien resposta a dit bras ecclesiastic.

DIJOUS XX. — Festa de la Assensio de n. S. — Mossen Pere Ferreres ciuteda y mossen Federic Pol militar anaren de part dels S.ors consellers ab embaxada en casa del S.or archabisbe de Tarragona ahont estave ajuntat lo bras, o, estament ecclesiastic per tornar li resposta de la embaxada que a dits S.ors consellers ere estada feta per part del dit bras ecclesiastic, la qual resposta ere que per quant dits S.ors consellers estaven molt ocupats en diversos negocis per raho de la vinguda de sa ma.t y que pera demati a les 8 hores, ates tenien licentia de sa ma.t de fer convocar los sindichs de les universitats en la present casa, ells los convocarien hils dirien lo que per lo bras ecclesiastic y militar los ere estat suplicat. — E per lo S.or archabisbe fonc respost a dita embaxada que ell de part de dit estament ecclesiastic los regraciava la merce quels feyen y lo bon cuydado que dits S.ors consellers han tingut de respondrer al quels ere estat suplicat, y que dits S.ors consellers fossen servits de detenirse un poc en la present casa que ells volien enviar certa embaxada de part de dit bras ecclesiastic, y apres dits S.ors embaxadors feren semblant embaxada al bras militar convocat en la libreria de la seu E per lo S.or duc de Cardona fonc respost a dita embaxada que ells tenien ha molta merce lo bon cuydado que los S.ors consellers havien tingut de respondrer al quels ere estat suplicat. — Dit dia vingueren los S.ors abat de Besalu y micer Ferrus oficial del S.or bisbe de Solsona ab embaxada de part del estament ecclesiastic, pera dir als S.ors consellers fossen servits fer eleccio de dues persones de part del bras real que ja lo estament ecclesiastic havia anomenats lo S.or Corts.

abat Aymeric abat de S.t Culgat de Vallers y S.or canonge Tomas canonge de Gerona, los quals per part de dit estament ecclesiastic tractassen y apuntassen lo fahedor acerca de la celebratio de les corts, que lo bras militar havia fet lo mateix, y per quant sa ma.t en la jornada de dema havia asenyalat de fer lo jurament solempne en la sala real, que per ço vessen los S.ors consellers sils aparria conformar ab una scriptura que per part del dit bras ecclesiastic ere estada ordenada, del tenor seguent

«Los tres estaments ecclesiastic militar y real del principat de Cathalunya Rossello y Serdanya assi congregats, besen les mans y peus a v. ma.t per la gran merce quels ha feta en illustrar esta terra ab sa real presentia y en esser de son real servey prestar lo jurament que han acostumat prestar los predecessors de v. ma.t de inmortal memoria, e, inseguint la innata fidelitat de sos predecessors, estan promptes y aparellats ab molta humilitat y reverentia pera servir a v. ma.t y prestar li lo sagrament y homenatge com ha son natural rey y señor.»

E per lo S.or conseller en cap fonc respost a dita embaxada que ell regraciava la merce del bon cuydado que lo bras ecclesiastic tenia de aquestes coses tocants a les corts tinguessen lo assiento que convenia, y que ells procurarien de ques fes tot a contento de sa ma.t y de la ciutat y de tots los brassos, y que ells pendrien consell del fahedor conforme la ciutat te de bon costum y tornarien resposta del que mes convindria. — E encontinent que sen foren anats dits embaxadors vingueren lo S.or ardiacha Jordi ardiacha de Conflent y S.or canonge Vila de la seu de Vic ab embaxada de part del dit bras ecclesiastic, per dir als S.ors consellers fossen servits fer nominatio de persones per part del dit bras real per tractar lo negoci de la celebratio de les corts, per que ab mes brevedat se pugue resoldre dita celebratio de corts, y tambe que en lo fet de exir ha rebrer a sa ma.t en la sala real lo dia del jurament solempne, procurassen dits S.ors consellers de veurer quina forma se tindria en rebrer sa ma.t, y que lo bras ecclesiastic havia ja feta electio de dues persones ço es del dit S.or abat Aymeric y S.or canonge Tomas de Gerona, y per lo S.or conseller en cap fonc respost a dita embaxada que en lo fet de exir ha rebrer al S.or rey a la sala gran, que ere negoci que tocava a consellers a soles y que ells

ho resoldrien entre ells a soles, y en lo fet de anomenar persones per part del bras real que ja havien fet convidar tots los sindichs de les universitats pera dema en casa de la ciutat per ques resolgues la resposta de fer dita electio de persones. — Dit dia hora baxa sa ma.t se embarcha y totes les galeres sen pujaren alt a mar y al vespre encengueren dites galeres les lurs alimaries y la ciutat per lo semblant, de terra corresponia y tiraren se molts cuets que fonc una real vista.

Festes y alimaries.

Corts.

DIVENDRES XXJ. — Dit dia vingueren en la present casa lo S.or don Francisco de Erill mossen Luis de Vilafrancha militar y mossen Alexandre Cordelles ciuteda, ab embaxada de part del bras militar pera dir als S.ors consellers com lo dit bras militar havia anomenats per lur part lo S.or de Sero y Francesc Cosma Fivaller, y que fossen servits dits S.ors consellers que lo bras real ates que los sindichs de les universitats del present principat estan congregats en la present casa ab licentia de sa ma.t fessen electio de dues persones en conformitat dels brassos ecclesiastic y militar per que ells tots juncts puguessen tractar lo fet del concert de les corts, que sa ma.t assenyala seria de son real servey tenir en la present ciutat. — E per lo S.or conseller en cap fonc respost a la embaxada que per dita causa havien determinat fer aplegar tots los sindichs de les universitats, y que ara en aquest punt estaven tractant y consertant lo negoci, y que del ques resoldrie entre los dits sindichs se tornaria resposta. — E poc apres dits S.ors consellers volent satisfer a la embaxada enviaren mossen Gaspar Crespo sindic de la ciutat de Leyda mossen ..... Vedruna sindic de la ciutat de Gerona y mossen ..... Montserrat sindic de la vila de Cervera ab embaxada de part del bras real, al bras militar convocat en la libreria de la seu pera dir los com lo bras real havia determinat que per quant los sindichs de les universitats tenen los poders y sindicats limitats per poder assistir al jurament solempne de sa ma.t y no pera entrevenir en corts, y per ço dit bras real havia desliberat que dema demati se asistis al dit jurament per lo qual eren estats tramesos, y que despres dema demati quiscu de ells sen tornaria en lurs ciutats y viles per consultar ab lurs principals lo que per part del estament ecclesiastic y militar ere estat demanat axi en lo fet de la porrogatio del temps citatori com en lo temps de celebrar y concluir les corts. E per lo S.or comte de Quirra com ha cap

de dit bras militar fonc respost a dita embaxada, que estava molt be lo que dits sindichs referiren y que ells tornarien resposta. — E encontinent dits tres sindichs tornaren la mateixa resposta al bras ecclesiastic convocat en casa del S.or archabisbe de Tarragona, lo qual S.or archabisbe respongue a la embaxada que ell tenia entes per algunes persones familiars de sa ma.t que sa ma.t assenyalava tenir corts al present principat, y que ells ja havien assenyalades dues persones les quals per part de dit bras ecclesiastic entrevinguessen en tractar lo fet de la porrogatio y brevedat de les corts, y gustarien molt que lo mateix fes lo bras real. — E apres lo mateix bras ecclesiastic feu embaxada a dits S.ors consellers la qual feren lo S.or abat de Mer y S.or canonge Astor de la seu de Tortosa dient com lo bras ecclesiastic havia feta nominatio de dues persones perque entrevinguessen en lo fet de la porrogatio de les corts, y tambe en consertar lo assiento que han de tenir los S.ors consellers en la jornada de dema que ha de esser lo jurament de sa ma.t y lo recebiment se ha de fer ha sa ma.t per part dels tres estaments. — E per lo S.or conseller en cap fonc respost a dita embaxada que en lo cap de allergar, o, acursar lo temps de les corts, ates los sindichs de les universitats tenen los poders limitats, que ells dits S.ors consellers ho tractarien entre ells com ha caps que son del estament real, y que en lo fet del recibiment de sa ma.t en la sala real lo dia del jurament solempne, es cosa que toque a ells a soles, y axi ells a soles determinarien allo que mes convindra al servey de Deu de sa real ma.t y de la ciutat. — E apres vingueren don Plegamans de Marimon mossen Jaume Pau Franquesa y mossen Pere Pau Bonaventura Bolet de part del bras militar, per dir als S.ors consellers com lo dit bras militar en conformitat del bras ecclesiastic, havien desliberat fer electio quiscun estament de dues persones, y axi suplicaven a ses magnificenties fossen servits per part del bras real les quals juntament ab les altres anomenades tinguessen poder de facilitar la brevedat del temps de les corts, y tambe veurer y tractar lo assiento se ha de tenir lo dia del jurament ha de prestar sa ma.t en la sala gran. — E per lo S.or conseller en cap fonc respost a dita embaxada que ell procuraria de que per part de la ciutat en lo fet de elegir persones per tractar lo assiento del jurament y recebiment de sa ma.t, que ells ho tractarien entre ells com ha cap que son del bras real y del fet tornarien res-

posta al dit bras militar E en lo fet del temps de abreviar les corts, per quant los sindichs de les universitats tenen los poders limitats, que ja estaven resolts dits sindichs que sen tornarien encontinent que sa ma.^{t} hauria jurat ha ses patries, y que ells consultarien dit negoci ab lurs principals y del fet tornarien resposta. — Dit dia despres dinar vingueren en la present casa lo S.^{or} abat de Banyoles y S.^{or} canonge Pla de la seu de Barcelona ab altra embaxada de part del bras, o, estament ecclesiastic als S.^{ors} consellers, suplicantlos lo que ja ab altres embaxades una y moltes vegades los ere estat demanat de que fossen servits que per lo bras real fossen elegides dues persones, les quals ensemps ab les elegides per part del bras ecclesiastic y militar entrevinguessen en consertar lo fet de abreviatio de corts que sa ma.^{t} havia demanat. — E per lo S.^{or} conseller en cap fonc respost a dita embaxada que ja ell havia tractat dit negoci ab los sindichs de les universitats, y que altra vegada congregats dits sindichs en la instantia de consell de trenta, ell ara de nou los suplicave fessen dita nominatio y com per tenir dits sindichs los poders limitats no podien prometrer ni desliberar semblant cosa. — Dit dia mori mossen Joan Carles notari real, pesador de les carns salades.

Pesador de les carns salades, obit.

Corts.

DISAPTE XXIJ. — Dit dia vingueren en la present casa lo S.^{or} abat Cassa abat de Galligans y lo S.^{or} canonge Cassador de la seu de Barcelona maior de dies, lo noble don Miquel de Cruhilles y de Montanyans mossen Pere Auzias de Marc militar y mossen Miquel Doms ciuteda ab embaxada, tramesos ço es los dos ecclesiastichs de part del bras ecclesiastic y los laichs de part del bras militar als S.^{ors} consellers y consell de cent, en lo cual consell referiren, es a saber lo dit S.^{or} abat Cassa que parla primer de peus, que lo Ill.^{im} y R.^{im} S.^{or} archabisbe de Tarragona ensemps ab los demes prelats y capitulars de la present provincia congregats, han desliberat que representassen al dit savi consell la merce se entenia que sa ma.^{t} es servit fer a aquest principat de tenir y celebrar corts generals si se facilitas la brevedat de aquelles, ates lo que importen les corts generals a naquesta ciutat y a tot lo principat, que suplicaven a dits S.^{ors} consellers y savi consell tinguessen ha be de suplicar per part de aquest savi consell a sa ma.^{t} fos servit de tenir y celebrar nos corts, y per facilitar la brevedat de aquelles sien servits de fer electio de persones per tractar y apuntar totes les coses que

per facilitar la dita brevedat se haurien de apuntar E semblant embaxada feren los dits laychs. — E lo dit consell ohida y entesa dita embaxada feu desliberacio y conclusio que los S.ors consellers acompanyats de promens fessen embaxada a sa ma.t suplicantlo sie de son real servey tenir y celebrar corts a naquest seu principat y que del que sa ma.t respondria se tornas resposta al consell de cent. — Dit dia entre dues y tres hores despres dinar ans de anar los S.ors consellers a la sala gran per prestar lo sagrament de fidelitat, enviaren mossen Pons de Peramola militar y micer Hieronym Fivaller ciuteda ab embaxada al bras ecclesiastic que estave juntat en casa del S.or archabisbe de Tarragona, per fer los ha saber la resolutio havia feta lo savi consell de cent ques fes solempne embaxada de part de la ciutat a sa ma.t suplicant lo fos de son real servey tenir corts a naquest principat, y axi ho feyen ha saber ha sa señoria Ill.ma y bras ecclesiastic, y per lo dit S.or archabisbe fonc respost a dita embaxada que agrahien als S.ors consellers la bona correspondentia havien tinguda ab dit bras ecclesiastic, si be se feye maravella que la ciutat se fos tant avansada no aderint al que lo bras ecclesiastic y militar havien fet de anomenar persones per que de la dita nominatio de persones y conformitat pogues exir una embaxada solempne a sa ma.t volgues tenir nos corts y que ell ho tractaria ab aquells S.ors ecclesiastichs. — E semblant embaxada fonc feta per los dits al bras militar qui estave ajuntat en la instantia de la libreria de la seu de Barcelona en lo qual presidia lo S.or duc de Cardona, y assentats dits S.ors embaxadors al costat del duc de Cardona lo hu a ma dreta y laltro a ma squerra, y havent explicat lur embaxada de part de la ciutat, fonc respost per dit S.or duc de Cardona — «que estava muy bien lo que la ciudad havia etcho y no menos se sperava que consejò tant sabio hubiesse tomado semejante resolution, y que aquel Estamento les agradescia la buena correspondentia havian tenido.» — E estant dits S.ors consellers en la sala gran del palau ahont estaven juntats per prestar los sagraments y homenatges a sa ma.t , y estant assentats en son banc foren enviats mossen Pere Ferreres y micer Hieronym Fivaller al estament militar en lo sobre dit loc aiuntat, pera dir los de part de la ciutat com dits S.ors consellers havien trobat en son dietari que en lo any *1564* en semblant jornada los S.ors consellers solen exir ha rebrer ha sa ma.t sols, y ningu dels altres estaments ni los

Ceremonial.

caps dells, y que per ço ho feyen ha saber a sa Ex.cia perque la ciutat no podia exir ni apartarse del que trobave en ses serimonies, y que fos servit nos fes novedat E explicada dita embaxada dit S.or duc de Cardona com ha president de dit bras, lo qual trobaren darrera la seu davant lo carrer de Paradis acompanyat del bras militar que anaven ja a la sala gran, los fonc respost — «que ja les hores estavan en camino y que ivan a la sala y que ahi se veria y se procuraria no se hiziesen novedades y dar contento a la ciudad.» — E tornats dits Ferreres y Fivaller en la sala gran a dits S.ors consellers, ans que lo bras militar entras en dita sala gran foren dits Ferreres y Fivaller tramesos al S.or archabisbe de Tarragona y bras ecclesiastic que estaven assentats en dita sala gran, per explicar semblant embaxada que la prop dita, suplicant lo nos fes novedat sobre lo recibiment de sa ma.t, que sols los S.ors consellers y no altri lo exien ha rebrer conforme se ere fet en lo dit any *1564* com consta en lo dietari de la present casa, y per dit S.or archabisbe fonc respost que tambe procurarien nos innovas cosa alguna. — Dit dia sa ma.t feu lo jurament solempne en la sala real, esta continuada la cerimonia en lo libre 5 de serimonies. — Dit dia a les quatre hores despres dinar, mori mossen Francesc Pedralbes notari de Barcelona y scriva rational de la present casa, *cuius anima requiescat in pace*, y lo mateix dia mori Joan Comes acompanyador del S.or conseller ters, *cuius anima etiam requiescat in pace.*

Jurament solempne de sa Magtat.

Scriva racional, obit.

Acompanyador del Conceller ters, obit.

DIUMENGE XXIIJ. — Dia dia anaren los S.ors consellers acompanyats ab promens en casa de sa ma.t, lo qual trobaren en una instantia gran junt al hortet de dita casa, suplicant a sa ma.t fos de son real servey de tenir corts a naquest principat per lo que convenia, y com lo consell de cent havia desliberat se fes semblant embaxada oferint se promptes en facilitar per part de aquesta ciutat tot lo que sia possible haver de facilitar E per sa ma.t fonc respost a la dita embaxada que acodissen al vicecanceller que ell de part sua tornaria resposta E fet lo degut acatament a sa ma.t sen tornaren ab los dits promens en la present casa.

Corts.

DILLUNS XXIIIJ. — Dit dia vingue en la present casa lo noble don Pedro Franquesa secretari de sa ma.t de part del S.or vicecanceller, en resposta del que sa ma.t havia dit als S.ors consellers y ere que sa ma.t se acontentaria de celebrar corts a naquest principat no obstant la urgent necessitat que tenia de

Corts.

acodir a les corts de Castella y ha altres coses importants, pero que rebria servey que la ciutat aderintse al bras ecclesiastic tingues ha be que lo temps citatori fos vuyt dies y lo de la celebracio de aquelles per deduhir agravis y fer constitutions fos vint dies, y que si en aço havia dificultat alguna sa ma.t aniria ha acabar les dites corts de Castella y remataria alguns negocis pendents, y apres tornaria per acabar de celebrar dites corts ab maior commoditat de tots, y dits S.ors consellers respongueren que ells veurien y entendrien lo que los sindichs de les universitats voldrien, y que quant haurien tractat ab dits sindichs lo negoci tornarien resposta, sino que dites coses representarien en lo consell de cent ques havia de aiuntar y tornarien tambe resposta del que lo consell de cent desliberara a dit S.or vice canceller E per lo dit S.or secretari fonc replicat que tornassen resposta esta nit, que sa ma.t nos posaria al llit sens haver cobrada dita resposta. — Dit dia hi hague consell de cent en lo qual consell se deslibera que per mes facilitar lo temps de les corts de manera que sia breu y algunes altres coses tocants en la despidicio de dites corts, fossen elegides vuyt persones ço es dues de quiscun estament, les quals ensemps ab los S.ors consellers tracten y apunten totes coses que convindran y seran necessaries acerca de dita abreviatio de temps, les quals persones foren les seguents

mossen Josef de Bellafilla militar
micer Pere Aylla ciuteda

mossen Montserrat Lavaneres } mercaders
mossen Francesc Palau }

mossen Antic Torrents } notaris de Barcelona
mossen Anthoni Roure }

Anthoni Pons frener } menestrals
Steve Garau sparter }

Alimaries per la vinguda de la S.a Reyna, de Montserrat: porcions als de Concell de Cent y oficials.

Item deslibera dit consell que per la vinguda de la S.ora reyna la qual ere anada a Montserrat, fossen fetes altra vegada alimaries ab ques donas a tots los de consell de cent nou lanternes y tres cortons de oli ha quiscu, y als oficials de la present casa la meytat del oli havien rebut per les alimaries del rey, y que los

oficials que eren de consell de cent no poguessen haver portio doble.

Dimars XXV. — Dit dia anaren los S.ors consellers ab promens y molts oficials de la present casa ab embaxada ha sa ma.t, ab la qual lo S.or conseller en cap digue a sa ma.t com tenien entes que dema la ma.t de la S.ora reyna entrava en la present ciutat la qual venia de Montserrat ahont ere anada per visitar aquella sancta casa, y com fos vingut ha nova noticia de dits S.ors consellers que n. s. seria estat servit que estigues prenyada, havien desliberat venir a dar raho ha sa real ma.t per entendre si ere de son real servey se li fes entrada solempne conforme estava determinat, per que la dita entrada solempne no fos danyosa a dita S.ora reyna, y que per ço venien alli pera que sa ma.t se servis ordenar de ells tot allo que sia de son real servey del qual un punt no entenen apartarse. — E per sa ma.t fonc respost a dita embaxada que ell los agrahia lo bon cuydado havien tingut de ferli part de les dites coses, y que li aparexia que la dita S.ora reyna entras ab un cotxo y no li sie feta entrada solempne.

Sobre la entrada havia de ferse a la Sra. Reyna, venint de Montserrat.

Dimecres XXVJ. — Dit dia foren presentades als S.ors consellers en la present casa convocats, unes letres per part de sa ma.t de convocatio de corts ab les quals se manava que lo consell de cent jurats fes electio de sindichs com es de costum, y que compareguessen a dos de Juny qui ve en la sglesia de S.t Francesc ahont se convocarien los brassos. — Dit dia se tingue consell de cent per fer extractio de vint y quatrena de les corts y sindichs per asistir als brassos, la qual vint y quatrena fonc extreta en la forma acostumada de les bosses de consellers y foren votats per scrutini ço es vuyt ciutedans, tres de la bossa de cap tres de la bossa de segon y dos de la bossa de ters, y sis mercaders sinc artistes y sinc menestrals, y apres se feu extractio de sindichs tambe votats per scrutini, foren mossen Gaspar Montaner mossen Julia de Navel y micer Steve Monfar y Sorts conforme mes largament consta ab la desliberatio de dita jornada.

Convocacio de Corts.

Vintyquatrena y Sindichs de Corts: extraccio.

Divendres XXVIIJ. — Dit dia mori mossen Sebastia Bertran, mercader credenser dels forments, *cuius anima requiescat in pace.*

Credenser dels forments, obit.

Disapte XXVIIIJ. — Dit dia hi hague consell de cent per fer extractio de un sindic per haver renuntiat lo hu dels sindichs que eren extrets, y axi fonc extret mossen Alexandre Cordelles.

Sindich de Corts, renunciacio; nova extraccio.

Festa de pentecostes. Alimaries y balls per la tornada de Montserrat de la Sra. Reyna.

DIUMENGE XXX. — Dit dia primer dia de pasqua comensaren de fer segones alimaries per causa de la entrada de la S.ora reyna, han de durar tres dies y tres nits: de dies ballaven les confraries, per causa que los S.ors consellers havien manat donar a moltes confraries, de les colles dels jutglars que havien de sonar als cadafals de les plasses.

JUNY

Corts, obertura.

DIMECRES IJ. — Dit dia comensaren les corts en la sglesia del monastir de S.t Francesc en lo altar major de dita sglesia, en la qual fonc fet un cadafal axi com lo que fonc fet en la sala real lo dia del jurament y homenatges que ere a XXIJ del passat, y alli vingue la ma.t real del S.or rey estant ja congregats los tres brassos dels tres estaments, venint dit S.or acompanyat de molts grandes axi de Spanya com de Italia, y davant ell lo seu cavalleris major lo marques de Denia qui aportava lo stoc davant, y apres anaven quatre reys de armes ab sos massers davant E pujat que fonc en lo dit cadafal sa ma.t , lo qual cadafal estave entoldat de draps vermells y grochs y se assenta sa ma.t en la sua cadira real que estava posada sota del docer y apres que sa ma.t fonc assentat, vingue lo cavalleris major y li dona lo stoc y sa ma.t se posa dit stoc entre les cames E apres vingue lo secretari don Pedro Franquesa y feu gran acato a sa ma.t : sa ma.t li dona un paper que tenia en ses mans en lo qual estava scrita la proposicio de les corts la qual es del tenor seguent — LO REY y mon pare y Señor, que haje gloria, ab gran voluntad y contento meu concerta mon casament ab la Reyna ma molt cara y amada muller, y poch abans de sa mort dona orde en la felice vinguda a estos mis regnos de Spanya ab determinatio de ques celebras en los regnes de Castella, manant fer per aço tans grans preventions com la ocasio y la raho ho demanavan, y prevenint la mort al Rey mon pare y señor abans de poderse affectuar y sent lo que mes importava a mos regnes y vassalls la consumation de mon casament, sens perdre ningun temps posi tot mon cuydado en ques passassen avant les dites preventions y que ab summa brevedat se aprestas una grossa armada de galleres ab que la Reyna passas a estos mos regnes

Proposicio real. Proposicio de les corts.

ab la auctoritad y seguratat que a ma real persona y a la sua convenia, que tambe servis de acompanyar a Italia la serenissa (sic) Infanta ma molt cara y amada germana, per anar a Flandes ab lo serenissim Archeduc Alberto son marit, y recordantme de la fidelitat y amor ab que los regnes de Arago y Valentia y est Principat de Cathalunya y Comtats de Rossello y Cerdanya han servit sempre als serenissims Reys de Arago mos predessessors de felice recordatio, y a mi particularment quant en lo any vuytanta y sinc en les corts de Monso me juraren son Princep, immediat successor en los dits Regnes Principats y Comtats, apres dels llarchs dies del Rey mon pare y señor que aje gloria, y que apres de sa mort admeteren mos llochstinents y Capitans generals, abans de haver los jurat sos fors privilegis constitutions usos y bons costums, fent planes totes les difficultats que en los dits dos actes se pogueren offerir a la innata fidelitat dels dits Regnes Principat y Comtats y lo gran amor que a ma real persona tenen, y movent me per tant justes causes, volent juntament complir lo que los serenissims reys de Arago mos predecessors han acostumat, mudant la determinatio que lo Rey mon pare y señor tenia feta, la fiu de celebrar mon casament en los regnes de la Corona de Arago pera alegrarlos ab ma real presentia y de la Reyna ma molt cara y amada muller, y donar mostra del modo quel ame, juntament occorrer al remey de sas necessitats y treballs per ventura causats per lo llarch temps que lo rey mon pare y señor que haje gloria, los ha dexat de visitar per ses molesties y altres justes ocupations, y fiu electio de la present Ciutat de Barcelona per ser una de les que mes ame y estime en mos Regnes com ho entengueren ab las lletras que mani scriurer ab esta conformitat, sens que esta ma desllibe-ratio la puguessen mudar la viva instancia ab que los regnes de Castella me supplicaren los fes merce de honrar y consolar los en celebrar en ella mon casament, ni las urgents necessitats que me representaren pera que no fes absentia de aquells regnes, ni les speranses certes quem donaren de ferme un tant gran servey en les Corts quels mani convocar en lo mes de noembre proxim passat, que ab ell pogues desempenyar mon real patrimoni, lo qual lo Rey mon pare y señor me ha dexat no sols del tot exaust pero encara consumit y empenyat en fins per tot lo any mil sis cents y hu, y molta part, o, tota de mil siscents y dos, sens que en tot lo dit temps no me puga prevaler ni ajudar de

ninguna cosa dell, ni tenir pera occorrer a la conservatio y deffensa de mos regnes y a la extirpacio dels enemichs quens infesten, mes haziendas y Patrimoni, del que mos regnes vassalls y subdits per sa innata fidelitat y lo amor quem tenen me han servit y serviran com ho feren los dos Regnes de Castella, en lo principi de les dites Corts, ni tampoch fou (re)parat pera que no passas avant ma determinatio los maiors gastos ques offeriren y se me han offert en exir fora de Castella a celebrar mon casament, vencentho tot lo singular amor que tinch als naturals dels Regnes de la Corona de Arago y particularment als de aquest Principat y Comtats; y estant ja de partida per aquesta Ciutat sobrevingueren los avisos de la invasio que la Inglesa conminava en lo Regne de Portugal y altres, y ab axo per no allunyarme tant, y tampoch dexar de venir als regnes de la Corona de Arago prengui per medi celebrar mon casament a la Ciutat de Valentia ab fi sempre de fer lo ultim que pogues per visitar aquest principat y Comtat, hoc y encara de celebrar en ell mon casament si la ocasio ho portas, com abans de arribar a Valentia, vos, o, significui, y a be que entengui que ab tres mesos poguera fer mon viatge y acodir a la resistentia de dita invasio y acabar les corts de Castella, com les coses de la mar son incertes, va pera sinch que comensi aquest viatge y no obstant que los Regnes de Castella y les Corts me imbiaren sos missatjes a Valentia a supplicarme ab urgents causes y amor que no dilatas mes ma tornada a Castella y que cadaldia mo suppliquen ab mes instantia, y que los avisos de invasio de dita armada enemiga han rehexits tant certs ques pot recelar que esta ja enfestant mos regnes, o, he posposat tot per visitarvos y encara que fonc ab intent de fer solament mon jurament y rebrer lo vostre de fidelitat, perque lo temps y occasions me forsaven a no fer altra cosa, pero apres de haver arribat assi aventme vosaltres los braços de aquest Principat y Comtats feta entendre la necessitat precissa quey ha de remey en moltes coses del govern de aquest Principat y Comtats, y que sis dilatas podria ser en gran deservey de Deu nostre senyor y nostre y dany de la cosa publica: He resolt y offert de acabar les corts per vostra part dins vint dies, prenentne vuyt mes solament per la convocatio delles, acte y exemple de amor y de fidelitat a ma real Persona no acostumat per vosaltres ab ningu dels serenissims Reys mos predecessors fiantme de la seguretat y certitut de vostra paraula donada per

vassalls tant punctuals y fels a vostron Rey y señor y que sabeu la falta que fas en la present occasio, y que esta y lo temps me forcen a no poderme detenir una hora mes, fent offici de pare rey y señor vostre que desije vostre be conservatio y augment com a tal y que tant vos ame, he manades convocar les presents Corts ab sols fi de tractar en elles de vostre be universal y particular y del bon govern de aquest Principat y Comtats, y llevar les occasions que poden causar contentions descordies e males voluntats y facilitar ques visca en ells ab justitia pau y repos, vosaltres com ha tan bons vassalls de posarvos a mirar y tractar de tot lo que aquest proposit y al servey de Deu y meu convindra y persuadir vos que pera tot lo que dalt esta dit y lo demes que us tocara y sera benefici vostre, lo qual sempre tinch per meu propri, trobareu en mi tota la voluntad que podreu desijar com ho mereix vostra gran y entiga fidelitad y lo entrenyable amor que sempre me haveu tingut, teniu y jo vos tinch.» — La qual proposisio legi dit secretari Franquesa ab alta y intelligible veu a tots los brassos E aquella legida encontinent pujaren los tres presidents dels dits tres estaments ço es lo S.^or^ archabisbe de Tarragona, duc de Cardona y conseller en cap de Barcelona en lo cadafal ahont estave sa ma.^t^, y essent davant sa ma.^t^ li feren lo degut acatament E apres a la serenissima reina, Infanta dona Isabel, S.^or^ archiduc de Austria y archiduquesa sa sogra de dit rey n. s., los quals estaven en les tribunes de la dita sglesia a la part de la segrestia ab moltes dames de sa ma.^t^, y lo S.^or^ archabisbe en dit nom y en nom de tots los brassos digue a sa ma.^t^ com los tres brassos alli convocats besaven les mans y peus de sa ma.^t^ per la gran merce quels havia feta en manar convocar les corts anaquesta ciutat de Barcelona, de les quals se sperave lo remey universal per be quietut y tranquilitat de aquest principat y dels poblats anaquell, y que procurarien tant quant a ells fora posible de que se abrevias lo temps de la celebracio de les dites corts E dit S.^or^ archabisbe en nom de tots los brasos dona la scriptura seguent — «La cort general assi congregada, besa los peus y mans de v. ma.^t^ per la merce que per sa gran bondad cristiandat y clementia li fa en ser de son real servey no obstant la precisa necessitat que te de tornar ab brevedat a sos regnes de Castella, volent se detenir en aquesta sua ciutat y ocuparse en celebrar corts ordenar y statuir lo que convindra per la bona

Contestacio y protest.

administratio de la justitia y per al reparo de altres coses que tenen necessitat de reparar se, per la quietut y repos de aquest principat y comtats de Rossello y Serdanya de v. ma.t, entes lo que v. ma.t mane se tractara en los brassos ab la brevedat posible y ab molt gran desig de assertar, y speren en n. s. que tot redundara en gloria sua y servey de v. ma.t be y utilitat de estos sos subdits y fidelissims vassalls, y del que se acordara y desliberara se donara resposta a v. ma.t » — E no res menys fonc protestat per dit S.or archabisbe que per los vuyt dies de la citatio donats, y vint dies per deduhir dels agravis nos pogues traure en consequentia en lo sdevenidor ni sie fet preiudici als absents axi ecclesiastichs y militars com encara a les universitats E fet per lo dit S.or archabisbe dit rahonament y donat lo dit protest, ell y los altres S.ors presidents sen devallaren de dit cadafal his tornaren assentar en son loc quiscu de ells. — E apres lo dit S.or secretari per part de sa ma.t digue que acusava contumacia a tots los citats que no eren compareguts, y que sa ma.t de gratia prorogava pera dijous que ere a IIJ del corrent mes de Juny si feriat no era, per que comparaguessen los absents ab lurs poders E apres sa ma.t sen ana conforme ere vingut, y apres la S.ora reyna, Infanta y archiduc y la sogre de sa ma.t — Dit dia hi hague consell de 100 per fer extractio de un sindic per renunciatio de mossen Alexandre Cordelles, y fonc extret de la bossa de conseller en cap micer Hieronym Miquel. — Dit dia vingueren en la present casa lo S.or regent Mur y micer Joan Castello doctor del real consell ab embaxada als S.ors consellers, los quals trobaren dalt en la instantia de consell de cent, de part del S.or vice canceller dient com fos vingut en aquell punt a notitia de sa ma.t de que havian vingudes letres de avis que en la vila de Bellpuig se havia fet moviment de pesta, y per tant dit S.or vicicanceller suplicant a dits S.ors consellers fossen servits de que ates que sa ma.t se troba vuy en Barcelona se procuras se fessen totes les diligenties que convinguessen en la defensa de semblant contagio, y que dexades totes coses apart convindria molt que un conseller se conferis en persona en dita vila en companyia de metges y cilurgians per entendre y veure lo que convindra veure, ates es negoci de tanta calitat y ponderàcio, y que dites persones expertes abans de anar se conferesquen ab lo doctor Mercado metge de sa ma.t per consultar entre ells dit negoci, y tambe apres de esser vinguts les matexes

Sindich pera las Corts, renuncia y nova extraccio.

Noves de pesta.

persones expertes ques conferesquen altra vegada ab lo dit doctor Mercado perque sa ma.t estigue assaneat del fahedor — E per lo S.or conseller segon en absentia del S.or conseller en cap per assistir a les corts, fonc respost a dita embaxada que besaven les mans de dit S.or vice canceller y que ells a soles no podien fer res, pero que encontinent sens moures desta casa convocarien la vuytena del morbo y convocada aquella procurarian de ques fessen totes les diligenties posibles en la custodia de aquesta ciutat ates lo quant convenia ab semblant ocasio de trobarse sa ma.t en aquella, y que en lo fet de anar un conseller a Bellpuig no hi havia remey per causa que lo S.or conseller en cap assistia als brassos en les corts y lo S.or conseller quint estava indispost y la present casa no podia estar ab dos consellers a soles, y tambe dit S.or conseller digue als S.ors embaxadors que la ciutat havia rebut ja dues letres de avis, una de Tarrega y altra de Cervera en conformitat de dit negoci.

Noves de pesta.

DIJOUS IIJ. — Dit dia vingue nova als S.ors consellers com en la vila de Bellpuig se morien de pesta.

Festa maritima, alimaries.

DISAPTE V. — Dit dia, quatre hores despres dinar sa ma.t feu ha saber als S.ors consellers com la S.ora reyna se volia embarchar al vespre y volia passejar ab les galeres y gustaria molt que lo vespre, a la part de marina se fessen alimaries en terra perque les galeres tambe se entenia ferien alimaries, y axi dits S.ors consellers manaren encontinent fer replegar totes les lanternes ques porien replegar y mudar moltes grahelles a la muralla de mar E no res menys dits S.ors consellers manaren avisar los consols de la lotja per que ensenguessen tota la dita lotja, per ser lo temps tant breu no pogue la ciutat correspondrer al que sa ma.t manava, ab tanta abundancia de lums qual convenia, y axi al vespre sa ma.t se embarcha y la S.ora reyna, S.ora Infanta, archiduc y mare de la dita S.ora reyna, y les galeres sen pujaren alt a mar y quant fonc vespre dites galeres ensengueren lurs alimaries y lo matex feu la terra, tiraren molts quhets dites galeres y lo matex responia la terra, axi que fonc una principal vista y desembarcaren entre deu y onze hores de la nit, y al temps desembarcaren acudi una gran multitut de antorxes per acompanyar sa ma.t desde mar a palacio.

Partida de Sr. Arxiduch de Austria.

DILLUNS VIJ. — Dit dia despres dinar anaren los S.ors consellers, acceptat lo cap que ere en los brassos a les corts y lo quint que estave malalt, ab companyia de alguns oficials de la

present casa ab embaxada al S.^{or} archiduc Alberto perque entenien dits S.^{ors} consellers se volia embarcar aquella nit pera Flandes, y axi anaren en dita casa la qual era en lo carrer de la Merce y junt a la casa de sa ma.^{t}, lo qual trobaren dins una instantia petita de sa casa y axi dits S.^{ors} consellers fet son degut acatament, lo S.^{or} conseller Fluvia (1) digue com la ciutat havia entesa la embarcatio de sa altesa que seria esta nit, lo que ha sentit molt tant per los perills de la mar com per les merces que la ciutat rebia ab la presencia de sa altesa, y nostre S.^{or} se servesca donar tant prosper viatge y victoria a sa altesa com per la present ciutat y per los poblats de aquella se desija, y suplican a sa altesa tingue en memoria aquesta ciutat per ferli merces en tota ocasio, y dit S.^{or} archiduc respongue semblants paraules, que ell sen anava molt content de aquesta ciutat y que en totas ocasions fara per aquestes ciutat tot allo que fer pora y estara en sa ma. — E apres de esser se despedits de dit S.^{or} archiduc anaren a la instantia de la S.^{ora} dona Isabel Infanta y archiduquesa, la qual trobaren en una gran instantia de la matexa casa a la part de la marina, y fet per los S.^{ors} consellers son degut acatament lo dit S.^{or} conseller segon digue a dita S.^{ora} archiduquesa de com la ciutat havia rebut molt gran alegria ab la vinguda de sa altesa y que ara ab la sua partida restava molt desconsolada, la qual se tenia per cert seria esta nit, y que la ciutat per lur part faria les pregaries convenients per lo bon succes de la sua embarcacio y cami fins sia arribada en sa casa, y suplicaven a sa altesa que fos protectora de aquesta ciutat en totes les occasions se li oferiran com fins al dia de vuy es estada E la dita S.^{ora} Infanta respongue que ella havia rebut gran contento en arribar anaquesta ciutat y fer la sua embarcacio anaquella, y agrahia molt la bona voluntat y animo en que li havian fet servey en lo que se ofereix, y tambe ques recorden de pregar a Deu que sia en guarda de la sua persona yls done bon cami y prosper succes, y que ella encomanara a sa ma.^{t} son germa aquesta ciutat, y que ella de sa part no faltara de afavorir aquesta ciutat en tota ocasio. — E apres anaren a la S.^{ora} archiduquessa mare de la S.^{ora} reyna, la qual estave en una casa al costat de la casa del S.^{or} rey en lo carrer Ample, y dits S.^{ors} consellers apres de haver fet lo degut acatament a dita S.^{ora}, lo dit S.^{or}

---

(1) Conceller segon.

conseller segon digue que havia sis dies que vingueren assi a besar la ma a sa altesa per donar li la benvinguda, y no tingueren ventura per haver ocupada a sa altesa sa ma.^{t} del S.^{or} rey, y que aquesta ciutat se ere molt alegrada ab la vinguda de sa altesa y li pesa de la embarcacio per los inconvenients se poden succehir, tota via asseguren a sa altesa que ells suplicaran a n. s. la aporte a salvament, y li oferiren per part de aquesta ciutat de servir sa altesa en totes ocasions y li supliquen que acoman esta ciutat a la S.^{ora} reyna E dita S.^{ora} archiduquessa respongue que no pogue aguardar dita visita per lo que estigue ocupada ab la S.^{ora} reyna sa filla, pero que ella la tingue per accepta dita visita y agrahia la bona voluntat de aquesta ciutat, y que ella prometia de acomanar aquesta ciutat a sa ma.^{t} molt a les veres. — Dit dia cerca de les deu hores de la tarda, partiren del moll de la present ciutat vint y sis galeres que aportaven lo S.^{or} archiduc de Austria y Infanta dona Isabel sa muller y S.^{ora} archiduquessa de Austria mare de la S.^{ora} reyna, apres de haver los acompanyats y sopat en galera lo S.^{or} rey y S.^{ora} reyna: anaven dits S.^{ors} en una galera que en magestat y grandesa excedia a totes les altres, ab tres fanals y la popa tota daurada, la qual galera pochs dies fa ere estada avarada de la dressana de la present ciutat: prengueren via la volta de levant, n. s. los do bon cami y prosper viatge, y guarde a nosaltres que restam, de tots perills.

Peste: informacio.

DIMARS VIIJ. — Dit dia vingue en la present casa lo mag.^{ich} micer Magarola Jutge de cort, y digue als S.^{ors} consellers com ell per orde de sa ma.^{t} ere anat a Cervera per informarse y dar orde en lo fet del mal contagios de pesta ques diu ere en la vila de Bellpuig y altres lochs circumvehins, y que havia parlat ab los pahers de Cervera y que li havien dit que ere cert que en Bellpuig, Vallfogona y altres lochs y hauria mal de peste y que ell ja havia dat raho de dites coses al S.^{or} vice canceller de sa ma.^{t} y que ara venia donar raho als S.^{ors} consellers per que fossen servits de donar orde en la guarda de aquesta ciutat, vist lo que importa y ates sa ma.^{t} esta present en aquesta ciutat. — E per lo S.^{or} conseller Fluvia conseller segon per esser absent lo S.^{or} conseller en cap per asistir als brasos, fonc respost que tenian a molta merce lo bon cuydado que lo real consell tenia en semblant occasio y que ells havien enviat lo doctor Sampso y mestre Massaguer cilurgia pera veure y regonexer los lochs ahont se enten hi ha contagio, y que dues hores havia que eren

arribats de Bellpuig ab dolentes noves y declarant com realment en dits lochs de Bellpuig, Vallfogona, Aguilo y altres lochs hi havia pesta per haver ells vist ocularment, y que per ço purgaven y nols dexaven entrar en ciutat empero que ells procurarien de ques fessen guardes molt riguroses y que ells farien totes les diligenties que convindria fer acerca de dit negoci de manera que si res se succehia, nos culpa dels consellers, y que ab tot axo lo real consell fes en aquest negoci lo que per lur part convindria fer, que la ciutat ja feye tot lo que podia y sabia fer.

Vigilia de Corpus.

DIMECRES VIIIJ. — Dit dia despres dinar a les dues hores, que ere vigilia de corpus, mossen Miquel Ferrer servint lo ofici de obrer en loc de mossen Onofre Bruguera obrer y mossen Anthoni Fort cilurgia obrers de la present ciutat, anaren a casa sa ma.t per donarli dues toyes grans de rams de flos y barbarins (1) y banderetes ço es, una per la ma.t del señor rey y altra per la ma.t de la S.ora reyna conforme es costum en semblant jornada donar les dites toyes al S.or loctinent general y sa muller. — Dit dia despres dinar los S.ors consellers anaren acompanyats de promens a la plassa de S.t Jaume com tenen de costum, y de alli anaren ha fer oratio a la seu y apres fonc la festa dels obrers en lo porxo de S.t Jaume com es de costum.

Festa del sagrat cors precios de Jesucrist.

DIJOUS X. — Dit dia demati entenent los S.ors consellers que sa ma.t volia anar ha ohir lo ofici a la seu en companyia de la S.ora reyna sa muller, dits S.ors consellers al punt de les vuyt hores se aplegaren al porxo de S.t Jaume com es costum, y a be que en semblant jornada fos costum anar dits S.ors consellers ab promens empero per causa que ab mes promptitut fossen junctats no anaren ab dits promens, y tambe per lo que dits promens no tenien loc en lo altar maior de la seu, y axi partiren del dit porxo de S.t Jaume ab los atabals y trompetes de la ciutat y tiraren per la Llibreteria avall, plassa del Rey davant lo palau real y davant la Inquisitio, entraren per lo portal maior y se assentaren los S.ors consellers que eren mossen Pere Benet Soler conseller en cap, mossen Pau de Fluvia conseller segon, micer Batista Lorens conseller ters, y mossen Rafel Antic conseller quart, absent mossen Garau Sahoners conseller quint, indispost de mal de gota, tots quatre junts en dit altar maior a la part de la segrestia E poc apres que dits S.ors consellers foren

(1) Fulles y flors de talco.

pujats al altar maior vingue lo Ill.^{im} y R.^{im} S.^{or} archabisbe de Tarragona que havia de dir la missa major per causa que no hi havia bisbe per ser sede vacant, y axi dit S.^{or} archabisbe se vesti de pontifical ab sos asistents canonges de la seu y alli revestits aguardaren que sa ma.^{t} vingues ha ohir lo ofici E cerca de les onze hores sa ma.^{t} vingue juntament ab la S.^{ora} reyna y molts cavallers y grandes y S.^{ors} de titol quel acompanyaven, y moltes dames de la dita S.^{ora} reyna, y axi dits S.^{ors} consellers hisqueren fins al portal major pera rebrer sa ma.^{t} y entraren de aquesta manera es ha saber, que devant anaven alguns S.^{ors} de titol apres venien los tres S.^{ors} consellers juncts ab una filera, apres les ma.^{ts} de dits S.^{ors} rey y reyna ço es lo S.^{or} rey a ma dreta de la dita S.^{ora} reyna y apres lo S.^{or} conseller en cap a ma squerra de dita S.^{ora} reyna, y no al costat de ella sino per corter, y un poc atras, apres venia la duquessa de Gandia que es haya major de la dita S.^{ora} reyna, y apres de ella venian dotze dames de dos en dos molt adressades, y de aquesta manera pujaren al altar major ahont estave aparellat lo strado del S.^{or} rey en dit altar major, entre los dos portals de les rexes y havia un banc lo qual quant sa ma.^{t} va en dita seu se acostuma de posar en dit loc per assentar se los grandes, y en lo pilar que es (1) lo portal de la reixa del altar major y lo loc ahont estaven assentats los S.^{ors} consellers, posaren un banquet arrimat, y davant dell un altre ab son tapet per agenollarse, en lo qual banquet arrimat al pilar se assentaren lo Ill.^{im} y R.^{im} nuncio del papa patriarcha de Alexandria y lo S.^{or} embaxador de Venetia, y axi ohiren lo ofici lo qual se digue ab molta solempnitat conforme la jornada ho requeria Acabat lo ofici sa ma.^{t} sen ana y dits S.^{ors} consellers lo acompanyaren fins al dit portal major y fins que fou pujat a cavall, ab lo mateix orde y consert quel havien rebut, y encara que dits S.^{ors} consellers tinguessen de costum quant lo prelat diu missa de acompanyarlo fins ha casa, tota via per quant dits S.^{ors} havien ja acompanyat sa ma.^{t} no tenien obligacio en un matex acte fer dues cerimonies, y tambe a be que dits S.^{ors} consellers en semblant jornada tenien costum de tornar a la plassa de St Jaume pera desaplegarse y anarsen quiscu en sa casa, tota via per que sa ma.^{t} sen tornava per la plassa de St Jaume y ere ja molt tart, quiscu de la seu en fora

(1) Entre.

sen ana en su casa. — Dit dia despres dinar sabent los S.ors consellers que sa ma.t volia anar acompanyar la professo de la seu ab una antorxa en la ma, procuraren de acodir ab temps a la seu per trobar se alli quant sa ma.t vingues per exirlo ha rebre com tenen de costum, y cerca de les quatre hores de la tarda sa ma.t arriba acompanyat per lo semblant de molts cavallers y grandes axi de Castella com de Italia, y dits S.ors quatre consellers lo hisqueren ha rebrer fins al dit portal major ab lo matex orde y consert de demati, sino que lo S.or conseller en cap se posa al costat squerra de dit S.or rey per venir sens companyia de la dita S.ora reyna, y darrera sa ma.t venien lo S.or nunci del papa y embaxador de Venetia, y apres de esser pujats al altar major sa ma.t se posa en son loc y los S.ors consellers tambe en son loc y aqui mateix se comensaren vespres, y la professo comensa de partir estant y replegantse les banderes de les confraries en les claustres de dita seu, y feu dita professo la volta acostumada sino que quant fou dita professo al cap del Regomir, prengue per lo carrer Ample avall y passa davant palacio per causa que la S.ora reyna estava en la finestra de palacio mirant la professo, y puja per lo carrer de la Carnisseria den Sors plassa den Camprodo, y per la devallada de S.t Miquel vingue exir davant casa de don Jayme de Cardona, y per davant casa de la ciutat sen torna a la seu. La dita professo anava ab lo matex orde acostumat, sino que per causa que sa ma.t anava darrera la custodia feren passar davant la dita custodia los apostols y melchisedec, apres venia la custodia ab lo sagrat cors de Jesucrist ab lo pali, o, talem que aportaven lo S.or duc de Feria olim loctinent general de aquest principat, don Pedro de Medicis germa del duc de Florensa y cavaller del tuzon, los quals eren estats convidats pera aportar lo talem per los S.ors consellers y los altres quatre S.ors consellers per causa que lo S.or conseller quint com dit es estave indispost com dalt esta dit, en la forma seguent

PART DRETA.	Lo S.or duc de Feria Don Pedro de Medicis cavaller del tuzon Micer Batista Lorens conseller ters
PART SQUERRA.	mossen Pau de Fluvia conseller segon mossen Pere Benet Soler conseller en cap mossen Rafel Antich conseller quart

Abans de sa ma.^{t} anave lo S.^{or} archabisbe de Tarragona vestit de pontifical ab sos asistents, apres venia la ma.^{t} real ab una antorxa en la ma y alguns grandes entorn dell, apres de sa ma.^{t} anava lo dit Ill.^{im} y R.^{im} nunci de sa sanctidat, al seu costat a ma squerra anava lo S.^{or} embaxador de la señoria de Venecia, apres venien molts cavallers ab ciris encesos en les mans: La dita professo per ser partida tart arriba a la seu de nits, y axi foren enviades a la seu a dits S.^{ors} consellers antorxes de la ciutat per acompanyar los en lurs cases.

DILLUNS XIIIJ. — Dit dia vingue en la present casa mossen Pere Collantes sindic del capitol de la seu, ab embaxada als S.^{ors} consellers de part del R.^{nt} capitol per dir als S.^{ors} consellers com dimecres qui ve havia determinat de fer una professo general per causa del jubileu se ere publicat lo dia de ahir, y axi suplicaven a dits S.^{ors} consellers fossen servits de assistir a dita professo E per lo S.^{or} conseller segon per absentia del cap que ere y asistia a les corts a St Francesc fonc respost que ara estaven los consellers molt ocupats ab la vint y quatrena de les corts y que si tenen remey de poder acodir a la dita professo que ells hi aniran. Professo del Jubileu.

DIMECRES XVJ. — Dit dia se feu solempne professo fent la volta de la professo de corpus, per causa del Jubileu que lo diumenge proppassat ere estat publicat concedit per sa sanctedat a la S.^{ora} reyna Despanya vuy residint en Barcelona, anaven en la dita professo lo clero de la seu y totes les parrochies y ordens de les religions ab la bandera de Sta Eulalia ganfanons y creu de la seu a soles: noy anaren los S.^{ors} consellers a be quey fossen estats convidats per causa de estar molt ocupats ab la vint y quatrena de les corts, y feu se dita professo demati apres del ofici major. Idem.

DIJOUS XVIJ. — Dit dia octava del corpus se feu la professo acostumada y en dita professo ates que sa ma.^{t} se trobava en Barcelona hi anaren los atabals y trompetes de la ciutat ab ses sobrevestes, aportaren lo talem sis promens per los S.^{ors} consellers los quals ha causa de que la XXIIIJ.^{a} estave junta en casa de la ciutat noy pogueren anar. Octava de Corpus. — Dit dia apres de esser estada feta la dita professo de la seu los S.^{ors} consellers manaren a mi Galceran Sever Pedralbes notari de Barcelona y regint lo ofici de scriva rational de la present casa per mort de mossen Francesc Pedralbes notari de Barcelona mon pare, que Ventalls per Corpus.

anas en companyia de dos altres notaris pera donar sinc ventalls, ço es dos a les ma.^{ts} reals, hu al S.^{or} duc (de) Feria, altre al S.^{or} marques de Denia y laltro a la S.^{ora} marquesa de Denia sa muller, y axi en companyia mia vingueren mossen Joan Antic Torrent notari de Barcelona y mossen Jaume Gilabert ajudant de scriva rational de la present casa y tots juncts anarem en la casa, o, palacio de sa ma.^{t} y tots tres juncts entrarem en la instantia que estava sa ma.^{t} lo qual trobarem de peus arrimat a un bufet, y apres de haver fet per nosaltres tres les tres solites reverenties y acataments jo dit Galceran Sever Pedralbes digui a sa ma.^{t} com veniem aqui de part dels consellers de la present ciutat los quals en semblant jornada acostumen de enviar un ventall al loctinent de sa ma.^{t} , y que trobant se sa real ma.^{t} en la present ciutat lo enviaven a sa ma.^{t} , y sa ma.^{t} me prengue lo ventall de les mies (mans) y digue — «y jo lo recibo» — y apres jo repliqui y digui que si sa ma.^{t} nos donava licentia de donar altre ventall a la ma.^{t} de la reyna n.^{a} s.^{a}, y sa ma.^{t} respongue — «desse luego» — y axi anarem a la instantia de la reyna la qual estava per anar sen de casa y com ella sabia ja lo que voliem envia una viuda anomenada dona Catalina, de la camera de dita S.^{ora} reyna, y demanam que volia, y jo li digui que de part dels consellers volia donar un ventall a sa ma.^{t} , y ella me digue que ley donas a ella que ella ley donaria, y axi ley doni y ella me digue que la dita S.^{ora} reyna agrahia lo bon recort tenien los consellers de ella, y apres anarem en casa del marques de Denia per darli altre ventall guarnit de ceti y altro a la S.^{ora} marquesa, y quant hi arribarem ja foren fora de casa y apres donarem altre ventall guarnit de ceti al S.^{or} duc de Feria.

Idem. DIVENDRES XVIIJ. — Dit dia per orde y manament dels S.^{ors} consellers enviaren mossen Jaume Gilabert ajudant de scriva rational y a mi dit Galceran Sever Pedralbes regint lo ofici de scriva rational de la present casa, al S.^{or} marques de Denia y S.^{ora} marquesa de Denia sa muller los quals trobarem en la casa ahont residien situada al costat del palacio de sa ma.^{t} per donar a dits S.^{ors} dos ventalls, y per esser dit S.^{or} marques en lo lit y ere sobre del mig jorn per estar indispost no se li pogue parlar sino que envia a la porta de son aposento son secretari y per saber lo que voliem nos digue que lo S.^{or} marques estava en lo lit y que li donas lo ventall que ell lo donaria al

dit S.or marques de Denia, y axi jo ley doni a dit secretari y li digui com los S.ors consellers enviaven a sa Ex.cia un ventall per lo que en semblant jornada del dia de ahir ere de costum de aquesta ciutat donar un ventall a les ma.ts dels S.ors rey y reyna y que per lo semblant los havia aparegut enviarne altre a sa Ex.cia y a la S.ora marquesa sa consort per les merces que aquesta ciutat havia rebudes y sperave rebrer de sa Ex.cia, y lo secretari prengue dit ventall hil aporta a dit S.or marques y apres nos torna resposta hins digue que lo S.or marques besave les mans dels S.ors consellers per la merce li havian feta y lo bon recort tenien de ell, y apres anarem a la S.ora marquesa la qual trobarem en taula, y jo li doni un ventall guarnit de tela de or y ceda morada, y dita S.ora marquesa prengue dit ventall y dix que agrahia als S.ors consellers la merce y lo bon cuydado han tingut de recordar se de ella.

Entrada de moneda de sa Magt. — prevencions sanitarias.

DISAPTE XVIIIJ. — Dit dia despres dinar a les quatre hores, vingue en la present casa mestre Reus boter, altre dels guardes del portal de S.t Anthoni a dir als S.ors consellers com al portal de S.t Anthoni estaven detingudes deu carregues de moneda, ço es dues de or y vuyt de plata, la qual moneda venia de Civilla, y los qui aportaven dita moneda no aportaven polisses de sanitat sino es desde Çaragossa fins assi, y com se tinguessen males noves de Civilla perço no volien dexar entrar dita moneda sens darne raho als S.ors consellers, y axi dits S.ors consellers manaren a mi Galceran Sever Pedralbes notari de Barcelona regint lo ofici de scriva rational, que en companyia de dit Reus anas al S.or vicecanceller pera dir li com dites deu carregues de moneda per ser de sa ma.t y venir de Civilla si li aparexia dexar les entrar, o, no, que ells farian lo que sa señoria ordenaria, y axi dit S.or vicecanceller digue y relata les matexes noves en presentia mia al S.or secretari Muliel secretari de camara de sa ma.t y li digue que anas al doctor Mercado metge de sa ma.t y li digues y relates les matexes paraules, y ques seguis lo orde que dit doctor Mercado donaria, y axi consultat dit negoci dit S.or secretari Muliel me digue com se ere resolt que dita moneda a soles que entras de aquesta manera, que lo tresorer de sa ma.t enviaria fora lo portal de S.t Anthoni deu atzembles ab ses caixes y que les caxes que aportaven de Civilla que buydassen los diners en les caixes noves que enviarien de dins de ciutat, y que les caixes persones animals y tots y qualsevol

altres arreus que aportassen de Civilla que no entras cosa alguna en ciutat sino la dita moneda a soles, y axi torni ab dita resolutio als S.ors consellers, y dits S.ors consellers manaren a les guardes del portal de S.t Anthoni que servassen lo que dit secretari Muliel avia dit.

Gramalles.

DIUMENGE XX. — Dit dia los S.ors consellers ab parer dels advocats de la present casa y de alguns promens, tragueren les gramalles de domas carmesi no obstant que sa ma.t fos en ciutat ates feye molt gran calor y les gramalles de vellut donavan molta pena a dits S.ors consellers, ab que sempre y quant se hagues de anar ha parlar ab sa ma.t, o, altra qualsevol ocasio necessaria, se haguessen de posar les dites gramalles de vellut.

Dia de la nativitat del gran precursor St. Joan batista.

DIJOUS XXIIIJ. — Dit dia los S.ors consellers no feren cavalcada conforme ere de costum en semblant jornada, ha causa que lo vespre abans los dits S.ors consellers havien estat fins entre dotze y una hora de nit per los negocis de les corts ajustats en la present casa juntament ab la XXIIIJ.a de les corts, y com lo endema demati haguessen de estar apunt a les sinc hores axo fou causa de que nos fes dita cavalcada, y tambe per lo que lo renc del Born y catafals que havien fets per les justes impedien molt lo Born. — Dit dia a les deu hores de nit hisqueren quatro carros triumphals ab diverses ninfes, y molts cavallers ab sos cavalls, vestits ab diverses divises ab mes de siscentes antorxes blanques, y los qui aportaven dites antorxes anaven vestits ab sobrevestes de diverses colors ab mascara en la cara de quiscu, lo efecte de dits carros ere publicar la justa: passaren per lo carrer Ample davant casa de (sa) ma.t estant les ma.ts dels S.ors rey y reyna a la finestra mirantse la festa, y apres de esser passats dits carros los quals hu tiraven dues mules, lo altre dos leons, lo altre dos camells y lo altre dos orifanys, (1) apres de esser passats, los cavallers corregueren los uns lanses, altres ladriolades (2) y altres corrien ab les atxes enseses, lo que fonc una real vista, y eren cerca de dues hores de la matinada quant acabaren dita festa.

Mascarada pera publicar les justes fahedores en lo Born.

Justas al Born.

DIUMENGE XXVIJ. — Dit dia los S.ors consellers enviaren ha convidar tots los sindichs de les universitats per (que) fossen a la una hora despres dinar en la present casa per acompanyar

(1) Elefants. Serian cavalls disfressats.
(2) Ladrioles, alcancías, en Castella.

dits S.^{ors} consellers al Born ha veurer la justa que dit dia se havia de fer en la plassa del Born, ahont dits S.^{ors} consellers tenien aparellat lo cadafal de la ciutat pera dits sindichs per poder veurer la dita justa, y arribats que foren los dits sindichs en la present casa los S.^{ors} consellers los tenien aparellada una collatio de confitura, y axi dits S.^{ors} consellers hi sindichs feren collatio, y apres de haver feta collatio dits S.^{ors} consellers prengueren los dits sindichs en lurs fileres en loc de promens, de aquesta manera, que ha causa que noy havia sino tres consellers per causa que lo S.^{or} conseller en cap assistia al bras real en les corts y lo S.^{or} conseller quint estava de mala gana de mal de gota, y axi anava lo S.^{or} conseller segon ab set sindichs en lur filera y lo S.^{or} conseller ters ab altres set sindichs y lo S.^{or} conseller quart ab altres set sindichs en lur filera, y apres los restants sindichs ab ses fileres de set en set agraduantse tots los dits sindichs, axi los qui anaven ab los S.^{ors} consellers com tots los demes ells ab ells, del millor modo que pogueren, sens precehir los sindichs de les ciutats als de les viles, y de aquesta manera anaren al Born y los S.^{ors} consellers se posaren a les finestres y los dits sindichs al cadafal y de alli enfora veren les justes, y apres que fonc acabada la justa per esser tart, dits S.^{ors} consellers del Born enfora sen tornaren en lurs cases sens graduasio. — Dit dia despres dinar se feren les justes que per part de la diputacio foren publicades a XXIIIJ del corrent mes de Juny ab la solempnitat en dita jornada descrita, y passa desta manera es ha saber, que en la casa de la diputatio a la una hora despres dinar precehint desliberatio y conclusio dels tres staments (per) los quals dit dia demati abans de dinar fonc resolt que attes que la cort es superior als diputats, que vajen per ço los presidents dels tres estaments ha presidir en la justa precehint als diputats y posantse en loch de ells, ço es lo S.^{or} archabisbe de Tarragona don Joan Tares en loc del diputat ecclesiastic, lo S.^{or} don Ramon Folch y de Cardona olim de Cordova duc de Cardona, en loc del diputat militar y lo Sor Pere Benet Soler conseller en cap de la present ciutat en loc del diputat real, y que los dits diputats acompanyassen los dits S.^{ors} presidents, y per ser axi tambe la voluntat de la real ma.^{t} y en virtut de dita desliberacio se ajuntaren en la casa de la diputatio y anaren ab semblant agraduasio es ha saber, que primer anaven les tres masses grans de la diputatio y apres anaven les dues masses del dit señor conse-

ller en cap y apres la creu del dit Ill.^{im} y R.^{im} archabisbe de Tarragona, y a la primera filera anaven los dits S.^{or} archabisbe de Tarragona en lo mig, a la ma dreta lo S.^{or} duc de Cardona y a ma squerra lo S.^{or} conseller en cap de Barcelona: apres venien los tres diputats, apres un ohidor de comptes per causa que los altres ohidors ço es lo dit S.^{or} comanador Mecha ere mantenidor de dita justa y lo ohidor real ere en Roma ab embaxada per part de la diputatio: apres venien molts officials del general qui acompanyaven los dits señors anant tots a cavall, y de aquesta manera arribaren al Born ahont restaren dits S.^{ors} archabisbe conseller y diputats, y lo dit S.^{or} duc de Cardona sen torna a la diputatio per acompanyar lo mantenidor y apres que dits S.^{ors} foren al Born en la casa y finestres de la diputatio, se posaren dits S.^{or} archabisbe y S.^{or} conseller en cap a la finestra en lo loc dels diputats, y los dits S.^{ors} diputats estaven dins lo aposento y en dita finestra retirat estava lo S.^{or} diputat ecclesiastic arrimat a una brancha de una cadira, y poc apres que dits S.^{ors} presidents dels estaments foren al Born vingueren los S.^{ors} consellers acompanyats de tots los sindichs de les universitats de Cathalunya, los quals partiren de casa de la ciutat agraduats ab los S.^{ors} consellers en loc de promens, dits S.^{ors} consellers se posaren en les finestres que la ciutat te dedicades per semblants jornades y los sindichs se posaren al cadafal de la ciutat, apres vingue la ma.^{t} real ab la S.^{ora} reyna sa muller, anava sa ma.^{t} a cavall ab un cavall al costat del cotxo de la S.^{ora} reyna, y sen pujaren en la casa del S.^{or} comanador Mecha ahont estave aparellat lo strado de ses ma.^{ts} y un cadafal molt larc per les dames y criades de la dita S.^{ora} reyna: encontinent que sa ma.^{t} fonc en lo Born y assentat en sa real cadira y al seu costat squerra la S.^{ora} reyna entre lo mantenidor de dita justa don Federich Mecha ohidor ecclesiastic, en companyia de dit Ex.^{im} señor duc de Cardona quel ere anat acompayar com ha cap del estament militar de la diputatio fins al Born, y tambe en companyia del S.^{or} don Onofre de Lentorn Sor de Sero qui aportave lo standart de la diputatio y molts cavallers per padrins, tots molt ben armats y adornats conforme semblant ocasio requeria, y apres que fou arribat lo mantenidor vingueren los altres cavallers aventurers de dos en dos, ab molt gentil concert y molt ben ateviats, y fonc la entrada de dita justa y tot lo demes una molt principal vista, y sa ma.^{t} resta content y tots los demes, acabada

que fonc dita justa, perque ere tart, no tornaren dits S.ors presidents dels tres estaments agraduats a la diputatio conforme eren vinguts, sino que dits S.ors archabisbe de Tarragona y conseller en cap se posaren dins un cotxo y sen tornaren en ses cases.

JULIOL

Divendres IJ. — Visitatio de S.ta Elizabet.

Diumenge IIIJ. — Dit dia hi havia de haver consell ordinari com es de costum en semblant jornada, y per causa de les corts fonc porrogat lo dit consell per lo diumenge vinent.

Concell ordinari, diferiment.

Dimecres VIJ. — Dit dia a les tres hores de mati, sa ma.t real tingue lo solio de les corts que celebrava als cathalans al monastir de fra menors de la present ciutat de Barcelona de aquesta manera, ço es que havent estat los tres brassos, o, estaments ajuntats lo dia abans desde les vuyt hores de mati fins a la dita hora dins lo monastir, per ques rematassen y conclouguessen les corts, y axi essent se conclosos dits negocis en dita hora, sa ma.t tingue encontinent dit solio, es ha saber que entra sa ma.t a la dita hora en la sglesia del dit monastir de S.t Francesc per lo portal de nostra S.ora de Loreto, acompanyat de molts grandes y dels quatre reys darmes, ab sos massers y son cavalleris major lo marques de Denia que aportave lo stoc nuu davant, y encontinent sonaren los tabals pifanos trompetes y menestrils de sa ma.t , y axi puja en lo cadafal que estave aparellat ab moltes lums de atxes y sinc brandons grans de plata quiscu ab sa atxa, y assentat sa ma.t en sa cadira real tenint lo stoc entre les cames, per los tres presidents dels tres staments, ço es per lo Ill.im y R.im S.or don Joan Tares archabisbe de Tarragona per lo Ex.im don Ramon Folch olim de Cardona duc de Cardona y de Sogorb y per lo Ill.re señor Pere Benet Soler conseller en cap de la present ciutat de Barcelona, acompanyat de sinc sindichs elegits y anomenats per dit S.or conseller, foren presentades a sa ma.t ab lo degut acato y reverentia que conve, les constitutions de Cathalunya capitols y actes de cort y redres del general que en aquestes ultimes corts son estades fetes E per lo secretari de sa ma.t don Pedro Franquesa fonc legida

Solio de les corts.

la oferta del servey que fa la cort general ha sa ma.t de un milio y cent milia liures, juntament la acceptatio del dit servey E encontinent li fonc posat davant un strado ab la vera creu y los quatre sancts evangelis, y agenollant se sa ma.t ab los dos genolls, posa les mans sobre dita vera creu y evangelis, jurant les dites constitutions capitols y actes de cort, y apres levaren lo dit strado y sa ma.t se torna ha assentar en sa cadira real y apres lo dit secretari publica les merces que sa ma.t havia fetes, y foren que arma cavallers denou, o, vint persones, nomenant los cada hu per si, hi fou lo primer Epifanio Tares nebot del S.or archabisbe de Tarragona, Joan de Encontra Francesc Montalt Miquel Puigjaner Josef Maduxer Agosti Fores Anthoni Vilalta Jaume Ferrer y altres, donant los sa ma.t ab lo seu stoch un colp al musclo y spatlla, y apres besaven lo pom del stoch, y armats dits cavallers pujaren totes les persones dels tres estaments ha besar les mans ha sa ma.t, anant primer lo S.or archabisbe de Tarragona bisbes abats priors y sindichs capitulars, apres lo S.or duc de Cardona, titulars barons y altres cavallers, apres lo dit S.or conseller en cap ab los sindichs de la ciutat, y los demes sindichs de les altres ciutats y viles y lochs de Cathalunya E acabada la dita cerimonia tornaren ha sonar los matexos musichs de sa ma.t qui havien sonat quant ere entrat en dita sglesia, y apres sa ma.t baixa de dit cadafal his posa en sa carrossa, y sen torna ha palacio y quiscu dels altres en lurs cases. — Dit dia a les quatre hores de mati vingueren catorze galeres de Genova de les quals ere capita don Charles Doria fill del princep Doria, saludaren la ciutat y la ciutat torna les saluts.

Galeres de Genova.

Sarau de la lotja.

DILLUNS XIJ. — Dit dia se feu lo sarau que los S.ors consellers havien determinat se fes: tenien aparellada la *collatio* ques havia de donar en dit sarau, en la lotja de la present ciutat com se sol fer per servey de la S.ora reyna, que es la primera vegada que ve en Barcelona, y axi dits S.ors consellers donarên orde en que la lotja estigues molt ben adressada axi lo de dins lotja com encara lo hort de aquella: estava la dita lotja molt ben empaliada de molts brocadillos domassos y tafetans per les parets y per los pilars de aquella, al cap de dita lotja, ço es al portal gran qui mira al General, hi havia un cadafal molt ample tot empaliat de draps vermells, en mitg arrimat a la paret del dit cadafal, estava lo dosser de les ma.ts reals ab dos cadires de brocat de ses ma.ts per trobar se tambe al dit sarau la ma.t del

rey nostre S.^{or} en companyia de la dita S.^{ora} reyna, los S.^{ors} consellers estaven baix del dit cadafal al peu dell en un banch cubert de drap vermell a la part de la marina, apres de dits S.^{ors} consellers assentades en terra sobre unes catifes estaven totes les dames de la terra molt ateviades conforme semblant jornada requeria, les dames de sa ma.^{t} estaven en un cadafalet iuntat ab lo de ses ma.^{ts} Entre los pilars del mig de la dita lotja havia unas baranas de fusta cubertes ab catifes per que la gent no se acostas a les dites dames, los menestrils estaven en un cadafal, o, taulell que serveix a la taula del cambi de la ciutat: abans que ses ma.^{ts} vinguessen totes les dames de la terra foren totes aplegades en dita lotja, lo cap de les quals dames ere la molt Ill.^{re} S.^{ora} dona Violant de Cardona muller del spectable S.^{or} don Enrric de Cardona, portant veus de general governador en lo present principat de Cathalunya: quant fou cerca de les sis hores ses ma.^{ts} arribaren ab sos cotxos, y entenent los S.^{ors} consellers que ses ma.^{ts} arribaven, se alsaren del banc ahont estaven y anaren ha rebrer ses ma.^{ts} reals, y les dames de la terra anaven apres de dits S.^{ors} consellers, hi hisqueren ha rebrels a la porta del hort que era lo portal per hont ses ma.^{ts} havien de entrar; arribats que foren ses ma.^{ts} y entrant per lo portal del dit hort, apres de haver los rebuts dits S.^{ors} consellers ses ma.^{ts} encontraren ab les dites dames de la terra y ses ma.^{ts} se aturaren dins del portal de peus, posas la ma.^{t} del rey a ma dreta de la S.^{ora} reyna y saluda les dites dames y estigueren tots de peus, y la ma.^{t} del rey estigue sempre ab lo barret en ma, y totes les dames de la terra de una en una fet son degut acatament li besaren la ma, primer al S.^{or} rey y apres a la S.^{ora} reyna, lo dit S.^{or} rey per sa clementia no donava la ma sino que feye del cap un poc de senyal ha manera de acatament y desviava la ma per no darla a les dames, estant sempre descubert de cap, y de peus, la S.^{ora} reyna los dava la ma librament pera besarla y apres ab lo cap tornava les saluts: comensa de besar les mans ha ses ma.^{ts} (o, a,) la dita S.^{ora} reyna, dona Violant de Cardona, apres la S.^{ora} dona Catherina de Lentorn muller del Sor de Sero, apres dona Isabel de Boxadors muller del S.^{or} don Bernat de Boxadors, y totes les altres dames la una apres laltra, lo que dura per spay de mija hora per ser les dames de la terra moltes, y mentres que les dames besaven les mans a ses ma.^{ts} la dita S.^{ora} dona Violant de Cardona estave al costat de la ma.^{t}

del S.or rey, y deya ha sa ma.t los noms de les dites dames que li besaven la ma, y los S.ors consellers estaven tambe alli de peus entre alguns grandes mirant se la cerimonia: apres de haver totes les dites dames besades les mans a ses ma.ts, sen anaven dites dames per orde, assentant se en les taules de la collatio sobre los tapins, per ser les dites taules baxes y no haver hi assientos alguns, y acabada la dita cerimonia ses ma.ts se assentaren en una taula y les dames en la altra taula baixa de altaria de tres palms, assentades sobre unes stores valentianes, y ses ma.ts estaven sota un coriseu (1) de canyes molt enramat de fulles de eura y taronger, ab moltes taronges y ponsems y limonas que aparexia que fossen nades alli: fonc donada a ses ma.ts y a les dames de la terra una collatio de confitures ab plates de vidre qual semblant occasio requeria, que sols en la taula de ses ma.ts reals (havia) trenta sis, o, coranta plates, en les altres taules passaven de trescents plats, per que havien feta fer dita confitura no sols als droguers de Barcelona pero encara per los monastirs de les monjes de dins y de fora de ciutat, los quals havien fet tanta diversitat de confitures que apenes se podria specificar, que entre altres species de confitura havian fet de cosas de sucre a modo de unes torras a modo de castells, y naus a modo de cotxos y animals, y tanta diversitat de cosas que sols mirar la dita taula tant fornida y provehida ab tanta diversitat y tantes species de confitures ere cosa de lohar al S.or: la abundantia de dita confitura era tant gran, que no sols abasta per les dites dames a be que sen aportaren molta, pero encara tots los cavallers de la terra sen feren molt bona part, que al temps que ses ma.ts se alsaren, apres de haver ben baranat ab molta gana y gust al ques pogue collegir, los dits cavallers donaren saco a la confitura, que molta confitura se feu mal be, y sera be que ab altra ocasio fassen estar los cavallers apartats de les dames, y noy estiguen sino los qui serviran dites dames. *Serviren* al dit sarau los cavallers de la terra, a be que a ses ma.ts los grandes que venien ab ells los serviren: acabada que fonc la dita collatio ses ma.ts y totes les dames sen entraren dins la lotja, acompanyant dits S.ors consellers a ses ma.ts fins que foren assentats *en ses cadires reals, y apres dits S.ors consellers* sen tornaren assentar en son loc en lo banc que tenien designat *y estigueren assentats*

(1) Coliseu o anfiteatre.

y cuberts davant dites ma.^{ts} reals tot lo temps que dura lo sarau, y comensaren de dansar: lo primer que dansa fou lo vescompte de Canet que dansa ab dona Agnes de Lentorn filla del Sor de Sero, y apres algunes altres dames y cavallers de la terra fins ha tant que ses ma.^{ts} se alsaren per anarsen, que fou cerca de les nou hores de la nit: fou una vista la del sarau molt important perque les dames de la terra anaven tan ben adressades y tant ricament compostas com dir se pugue: la dita lotja estava molt ben illuminada ab moltes atxes y sinc brandons de plata grans ab ses atxes y vuyt salamons de coure penjats al sostre ab ses veles de cera, estava tan clara per la gran luminaria quey havia, que aparexia que no fos nit Quant ses ma.^{ts} sen anaren la ciutat tenia aparellades moltes antorxes blanques per acompanyar a ses ma.^{ts} juntament ab les atxes de ses ma.^{ts}: la font de la dita lotja a be que quant se feu lo sarau per la S.^{ora} emperatris que fou a 27 de maig any 1533 hagues rajat vi en loc de aygua, tota via perque nos succehis algun sinistre entre los de la guarda de ses ma.^{ts} aparague als S.^{ors} consellers que no rajas vi. Los dits S.^{ors} consellers acompanyaren ses ma.^{ts} reals fins al dit portal del hort per hont eren entrats, y a la despedida digue lo S.^{or} conseller en cap a ses ma.^{ts} que havien tingut los consellers ha singular merce de haver rebut aquell servey que en la lotja sels ere fet, y respongue sa ma.^{t} — «que se havia olgado mutcho» E apres se entengue com ses ma.^{ts} sen eren anats molt contents de semblant festa ques ere feta per lur servey. Placia al S.^{or} que en la altra vida tingam festa y regosijo perpetuo, hins fasse gratia que totes nostres coses vagen dirigidas al seu s.^{t} servey Amen.

Partida de sa magt.

DIMARS XIIJ. — Dit dia entenent los S.^{ors} consellers que sa ma.^{t} se anava partint desta ciutat a la volta de Castella, enviaren al Sor Hieronym Cardona militar y micer Jaume Dalmau doctor en drets ciuteda honrat de la present ciutat, a casa del S.^{or} vicicanceller de sa ma.^{t} que posava en casa del balle general de Cathalunya, per demanar hora perals S.^{ors} consellers per despedirse de ses ma.^{ts}, lo qual los dona un bitllet per al secretari Muriel, y acodint al dit secretari respos que a les tres hores despres dinar acodissen dits S.^{ors} consellers a palacio los quals partiren de la casa de la ciutat, acompanyats ab los oficials de la present casa y arribaren ha palacio y entraren ha besar les mans ha sa ma.^{t}, y lo dit S.^{or} conseller en cap digue a sa ma.^{t} la

gran tristitia y dolor que aquesta ciutat sentia per la absentia y partida de sa ma.t com desijas sempre gosarne y emplearse en servirlo, y quel suplicava fos de son real servey recordarse della y tenirla en memoria com havia confiat, y que tostemps suplicaria a n.re S.or Deu li donas molts anys de vida salut y contento Al qual respos sa ma.t que tindria sempre en memoria aquesta ciutat. E encontinent despedits de sa ma.t ab lo degut acato y reverentia que conve, anaren dits S.ors consellers a la S.ora reyna n.ra S.ora pera besar li les mans y despedirse de sa ma.t, y entrant en una sala gran ahont estava acompanyada de moltes dames, fetes les tres acostumadas reverenties lo conseller en cap digue com esta ciutat havia rebuda gran merce de haver la tant afavorida ab sa real presentia, y que vivament sentia partir se de ella, y la suplicava fos servida acceptar la baix de son emparo, y n.re S.or fos servit concedirli molta vida y salut Al qual per lo interpre respos, que ella se recordaria desta ciutat de la qual havia rebuts tants serveys, y tornant a saludar a la ma.t real de la dita S.ora reyna se partiren los dits S.ors consellers y sen tornaren en casa de la ciutat y de aqui quiscu ha sa casa. — Dit dia lo S.or vicecanceller envia ha cercar alguns cavallers de la present ciutat pera fer los ha saber com sa ma.t havia fet merce als cathalans entre altres, foren que feu comtes los seguents, y foren lo S.or comte de Quirra que sa ma.t li feu merce de comte de Centelles, don Bernat de Boxadors comte de Çavalla, don Pedro de Queralt comte de Queralt, don Garau de Cruhilles comte de Montagut, lo vescomte de Rochaberti comte de Peralada, lo vescomte de Canet comte de Vallfogona, lo vescomte de Evol comte de Guimera, lo baro de Erill comte de Erill, y apres se publica com sa ma.t havia feta merce a mes de sexanta cavallers quels havia donat privilegi de noble, y ha molts ciutedans y mercaders havia fets militar y ni havia molts de scrits que tenien privilegi de noble y militar.

Morbo.

DIMARS XX. — Dit dia hi hague consell de cent extraordinari acerca de negocis tocants a coses del morbo.

Diputats: extraccio.

DIJOUS XXIJ. — Festa de S.ta Maria magdalena. — Dit dia se feu extractio de diputats per lo trienni prop venidor, conforme es us y costum en semblant jornada.

Festa de Sta. Martha. Pesta.

DIJOUS XXVIIIJ. — En aquest dia los S.ors consellers tenien de costum de anar ha ohir lo ofici y sermo a la capella de S.ta Martha, y per causa de la temporada de la pesta determi-

naren de no anar hi per causa de no fer aplec de gent, y axi noy ana sino lo S.or conseller quint a soles y noy hague sermo.

AGOST

DILLUNS IJ. — Dit dia hi hague consell de cent ab lo qual se publica lo privilegi que sa ma.t havia concedit a la present ciutat, ab lo qual levava les quatretes y vuytenes ques elegien en lo consell de cent, y fonc extret en credenser dels forments per mort de mossen Sebastia Bertran, mossen Miquel Vives notari de Barcelona. Privilegi levant les quatretes y vuytenes. Credenser dels forments.

DIJOUS V. — Dit dia anaren los S.ors consellers a hoir lo ofici a S.ta Catherina com tenen de bon costum. Festa de S. Domingo.

DILLUNS VIIIJ. — Dit dia hi hague trentanari ab lo qual fonc extret en lo ofici de scriva rational per mort de mossen Francesc Pedralbes notari de Barcelona, mossen Joan Steve Mir tambe notari de Barcelona, y en credenser de les cancelades mestre Felip Corteny boter. Scriva rational: extraccio. Credenser de les canselades: extraccio.

DIMARS X. — Festa del glorios martir S.t Lorens. — Dit die a les vuyt hores de mati, arribaren en lo port de la present ciutat vuyt galeres de Napols les quals aportaven lo comte de Olivares que ere estat virrey de Napols. Galeres de Napols. Comte de Olivares, arribada.

DIMECRES XJ. — Dit dia hi hague consell de cent jurats ab lo qual entre altres coses se deslibera ques suplicas a sa ma.t de part de tot lo dit consell, fos de son real servey que hi hagues quiscun any conseller artista y menestral, de manera que fossen sis consellers quiscun any. Suplica al Rey per la creacio de la sexta plassa de Conceller.

DISAPTE XIIIJ. — S es ajuntat lo consell ordinari, e ha desliberat que tots los comptes fins a XJ del corrent, sien pagats, firmats empero de tots los S.ors consellers salvat just impediment, y vists y examinats per lo scriva rational. Pago de comptes.

DIUMENGE XV. — Los Mag.chs S.ors consellers per lo que conve al benefici public, han deixat de anar a la seu com es de costum, y per la matexa causa no ses feta la professo ordinaria y per levar tot aiust. Festa de la Assumptio de nostra Señora. Pesta.

DILUNS XVJ. — La professo acostumada que partia de la seu y anava ab molta devocio a la capella del glorios S.t Roch, Festa del glorios Sant Roch.

Pesta.

se es deixada de fer per deliberatio dels S.ors consellers per les occasions grans que les congregations y aplecs podien causar en la temporada concorrent. Placia a la divina Ma.t que per medi del benaventurat S.t Roch nos vulla preservar del mal pestilent.

Studi general: oposicions a catedras.

Dimars XVIJ. — Los señors consellers, cap terç y quint, de la casa de la ciutat son anats al Studi general, e arribant al portal de aquell vingue lo S.or Fluvia conseller segon que venia del portal de S.t Antoni, hont continuament sta per la custodia de la present ciutat y publats della E tots quatre puiaren al teatro de dit studi, e feta oratio al Imatie de Christo, se assentaren: hont obtinguda primer licentia de dits S.ors consellers se obposaren tots los qui volgueren a les catredes.

Taula; regonexensa de la moneda.

Dimecres XVIIJ. — Los señors consellers tots juncts, son anats a la casa de la taula de la ciutat y ali fo feta regonexensa de la moneda que en dita taula sta custodida.

Privilegi de Virey y Capita Gral. al Duch de Feria: presentacio als Consellers.

Divendres XX. — Festa de S.t Bernat. — Dit die mossen Gabriel Olzina de part del Ex.im S.or duc de Feria, ha aportat als S.ors consellers lo privilegi de sa Ma.t ab lo qual lo a(no)mene en loctinent y capita General en lo present Principat de Cathalunya.

Suplica al Rey per la despedicio de les constitucions de les ultimes Corts y pera la nominacio de capitans de les noves galeres.

Dissapte XXJ. — Dit die los S.ors Deputats han enviat als S.ors Consellers a mossen Francesc Muntalt sindic de la generalitat, com ells scriuen a sa Mag.t sie de son real servey fer trametre les constitutions capitols y actes de Cort en les ultimes corts fetes, y que ses Mag.es fossen servits fer lo semblant, e lo S.or conseller en cap responent dix que farian lo mateix E per lo semblant dix dit Muntalt que fossen servits scriure a sa Mag.t sie servit fer nominatio de capitans de les galeres novament fabricadores, com los S.rs deputats ho feyen E lo S.or conseller en cap respongue farien lo semblant. — Dit die apres dinar a les quatre hores poc apres, los Mag.chs señors Consellers absent lo conseller segon, ab promens, acompanyats de molts cavallers y altres aiunctats devant casa de la ciutat a cavall hont son arribats los consols de la lotia y agraduats, anaren a les cases del Ex.im S.or duc de Feria, per sa Mag.t don Felip Rey nostre S.or anomenat en virrey y capita general en lo present Principat de Cathalunya comtats de Rossello y Cerdanya, les quals cases son en lo carrer Ample, y per star ja per cavalcar dit Ex.im S.or duc no descavalcaren dits S.ors Consellers, ans be

Jurament del Virrey.

son anats es asaber lo S.or Conseller en cap a la ma squerra de dit Ex.im S.or duc, e devant lo S.or marques fill de dit Ex.im duc a la ma dreta del S.or conseller terç, e los altres per son orde anaren a la seu y al portal maior tots los canonies presidint lo S.or cabiscol Cordelles, seu vagant, reberen a dit Ex.im S.or duc de Feria y al S.or Conseller, passaren per lo cor y sen puiaren al altar per (lo) portal prop la secrestia y ajenollat devant lo S.im sagrament en son strado, y sobre dell lo missal ubert hont era la S.ma veracreu, presta lo jurament solit E lo sindic de la ciutat lo discret Joan Sala notari public de Barcelona, feu les protestations acostumades de fer per tuhitio de la ciutat com en aquella se conte E lo dit Ex.im S.or virrey ohí sententia de excomunicatio proferida per lo dit S.or cabiscoll Cordelles, assentat E lo dit Ex.im S.or y Mag.chs Consellers devallaren a la capella de la gloriosa S.ta Eulalia y feta oratio, immediadament exint per dit portal cavalcaren, y ab lo mateix orde acompanyaren dit Ex.im S.or duc de Feria loctinent y Capita general, y lo S.or marques son fill en sa casa: nostre S.or li done gracia pera que a son servey puga ben governar, y encontinent dits S.ors consellers ab sos promens cavallers y officials de la casa son tornats en casa de la Ciutat, de hont sen son anats los dits S.ors Consellers quiscu en sa casa.

DILUNS XXIIJ. — En aquest die los Mag.chs señors Consellers absent lo quart, acompanyats dels officials de la casa y altres, anaren a dar lo parabien al Ex.im S.or duc de Feria loctinent y Capita general, y lo S.or Pere Benet Soler conseller en cap dona lo parabe a sa Ex.a de part de la ciutat, encomanant a sa Ex.a la Ciutat, la administratio de la Justitia la extirpatio dels ladres saltejadors de camins y mals homens, y lo favor y auxi(li) que convindra y necessari sera en la bona custodia y guarda del morbo. — E lo dit Ex.im S.or loctinent ha respost los agrahia molt la vinguda, y que te y tindra molt gran compte ab la ciutat, y tindra diligencia ab los ladres en expellir aquells y ab los mals homens, y que dara tot lo favor y aiuda convinga en la custodia desta ciutat. — E dit die fonc convidat lo consell ordinari, e per no poderse aiunctar, per dits S.ors Consellers fonc porrogat pera XXV de dit.

Perabe al Virrey.

Concell ordinari, prorogacio.

DIMECRES XXV. — Dit die se es convocat y congregat lo consell ordinari E feta la propositio per lo S.or conseller en cap fonc per dit consell deliberat que lo parer per lo Mag.ch micer

Concell ordinari.

Francesc Gamis donat en scrits, com lo demes per dit S.or Conseller proposat sie puiat a consell de Cent pera que de tot delibere lo que convinga. — Dit die los S.ors Consellers acompanyats dels officials de la Casa y de altres personas anaren a les cases del Ex.im S.or duc de Feria loctinent, lo qual stava en una instantia de dites cases, e lo S.or Conseller en Cap dix a dit Ex.im loctinent com lo Consell de cent havia determinat quey hagues conseller sise, ço es artiste y menestral quiscun any, y que sa Ex.a sie servit scriure al Rey nostre señor vulla concedir privilegi de sise conseller attesa la deliberatio de dit consell E dit Ex.im duc de Feria loctinent responent dix, que ell scriuria a sa Mag.t Rey n.re de la dita deliberatio y resolutio de dit consell, y que ho procuraria molt a les veres que sa Mag.t fos servit concedir dit privilegi E tambe dit S.or Conseller en cap suplica a sa Ex.a se servesca fer nominatio de mestre Portola de la terna que a v. Ex.a se presenta, per esser tant necessari a la Ciutat E dit Ex.im S.or loctinent responent dix que faria dita nominatio y la enviaria.

Sobre la peticio del privilegi de Conceller sise.

Mestre portola.

DIVENDRES XXVIJ. — Dit die los S.ors consellers acompanyats dels officials de la casa y altres, son anats a les cases del Ex.im S.or virrey entrant en una instantia hont dit Ex.im S.or loctinent stava: lo S.or conseller en Cap dix a dit Ex.im S.or loctinent com en la taula de la present ciutat havia moltes monedes de or que no corrien ni podien correr per la antiquitat delles com eren florins, passifics, morabatins, quarts, mix quarts y altres generos de monedes de or E perço se suplica a v. Ex.a sie servit scriure a sa Mag.t sie de son real servey concedir privilegi de fer y fer fabricar scuts, pera que dita moneda de or que en dita taula sta sie corrible fentsen scuts E dit Ex.im S.or duc de Feria loctinent respongue, que ell scriurie a sa Mag.t suplicantlo molt de veres sie de son real servey concedir dit privilegi de poder fabricar scuts E dits S.ors consellers fent son degut acato, sen tornaren en casa de la ciutat de hont eren partits.

Fabricacio de moneda d'or, peticio de privilegi.

DILUNS XXX. — Dit die per dits S.ors Consellers fonc deliberat sien pagades a Macia de Deu notari real, de una part sinc liures y vuyt sous per la despedicio del privilegi de la Ciutat, e de altra part deu liures per los trebals per dit Macia de Deu presos en la expeditio de dit privilegi. E per lo semblant deliberaren fossen donades al fill de Joan Utges mestre de danses,

Privilegi de la Ciutat, gastos de expedicio.

Comparsa: salari.

sinc liures per emplearse (1) en servey de la present Ciutat devallant del portal de S.t Antoni en donar les claus al Rey don Felip segon, apres de Deu, S.or n.re, y cantat serts versos en leti ab la serimonia acostumada.

Pagaments.

DIMARS XXXJ. — Dit die se es convocat y congregat lo consell ordinari de Trentasis per lo S.or Conseller en cap, foren proposats alguns caps de certs apuntaments fets, y entre altres com per la guarda se fa del morbo sien necessaries algunes quantitats per pagar salaris y dietes de les guardes degudes fins lo die present, y de assi avant devedores, y altros gastos fets y fahedors, y tambe del redres del studi general, del rehedificar lo pes de la farina, y de la confitura que resta de la Collatio se feu al Rey y Reyna n.res S.ors y dames en la lotia Per dit consell fonc deliberat que tot lo per dit S.or Conseller en cap de voluntat de tots proposat, sie muntat al savi consell de Cent.

SETEMBRE

Concell de Cent, prorogacio.

DIMECRES I. — Dit die fonc cridat consell de Cent ab la forma acostumada, y per no haver hi lo numero solit nos pogue tenir dit consell E axi dits S.ors consellers porrogaren dit consell pera divendres que sera a tres del corrent.

Visita al monastir de Pedralbes.

DIJOUS IJ. — Dit die apres dinar, los S.ors Consellers acompanyats de molts cavallers, officials de la casa y altres persones, son anats al Monastir de les monies de n.ra S.a de Pedralbes del orde de S.t Francesch, y ab les gramalles de domas carmesi son entrats en la Iglesia de dit Monastir anant devant los vergues acompanyadors y correu E feta oratio y vistes algunes antigalles, son anats devant lo portal per hont se entra en dit Monastir y encontinent fonc uberta altra porta apres de dit portal E viu jo Joan Steve Mir notari de Barcelona scriva rational, moltes monies ab creu alta en un claustro devant la segona porta, hont reberen los dits S.ors Consellers y devant dels los dos vergues y tres acompanyadors, y en esser entrats dits S.ors consellers lo correu tanca les dites dos portes restant dit correu dintre del Monastir, y diuse amostren als S.ors Consellers tot

(1) Haberse empleat.

lo Monastir y instancies y officines de aquell com ha protectors que son de dit Monastir, y tenint loc per lo ingres de una monia sens pagar cosa alguna axi per la entrada com per la professio, ans be la Ill.e y Molt R.nt Abadessa y convent de dites monies accepten la monia per los S.ors Consellers anomenada, vagant lo loc gratis, lo qual vuy es de sor Guinarda. E apres de esser exits de dit Monastir son tornats dits S.ors Consellers ha Barcelona, y quiscu en sa casa ja cerca de les vuyt ores de nit.

Guardes del morbo.

DIVENDRES IIJ. — Dit die fonc cridat convocat y congregat lo savi consell de Cent, y aiunctats en la sala gran dita del consell de Cent y fetas las propositions E primerament quant al cap de les guardes del morbo fonc per dit consell determinat que fins al primer de octubre proxim dites guardes stiguen com stan, dexantho empero tot a la bona administratio de dits S.ors

Pagaments.

consellers, e al primer de octubre fassen aiunctar lo savi Consell per determinar lo que convindra E quant al cap dels pagaments se hauran de fer de les coses que de aqui avant se faran, ha deliberat dit savi consell que sien legits primerament los apuntaments per lo Mag.ch micer Francesc Gamis sobre asso fets, e legits aquels foren molt loats E axi dit savi consell determina sobre lo cap de la paret del pes de la farina y cuberta, que los S.ors Consellers y obres donen a preu fet ho ha jornals com millor los apareixera E per lo semblant sobre lo proposat de pagar les guardes del Morbo, fonc per dit consell determinat que los dits S.ors consellers procuren que lo Mag.ch Clavari, del compte extrahordinari gire en son compte Quatre centes liures, y aquelles gire al scriva rational o, a son aiudant per convertir aquelles en pagaments de les coses del morbo, com per los S.ors Consellers sera ordenat E quant al cap de la confitura era restada de la festa se feu a ses Mag.ts del Rey y Reyna y damas en lo ort de la Lotya de la Mar de la present ciutat, fonc per dit consell deliberat que dits S.ors Consellers tracten ab los drogues que dita confitura han feta, si aquella voldran cobrar ho no ab altres drogues, y quant no la vullan, ho conserten del millor modo y forma poran en benefici dela E lo demes se deixe per al consell se ha de convocar y congregar diumenie a V del corrent.

DIUMENGE V. — Dit die a les set ores de mati lo molt Ill.e y R.im S.or don Leonardo Vayro bisbe de Pussol, vestit de pon-

tifical, consagra ab les serimonies solites la pedra del altar maior de la seu de Barcelona per estar polluida per causa de haver alsat dit altar quant se daura lo tabernacle: trague les re(li)quies eren en una concavitat de lo mix de la pedra de dit altar, e apres lo S.or bisbe les torna en dit loc: acistiren en dita consecratio los R.ts señors Pere Pau Cassador, ... Oliva, ... Callau, canonies de dita seu e molts altres, vestits, e durant dita consecratio anava un sacerdot ab sobrepellis ab un encenser en les mans encensant tostemps lo rededor de dit altar y sens parar E acabada la consecratio de dita pedra de altar, dit molt Ill.e y R.im bisbe digue missa de pontifical E foren convidats a dita consecratio los S.ors Consellers, e no anaren per esser tant mati. — Dit die fonc cridat ab la forma solita e convocat y congregat lo savi conseil de Cent Jurats E per lo mag.h conseller en cap en presencia y voluntat dels altres SS. conselles fonc explicat com ells dits conselles considerant les perdues que la ciutat ha patit en la administracio dels forments, per so per sublevar la dita ciutat de tants grans danys han pensat donar nova forma a la dita administracio segons apar ab uns apunctaments ordenats per lo mag.h micer Francesc Gamis clavari, los quals apunctaments foren llegits en dit consell, y tambe un memorial donat per part dels flaquers Y lo consell feu conclusio que los dits apunctaments y memorial sien representats al consell ordinari de trentasis, pera que lo dit consell ben considerats los dits apunctaments y memorial desllibere sobre aquells com millor li stara, provehint que la resolucio quey fara lo dit consell ho refferesca al present, lo qual los dits mag.hs consellers hayen apunctar dins quinse dies proxims pera que lo present consell hi puga fer la desliberacio qual li aparexera sie convenient en benefici de la ciutat, conforme en lo llibre dels consells esta mes llargament contengut, y perque ere ja hora molt tarda y axi noy havia temps per poder trectar de les altres coses que los dits SS. consellers pensaven proposar, perso los dits conselles porrogaren lo consell pera dijous proxim ab continuacio de dies.

Consacracio de la pedra del altar major de la Seu.

Admº. dels forments, redres.

DIMARS VIJ. — Dit dia fonc convocat y congregat en la forma solita lo consell ordinari de trentasis Primerament quant al memorial dels flaquers y apunctaments donat per lo mag.h clavari, llegits en lo consell de cent celebrat a V del corrent, lo qual ho ha remes al present consell ab refferiment, lo present consell hoits altra vegada los dits apunctaments deslibera en la

Idem.

forma seguent, *ad capud primum placet; ad cap. secundum placet; ad cap. tertium placet,* e legit lo capitol quart y no tenint al present en ma lo memorial dels flaquers, sens lo qual dit capitol nos pot ben desliberar y per ser ja hora tarda, los mag.hs Conselles porrogaren lo present Consell pera dijous dematí proxim.

Idem. DIJOUS VIIIJ. — Dit die fonc convocat y congregat ab la forma solita lo Consell ordinari de trentasis Primerament quant al memorial dels flaquers fonc tornat a llegir lo capitol quart dels apunctaments ordenats per lo mag.h clavari y lo dit memorial dels flaquers, y lo consell deslibera ques fassa lo partit ab los flaquers, obligantlos a que no pugan comprar ni pendre ni pastar de altre blat per via directa ni indirecta sino del blat de la ciutat, al preu, o, pes que la ciutat lo donara y encara al menys ab un sou de ganancia; *ad quintum placet; ad sextum placet; ad septimum placet,* aiustanthi que alla hont diu que la ciutat tinga cent sachs de farina de respecte diga, o, mes, y a arbitre dels SS. conselles: *ad octavum placet; ad nonum placet; ad decimum placet; ad undecimum placet; ad duodecimum* lo concell deslibera que lo libre de la administracio dels forments lo aporte y regesca una persona de confiança nomenadora per los SS. conselles y aprobada per lo consell de trentasis, provehint que lo qui aportara dit libre hage tenir aquell en lo loc, o, taulell que esta ja destinat pera tal efecte en lo racional desta casa de la present ciutat E que lo libre no pugue ser tret de la present casa ni per igualar la scriptura ni altrament, sino que la persona que regira aquell hage haver scriurel y continuar les partides en la present casa, com ja ab altros redressos esta ordenat, e que quiscun mes hage a tirar les restes y restar de acordi ab lo racional, y al cap del any se hayen a cloure los comptes; *ad decimum tertium,* que lo salari del qui portara dit libre sie cent sexanta lliures, provehint expressament que si dit portant lo libre de la administracio contrafara al que desus esta ordenat, en quant parla de que no puga traure lo libre fora de la casa de la ciutat, *ipso facto* cayga en pena de perdre lo salari que hauria guanyat fins a les hores; *ad decimum quartum placet; ad decimum quintum placet* que los SS. consellers pugan apunctar sobre coses de les quals lo present consell nou ha desliberat, e aquexes *ad partem* les representen al consell de Cent.

Galeres, prevencions sanitaries. DISAPTE XJ. — En dit die de XJ vingueren en la platia onse galeres, lo general de les quals es lo S.or don Carles Doria

E no li fonc dada pratica, y en esser arribades dites galeres los S.[ors] consellers determinaren fer enbayxada al Ex.[im] S.[or] virrey Anaren lo S.[or] Jacme Aguilar y S.[or] Joachim Setanti y anaren en casa de sa Ex.[a], digueren a sa Ex.[a] de part dels S.[ors] consellers com les galeres venien de ponent y que aurien desembarcat en algun loc sospitos de mal pestilent, y desijant dits S.[ors] consellers preservar esta ciutat de la contagio se poria succehir suplicavan a sa Ex.[a] que ningu desembarcas ni traguen roba en terra, y si sa Ex.[a] li aperexia fer altre designe, ho dexavan en m̃a de sa Ex.[a] E lo dit Ex.[m] S.[r] respongue que agrayia molt als SS. conselles lo bon cuydado tenian de la custodia de la ciutat, y que enviaria a dir a don Carles Doria desembarcas ab los de sa casa sens traure bauls ni roba, y que ell assegurava que don Carles Doria, no eran desembarcats en loc hont se morissen de mal pestilent ell ni la gent de les galeres, y que asso ley havia (donada) seguretat sobre sa paraula E dits mossens Aguilar y Setanti tornats en la present casa referiren tot lo demunt dit a dits SS. conselles, e lo S.[or] conseller en cap de part de tots feu moltes graties a dits mossen Aguilar y mossen Setanti: en tot fuy present yo Joan Steve Mir scriva racional.

DIJOUS XVJ. — Dit dia fonc convocat y congregat ab la forma solita lo savi consell de cent Jurats, Primerament per lo mag.[h] conseller en cap en presencia y voluntat dels altres SS. conselles, inseguint la desliberacio del present consell celebrat a V del corrent, havien aiunctat dos vegades lo trentanari pera trectar sobre la administracio del pastrim com en dita desliberacio estave ordenat, y que lo trentanari vists y ben entesos los apunctaments ordenats per lo mag.[h] clavari y lo memorial donat per los flaquers segons que per lo present consell estave provehit, havia desliberat sobre aquells com a VIJ y a VIIIJ del corrent en les desliberacions dits dies fetes apar, dels quals apunctaments y memorial consiliats ab les desliberacions del trentanari, per lo scriva del present consell se han apunctades unes ordinacions E mes avant fou exposat que la ciutat se trobe vuy ab quantitat de farines que per la poca despidicio que tenen se van gastant, y tambe te forments que de dia en dia van perdent y consumintse de hont es cert que nos poden vendre al preu que estan a la ciutat, e jatsie que per lo Redres dels forments del any M.D.LXXXXVIIJ dits SS. conselles podien vendre dites farines y forments a manco preu, empero nou han volgut fer

Adm[o]. dels forments; redres.

sens representarho al present consell, y lo dit consell legides les dites ordinacions y legit tambe lo memorial dels flaquers, lo dit consell feu conclusio que aquest fet sie comes y tornat al Consell de trentasis conforme en dit consell es contengut E tambe foren legits uns apunctaments fets per los SS. conselles sobre lo redres del Studi, y lo dit consell feu desliberacio que los SS. conselles ab alguns doctors del present consell y altres doctors miren los apunctaments, e la resolucio quey faran la representen al consell ordinari de trentasis perque lo consell hi puga desliberar donant al dit consell sobre asso totes ses veus y forces ab plenitut de poder E tambe sobre lo stat del morbo fou determinat que per aplecar la ira de Deu se diguessen quiscun dia quatre misses, la una en lo altar de S.ta Eulalia, laltra en lo altar de S.t Sebestia, laltra en lo altar de S.t Roch y laltra en la capella de S.t Xpofol, provehint que per pagar los gastos del morbo los SS. Conselles pugan pagar del compte extraordinari fins a quantitat de mil liures en la forma acostumada E tambe porrogaren lo examen dels notaris fins per tot lo mes de noembre propvenidor, y per (ser) ja las dos de la tarda y essent ja aiunctat lo consell demati, porrogaren lo dit consell fins a diumenge proxim ab continuacio de dies.

Studi; redres.

Morbo, missas. Credit.

DISAPTE XXV. — Dit dia fonch aiustat consell ordinari de trenta sis en la forma solita E per lo S.or conseller en cap foren proposats molts caps E quant al cap de la administracio dels forments fou per dit consell determinat que los SS. conselles poguessen comprar los forments que convinguessen y necessaris fossen, en lo demes de la administracio ho han dexat a major desliberacio En lo cap del redres del Studi fou conclos per dit consell que dits SS. conselles ho assenten del millor modo y forma que aperexera convenir per al bon govern y orde conferent al dit Studi: quant als altres ha desliberat dit consell se determine en consell de cent pera que deslibere lo que millor convindra.

Admº. dels forments; redres.

Studi; redres.

DIUMENGE XXVJ.—Festa dels gloriosos metjes S.t Cosme y S.t Damia.

DIMECRES XXVIIIJ.—En dit dia los SS. conselles cap ters y quint juncts, son anats a la Iglesia de S.t Miquel hont hoiren lo offici solemne que en dita Iglesia se feu, e la predica que feu un pare caputxí.

Festa del glorios Archangel St. Miquel.

DIJOUS XXX. — Dit dia los SS. conselles tots juncts son

Festa de S. Hieronym.

anats a les fonts velles y a les que de nou se van fabricant, per regonexer aquelles. Visita a las fonts.

OCTUBRE

DIVENDRES I. — Dit dia fonch cridat convocat y congregat en la forma solita lo savi consell de cent Jurats, y feta proposicio per lo S.r conseller en cap de voluntat de tots en molts caps, per dit consell en lo cap del morbo ha determinat que les guardes dels portals y foranes resten com estan fins a quatre de noembre propvenidor E sobre los altres han porrogat lo consell pera IIJ del corrent. Morbo, guardes.

DIUMENGE IIJ. — Dit dia los mag.hs conselles absent lo segon, aiuntats en la sala gran de les cases del honorable consell de la present ciutat en presencia de molts de consell de cent, per quant al primer de Octubre corrent los mag.hs conselles porrogaren lo consell de cent celebrat dit dia peral dia de vuy y ara es ja hora tarda y no es estat posible aiunctarse lo dit consell, perso porrogaren lo dit consell pera dijous proxim ab continuacio de dies. Concell de Cent; proro-gacio.

DILLUNS IIIJ. — Dit dia los SS. conselles tots juncts son anats a la vila de S.t Boy per regonexer la barca en lo que convindria E dinaren a casa den ..... Festa de S. Francesc. Barca de S. Boy, regonexement.

DIVENDRES VIIJ. — Dit dia fonc aiunctat en la forma solita lo consell de cent Jurats E per lo S.r conseller en cap en veu sua y dels altres SS. conselles foren fetes algunes proposicions sobre la administracio del pastrim, e fonch determinat que los flaquers puguen pastar en ses cases, de die empero y no de nit, y que sien obligats a pendre y pastar blat de la ciutat conforme en lo libre dels consells esta mes largament contengut, al qual se refer. Admo. del pastrim; redres.

DISAPTE VIIIJ. — Dit dia los SS. conselles tots juncts acompanyats dels officials de la casa de la ciutat y altres, son anats al studi general hont han legida la lisso de ....., lo doctor Cassanyes y lo doctor Oller ab competencia E inseguint lorde acostumat foren extrets onse entre doctors y batxillers per votar qui dels dos opposats tindra dita cadira, e fonc trobat dit doctor Oller tenir onse veus. Studi, oppositions a una cadira.

Festa del Angel custodi en la Seu.

DIUMENGE X. — Dit dia los SS. conselles aiunctats en casa de la ciutat per la observansa de la consuetut antiga fins vuy observada, son anats a la seu per oir lo offici se fa del Angel custodi y lo sermo del pare fra ..... Galons, caputxi de la casa del Monticalvari.

Insaculacio; correccio d'abusos.

DILLUNS XJ. — Dit dia essent los SS. conselles aiunctats en la instancia del consell ordinari de trentasis hont estaven per negocis de la ciutat, son vinguts en casa de la ciutat Joan Montaner y Luis Riera vergues de la real audiencia E haguda licencia de dits SS. Conselles son entrats E fet son degut acatament han presentat a dits SS. conselles unes letres de part del Ill.[e] y R.[m] S.[or] canseller les quals son del tenor seguent — «*Nos* lo doctor Rafel de Rovirola canonje de la Sta Iglesia de Barcelona y Prior perpetuo comendatari del priorat de n.[ra] S.[a] de Manlleu bisbat de Vich, del consell del Rey n.[re] S.[r] y son canceller en lo present principat de Cathaluña y comtats de Rossello y Serdanya y per les coses devall scrites, tenint la devall scrita insertada particular potestat y comissio de la Mag.[t] del Rey n.[re] S.[r] vuy feliçament Regnant, ab la present diem y notifficam generalment Com disapte a dos del corrent mes de octubre M.D.LXXXXVIIIJ per lo honorable Joan Sala notari de Barna. syndich de aquesta ciutat, y en dit nom y per part de dita ciutat sien a nos estades presentades unes lletres, o, cartes reals ubertes de sa Mag.[t] ab son real sagell al peu segellades y fermades de la propria ma real de sa mag.[t] y ab les altres degudes solemnitats de la real cansellaria expedides, les quals son del tenor seguent» — «Lo Rey — Venerable etc. amat canseller n.[re], ab suplicacio per part de la n.[ra] ciutat de Barna. presentada, nos es estat referit que en les bosses de les insiculacions de Conselles y altres officis de la casa de la dita ciutat hi ha tanta confusio que necessite un remey prompte per ocasio que uns staments tenen ocupat lo loch dels altres y lo numero pervertit, y en particular entre los ciutedans honrats de Barna. metges y juristes entre los quals hi ha gran desorde en molt dany de la cosa publica, de hont se seguexen grans controvertias y debats, que perso fos de merse n.[re] nomenar una persona de n.[re] real consell, lo qual oides les pretencions de dits staments y vists los privilegis de casa de la ciutat y regonegudes les bosses y animes de les inseculacions, restituesca a cada stament en sos lochs y bosses, y altrament provehir hi de remey convenient E nos ze-

lant lo be publich y comu de dita ciutat y volent nos haver conformes a dita suplicacio, ho havem tingut a be. Perso confiant de vostres lletres, legalitat y bondat, ab serie y tenor de la present vos nomenam cream y deputam pera que veyau regonegau y mireu dits privilegis bosses y animes de les inseculacions desus designades, y oides les parts y pretencions de aquelles, restituhiau a cada stament en les bosses y lochs que conforme lo tenor de dits privilegis vos constara haver de star, de tal manera que cessen totes dicencions y controverties a vostra bona discrecio, que nos per dit efecte vos donam y conferim nostres veus y forses ab plena potestat e indeficient poder. Data en Barcelona a tretse de Juliol M.D.LXXXXVIIIJ. — Yo el Rey — V.t Covarrubies vicecancellarius — V.t Sabater Regens — Franquesa secretarius.» — «E nos desijant comensar y ab la possible diligencia acabar permetent lo S.or, la execucio del real manament que ab les sobredites lletres a nos es estat fet y notifficat ab acte publich per lo dit sindich, havem pensat per millor complir ab nostra obligacio y evitar que a ningu sie fet preiudici, esser molt util y convenient notificar y fer assaber ab les presents nostres lletres als mag.hs conselles de la present ciutat de Barna. y al sindich de aquella y a les persones dels staments de la casa de la matexa ciutat y a tots y sengles altres de qualsevol stament grau dignitat o, condicio que sien, als quals les dites lletres y comissio real y les coses en aquella contengudes puga y dega comprende, y en elles tingan o puguen tenir interes algu, com en virtut del sobredit poder ab dites lletres a nos per sa mag.t dat y concedit, lo dit sindich de la present ciutat instant, y altrament volent ab tot efecte lo contengut en dites lletres posar en execucio, entenem veure regonexer y mirar los privilegis bosses y animes de les insiculacions designades en les sobredites lletres reals insertades, y oides les parts y pretensions de aquelles, restituir a cada stament en les bosses y lochs que conforme lo tenor de dits privilegis nos constara haver de estar, y perque tots stiguen aperellats y preparats y ningu puga allegar ignorancia alguna, havem pensat ab les presents nostres lletres y edicte publich certifficar y intimar los tant la sobradita real voluntat ab les preinsertes lletres declarada, com aquesta nostra intensio Perso sabran com dijous primer vinent que comptarem a quatorse del present mes de octubre ab continuacio dels altres dies seguents, ab lo favor divinal comensárem

a donar principi a les dites coses, y axi diem manam y amonestam y ab les presents nostres lletres citam a tots los sobredits y qualsevol altres persones compreses, o, tinguen interes algu directe, o, indirecte en les dites coses per nos faedores, que en lo progres de aquelles y per lo dit dia assenyalat y per tots los dits dies apres seguens fins a la conclusio y fi del present negoci compareguen y hayen a comparer per si, o, per sos legitims procuradors devant nos, tant en la casa de nostra habitacio que es situada en la plassa de la Seu devant lo portal mayor de dita seu, com en la casa del consell de la present ciutat, en poder del notari devall scrit qui per nos y per tots dits efectes es estat elegit y nomenat, pera dir deduir advertir o, allegar lo que vullen o, pretenguen, o, valer y pretendre puguen acerca y sobre la execucio y efectuacio de les preinsertes lletres reals y coses en aquelles contengudes Certifficantlos que en los dits dies dalt designats ab la continuacio dels altres dies apres seguents, havent comparegut, o, no, procehirem en tot conforme la serie y tenor de las preinsertes lletres reals y del poder y potestat ab aquelles a nos per sa Mag.[t] tribuida, la absencia de qualsevol en res no obstant, mes contumacia exigint E perque les presents nostres lletres sotascrites de ma de nostre notari, ab lo sagell y ma nostra designades, les quals volem y decernim tenir forsa y valor de edicte publich puguen ser notories y manifestes a tots los sobredits, manam que per los verguers de la real Cancellaria tambe nuncis en les dites coses per nos anomenats, sien posades y aficades en les portes de la nostra Casa sobredita y habitacio acostumada, y en les de la casa del consell de la dita ciutat y en les altres portes y lochs publichs de la present ciutat haont les dites coses solen esser per semblans effectes ser posades y afficades Data en Barcelona en dita casa de nostra acostumada habitacio, a XJ del mes de octubre any de la nativitat de nostre S.[or] M.D.LXXXXVIIIJ. = Rovirola canonicus prioratus S.[ti] Michael = Vives notarius publicus Barcinone, manu propria.»

Galeres, prevencions sanitaries.

— Dit dia vingueren en la platja de la mar de la present ciutat onse galeres e lo general dellas era Don Carles Doria, e no li fonch dada pratiga E dit dia apres de esser arribades dites galeres los SS. conselles determinaren fer embaxada al Ex.[m] loctinent general y anaren per fer dita embaxada los mag.[hs] mossen Jaume Aguilar Paralta y Camporrells y mossen Joachim Setanti los quals de part de ses mag.[cies], com les galeres que eren arri-

bades que eren en la platja venien de ponent ab infantaria, porien haver tocat ab algun loch infectos de mal pestilent y desijant dits mag.hs Conselles preservar la present ciutat de la contagio se poria succehir, suplicaven a sa Ex.a que ningu desembarca ni traguen roba en terra y si sa Ex.a li aperexia fer altre designe ho dexaven en ma de sa Ex.a, tenint tots temps mirament als inconvenients se porien succehir E lo dit Ex.m S.or Duch de Feria loctinent, respongue en llengua Castellana que agrahia molt als SS. conselles lo bon zel tenien y quant desijaven la bona custodia de la ciutat, y que enviaria a dir a dit Don Carles Doria que desenbarcas ab los de sa casa y sens traure bauls ni roba, y que ell assegurave que lo S.r Don Carles Doria no eren desenbarcats en loch ahont se morissen de mal pestilent ell ni la gent de les galeres, y que asso li havia assegurat sobre sa paraula: y dits mag.hs mossen Aguilar y Setanti arribaren en casa de la ciutat y referiren a dits SS. conselles tot lo demunt dit, assentats en la instancia del trentanari E los dits SS. conselles, o, lo S.r conseller en cap de part de tots, feren moltes gracies a dits mag.hs mossen Aguilar y mossen Setanti: en tot fuy present yo Joan Steve Mir notari de Barcelona scriva racional.

DIMARS XIJ. — Dit dia se feu solemne professo per los SS. canonjes y clero de la seu per anar a portar lo cos de la gloriosa S.ta Madrona de la sua casa a la seu E a dita professo anaren los SS. conselles, e tots se assentaren, los SS. conselles en les cadires que en dita Iglesia de S.ta Madrona foren aportades, pregant a Deu que per intersecio de la S.ta nos donas aygua. Pregaries per pluja.

DIMECRES XIIJ. — Dit dia los SS. conselles trameteren a sercar los consols dels argentes de la present ciutat perso que los ere estat advertit secretament que les masses, o vergas, y lo blando de argent que per servey desta ciutat lo present any eren estats fets per Pere Pau Riba argenter, eran verts de marca de argent y que no eren de bon argent com se requeria, y vinguts los dits consols en la instancia del consell de trentasis, los dits SS. conselles los representaren y digueren la ocacio perquels havian enviats a sercar y los explicaren que per levar ocasions de murmurar als maliciosos, y perque en ningun temps no poguessen esser culpats de que havent sels donat semblant avis no feyan la demostracio que lo cars requeria, si be havien trobades Massas dels Verguers, regonexement.

les dites masses o, vergues y lo blando tot marcat ab la marca de Barcelona, pero que per lur descarrech volien que tornassen a mirar y regonexer dites masses, y vistes fessen relacio si eren les que ells havien marcades y tenian per fetes de bon argent y tal com se devia, y entesa per dits consols la voluntat dels dits SS. conselles respongueren que ells mirarien les dites masses o, vergues y dit blando, y tornarien resposta a ses mag.[cies] y farian la relacio a que llur offici los obligava, y restaren concerts que lo endema aportarian en casa del consol en cap dit argent y axi sen anaren.

Massas dels Verguers, regonexement.

DIJOUS XIIIJ. — Dit dia demati los SS. conselles trameteren a cercar los dits consols dels argenters, y essent vinguts en la instancia del trentanari los fonch tornat a dir per dits SS. Conselles que fessen relacio del que los havian dit y que mirassen les masses, o, vergues que pera dit effecte havian fetes aportar en dita instancia, de les quals dits SS. Conselles tenian necessitat promptament per rebrer lo S.[or] Canseller que havia dit dia de venir a la Casa de la Ciutat Y per lo consol en cap qui ere vingut en companyia del altre consol y de una promenia de argenters tots tenints carrechs de la confraria, fonch respost a dits SS. conselles que per haver se murmurat de la bondat del argent de ditas massas, o, vergues y blando, apres de haver les ells ab la discrecio y examen ques sol fer marcadas y provadas parexia que no restarian satisfets ni de semblant calumnia deslliurats, fent sola relacio y adveracio que ditas massas o, vergues y blando tenian la bondat y quilat en lo argent que la marca de Barcelona demana, ans ere necessari que de nou per indemnitat de la ciutat y dels SS. conselles com per lur reputacio y honra de tot lo offici se devia tornar a fer judici de ditas feynas en presencia del mag.[h] micer Francesc Gamis clavari de la present ciutat, com a persona publica y a carrech del qual principalment venia mirar lo be y util de la present ciutat y ab assistencia de una molt solemne promenia, y que alli de nou com si fet no fos se regonegues la plata de ditas feynas y del ques trobaria y aparexeria se faria relacio E havent aperegut be als SS. Conselles la dita resolucio, pregaren a dit mag.[h] clavari que encontinent sen anas ab dits consols y en sa presencia fes regonexer y examinar la plata de dites masses y vergues ab lo mayor rigor que ser pogues com si no fossen estades vistes regonegudes y marcades, y encontinent que podien ser les deu hores ans

de mix dia dit mag.[h] clavari mana a Francesch Montaner son aiudant que sen anas en sa companyia per ser tambe present a dit acte y dona orde que aportassen ditas massas o, vergues y blando a casa de Felip Ros argenter consol en cap dels argenters, ahont se aiuntaren lo altre consol y altres, los noms dels quals estan baix exprimits, y fet lo examen que aparegue ser necessari tornaren a casa de la ciutat ahont los dits SS. conselles encara estavan aiustats y en presencia de tots los SS. conselles y clavari, consols de argenters y altres de la prohomenia, Gabriel Salla argenter clavari de la dita confraria, digue que alli aportave en tres papers diferents las burinades que se havien tretes de les masses, o, vergues y blando, les quals amostra a tots publicament, y tambe una burinada de la plata de la marca de Barcelona, y que feta la experiencia ab lo foch com se acostuma hàvien trobat y quiscu podie veure que no sols ere la plata de dites feynas tant bona com la marca de Barcelona, pero quey havia plata en les masses ço es les planxes daurades, que ere plata acendrada y de mes de la marca perque ere de dotse diners y sis grans de ley, y que axi se veya la malicia que alguns per enveja de haver los levada dita feyna havian tinguda, y quant assegurada restava la present ciutat de la bondat de dites feynas y lo bon nom y reputacio dels consols dels argenters confirmant, y conformantse los consols predits y tots los demes qui havien entrevingut en dit examen ab la sobredita relacio adveraren ser com dalt esta dit y suplicaren als SS. Conselles los donassen licencia de requerir al scriva mayor que levas acte de la dita relacio, com de fet lo requeriren que continuas aquella los noms de dits consols y promens, y que dita relacio largament ab tot lo que havia passat se continuas en dietari com a cosa memorable: los noms dels dalt dits son los seguents

Phelip Ros Jaume Pares	consols
Gabriel Salla	clavari
Pere Jerdi Pau Mates	mayordoms
Gabriel Ramon	fosiner y prom.

— Dit dia lo Ill.[e] y molt R.[nt] S.[or] Rafel de Rovirola canonje de la seu de Barcelona, Canceller de Cathalunya (acompanyat) Insaculacio; correccio d' abusos.

de moltes persones ab les masses altes, vingue en casa de la ciutat y tots los officials de la dita casa en lo portal mayor della reberen a dit S.[r] Canceller y lo acompanyaren y al cap de la scala los SS. Conselles ab les masses altes reberen a dit S.[r] Canceller ab lo acato condecent, e lo dit S.[r] conseller en cap ses posat a la ma squerra de dit S.[r] Canceller E juncts tots los SS. conselles ab son orde son entrats en la instancia gran del consell de Cent E feta oracio al Imatje de n.[ra] S.[ora], se son assentats lo S.[r] Canceller primer, lo S.[r] Conseller en cap apres, e apres tots immediadament, y los que acompanyaven lo S.[r] Canceller se assentaren apres del conseller quint e assentats tots, lo S.[r] Canceller feu son rahonament E apres mana a son notari mossen Miquel Vives notari de Barcelona scriva pera la visita faedora assignat, legis aquella scriptura que en ses mans tenia que es del tenor seguent — «Encara que ab lo cartell que a XJ del corrent y present mes de octubre que a v.[s] m.[s] y al sindich de la present casa y ciutat de Barcelona de manament de sa senyoria per los verguers de la real Cancellaria fonc presentat, y despres aquell mateix encontinent per los matexos verguers a mayor cautela y efecte que quis vulla de qualsevol grau stament o, condicio fos que a les coses per sa senyoria faedores y en lo dit cartell designades tingues part, o, interes algu directe o, indirecte, no pogues en algun temps allegar ignorancia, fonch y es estat aficat tant en les portes de sa habitacio y en les de la present casa com en los demes altres lochs publichs ahont de costum y pratiga antiga solen en la present ciutat esser posades y aficades les dites y altres coses semblans a estes E per lo semblant encara que ab lo dit cartell y ab les letres reals en aquell de paraula en paraula insertades pensan sera estada per tots los sobredits tan ben entesa la voluntat real de sa Mag.[t] y la intencio que en asso per obeir y executar son real manament sa S.[a] aporta, que ja no necessite haver de dir mes lo que a cada hu en esta ocacio per son dret se li incumbeix haver de fer, pero perque ab effecte sien com es raho quant mes prest les coses en dites lletres reals contengudes posades per sa S.[a] en lo stament y punct que lo amor y gran zel que la Mag.[t] del Rey nostre S.[r] aporta y a mostrat tenir al be publich y comu de aquesta Ciutat sua, y esser la jornada de vuy que comptam a quatorse del corrent mes de octubre ab tots los demes ques seguexen lo termini que per sa S.[a] es estat assignat pera dar ab la aiuda del

S.r principi a estas cosas, de les quals es cert nos podia sperar lo fi que aquesta tan insigne Ciutat a suplicat a sa Mag.t si en nom y per part de sa senyoria ara nos proposen en aquest loch les coses en los capitols seguents designades, confiant que V.es mag.cies assi presents y tots los officials y ministres de aquesta casa acudiran ab lo amor y punctualitat que de ordinari tenen acostumat en esta casa usar ab totes les coses que en ella se tracten y fan del servey del Rey y del benefici y utilitat de la cosa publica, com son les que en lo discurs de aquest negoci se han de fer. = «*Primerament* per evitar que ningu puga tenir quexa per no ser estat per sa senyoria oit y axi per complir en tot la voluntat de sa Mag.t en las ditas sas letres reals expresada, que es que les parts sien oides, se certiffica ara de nou a tots generalment de qualsevol grau stament, o, condicio que sien, los quals y qualsevol altres que a stas cosas tingan o, puguen tenir part o interes algu, que estara sa S.a en lo dia de vuy y en tots los altres seguents fins que lo present negoci sie del tot acabat, en la casa de sa habitacio, y tambe en la present los dies y hores que en ella per dit efecte personalment assistira, prompte y aperellat per oir ab molta paciencia y gran atentio les pretensions que entre ells y per sos staments respectivament tindran, y si per mes explicar e justificar sa justicia volra dar memorials eo, altres scriptures y informacions empero honestes, fahents al proposit de llurs pretencions, offereix tambe rebrer y mirar aquelles sens empero *intimetur* ni *concessa copia* ni *respondendum ad tertiam* ni altra tela de judici format, com la voluntat sia en aquest cas no dar loch a litigis ni plets que a les voltes en semblans coses per la pura perfidia de les parts solen esser immortals y en gran manera fastidiosos, sino tantsolament apres de vistes las coses en dites lletres reals contengudes y oides les parts y pretencions de aquelles, restituir a cada stament lo que justament li tocara segons lo tenor dels privilegis de la present casa y consell. = *Segonament* que pus es molt cert no poderse en les coses se han de judicar fer judici recte, ni manco sobre elles pendre resolucio alguna que sia al proposit ni bona sens primer veure les scriptures y actes de hont prenen lo peu y fonament aquelles coses que se han de tretar y judicar, mana perso sa S.a en virtut de la comissio real a ell feta a les persones assi presents y tambe a les absents a qui tant per raho de sos officis com altrament, que en poder de son

scriva hayen y sian obligats dins tres dies del dia present en avant comptadors posar en efecte sens mora ni contradictio alguna tots los privilegis papers libres y qualsevol altres scriptures tocants a les cosas de insiculacions dels conselles y demes officis de la present (¿casa?) junctament ab lo libre que vulgarment se anomena lo libre de la anima, y en particular un privilegi del Rey don Ferrando de gloriosa memoria que a 24 del mes de octubre del any 1494 y un altre que lo mateix Rey don Ferrando trobant se en sa vila de Ocanya a 13 del mes de desembre 1498 concedi a la present ciutat sobre lo regiment y orde de insecular y traure los conselles y consell y officis y altres coses de esta ciutat, pera que de dits privilegis y scripturas conformantse ab la voluntat de sa mag.[t] se puga sa senyoria valer y aprofitar pera encaminar y ben ajutjar y assentar sens agreviar a ningu lo que per part de aquesta insigne ciutat fonch al Rey nostre S.[r] en lo mes de juliol proppassat suplicat. = *Tercerament* perque apres de vists y molt ben considerats tots los dits privilegis seriptures y libres se puga ab mes seguretat arribar sens fer a ningu preiudici, que es lo que mes particularment se desija procurar Deu volent, en aquest acte, mana tambe sa senyoria en virtut del real poder a ell atribuit a les sobredites persones que a son temps y ab punt y hora que per los vergues reals los sera per son orde dit, aporten y posen, o, fassan portar y posar en sa presencia y dins la instancia ahont per estes cosas assistira, la caxa, o, armari de les bosses de totes les insiculacions junctament ab les animes de aquelles, per poder apres de haverles ben vistes y madurament regonegudes executar lo contengut en dites lletres reals que a ell per lo sindich de la present ciutat son stades *formiter* presentades. = *Quarta* y ultimament per quant es cert que axi per la bona directio y assiento de les coses per sa senyoria fahedores com altrament de punct en punct per ventura molt amenut, se tindra necessitat principalment de la presencia del sindich y advocats y tambe de algunes altres persones officials y ministres de aquesta casa y consell, segons les coses se oferiran, que per v.[s] m.[s] los sie dit com sa senyoria ara per les hores ab les presents y en virtut del poder a ell atribuit los diu y mana que sempre y quant y tant quant per los dits vergues, o, altrament per sa S.[a] los sera manat y sa S.[a] apparra, se tropian presents en la present casa per allegar deduir dir y advertir los privilegis y drets de la pre-

sent casa y de cada hu dels staments de aquella» — E la dita preinserta scriptura publicament en lo dit loch legida e per tots entesa, lo S.r Conseller en cap respongue que estaven promptes y aperellats a fer y dar contento a sa senyoria en tot lo que ordenara y volra se fassa, y encontinent dit S.r Canceller Rovirola se alsa E tots los SS. conselles ab les masses altes han acompanyat a dit S.r Canseller fins al cap de la scala de dita casa E los officials de dita casa acompanyaren a dit S.r Canseller fins a la porta de dita casa com se acostuma E mes lo acompanyaren fins a sa casa que es la que esta al costat de la casa del ardiacha mayor.

DIVENDRES XV. — Dit dia a les tres hores dades lo dit S.or Canceller Rovirola arriba en casa de la Ciutat acompanyat ab molta gent ab los vergues devant sens masses, e comensa a dar principi al que lo die abans fonch legit. Segueix dit negoci.

DISAPTE XVJ. — Dit dia a les nou hores dades lo S.r Canseller Rovirola arriba en casa de la ciutat per fer regonexensa de les bosses recondides dins de un armari per dit efecte dedicat, en la sala dita del consell de Cent Jurats posat y encastat ab sis claus tancat ço es quiscun Conseller una y lo scriva mayor altra E lo dit SS. conselles estant en la instantia dita lo trentanari, entenent que dit S.r Canseller ere en la instancia del consell de Cent hi puyaren y assentats tots devant una taula fonch obrit (sic) dit armari en sis claus tancat E lo dit S.r Canceller dix traguessen la bossa de conseller en cap ahont estan los rodolins dels consellers en cap ciutedans y militars E aquella uberta tragueren la anima que dins dita bossa estava E per dit scriva foren scrits tots los noms que en dita anima estan scrits axi los que son borrats com los que no son borrats E copiats tots fonch tornada dita anima dins dita bossa e tancada fonch tornada en son loch e fet asso han tocat onse hores y dit S.r Canseller sen ana. Idem.

DILLUNS XVIIJ. — Dit dia los SS. conselles no anaren al studi a oir lo offici y sermo com es de costum, per indisposicio del segon y per absencia del quart y quint. Festa de S. Luch evangelista, en lo Studi.

DIMARS XVIIIJ. — Dit dia ans de les nou hores lo dit S.r Canseller Rovirola arriba acompanyat de molta gent ab los vergues devant e sen puya, e al cap de la scala lo reberen los SS. Conselles e per son orde anant lo S.r Conseller en cap a la ma squerra de dit S.r Canceller, son entrats en la instansia del

consell de cent y encontinent foren ubertes les portes del armari hont estan recondides les bosses dels conselles, consell de cent y officis, e fonch treta la dita bossa de Conseller en cap ciuteda y militar E uberta aquella foren continuats y per lo notari mossen Miquel Vives notari de Barcelona y scriva de la visita scrits los noms continuats en la anima en dita bossa cosida axi dels morts com dels vius. — Dit dia apres dinar ans de les tres hores vingue en dita casa de la ciutat y essent entrat en dita instansia encontinent foren ubertes les portes de dit armari E continuant dita regonexensa e acabats de scriure tots los noms del anima y del libre per dit efecte fet, ab cubertes de posts y desobre cubert de vellut vert intitulat ....., foren buydats ..... rodolins en dita bossa de Conseller en cap enclosos y custodits en la bassina de plata cuberta E de hu en hu foren trets los noms posats en los rodolins de fusta per dit effecte fets, e foren tornats los noms de quiscu en son rodoli E apres de esser regoneguts tots los rodolins son estats tornats en dita bossa.

Segueix lo negoci de la insaculacio.

DIMECRES XX. — Dit dia dit S.r canseller ans de les nou hores demati es arribat en casa de la ciutat y es puyat en dita instancia com esta dit y encontinent y en sa presencia, se son ubertes les portes de dit armari y fonch treta la bossa de conseller segon ciuteda y militar, y treta la anima que en dita bossa esta cosida son stats copiats per dit notari y scriva de la visita los noms en dita anima continuats, y per haver dades les onze hores es stada tornada dita anima en dita bossa y aquella tornada en dit armari fonch tancat lo armari ab dites sis claus. — Dit dia a les tres hores de la tarda lo S.r canseller es tornat en casa de la ciutat y en dita instancia y en sa presencia han ubert dit armari, y la bossa de Conseller segon ses treta de lo armari y la anima en aquella custodida ses treta y dit notari y scriva ha copiat los noms en aquella scrits axi los morts com los vius, y per haver dades les sinch hores dita bossa ses tornada en lo armari y dit S.r Canseller sen es anat a sa casa.

Visita a la Baronia de Moncada.

Segueix lo negoci de la insaculacio.

DIJOUS XXJ. — Festa de les onse milia verges. — Dit dia los (SS. Concellers) excepto lo segon, son anats a visitar la baronia de Moncada y los vassalls de aquella E tingueren audiencia pera tots los qui pretenguessen tenir differencies uns ab altres. — Dit dia lo S.r canseller ana en casa de la ciutat y en dita instancia ahont ere lo S.r Conseller segon e ubertes les portes de dit armari, fonc continuada la visita en la bossa de Conseller segon.

Idem.

DIVENDRES XXIJ. — Dit dia demati a la hora acostumada es vingut (lo S.r Canseller) a casa la ciutat, e fonch continuada dita visita en la forma ja dita. — Dit dia a les tres hores de la tarda dit S.r Canseller es vingut en casa la ciutat y en dita instancia, e ubertes les portes de lo armari fonch continuada la visita en la forma sobredita. — Dit dia a les tres hores apres dinar fonch aiuntat lo Consell ordinari de trenta sis per declarar y sentenciar en lo que contra dels conselles passats y officials se havia inquirit en la visita, lo qual dia ere precis y peremptori pera declaracio dels visitats.

Visita contra los Concellers passats.

Festa de la primera translacio de Sta. Eulalia.

DISAPTE XXIIJ. — Dit dia los SS. conselles no anaren a hoir lo offici a la seu com es de costum, per impediment e indisposicio de mala gana dels SS. Consellers segon y ters y per absencia del S.r conseller quart, en lo qual die se acostumen de juntar en lo porxo de la Iglesia de S.t Jaume.

Negoci de la insaculacio.

DILLUNS XXV. — Dit dia lo S.r canseller pera continuar dita visita demati a les nou hores es vingut en casa de la ciutat y en dita instancia, y encontinent foren ubertes les portes de lo armari e fonch regoneguda la bossa de conseller quart, e per dit notari foren scrits tots los noms continuats en la anima. — Dit dia a les tres hores dades dit S.r Canseller es vingut en casa de la ciutat y en dita instancia y ubertes les portes de lo armari fonch treta dita bossa y trets los rodolins, y regoneguts los noms que en dits rodolins de fusta estan continuats foren tornats en dita bossa y la bossa fonch tornada en lo armari y en son loch.

Idem.

DIMARS XXVJ. — Dit dia a les nou hores demati lo S.r Canseller Rovirola acompanyat de cavallers y altres persones es vingut en casa de la Ciutat y en la dita instancia del consell de Cent, y encontinent per lo scriva mayor foren ubertes les portes de dit armari E fonch treta la bossa de conseller quint artiste e fonch treta la anima de dita bossa que cosida en aquella no estava E foren transcrits los noms que en dita anima continuats stavan per dos anys, de les inseculacions antigues y noves, continuats primer los notaris de Barcelona. — Dit die a les deu hores los SS. Conselles acompanyats dels officials de la casa y altres, son anats a la lotja dels mercaders per arrendar la baronia de Flix per temps de tres anys E per quant no fonch offerit lo preu conferent nos liura. — Dit dia apres dinar a les tres hores, dit S.r Canseller es vingut en casa de la ciutat y en

Baronia de Flix, arrendament.

Negoci de la insaculacio.

dita instancia E ubertes les portes de dit armari fonch continuada la regonexensa en dita bossa de Conseller quint artiste.

Idem.

DIMECRES XXVIJ. — Dit dia a les nou hores demati, lo S.r Canseller es vingut en la casa de la ciutat y en dita instancia per continuar sa visita, e ubertes les portes de dit armari fonch feta regonexensa en les bosses. — Dit dia a les deu hores los SS. Consellers acompanyats dels officials de la casa y altres persones, son anats a la lotja de la mar per continuar de arrendar la baronia de Flix. — Dit dia a les tres hores de la tarda lo S.r Canseller es vingut en casa de la Ciutat y en dita instancia, e ubertes les portes del armari fonch continuat en dita visita.

Baronia de Flix; arrendament.

Pluja.

DIVENDRES XXVIIIJ. — Dit dia los SS. conselles enviaren al molt R.nt capitol dels canonjes de la seu de Barcelona, seu vagant, a mossen Miquel Joseph Celles notari sotsindich de la present (Ciutat) fentlos asaber com entenien tornar lo cos de la gloriosa S.ta Madrona a la sua casa E com abans se hayen de fer gracies a Deu y a la gloriosa S.ta per intercessio de la qual Deu nos ha dada aygua ab abundancia, si aperexera al dit molt R.nt Capitol fer *Tedeum laudamus* pera dema E dit molt R.nt capitol feu de resposta que estaven promptes pera dema fer *tedeum laudamus*. — Dit dia lo S.r Canseller Rovirola es vingut en casa de la ciutat y en dita sala del consell de Cent pera continuar la regonexensa y visita de les bosses.

Negoci de la insaculacio.

Tedeum laudamus per pluja.

DISAPTE XXX. — Dit dia los SS. conselles son anats a la seu ahont se ha feta professo cantant *tedeum laudamus*, per la gran merce Deu omnipotent nos havia feta per la intercessio de la gloriosa S.ta Madrona E acabada dita professo se digue lo offici, lo qual oiren dits SS. Conselles. — Dit dia apres dinar ses junctat lo consell ordinari de trenta sis en la forma solita E fonch desliberat y conclos en aquell conforme en lo libre dels consells esta llargament contengut y specificat.

Concell de XXXVI.

NOVEMBRE

Festa de tots los sancts.

DILLUNS I. — Dit dia los SS. Conselles acompanyats ab promens, separadament se son aiuntats al porxo de S.t Jaume, absent lo S.or conseller segon per sa indisposicio E tots juncts

de dit loch son anats a la seu e han oit lo offici y sermo, y acabat lo offici son tornats a la plassa de S.t Jaume sens tornar al dit porxo hont seren aiuntats, y de alli quiscu de dits SS. Conselles separats acompanyats ab promens y altres, son tornats a llurs casas inseguint lo modo acostumat.

DIMARS IJ. — Die de la commemoracio dels defuncts. — Dit dia arribaren en lo port de la present Ciutat quatre galeres de Napols de les quals es capita T. Querdona napolita, que han aportat la persona del Ill.m y R.m S.r don Fernando Ninyo de Navarra, cardenal que va a sa Mag.t per Inquisidor mayor y president del Consell..... E apres que les galeres hagueren fet lo degut acomediment, essent los SS. Conselles al baluart manaran tirar sinch tirs de artillaria per esser dit S.r Cardenal tant preheminent Es entrat sens serimonia y ab cotxo ab lo Ex.m S.r duch de Feria virrey de Cathaluña.

Galeres de Napols.
Cardenal D. Ferrando Ninyo de Navarra; entrada.

DIMECRES IIJ. — Dit dia los SS. conselles ab les gramalles de dol, acompanyats dels officials de la casa y altres de casa la Ciutat, son anats a la seu per anar a oir lo offici del aniversari del Rey en Jaume y lo sermo que feu un frare del orde de S.t Domingo natural de la present ciutat. — Dit dia apres dinar los SS. Conselles acompanyats dels officials de la casa y altres haguda primer hora, anaren a casa del Ex.m S.r duch de Feria virrey pera visitar y besar les mans al Ill.m y R.m S.r don Fernando Ninyo de Navarra cardenal, que air ere arribat ab quatre galeres e fet per lo S.r Conseller en cap son rahonament, dit S.r Cardenal respongue agrehint los molt dita embaxada y offerint los en totas ocasions regonexer a esta ciutat en cosas que li puga valer E dits senyors conselles fent son degut acatament se despediren de dit S.r Cardenal y sen tornaren a casa de la Ciutat. — Dit dia se tingue consell ordinari de trenta sis en la forma solita, lo ques deslibera esta contengut en lo libre dels Consells.

Aniversari del Rey en Jaume.

Visita al Cardenal.

Concell de trenta sis.

DIJOUS IIIJ. — Dit dia los SS. conselles anaren a la seu y apres de haver dit lo offici, se comensa la professo per tornar lo cos de la gloriosa S.ta Madrona a sa casa y exint del cor de dita seu los SS. Conselles prengueren les vergues del talem baix del qual anava lo cos de dita gloriosa S.ta Madrona dins de la caxa, y exint per lo portal mayor de dita seu via dreta ana la professo fins al portal de S.t Antoni, ahont dits SS. conselles dexaren lo talem E continuant la professo arribaren a la capella

Professo en accio de gracies per aygua.

de la dita S.[ta] ahont se digue lo offici ab musica, y acabat lo offici la professo torna a la seu, anant tostemps los SS. Conselles ab dita professo. — Dit dia a sinch hores de la tarda se tingue en la forma solita consell de Cent Jurats en lo qual fou deslliberat que les guardes de les barques y barracas se continuen ab la forma que vuy estan Empero les guardes dels portals sien posades en esta manera ço es, que los mag.[hs] Conselles anomenen quatre persones a ells ben vistes una de cascun stament, per cada hu dels dits portals sens salari, variant les a llur discrecio, e ques permeta entrar per lo portal del Angel los pares de Jhs., Caputxins y Hieronyms y los terratinents vehints del dit portal, e tambe ques consenten les representacions de Comedias, y axi be se don loch als encants ab que ningu fassa encant sens expressa licencia dels SS. Conselles, provehint que la guarda se continue en esta manera fins lo die de S.[ta] Lucia, e altres coses foren determinades conforme en lo libre dels Consells esta llargament contengut.

Morbo; guardes.

Comedias. Encants.

Negoci de la insaculacio.

DIVENDRES V. — Dit dia lo S.[or] Canceller Rovirola acompanyat de molta gent, a les nou hores dades arriba en casa de la ciutat per continuar la visita, y continua la regonexensa de la bossa de conseller quint menestral E lo scriva de la visita scrigue tots los noms descrits en la anima en dita bossa cosida. — Dit dia lo S.[r] Canceller al despres dinar es vingut en dita casa de la ciutat per continuar la visita y regonexensa en la bossa de Conseller quint menestral.

Festa de St. Sever.

DISAPTE VJ. — Dit dia los SS. Consellers ters quart y quint, acompanyats ab sos promens se aiuntaren al porxo de S.[t] Jaume haont per indisposicio no vingueren cap y segon E de alli anaren a la seu E oiren lo offici y sermo y predica lo pare Prado de la Companyia E acabat dit offici, se feu professo aportant lo cos del glorios S.[t] Sever sota lo talem, les vergues del qual aportaren dits SS. Conselles E dita professo se feu entorn de la seu.

Torra del Cap del riu; visita.

DIUMENGE VIJ. — Dit dia los SS. Conselles son anats a la torra del cap del Riu regonexent aquella, e mirant y seguint les pastures y erbes que la ciutat te a la una part y a laltra del riu de Lobregat.

Negoci de la insaculacio.

DILLUNS VIIJ. — Dit dia lo S.[r] Canceller Rovirola acompanyat de molts cavallers y altres persones es vingut en casa de la Ciutat y en la dita instancia de Consell de Cent, y encontinent

foren ubertes les portes del armari E fonch treta la dita bossa de Conseller quint menestral E foren continuats los noms descrits en la anima de dita bossa, e a les onse hores dit S.r Canseller sen ana E fonch tostemps dit S.r Conseller ters present en lo sobredit. — Dit dia los SS. Conselles cap segon quart y quint, son anats a la lotja de la mar y sen entraren en lo apartament del consistori del Jutge de apells, per continuar de fer encantar lo arrendament dels fruyts y emoluments de la baronia de Flix y de la Palma E fonch porrogat y dit que pera dimecres que sera a X del corrent se liurara. — Dit dia apres dinar a les tres hores, dit S.r Canceller es vingut en casa de la ciutat y en dita instancia per continuar la visita, y foren descrits los noms en la anima de dita bossa continuats.

Baronia de Flix y la Palma, arrendament.

Continua la visita de la insaculacio.

DIMARS VIIIJ. — Dit dia lo S.r Canceller Rovirola a les nou hores demati vingue en casa de la ciutat per continuar dita visita y regonexensa en la bossa de conseller quint menestral, e foren continuats los noms descrits en la anima de dita bossa. — Dit dia lo Ill.e y R.m S.or Canceller Rovirola a les tres hores apres dinar, vingue en casa de la ciutat y en la dita instancia de Concell de cent E continuant sa visita foren acabats de scriure los noms descrits en la anima de dita bossa de conseller quint menestral.

Idem.

DIMECRES X. — Dit dia los S.ors Consellers anaren a la lotja de la mar y alli liuraren la baronia de Flix y de la Palma a Joan Felip Alderm de Tortosa, per temps de tres anys que comensaran a quatre de desembre prop venidor, per preu de tres milia setcentes sinquanta tres liures barceloneses a raho de mil dos centes sinquanta una liura per quiscun any. — Dit dia a les nou hores demati, lo dit S.r Canceller vingue en casa de la ciutat y en dita instancia del consell de Cent. E continuant la visita comensa a fer regonexensa en les bosses dels officis. — Dit dia apres dinar a les tres hores lo S.r Canceller Rovirola vingue en casa de la ciutat y puja en dita instancia del Consell de Cent per lo sobredit effecte de continuar sa visita y regonexença en les bosses dels officis.

Baronia de Flix y la Palma, arrendament.

Segueix la visita de la insaculacio.

DIMECRES XVIJ. — Dit dia fou convocat y congregat lo Consell ordinari de trentasis: fonch feta extraccio de abilitadors per la ensaculatio del present any e fonch extret mossen Galceran de Sarria militar, e de socors mossen Garau Guardiola E de la bossa de conseller segon foren extrets molts militars, per

Insaculacio; extraccio de habilitadors.

aver de ser ciuteda fonch extret micer Felip Dimas Montaner e de socors mossen Joan Dusay, e de la bossa de ters apres de molts militars fou extret mossen Miquel Doms menor, e de socors lo D. Archangel Queralt, e de la bossa de conseller quart foren extrets mossen Pau Ferrer, mossen Francesch Vilardaga y mossen Simo Canyet, e de socors Miquel Onyos y Nicolau Fortich, e de la bossa de conseller quint artistes, foren extrets Nicolau Lentisclar notari de Barcelona Joan Antoni Bonaventura Ponsich apotecari y Benet Folch droguer, de socors Joan Dalta droguer y Francesch Gordiola notari de Barcelona E de la bossa de conseller quint, menestrals, foren extrets Joan Vinyes blanquer, Felip Bastus pellicer y Gregori Cucurella sastre, de socors Galceran Cararachs sabater y Garau Saones mariner y per esser conseller, en loch seu, fou extret Salvador Marques.

Constitucions noves; questio entre lo Virey y los Diputats, sobre sa observansa.

DISAPTE XX. — En aquest dia vingueren als mag.^hs Consellers de part dels SS. Deputats mossen Pons de Peramola militar y mossen Hieronym Miquel ciuteda, fent los asaber que los SS. Deputats estaven ara en comprobacio de les Constitucions novament fetes en las corts passadas, ço es de la copia auctentica per lo protonotari tramesa y closa ab los originals que tenen los scrivans dels brassos E no obstant que dits SS. deputats encara no estaven satisfets de dita copia auctentica, no res menys entengueren ayr que lo Sor Virrey y la real audiencia volien comensar a fer negoci usant de les Constitucions noves sens sperar mes ni donar temps a que dits SS. deputats las comprobassen com devien. E que perso dits SS. deputats havian feta embaxada al Sr Virrey suplicantlo se servis sobreseure fins que dits SS. diputats haguessen miradas las ditas Constitucions com en altras semblans ocasions passadas era acostumat E que a las ditas embaxadas dit Sr Virrey ha respost «que lo mandaria mirar» Empero perque dits SS. deputats entenen que sa Ex.ª y son real consell tenian resolt de no parar, que perso dits SS. deputats suplicaven molt a dits SS. Consellers se servisen per sa part interposarse ab sa Ex.ª sobre asso, y los dits SS. Consellers los han respost quen tindrien parlament entresí, e que per lo que devien al benefici publich de tot lo regne y a la bona correspondencia de aquella casa de la deputacio usarian dels medis y officis possibles per al bon efecte de dit negoci: y los dits SS. Consellers tingut madur parlament sobre lo dit fet, poch apres trameteren a dit Sr Virrey ab em-

baxada a mossen Phederich Pol y a mossen Francesch Pons militars, per suplicarlo fos de son servey donar loch a que los dits SS. deputats tinguessen temps de mirar les Constitucions noves, y entretant sobreseure en lo negoci que pensave fer, usant de les dites Constitucions E tornats de la embaxada referiren com eren estats a sa Ex.ª y li havian representat com en altras ocasions passadas de Corts, ans de posar en observansa las novas Constitucions acostumava lo Ex.m loctinent y son real consell enviarles als SS. deputats, y en lo entretant que dits deputats las miravan y comprobavan, lo real consell cessava de fer negoci E que perso sa Ex.ª fos servit com ley suplicaven los Conselles, sobreseure y parar en lo negoci fins que dits deputats estiguessen satisfets de las Constitucions noves, que ara estavan mirantles E que sa Ex.ª havia respost que ell trobava que en lo any 85 en ser arribades les Constituçions sens sperar mes, la audientia feu negoci e que axi ho pensava fer ara, e que si los SS. deputats pretenian agravis, o, que les Constitucions no venian be, ley demanassen que ell ho remediaria, e que a dasso dits embaxadors havien replicat que sa Ex.ª advertis que les Constitucions del any 1585 vingueren alteradas, y fent los deputats embaxada a sa Mag.t per esta causa y havent ley demanat per agravi ho tornas a son loch, sa Mag.t respongue que no tenien de que quexarse, pus las ditas Constitucions se eren posades en observança y exequutio de voluntat de dits deputats: y encontinent dits SS. Consellers trameteren los dits mossen Federich Pol y mossen Francesch Pons a dits SS. deputats pera ferlos entendre la diligencia havian feta, y tornats digueren havien dat avis als SS. deputats del que havian fet, e que los señors Deputats ho agrayhan molt a dits SS. Conselles yls ne besaven les mans.

Corredors, admisio.

DIMECRES XXIIIJ. — Dit dia se aiunta en la forma solita consell ordinari de trenta per admetre dos Corredors de coll y un Corredor de besties, segons en dit consell se conte.

Advocat extraordinari, salari.

Advocat ordinari; obit, provisio.

DIJOUS XXV. — Dit dia se aiunta e tingue en la forma solita consell de cent Jurats E fetes per lo S.r Conseller en cap algunes proposicions en veu sua y dels altres SS. Conselles, fonch per dit consell determinat quant al cap de la satisfactio demanada per lo mag.h micer Jaume Dalmau advocat extraordinari, ates no te salari cert, que a dit micer Dalmau li sien donades y pagades Cent liures per son salari del present any

Clavari; remuneracio per travalls extraordinaris.

E attes que per mort de micer Hieronym Guiolmar advocat ordinari lo dit micer Jaume Dalmau succeheix en loch del dit micer Guiolmar, que perso no res menys li correga al dit micer Dalmau lo salari de advocat ordinari comptant del dia que morí dit micer Guiolmar en avant: quant al cap de la suplicacio donada per micer Francesch Gamis clavari, demanant satisfactio de treballs per ell presos en servey de la ciutat, ço es en advocar les causes de la ciutat, la de Miquel Angel Salavert per lo arrendament del tall de les carns del trienni 1590 1591 1592, la dels notaris y dels flaquers, y en aconsellar en los procehiments fets en est any contra Francesch S.ta Maria, y en lo any passat en les diferencies que foren ab los SS. Inquisidors y en asentar lorde que ha de tenir de aqui avant en fer los pagaments de les coses de la ciutat, y axi be assentar les coses del pastrim fent no sols memorials y apunctaments en raho de dita administracio, pero encara per sa persona tractant ab los flaques pera fer lo concert que ab ells se ha fet ab la bona diligencia de dit micer Gamis, y apres en guiar y assentar lo del dit pastrim fent lo primer scandall, carreganthi moltes coses que abans nos advertien en gran dany de la Ciutat, y prenent y sustentant molts treballs per ocacio de dites coses, tots los quals actes y officis son fora de son carrech y obligacio de clavari, e lo dit Consell considerades les dites rahons y desijant donar mostra del molt que stima la bona voluntat y diligencia del dit micer Francesch Gamis, legit un exemplar seguit a XVIJ de desembre 1595 en conformitat de aquest cas, a fi de mes declarar y assegurar que per asso nos contrave al redres de 1588 y 1593 ab los quals se statueix ab sententia de excomunicacio nos pugan donar remuneracions a officials de la casa com ho es dit micer Gamis que es clavari, que aquestos serveys no sien annexos al offici de Clavari en cosa alguna, feu deliberacio que per les dites rahons y per tot lo que a dit micer Gamis se porie deure fins lo die present li sien donades y pagades doscentes lliures, e que per asso sien despedides les cauteles necessaries del compte extraordinari: en altres caps lo consell feu porrogacio de dit Consell pera diumenge proxim ab continuacio de dies.

Advocats consultors, remuneracio.

DIVENDRES XXVJ. — Dit dia los mag.hs consellers tots sinch aiustats en la instantia dita de trentasis, per quant los dits mag.hs consellers a petitio del assessor y advocat fiscal de la visita dels consellers passats, per duptar ells en lo dret y en lo

fet dels merits de las causas de dita visita, foren aplicats en consultors de ditas causas dos doctors del real consell ço es micer Francesch Ubach y micer Joan Castello, perso deliberaren que per albara de correu sien donades a Joan Sala sindich trenta lliures, pera que las don a dits S.ors micer Ubach y micer Castello per ditas rahons, ço es quinse a quiscu, que vingueren a esta casa his ocuparen molts dies per ditas consultas (1) . . .

. . . .

. . . .

(1) Segueix un vuyt de un any.

M . DC

NOEMBRE

Concellers y Obrers; extraccio.

Dijous XXX. — En aquest dia se tingue Consell de Cent per fer extractio de conselles per lo restant del any, y del any que ve com se acostuma, y axi anaren los quatre conselles ço es cap ters quart y quint ab los promens, a hoir missa del S.t Sperit en la capella de la gloriosa S.ta Eulalia baix del altar de la seu de Barcelona la qual fa dir la ciutat, e apres de haver hoida la dita missa, tornaren en casa de la Ciutat e, ajuntat lo dit Consell de Cent foren extrets en conselles de la present Ciutat

Lo mag.ch mossen Miquel Ferrer en Conseller en cap militar
Lo mag.ch micer Steve Monfar y Sorts en Conseller segon ciutada
Lo mag.ch micer Joan Aroles en Conseller ters ciutada
Mossen Raffel Jorda en Conseller quart mercader
Mossen Joan Torres en Conseller quint manya.

Obrers

Lo mag.ch doctor en medecina Gervasi Gori obrer ciutada
Mossen Pau Castellar notari de Barcelona obrer artiste.

DEZEMBRA

Concellers; jurament.

Divendres I. — En aquest die los SS. conselles novament extrets juntament ab lo S.r Miquel Ferrer conseller en cap, ço

es segon ters quart y quint, ab los conselles passats, es asaber lo S.r conseller segon ab lo conseller ters vell qui era mossen Joan Pares, lo S.r micer Joan Aroles conseller ters ab mossen Pau Ferrer conseller quart vell, lo S.r Raffel Jorda conseller quart ab mossen Joan Fons chirurgia conseller quint, ab mossen Joan Torres conseller quint son prom, faltant lo S.r Miquel Ferrer conseller en cap per lo impediment y desgratia que li havia succehida de una cayguda en la Iglesia del monastir de la S.ma Trinitat, venir no pogue a casa de la present ciutat. E, ab lo dit orde de dita casa de la ciutat son anats a la seu y baix a la capella de S.ta Eulalia an hoida missa del S.t Sperit y an offert ab la serimonia acostumada, y acabada la missa son tornats en la present casa de la ciutat y son entrats en la instantia del trentenari hont an prestat lo solit jurament, ço es lo S.r conseller segon qui alli representave cap per lo dit impediment del dit S.r conseller en cap, en ma y poder del S.r conseller ters vell e, tots los altres SS. conselles en ma y poder del dit S.r conseller segon. — E dit dia prestaren lo solit jurament los mag.chs advocats de la casa de la ciutat micer Miquel Çarrovira, micer Jaume Dalmau, Galceran Francesch Calopa scriva mayor, Joan Pau Riffos y Joan Steve Mir notari de Barcelona, Racionals de dita casa, e oiren Sententia de excomunicatio. — Dit dia lo mag.ch doctor Gervasi Gori y mossen Pau Castellar notari de Barcelona obres extrets de la present Ciutat, prestaren lo jurament en ma y poder del S.r Steve Monfar conseller segon per absentia e, impediment del S.r conseller en cap. — Dit dia lo honorable mossen Francesch Scola mercader administrador de la taula del Cambi o, deposits de la present Ciutat que per mort del honorable mossen Joan Soria mercader fonch extret en lo Consell ordinari, presta lo jurament en ma y poder del dit S.r conseller segon. — Dit dia Monserrat Rialp notari de Barcelona presenta als SS. conselles en la instantia del Consell de trenta constituits, a Joseph Çaffont scrivent per obtenir la facultat de subir lo examen de notari de Barcelona E los dits SS. conselles admeteren la dita presentatio. — E los dits SS. conselles en lo entretant que los juraments se prestaven e, la dita admissio se demanave, enviaren a Pau Amell altre dels vergues dels SS. conselles a casa del Ex.im S.r duch de Feria per haver hora per poder lo anar a visitar, y haguda anaren los dits SS. conselles acompanyats dels officials de la present casa y de

Advocats y Scrivans, jurament.

Obrers, jurament.

Admor. de la Taula; jurament.

Notaris; admisio per examen.

Visita dels nous Concellers al Virey.

moltes altres persones en casa de sa Ex.ª, lo qual trobaren en la segona instantia vers lo carrer Ample, al qual per lo dit S.r conseller segon fonch fet un breu rahonament acomenant li molt a les veres aquesta ciutat y tots los negocis de aquella E per sa Ex.ª fonch respost en lengua castellana en catalana transferida, que rebia molt gran contento de la bona extractio se era feta y tenia per molt cert governarian la present Ciutat ab molta prudentia maduresa quietut y concordia, y que tindria la dita ciutat per molt ben encomanada en totes occasions se offerissen. — Dit die no anaren a visitar al molt Ill.e y R.im S.r bisbe com es de costum, per estar retirat al monastir de S.t Hieroni de la Vall de Ebron, per la mort de un germa seu. — Dit dia anaren dits SS. quatre conselles als pallols y al cubert y a la instantia gran cuberta de teula, per fer ressenya del blat que alli havia y quin ere, e, a les instanties dels pallols alt y baix, y a la casa hont se reb lo dret del peix, ordi civada y carbo, e, a la instantia junt a la lotya hont se reb lo dret nou.

Pallols y colectes, visita.

Avis de la nova extraccio de Concellers al Rey.

DISSAPTE IJ. — En aquest die parti Miquel Colomer correu de la present Ciutat a la posta, per portar a sa mag.t la carta notificantli la nova extractio de Consellers.

Festa de St. Nicholau bisbe.

DIMECRES VJ. — En aquest die los SS. conselles convidats primer, son anats a la Iglesia del monastir de S.t Francesch hont se fa la festa de S.t Nicholau bisbe, y feta oratio al S.im sagrament se son asentats a les primeres cadires entrant en lo cor a la part del Avenjalista, hont han oit lo offici y sermo e, apres de haver acabat lo offici, lo R.nt Guardia ab los mes antichs frares, son vinguts a fer moltes graties als SS. conselles de la merce los havian feta en venir en aquella Iglesia, y los an encomenat la casa de aquell monestir.

Conseller en Cap, jurament.

DIJOUS VIJ. — En aquest dia lo S.r Miquel Ferrer conseller en cap feu asaber als SS. conselles segon ters quart y quint que a la instantia del trentanari staven ajuntats, com ell desijave venir en casa de la Ciutat y prestar lo jurament que no havia pogut prestar per la desgratia li havia succehida en la Iglesia del monastir de la S.ma Trinitat lo die apres de S.t Andreu, e los dits SS. conselles an fet de resposta rebrian molta merce y contento fos servit de venir a jurar, e poch apres acompanyat de molts cavallers y altres persones es vingut en casa de la Ciutat y feta oratio en la capella, es entrat en la instantia del Consell de trenta ahont per los altros SS. Conselles es estat

rebut ab molt gran aplauso y encontinent es vingut lo S.r Phelip de Çorribes veguer en dita casa y instantia del Consell de trenta, ahont dits SS. Conselles staven ajuntats, y asentat en son lloch li fonch donat lo libre vert y tenint aquell en les mans lo dit S.r Conseller en cap ha jurat tot lo que los altros SS. Conselles havian jurat lo dia apres de S.t Andreu, e com fos ja tart sen son tornats dits SS. Conselles quiscu a ses cases.

DIVENDRES VIIJ. — En aquest die los SS. Conselles son vinguts quiscu per sí ab son prom al porxo de S.t Jaume e, apres de esser alli ajuntats son anats a la seu, anant devant los tabals y trompetes, y son pujats en lo altar major hont ere ja lo Ex.im S.r Duch de Feria E feta oratio se son acostats junt a dit Ex.im S.r Duch de Feria, al qual ab lo acato degut li an feta la salutacio deguda e, apres se son asentats a la altra part del altar major es asaber a la part squerra: lo molt Ill.e y R.im S.r bisbe a dit lo offici de pontifical y aquell acabat ses feta la professo acostumada de la manera y per los llochs se acostuma de fer quiscun any en semblant dia, y acabada aquella los SS. Conselles an acompanyat a sa Ex.a fins al portal major de dita yglesia com es de costum e, de aqui son tornats al altar major, y de aqui son anats ab lo orde eren vinguts fins al dit porxo de S.t Jaume, y de aqui quiscu sen es anat en sa casa. Festa de la inmaculada Conceptio de Ntra. Sra.

DILLUNS XJ. — Dit dia per Miquel Vives notari de Barcelona fonch presentat als SS. Conselles Christophol Croses scrivent, pera obtenir lo lloch de poderse examinar de notari de Barcelona E los SS. Conselles an admesa la dita presentatio com es de costum. — Dit dia fonch feta semblant presentatio a dits SS. Conselles per mossen Joan Sala notari de Barcelona de Joachim Colomes scrivent, pera obtenir lo lloch de esser examinat en notari de Barcelona E los SS. Conselles han admesa dita presentatio com es acostumat. Notaris; admisio pera examen.

DIMECRES XIIJ. — Festa de S.ta Lucia. — En aquest die fonch ajuntat y congregat lo Consell de Cent Jurats com en semblant die quiscun any es acostumat convocar y congregarse, per privilegi a la Ciutat concedit, en presentia del qual fou extreta terna de mostesaf per lo present any, y foren extrets Miquel Bertran mercader Gaspar Carser y micer Joseph Illa E en duena de administrados de les places, micer Miquel Pomet y Onofre Boxados e, en sota administrador fou extret Miquel Salines sastre e, en dit consell se an tractades altres coses conforme en lo llibre dels Consells sta contengut. Mostaçaf, extraccio. Admors. de Plasses, extraccio.

Regonexedor de monedes de la taula, jurament.

Dissapte XVJ. — En aquest dia lo mag.ch mossen Joseph de Bellafilla extret en lo Consell de cent proppassat en guarda y regonexedor de monedes de la taula de la present ciutat, a prestat lo solit jurament.

Mostaçaf, jurament.

Pesadors de Mostaçaf, jurament.

Dimars XVIIIJ. — Dit dia lo honorable mossen Miquel Bertran mercader mostesaph, pres per sa Ex.a de la terna per lo Consell de Cent extreta, presta lo solit jurament en ma y poder dels SS. Conselles sobre lo llibre vert. — Dit dia e, encontinent, los pesados de dit mostesaf an prestat lo solit y acostumat jurament en ma del S.r Conseller en Cap.

(Any de la nativitat de n.re S.r Deu Jesuxpit M.DC.I se continue lo present dietari, per mi Joan Steve Mir notari de Barcelona Scriva Racional de la Casa de la present Ciutat de Barcelona.)

Dia de la nativitat de Ntre. Sr. Deu jesuxpit.

Dilluns XXV. — En aquest die los SS. Consellers tots sinch ab promens separadament, ab les gramalles de grana, se son ajuntats al porxo de S.t Jaume e, de alli son anats a la seu hont han hoit lo offici, y noy ha haguda adoratio per no dir la missa lo molt Ill.e y R.m S.r bisbe de pontifical, per estar retirat en lo monastir de S.t Hieroni de Labron, per la mort de un seu germa E acabat lo offici, dits SS. Conselles son tornats devant les scales del fossar de S.t Jaume e, de aqui sen son anats quiscu ab son prom en sa casa.

Festa de St. Steve.

Dimars XXVJ. — En dit dia los SS. Consellers acompanyats dels officials de la casa y de moltes altres persones, son anats al monastir de S.ta Catherina hont an hoit lo offici y sermo, y acabat dit offici lo R.nt prior ab alguns frares an donades graties a dits SS. Conselles de la merce los havian feta en venir en aquella Iglesia com es de costum, y los acompanyaren fins a la porta de dita Iglesia.

Festa de St. Joan.

Dimecres XXVIJ. — En aquest dia los SS. Consellers acompanyats dels officials y de moltes altres persones son anats al monastir de S.t Francesch com es de costum, y hoiren lo offici y sermo, y acabat aquell lo R.nt guardia de dit monastir ab alguns frares acompanyaren a dits SS. Consellers fins a la porta de dita Iglesia, fent los moltes graties de la merce los havian feta en venir a visitar aquella Iglesia.

Festa dels Sts. Innocents.

Dijous XXVIIJ. — En dit dia los SS. Conselles acompanyats dels officials y de moltes altres persones, son anats a la seu, y a la capella dels S.ts Innocents an hoida missa baxa, y an adorat un Innocent que esta custodit en la sacristia de dita seu.

M . DC . J

JANER

DILLUNS I. — En aquest dia los SS. Conselles acompanyats, son anats a la parrochial iglesia de S.ta Maria de la mar hont han hoit lo offici y sermo, e acabat aquell sen son anats. — En dit dia los SS. Conselles acompanyats de molts cavallers çeparadament, son vinguts a la plassa de S.t Jaume e, alli ses feta agraduatio de les persones ecclesiastiches nobles militars ciutadans honrats y dels consols de la lotja de la mar, e feta dita agraduatio precehint lo R.im S.r Canseller al conseller en cap, an comensat la cavalcada, inseguint lorde de la agraduatio. Son passats per lo Born com es de costum hont stave parat molt vidre ab parados per orde dels SS. Consellers, parat com es de costum en semblant dia quiscun any ferse ditas pasada y cavalcada. Son passats per la muralla, y los baluarts an tirat les pesses, y son tornats a la plassa de S.t Jaume e, de alli quiscu sen es anat a sa casa.

Dia de la Circunsisio de Ntre. Sr. Deu Jesuxpit.

Cavalcada y parada de vidre.

DIJOUS IIIJ. — Dit dia los SS. Consellers son anats a la capella de S.t Sebestia y alli an hoida missa e, de alli son anats a la lotya e, asentats a la instancia del Jutge de apells an fet encantar lo dret del ancoratye.

Dret del Ancoratge, arrendament.

DIVENDRES V. — Dit dia los SS. Consellers son anats a la capella de S.t Sebastia y an hoida missa, y apres son anats a la lotya y asentats en dita instantia an fet encantar lo dret del ancoratje, e tambe lliuraren la barca de S.t Boy e, porrogaren del dit dret del encoratje per dilluns proxim.

Idem.

Barca de St. Boy, arrendament.

DISSAPTE VJ. — En dit dia los SS. Consellers tots sinch

Festa de la adoracio dels Reys en la iglesia del Pi; ceremonial.

ajuntats en casa del S.r micer Aroles conseller ters, per anar a la Iglesia de n.ra S.a del Pi E entenent empero que lo R.im S.r bisbe volia dir de pontifical en dita iglesia tingueren ajust y parlament de molts cavallers y ciutadans per veure y entendre hont seurian y quin modo tindrian en la adoratio E, agut entre ells madur colloqui fonch determinat que se envias embaxada a dit R.im S.r bisbe notificant li que era de costum çeure los SS. Consellers a les primeres cadires del cor a la part dreta e, alli venia lo diaca per fer la adoratio E per dita embaxada fonc anomenat lo S.r micer Gamis, lo qual ana a dit S.r bisbe lo qual troba al altar major asentat, que volia comensar lo offici e, refferi a dit S.r bisbe la dita embaxada E, dit S.r bisbe entenent esser lo costum y pratica aquella, dix a dit S.r embaxador quell faria lo ques de costum y pratica y que no entenia pervertir ningun orde ans be aquell servar E tornat dit S.r micer Gamis refferi a los SS. consellers la dita resposta e, anats a dita iglesia los SS. Consellers dit S.r bisbe comensa lo offici, y al temps de la adoratio lo S.r canonge Sorribes que era diaca ana hont dits SS. Consellers staven asentats y feren la adoracio e, acabat lo offici dit R.im S.r bisbe predica fins serca de la una hora passat mig die.

Festa del glorios pare sant Ramon de Penyafort.

Diumenge VIJ. — En aquest die los SS. Consellers convidats primer per los frares del monastir de S.ta Catherina, acompanyats son anats a hoir lo offici en la iglesia de sancta Catherina, y per ser la festa del glorios pare S.t Ramon de Penyafort dexaren de anar al monastir de S.t Agusti, hont es de costum anar lo diumenge apres de la festa dels Reys. — Dit dia apres dinar los SS. Consellers convidats primer per part de la priora y convent de les monjes de n.ra S.a dels Angels son anats a dita iglesia, hont hoiren vespres y completes e, apres feren la proffesso del SS.m nom de Jesus e, acabada aquella, dits SS. Conselles sen son tornats.

Festa del SS. nom de Jesus en lo Convent dels Angels.

Dret del ancoratje, arrendament.

Feridura del Conseller en Cap.

Dilluns VIIJ. — Dit dia los SS. Consellers, cap, segon y ters, son devallats a la lotya per arrendar lo dret del ancoratye e, anant y passant per lo carrer ques diu de la Carniseria den Sorts y prop casa de mí dit scriva Racional, al S.r Conseller en cap li prengue subitament mal de feridura, hil sen portaren a sa casa ab una cadira e, los altros SS. Consellers anaren a la capella de S.t Sebastia e, oiren missa e, apres anaren a la lotya e, feren encantar lo dret del encoratye e, munta dit arrenda-

ment DXXXX ℔ ₰ E, ajuntats tres de quiscun stament, anaren votant si aparexeria lliurar dit dret per lo temps de dos anys a dita raho de DXXXX ℔ ₰ per quiscun any, es determina his vota que nos lliuras per dit preu com en lo bienni passat se fos arrendat en DLX ℔ ₰ per quiscun any. — E dit dia apres dinar, enviaren mossen Cellers sotsindich en casa del S.r Conseller en cap per saber com se trobave e, tornat dit mossen Cellers refferi que stave remediat y que parlave molt be y ben clar lo que no feya al mati quant li prengue lo mal. — E, dit dia tambe apres dinar, se tingue consell de trenta en presentia del qual foren extrets los officials de la visita, ço es en assessor micer Miquel Llaveneres, en advocat fiscal micer Hieronim Ollers, en scriva de la Visita mossen Bernat Puigvert notari de Barcelona, y en procurador fiscal mossen Salvador Masclans tambe notari de Barcelona.

Malaltia del Sr. Conceller en cap.

Visita; extraccio de personal.

DIMARS VIIIJ. — En dit dia los SS. Consellers tornaren enviar lo dit mossen Cellers a casa del S.r Conseller en cap per saber quina nit havia haguda y com se trobave, y li fonch dit que havia hagut molt mala nit y ques trobave en aquelles hores molt mal, y tornat en casa la ciutat referi a dits SS. Consellers lo que li havian dit E per lo semblant al despres dinar feu semblant embaxada e, per la S.a Ferrera li fonch dit que stava ab lo mateix e, de part de dits SS. Consellers los dix si manaven cosa ninguna que los dits SS. Consellers se offerien en lo que fos menester.

Malaltia del Sr. Conceller en cap.

DIMECRES X. — En dit dia los SS. Consellers tornaren enviar a dit mossen Cellers en casa dit S.r Conseller en cap per saber com se trobave e, per la S.a Ferrera y sos gendres li fou respost que havia perduts los sentits y que besaven les mans als SS. Consellers del cuydado que tenian. E, per lo semblant al despres dinar, feu semblant embaxada.

Idem.

DIJOUS XJ. — Dit dia los SS. Consellers tornaren enviar a dit mossen Cellers en casa del S.r Conseller en cap per veure quina nit havia tinguda y com se trobave, y fouli dit per la S.a Ferrera com stave molt mal y que no tenia ningun sentiment: e, tornat en casa la Ciutat referi lo que li havian dit E, per lo semblant al despres dinar feu semblant embaxada y li fou dit que stave desemparat de tot remey huma.

Idem.

DIVENDRES XIJ. — En aquest die los SS. Consellers vist y entes per ells quant propinch stave de la mort lo S.r Conseller

Obit del Sr. Conceller en cap.

en cap enviaren en sa casa per notificar a la S.ª Ferrera y sos gendres si manaven cosa alguna que ells poguessen fer, e dit mossen Cellers tornat en casa la Ciutat referi als SS. Consellers com la S.ª y gendres los besaven les mans del cuydado gran tenian de dit mossen Ferrer, y que staven sperant quant donaria lanima a Deu: y entes, ordenaren que estiguessen en casa de dit S.r Conseller en cap dos o, tres persones per poder entendre y saber quant spiraria y daria lanima a Deu, per dexar encontinent los negocis y fer lo centiment qual se deu E axi a les deu hores y mija ans de migdia, dit S.r Miquel Ferrer conseller en cap spira y dona lanima a Deu y encontinent Miquel Colomer correu ab molta pressa ana en casa de la Ciutat y notifica als SS. Consellers com en aquell punt dit S.r Conseller en cap havia spirat, y encontinent dits SS. Consellers se llevaren les gramalles de grana y se posaren ab arruelo y sombreros, y manaren que fossen tancades les portes y se posas tapit a la taula, de dol, y spalleres de dol E digueren a mossen Joan Sala que anas en casa de dit S.r Conseller en cap quondam, per dar lo pesame de part de dits SS. Consellers a la dita S.ora Ferrera. — Dit dia al despres dinar los SS. Consellers digueren a dit mossen Sala tornas en casa del quondam S.r Conseller en cap per dir a la S.ª Ferrera y gendres si volian fos cepultat lo cors de dit S.r Miquel Ferrer com a Conseller en cap quera e, los dits SS. gendres respongueren que no determinaven de soterrarlo com a Conseller sino com a Cavaller, ab la honra y pompa se li devia e, tambe los dix de part de dits SS. Consellers pera quina hora y dia entenian soterrar lo, y axi digueren que determinaven fos soterrat lo dia del endema que era dissapte a les nou hores dades, a la Iglesia parrochial de sanct Jaume hont dit S.r Conseller te son vas E lo dit mossen Joan Sala tornat refferi a los SS. Consellers lo dalt dit.

Soterrament del Sr. Conceller en cap.

DISSAPTE XIIJ. — En aquest die los SS. Consellers se son ajuntats en casa de la Ciutat tots ab gramalles de dol e, de dita casa de la Ciutat acompanyats dels mag.chs advocats y dels officials de dita casa, anaren en casa del dit quondam S.r Ferrer conseller en cap que era e, quant foren a la entrada de dita casa los SS. Consellers verguers y acompanyadors se posaren los caparons al Cap y sen puyaren y entraren dins de una instantia, y alli se asentaren y tingueren lo cap del dol posant lo un gendre entre los SS. Consellers quart y quint y laltro al

costat del S.r Conseller ters, en lo qual dol no pogue assistir lo fill de dit S.r Ferrer per estar malalt, y vinguts del soterrar hagueren de part de la S.a, fill y gendres moltes graties als SS. Consellers de haver volgut assistir y tenir lo cap del dol y que dilluns proxim fossen servits de voler continuar la merce los feyan de tenir lo cap del dol.

DIUMENGE XIIIJ. — Dit dia los SS. Consellers anaren a rebre la bulla de la S.ta Crusada que entrava per lo Portal nou com es de costum, y acompanyaren la professo fins a la seu, y lo R.im S.r bisbe digue lo offici y apres predica. Bulla de la Sta. Crusada.

DILLUNS XV. — En dit die los SS. Consellers ab les gramalles de dol vingueren en casa de la Ciutat, y de alli anaren en casa del S.r Miquel Ferrer Conseller en cap per tenir lo cap del dol, y no tingueren lo cap cubert. Dol per la mort del Sr. Conceller en cap.

DIMARS XVJ. — Dit dia los SS. Consellers ab les gramalles de dol vingueren en casa de la Ciutat y de alli son anats en casa del S.r Ferrer Conseller en cap per tenir lo cap del dol, sens tenir lo cap cubert E apres de haver tingut lo dol entraren en la instancia hont era la S.a viuda Farrera y filles del dit quondam S.or Ferrer, donant los lo pesame y offerint los per part de la Ciutat star promptes al que haurian menester y fossen servides. — Dit dia apres dinar los SS. Consellers tots quatre ajuntats en casa del S. Conseller segon, covidaren alguns cavallers per notificar los com havian rebudas cartas de Roma avisant los com lo summo pontifice havia tingut consistori secret ab trenta set Cardenals, y alli ajuntats tractaren de la Canonitzatio del glorios pare sanct Ramon de Penyafort, y en dit Consistori lo Cardenal Jusualdo havia feta relatio de molta part del proces, y que lo summo pontifice havia provehit *quod procederetur ad ulteriora in Canonitzatione beati Raymundi*, com se veu ab la carta legida davant dits SS. Consellers y persones ajustades e, que perço los demanaven de parer quels aparaxeria havian de fer al temps arribaria la nova de la canonitzatio de dit glorios sanct Ramon e, foren de parer dites persones alli ajustades que ab embaxada se anas al R.im S.r bisbe pera quei digues son parer, y axi per dita embaxada foren anomenats lo S.r Phelip Pol militar y lo S.r Joachim Setanti ciutada honrat, los quals anaren a casa del dit R.im S.r bisbe e, li digueren com aqui venian per part de la ciutat a demanarli de parer encontinent que la nova de la canonitzacio del glorios pare S.t Ramon

Idem.

Novas acerca la canonitzacio de St. Ramon de Penyafort.

vindria, que y quina demonstracio de alegria prompta farian E, dit R.[im] S.[r] bisbe respongue y dix que son parer era que encontinent venint dita nova, los dits SS. Consellers se conferissen a la seu e, alli ab molta musica se cantaria un *Te deum laudamus*, y acabat aquell se ordenas que totes les campanes de la seu parrochies monestirs de frares y monyes tocassen en senyal del gran contento de la felice y tant desijada nova, y que tirassen molts tirs de artilleria e, en la nit del mateix die promptament se fessen alimaries per los campanars, casa de la ciutat y altres llochs publichs per demonstratio del gran contento se tenia de dita nova e, que lo endema se fes solempne professo ab totes les parrochies y monestirs que de la seu anas al monestir de S.[ta] Catherina y prenguessen lo cors del glorios S.[t] Ramon y aquell aportassen a la seu, y stigues alli per spay de vuyt dies y que quiscun die anassen les parrochies y frares dels monestirs dins y fora de Barcelona y alli fessen moltes graties de la tant desijada nova de la dita canonitsatio, y que quiscun die de dita octava se digues en la seu solempne offici y sermo dels frares per orde, y axi com lo dit R.[im] S.[r] bisbe y SS. Consellers ordenarian E acabada dita octava se tornas a fer altre solempne professo, tornant lo glorios S.[t] en la dita iglesia de S.[ta] Catherina E los dits SS. Pol y Setanti tornats en casa la Ciutat an refferit a dits SS. Consellers lo demunt dit parer, y los SS. Consellers an resolt y dit queu volian tractar lo dia de S.[t] Anthoni en Consell de Cent.

Conceller en cap, nova extraccio.

DIMECRES XVIJ. — Festa de S.[t] Anthoni. — En aquest die se tingue Consell de Cent en presentia del qual per la mort del S.[r] Miquel Ferrer conseller en cap que era lo any present, fou extret en son lloch en Conseller en cap lo S.[r] Francesch Gualbes de Corbera militar: mes avant fou feta extraccio de taulers per lo bienni seguent y foren extrets lo Sr Hieroni Bosch, Cavaller y mossen Simon Canyet mercader: e, tambe en dit Consell per lo Sr Conseller segon fou proposat com alguns dies fa reberan una carta de Roma notificant los com la canonitzacio de St Ramon de Penyafort lo S.[m] papa desijave molt se fes y que la faria molt prest, perço aquest consell deliberas quines demonstrations de alegria farian en venint la nova de la dita Canonitzacio E lo Consell ha deliberat que dits SS. Consellers ajustassen trentanari y lo que per aquell sera determinat que se exequute his fasse. — Dit dia lo Sr Joan Dusay

Taulers, extraccio.

Sobre les festes fahedores pera la canonitzacio de St. Ramon de Penyafort.

Clavari de la present ciutat ab alguns officials, ana a casa de un pastisser ques diu Font pera regonexer li la casa per un frau de dos bales de safra que li havian avisat, y regonexent dita casa troba ditas dos bales sota de un llit, les quals prengue y aporta en sa casa E apres tornant dit S.r Clavari en casa troba lo sotsveguer y lo receptor del general que li scorcollaven la casa, e dit S.r Clavari los demana que cercaven y dit receptor digue que dos balas de safra que eran caygudes en frau per lo general, y ell dit S.r Clavari los digue que lo safra ell lo havia pres per frau de la ciutat y que no tocave al general, que primer hi era ell stat y apres anats que sen foren, dit S.r Dusay Clavari feu pendre ditas dos bales de safra y aquelles feu aportar en casa la ciutat, y per lo cami encontraren ab lo dit receptor y ab mossen Bernat Taverner deffenedor del general y prengueren ab violencia la una bala de safra, y laltro sen ana enves casa la ciutat, y dit bastaix vent que li havian pres lo çafra que aportave torna a casa del S.r Clavari y loy compta, y com mossen Comes receptor havia tirat de la spasa contra dell y lo volia matar, y lo S.r Clavari entenent que dita bala havian posada detras de la porta del S.r Joseph de Bellafilla, ana ab lo Cap de guayta y la prengue y la aporta a casa la Ciutat, y totes dos les posaren en la instancia del Consell de Cent.

Competencia sobre aprehensio de fraus, entre la Ciutat y la Diputacio.

DIJOUS XVIIJ. — En aquest die stant ajuntats los SS. Consellers en la instancia del trentanari entra lo secretari Alsina de part del Ex.im S.r duch de Feria, dient com sa Ex.a havia entes les differenties que eren entre la ciutat y la deputatio aserca del frau de les dos bales de safra, y que fossen servits de no passar avant en cosa alguna E los dits SS. Consellers respongueren que rebrian molt gran contento y merce en que sa Ex.a volgues mitigar ditas differentias y que no farian ninguns procehiments e, demanaren a dit secretari si tenia carrech de anar a la deputatio, y ell dix que si. — Dit die entenent los SS. Consellers que los deputats staven en Consistori pera fer algunes provisions contra lo S.r Clavari, y segons tenien entes volien fer un *laudamentum Curie*, enviaren a sercar los mag.chs micer Miquel Pomet micer Salvador Pi micer Francesch Gamis micer Joan Fontanet y micer Llorens Jover e, los dits SS. Consellers los demanaren de parer que farian y quin consell pendrian si los SS. deputats feyan alguns procehiments com tenen entes que fan, y que poria esser fessen *laudamentum Curie* contra lo

Idem.

SS. Clavari y altres E stant tractant lo negoci arribaren de part dels deputats. . . . .

. . . .

que contenie lo *laudamentum Curie* dicernit contra dit S.r Clavari y altres, lo qual es del tenor seguent . . . .

. . . .

. . . .

Y encontinent dits SS. advocats deliberaren y conclogueren que los SS. Consellers fessen una resposta dient als SS. deputats que dins sis hores cassassen y anullassen tots los procehiments per dits SS. deputats fets e, axi encontinent se despediren cartells pera dits SS. deputats hoidors y assessor, los quals son del tenor seguent

«Cartell contra los SS. Deputats»

«De part dels molt Ill.es SS. Consellers de la Ciutat de Barcelona, Attenent y considerant com havent lo mag.ch mossen Joan Dusay Clavari de la present Ciutat preses en sa ma y poder dues bales de safra en frau per no haver pagat los drets a la ciutat deguts, y aportant aquelles en casa de la Ciutat li fou fet empaix y violentia per officials del general, impedint li la exequutio dels drets y punitio de frau y que per dita occasio sens causa alguna se hauria declarat en lo Consistori de la Casa de la deputatio *laudamentum Curie* contra lo mag.ch mossen Joan Dusay ciutada honrat y Clavari de la present ciutat, Joan Bonaventura Vidal son porter, Lluis Bramasachs cap de guayta de la Ciutat y Llorens Ros, criat del dit mag.ch Clavari Y que perço seria stat fet notable prejudici a la present ciutat per ser aquells officials della y officiant los officis, Perço inseguint la provisio per dits SS. Consellers de consell dels advocats ordinaris de la present casa y altres en asso aplicats, feta lo die present y devall scrit per les dites y altres causes motius y rahons en la dita provisio y en la supplicacio per lo sindich de la present Ciutat presentada contengudes, ab lo tenor del present se amonesta y requereix als molt Ill.es SS. deputats y hoidors de comptes assessors y altres officials del general de Cathalunya y a quiscu dells que dins sis hores precisses y peremptories del dia, hora y punt de la presentatio del dit cartell immediadament seguents revoquen cassen y anullen, borren y linean de sos re-

gistres y ab tot effecte hagen revocat cassat y anullat lo dit *laudamentum Curie* se ha declarat contra los dalt anomenats, y tots los procehiments de aquell resultants, y dins dit termini hagen notificat a dits SS. Consellers la revocatio y cassio de aquells ab acte auctentich, altrament passat dit termini se procehira contra dits SS. deputats hoidors y altres officials del general e, altres persones e, bens llurs per los termens y remeys opportuns y altrament, segons de justicia us stil y pratica de la present casa sera vist fahedor Data en Barcelona a XVIIJ de Janer M.DC.J.»

Lo qual cartell fou presentat al S.r don Joan de Vilanova deputat militar y al S.r don Joseph de Castellbell hoidor de Comptes dit dia personalment entre sis y set hores, per Guillem Busquets porter Real. — Item dit dia dit cartell fou intimat al S.r Honoffre Reart deputat real personalment en sa casa, trobat entre sis y set hores per Anthoni Codonya Porter Real. — Item dit dia dit cartell fou intimat al S.r ..... Falguera hoidor de Comptes Real, personalment en sa casa trobat entre sis y set hores per dit porter. — Item dit dia dit cartell fou intimat al R.nt S.r Onoffre Pau Cellers daga y canonge de la seu de Barcelona hoidor de Comptes Ecclesiastich, personalment en sa casa trobat y en ses mans propries dexat, entre sis y set hores per Francesch Oller porter Real. — Item dit dia dit cartell fou intimat al R.nt don Jaume Cordelles deputat Ecclesiastich dexat en sa casa a un criat ques diu Miquel Camps entre sis y set hores per dit Ffr. Oller porter Real. — Item dit dia dit cartell fou intimat a micer Miquel Alsina assessor de la deputatio personalment en sa casa trobat, entre sis y set hores per dit Guillem Busquets porter. — Item dit cartell fou intimat dit dia a micer Pere Ayllar assessor de la deputatio en sa casa dexat a sa muller a les set hores, per dit Anthoni Codonya porter Real.

DIVENDRES XVIIIJ. — En aquest dia fou continuat y congregat lo Consell de Cent Jurats y congregat que fou y ans que lo S.r Conseller segon fes ninguna propositio, lo S.r Regent la Real Cancellaria envia a dir a dits SS. Conselles que ell los volia parlar, y arribat en casa la Ciutat los SS. Consellers lo reberen a la porta del cap de la scala y sen entraren dins la instantia del Consell de Cent y tots junts se assentaren e, dit S.r Idem.

Regent digue venia de part de sa Ex.ª notificant los com sa Ex.ª rebria molt gran contento que lo negoci y differenties que la Ciutat tenia ab la deputatio se assentas del millor modo forma y manera se pogues E dits SS. Consellers digueren al S.r Regent que havien de tenir Consell per lo effecte dels procehiments que los SS. deputats havian fets, y que ells donarian raho de tot al Consell, y del que dit Consell resoldria ne donarian molt llarga raho a sa Ex.ª E axi dit S.r Conseller segon proposa en dit Consell com los SS. deputats havien intentat de fer *laudamentum Curie* al S.r Joan Dusay Clavari, a Lluis Bramasachs Cap de guayte y altres, acerca de les dos bales de çaffra que dit S.r Clavari havia en frau trobades per ser entrades ocultament per lo portal de S.t Anthoni, y sobre la violentia se era feta al temps portave dit çaffra en casa de la Ciutat e, com lo S.r Regent era vingut hils havia dit que sa Ex.ª rebria gran contento en ser ell medianer en ditas coses E dit Consell determina y delibera que dits SS. Consellers anomenassen y elegissen les persones quels aparaxeria per fer la embaxada a sa Ex.ª qui tant desijave se asentas dit negoci. E, encontinent dits SS. Consellers anomenaren y elegiren pera dita embaxada lo S.r Phederich Pol militar y mossen Pere Ferreres ciutada honrat, los quals anaren a casa de sa Ex.ª y digueren a sa Ex.ª com los SS. Consellers y Consell rebrian molt gran contento y tindrian a gran merce en que sa Ex.ª se volgues posar per medianer en les differentias que los SS. deputats extra judicialment tenian ab la Ciutat y que la Ciutat ho posave tot en sa ma y poder E dit Ex.im S.r respongue que ab tota effectio y voluntat ho rebia y que miraria per la Ciutat segons llurs ordinations y privilegis usos y consuetuts de dita Ciutat. — Dit dia los SS. Consellers tots quatre anaren a ohir vespres y completes a la Capella de S.t Sebastia e acabades aquelles, dits SS. Consellers sen son tornats en casa la Ciutat y sen entraren en lo trentanari, y tantost vingue lo S.r Francesch Gualbes de Corbera conseller en cap lo dia de sanct Anthoni per la mort del S.r Miquel Ferrer conseller en cap extret, acompanyat de molts Cavallers Ciutadans y altres persones, e los dits SS. Consellers lo isqueren a rebre a la porta del trentanari e, asentats presta lo jurament solit y acostumat que quiscun any los SS. Consellers en lo introit de llur offici solen y acostumen prestar.

Vespres en la capella de S.t Sebastia.

Conseller en cap, jurament.

DISSAPTE XX. — En aquest die los SS. Consellers anaren

a la seu per acompanyar la professo que quiscun any en semblant dia se sol fer, y al temps que dita professo volgue partir, la Imatge de S.t Sebastia no ere en la custodia com se acostuma quiscun any anar, per no haverla aportada a la seu sino que en dita custodia havian posada una Veronica, y quant dita professo ja de dita seu exia, aportaren la dita Imatge de S.t Sebastia, y los SS. Canonges no lay volgueren posar perque no la havian aportada en temps, que lo dia abans ja la vingueren a sercar com es acostumat sino que no la volgueren dar, pensant quey serian prou a temps al matí, y quant los SS. Consellers veren que dita Imatge de S.t Sebastia no la volian portar en dita professo, nos volgueren moure may del altar mayor que no posassen dita Imatge de S.t Sebastia a la custodia in llevassen la Veronica y aqui va haver molta questio, y entenentho lo R.im S.or bisbe que stave en lo cor, ho adoba tot y feu posar dita Imatge de S.t Sebastia en la custodia, y axi anaren y seguiren dita proffesso portant les vergues del talem com es de costum, y anaren a dita Capella de S.t Sebastia y digueren lo offici y a mig offici dit R.im S.or bisbe predica, y acabat lo sermo y offici la proffesso sen torna a la seu. E despres dinar dits SS. Consellers vingueren en casa la Ciutat per alguns negocis que convenia. Festa de St. Sebastia.

DIUMENGE XXJ. — En aquest die los SS. Consellers tots sinch vingueren en casa la Ciutat apres dinar per negocis a dita Ciutat confferents u consernents. Negocis de la Ciutat.

DILLUNS XXIJ. — Dit dia los SS. Assessor, Advocat fiscal, scriva y procurador fiscal de la Visita, prestaren lo solit y acostumat jurament y hoiren sentencia de excomunicacio. Visita, jurament dels officials.

DIMARS XXIIJ. — En aquest die se tingue Consell ordinari dit de trenta sis per coses de les festes del glorios pare sanct Ramon, conforme en lo llibre dels Consells esta llargament contengut y se pot veure E tenintse lo dit trentenari lo S.r Conseller segon juntament ab micer Miquel Çarrovira, micer Salvador Pi y micer Francesch Gamis es anat en casa del Ex.im S.r duch de Feria y lo informaren lo que convindria y necessari seria per les ditas differenties eren entre dita Ciutat y la Casa de la deputatio, lo qual trobaren en la segona instantia o, aposento vers lo carrer Ample e, lo S.r Conseller segon digue a sa Ex.a com venia aqui per part de la Ciutat notificant li com lo Consell stave molt confiat de la offerta que sa Ex.a havia feta a la ciu- Segueix la questio de competencia entre la Ciutat y la Diputacio.

tat, y que anaven alli tambe per informar lo de alguns exemplars privilegis constitutions usos y pratigues en semblant casos se eren succehits, assenyaladament en temps del Conde de Miranda en lo any *1585* se succehi e, apres dits SS. advocats informaren llargament a sa Ex.ª acerca de dit negoci e, lo S.r Conseller segon dona en les mans propries de sa Ex.ª molts exemplars privilegis usos y constitutions y pratigues de dita ciutat E sa Ex.ª respongue «que habia recebido muy grande contento en la information que se le havia hecho y que el miraria los papeles que le entregavan y que haria todo lo que convindria por la ciudad» y axi dit S.r Conseller juntament ab dits SS. advocats sen ana.

Idem.

DIMECRES XXIIIJ. — Dit dia lo S.r secretari Alzina vingue en casa la Ciutat, y entrat dix a dits SS. Consellers com sa Ex.ª no volia entrevenir en les dites differentias de la Ciutat y deputatio, per star los deputats ab sa opinio, y que aqui tornave los papers que lo S.r Conseller segon dexa a sa Ex.ª

Festa de St. Pau.

DIJOUS XXV. — En dit dia los SS. Consellers tots sinch anaren a la iglesia del monestir de sanct Pau y alli hoiren lo offici y sermo.

Continua la questio entre los Diputats y la Ciutat.

DIVENDRES XXVJ. — En aquest die lo molt Ill.e y R.im S.r bisbe feu asaber als SS. Consellers com per negocis de molta calitat tenia intent de venir en casa la Ciutat per tractar aquells, ab ses mag.cies, y que vindria quant tindrian occasio e, los SS. Consellers respongueren que tostemps que sa S.ª R.ma seria servit venir ho rebrian a singular merce, e axi casi encontinent dit R.im S.r bisbe vingue y ans de entrar en casa la Ciutat los officials de la present casa lo an rebut e, entrant per dita casa de la Ciutat dits SS. Consellers ab masses alsades lan rebut endret del cap de la scala e, lo S.r Conseller en cap se posa a la ma squerra del dit S.r bisbe y axi sen entraren dins la instantia del trentenari y asentats, ço es dit S.r bisbe a ma dreta del S.r Conseller en cap, a dit com tenia molt gran zel en ques donas assento en les differenties que eren entra la Ciutat y la deputacio, y que vehessen dits SS. Consellers com millor se porian asentar, que ell tenia molta gana que ditas dos cases stiguessen ab molta pau y quietut com es raho E los SS. Consellers li regraciaren molt la merce y lo treball prenia sa S.ª R.ª y que sobre asso tindrian consell y que li farian asaber lo fahedor y lo quel consell determinaria e, axi dit S.r bisbe sen ana

acompanyant lo los SS. Consellers fins alli hont lo havian rebut. — Dit dia se tingue Consell de Cent y convocat y congregat aquell lo S.r Conseller en cap digue com lo pare Prior del monastir de S.ta Catherina era fora, y si se li daria licentia per entrar e, dit Consell determina que entras e, entrat que fou dit R.nt prior digue algunes advertenties sobre les festes havian de fer del glorios pare S.t Ramon y dexa un memorial als SS. Consellers y sen ana, y lo S.r Conseller en cap feu sa propositio acerca de ditas festes que lo consell de trenta havia determinat, y stant votant entra lo molt R.nt S.r Paulo Pla canonge de la seu y lo mag.ch micer Francesch Gamis y asentats, lo R.nt S.r Paulo Pla digue en presentia de dit Consell com venian per part del R.im S.or bisbe fent los asaber com los SS. deputats havian tingut brassos y que sa S.a havia assistit alli y havian resolt y determinat que lo negoci de la deputatio y la Ciutat se cometes a persones anomenadores per los SS. deputats y per la Ciutat y que sa S.a R.ma los pregave posassen en ma de persones, y lo consell o, los SS. Consellers digueren que ara se determinaria, y axi sen anaren y lo consell determina que los SS. Conselles anomenassen tantas persones com los SS. deputats anomenarien dels quatre staments pera tractar las ditas differentias, com mes llargament en lo llibre dels Consells se veu.

Sobre les festes fahedores per la canonitzacio de St. Ramon de Penyafort.

Segueixen los debats ab la Diputacio.

DISSAPTE XXVIJ. — En dit dia dits SS. Consellers enviaren al S.r Jaume Spuny y a micer Jaume Dalmau als SS. deputats e, anats los dits digueren als SS. deputats de part de la Ciutat que los SS. Consellers los pregaven molt fossen servits pera la festa del glorios pare S.t Ramon fer les demonstrations de alegria que en semblants occasions y altres tant lloablament y magnificament acostumen fer E los SS. deputats respongueren que ells farian tot lo que deurian y podrian fer a tant solempne festivitat. — Dit dia de part dels SS. Consellers mossen Juan Sala notari de Barcelona y sindich de la present ciutat ana als SS. Consols de llotya, ils digue que los SS. Consellers los pregaven molt fossen servits pera les festes de S.t Ramon fer algunes demonstrations de alegria e, los dits SS. Consols respongueren que farian tot allo ques poria fer.

Per las festas de la canonitzacio de St. Ramon de Penyafort.

DILLUNS XXVIIIJ. — En aquest die los SS. Consellers entenent que lo bras militar stave ajuntat en lo Capitol de la seu, enviaren a micer Miquel Çarrovira y al S.r Jaume de Aguilar per notificar los fos de son servey honrar las festes se ente-

Idem.

nian fer de la Canonitsatio de S.t Ramon e, dits S.r Jaume Aguilar y micer Çarrovira anaren y explicaren sa embaxada y explicada sen tornaren.

Segueixen los debats ab la Diputacio.

DIMECRES XXXJ. — En dit dia los SS. Consellers entenent que los SS. deputats havian feta nominatio de vint y quatre pera tractar les differentias que entra dita Ciutat y la deputatio eren, feren tambe nominatio de altres vint y quatre persones ço es de quiscun stament sis persones pera que juntament ab les anomenades per los SS. deputats vessen y tractassen los negocis, les quals son les seguents

CIUTADANS Y MILITARS

Pere Ferreres	Phederich Pol
Joachim Setanti	Francesch Cosma Fivaller
Julia de Navel	Pons de Peramola

ARTISTES

Joan Steve Mir Anthoni Balle	notaris de Barcelona
Jaume Magarola Hieronim Roig	apothecaris
Joan Pons Miquel Miro	Chirurgians

MERCADERS

Joan Pau Riffos	Miquel Onyos
Pere Joan Cellers	Miquel Bertran
Pau Ferrer	Jaume Marti

MENESTERALS

Barthomeu Pujades gerrer	Pau Ameller ortola
Magi Ferrer perayre	Joan Barrera ferrer
Pere Pau Riba argenter	Steve Alemany Blanquer.

FABRER

Dia de la purificatio de Ntra. Sra.

DIVENDRES IJ. — En aquest die los SS. Consellers anaren a la seu a hoir lo offici y sermo, y lo R.im S.r bisbe no digue de

pontifical per estar retirat en lo monastir de S.t Hieroni per la mort de un seu germa.

DIUMENGE IIIJ. — En dit dia se tingue Consell de Cent en la forma acostumada y en aquell se legi una carta que havian rebuda del Ill.im y R.im S.r archabisbe de Tarragona.

Consell de Cent.

DIMARS VJ. — En aquest die los SS. Consellers feren cridar Consell de Cent y ajuntat y congregat aquell, lo molt Ill.e y R.im S.r bisbe vingue en la casa de la Ciutat y quant fou a la porta los officials de casa lo reberen y al mig de la scala lo reberen molts Cavallers y Ciutadans del Consell, y quant fou al cap de munt de la scala los SS. Consellers ab les masses altes lo inqueren a rebre y lo S.r Conseller en cap se posa al seu costat a la ma squerra, y sen entraren en la instantia del Consell de Cent y asentats tots, ço es lo S.r bisbe a la ma dreta del S.r Conseller en cap, dit S.r bisbe dix com ell desijave molt que les differentias de la Ciutat y deputatio tinguessen fi y que entre ditas dos cases hagues molt bona pau y concordia, com era de raho quey fos, y que mirassen lo que bonament y com millor se poria fer que estiguessen en pau perque ell no desijave altra cosa, y que sa vinguda era aquexa E lo S.r Conseller en cap en nom de tot lo Consell digue a dit S.r bisbe que la Ciutat regraciave molt la merce que sa S. R. li feya en voler interposarse per medianer en ditas differenties y que lo consell determinarie en lo que millor convindria al benefici de la Ciutat y a tot servey de sa S. R., y en asso sen ana dit R.im S.r molt content, acompanyant lo tots fins alla hont lo havian rebut. — En dit dia se tingue Consell ordinari dit de trenta sis, aserca de las festes de sanct Ramon conforme en lo llibre dels Consells sta mes llargament contengut. — Dit dia los SS. Consellers feren ajuntar les vint y quatre persones per ells anomenades acerca de les differentias entre la deputatio y casa la Ciutat e, lo S.r Pere Ferreres primer en vot dona un paper en lo qual staven continuats alguns notaments segons ell deya eren conferents, abans de tractar ningun negoci e, volgue y protesta que de aquells caps en lo dit paper continuats per lo notari se llevas acte e, duptant dits SS. Consellers si de dits caps se podria llevar acte de protestatio y requesta, enviaren a sercar los advocats de la casa, y vingut micer Sarrovira sol per no trobar micer Dalmau, li digueren digues son vot si podia llevar acte del demunt dit, y dit micer Sarrovira digue que si, que be podia lo

Segueix lo negoci de las differencias ab la Diputacio.

Sobre las festes fahedores per la canonitzacio de St. Ramon de Penyafort.

stament militar y ciutadans requerir al notari llevas acte de la presentatio de dita scriptura.

Segueix lo negoci de les differencies entre la Ciutat y la Diputacio.

Dimecres VIJ. — En aquest die los SS. Consellers feren ajuntar les demunt dites vint y quatre persones pera que tractassen lo negoci de les differentias de la Ciutat ab lo general e, ajuntats que foren, lo S.r Pere Ferreres com a mes antich y primer en vot del stament militar y ciutadans, digue que hair que per lo mateix negoci staven ajuntats havia donat uns advertiments pera lo que pretenia lo stament militar y ciutadans y que staven y perseveraven en aquell e, axi sen anaren de dita instantia tots los militars y ciutadans restant alli los tres staments mercader, artiste, y menesteral E dits SS. Consellers inseguint lo Consell dels mag.chs advocats en asso ja aplicats, passaren avant en lo negoci y en lo que convenia acerca de ditas differentias, y axi feren nominatio y anomenaren en promovedor per part de la Ciutat mossen Miquel Onyos mercader y li digueren que al despres dinar a les tres hores anas a casa del R.im S.r bisbe per comensar apuntar y a tractar dit negoci.

Excessos comesos per studiants.

Dijous VIIJ. — En dit dia los SS. Consellers entenent lo gran dany que los estudians causaven en tirar taronyes a tots los qui passaven devant del studi general, e apres venien a les mans desembaynant los stochs que dits studians portaven amagats, determinaren anar en dit studi y quant foren a la Porta ferrissa passave lo S.im sagrament y acompanyaren aquell fins a la Iglesia de N.ra S.a del Pi, y apres anaren al studi y feren pendre tres studians yls feren posar en lo cep de dit studi, y feren regonexensa y trobaren algunes dagues y stochs, y feren portar dits tres studians a la preso del bisbe.

Dret de Cops; questio ab la Ballia general.

Dissapte X. — En aquest die los SS. Consellers tingueren avis com lo S.r Perot de Tamarit donzell balle de Cops, prenia blats de les piles dels blats que los SS. Consellers havian comprats de diverses persones, y assenyaladament (1) mayor y menor, enviaren a demanar a dit mossen Perot Tamerit al qual trobaren prenent de dits blats, assistint alli lo sots balle dels cops T. Margarit, lo procurador fiscal de la ballia general y lo porter e, dit S.r Tamerit no volgue tant promptament venir en casa la Ciutat fins a tant que hague pres del munt del blat de dits Fonts y de altres que en la vora de la mar descarregaven e, vingut

(1) Aqui apar mancarhi 'l nom dels germans Fonts que mes avall se citan.

alli los SS. Consellers li digueren quant mal feya son offici, que no devent lo dret dels Cops lo blat de la Ciutat lo hagues volgut pendre, y li digueren que ell procuras tornar dit blat E los SS. Consellers desijant tota quietut y que a la Ciutat nos fes ninguna manera de oppressio, digueren al S.r micer Jaume Dalmau fos servit de anar a parlar ab lo S.r balle general refferint li tot lo que sobre dita aprehentio de blats per lo S.r balle de Cops de sa propria autoritat havia feta.

DILLUNS XIJ. — En aquest die los SS. Consellers ajuntats ab promens al porxo de S.t Jaume, anaren a la seu hont hoiren lo offici que de pontifical digue lo R.im S.r bisbe, y acabat dit offici feren proffesso per dintra la seu que per lo gran vent que feya no isqueren per defora com es acostumat, y acabada la proffesso dit R.im S.r bisbe predica, y acabada la predica dits SS. Consellers juntament ab los promens sen anaren fins devant la scaleta del porxo de S.t Jaume y dequi quiscu ab son prom sen ana a dinar en sa casa com es de costum.

Festa de Sta. Eulalia.

Ventada.

DIMARS XIIJ. — En aquest die los SS. Consellers entenent que per part de la ballia general tornaren a fer apprehentio dels munts dels blats que la Ciutat havia comprats de diversos, no podent ni devent ho fer com la Ciutat stiga en posessio dels blats que compra dalla los rius (sens) pagar dret de Cops, y axi tornaren enviar a sercar al dit mossen Perot Tamarit los SS. Consellers y li digueren quant mal havia fet en tornar a portarsen lo blat no devent dret ningu, y que procuras que dit blat se tornas de hont lo havian tret e, dit mossen Tamarit dix a los SS. Consellers que ell faria tot lo que poria en que dit blat se tornas, y los SS. Consellers digueren quey donas obra ab effecte, altrament ells provehirian lo que se hauria de fer. — Dit dia fou convocat y congregat lo Consell ordinari dit de trenta sis, en presentia del qual foren extrets en credenser del cabessatje per lo bienni seguent Joan Pons chirurgia, y en receptor del dret del vi per lo bienni seguent Jaume Pi parayre, com mes llargament en lo llibre dels Consells sta mes llargament contengut.

Segueix lo negoci del dret de Cops ab la Ballia general.

Credenser del Cabassatje; extraccio. Receptor del dret del Vi; extraccio.

DIMECRES XIIIJ. — En aquest die fou convocat y congregat lo Consell de Cent Jurats e, lo S.r Conseller en cap proposa com mossen Parot de Tamerit balle de Cops, Pau Albanell sots balle de Cops encara que segons se diu ab assistentia de un official de la ballia general de potentia, an pres dels munts dels blats eren en la vora de la mar la quantitat quels ha apa-

Segueix lo negoci del dret de Cops.

regut, per lo pretes dret de Cop que serian mes de cent quarteres, los quals blats foren comprats dalla los rius hont per consuetut antiga acostumen de comprar y de aquells nos deu Cop e, asso per la comoditat dels qui aporten blats a vendre a la Ciutat, si se haura de pagar als mercaders lo blat que lo balle de Cops ha pres y quin orde se haura de donar en lo que ses fet de haver pres lo dit blat e, que per effecte an procurat dits SS. Consellers se aiuntassen nou advocats y los dos de la casa qui son onse, y hoits aquells votaran lo que convindra en benefici de la present ciutat e, los de consell ço es hu de cada part en nom de aquell digueren entrassen los dits advocats per informar E lo Consell hoits los mag.chs advocats ha feta deliberatio y conclusio que los venedors dels blats sian pagats de allo que per lo pretes dret de Cops es stat pres segons que desus sta spressat, y attes que los blats que per dit pretes dret son stat presos son propris de la ciutat, que perço y altrament sta nit matexa sian los dits blats cobrats y posats en son lloch en nom y com a cosa propria de la ciutat, ab la forma que a dits mag.chs Consellers aparra que sia en benefici y seguretat de la Ciutat, y attes que mossen Parot de Tamerit balle de Cops de justitia, no podia esser Conseller quant ho fou y balle de Cops en virtut de una deliberacio feta en Juny o, Juliol *1589* per ser stada de una devuytena de la deputatio, per raho de la qual contradigue a la ciutat y contrafeu als privilegis della y fou les hores privat de tots officis y beneficis de la Ciutat, y no mostra haver agrait la dissimulatio que lo Consell tingue les hores al temps de ses extraccions en admetrel en dits officis, pus en esta occasio ha tant prejudicada la ciutat Y attes tambe que lo dit Pau Albanell sotsballe y Joseph Tarrago coper major an fet lo mateix prejudici a la Ciutat ab la aprehentio que tots an entrevengut dels dits blats, que per ço y altrament los dits mossen Parot de Tamerit, Pau Albanell y Joseph Tarrego sian privats y fets inabils com aquest consell de present los priva hi inabilita de tots officis y beneficis de la ciutat per spay de deu anys proxims, y que per ser dit Pau Albanell de present portaler, perço ara encontinent per la privacio sua se trague un altro en son lloch *ad residuum tempus*, y tretas las bosses fou extret Rafel Vilar argenter. — E encontinent que lo dit Consell fou disgregat, que podian ser entre vuyt y nou hores de la nit los SS. Consellers inseguint la deliberatio per lo demunt dit Consell feta, anaren als pallols e,

tragueren de les caxes hont era lo blat del dret del cop que dit balle de cops havia pres, il posaren en altres caxes en nom de la Ciutat.

Studi general; redres.

DIJOUS XV. — En aquest die los SS. Consellers de mati anaren al palau del R.^{im} S.^{r} bisbe y quant foren alli lo dit S.^{r} bisbe los isque a rebre y sen entraren en una instantia, e lo Sr Conseller en cap dix (a) sa S.^{a} R.^{a} que venian per tractar negocis del studi general, et dit R.^{im} S.^{r} bisbe digue a dits Consellers que per lo bon redres del studi convindria que los pares de Bellem legissen la gramatica, y tambe tractaren del que lo dia abans ja de nit se era succehit en los pallols, de recobrar los blats violentment havian presos lo balle dels Cops sotsballe y officials de la ballia general, y com per part de sa S.^{a} R.^{ma} los era stada presentada una scriptura prejudicial a la Ciutat y que tenian per molt cert sa S.^{a} R. en la presentatio de aquella noy sabia e, dit R.^{im} S.^{r} bisbe dix a dits SS. Consellers y ab indignatio y colera que lo fet de traure los blats era stat ab molt gran prejudici de la mensa episcopal, y que per deffentio de aquella usaria de les forçes que poria ab intredits contra los SS. Consellers y altres persones que en dita aprensio y altrament havian entrevengut, y que fossen servits de posar en deposit los dits blats que havian presos y que de alli nos tocassen fins a tant fos vist la justitia de qui seria e, que poguessen comprar blats de aqui avant sens exigir lo dret dels Cops tocant a la mensa episcopal, y que fossen servits per tot lo dia de vuy de tornarli resposta E los dits SS. respongueren que ells ajuntarian Consell de Cent y del que lo Consell de cent determinaria li tornarian resposta. — Dit dia fou convocat y congregat lo Consell de cent Jurats y en aquell ses tractat de lo dels blats, y feta la deliberatio lo dit Consell ha feta embaxada al R.^{im} S.^{r} bisbe per la qual embaxada son anats micer Phelip Dimas Montaner y micer Pere Aymerich, los quals an dit a sa R. S.^{a} com lo Consell havia deliberat que en ninguna manera volian acceptar lo tracte per sa S.^{a} als SS. Consellers dematí offerta, ans be en tot y per tot se seguis lo vot dels advocats quels aconsellaven, y representant a sa S.^{a} R. lo quant aquesta ciutat desitja darli tot contento y les causes tant justes y forçoses que an mogut a dit Consell a pendre aquesta resolucio offerint a sa S.^{a} que si li stava be que aquest negoci se pose en tracte, que aquesta ciutat li tindra tota la correspondentia possible com a sa S.^{a} se deu, y

Segueixen los debats sobre lo dret de Cops.

aparaxent li dexar y posar aquest negoci en tracte dexaranho en ma de persones que los mag.[chs] SS. Consellers anomenaran, y mossen Joan Sala sindich de la present Ciutat qui tambe ere (a)nat ab dits SS. advocats per part de la Ciutat, presenta a sa S.[a] una appellacio en scrits que es del tenor seguent

ADMODUM ILL.[IS] ET R.[MB] DOMINE.

«Ad notitiam Francisci Gualbes de Corbera domicelli Stephani Monfar V. J. D. civis honorati Joannis Aroles V. J. D. Raphaelis Jorda mercatoris et Joannis Torres ferri fabri consiliariorum anno presenti Civitatis Barcinonæ et Joannis Sala sindici dicte civitatis, pervenerunt procedimenta aliqua facta per collectores et exequutores Juris mensurati granorum platei presentis Civitatis Barcinonæ in et cum quibus absque titulo aliquo et possessione seu quasi de facto intentarunt exhigere predictum jus ex frumentis emptis per dictos consiliarios pro dicta civitate extra flumina de Besos et de Lobregat, ex quibus huic usque nunquam solutum fuit solvi dictum jus, in qua posessione immemoriali libertatis et exempcionis non solvendi dictum jus existunt predicti Consiliarii, cumque illam conservarunt, reponentes in predictum statum aliqua grana indebite et de facto exacta et ocupata per aliquos ex dictis collectoribus, ideo per V. D. fuerunt predicti Consiliarii requisiti ad instantiam forsan sindici R.[di] Capituli Ecclesie Barcinonæ aut alterius persone Ecclesiastice vel secularis interesse pretendentis, quatenus predicta gesta per dictos consiliarios revocarent et omnia in pristinum statum reponerent conminando procedere contra dictos conciliarios tam dicto nomine quam nomine proprio in casu contraventionis censuris Ecclesiasticis, ad qua conminatione cum gravati existant et in futurum gravari timeant, dicti Consiliarii et sindicus dicte civitatis, tum quia dictorum procedimentorum cognitio ad V. D. non spectet, tum etiam quia tam per privilegia quam per Regias sententias non possunt gravari predictis censuris et seu predictis conminationibus unde cum non solum in viam Juris a gravamine illicito sed etiam ab inferendo licitum sit apellari, idcirco predicti Consiliarii et sindicus dicte civitatis pectunt et quatenus opus sic V. D. requirunt cum debita reverentia, quatenus a predictis conminationibus desistat tamquam nullis et gravatoriis predictis Conciliariis, et cum per alios ad

cauthelam si et quatenus opus sit et non alias nec alio modo sindicus dicte Civitatis et predicti Consiliarii tam nomine quo supra quam etiam nomine proprio de conminatione predicta et promulgatione comminata censurarum Ecclesiasticarum et a qualibet illarum et a quocunque alio gravamine forsan inferendo, nunc pro tunch de nullitate dicunt et absque nullitatis prejuditio provocant, reccurrunt et apellant ad S.m nostram Papam vel ad Ill.m et R.m dominum archiepiscopum Tarraconensem seu ad illum vel illos ad quem vel ad quos de jure et alias licitum sit apellare, petentes semel bis ac vicibus geminatis apostolicos Reverentiales ipsius concedi a quorum denegatione seu retardatione iterum provocant, reccurrunt et appellant et appostolicos petunt ut supra expresse, protestando quod ideo non intendunt prorogare jurisdictionem V. D. nec alterius cuiuscumque judicis, requirentes vos notarium, etc.

Die XV mensis februarii M.DC.J.

Per Joannem Sala notarium publicum Barcinonæ ut sindicum procuratorem et actorem Universitatis presentis Civitatis ut de dicto suo sindicato constat per generalem Consilium sibi firmatum instrumento recepto in scribania majori domus dicte civitatis die et anno in eo contentis, et ut procuratorem et actorem Ill.um et dominorum Francisci Gualbes de Corbaria, Stephani Monfar et Sors, Joannis Aroles, Raphaelis Jorda et Joannis Torres Consiliariorum presentis Civitatis prout constat penes notarium infrascriptum et scribam, die presenti et paulo ante dictis nominibus fuit presentata huiusmodi rescripta dicto admodum Ill.ri et R.mo barcinonensis episcopo personaliter reperto et existenti in aula sui episcopalis palatii, cujus quidem scripture presentatam, verbo respondendo dixit quod non currat sibi tempus donech copia eiusdem scripture sibi tradat, que quidem copia illico fuit sibi tradita cum impromptu haberetur, ac sit parata cum suo originali, et incontinenti noluit ipsam copiam accipere imo dixit quod dicta copia traderetur suis officialibus, et postea in eodem instanti per dictum sindicum dicta copia fuit dimissa in dicta instantia, presentibus testibus Anthonio Joanne Sunyer ferri fabro et Andrea Ortigo furnerio civibus Barcinonæ.»

DISSAPTE XVJ. — En aquest dia de part del R.im S.r bisbe

vingueren en casa la Ciutat lo R.nt S.r Paulo Pla y lo S.r micer Francesch Gamis y digueren als SS. Consellers com sa S.a R.ma .....

Escriva major; sposallas.

DIMECRES XXJ. — En aquest die los SS. Consellers covidats primer a la benedictio (1) de mossen Galceran Francesch Calopa notari de Barcelona scriva major del honorable Consell de la present casa de la Ciutat, anaren a la Iglesia de N.ra S.a del Pí ço es los SS. Consellers segon y ters acompanyats de molts officials de la present casa, y feren llevar los coxins que alli staven aparellats per agenollarse los nuvis y hoiren la missa de dita benedictio, la qual digue lo R.nt S.r Paulo Pla canonge de la seu de Barcelona e, nos dona pau als nuvis per esser alli los SS. Consellers.

Prenyat de la Reyna; professo de pregaries.

DISSAPTE XXIIIJ. — En aquest die los SS. Consellers anaren a la seu per acompanyar la professo ques feya per lo prenyat de la Reyna N.ra S.a, la qual ana a S.ta Maria de la mar y alli lo R.im S.r bisbe digue de pontifical, y despres sen torna fent la volta de la proffesso ques fa lo dia de Corpus ab la lluminaria de totes les Confraries, salvo que no aportaven les banderes, y tambe lo Ex.im S.r duch de Feria acompanya dita professo, y acabat lo offici tambe dit S.r bisbe predica de pontifical assegut en una cadira, tenint en la ma squerra la crosa y la mitra al cap.

Sposallas de la neta del Conceller quint.

DIUMENGE XXV. — En aquest dia los SS. Consellers convidats primer per lo S.r Conseller quint a la benedictio de sa neta, anaren al monastir de S.t Francesch y alli hoiren dita missa de benedictio y se serva la matexa forma ques serva a la benedictio del scriva major. — Dit dia los SS. Consellers covidats primer per part dels SS. deputats, anaren a la festa del torneix que en lo Born se feya, y lo miraren de les finestres que se acostumen posar quiscuna vegada que en dit Born se fa alguna festa.

Torneig en lo Born.

Ayguas; regonexement.

DILLUNS XXVJ. — En aquest dia los SS. Consellers apres dinar anaren a regonexer la canonada del aygua de font que va al hospital per la necessitat gran que alli ne tenian, y trobaren que la aturaven los monastirs de N.ra S.a dels Angels y de las Elisabets y en los hospitals dels Infans orfens y de la Misericordia, y dits S.r Consellers donaren remey pera que dita aygua anas a dit hospital general de S.ta Creu.

---

(1) Nuvial.

DIMARS XXVIJ. — En aquest die los SS. Consellers feren la anada de les fonts per regonexer aquelles, com es de costum quiscun any fer dita anada.

Visita a les fonts.

MARS

DIVENDRES IJ. — En aquest die los SS. Consellers tots sinch, inseguint lo antich y loable costum, apres dinar anaren al hospital general de S.ta Creu y oiren allí les vespres y sermo, y acabat visitaren dit hospital.

Visita al Hospital general.

DIUMENGE IIIJ. — En aquest die en la seu a mig offici, de part del R.im S.r bisbe se publica un Cartell contenint en suma que divendres primer vinent que sera la festa de S.t Pacia bisbe de aquesta ciutat, sia festa manada com si fora lo sanct Diumenge.

Cartell manant la festa de St. Pacia.

DIVENDRES (1) VIJ. — En aquest dia los SS. Consellers vingueren en casa la ciutat y hoiren missa y prengueren sendra, y acabada aquella sen son anats.

Primer dia de Queresme.

DIVENDRES VIIIJ. — En aquest dia lo molt Ill.e y R.im S.r bisbe en la seu ha dita missa de pontifical. — Dit dia los SS. Consellers apres dinar son anats al hospital general ha hoir vespres y sermo com es de costum.

Festa de St. Pacia.

DISSAPTE X. — En aquest dia los SS. Consellers a la tarda son anats hoir completes a la capella de S.ta Eulalia, que quiscun dissapte de quaresma se diuen, ditas completes dels anemorats com es de costum.

Completes dels *enamorats.*

DIMARS XIIJ. — En aquest die los SS. Consellers enviaren als mag.chs micer Miquel Çarrovira y a micer Jaume Dalmau advocats de la present casa als SS. deputats, dient los com havien arribades en la present playa y moll dos naus carregades de teles y merceries, y que per conservar aquella correspondentia que entre les dos cases se te, se servissen manar donar forma en la exactio dels drets que ditas teles deurian, ab tal manera que lo general cobras sos drets y la ciutat no perdes, y los SS. deputats respongueren que ells ho mirarian y tornarian resposta, y axi apres a la hora tarda vingueren en la present casa de la

Segueix la questio de competencia entre la Ciutat y la Diputacio sobre exaccio de drets.

(1) Ha d' esser *Dimecres.*

ciutat micer Hyllar y micer Alsina assessors del general, y de part dels SS. deputats digueren que desijaven guardar tota correspondentia, que los SS. Consellers manassen tornar dos bales de çaffra havian preses y aquelles possassen en lo general y ques veuria apres lo fahedor.

Constitucions noves; Carta del Rey sobre observansa.

Dimecres XIIIJ. — En aquest die se tingue Consell de Cent Jurats, y congregat aquell, vingue de part de sa Ex.ª lo secretari Duran y digue com sa Ex.ª los feya asaber com tenia una carta de sa mag.ᵗ pera los SS. Consellers y Consell y que fossen servits anar dits SS. Consellers a sercarla perque sa Ex.ª los volia parlar, y los SS. Consellers sens disgregarse lo Consell acompanyats dels officials de la present casa anaren en casa sa Ex.ª y sa Ex.ª los dona una carta de sa mag.ᵗ dient los com ell tenia una carta de sa mag.ᵗ per als SS. Consellers y Consell de Cent, y entenent que lo Consell de Cent stave ajuntat havia tinguda occasio de enviar los a dir per son secretari volguessen venir a rebre dita carta pera que aquella poguessen legir en lo Consell, la qual es del tenor seguent

«*A los amados y fieles nuestros los conseyeros conseyo de Ciento y hombres buenos de la nuestra Ciudad de Barcelona*

El Rey

Amados y fieles nuestros: proçupuesto que en las Cortes que celebre en essa Ciudad, hize en beneficio desse principado y condados todo lo que huvo lugar, y los concedi las Constitutiones y Capitulos de Corte que en ellas se acordaron, y que sobre la replica que los deputados hizieron acerca de algunas discrepantias que pretendieron que havia en algunas cosas, mande que fuessen hoidos por medio de don Christoval Gallart que con madura desliberation se viesse lo que en aquello se pudiesse hazer, y deseando darles satisfacion como la merecen tan buenos y fieles vassallos, resolvi de embiarles las dichas Constitutiones reparadas en la forma que haureys entendido, con desenganyo que no se innovasse otra palabra alguna y orden para que las imprimiessen, y que todo el principado y condados gosasen del beneficio de las dichas leyes, y teniendo por cierto que con sto las abrassarian y agradesserian lo que havia echo, y entendiendo muy fuera de lo que sperava que de nuevo tratan de embiar embaxada para replicar otra vez sobre lo que stan desenganya-

dos, y porque sto sabe mucho a desacato, y si lo quisiessen poner por obra me obligarian hazer sobrello alguna demonstration exemplar para que deprendan como han de obedeser a mandamientos tan justos, y sabiendo Io el amor grande con que essa Ciudad mira las cosas de mi servitio y que tocan a mi auctoridad y preheminentia Real, y que por su parte no dara lugar que se haga cosa en contrario como Io tampoco lo he de consentir, me ha paresido advertiros dello y de como les mando que no embien la dicha embaxada, tan voluntaria y fuera de proposito, y sobre que por ningun caso ha de haver mudansa para que essa Ciudad lo tenga entendido, y en consequentia desto haga lo que se offreciere de mi servitio lo que acostumbra (y) Io confio, y deveys al amor que hos tengo, y todo lo demas que de mi parte hos representara el duque de Feria mi lugartiniente y capitan general, a quien dereys entera fe y credito, que dello quedare muy servido y me quedara la memoria ques razon para hazeros merced en todo lo que huviere lugar Data en Valladolid a 4 de março M.DC.I.

YO EL REY

V.t Covaruvies vicecancellarius
V.t Comes generalis thesaurarius
V.t Don Monserratus Guardiola R.s
V.t Nunnes R.s
V.t Baptista R.s
V.t Don Joannes Sabater R.s

Gassol protonotarius.»

E legida dita carta de sa Mag.t per dos vegades perque aquest consell mes enterat del tenor de aquella, fes desliberatio y conclusio que los SS. Consellers anasen ab embaxada als SS. diputats, representant los lo que sa mag.t scrivia en sa carta mostrantlos y notificant los aquella, significant los tambe lo que lo S.r duch de Feria de part de sa mag.t ha explicat a dits mag.chs Conselles dient los dita embaxada, que esta ciutat rebra molt gran contento que dits SS. deputats los fassen asaber lo que aserca de la embaxada scriu li volen fer, perque entes lo que sia, aquest savi Consell puga deliberar lo que deu respondrer axi a sa mag.t com a sa Ex.a, y lo demes que aparexera fahedor en raho de dit negoci. — Y tornat a proposar lo dit fet de les differenties que son entre la ciutat y lo general, segons desus llargament esta continuat, lo Consell ha fet desliberatio y con- Continua la questio entre la Ciutat y la Diputacio.

clusio ques fassa embaxada en scrits als S.ors deputats de part de aquest consell, ordenada per los SS. conselles a consell dels mag.chs advocats que a dits SS. conselles aparexera cridarhi, y la resposta que los SS. deputats donaran a dita embaxada los SS. Conselles la representen anaquest Consell perque sobre asso puga deliberar segons trobaran convinga en benefici de la ciutat.

Festa de Sta. Madrona.

DIJOUS XV. — En aquest die los SS. Consellers anaren a la seu y seguiren la professo que ana a S.ta Madrona hont se digue offici a cant dorga, y acabat dit offici sen torna a la seu com es acostumat quiscun any en semblant dia ferse dita professo.

Constitucions noves; segueix dita questio.

DIVENDRES XVJ. — En aquest die inseguint los SS. Consellers la deliberatio del Consell de cent celebrat a XIIIJ del corrent ab lo qual fonch desliberat se fes embaxada als SS. deputats per notificarlos lo que lo Ex.im S.r duch de Feria los havia dit de paraula y la carta que sa mag.t havia enviada als Consellers y Consell de Cent, y axi los SS. Consellers enviaren a demanar los SS. March Anthoni Llentes donsell y micer Hieronim Ollers ciutada honrat pera que fossen servits de anar als SS. deputats de part dels SS. Consellers y consell de Cent, los quals anaren encontinent en casa de la deputatio acompanyats de Francesch Galceran Calopa notari de Barcelona y scriva major y de Joan Steve Mir notari y scriva racional y entraren en lo consistori dit del Ivern, hont trobaren los SS. deputats tots sis, hils digueren com stant ajuntat lo consell de Cent dit dia envia lo S.r duch de Feria a sercar dits SS. Consellers per lo secretari Duran qui entra en dit Consell, hils digue com sa Ex.a tenia una carta de sa mag.t perals SS. Consellers y Consell de Cent, quell restaria servit que dits SS. Consellers la anassen a sercar sens separarse lo dit consell, perque tambe tenia altres coses que dir los de part de sa mag.t, y dits SS. Consellers anaren y reberen dita carta y aserca della los digue algunes coses de part de sa mag.t les quals representaren en dit Consell, y fou dita carta legida una y altra vegada en dit consell, vent que en dita carta los assenyalava y los feya entendra com sas SS. havian tractat entre sí de fer embaxada a sa mag.t sobre lo dexar de acceptar o, acceptar les Constitutions fetes en les ultimes Corts, de la qual mostrava sa mag.t ne restaria deservit Que perço fos feta embaxada a sas SS. de part de dits SS. Consellers y Consell de Cent per entendre per quines causes entre

si havian tractat de fer dita embaxada a sa mag.t , assenyalada ab dita sa Real carta, donant los copia de aquella com de fet los fonch donada per lo dit scriva major del Consell, comprovada ab lo original que per dit effecte se aportava, a la qual embaxada dits SS. deputats respongueren o, per ells lo deputat ecclesiastich com a president en dit consistori, que sas SS. no havian resolt de present fer embaxada alguna a sa mag.t , e, aparaxent a dits SS. embaxadors que dita resposta no era condecent a la intentio dels SS. Consellers y Consell de Cent, los replicaren que be sabian dits SS. Consellers y Concell de cent que sas SS. no havian feta resolutio encara de embaxada alguna, empero que sabien queu anaven tractant, per que sa mag.t los ho havia fet entendre ab dita sa real carta, que axí los suplicaven fossen servits de ferlos entendre per quines causes entre sí tractaven de fer dita embaxada e, encontinent lo deputat militar feu de resposta agrehintlos molt la merce y cortesia que dits SS. Consellers y Consell de cent usaven de aquella casa, y que dita embaxada se era tractada entre ells per occasio de la acceptatio de les Constitutions que novament sa mag.t per medi del S.r duch de Feria sels havia enviades, sens la correctio, la abilitatio dels errors y descriptions quey havia que havian enviat a sa mag.t , que entre sí estaven discordes, y divisos perso que tres de aquell consistori eren de parer que se acceptassen ab alguna protestatio ab algunes causes y rahons que alli allegaren, entre altres per veure lo gran dany done a daquest principat y comptats lo no esser acceptades ditas Constitutions y esser posades en us y pratiga e, los altres tres eran de parer que en ninguna manera se havian de acceptar per no esser vingudes abilitades conforme aquell consistori tenia suplicat a sa mag.t per don Xpofol Gallart llur propri embaxador, y per altres respectes que ab diverses desliberations de llur consistori y dietaris de aquella casa asserien constar, les quals offerien mostrar als SS. Consellers y Consell sempre que veure les volguessen, y axi be mateix apres que dit deputat militar hague parlat, parlaren los demes deputats y hoidors cada hu per sí, dient les causes que (a) cada hu dells movien esser uns de una opinio y altres de altra, y axi dits SS. embaxadors sen anaren ab dita resposta y aquella refferiren als SS. Consellers. — Dit dia se tingue y fou ajuntat Consell dit de trenta sis aserca del tall de les Carns y altres negocis, com en lo llibre dels Consells se pot veure mes Carns.

Completes en lo Hospital gral.
Segueix la questio de competencia entre la Ciutat y la Diputacio.

llargament. — Dit dia apres dinar los SS. Consellers son anats al hospital general a hoir completes y sermo com es de costum.

Dissapte XVIJ. — En aquest die los SS. Consellers per posar en exequutio lo que per lo savi Consell de Cent era stat deliberat es asaber, que fos feta embaxada als SS. deputats per part de dits SS. Consellers y Consell, dexant a dits SS. deputats la dita embaxada es scrits, foren tramesos a sercar los mag.chs micer Francesch Gamis donsell y micer Hieronim Ollers ciutada, als quals referiren la desliberatio de dit Consell de Cent y donaren orde que anassen explicar dita embaxada als SS. deputats, y essent anats dits micer Gamis y micer Ollers a la casa de la deputatio y entrats dins lo Consistori dit del Ivern, hont eren tots los SS. deputats y hoidors acceptat lo deputat ecclesiastich, lo dit micer Gamis qui parla primer explica dita embaxada refferintse a la fi de son rahonament a la scriptura que se dexa en ma y poder de mossen Pere Pau Vidal scriva major de dita casa, la qual es del tenor seguent

Embaxada que la Ciutat fa als SS. Deputats

«La Ciutat de Barcelona ha procurat en totes les occasions que se son offertes, amostrar la gana y voluntat que te de que entre les dos cases del general y de la ciutat hi hage unio y conformitat, y particularment en lo que ha tingut respecte a la exactio y cobransa dels drets; perço en lo any *1583* per levar camins a debats y questions aderi a la concordia y consert que aserca de la regonexensa fahedora de les mercaderies que deuen y pagan dret a la Ciutat y general se feu, encara que fos en alguna manera prejudicial a la Ciutat, de la qual tenen V.s SS. notitia per star scrita dita concordia y star scrit dit concert en los libres de la casa de la deputatio, lo qual si be no fonch fermat per los SS. deputats qui les hores heren, empero conforme lo contengut y apuntat en aquell se posa en exequutio y observansa desdel dit any *1583* fins molts pochs mesos ha, que no se dona lloch a que las cauquillas de la ciutat stigan a la casa del general y assistescan a la regonexensa de les mercaderias com feyan, per raho de la qual novedat los SS. Consellers enviaren a V.s SS. diverses vegades a exposar y representar los lo dany que sols dita ciutat rebia, pero lo que al mateix general resultava, advertint quant convenia que dites cauquilles de la

ciutat tornassen a fer dita personal assistentia en lo general, y ultimadament en la venguda de aquesta nau ques en lo moll Y com may V.s SS. se sian determinats, y la present ciutat reba grans danys y los drets vagen en gran diminutio, per conservatio dels quals com degan mirar los SS. Consellers, proposaran en lo Consell celebrat a XIIIJ del corrent lo que fins a la present jornada havia passat en les diligentias que ab V. SS. havian fetes, perque lo dit Consell determinas lo que fos mes convenient per lo benefici universal y conservatio de la pau y unio entre las dos cases deguda E per lo dit Consell es stat deliberat que de part dels SS. Consellers y de dit Consell fos feta embaxada a V. SS. tornant los a representar y advertir lo dany que la Ciutat rep en no star en lo general les cauquilles de la present Ciutat com fonch apuntat y concordat lo any *1583*, en fins ara staven pera que la dita Ciutat no hage de donar nova forma en la regonexensa y exactio fahedora dels drets que ha imposats e, imposara, com en effecte no venint V. SS. a la concordia sera forçat de donar y provehir de congruo remey com abans del dit any *1583* se feya y te facultat de fer ho, y que la present embaxada fos donada en scrits a V. SS.»

E encontinent lliurada dita scriptura al scriva major del general, lo dit micer Ollers digue a dits SS. deputats que los SS. Consellers havian de tenir Consell de Cent per alguns negocis y que rebrian contento que sas SS. los tornassen resposta y prenguessen resolutio en lo fet de dita embaxada E per lo S.r don Joan de Vilanova deputat militar, es stat respost que en totes les occasions que seren offertes havian procurat los SS. deputats correspondre a la voluntat que tenian a la Ciutat, y que lo mateix farien en lo fet de dita embaxada, y que procurarian fos ab tota la prestesa possible per que la Ciutat no rebes lo dany que sera refferit li sdevenia de no star consertat lo assiento de les cauquilles. — Dit dia los SS. Consellers son anats a la seu y an hoides a la Capella de S.ta Eulalia les completes ditas dels anemorats, conforme es de costum.

Completes dels *enamorats.*

DILLUNS XVIIIJ. — En aquest die los SS. Consellers anaren a la Iglesia del monastir de S.t Joseph dels frares carmelitas descalsos, y an hoit lo offici y sermo.

Festa de St. Joseph.

DIMARS XX. — En aquest die se tingue Consell ordinari dit de trenta sis, en lo qual y per dit Consell fou elegit en cre-

Credencer del scorxador, nominacio.

Regidor del scorxador del molto, nominacio.

denser del scorxador de les carns grosses, Magí Aroles mercader e, per regidor del scorxador del molto fou elegit Nicholau Fortich tambe mercader.

Continuan los debats entre la Ciutat y la Diputacio.

DIMECRES XXJ. — En aquest die fonc convocat y congregat lo Consell de Cent Jurats en lo que se son fetes les deliberations y conclusions conforme en lo libre dels Consells sta mes largament contengut, en lo qual Consell entraren mossen Joan Pau Ciurana y mossen Joan Palau cavallers, los quals an significat a dit consell com ells havian conferit ab dits SS. deputats y speraven tot bon effecte y succes en dit negoci, y tambe en dit consell se legi la resposta de la embaxada que a dits SS. deputats se feu en scrits, la qual tambe an dada en scrits y es del tenor seguent

«Los SS. deputats han sempre mirat tant lo benefici unio y concordia desta casa de la Ciutat y aquella de la deputatio, ques stada molt deguda qualsevol diligencia per sta occasio hage tingut y tinga la Ciutat en correspondencia del cuydado an mostrat los SS. deputats, y axi tenen per cert fou eix advertiment causa que no passas avant le concordia se allega (si cars sen tracta alguna, la qual nos trobe ni saben) per ser lo ques diu star contengut en ella molt danyos tant als drets del general y exactio de aquells, com tambe prejudicial a esta ciutat, conforme V.s mag.cies diuen, per hont no havent hi concordia alguna (com es cert) pus encara ques fos intemptada, no haventhi consentit los SS. deputats no pogue tenir effecte ni esser posada en exequutio, y axi vehent los SS. deputats y considerant que per v. m. los es stat demanat pera satisfer al desig tenen los SS. deputats entre stas dos casas hi hage tota conformitat y correspondentia, haventse interposat lo S.r bisbe de Barcelona en les alterations dels negocis corrents, no volent los SS. deputats usar del rigor de sos privilegis, per lo que fora apartarse de una unio tant antiga com lo desta Casa de la ciutat y la de la deputatio, anomenaren per sa part persona idonea per ques conferis ab lo S.r bisbe y tractassen sta evinensa juntament ab la anomenada per esta Ciutat, lo qual tracte no ha tingut effecte per no haver sta Ciutat fet per sa part lo que tenia obligatio de fer, y axi nos pert per culpa dels SS. deputats, pero com sempre sia stat son animo fer lo possible en que sta Ciutat tinga obligatio de conexer quant de veres procuraren continuar a sta Casa

de la ciutat y conservar la antiga amistat de les dos, stan molt promptes en fer tot allo que pugan per sta Ciutat com de son offici los sera permes, hins han ordenat donassen en scrits a sta embaxada a V. mag.[cies]»

Legida dita scriptura y oits dits Ciurana y Palau, lo Consell a feta deliberatio que aquest fet ab tots sos incidents y dependents sia comes segons que aquest Consell ho comet a dits SS. Consellers pera que ho tracten ab dits SS. deputats de manera que las cauquilles de la Ciutat tornen en la Casa del general com abans staven, procurant resolre aquest consert dins sis dies proxims, los quals passats si los deputats no aderian en asso, los dits SS. Consellers tornen ajuntar aquest Consell y fasen relatio pera quey puga desliberar segons convindra en benefici de la Ciutat.

Continuan los debats sobre la admisio de les noves Constitucions.

DIJOUS XXIJ. — Dit dia los S.[rs] consellers inseguint la desliberatio del Consell de Cent celebrat lo dia de ahir, digueren al S.[r] March Llentas y al S.[r] micer Hierony Olles fossen servits de anar als SS. deputats per explicar los la embaxada que lo dit consell de Cent havia resolt y desliberat, los quals en effecte anaren als dits SS. deputats los quals trobaren en la casa de la deputatio absent lo deputat Ecclesiastich, e los digueren que desijant los SS. conselles y consell de Cent respondrer a la carta ultimadament tenian rebuda de sa Mag.[t] y zelants lo be de tot aquest Principat, havent entes la resposta que ses SS. los havien donada a la ultima embaxada que sels era stada feta a setse del corrent mes, y entenent que entre sí staven discordes y encontrats de opinions diverses sobre lo admetre o, dexar de admetre lo volum de les constitutions de Cathalunya que per sa Mag.[t] los es stat enviat, perço que tres dels dits señors deputats staven ab opinio ques devian admetre ditas constitutions no obstant no fossen remediats los errors que dits deputats pretenien, ab alguna protestatio de poder tornar altra volta a replicar a sa mag.[t] per llur embaxador que de present tenen a la Cort de sa mag.[t] sobre lo adop y remey de dits errors, y altros tres de dits S.[rs] de diputats staven de contrari y different parer, que en ninguna manera se devian acceptar per algunes causes y rahons que allegaven, que perço dits Srs Conselles y Consell de Cent los supplicaven per millor acertar a la resposta fahedora a la dita carta de sa mag.[t] fossen

ses SS. servits de enterarlos e fer los entendre llurs oppinions y differenties, y quines eren les causes y rahons que a uns conmovía acceptar dites constitutions ab dita protestatio y quina es dita protestatio, y altres que no supplicant los fosen servits de ferlos ho entendre per llur ambaxador o, sindich ho altra persona que a ses SS. ben vist los seria, y sils aparexia tambe enviarlos les scriptures fahents sobre aquest negoci, a la qual embaxada respongueren dits señors deputats que agrahien molt la merse y cortesia que per part de la Ciutat sels feya, y que confiaven que ab tan bon medi pendrian alguna bona resolutio al servey de Deu de sa mag.t y de tot aquest Principat, y tambe confiaven que entre si se consertarian de respondre als S.rs Conselles per lur ambaxador y quant no, que cada hu de ditas parts mostraria los papers y parers que sobre de asso se son tinguts, y les causes y rahons que a quiscu dells los movia.

«*Apuntaments per part de la Ciutat fets a occasio de les pretentions suscitades entre los diputats y la present Ciutat.*

La Ciutat de Barcelona te dret y actio e jurisdictio a ella concedida per diversos privilegis reals approvats per diverses ordinations y Capitols de Cort, de poder posar drets e impositions sobre qualsevol robes, mercaderies, vituailles o altres qualsevol coses y exhigir aquelles y punir los defraudants sens empaig ni contradictio de algunes persones, en virtut dels quals privilegis dita Ciutat de temps que no es memoria de homens en contrari sempre que li ha convingut ha imposats dret he impositions sobre qualsevol coses y ha exhigit aquelles, y vuy exhigeix publicament, confiscant les mercaderies y robes entrades en la present ciutat sens denuntiar aquelles y pagar lo dret de dites impositions.

Primo en virtut del privilegi del Rey en Pere donat en Carinyena a 20 de agost *1357* registrat en lo segon llibre vermell, cartes *263*.

2.° Per lo privilegi del mateix Rey en Pere donat en Barcelona a 17 de maig *1359*, en lo llibre primer vermell, cartes *192*. — Los quals privilegis de poder posar impositions y exequtar aquelles, foren concedits *in specie* a la Ciutat de Barcelona.

3.° per lo privilegi del mateix Rey en Pere donat en la

vila de Monso a 18 de Janer *1363*, en lo segon llibre vert en cartes 16.

4.° per lo Capitol de Cort del Rey don Joan segon fet en les corts celebrades en la vila de Monso lo any *1470*, Cap. 29, que es en lo volum de les Constitutions Cap. 11 en lo titol «*De vegtigals*».

5.° per lo privilegi del Rey don Ferrando segon, donat en la vila de Monso a 17 de Juliol *1510* y registrat en lo llibre tercer vert, cartes 42, en lo qual confirme *in perpetuum* lo sobredit privilegi per lo Rey en Pere ters consedit a totes les universitats del present Principat y asenyaladament a la Ciutat y clavari de Barcelona acerca de la potestat de la exactio dels drets e impositions.

6.° per lo privilegi del mateix Rey don Ferrando segon donat en la vila de Monso en lo any *1510*, insertat en lo volum de les Constitutions comensant «*Com los Reys de Arago*».

7.° per lo Capitol de Cort 37 de les Corts celebrades en la vila de Monso lo any 1547, comensant «*Item suppliquen los tres staments*» en lo qual se confirmen tots los privilegis de impositions consedits a las Universitats de Cathalunya.

8.° per la consuetut immemorial que ha tingut sempre y vuy te la Ciutat de Barcelona de posar drets, impositions sobre totes y qualsevol mercaderies, robes, vitualles y altres qualsevol coses, y exhigir y cobrar aquelles per los officials y ministres de dita Ciutat, y exequtar les penes y confiscar les dites mercaderies, robes e vitualles que entren o, hixen de la present Ciutat que son caygudes en frau per no haver pagats los drets de dites impositions, la qual axi per ser prescrita com encara per ser immemorial te forsa de titol y privilegi.

9.° per los exemplars ques troben en los dietaris de la casa de la ciutat en los matexos termens e *in specie* entre los diputats y la ciutat, assenyaladament en lo any *1583* suscitat per occasio de unes calsetes de stam, las quals per no esser stades denunciades ni pagat lo dret de la ciutat foren apreses per los collectors dels drets de la Ciutat, y pretenent los diputats pendrer y cobrar de dits collectors les dites calsetes de estam y hague la matexa contentio que vuy es entre diputats y la ciutat, y una part y altra dexaren ses pretentions en poder del Ex.m Comte de Miranda loctinent general que les hores era, en poder del qual vingueren las ditas calsetas, y apres dit lloctinent

general las tramete als conselles perque de aquelles lo clavari ne fes judici com en effecte fonc fet. — Y per lo exemplar del any *1588* acerca de la erectio del dret de la Ciutat per occasio del qual los diputats enviaren unes lletres als conselles que revocassen cassassen y anullassen les ordinations sobre la erectio y exactio de dit dret eren stades publicades, a les quals fonch per dits Conselles respost ab semblants lletres amonestant y requirint a dits diputats que dins tres dies revocassen y cassassen dites lletres y fessen fe de la revocatio de aquelles, o que altrament passat dit termini per si o per son sindich comparaguessen davant dits Conselles.

10. Que tenint potestat la Cort general de poder imposar qualsevol drets e impositions y aquelles exhigir per los officials a qui toca y executar les penes y confiscar les mercaderies en virtut de Capitols de Cort, y tenint lo mateix poder la ciutat per Privilegis, Constitutions, Capitols de Cort y per us y consuetut prescrita e immemorial, en la aprehentio de les robes y mercaderies que son caygudes en frau, te lloch la preventio del qui primer apren y aquell ha primer de declarar si dites robes o, mercaderies son caygudes en frau y confiscar aquelles y executar las penas, y no pot esser impedit ni perturbat per lo altre qui no ha previngut la aprehentio de dites robes y mercaderies, y esta regla es general sempre que dos persones o, dos universitats tenen igual jurisdictio perque entre ellas te sempre loch la preventio, lo que hademes que es cert y despedit en via de dret comu, sta expressament disposat en cas consemblant en lo Capitol de Cort tercer de les Corts del any *1547*, comensant «Item com per Capitols y actes de Cort.» E per conseguent havent primer apres lo clavari las dos bales de çafra, per no esser estades denuntiades ni haver pagat lo dret de la Ciutat, a dit clavari toca sol privative conexer y declarar si dites bales son caygudes en frau y si se han de confiscar en benefici de la Ciutat y no pot esser dit clavari impedit per los diputats o sos officials y ministres.

A les quals coses no obsta la constitutio del serenissim Princep don Fhelip en la segona Cort de Monso del any *1553*, Cap. 29, comensant «Per quant nous vectigals» en lo titol de vectigals, en lo qual se disposa que nous vectigals no poguessen esser posats. — Ni obsta lo Capitol de Cort ques diu ser en lo llibre del anima, en lo qual se preten que sta disposat que sobre

les coses que lo general reb dret de bolla nos poden imposar altres drets o, impositions perço que los sobre dits privilegis son primers que no la dita Constitutio ni que lo dit pretes Capitol de Cort del llibre del anima, hoc y encara son primers y abans quey hagues diputats en Cathalunya, en virtut dels quals privilegis dita Ciutat y totes les altres universitats estaven ja en possessio de imposar y exhigir impositions y drets, a les quals no pugue esser fet prejudici per lo dit Capitol de Cort del llibre de la anima ni per la dita Constitutio del princep don Phelip, y axi dits privilegis son estats confirmats per lo Rey don Joan y don Ferrando ab les Constitutions sobre dites. y per consequent nos poden dir esser nous vectigals puix son tan antichs y confirmats per diverses Constitutions generals de Cathalunya de sobre expressades.

Gamis. Pomet.
Canser. Pi.
Fontanet. Jover.
Aguilo.»

DIVENDRES XXIIJ. — En aquest die los SS. Consellers apres dinar anaren a hoir completes y sermo en lo hospital general de sancta Creu com es acostumat. Completes en lo Hospital gral.

DISSAPTE XXIIIJ. — En aquest die los SS. Consellers a la tarda anaren a la seu y a la capella de S.ta Eulalia hoiren les completes ditas dels anemorats com es acostumat. Completes dels *enamorats.*

ABRIL

DILLUNS IJ. — En aquest die se junta lo S.r bisbe ab los SS. Canonges en lo Capitol de dita seu, per tractar lo negoci de les Constitutions, y perque lo S.r bisbe volia que aquest negoci no se votas per scrutini com es acostumat sino ques votas publich, lo Canonge Cornet li presenta algunes requestes. Segueix lo negoci de les Constitucions noves.

DIMARS IIJ. — En aquest dia se ajunta lo stament militar al Capitol de la seu, presedint don Bernat de Boxadors comte de Savella. Fou desliberat que de part de dit stament se fes embaxada a sa mag.t acerca del negoci de les Constitutions y Idem.

que de ninguna manera se acceptassen com estan ans be se fes electio de deu persones que secretament entre ells anomenassen embaxador sens que ningu ho sabes, pagant los gastos de ma y de bossa los que alli se trobaven, y per dites deu persones fou feta electio de don Gispert de Guimera.

Visita al Hospital general.

DIVENDRES VJ. — En aquest die los SS. Consellers apres dinar, anaren a hoir completes y sermo al hospital general de S.ta Creu, y hoit aquell visitaren dit hospital com es acostumat.

Completes dels *enamorats*.

DISSAPTE VIJ. — En aquest die a la tarda los SS. Consellers anaren a la seu y baix a la capella de S.ta Eulalia hoiren les completas ques diuen dels anemorats, com es de costum quiscun dissapte de quaresme dirse ditas completas y dits SS. Consellers anarhi.

Segueixen los debats sobre la admisio de les noves Constitucions.

DILLUNS VIIIJ. — En aquest die lo Ex.im S.r duch de Feria Lloctinent y Capita general, envia a demanar als SS. deputats de Cathalunya per lo algutsir Encontra, que encontinent anassen a parlarli per que los stave sperant, a be que eran les dotse hores no dinaria que no fossen anats a parlarli, y axi hi anaren e, lo dit Ex.im S.r duch los dona una lletra de sa mag.t yls digue que stave molt sentit de que no volguessen acceptar les Constitutions, y axi los scrivía aquella carta que acceptassen ditas Constitutions del modo venian sens replica ninguna, que altrament ell ja tenia orde del que havia de fer, y dient li los SS. diputats que mirarien dita carta y tractarían del contengut en ella, dix quels aguardaria fins lo endema.

Idem.

DIMARS X. — En aquest die lo stament militar se ajunta y feu embaxada al Virrey, la qual li suplica Don Aleyx Albert, caveller, de la boca de sa mag.t, y li dix que lo comte de Savella don Bernat de Boxadors havia refferit al stament militar que sa Ex.a li havia dit: — «S.r Conde, no le ha honrado su mag.t para que v. m. le persiguiese» — y quel havia dexat sens aguardar resposta, y que lo stament seu era molt sentit per que los cavallers catalans no acostumen perseguir sino servir a sos Reys y S.ors com en tota occasio se eren mostrats en les conquistes passades y sa Ex.a no podia ser testimoni quant fahelment y ab prestesa havian acudit en servey del Rey N.re S.r en la occasio de Alfonso Scorso sobre Perpinya, y axi lo supplica de part de dit stament militar miras mes per la honra de tots, que les congregations que ells feyen eran en servey de Deu y de sa mag.t y en benefici de la terra; y sa Ex.a respon-

gue que ell no havia dit a dit comte perque ho digues al stament militar, sino per via de amistat, y que ell era bon testimoni del que havia servit a sa mag.t en la occasio de Alfonso Scorso, y que creya que no podían tractar altres coses vassalls tant fels sino que fosen servey de Deu y de sa mag.t y en benefici de la terra y axi los pregava fessen com ell confiave. En aquestos dies se son ajuntades les tres sales en fer *laudamentum Curie* als diputats y oidors per no voler acceptar les Constitutions, y lo advocat fiscal micer Anthoni Oliba no volgue firmar la supplicatio, y dient li lo Virrey per quina causa no la volia firmar, ell digue que lo usatge *Juditium in curia* no tenia lloch en aquest cars, que no era sino en lo cars de la Constitutio 30 del any 1299 ques en lo títol de interpretatio de Usatges y constitutions, y sa Ex.a digue que ell tenia parer en scrits de algun doctor ques podia fer, y micer Oliba respongue qui era, y don Joseph de Mur digue que ell lo havia donat, y dit micer Oliba digue: v. m.? y ab lo sonet senyala mes del que deya, y en fi no volgue firmar y axi nos feu lo *laudamentum Curie.*

DISSAPTE XIIIJ. — En aquest die los SS. Consellers tots sinch y lo stament dels mercaders del Consell de Cent convocats y congregats en la sala del Consell ordinari, procehiren a fer la matricula de mercaders ab la forma acostumada. E vists los vots de tots, no fonch trobat algu dels anomenats tenir les veus requisites per al effecte de haver de esser matriculat y scrit en la dita matricula de mercaders. Matricula de mercaders.

DILLUNS XVJ. — Dit dia fonch convocat y congregat lo consell ordinari dit de trenta sis en la sala de dit Consell, é per los mag.chs Consellers foren fetes algunes propositions sobre la administratio de les carns, y sobre aquelles foren fetes les deliberations y conclusions segons en lo libre dels Consells stan llargament contengudes. Consell de XXXVJ.

DIMECRES XXV. — En aquest die se tingue Consell ordinari dit de trenta sis, en lo qual foren fetes les propositions y deliberations conforme en lo llibre dels Consells llargament apar. — Dit dia demati se feu professo de les letanies majors que fins avuy no sera feta, y aquella se feu ab lorde seguent ço es, que acudiren al mati en la seu tots los rectors y clero de les parrochies de la present Ciutat y ab los canonges y clero de la seu tots junts, ab son orde isqueren de la seu per lo portal major, passaren per la plassa Nova per davant casa del marques de Idem. Professo de les lletanies.

Aythona, exint per la Porta Ferrissa al carrer del Carme, entraren per lo spital general de S.ta Creu hont no feren statio nis detingueren, exint al carrer del Hospital passant per la Bocaria y al Carrer del Cal, davant S.t Jaume, per la Deputatio y Palau episcopal, y entra dita professo per lo dit portal major de la seu y de dita seu apres quiscu sen ana. — En dit dia fonch convocat y congregat lo Consell de Cent Jurats en lo qual foren fetes les prepositions y desliberations conforme en lo libre dels Consells mes llargament se pot veure, y en sa presentia foren extrets los consols de llotja que son Gaspar Montaner y Carles Frexes mercader e, de la bosa de la ballia general fou extreta terna de mestre portola que son, Jaume Alos Colom, Francesch Palau y Joan Gualbes Bonaventura: e tambe fou extret per receptor del Cabesatje Bernat Llobet mercader e, fetas ditas extractions los SS. Consellers anaren a casa de sa Ex.a y essent alli sa Ex.a los dona una carta de sa mag.t y los explica la crehensa que ab altra sua li havia comesa, tornats, dita carta fou legida en Consell e, apres fou extret en Jutge de apells Pere Antich menor y en consol del pont Honofre Palau, y per albaraner de la duana, de la bossa de credensers y romaners fou extret Garau Salsones mariner.

Consols de Llotja; extraccio.

Mestre Portola; extraccio.

Receptor del Cabessatje; extraccio.

Jutge de Apells; extraccio.

Consol del pont; extraccio.

Albaraner de la Aduana; extraccio.

Consell de XXXVI.

DISSAPTE XXVIIJ. — En aquest die fou convocat y congregat lo consell ordinari dit de trenta sis, en lo qual foren fetes les propositions y conclusions com en lo llibre dels Consells mes llargament sta contengut his pot veure. — En dit dia fonch ajuntat lo stament militar al capitol de la seu, hont se ajuntaren Cent sinquanta cavallers (com alli acudissen molts que noy havian acostumat de acudir) E lo que resolgue en dita congregatio fou que don Bernat de Boxadors comte de Savalla legis una carta del Rey ab la qual carrega molt la ma al dit comte perque ajuntava dit stament sabent que lin feya desservey y manant nol ajuntas mes, y donas part al dit stament del que li scrivia, y axi dit comte dada raho de asso se alsa y sen volgue anar, y don Pedro de Pera Pertussa, vescomte de Rodes, baro de Joch del abit de Sanctiago, li digue que no sen anas sino que proposas ques faria sobre de asso, y lo dit comte digue que ell no volia proposar, que ja havia fet lo que sa mag.t li manave ab la carta, que era dar los raho de la voluntat de sa mag.t, y dit bescomte requeri a mossen Joan Sala notari de Barcelona llevas acte que lo dit comte ajuntat lo stament no volia fer

Segueix lo negoci sobre admisio de noves Constitucions.

propositio e, que ell y altres lo havian request que la fes, y sobre los avalots dit Sala non lleva acte.

DIUMENGE XXVIIIJ. — En aquest die fonch pres y capturat mossen Joan Sala notari de Barcelona scriva del bras militar, perque lo dia abans no havia llevat acte del requeriment que lo bescomte de Rodes havia fet al comte de Savella: an feta regalia a dit Sala en virtut de la Constitutio dels notaris. Idem; Captura del Scriva del Stament militar.

DILLUNS XXX. — En aquest die lo mag.ch Gaspar Montaner, ciutada honrat, y lo honorable mossen Carles Frexes mercader, consols de la lotja de la mar, an prestat lo jurament en la forma acostumada. Consols de la Llotja; jurament.

MAIG

DIMECRES IJ. — En aquest die lo honorable mossen Pere Antich menor, mercader, consol del pont o prom del pont, ha prestat lo jurament en la forma solita y acostumada. Consol del Pont; jurament.

DIVENDRES IIIJ. — En aquest die lo mag.ch Hieronim Bosch donzell, Simon Canyet mercader, administradors de la taula del Cambi de la present Ciutat, Jaume Janoves caxer de les monedes de dita taula, Jaume Llosades regint lo llibre major currible, Lluis Jorba regint lo manual, Hieronim Lucia regonexedor de monedes, Lluch Talavera en lloch de Pere Guiomet absent, ajudant o, regint la rubrica del dit llibre mayor, Hieroni Matxi altre dels andadors, y los dos bastaxos de dita taula an prestat lo jurament y sagrament y homenatge en la forma solita e, tambe Pere Joan Cellers mercader y Hieronim Talavera notari de Barcelona arxiver de dita taula, an prestat lo dit jurament en la forma acostumada. Admors. y oficials de la Taula; jurament.

DISSAPTE V. — En aquest die fou convocat y congregat lo Consell de Cent Jurats, en lo qual foren fetes les propositions y conclusions com en lo llibre dels Consells mes llargament sta contengut. Concell de Cent.

DIMECRES VIIIJ. — En aquest die lo honorable mossen Honofre Palau mercader, Jutge de apells de la lotja de la mar, presta lo jurament en la forma acostumada. Jutge de Apells; jurament.

DIJOUS X. — En aquest die a les sinch hores de mati los SS. Consellers an rebudes cartes per medi de un correu del

Nova de la Canonitzacio de St. Ramon de Penyafort: festes.

Ex.[im] S.[r] Duch de Soma y Cesar, Comta de Palamos per sa mag.[t] embaxador en Roma, y del pare fra Miquel Llot del orde de predicadors, notificant los com a vint y nou del mes proppassat de Abril dia y festa del glorios sanct Pere martir de Verona frare de dit monastir de predicadors, lo summo pontifice Clement octau havia fet y celebrada la Canonitzacio del glorios pare S.[t] Ramon de Penyafort, y encontinent sabuda dita nova en senyal de gran alegria y contento dits SS. Consellers manaren vinguessen en la present casa de la Ciutat les trompetes ministrils y tabals, y sonaren en casa la Ciutat y lo R.[im] S.[r] bisbe mana encontinent que totes les campanes de les Iglesies parroquials y monestirs de frares y monjes que tocassen, y encontinent tocaren que manave gran alegria de sentirles y los frares de S.[ta] Catherina en sabent tambe dita nova, de alegria uns ab altres se abrassaven dient «gran merce nos ha feta Deu, en nostros temps consedir nos la canonitsatio» y la capella del glorios S.[t] encontinent fou tota cuberta de sedas y entapissada per les parets de valluts, domas y brocat, y tot lo poble sabent dita nova mostra ab sí grandissima alegria, cada hu de son art dexava incontinent la feyna y sen anaven a la dita Capella del glorios sanct y de genolls per terra donant grassies a N.[re] Sr Deu de la tant desijada nova, que encontinent sabuda dita nova ab manco de un quart fou la Iglesia de Sta Catherina hont sta lo seu beneventurat Cors plena de gent. E los SS. Consellers enviaren a mi scriva racional de la present casa als SS. diputats ab un plech de lletras que sota plech de dits SS. Consellers eran vingudes donant los lo *parabien* de la tant desijada nova, y los SS. deputats respongueren que los besaven les mans de la merce y que ells los donaven lo mateix *parabien* E de part del molt R.[nt] Capitol de la seu vingueren en la present casa los R.[nts] canonges Mas y Pla y digueren a dits SS. Consellers que entenian que lo R.[im] S.[r] bisbe de Barcelona volia dir missa de pontifical y apres se cantaria ab solempne professo per la seu un solemnissimo *Te Deum laudamus* en senyal de la gran alegria de la tant desijada nova, y que sas mag.[cies] los volguessen fer merce de asistir en ell, y los SS. Consellers respongueren que ells acudirian com es de raho, y anats que sen foren, de part del Ex.[im] S.[r] duch de Feria lloctinent y capita general en los presents principat de Cathalunya y comtats de Rossello y Cerdanya per la S. C. y R. mag.[t] entra lo secretari Alsina dient

com sa Ex.[a] entenia anar a la seu al *tedeum laudamus* y assistir en aquell, y que procurassen de anar a la seu perque sa Ex.[a] se detindria de anarhi fins a tant sabes que sas mag.[cies] hi fossen, y los SS. Consellers respongueren que li besaven les mans de la merce que sa Ex.[a] los feya, e encontinent dits SS. Consellers an enviat als consols de la lotja per notificarlos la tant desijada nova y donar los lo parabien E al punt que dits SS. Consellers sen volian anar á la seu vingueren en la present casa de part del molt R.[nt] prior y Convent de Sta Catherina los R.[ns] pares fra ...... Sarria y fra Raffel Riffors doctors en sacra theologia y dos altres frares, y entrats en la instantia del trentenari an donat lo parabien als SS. Consellers de la tant desijada nova de dita Canonitzatio de dit glorios pare sanct Ramon supplicant los fossen servits de assenyalarse y aventatjarse axi en lo spiritual com en lo temporal en la festa que de sa Canonitzatio se ha de fer per esser dit sanct natural y esser mort y tenir lo seu Cors en la present Ciutat e, los SS. Consellers an respost que farian totes les demonstrations que convindria ferse. E, anats que dits pares sen foren, los SS. Consellers acompanyats ab promens anant de dits SS. Consellers los tabals trompetas y ministrils vestits ab les robes de domas carmesi, son anats a la seu per fer graties a N.[re] S.[r] Deu de havernos concedida tanta merce en que dita Canonitsatio se fes en nostres temps, hont per los serenissims Reys de Arago predecessors de sa mag.[t] an tant desijat: e apres que son stats alli es arribat lo Ex.[im] S.[r] duch de Feria e, los SS. Consellers lo an rebut al portal major de dita seu com es de costum e, son pujats al altar major: e, poch apres de la sacristia, son axits la bandera, ganfanons y creu y quatorse patjes del R.[im] S.[r] bisbe ab quatorse atxes e, apres dells quatre canonges ab capes y bordons e, apres lo R.[im] S.[r] bisbe vestit de pontifical ab lo S.[r] ardiaca Olive y lo S.[r] Honofre Pau Celles daga, anant davant de sa S.[a] R.[ima] un sacerdot aportant en ses mans la Vera Creu, y an comensat la proffesso cantant lo *tedeum laudamus* axint per lo portal major, seguint lo entorn y ambit de la seu y son entrats per lo portal de la Pietat y per les claustres, y son tornats axir fora passant per davant lo palau episcopal y son tornats entrar per dit portal major, y an rodada la seu per de dintra, y lo S.[r] bisbe es entrat en una Capella hont es la Imatge del glorios S.[t] Ramon, la qual stave ben adornada y ha feta commemoratio de dit S.[t], y lo Ex.[im]

S.[r] duch de Feria y SS. Consellers an sempre acompanyat dita professo E acabada la professo lo Ex.[m] S.[r] duch de Feria ses alsat y sen es anat acompanyant los dits SS. Consellers fins al portal major com es de costum e, tornats a dit altar major los SS. consellers de hont ab lo orde que eren vinguts son anats a S.[ta] Catherina y los frares los an rebut a la porta del pati y entrats son pujats al altar major a fer oratio y de aqui a la Capella del glorios pare S.[t] Ramon y alli los frares del monastir an cantats uns goigs de dit glorios S.[t], y aquells acabats sen son tornats ab la matexa serimonia que eren vinguts fins a S.[t] Jaume, y quant son stats a la plassa de S.[t] Jaume les trompetes, ministrils y tabals de la deputatio an sonat, que los SS. deputats havian feta posar dita musica per regosijar la festa y ser dia de alegria, y havian tret penjant devant dita deputatio un standart blanch y altres banderes grogues y vermelles, y de aqui dits SS. Consellers sen son anats. E lo despres dinar los SS. Consellers manaren fer venir la musica de menestrils trompetas y tabals y feren posar aquelles en les finestres de dita casa qui miran al pati de defora, y sempre apres de uns altros sonaven y en dites finestres feren penjar banderas y stendars, y per lo mateix a la casa de la deputatio, que era una melodia de hoir ho y movia los animos a molta devotio, y per mi dit scriva racional feren aportar a la Capella de dit S.[t] tres blandons de plata ab tres siris grossos com la cama y quatra candelerets tambe de plata ab quatre siris per que continuament cremassen davant dit Cors Sanct. — Dit dia a les quatrores de la tarda los SS. deputats ab ses masses altes absent lo Ecclesiastich per sa infirmitat, acompanyats de molts Cavallers y moltes altres persones, per la Llibrataria y Boria avall son anats a S.[ta] Catherina, anant davant la musica de tabals trompetas y menestrils, a fer oratio al glorios S.[t] y fent graties a N.[re] S.[r] Deu que per medi de dit S.[t] nos vulla guardar per al seu S.[t] servey, y posaren alli dos blandons de plata ab dos siris grans que cremaven perpetuament davant dit S.[t] Cors. — Dit dia a la tarda ja nit, lo molt egregi y spectable S.[r] don Bernat de Boxadors, comta de Savella ab molts cavallers que en nombre eran trenta per voler regosijar y festejar la tant desijada nova de la dita Canonitzatio del glorios pare S.[t] Ramon de Penyafort, divisats de moltes telilles de or y plata y brocadillo, tots ajuntats en casa de dit S.[r] comte isqueren a cavall ab sos

cavalls, y quiscu ab una atxa de sera blanca en la ma tots arrenglats fet cor (1), anaren al monastir de Sta Catherina que podian ser nou hores de la nit, hont es lo Cors del glorios S.[t], y per no poder entrar en la Iglesia per la moltitut de la gent quey hera no descavelcaren sino que en lo pati davant la porta de dita Iglesia corregueren, fent quiscu, de cavall enfora, acatament, e, de aquí rodant per ciutat, cridant: «dia es vuy de alegria» anaren a la plassa de Sta Anna y alli corregueren moltes carreres ab les atxes enseses en les mans, y apres passaren per lo carrer Ample davant lo palau de sa Ex.[a], portant alli molta alegria, y fou cosa de admirar veure que tant promptament ferse tanta manera de divisa.

DIVENDRES XJ. — En aquest die lo R.[im] S.[r] bisbe de Barcelona y R.[nt] Capitol de la seu an feta una solempne professo en la qual dit R.[im] S.[r] bisbe es anat vestit de pontifical essent assistents los molt R.[nts] SS. Honofre Pau Cellers daga de la seu y lo ardiaca de S.[ta] Maria de la mar, essent diaques lo S.[r] Canonge Oliva y sots diaca lo S.[r] Canonge Cassador e, immediadament apres de dit S.[r] bisbe anaven los SS. Consellers, y devant la proffesso los taballs y trompetas, y a mig la musica de menestrils de la Ciutat sonant, e, axint per lo portal major de dita seu passaren davant lo palau del dit R.[im] S.[r] bisbe y davant la casa de la deputatio hont havia molta musica de tabals, trompetas y ministrils que sonaven; davant casa de la Ciutat, per lo Regomir y isque al carrer Ample passant per los Cambis, Iglesia de S.[ta] Maria de la mar, per lo carrer de Moncada, tirant dret a la capella de N.[ra] S.[a] den Mercus, y de aqui fins al carrer de les Semoleres per hont entraren en lo pati devant lo portal de S.[ta] Catherina, hont eren les trompetes, tabals y musica de menestrils dels SS. deputats sempre sonant, y la proffesso entra dintra Sta Catherina y alli digueren lo offici, lo qual digue dit R.[im] S.[r] bisbe de pontifical, y lo S.[or] duch de Feria stave en les jelosias del altar major sens dosser y ditas jalosias tancadas, y de alli hoí lo offici e, los SS. Consellers se assentaren al altra part, y acabat lo offici dit R.[im] S.[r] bisbe puja a la trona y predica ab la mitra al cap, y acabat tot sen torna dita professo per les Semoleres, plassa de la Llana, Boria amunt y per la plassa del Rey davant lo palau del Rey y Inquisidors, y entraren Idem.

(1) Curs?

per lo portal major de dita seu y acabat tot, dits SS. Consellers acompanyaren a sa S.ª R.ª fins al palau, y en dita proffesso anaren totes les set parrochies: e, los SS. Consellers ab tota la musica devant anaren fins a la plassa de S.t Jaume. — Dit dia lo Ex.im S.r duch de Feria Lloctinent y Capita general juntament ab los mag.chs doctors de la audiencia de totes les tres sales, anant al seu costat lo R.im S.r Raffel de Rovirola canseller, ab les masses altes anaren a S.ta Catherina a donar graties a N.re S.r Deu de la merce que ha feta en donarnos en nostros temps la tant per los serenissims Reys de Arago desijada nova de la dita Canonitzatio del dit glorios pare S.t Ramon de Penyafor, y pregar al dit glorios sanct nos vulla esser davant la magestat divina bon patro y advocat en donar nos bona pau y salut. — Dit dia lo S.r Don Joan Icart balle general, lo S.r Garau de Guardiola donsell lloctinent de balle general, juntament ab los SS. assessors scrivans y altres officials de dita ballia general son anats en S.ta Catherina a donar graties a N.re S.r Deu de la merce quens ha feta. — Dit dia los pares Inquisidors juntament ab los assessors advocats scrivans y altres officials de dita S.ta Inquisitio an feta semblant anada. — Dit dia la misericordia divina per intersesio del glorios S.t Ramon de Penyafort feu un miracle y es que una minyona trancada per la spinada y tulida de manera que nos podia moura, que era de mossen Pau Bas ciutada honrat de la Ciutat de Gerona en Barcelona habitant, la aportaren a la Capella del dit glorios S.t hont es lo seu beneventurat Cors, y fent oratio al dit glorios S.t, pregant lo fos intersesor y que per medi seu N.re S.r fos servit de donarli salut, la dita minyona se alsa sana y salva y per ses cames sen ana, lo que no feya antes.

Miracle.

Concell de Trenta sis.

DISSAPTE XIJ. — En aquest die fou convocat y congregat lo Consell ordinari dit de Trenta sis, en lo qual foren fetes les propositions y conclusions conforme en lo llibre dels Consells llargament se pot veure y sta contengut. — Dit dia los mag.chs Consols de la Lotja de la mar de la present Ciutat ab les masses altes, acompanyats dels mercaders del Consell de vint y de molts altres mercaders y officials de la dita lotja son anats a la Iglesia de S.ta Catherina y a la capella de S.t Ramon de Penyafort an donades graties a N.re S.r Deu de la merce que nos ha feta de dita canonitsatio y pregar al glorios sanct quens volgues ser bon patro y advocat. — Dit dia lo R.nt S.r Fran-

Continuan las demostracions per la Canonitzacio de St. Ramon de Penyafort.

cesch Pons, canonge de la seu de Barcelona com a rector del Studi general ab los vedells devant, los mag.^{chs} catredatichs de lleys, medecina, philosophia, theologia, retorica y gramatica y estudians, feren semblant anada passant davant del palau del R.^{im} S.^{r} bisbe, y quant foren davant dit palau dit R.^{im} S.^{r} bisbe se ajunta ab ells y assi tots junts sen anaren a dita Iglesia de Sta Catherina y los frares de dit monastir los reberen a la porta del pati, y feta oratio a la capella del glorios St Ramon lo dit R.^{im} S.^{r} bisbe sen torna al cor de la Iglesia y alli hoi completes, y acabades aquelles sen torna a la capella de dit glorios S.^{t} y alli canta y digue la oratio propria del dit glorios St Ramon, y apres sen anaren. — Dit dia los honorables priors y Collegi dels notaris de Barcelona ajuntats en casa de la Ciutat partint de alli, feren semblant anada a dit monastir de Sta Catherina a donar graties a Deu N.^{re} S.^{r} de la tant desijada nova, y alli en dit altar feren cantar un goig del dit glorios pare St Ramon.

DIUMENGE XIIJ. — En aquest die los SS. Consellers convidats primer per part dels SS. deputats ajuntats en casa del Sr Conseller quart, son anats en lo Born per veure les justes acostumades se solen fer quiscun any, y fou mentenedor lo S.^{r} don Miquel de Calders Sor de Segur. — Dit dia dient se les vespres en Sta Catherina y stant tota la Iglesia plena de gent que mes no ni podia caber, lo glorios pare St Ramon de Penyafort amostra un miracle, y fou que un home entra en dita Iglesia y se posa entre la gent y de la botxaca de un S.^{r} prengue una bossa ab molts diners, y quant lo lladre tingue los dines sen volgue anar y exir de dita Iglesia, y may sabe trobar la porta sino que caminant caminant sempre se trobave en lo lloch hont habia robada la bossa, y ell vehent asso y per no esser descubert crida un frare que per alli passave y li confessa lo pecat y restituí dita bossa pera que la tornas, y encontinent troba lo cami y sen ana.

Justes en lo Born.

Miracle.

DILLUNS XIIIJ. — En aquest die los SS. Consellers enviaren a sercar lo Sr Jaume de Aguilar militar y lo Sr Francesch Terre ciutada honrat, y digueren fossen servits de anar en casa del Ex.^{im} S.^{r} duch de Feria Llochtinent y Capita general suplicant lo de part dels SS. Consellers fos servit de voler assistir a la festa y proffesso los SS. Consellers determinaven fer pera 24 del present de la festa y solempnitzatio de la Canonitzatio del

Festes per la Canonitzacio de St. Ramon de Penyafort.

glorios pare St Ramon de Penyafort E, los dits SS. Aguilar y Terre anaren a sa Ex.[a] lo qual trobaren que axia de hoir missa de la Capella que es en dit palau, y li refferiren lo demunt dit e, dit Ex.[im] S.[r] respongue — «que era muy justa cosa, y que el acudiría de muy buena gana a su obligation y que la Ciudad hazia lo que devia» — Y tornats an referit als SS. Consellers lo que sa Ex.[a] havia respost. — Dit dia los SS. Consellers an enviat als dits SS. Aguilar y Terre als SS. deputats dient los com los SS. Consellers havian determinat que pera 24 del corrent se fessen les festes de la Canonitsasio del glorios S.[t] Ramon, y que suplicaven a ses SS.[a] fossen servits mostrarse en fer algunes demonstrations de alegria com ells confiaven queu farian E dits SS. deputats an respost que b. l. m. a ses mag.[cies] de la merce y correspondentia que ab ells havian tinguda y que procurarian molt de veres acudir a llur obligatio, e dits SS. Aguilar y Terre tornats ho an refferit a dits SS. Consellers. — Dit dia dits SS. Consellers enviaren a mossen Miquel Joseph Cellers sots sindich als SS. Consols de la lotja pera notificar los com pera 24 del present y corrent mes de maig los SS. Consellers an determinat se fasse solempne professo a honor y gloria del glorios S.[t] Ramon de Penyafort y apres al vespre fins al diumenge farien alimaries y que los SS. Consellers los supplicaven fossen servits de fer algunes demonstrations de alegria pera dits dies E los dits SS. Consols feren de resposta que faran los sentiments exteriors que a semblant festa se requer y poran fer. — Dit dia los SS. Consellers enviaren a dit mossen Cellers en casa del spectable comta de Çavella per suplicar a sa S.[a] se servesca procurar se ajunte lo bras militar pera que los SS. Consellers los pugan fer embaxada. — Dit dia los SS. Consellers enviaren a dit mossen Cellers en casa del Sr Paulo Pla Canonge de la seu de Barcelona, Vicari general, pera que procuras que pera dema se ajuntas lo R.[nt] Capitol pera que los SS. Consellers los poguessen fer embaxada. — Dit dia la parrochia de S.[t] Marti de Prohensal ab solempne proffesso vingue a la present Ciutat y anaren al monastir de S.[ta] Catherina, y digueren lo offici en lo altar de St Ramon donant graties a N.[re] S.[r] de la merce nos havia feta de la tant desijada nova consedir la en nostres temps que es de la Canonitzatio de dit glorios pare St Ramon de Penyafort. — Dit dia entraren en la present Ciutat separadament y quiscuna per sí les proffessons de Sta Eulalia

de Prohensana, de S.ta Coloma de Gramanet y de S.t Andreu de Palomar, y anaren al monastir de S.ta Catherina y digueren alli offici donant graties a N.re S.r de la tant gran merce nos havia feta. — E per lo semblant en dit dia la Confraria dels Julians se ajunta al monestir de S.t Agusti y de alli parti juntament ab proffesso ab los frares de dit monastir de S.t Agusti y anaren a la Iglesia de S.ta Catherina y digueren offici al altar de S.t Ramon y sermona un frare de dit monastir de S.t Agusti, y (de) dits Confrares dels Julians aportava quiscu una atxa de sera blanca, y ab molta musica que amanave, a donar graties a N.re S.r de la tant singular merce.

DIMARS XV. — En aquest dia vingueren les proffessons cada una per si y separadament de les parrochies de S.t Just Desvern, Sancta Magdalena de Splugas y de la vila de Moncada, y anaren al monastir de S.ta Catherina y al altar de S.t Ramon, quiscuna digue alli offici encara que en la de Moncada hi havia molt poca gent. — Dit dia los SS. deputats aplegaren brassos: lo S.r Conseller segon com a president del bras Real ana y feta la propositio per lo S.r deputat militar absent lo Ecclesiastich, la qual fou sobre les festes que se han de fer de la festa del glorios pare S.t Ramon e, lo dit S.r Conseller segon acompanyat de molts Cavallers y Ciutadans torna en casa de la Ciutat y prengue lo vot dels altros SS. Consellers com es axi de costum, y apres sen torna a la deputatio. — En dit dia N.re S.r per la sua gran misericordia y intercessio del glorios pare S.t Ramon amostra moltissims miracles: lo hu fou que stant agonellat un home bastaix de capsana de la present Ciutat contret de una cuxa que habia quatre anys que no podia trabellar, pregant al glorios S.t que volgues intersedir per ell devant del Consistori divinal pera que N.re S.r fos servit de donarli entera salut en aquella cuxa, acabades ses orations y tambe per les grans spentes de la gent quey havia se alsa y se troba sa y salvo de dita cuxa com si may no hi hagues tingut ningun mal, y sen ana anant cridant per los carrers: «miracle, miracle» y axi lo anave comptant, y asso era ja tart entrada de nit: mes avant venint un home anomenat Barba de Castellar ab sa muller tulida, que havia molts anys que stave de aquella manera aportantla ab un llit que li havia guarnit ab dos animals, lo qual venia assi en la present Ciutat de la parrochia de Castellar en fora pera veure si sa muller podria gorir, ni si los metjes de assi

Idem.

Miracles.

li podrian donar remey fent compte de star assi molt en casa de un seu cunyat per arremediarla: quant venia per lo cami encontra algunes proffessons que eran vengudes a la present Ciutat que llavors sen tornaven, y admirat demana de unt venia la proffesso y fouli respost que de Barcelona del monastir de S.ta Catherina que alli havian dit un offici al altar de S.t Ramon de Penyafort donant graties a N.re S.r de la merce nos havia feta en voler nos concedir en nostres temps la tant desijada nova de la Canonitsacio de S.t Ramon, y que dit glorios S.t feya moltissims miracles: hoit asso per dit Barba diguen a sa muller y ella respongue que la aportassen a la capella del glorios S.t Y axi tot de cami anaren a la Iglesia de S.ta Catherina y en lo pati que podian ser set ores de la tarda poch mes o, manco, ja havia tocada la oratio stant tota la Iglesia plena de gent, y quant foren al pati descavalcaren y la dita malalta tulida la aportaven quatre homens al coll ab lo llit que era vinguda, y la pujaren a la capella devant lo altar del dit glorios S.t que ella per ses cames no podia anar ni moure, y aqui feren cantar uns goix del dit glorios y altres orations y ella dita tulida dient les orations se alsa y ab la ma toca la pedra hont sta sepultat lo cors del glorios S.t y se tingue per ses cames y les ores los frares canten un *Tedeum laudamus* y la dita dona sen ana per ses cames sens que ningu li ajudas desde la Capella del glorios S.t al altar major y fou sana, y aquell miracle causa grandíssima devocio perque la Iglesia fou plena de gent que mes no ni podia caber, y molts altres que en aquest dia ne feu.

Pluja.

DIMECRES XVJ. — En aquest die no vingue ninguna proffesso de defora a la present Ciutat, per ser la pluja que feu molt gran.

Segueixen les festes per la Canonitzacio de St. Ramon de Penyafort.

DIJOUS XVIJ. — En aquest die los SS. Consellers a les sinch hores de la tarda anaren acompanyats de moltes persones al monastir de S.ta Catherina y ans que partissen de la present Casa digueren als musichs de ministrils y a les trompetes y als tabalers que anassen al monastir de S.ta Catherina, y que quant ells dits SS. Consellers entrarien per lo pati que sonassen y los acompanyassen anant devant fins que fossen dintra la Iglesia, los quals anaren y entrats y feta oratio entraren en la capella del glorios S.t Ramon y los frares cantaren uns goix, y acabats aquells vingue laliga (1) y dansa davant dit altar y apres sen

(1) La águila de la professó de Corpus.

anaren, y tota la musica lo present dia y tots los dias abans, matí y vespre sempre sona en casa la ciutat, penjant en les finestres moltes banderes y standarts, y axi mateix a la deputatio.

DIVENDRES XVIIJ. — En aquest die lo S.r Conseller segon convidat primer, es anat en casa de la deputatio per assistir alli com a president del bras Real per tractar lo que convindria fer pera les festes del glorios S.t Ramon. — Dit dia les minyones del carrer dels Tallers molt ben adornades, (1) a modo de proffesso, anaren a S.ta Catherina passant primer per la seu a fer oratio al glorios S.t — Dit dia vingueren en la present Ciutat les proffessons de les parrochies quiscuna perçi, de S.t Boy la qual vingue ab molta musica de trompetas y ministrils, de Gava, de S.t Vicens y S.ta Eulalia de Paleja, totas dos juntas, y de Ullestrell cerca de Robi, y anaren a la seu y de la seu passaren davant casa la ciutat com ho ha manat lo R.m S.r bisbe que totes les que vindrian passassen davant casa la ciutat, y anaren a S.ta Catherina a visitar lo glorios S.t y alli digueren quiscuna llur offici. — Dit dia lo S.r Pere Pau Cassador y lo R.nt ..... Broquetes doctor, son entrats en la instantia del Consell de trenta y an explicat de part de la Universitat del Studi com la dita universitat tenia intent, y entre ells se era desliberat de solempnitsar festa del glorios S.t Ramon ab algunes inventions sanctes, que ses mag.cies fossen servits de valer los en lo que serian servits: e, los dits SS. Consellers an respost los agrahien molt lo que per la solempnitsatio de la festa del glorios sanct entenia fer dita Universitat, y que farian tot lo que bonament porian. — Dit dia per orde dels SS. Consellers lo S.r Francesch Cosma Fivaller y lo S.r Julia de Navel son anats en casa del R.im S.r bisbe y alli trobaren lo S.r Canonge Cassador y lo S.r Canonge ..... per part del capitol e, stant alli vingue lo S.r Cabiscol Cordelles E digueren dits SS. Fivaller y Navel com venian de part de la Ciutat a que sa S.a R.a fos servit (dir) quin orde se tindria en la proffesso se havia de fer per al diyous propvinent en honor y gloria del glorios pare sanct Ramon de Penyafort, y per hont aniria: e, dit R.im S.r bisbe y Canonges per part del R.nt Capitol donaren lorde per hont dita proffesso havia de passar: e, feta dita deliberatio aquella scrigueren, y dits SS. Fivaller y Navel sen tornaren en casa la ciutat y referiren a dits SS. Consellers tot lo demunt dit. Idem.

(1) Las ramalleres?

Idem.

DISSAPTE XVIIIJ. — Festa de S.t Ivo. — En aquest die en la Iglesia de S.ta Maria de la mar se ajuntaren totes o, les demes minyones de dita parrochia molt ben adornades ab corones de roses y clavells al cap, y partiren de alli y anaren a la Iglesia de sancta Catherina passant per lo carrer Ample, Regomir, davant casa la ciutat, palau episcopal y entraren en la seu y feren oratio y sen anaren en dita Iglesia de S.ta Catherina, y feren oratio al altar del glorios pare S.t Ramon de Penyafort y ab lo mateix orde per lo carrer de Moncada sen tornaren. — Dit dia se feu altra proffesso de minyonetes les quals partiren de nostra senyora del Carme y tambe anaren primer a la seu passant per davant casa la ciutat, y anaren a S.ta Catherina y feren oratio al altar de S.t Ramon y sen tornaren, y ni havia moltes que aportaven scapularis de N.ra S.a del Carme. — Dit dia los minyons de la scola de llegir y scriure de mestre Ramon, tots vestits de blanch ab un Xpo que devant aportaven: an feta la matxa ronda y tambe son anats a S.ta Catherina y an feta oratio al altar de S.t Ramon. — Dit dia la Confraria dels franers de S.t Steve ab la bandera, son anats a la Iglesia de S.ta Catherina y an feta oratio al altar de S.t Ramon y an presentades quatre atxes blanques les quals aportaven quatre minyons devant la bandera. — Dit dia los tira-corda (1) tambe son anats a fer oratio a S.t Ramon y an presentat un siri. — Dit dia vingueren les proffessons de les parrochies de S.t Joan Despi, del terme del Papiol, de Molin de reix la qual vingue ab musica de cant dorga, y de S.t Andreu de la Barca separadament y quiscu per çi, y anaren a la Iglesia de S.ta Catherina y allí digueren offici y sen tornaren. — Dit dia fou convocat y congregat lo Consell de Cent Jurats en lo qual foren fetes les propositions y conclusions conforme en lo llibre dels Consells mes llargament sta contengut.

Concell de Cent.

Continuan las festas de la Canonitzacio de St. Ramon de Penyafort.

DIUMENGE XX. — En aquest die despres dinar, los SS. Consellers vingueren en la present casa y de assi sen anaren a la Iglesia de S.ta Catherina y feren oratio y pujaren a la capella de S.t Ramon, y feta oratio feren venir la aguila y la musica de menestrils y dansa en dita Capella davant lo altar.

Idem.

DILLUNS XXJ. — En aquest die vingueren les profesons separadament y quiscuna persi, de les parrochies de Cornella, de

(1) Corders?

St Julia, de St Quirch, de Jonquera, de Barbara, de St Pere y St Pau del Prat y de la vila de Sabadell, totes ab molta musica, salvo la de Cornella y las de St Julia St Quirch de Jonquera y de Barbera, totes quatre vingueren juntes, y la de la vila de Sabadell anava y aportave devant un pendo petit lo qual anave devant dels ganfenons, y despres dels ganfenons venie la bandera y un tabernacle del S.^{im} nom de Jesus, y tots los confrares ab molta lluminaria, y despres de aquexa venia la bandera y tabernacle de St Sebastia, y despres venia la bandera y tabernacle de St Joan Betista, y la altre despres de aquesta venia la bandera y tabernacle de N.^{ra} S.^{ora} del Roser ab molta lluminaria de siris y atxes que anaven totes y ab molta musica de tabals, trompetes de ministrils, y anaren a Sta Catherina y alli al altar de St Ramon donaren graties a N.^{re} Sr Deu de la tant gran merce nos ha feta. — Dit dia per orde dels SS. Consellers lo Sr Marti Joan Spuny y lo Sr Joseph de Bellafilla son anats en casa del R.^{im} S.^{r} bisbe, als quals rebe a la porta de la instantia vers la plassa Nova y entraren a una instantia hont sa S.^{a} R.^{a} acostuma de star y rebre visites vers dita plassa Nova E, asentats digueren a sa S.^{a} R.^{a} com los SS. Consellers inseguint la desliberatio per lo Consell de Cent feta que lo dit Consell de Cent anas ab atxes a la proffesso, que supplicaven a sa S.^{a} R.^{ma} fos servit de concedir los poguessen anar en dita proffesso apres del Clero y Canonges y ans del tabernacle E, sa S.^{a} R.^{a} ha respost que aquell lloch stave dedicat per als SS. Canonges y dignitats vindrian de algunes parts per acompanyar la proffesso y que alli noy havia lloch per als de Consell de Cent y que ell rebria molt gran contento de poderlos dar lloch condecent. — Dit dia vingue la proffesso del terme de Castellar, y al portal la isque a rebre la proffesso de N.^{ra} S.^{a} del Pi perque lo terme de Castellar es sufragania de la Iglesia de N.^{ra} S.^{a} del Pi, y anaren a la Iglesia de Sta Catherina a visitar lo cors del glorios pare St Ramon. — Dit dia la Confraria dels manyans ab la bandera, an aportat y presentat un siri al glorios pare St Ramon, lo qual an posat en la sua Capella pera que cremas.

Dimars XXIJ. — En aquest die los SS. Consellers an determinat de enviar embaxada a sa Ex.ª e, per dit effecte son anats lo Sr Marti Joan Spuny y lo Sr Raffel Cervera al Ex.^{im} S.^{r} duch de Feria pera ferlo sabidor com lo Consell de Cent

havia desliberat anar a la proffesso y que lo lloch hont podia anar era apres del talem per no poder anar separat dels mag.[chs] Consellers, y que perço supplicaven a sa Ex.[a] fos servit manar que ningu nos posas en dit lloch E, sa Ex.[a] ha respost que queix lloch era dels Consells de sa mag.[t] de aquest principat de Cathalunya, y si los Consellers determinaven anar sens portar les vergues del talém que serian prefferits als doctors de dits Consells, y anant en lo talem y portant les vergues que sa Ex.[a] volia anar y que no entenia donar aqueix lloch als del Consell de Cent, a be que tingues molt gran voluntat a dit Consell de hont axien tant bones deliberations, y que ses mag.[cies] vehessen y considerassen quin lloch sels podia donar que ell tenia molt gran voluntat donarlos tot contento y que de la deliberatio y bon designe que farien ses mag.[cies] lo avisassen que ell desijaria donar los tot contento, e tambe suplicaven de part de dits SS. Consellers fos servit sa Ex.[a] que los dias de les festes manas feriar dexant de anar a la audiencia los SS. doctors E sa Ex.[a] ha respost que ell desijave condecendre a la voluntat (que) ses mag.[cies] tenian de que se dexas tots los exercissis temporals y se dedicassen tots a les festes y regosijos axi sperituals com temporals, y ques faria com sas mag.[cies] volien y desijaven. — Dit dia vingueren las proffessons quiscuna per si y çeparadament de les parrochies de St Marti de Tanya (Tayá) y de St Feliu de Alella ab molta musica, y anaren a la Iglesia de Sta Catherina a visitar lo glorios St Ramon. — Dit dia la Confraria dels Alos, ço es dels daguers y bayners ab la bandera alta, aportaren y presentaren un siri al glorios pare sanct Ramon. — Dit dia la Confraria de St Sperit dels segos ab musica sorda, an aportat y presentat un siri gros al glorios pare St Ramon.

Dimecres XXIIJ. — En aquest die son entrades les proffessons quiscuna persí y separadament, de les parrochies de Ripollet, de St Genis, de Orta, de sancta Magdadena de Corbera, de la vila de Tarrassa, la qual venia ab molta musica de trompetas, tabals y ministrils y de cant de orga, y anaven quatre capellans ab quatre mussas forrades de sati carmesi com si fossen canonges, y aportaven sinch tabernacles la hu de S.[t] Sebastia, laltro de S.[t] Roch, laltro de S.[t] Joan, laltro de S.[ta] Lucia y laltro de S.[ta] Anna ab molta lluminaria de atxes, que ni havia doscentes. Del terme de Argentona, la qual anave ben ordenada. De Castellbisbal, de S.[t] Vicens de Llaveneras ab

musica de menestrils y molta lluminaria, de S.t Andreu de Llaveneras tambe ab musica de menestrils y vint y quatre atxes, la professo de Mata de Pera ab musica, y la proffesso de la vila de Mataro la qual vingue ab ganfanons y creu y un tabernacle ab lo miracle de S.t Ramon quant venia de Mallorca, en la qual anaven molts capellans ab almusses y sense almusses y altres ab capes, y dos cabiscols ab capes y bordons, diaca y sots diaca portant una vera Creu, y en ella anaven set confraries ab set banderes de diverses colors molt grans y gentils, y molts homens y dones, minyons y moltes donselles vestides de blanch molt ben adressadetes que passaban de vuytanta, ab molta musica de cantors, y quatre minyons ab cotes blaves, barrets y sobrepellissos y altres cantors de dita vila y de menestrils, y ab molta lluminaria de atxes blanques que passen de cent y trenta y les dones, minyons y donselles ab siris y saltiris en les mans, y davant dita proffesso un poch lluny anave una carreta tota plena de ginesta ab dos homens qui anaven llensant y scampant dita ginesta y roses per hont passave dita proffesso, y devant de aquella anave la musica de trompetas y tabals, la qual proffesso ab tant gentil orde, suntuositat y devocio anave que donave grandissim contento y es digna de ser molt lloada, la qual ana a la Iglesia de S.ta Catherina a donar graties a N.re S.r Deu de la singular merce y gran benefici nos ha fet en la tant desijada canonitsatio del glorios pare S.t Ramon de Penyafort patro nostre. — Dit dia los hostalers y taverners ab la bandera, son anats a S.ta Catherina a donar graties a N.re S.r de la tant desijada nova de dita canonitzatio, y an presentada y donada una llantia de plata pera que nit y dia cremas devant lo glorios cors de dit pare S.t Ramon. — Dit dia los SS. Consellers manaren se publicas la Crida exortant a tots los poblats de la present Ciutat vullan y tingan a be los tres dies immediadament seguents que eran dijous, divendres y dissapte, de cessar de totes les feynes temporals, aplicant se a les spirituals y en honrar la tant desijada canonitsatio del glorios pare S.t Ramon, e tambe per notificar al poble la volta y discurs que la proffesso que dema se fara en honra y llahor del dit glorios S.t Ramon com mes llargament en la crida sta contengut E per lo semblant pera que tots se apliquen en dir y scriure en alabansa del glorios pare S.t Ramon, los SS. Consellers feren anar seguint la volta que ha de fer la proffesso un minyo molt ben vestit de talilla de

or a cavall ab un cavall, portant en la ma un desafiu literal pera qui millor diria y scriuria en alabansa de dit glorios S.t, offerint premi a qui millor dira y scriura en llengua llatina, cathalana y castellana. — Dit dia al punt del mig dia tira tota la artillaria de la present Ciutat y repicaren y tocaren totes les campanes de les Iglesies y monestirs de Barcelona, y per lo semblant al toch de la have Maria. — Dit dia los SS. Consellers desijant comensar les festes de la beneventurada canonitsatio del glorios pare S.t Ramon de Penyafort, se son ajuntats quiscu perçi ab sos promes, ab les gramalles de domas carmesi que fins en aquell punt no havian encara tretas, forrades de brocat, pera major regosijar dita festa y en senyal de gran alegria, al porxo de S.t Jaume hont es de costum antiquissim ajuntarse pera la vigilia de la festa del Corpus, partiren de dit lloch anant devant los tabals, trompetas y menestrils vestits ab les robes de domas acompanyats de molts cavallers, ciutadans, altres persones y dels officials de la present casa son anats a la Iglesia de S.ta Catherina y alli han hoides vespres y completes conforme les houen y les diuen la vigilia de Corpus, y acabades aquellas son anats a la Capella de dit glorios S.t Ramon y alli an feta oratio y los frares an cantats uns goix sonant los ministrils e, ab lo mateix orde sen son tornats al porxo de S.t Jaume e, ajuntats tota la musica de tabals, trompetes y menestrils an sonat, y la aguila es vinguda aqui y a dansat devant dits SS. Consellers e, tambe isque lo drach y la bibria, gegant, cavalls cotoners y diables, per la plassa de S.t Jaume anaven tirant cuets conforme se fa la vigilia de Corpus, y tot a honor y servey del glorios S.t pera que per sa intersesio nos vulla Deu tenir de sa ma.

Dijous XXIIIJ. — Per molt felise y ditxosa se pot tenir esta terra de Cathalunya y particularment la Ciutat de Barcelona que de ella hage procehit una persona tant illustre que a tots los poblats ha tant illustrats y decorats ab tants insignes y efficasses virtuts, lletras y doctrina profunda com es del glorios pare sanct Ramon de Penyafort, protector y deffensor nostre, que ja dell la istoria del Rey en Jaume ha feta tant particular mentio y demostracio, al qual la mar y vents an obtemperat com be ses demostrat en la sancta y gloriosa canonitsatio que lo S.im Papa Clement octau vuy en la Iglesia sancta catholica beneventuradament regnant, precehint lo proces de sa vida tant mirat, vist y regonegut ha feta, ab tants grans e inaudites festes que sa

santedat ha volgut se fessen, y en aquella les nations stranyes an demostrat la alegria y contento que interiorment tenien del glorios sanct, quant mes la present Ciutat de Barcelona per la gran obligatio que te, ha tant mostrar la tant gran merce li es estada feta (que a ninguna provintia de la cristiandat se sia feta tant gran) axi per ser dit glorios sanct Ramon natural de Barcelona, com per ser mort en ella y tenir lo seu sanct cors Per tant lo S.r Francesch de Corbera y Gualbes, cavalier, Conseller en cap, lo S.r micer Steve Monfar y Sorts ciutada honrat Conseller segon, lo S.r micer Joan Aroles, doctor en drets, Conseller ters, lo S.r Raffel Jorda, mercader, Conseller quart y lo S.r Joan Torres, manya, Conseller quint, tots de la present Ciutat de Barcelona, desijant solempnitsar la dita festa de la Canonitsatio de dit glorios sanct Ramon de Penyafort acompanyats honradament, se son ajuntats en lo porxo de S.t Jaume venint primer lo S.r Conseller quint ab lo mag.ch micer Francesch Gamis prom, e apres lo S.r Conseller quart ab mossen Miquel Çarrovira ciutada honrat prom, e apres lo S.r Conseller ters ab lo S.r Marti Joan Spuny cavaller, prom, e apres lo S.r Conseller segon ab lo S.r Joan Palau, cavaller, prom, e ultimadament vingue lo S.r Conseller en cap ab lo S.r Jaume de Aguilar Peralta y de Camporells donsell, prom, e tots los SS. Consellers ab les gramalles de domas carmesi forrades de brocat, hont se acostumen ajuntar per anar hoir lo offici lo dia de Corpus (a la seu) ab les trompetas y musica de menestrils devant sonant, son anats dits SS. Consellers e, immediadament apres dells los dits y sobre anomenats SS. proms y no al costat de quiscu de dits SS. Consellers, a la Iglesia de S.ta Catherina hont lo Cors del glorios S.t Ramon sta cepultat, y entrant per ella apres de haver los dada aygua beneyta e, fet acatament al cors del dit glorios sanct, son anats al altar major y feta oratio al S.im sagrament e, fet son degut acatament al Ill.im y R.im S.r Don Joan Teres arcabisbe de Tarregona y als altros SS. bisbes de Lleyda, Urgell, Vich, Elna y Solsona hont staven asentats ab ses cadires, se son asentats ab les cadires de vellut carmesi y coxins devant ells, qui alli staven aparellades a la part del qui diu la epístola, y detras dells se son asentats los SS. proms que havien acompanyat als SS. Consellers al porxo de S.t Jaume, ab uns banchs ancotxinats y entapissats que per dit effecte alli eren posats, que per ser alli los dits SS. Arcabisbe y bisbes y los SS. Consellers star assen-

tats ab les cadires no tingueren lloch, y encontinent lo dit Ill.^{im} y R.^{im} S.^r arcabisbe asentat junt al altar, llevades les robes aportave de arcabisbe, lo vestiren de vestidures pontificals ab la solempnitat deguda e, apres de esser vestit de dites vestidures y havent li donat ayguamans, y calsats los guants de ceda carmesina y anells pontificals, li fonch posada la mitra simple assistint lo molt R.^{nt} S.^r micer Honoffre Pau Cellers daga de la seu de Barcelona y don Francesch Olivo de Alvernia ardiaca de la mar, y li fonch donada la crossa, y portant aquella en la ma puja al altar a comensar a dir la confessio, y fonch diaca lo S.^r micer Paulo Pla y sots diaca lo Sr Miquel Ferrer de Busquets, tots canonges de la seu de Barcelona: y acabada la confessio digue lo introit de la missa y orations e, apres comensa lo *quirie eleyson* e, apres canta la capella de la molt regalada musica e, los ministrils e, acabats los quiries li fonch llevada del cap la mitra simple y li fonch posada la mitra aurifrigia o, preciosa, y ab aquella digue *gloria in excelsis Deo*, y acabat respongue la capella dels musichs; e finit lo gloria fonch dit per lo Sr Canonge Busquets, y cantada la epistola, e apres per lo Sr Canonge Paulo Pla fou cantat lo evangeli de la festa del glorios sanct Ramon o, del comu dels Confessors, e, acabat de cantar lo evangeli lo S.^r arcabisbe comensa a cantar *Credo in unum Deum* E immediadament respongue la Capella dels musichs ab molt gran consert y los menestrils, uns apres altres, prosseguint lo Credo: y finit aquell lo molt Ill.^e y R.^{im} S.^r don Ildefonso Coloma bisbe de Barcelona vestit de pontifical puja en lo pulpit major de dita Iglesia, hont predica divinament lo evangeli y en alebansa del glorios pare St Ramon: y acabada la predica lo Ill.^{im} y R.^{im} S.^r arcabisbe digue ab molta solempnitat lo preffasi y apres de haver acabat stigue en la oratio mental, y apres consegra la ostia del S.^{im} Cors precios de Jesuxpit, y encontinent tota la artillaria tira y les campanes de totes les parrochies monestirs e, Iglesies tocaren en senyal de la festa de la canonitsatio se feya en lo spiritual del glorios pare St Ramon: e, dit Ill.^{im} y R.^{im} S.^r arcabisbe prossegui en la celebratio de la missa, e finida aquella se gira y dix *Deus in adjutorium:* e, apres dix la oratio propria del pare St Ramon y dona la benedictio als SS. Consellers y a tots los que alli presents staven en la Iglesia e, acabat tot li llevaren totes les vestidures pontificals que pera la missa li havien vestides e, apres de tot se gira als SS. bisbes

que alli eren y als SS. Consellers e, tots junts anaren a la capella del glorios S.t Ramon hont lo Ill.^m y R.im S.r arcabisbe, SS. bisbes y SS Consellers se ajonollaren interpolladament tots, y dit S.r arcabisbe digue alta veu *Deus in adyutorium meum intende:* e, apres de haver respost la musica dels cantors, canta la oratio propria enviada de Roma del glorios pare sanct Ramon: e, encontinent lo Ill.im y R.im S.r arcabisbe y tots los altros SS. bisbes y los SS. Consellers sen anaren quiscu a ses cases, que foren ja passades de dotse ores. — E com la continuatio y perseveransa sia molt notable y lloada, los SS. Consellers apres dinar se son ajuntats al porxo de sanct Jaume, y ab los dits SS. proms ab sarimonia acostumada son anats a la seu, e apres de esser arribat lo Ex.im duch de Feria virrey, lloctinent y capita general de sa mag.at en lo principat de Cathalunya, puja la aguila al altar major y alli a honor y gloria de N.re S.r Deu y del pare sanct Ramon dansa algunes danses. E comensa una molt solempne proffesso de la festa del glorios Pare sanct Ramon de Penyafort, encaminanse anant primer dos besties feres ço es la una lo drach y laltra la vibria, dotse Cavalls cotoners y dotse diablots ab vestidures y cares de diables e apres un gegant y una gegantessa, y un bulto que semblave lo gegant Golias ab una darga y una alfanya, dotse trompetes ab vestidures llargues de domas carmesi guarnides de flocadura de seda groga y carmesina, sonant trompetes grans ditas bastardes embanderades de domas carmesi guarnides de la matexa flocadura de les robes ab les armes de la Ciutat de or y plata en aquelles pintades: e, apres isque de dita seu un sacerdot beneficiat de dita seu anomenat mossen Pere Baro, vestit ab una roba de vellut carmesi ab armes de la ciutat y al cap una corona molt rica ab la creu de sancta Eulalia sobre dita corona molt ben daurada e, puja sobre un cavall que al repla y devant dita Iglesia stave aparellat molt ben adornat de una sobre vesta que prenia tot lo cavall coll y cap dell de vellut carmesi, ab les armes de la ciutat y adressos de aquell molt gentils e, li fonch donada la bandera molt gran y de seda dita de sancta Eulalia y al cap della la Imatge de sancta Eulalia de plata sobre daurada, penyats de dita bandera quatre cordons que servaven y tenien de llurs mans sis assistents preveres beneficiats en dita seu anomenats mossen Joan Barba, mossen Joan Xirau, mossen Salvador Coromina mossen Miquel Vidal, mossen Joseph ..... y mossen Joachim

Raffols per servar dita bandera, per ser ella tant gran e, ab aquesta forma ana dit capella a cavall a la proffesso e, apres de dita bandera anaven quatorse ganfanons tots de domas carmesi y recamats de or ço es, dos de la seu, dos de sancta Maria de la Mar, dos de sancta Maria del Pi, dos de sanct Just y sanct Pastor, dos de sanct Pere, dos de sanct Miquel, dos de sanct Jaume y dos de sanct Cugat, e apres los Infants orfens, los pobres y minyons del hospital general y los pobres de la misericordia, tots ab siris grossos blanchs, y molts infants e infantes vestits de blanch e, apres consecutivament dos banderas de domas, una dels perayres y altra dels fusters, anant ab elles los confrares de quiscun offici fent cor, que aportaven cent y trenta atxes, precehint davant ditas banderas una mulassa de la confraria dels parayres, y sobre la squena della anave un minyo ajonollat vestit com un frare de Predicadors, representant lo Glorios Pare sanct Ramon com passave ell sobre la capa la mar de Mallorca a Barcelona ab significatio de la Isla de Mallorca y la ciutat de Barcelona, fent vela del scapulari y del gayato albre, y sobre lo cap de dita mulassa la torra de Monjuich del ferel (farell), assenyalant que venia de ponent a la present ciutat un gran vexell: e apres la bandera de domas blanch dels blanquers y los confrares de dita confraria seguint aquella, aportant quaranta atxes, e devant dita bandera un bulto de lleo molt gran sobre daurat y deset animals que circuien dit lleo e, apres dos banderas de domas carmesi, major la una que laltra, la una dels ortolans del portal Nou y laltre dels jovens ortolans del portal de sanct Anthoni, aportant denou atxes blanques e, al cap de les banderes ses Imatges, e apres la bandera de la confraria dels traginers de mar seguint los confrares de aquella aportant trenta siris grossos blanchs, apres venia la bandera de la confraria dels bastaxos de capsana e los confrares, quiscu dells ab siris grossos blanchs, despres seguia la bandera de la confraria dels daguers y confrares de aquella aportant siris grossos blanchs, apres la bandera de la confraria dels garballadors seguint los confrares de aquella ab vint y dos atxes blanques, apres venia la bandera de la confraria dels mariners seguint los confrares dita bandera ab trenta atxes blanques, y anave al mig della una nau prou gran dins la qual anaven minyons que ormeyaven la nau y llansant pexos vius que dins dita nau eren y staven ab aygua, y dita nau anave ab totes les veles steses navegant per terra e, apres la bandera de

la confraria dels sparters y confrares de aquella, aportant vint atxes en les mans e, un tabernacle dins lo qual stave la imatge de sanct Bernadi de bulto tot daurat, despres la bandera de la confraria dels corredors de besties y confrares seguint aquella ab siris grossos blanchs que aportaven e, apres venia la bandera de domas carmesi de la confraria dels revenedors, hostalers y altres que tenen per advocat y patro lo glorios archangel sanct Miquell y ab sa Imatge, armat en blanch y scut y llansa, y dos o tres diables que li anaven en torn y de quant en quant un de aquell diables ensenia un cuet y feya com qui paleave ab sanct (Miquel), y apres se ageya als peus de dit sanct Miquel y dit sant Miquel feya com qui li pagave una llansada, aportant vint atxes de sera blanca e, apres la bandera de la confraria dels corders seguint aquella los confrares della ab devuyt atxes y molts siris grossos blanchs, despres la confraria dels flassaders ab sa bandera seguint aquella los confrares de dit offici ab setse atxes y siris grossos blanchs, e apres la bandera de la confraria dels boters seguint los confrares la bandera de aquella ab dotse atxes blanques y un tabernacle ab la Imatge de sanct Joan, de bulto, tot daurat, despres venia la bandera de la confraria dels matalafers ab los companyons de bandera tots molt ben adressats, seguint aquella los confrares matalafes portant siris grossos blanchs, despres la bandera de la confraria de sancta Marta dels hostales y altres, seguint aquella los confrares ab quaranta set atxes y siris grossos blanchs que aportaven, e despres venia la bandera de la confraria dels pallers anant ab ella los confrares ab tretse atxas y molts siris grossos blanchs, e apres venian dos banderas la una dels hortolans del portal Nou y laltre dels hortolans del portal de Sanct Anthoni y los confrares de aquelles aportant cent atxes, apres la bandera de la confraria dels carnissers, seguint los confrares de aquella aportant setse atxas y molts siris grossos blanchs, despres la bandera de la confraria dels spasers y los confrares de aquella aportant molts siris grossos blanchs, apres venia la bandera de la confraria dels texidors de llana y los confrares de aquella aportant siris grossos blanchs, apres la bandera de la confraria dels passamaners y confrares de aquella aportant vint y quatre atxes blanques, mes la bandera dels Julians y los confrares de aquella aportant cent atxes blanques y un jardi de bulto molt gentil y gran, y molt ben adressat de erbas y flos, ab diversos animals dins dell axi volatils com

altres, y devant dita bandera anaven quatre donselles ab sos mantos que la dita confraria dels Julians dona a quiscuna sinquanta lliures en adjutori de son matrimoni, despres venia la bandera de la confraria dels calsaters y los confrares seguint aquella, aportant vint y quatre atxes blanques y un tabernacle de bulto ab la Imatge de sant Sebastia tot daurat, despres la bandera de la confraria dels cotoners y los confrares de aquella aportant vint y quatre atxes, despres la bandera de la confraria dels jovens texidors de lli y los confrares de aquella aportant sis atxes y molts siris grossos blanchs, despres la bandera de la confraria dels mestres texidors de lli y los confrares de aquella aportant setse atxes y molts siris grossos blanchs, despres la bandera de la confraria dels mestres de cases y molers y los confrares de aquella aportant vint y vuyt atxes blanques, despres venia la bandera de la confraria dels scudallers y los confrares de aquella portant setse atxes blanques ab un tabernacle molt gran ab molts personatges de bulto, ab la inventio de la institutio del orde de N.ra S.a de la Merce molt gentil y molt ben adressat, apres la bandera de la confraria dels ollers y rajolers dels Tallers y los confrares della aportant setse atxes, despres la bandera de la confraria dels ferrers y confrares de aquella aportant trenta atxes blanques, despres la bandera de la confraria dels forners y los confrares de aquella aportant quatre atxes y vuyt siris grossos blanchs, despres la bandera de la confraria dels jovens sastres y confrares della aportant vint y sis atxes blanques, despres la bandera de la confraria dels tapiners y los confrares della aportant molts siris grossos blanchs, apres venia la bandera de la confraria dels manyans y los confrares de aquella aportant vuyt atxes y un tabernacle ab les columnes e los sancts de N.ra S.a del Carme, tot daurat, despres venian dos banderes de les confraries la una dels mestres y laltre dels jovens sabaters y los confrares de quiscuna delles aportant sinquanta atxes blanques, y despres venian altras dos banderas la una de la confraria dels sastres y laltre de la confraria dels stevens y confrares de quiscuna de aquelles aportant cent atxes blanques. E acabades de exir de la seu totes les sobre designades banderes isqueren de dita seu les Creus comensant primer axir les creus de les parrochies e primerament la de la ultima y mes xica parrochia ques la de sanct Cugat, apres la creu de sanct Jaume, apres la creu de sanct Miquel, apres la creu

de sanct Pere, apres la creu de sanct Just y sanct Pastor, apres la creu de N.^{ra} S.^{a} del Pi y apres la creu de Sta Maria de la mar, y en haver axides totes les creus de ditas parrochies isqueren les creus dels monastirs, la primera de les quals fonch la creu del monastir de sanct Joseph adressada de rams, flors y banderetes dor barberi, despres la creu del monastir de sancta Madrona a modo de sercol adressada y divisada de flors, rams y banderetes dor barbari, despres la creu del monastir de caputxins, de fusta sensilla, despres la creu del monastir de sanct Francisco de Paulo molt ben adressade de flos, rams y dor barbari y molt enremada de campanetes de plata, despres la creu del monastir de la S.^{ma} Trinitat molt divisada de moltes flors, rams y or barberi, apres la creu del monastir de la Merce adornada ab un sercol per lo entors de dita creu guarnit lo sercol de fil dor y plata y en lo entorn y en lo mig flos de or y plata y de seda de diverses colos y dalt de la creu un pelicano gran de seda, or y plata, y a cada costat una agüila petita tambe de seda, or y plata y baix de la creu una llanterna de fil de or y plata, e apres la creu del monastir de N.^{ra} S.^{a} del Carme ab un gran sercol ouat y per lo entorn de dit sercol moltes images vestides ab abits de dit orde benaventurats, y adressada de flos de seda de diverses colors y flors naturals ab molta art y orde assentada que era digna de veure, despres la creu del monastir de sanct Agusti molt ben adressada y al cap della una nau molt ben ormajada dins la qual havia moltes ymatges de bulto, de sants del orde de sanct Agustí qui aparia guiaven la nau y feyan lo exercissi fan los mariners, y despres les dues creus del monastir de sancta Catherina y del monastir de sanct Francesch enremades de rams de seda y de diverses flos y banderas dor barbari. E apres de ditas creus isque la creu de la seu. E acabades de axir totes les creus isqueren los scolans y preveres de les parrochies de la present ciutat que van ab sobre-pellissos es asaber Sancta Maria de la mar, N.^{ra} S.^{a} del Pi, sanct Just y sanct Pastor, sant Pere, sanct Miquel, sanct Jaume, sanct Cugat, y exits dits capellans preveres de les ditas parrochies, isqueren de dita seu los ordes dels frares E primerament los frares de sanct Joseph descalsos e junt dells anave un tabernacle ben adornat y dins dell un bulto que representava sancta Caterina de Sena e devant dit tabernacle vuyt minyons vestits de telilla de plata ab atxes que aportaven en les mans e, apres isqueren los

frares de sancta Madrona ab un tabernacle de sancta Caterina martir y devant tres minyons, y darrera, dos vestits de telilla de or ab atxes que aportaven e, altra tabernacle de N.^{ra} S.^{a} de la Soledad de bulto, ab tres minyons ab atxes blanques e, consequutivament isqueren los frares caputxins que en nombre son sexanta, ab un tabernacle de sanct Jacinto molt ricament adornat de moltes y diverses joyes riques, ab sinch minyons tres devant y dos darrera vestits de telilla de plata ab atxes blanques, apres isqueren los frares de sanct Francisco de Paulo que eran trenta quatra ab un tabernacle molt ben adressat de sanct Vicens Ferrer y dos minyons devant y dos darrera vestits de telilla de plata ab ses atxes blanques e, apres los frares de la S.^{ma} Trinitat que son vint y sinch ab un tabernacle de sanct Antonino arcabisbe de Florensa ab tres minyons devant y dos darrera vestits de telilla de or y verda portant tots atxes verdes, apres isqueren los frares de N.^{ra} S.^{a} de la Merce que son sinquanta ab un tabernacle molt gran e, dins dell las imatges de N.^{ra} S.^{a} de la Merce, del glorios Pare sanct Ramon, del Rey don Jaume y fra Pere Nolasch, representant com N.^{ra} S.^{a} volgue que lo Rey don Jaume fos lo instituidor de la dita orde de N.^{ra} S.^{a} de la Merce donant lo scapulari al dit fra Pere Nolasch, ab dos minyons devant vestits de telilla de plata ab atxes, despres isqueren los frares de les Religions de nostra S.^{a} del Carme y sanct Agusti, que son de cada Religio setanta, fet dos cors lo hu de N.^{ra} S.^{a} del Carme a la ma dreta y laltro de sanct Agusti a la ma squerra perque van axi variant un any a la ma dreta y laltre any a la ma squerra, ab dos tabernacles es asaber los frares de N.^{ra} S.^{a} del Carme aportaven una montanya y entorn della molts frares de diversos sancts de bulto de la Religio del Carme vestits ab lo abit, y dins de la montanya staven recullits molts animalons com son squirols, cunillets y altres y ausellets, los quals de quant en quant anaven sercant y vogint la montanya significant lo monte Carmelo, y los frares de sanct Agusti aportaven altra tabernacle dins lo qual eren de bulto las figures de sanct Agusti y sanct Tomas de Aquino molt ben adressats, E apres isqueren los frares de les Religions de sanct Domingo y sanct Francesc anant fent cor que son de cada orde Cent, aportant dos tabernacles, ço es los frares de sanct Domingo un tabernacle del glorios pare sanct Domingo, e los frares de sanct Francesch aportaven un tabernacle ab una mensula de sobre,

dins lo qual tabernacle eran de bulto sanct Domingo y sanct Francesch molt adressats de moltes joyes y perles riquissimes, y posave lo peu quiscun sanct sobre de una serpent de la qual exian tres caps que significaven tres grandissimes aretgies, que los enemichs de la sancta fe catolica havian seminades en temps dels dits gloriosos sancts, y per ells foren stirpades, los quals caps aportaven lligats ab una bellísima cadena de or, y ab la ma sostenia quiscu una Iglesia, e dins dita mensula era la imatge de N.ra S.a e, a cada canto de dit tabernacle un angel, lo qual tabernacle fou molt lloat de molta art, artifici y curiositat fet, e apres de totes les sobre ditas parrochies y Religions anaven en quiscuna delles un diaca y sots diaca y dos sacerdots ab capes molt riques e la hu dels diaques aportava una vera creu daurada; e apres isqueren *quaranta minyons* sens barrets, adressats y ricament adornats de talillas de plata y or y de diversos colors, aportant quiscu dells una atxa en la ma, e apres isque lo clero de dita seu ab sobrepellissos y almusses e, apres dells venien los Rectors de dins de la present Ciutat y de les Viles y llochs sircunvehines a dita ciutat y molts altres de lluny del bisbat de Barcelona aportant capes quiscu dells molt riques que en nombre son dos cents, e apres dells venien los pabordres y doctors en teologia aportant capes quiscu dells es asaber, a la un cor de sanct Pere los R.nts mossen Pere Borrell, mossen Joan Miquel Llaudes, mossen Anthoni Oller, mossen Anthoni Busquets, mossen Dionis de Jorba, mossen Joan Barba, mossen Gabriel Pallarols, mossen Agusti Prunera, e altro cor de sanct Joan los R.nts mossen Jaume Riera, mossen Pere Collantes, mossen Miquel Calopa, mossen Jaume Aguilera, mossen Llorens Cata, mossen Sebastia Illa, mossen Jaume Bertrola, mossen Pere Magarola y mossen Monserrat Barba, y los cabiscols de les parrochies son, mossen Sebastia Illa y mossen Anthoni Busquets ab capes y bordons, e immediadament apres dells venien los molt R.nts S.ors Canonges aportant capes molt riques y de molta valua anant fent cor a la una part los molt R.nts S.ors Honoffre Pau Cellers daga y canonge, lo S.r Joan Mas, lo S.r Hieronim Vilana, lo S.r Enrich Pau Cassador, lo S.r Joan Prats de Bigues, lo S.r Miquel Ferrer de Busquets, lo S.r Bernat Oliva, lo S.r Francesch Regas, lo S.r Anthoni Seguer, lo S.r Joachím Palau, lo S.r Jaume Nabot, lo S.r Joan Çafont, lo S.r Pere Pla, lo S.r Raffel Riera, lo S.r Ramon Cornet y

lo S.r Pere Castilla, e, a laltra part los molt R.nt S.rs Francesch Olivo ardiaca de la Mar, lo S.r Paulo Pla, lo S.r Anthon Teres, lo S.r Joan Maria de Çorribes, lo S.r Phederich de Sarria, lo S.r Pau de Barthomeu, lo S.r Gabriel Cerda, lo S.r Miquel Boldo, lo S.r Pere Germa Garbi, lo S.r Francesch Pons, lo S.r Galceran Mas, lo S.r Joan Garcia, lo S.r Pere Font, lo S.r Pere Tarroja, lo S.r Pere Dalmau y lo S.r Miquel Cassador, tots canonges de dita seu de Barcelona e, apres de dits SS. Canonges isqueren los tenint dignitats y obtenints canonicats de les catredals del present principat de Cathalunya qui presents se trobaren en la present ciutat de Barcelona en aquest die de la festa del glorios pare sanct Ramon de Penyafort que son los seguents, los molt R.nts SS. sagrista Junyent, lo S.r Canonge Delpas de la seu de Elna, lo S.r Canonge Vila, lo S.r Canonge don Xpofol Queralt, lo S.r ardiaca Homs de la seu de Tarragona, lo S.r ardiaca Duran, lo S.r Canonge Castallo, lo S.r Canonge Margalef, lo S.r Canonge Savares, lo S.r Canonge Agell, lo S.r ardiaca Bru de la seu de Vich, lo S.r Cabiscol Feu, lo S.r dega Ferrus de Solsona, lo S.r Canonge Castellví, lo S.r Canonge Dionís Babau de la seu de Lleyda, lo S.r Canonge Folcra, lo S.r Canonge Masdeu, lo S.r daga de Vich y lo S.r Jaume de Agullana ardiaca major de la seu de Gerona, tots ab capes molt riques e, al mig dels quals dos cors anaven los cabiscols majors que son los molt R.nts SS. Julio Cordelles, lo S.r Pere Guialmar, lo S.r Sebestia Saleta y lo S.r Enrich Paguera, tots ab capes de domas blanch y bordons e, per lo semblant isqueren apres los beneficiats de dita seu que aportaven atxes blanques que entre tots son vint y quatre, e apres isqueren vint y quatra Reys ab camits (1) y vestits de diaques y corones, ab ciris grossos blanchs que aportaven en les mans e, apres isque la aguila acompanyada de mi Joan Steve Mir notari de Barcelona scriva Racional de la casa de la present Ciutat de Barcelona, de mossen Steve Gilabert Bruniquer notari de Barcelona altre dels ajudans de la scrivania major, y de mossen Jaume Gilabert notari Real ajudant de mi dit scriva Racional, e junt a dita aguila anaven los segos ab cares y ales de angels, senyits ab dalmatiques blanques, e apres *isque lo standart* de tafata blanch ab lo imatge de sanct Ramon en ell pintat lo qual

(1) Tunicas llargas ó albas.

aportave lo molt egregi y spectable S.r don Barnat de Boxadors comte de Savalla, lo qual li dona lo S.r Conseller en cap en lo altar major de dita seu, aportant o, amanant don Joan de Boxados primogenit fill seu, y don Phederich Meca molt ben ataviats qui de quant en quant li ajudaven a portar dit standart y ans de dit S.r comte anaven los menestrils sonant y la aguila e, despres la capella de la cantoria e, apres venia un tabernacle molt gran y molt ben adornat de la imatge del glorios pare sanct Ramon ajenollat, molt adornat, de bulto, la capa del qual ere tota sembrada de perles, diamants, smaraldes, rubins y altres joyes de molta valor que feyen unes steles y flors, baix del talem de brocat envellutat de vellut blau, que per aquesta jornada a comensat a servir, les vergues del qual talem aportaven lo Ex.im S.r duch de Feria llochtinent y capita general de Cathalunya e, los sobre anomenats sinch Consellers ab les gramalles de domas carmesi ab los enforros de brocat e, apres anave lo Ill. m y R.im S.r Don Joan Teres Arcabisbe de Tarragona, cap de la proffesso, assistents lo molt Ill.e y R.m S.r Don Ildefonso Coloma bisbe de Barcelona a la ma dreta per ser en sa propria Iglesia y diocesi, y a la part squerra lo molt Ill.e y R.im S.r Don ..... Capilla bisbe de la ciutat de Urgell com a mes antich en consecratio, tots vestits de pontifical tenint lo gremial de llurs mans, y lo dit S.r bisbe de Barcelona la crossa, lo molt Ill.e y R.im S.r Don ..... Raboster bisbe de la ciutat de Vich a la part dreta devant lo bisbe de Barcelona y a la part squerra lo molt Ill.e y R.im S.r don Luis Sans bisbe de Solsona, y a la matexa part squerra lo molt Ill.e y R.im S.r don Francesch Virgili bisbe de Lleyda, tots vestits de pontifical ab amit, camit, stola, mitra y capa pluvial, la qual professo seguian los doctors del Real Consell de totes les tres sales, fet cor, cap de la hu era, ço es de la ma dreta lo Ill.e y R.nt S.r Raffel de Rovirola Canseller, e a laltra part squerra lo S.r Don Joseph de Mur, Regent la Cansallaria e, apres de dits doctors venia lo bescomta de Rodes y molts cavalles, ciutadans, juristes, mercaders, artistes y menestrals ab atxes en les mans, que sense las dels doctors del Real Consell eran cent y vint y sis atxes, tambe fent cor; *La qual Proffesso feu la via* que exint de la seu ana per lo canto de la Canonja vogint lo entorn de la Iglesia a la plassa del Rey, hont havia un altar de moltes curioses teles de sancts y altres imatges e, devant dit altar havia una gran pastera molt llarga

plena de aygua, a la una part de la qual era la Illa de Mallorca e, del altra part la ciutat de Barcelona e junt della la torra de Monjuich que assenyalave un gran vexell e, dins dita pastera era la imatge de bulto del glorios pare sanct Ramon que axia de Mallorca y venia a Barcelona sobre lo abit fent vela del scapulari, y del gayato abre e, apres per la Devallada de la preso hont havia a la ma dreta dins de una botiga un altar molt gentil de diversos quadros e, passa per la plassa vella del Blat hont havia un catafal ab musica de ministrils que sonaven quant dita proffesso passave e, per la Boria gira al carrer dels Mercaders y al entrant de la girada hont acostuma de star una imatge gran de sanct Xpofol havia un altar molt adornat de Jesusets, imatges de mabre, quadros de sancts y altres coses dignes de mirar, ab molts candaleros de plata y siris cremant, y entra per lo carrer que ve enfront del portal major de la Iglesia de sancta Catherina en lo pati de la qual Iglesia eren los tabals de la ciutat y les trompetes y menistrils que sonaven tant quant dita professo stigue en passar y en entrar en dita Iglesia, y entrats en dita Iglesia feta oratio primer al S.[im] sagrament anaren los SS. arcabisbe, bisbes, lo Ex.[im] S.[r] duch de Feria y los SS. Consallers a la capella del glorios pare sanct Ramon, y feta oratio se alsa alli la pedra ab currioles que per dit effecte eren posades que cobria la sepultura del dit glorios pare sanct Ramon, dins la qual stave recondida una caxa de fusta dins la qual es la ossa del dit glorios pare sanct Ramon e, aquella tragueren y posaren dins altra caxa que per dit effecte havian feta fer clavada ab la civera, y apres de haver adorat dits SS. arcabisbe y bisbes aquella, cobriren de nn cobri caxa gran de brocadello forrat de tafata ab los scuts de les armes de la ciutat y la del mig la de la religio de S.[t] Domingo, que per dita causa dits SS. Conselles havian fet fer e, al temps que dita caxa se trague de la sepultura les trompetes, ministrils y tabals tot ab molta melodia y contento sona e, la capella canta uns motets e, acabat tot lo S.[r] arcabisbe digue alta veu «*Deus in adjutorium meum intende* etc», e la capella dels cantors respongue e, apres dit S.[r] arcabisbe digue la oratio propria del dit glorios sanct Ramon la qual es del tenor seguent «*Deus qui beatum Raymundum penitentie sacramenti insignem ministrum elegisti, et per maris undas mirabiliter traduxisti, concede ut eius intercesione dignos penitentie fructus facere ad æterne salutis portum pervenire*

valeamus, per Christum dominum nostrum etc. Amen.» E los pares de dit monastir prengueren la dita caxa y la assentaren sobre la civera hont lo tabernacle de sanct Ramon anave, la qual sivera aportaven vuyt frares de dit monastir, y altres vuyt sperant quant serian cansats per portar lo cos del glorios sanct, y tots setse vestits sacerdotalment ab casulles com si aguessen de celebrar missa e, apres vint y sinch frares al redador del cos sant qui aportaven atxes e, posada dita (caxa) sobre dita civera, passaren per lo cor de dita Iglesia e, isque la proffesso y lo cos del glorios sant per lo portal de sanct Jasinto, e ana per lo carrer que devant dit portal es y isque a la capellà de N.^{ra} S.^{a} den Mercus hont havia un altar molt adressat de moltes pessès de valua, Jesusets y molts retratos de sancts y de altres figures molt bones y curioses y dignes de star en altar e, una pastera hont era la imatge de sant Ramon que navegave sobre laygua partint de Mallorca y anant a Barcelona; discorrent per lo carrer de Moncada en lo qual carrer casi en lo mig dell a la ma squerra dins de una casa se veu un altar ab moltes pesses y retaules e, passant per la plasseta dels Sombrarers se veu alli havian fet un altar molt gran y molt adòrnat de moltes pesses de plata, bassines de plata sobredaurades molt grans, Jesusets, pesses de mabre y alabastra y retratos de sancts molts y molt bons, que stave dit altar ab molta curiositat fet y adornat e, isque dita proffesso per lo Born, y quant lo cos del glorios Sanct isque en lo Born tota la artillaria de la muralla y baluarts se dispara fent un struendo tant gran que aparaxia tot sen havia de enrar, passant devant la Iglesia de sancta Maria de la mar y no entra en ella, la paret de la qual Iglesia de part de fora estave molt adressada de pesses de seda verda y vermella y tapissaria molt bona que es de dita Iglesia e, anant dita professo ab son gentil orde passa per lo carrer dels Cambis y de allí entra en lo carrer Ample e, tantost a la ma squerra de dit carrer hont sta sculpida una cara gran, havian fet un altar curios de moltes pesses y molts Jesusets y retratos molt bons e, lo Imatge de sanct Ramon que ab industria bona lo feyan rodar perexent anave per la mar e, devant del carrer del Regomir stave plantat un catafal y en ell musica de menestrils que sonaven a son temps e, passa avant dita proffesso per dit carrer e, devant casa del Ex.^{im} S.^{r} duch de Feria, y a la matexa part junt a la porta havian fet un altar de moltes pesses de plata y

moltes bassines sobredauradas molt importants y de molta valua, y molts retratos grans y petits de molta art fets, hont se podia molt bon rato divertir en mirar la perfectio de aquells e, devant casa del S.r Virrey havia un catafal y en ell musica de ministrils que sonaven a ratos quant dita proffesso passave, y anant per lo mateix carrer se veu un altar que mossen Miquel Cabes droguer havia fet de molts quadros molt bons e, molt gentils e, no passa mes avant de dit carrer Ample, ans be sen entra per lo carrer dit den Simon Oller alias de la Carnisseria den Sors, que stave dit carrer molt adressat axi de tapisseria com de domassos y sedas axi per les parets com per les finestres e, a la part per hont se entra al hort dit del Palau de la Comptessa y ara de la Ill.ma S.a dona (1) Mansia de Requesens y de Suniga comtessa de Benavent, havian fet un altar molt gran en lo qual havia moltes testes de plata sobredaurades, dins les quals testes y ha caps de sancts y de moltes altres joyes de plata y or, y molts candaleros de plata ab siris que cremaven y illuminaven lo dit altar molt degudament y ab molta decentia y honra de tantes relliquies que alli havia e, lo sircuit de dit altar stave adrassat de molts brocats y velluts y lo palit de dit altar era de brocat quera digna de esser mirat y venerat e; passant avant dita proffesso ab son orde passa per la plassa dita den Camprodon hont havia un catafal ab musica de menestrils sonant, y ana per devant la devallada de sanct Miquel y devant la plassa de la S.ma Trinitat devant los carrers de la Bocaria y Call fins a la proha de la casa de micer Quintana, Regent de cort del consell de Arago, sircuint aquella devant lo fossar de N.ra S.a del Pi passant junt lo carrer que es enfront de dit fossar hont havia altra catafal ab musica de menestrils sta (sic) devant la casa del S.r micer Joan Aroles conseller ters, fins a la casa del Ill.im S.r Marques de Aythona, en lo qual lloch se feu de nit y comensaren a ensendra las graellas de teya les quals staven plantadas per hont la proffesso anave passant e, discorrent dita proffesso entra per la plassa de sancta Anna devant la font hont havia altra catafal ab musica de menestrils, y tirant avant dita proffesso devant del spectable S.r Governador de Cathalunya y al costat del monastir de les monjes de Montasion, havia un altar adornat de moltes pesses de plata, imatges de bulto de marbre y alabastre y qua-

(1) Mencia.

dros molt bons, y tambe havia altra catafal ab musica de ministrils e, acabada de passar la proffesso entra dita proffesso per lo Carrer Condal e, ja casi a la fi dell devant la casa de mestre Oliveres fuster, havian fet un altar molt sumptuos y molt gran de altaria, sobre de un catafal assentat de alsada de sinch palms y mig y de amplaria de vuyt palms, de llargaria de dues canes en lo qual era lo imatge de sanct Sebastia de bulto molt ben fet, moltes figures y Jesusets y molts retratos de molt gentil pintura, dotse retaulets ab los entorns guarnits de plata, de diversos sancts, moltes bassines de plata y algunes sobre daurades y vint y quatre candaleros de plata ab siris que cramaven e illuminaven lo altar y sis atxes que tambe cremaven e, als costats de dit altar unes polseres de blauets (1) y en les polseres uns quadros petits e, dita polsera pujave fins a la taulada de la dita casa y al cap de la polsera havia un docer de brocat molt rich, y sobre dit altar havia un repartiment y un encasament en lo qual era sanct Ramon de bulto, vestit com a canonge dins una trona com predicava, y molts bultos de persones significant lo staven hoint e, sobre lo designat havia altra encasament repartit ab dues parts, en la una era lo imatge de sanct Ramon com prengue lo abit de sanct Domingo y a laltra part axi de bulto sanct Ramon com confessave lo Rey en Jaume, y desobre lo propdit havia altra encasament que prenia tot lo enfront y baix del docer, hont era lo imatge de sanct Ramon, com venia de Mallorca a Barcelona y la mar, fent barca de la capa, y del gayato abre, y vela del scapulari, sobre del qual altar y molta part de dit Carrer havian envalat, y fent la volta dita proffesso passa devant lo monastir de les monjes de N.ra S.a de Jonqueres del orde de sanct Jaume de la spasa, y alli havia altra catafal ab menestrils y tambe havian fet un bosch de diversos generos de abres, sobre dell una molt gran envalada, y alli havian fet un molt gran catafal de hont ditas S.oras monjes miraven la proffesso encara que molt retirades que apenes les podien veure e, junt al bosch se veu un altar molt curios y molt alt, en mig del qual havia un cruxifici de plata sobre daurat, dos bassines molt grans una rodona y altra ovada totes de plata sobre daurades y casi totes de uns nacres molt ben assentats, y dos jarros axi del modo mateix fabricats que diuen eran aquexos, y moltes altres pesses en dit altar, eran del S.r don Guillem de Sanct Climent

(1) Certa roba de fil, ordinaria.

embaxador del Rey N.re S.r al emperador, y en dit altar havia moltes altres pesses de plata de molta valua, candaleros ab siris que cremaven e illuminaven lo dit altar e, sobre dit altar un dosser molt rich: e, passa la dita proffesso devant lo cap del carrer de sanct Pere devant la Iglesia del monestir de les monjes de sancta Magdalena, sobre de la qual Iglesia havian feta una axida de hont les monjes de dit monestir miraven la proffesso, anant per tot lo carrer de la Riera de sanct Joan hont havia una cobla de menestrils fins al carrer den Copons, girant per lo carrer dels Cellers, e, de dit carrer gira per lo carrer que ix a la plassa Nova y alli havia altra catafal ab musichs, passant per dita plassa Nova sota del portal de la casa del ardiaca major y devant lo palau del molt Ill.e y R.im S.r bisbe e, devant de la casa de dit ardiaca major devant de la casa del S.r Canceller Rovirola e, apres entra dita proffesso y lo cors de dit glorios sanct Ramon per lo portal major de la seu e, passa per lo Cor de dita seu e, per devant del altar major y Capella de sancta Eulalia ahont se canta a cant dorga un motet, stant lo altar molt ben parat de tota la plata, or y riquesa es en aquella cathedral y molt ben illuminada de atxes tot al entorn que stava clara com si fora de dia, y al entrant de dita seu lorga y campanes sonaren y tocaren ab molta demonstratio de alegria e, apres de haver cantat dit motet isque dita proffesso per lo portal de la Pietat girant a ma dreta vers lo carrer corrible passa devant la casa de la Deputatio hont hi havia un altar molt sumptuos y de moltes riques pesses adornat de plata sobre daurades que y era tota la plata de la deputatio, lo imatge de sanct Jordi, reliquiaris, bassines molt grans tot de plata sobre daurada, candelabros de plata ab siris que cremaven: devant dit altar molt rich hi havia un palit de punta de gulla dor y seda ab lo imatge de sanct Jordi a cavall y lo drach baix dels peus del cavall y un docer que cobria dit altar de brocat y vellut carmesi, e tot lo enfront de dita casa de la deputatio molt adornat de tapisseria molt rica, pesses de seda y or de molta valua, banderes y pendons penjant y molta musica de tabals, trompetes y menestrils, passant dita proffesso per la plassa de sanct Jaume e, devant la casa de la Ciutat hont havia moltes graelles ab teya que cremaven e, moltes banderes e, pendons per les finestres de dita casa e, tapets per las finestras de vellut carmesi e, tot lo entorn de dita casa de la Ciutat molt ben antapissada e, alt de dita casa e, per lo rededor della y dins lo pati, moltes llanternes

cremant y donant molta claror, ab molta musica de tabals, trompetas y ministrils que alli eren y sonaren tant quant la proffesso passa e, de aqui passa carrer avall fins al canto del S.r Joseph de Bellafilla hont havia un catafal ab musica de menistrils, girant per lo carrer dit del Forn de la Palma fins al cap del carrer, voltant apres fins devant la Iglesia de S.t Just y sanct Pastor, passant per lo carrer de la Dagaria fins al cap de dit carrer, voltant per la Devallada de la preso, Boria avall, y a la plassa del Blat, per hont ja era passada anant, y passant per lo carrer de les Semoleres fins al pati de dita Iglesia de sancta Catherina, hont havia un catafal ab musica de menestrils, que aqueix y tots los altros catafals ab dits musichs havia fets posar la ciutat a gastos de dita ciutat, e girant a un carrer que y ha alguns assahonados, entra per lo portal de sanct Jacinto per hont era ja axida la proffesso e, fet son degut acatament al S.im sagrament que en lo altar major y en lo sacrari dell sta custodit, lo qual altar stave molt adornat de moltes pessas de plata com de molta lluminaria, anant fins devant la capella del glorios pare sanct Ramon que de moltes llums, brondons y siris de la Ciutat y General sta adornat e, era clara de llums com si fos stat lo dia clar e, alsaren la pedra del sepulcre de dit glorios sanct e, dins dell que ab currioles la havian alsada tornaren la caxa dins la qual es la ossa de dit glorios sanct Ramon de hont la havian treta, y encontinent presents dits Ill.im y R.im S.r arcabisbe y bisbes, lo Ex.im S.r duch de Feria y dits SS. Consellers fonch abaxada dita pedra que ab currioles havian alsada, ahont y en dita Iglesia havia molta musica de trompetas, ministrils, orga y campanes e, la Capella canta un motet que per esser tant tart no pogue esser molt llarch que eran deu hores de la nit e, lo Ill.im y R.im S.r arcabisbe digue «*Deus in adjutorium meum intende*» e, apres de haver respost la Capella, digue la oratio propria de dit glorios sanct Ramon desobra refferida, y encontinent fonch tornat en la sivera lo tabernacle ab lo imatge de sanct Ramon dins dell, que en dita Iglesia havian dexat e, es axida dita proffesso per lo portal major de dita Iglesia anant per lo carrer hont te casa mossen Luis Jorba notari de Barcelona fins al canto e, de alli girant fins devant la casa del S.r don Pedro Clariana voltant per lo carrer hont lo molt R.nt S.r daga Celles te casa, passant per la Font de sanct Joan girant per un carrer ont hi a un Cruxifici, exint a la Tapinaria anant per un

carrer qui ix a la scala de la seu sota la Canonja, pujant per ditas scalas de la seu entra per lo portal major de dita seu hont hi havia gran musica de orga, trompetes, ministrils y campanes mostrant gran contento y alegria, y lo altar major tot molt adressat y de moltes llums illuminat y per les rexes de dit altar y scala de la capella de sancta Eulalia ab atxes y siris cremant, e tots los rotllos de dita Iglesia staven sircuits de siris que tots cremaven que aparexia fos dia clar, y lo Ill.^{im} y R.^{im} S.^{r} arcabisbe SS. bisbes ab lorde ja dit, S.^{r} duch de Feria y SS. Consellers portant les vergues del talem seguiren los portant lo tabernacle de sanct Ramon y aquell dexaren en lo altar major, y canta la Capella un motet, y lo dit Ill.^{im} y R.^{im} S.^{r} arcabisbe alta veu digue «*Deus in adiutorium meum intende*» e, apres de haver respost la Capella digue la oratio propria de dit glorios sanct Ramon ja dalt dita, e immediadament dona la benedictio e, sia pera sempre en salut de nostres animes y per intersasio del glorios sanct. Deu nos do la sua beneyta gratia e, acabat tot los SS. arcabisbe y bisbes sen entraren dins la sagristia y alli los despullaren yls posaren les vestitures propries y los SS. Consellers acompanyaren sa Ex.ª fins al portal major y sen tornaren al altar major hont feren oratio al S.^{im} sagrament e, feta aquella sen devallaren e, isqueren de dita Iglesia per lo portal de la Pietat hont sigueren aparellades sinquanta atxes e, quiscu de dits SS. Conselles per esser tant tart que eren ja tocats tres quarts per les onse hores sen ana a sa casa, y es de advertir que per los carrers, plasses y llochs per hont dita proffesso es passada staven tant adornats de tapisseria, sedas, brocats, domassos, retratos de diverses figures, que fins als terrats y porxos de les cases arribave y stave tot entapissat, que fonch una jornada digna de esser vista, y de molta recordatio y memoria qual may se sia vista y se spere veura millor y de molta benaventuransa dels qui semblant jornada an vist, e, per lo semblant se feren moltes alimaries en aquella nit per los campanars, iglesies, monestirs y llochs alts com son torres e altres, axi de teya com de oli, y musica de menestrils per los campanars de les parrochies y monestirs de la present ciutat e, de N.^{ra} S.^{a} de la capella den Marcus e, de la torra del Farel dita de Monjuich, y per tots los baluarts a gasto de la ciutat.

Segueixen las festas.

DIVENDRES XXV. — En aquest dia desijant los SS. Consellers continuar les festes spirituals del glorios sanct Ramon y

de la sua (s)antíssima canonitsatio, ajuntats en lo porxo de S.t Jaume en lo mati, anaren de alli a la Iglesia de sancta Catherina y al entrant della per lo portal major sonaren los tabals, trompetas y menestrils que al pati de dita Iglesia staven aguardant juntament ab los proms que apres de dits conselles anaven y no acostumen cada hu aportar son prom, y fet lo degut acatament al cors del glorios sanct pujaren dalt al altar hont eren ja los SS. arcabisbe y bisbes, y feta oratio al S.im sagrament se assentaren en les cadires que alli staven aparellades e, lo molt Ill.e y R.im S.r don Ildefonso Coloma bisbe de Barcelona se vesti de pontifical donant li les vestidures pontificals los capellans de son servey, assistiren los molts R.nts SS. ardiaca Homs y don Xpofol Queralt, fonch diaca lo canonge Garau y sots diaca lo S.r Anthoni Agell tots canonges de la seu de Tarragona, y lo dit S.r bisbe comensa la Confessio y prossegui la missa conforme per prelats se diu e, acabat lo credo lo molt Ill.e y R.im S.r ..... Capilla bisbe de Urgell vestit de les solites vestidures predica sobre de una taula y un tapit sobre della ere posat, y una cadira ahont dit S.r bisbe a stat assentat, y devall dell un banquet per tenir lo llibre amado de prelats, y predica molt altament una ora e, acabada la predica lo dit molt Ill.e y R.im S.r bisbe prossegui la missa e, acabada aquella dona la benedictio y anaren a la capella del glorios sanct Ramon hont digue y canta la oracio propria del glorios sanct a la qual festa no assisti lo Ex.im S.r duch de Feria pera que los SS. arcabisbe y bisbes y los SS. Conselles poguessen star assentats a la missa e, acabat tot dits SS. arcabisbe y bisbes sen anaren y los SS. Conselles tornaren al porxo de S.t Jaume e, de alli quiscu dells sen ana a sa casa, y al axir de dita Iglesia los tabals, trompetas y menestrils sonaren com havian fet al entrant de dits SS. arcabisbe y bisbes y SS. consellers y encontinent totes les iglesies parrochials y monestirs repicaren les campanes y tota la artillaria tira, tot a llahor y gloria de N.re S.r Deu y del benaventurat sanct Ramon. — Dit dia a la tarda al toch de la oratio la artillaria dispara y les campanes de les parrochies y monestirs tocaren una ora e, la teya que havian posada en les graelles dels campanas y carrers y llochs alts y les llanternes que per los dits llochs aparellades staven se ensengueren axi les graelles com les llanternes y dura molt y tambe la torra de Monjuich, y a casa la ciutat y deputatio havia musica de tabals, trompetas y menestrils y las banderas penjant fins altrora de nit que dura ditas alimaries.

Idem. DISSAPTE XXVJ. — En aquest die los SS. Consellers continuant ab molt gran affectio les festes sperituals del glorios pare sanct Ramon, se ajuntaren en lo porxo de S.t Jaume y de alli tots sinch anaren a la Iglesia de sancta Catherina y al entrant per lo pati de dita Iglesia los tabals, trompetes y menestrils sonaren y la matexa musica feren quant entraren los SS. arcabisbe y bisbes, y entrats dits SS. consellers per lo portal major de dita Iglesia fent acatament al cos del glorios sanct son pujats al altar major y se son ajonollats sobre los coxins de vellut carmesi y an feta oratio al S.im sagrament y fet lo acato al Ill.im y R.im S.r arcabisbe y als sobre dits SS. bisbes se son assentats en les cadires de vellut carmesi que alli staven aparellades ab dits coxins devant e, los SS. qui havian servit de proms se assentaren tras de dits SS. conselles ab un scon adressat antapissat de seda e, immediadament essent dits SS. conselles assentats lo molt Ill.e y R.im S.r don Francesch Virgili bisbe de Lleyda li foren despullades les robes aportave vestides e li foren vestides les vestidures pontificals ab la serimonia y orde acostumat e, vestides aquelles y ab la mitra y crossa se acosta al peu del altar major de dita Iglesia y tingue per assistents los molt R.nt SS. don Onofre de Alentorn ardiaca de Benasch y lo S.r canonge Margalef son Vicari general, diaca lo molt R.nt S.r Dionis Babau, y sots diaca lo S.r ..... Sangenis, tots canonges de la seu de Lleyda, prosseguint dit S.r bisba de Lleyda la missa ab lorde y serimonia deguda e, acabat lo credo puja a la trona (1) lo molt Ill.e y R.im S.r don ..... Raboster bisba de Vich ab molt aplauso e, acabada la predica lo R.im S.r bisbe de Lleyda continua en celebrar la missa e, al alsar N.re S.r tota la artillaria axi de baluars com de torres y muralles tira fent una molt bona salva com havia fet los altros días en semblant stat de la missa, e, acabada aquella dona la benedictio e, li foren despullades les vestidures pontificals e, li foren vestides les vestidures episcopals e, tots junts los SS. arcabisbe y bisbes y SS. conselles son anats a la capella del glorios pare sanct Ramon e dit S.r bisba de Lleyda digue la oratio propria de dit glorios sanct, a la qual missa sonaren los menestrils e, los musichs de la Capella cantaren ab molta melodia e, apres de haver acabat la oratio y les graties a Deu y al glorios sanct, se son anats

(1) E predicá.

quiscu en ses cases per ser molt tart. — Dit dia al toch de la oratio les campanes de totes les parrochies, iglesias y monestirs tocaren y repicaren e, encontinent fonch ensesa la teya que en les graelles de les muralles, campanars y llochs alts ere, y les llanternes que per dits llochs eren posades y per los SS. Conselles donades, foren enseses que dura molta part de la nit.

DIUMENGE XXVIJ. — En aquest die los SS. Conselles ab lorde ja dit anaren a la dita Iglesia de sancta Catherina e, entrant per lo portal major de dita Iglesia sonaren los tabals, trompetes y menestrils que per dit effecte staven aparallats, lo que ja havian fet entrant per lo pati los SS. arcabisbe y bisbes, y entrats an fet lo degut acato al cos del glorios sanct Ramon y son pujats al altar major de dita Iglesia y alli se son agenollats sobre los coxins de vellut carmesi que alli eran posats y feta oratio al S.^{im} sagrament saludaren lo Ill.^{im} y R.^{im} S.^{r} arcabisba y bisbes e, se asentaren a les cadiras de vellut carmesi ab los dits coxins devant, y los que dits SS. conselles acompanyaven se assentaren en un scon ben adressat que per dita causa havian aparellat detras les cadiras dels SS. Consellers, y encontinent al molt Ill.^{e} y R.^{im} S.^{r} don Lluis Sans bisbe de Solsona li despullaren les robes aportave y li foren vestides les vestidures pontificals e, ab la crossa en la ma se acosta al peu del altar comensant la confessio. Foren assistens lo S.^{r} dega Ferrus lo prior Rosago, diaca lo Sr Steve Castellvi, sots diaca lo Sr T. Pages tots canonges de la seu de Solsona e, prossegui la missa, digue la gloria, canta lo credo, respongueren los cantors de la Capella e, acabat lo credo lo molt Ill.^{e} y R.^{im} S.^{r} bisbe de Barcelona predica e, acabada la predica passa avant dit S.^{r} bisbe la missa, acabada aquella dona la benedictio y li foren despullades les vestidures pontificals e, li foren vestides les episcopals, y tots anaren a la capella del glorios pare sanct Ramon y alli digue lo S.^{r} bisbe de Solsona la oratio propria del glorios sanct Ramon e, acabat tot, quiscu sen es anat en sa casa.

JUNY

DIVENDRES I. — Dit dia lo clero y parrochians de sancta Maria de la mar de Barcelona feran una solemna proffesso y

Segueixen las festas de la canonitzacio de St. Ramon de Penyafort.

anaren a visitar al glorios pare sanct Ramon, y anaven ab dita proffesso los diablots, los atabals y ganfanons de la parrochia y los confrares seguents: los flassaders ab sa bandera y una cobla de manestrils, apres los barquers, mariners y descarragadors ab ses banderas y dos homens que representaven sanct Pere y S.t Andreu, apres los bastaxos de capsana ab sa bandera, apres los palles ab sa bandera, apres trescents minyons com a palegrins coronats de roses y diverses flors y axi mateix siscents quoranta set minyons, y apres una minyona ab la palma representant S.ta Eulalia, y apres venien les trompetes, la creu, lo clero, trenta minyons vestits de vaqueros de telilla ab atxes blanques, lo tabernacle ab la figura de Christo nostro Senyor y apres cent y vint y set antorxes blanques. Feren solemne offici y sermo y predica lo pare Luis Prado de la companya de Jesus y estaven presents a la festa tots los pares de la companya qui eren vinguts sens professo.

Idem.

DISAPTE IJ. — Dit dia lo clero y parroquians de N.ra senyora del Pi anaren processonalment a visitar lo cors de S.t Ramon: en dita professo anava la mulassa, los diablots, los cavalls cotoners y un gegant fet de cartro. Apres los atabals, los ganfanons y apres doscents vuytanta sis minyons com a palegrins, y apres venian los revenedors ab la bandera, apres los ollers ab sa bandera y apres los confrares de la sanc de Jesuchrist ab sa bandera, y apres una minyona representant sancta Elena com troba la creu, claus y corona de Christo, y altra que representava sancta Catherina de Cena ab lo Christo y lliris en una ma y lo cor y corona de spines en laltra, un tabernacle ab la figura de la Creu y de S.t Ramon que estava al peu della, y dotze atxes vermelles devant dit tabernacle, y apres la confraria de nostra señora dels desamparats ab la bandera y una cobla de manestrils y dotse atxes blanques, y una donsella ab palma y creu representant S.ta Eulalia, y apres un tabernacle ab nostra señora ab son fillet y davant dos desamparats, y estava N.ra S.a cuberta de una roba de brocat de or y plata y blau ab unes guarnicions de brodador, tras del qual anaven set donselles dos blanques y sinch negres de administratio de dita Confraria que cada any trauen a sort y donen vint y sinch lliures, y apres venia la Confraria de la Sancta Spina ab cobla de manestrills y sa bandera, y apres los ortolans jovens de sanct Anthoni ab sa bandera y apres los ortolans vells ab sa bandera y dos minyons com Angels, ab

sos dos bells siris per oferir al sanct y dos minyons com a turchs portant les figures de les terres dels sancts, y dos altros minyons ricament vestits ab corones reals, figures dels dits sancts Abdon y Nent (Senen) y apres siscents trenta nou minyons com a palegrins, apres los orfens, la creu, lo clero, la aguila, menestrils, la Capella, la Custodia ab la varonica devant la qual anaven dotze minyons ab vaqueros de tela de or y atxes blanques, y apres prevere, diaca y assistent y apres cent y setse antorges que aportaven los parrochians, y arribats a sancta Catharina feren son offici y predica fra Pons, dominico.

DIUMENGE IIJ. — Dit dia los pares descalsos capitularment anaren a visitar sanct Ramon y feren offici y predica lo pare fra Alonso de los Angeles, predica molt dignament y altament.— Dit dia apres dinar per lo stament militar fou feta en honor de S.[t] Ramon en lo Born una bellissima festa: la diputatio donava la plassa a punt, pagave la musica, lladrioles y llanses, y cada cavaller se honrava a ses costes bellament y fou, que en Born vers lo pla den Lull, a un costat al costat de un carrer qui va a la Ribera, se havia feta una bella font artificial, y al altra part prop lo canto dels Flassaders y havia un bell padro y sobre dell una penya, y sobre ella un fenix que artificialment movia les ales. Entraren los qui feyan la festa primer per la part del carrer de Moncada y foren sis atambors y altros tants pifanos, dos padrins y altres cavalles ab armes de tornex y a peu, los quals devant aportaven un scuder que en mix de una rodella de aser aportava un desafiu, y dada volta o passejada la plassa plantaren lo desafiu penjant de uns tronchs de roure que estaven plantats al canto de la casa de Roixer baix de la torra, y fet aso sen entraren en una tenda que estave parada junt al padro, y tantost los Jutges de Cort foren en son lloch, isqueren de la tenda los Cavallers y se presentaren a ells y los donaren altre rodella y desafiu la quall ells penjaren de sota lo catafal. Poch apres per la part del pla den Lull entraren quatre mestres de Camp los (de) davant Cavallers a la gineta ab toques y vestes a la grega de telillas de or y plata y seda blava, dels quals en lloch de manegues de patge penjaven unes coses com ales de drach: los altres dos anaven Cavalles a la brida, y estos aportaven uns barrets fets a la sort antiga vells de Carnestoltes, que son alts de tres dits y plans com una gorra ab dos o tres dits de alla que cobren lo bescoll, y anaven vestits de unes robes cas (casi?) com a mantallines de

Idem.

dona scotades de los baix, salvo que eren justes a modo de sayos vaqueros, y passejada que ells hagueren la plassa tornats al cap per hont ells eren entrats, guiaren y seguiren a ells tots los seguents E primer (de) tots, los tres tabales a cavall y les trompetes y menestrils ab armes y vestes del general, y tras dells setse Cavallers de dos en dos a la gineta y ab ses divises, de quatre en quatre, estos anaven tots ab adargues de ante y piques llargues ab sos pendonets y altres inventions molt gallardes. Venia apres un cavaller tot vestit de pells, ab una musseta quasi com la dels bisbes salvo que noy havia capilleta, y tot lo entorn de la museta penjant, riques puntes de or y al cap un turbant rodo cubert tot de oialts de or ab riquissimes perles, y aportava dos alacaios y tres criats tots sinch vestits de drap morat a la sort de Armenia y representava lo ambaxador de Armenia, y tras dell venia lo ambaxador del gran turch ab sa marlota y capellar de domaschillo blanch y vert y bella guarnitio de or, ab un turbant de puntes de or posades per amunt y sembrat de ojals de or, y unes grans manegues de camisa brodada de seda de grana, ab catorse moros de peu qui li anaven al antorn, y apres venia lo ambaxador del Rey de Portugal ab son capus de vayeta tot sembrat de riquissims ojals, y dotse criats quil servien anant respallant y altres fregant lo cavall, altre aportave lo mirall y altre una guitarra; apres venian quatre Reys de armes y tras dells quatre masses, y tots aportaven unes vestes de armes ab scuts, dins lo qual per blaso o armes hi havie un cisne, apres venia lo Cavallaris major aportant lo stoch tirat, apres sis alacaios, tres morats y plata y tres vermells y plata, y staven talla-des les vestes dells com las dels dos mestres de Camp bridons, y apres venian dos Reys la hu vestit a la sorte de Gretia y lo altro a la sorta de India, lo de Grecia molt carregat de or, cadenes, collars, joells, perles y pedres precioses, y lo de India ultra del or y riquesa, molta ploma de differents colors axi per lo cap com per los brassos, y tras de ells venian dos pendons Reals de domas carmesi ab lo cisne, y tras dells venian dotse alacays vestits a la francesa, calsa justa, gran gipo ab faldo, grossa manega y sombrero ab falda girada, y tras dells dotze Cavallers a la francesa ab capotillo los sis, y los altros sis ab capa boemia o bretona quey passen los brassos, apres dos Cavallers com a gent de la China, y tras ells unes andes que aportaven una Reyna riquissima e ataviada y vestida com a grega, y lo encaxat de les

andes ere de vellut carmesi, als peus tenia quatre columnes, lo cel de les andes, y ere tot ell de tela de plata, y guiaven les dites andes dos azimilles ab cotes de tafata a quartos blanch y carmesi, y los cobri celles dels asemilles de tela plateada; apres ab altres andes del mateix, venia altra Reyna que anave casi ajaguda sobre coxins de vellut carmesi, y esta anava a la sorta de India, molta ploma al cap y un collar a modo de scorpi a poch mes fins al ventrell, de la cama tota una crosta de joyes de or, pedres y perles, cosa de bellissima riquesa, y lo cel de les andes ere de vellut vert ab uns sobreposats de brocat, y lo cobre cella dels asemiles y les cotes dels dos asemilles eren de tafata groch y blanch a quartos; tras de les Reynes venian ab sos sillons de vellut negre tres viudes velles Camareres de les Reynes, dos camarers, vuyt dames ab sos sillons y gualdrapes de vellut molt ben adrassades, y cada dama acompanyada de dos Cavalles armats ab armes y llansa de justar y cavalls enparamentats; apres tres homens de a peu vestits de pells ab ses ballestes de torn al coll representant los almugavers cathalans antichs, y apres de ells dos almugavers de cavall ab ses manegues de malla, petos y falders de cuyros, paves e barrets de ferro, y los cavalls cuberts de ampavesada ab streps, sperons e greves a la matexa antigor, que fou la millor vista de tot, apres venian setse Cavallers bridons de dos en dos y de quatre, un divisa lo primer parell portava una bandera o, pendo de tafata blanch ab la figura de sanct Ramon passant la mar, apres venian tres de cavall y un scuder, y anaven tots com a monteros y portavan molta gent de peu, y aviaren osells, cunills, llebres, e tota montaría, y un negre tot vestit de vermell los aportava una mona. Entrats ab aquest orde se comensa la festa, axi que los cavalles que anaven a la llarga o, brida, comensaren a fer son caragol corrent a endos per la plassa anant y venint, apres los ginets corregueren de dos en dos carreres, una anant, altra tornant, y apres los ginets de una y los bridons de altra se alcansaven y tiraven lladriolades de terra la una squadra contra laltra, y apres hi hague un staferm lo qual corregueren los qui anaven a la brida, apres los tres Cavalles de la tenda isqueren a vedar lo pas als Cavallers aventurers qui acompanyaven a les dames, y aquells baxavan de cavall y se pegaven un colp de pica y sinch de spasa ab ells, y la darreria la hu dels aventurers se combate ab los tres mantenedors junts, y com fou als cops de la spasa carrega per ells y

los feu enclourer a tots tres dins la tenda y ell paga quatra o sinch colps de spasa contra del padro que stave prop la tenda, y llavors la Ave fenix que stave a dalt, comensa a batre les ales y encendres, y del foch axiren artificialment algunes flamades llargues y sclefits, y quant lo fenix fou cremat la penya se obri y de ella isque un minyo vestit com sanct Ramon ab una Creu a la ma, y beneí lo poble e, la penya se torna a clourer: e fet asso los Cavallers bridons trencaren llanses corrent, y apres los ginets feren altres dos carreres, y los bridons altra vegada cargol, y acabat asso sen anaren ab lorde que eren vinguts y los tres mantendors del torneix tots darrers. E los bridons aportaren a sanct Ramon y dexaren la dita bandera.

En fulla inserta apart se troba lo seguent

MEMORIAL DE LA FESTA

P.º Atabals, trompetas y menestrils.

MAESTRES DE CAMPS

Ginets	Bridons
Hieronym del Bosch	Don Anton Palau
Julia de Navel	Don Guillem Yvorra

QUADRILLES DELS GINETS

Cabo	
Don Joan de Boxadors	Don Jayme S.t Climent
Don Federich Meca	Don Pedro Reguer
Cap de quadrilla	
Don Alexandre Alentorn	Joseph de Bellafilla
Don Joan Coscon	Don Felip Copons
Cap de quadrilla	
Don Rafel Agullana	Don Joan Ferran
Don Joan de Lanussa	Don Pedro Vila
Cap de quadrilla	
Lluis de Seol	Don Miquel Tamerit
Lo S.or de Oris	Don Joan de Paguera

EMBAXADORS

Portugueses (Rafel Cervera) portugues. — Lloselles, del turch. Moscovita, Costa.

QUATRE REYS DARMES

QUATRE MASSES

CAVALLARISSOS MAYORS

Don Francisco Gualbes	Joan Dusay.

REYS

Xepon, Agosti Polit	Mérico, Rafel Antich.

MAYORDOMS MAYORS

Lo comanador Capons	Don Hieronym Alentorn.

CONCELL DE STAT

Jaume de Aguilar	Don Berenguer de Paguera
Don Joan Burgues y de So	Don Alonso Meca
Don Fran.co de Eril	Francesch Cosma Fivaller
Don Pedro S.t Climent y de Pinos	

DE LA LLAVE DORADA

Buenaventura Bolet	Francesch Muntalt
Gaspar Gabriel Carcer	Aranxepi

MAYORDOMS DE LA REYNA

Lluis Claramunt	Joseph Bonanat

REYNAS

Lo fill de don Bernat Aymerich	Lo fill de Julia de Navel

CAVALLARISSOS MAYORS DE LA REYNA

Don Joacim Raguer	Damia de Monserrat

CAVALLEROS ANDANTES

Don Babtista Falco	cap de quadrilla
Lluis Masdovellas	cap de quadrilla

GUARDA DAMAS

Don Lluis Claramunt | N. Bonanat.

TROMPETAS

BRIDONS

Cabo

Don Joan Icart	Miquel Doms
Francesch Aguilar	Don Miquel Clariana

Cap de quadrilla

Don Bernat de Pinos	Pere Pau Belloch
Baltezar Pardina	Don Lluis de Aregall

Cap de quadrilla

Don Miquel Caldes	Don Francisco Junyent
Don Joan Amat	

Cap de quadrilla

Don Lluis de Queralt	Don Bernat Salba
Don Pedro Vilanova	

MANTENIDOS DEL TORNEIX

Lluis Boxadors	Joan de Encontra
Alexandre Claramunt	

CASSA

Don Miquel Mityavila	Don Epifanio Teres.»
Don Phelix Melendrich Gaver	

Idem.

Competencia entre la Ciutat y los Inquisidors.

DILLUNS IIIJ. — Dit dia los pares de la Merse anaren ab professo a visitar a S.t Ramon en S.ta Caterina y feren alli son offici y sermo. — Dit dia los mag.chs Consellers tramateren a Esteve Gilabert Bruniquer notari de Barcelona ajudant de la scrivania maior als pares Inquisidors ab orde de representar a ses paternitats que ells dits conselles entenian que ells dits Inquisidors tenian pres la persona de Barthomeu Marti, carniser qui es official asselariat y stipendiat de la Ciutat, per raho del tallar les carns E que perso desijaven saber lo per quel tenian pres, y dientli dits Inquisidors que tenian pres al dit Marti per

coses de les carns, ordenaren al dit Bruniquer que en tal cas los digues a ses paternitats que la administratio y tall de les carns en est any la tenia la Ciutat, y que dels officials de dit tall en lo que toca a les carns sols los consellers ne podien conexer E que perço sas paternitats tinguessen a be de soltar a dit Marti y abstenirse de quiavant fer semblants procehiments perque altrament los dits Conselles serien forsats fer lo sentiment que seria raho, offerint los dits Inquisidors que sempre que tinguessen quexa dels carnisers ne fessen sabedors a ells dits Consellers perque ells a qui tocava los castigarian, y ab aquex orde sen es anat, y tornat que fou refferi a dits conselles que ere estat a la Inquisitio y damanada licentia era entrat en la sala del secret hont havia trobat los Inquisidors y quels havia explicat lo que li havian manat com dessus es dit, y que los dits Inquisidors li havian respost en summa que ells tenian pres al dit Marti per coses de les carns y que aquell tribunal tenia jurisdictio y auctoritat pera pendres los manteniments necessaris per lo just preu, y que axi ho havian fet hiu farian sempre que lo cas ho portas y que no tenian pera que anar y enviar als conselles hont ells de si matexos ho podian fer, y que en lo de soltar la persona de dit Marti si be tenia culpa ells havian parlat aquesta tarda de ques tractas ab blandura.

DIMARS V. — Dit dia los señors Concelles han fet ajuntar assi en casa de la Ciutat los advocats de la casa ab altres per conferir y tractar que devien fer sobre la captura de Barthomeu Marti carniser, qui per lo aguzill Mollet de manament dels pares Inquisidors es estat pres per no haver donat carn lo que damanave lo atguzil de la Inquisitio y han resolt y determinat que los dits conselles devian procehir a captura del dit aguazil y altres qui ab ell entrevingueren a la del carniser, donant perço dits Conselles lo consell en scrits a tots y sengles officials com ho tenen de costum, y fet lo dit Consell y continuat en lo llibre dels Consells, encontinent micer Jaume Dalmau y micer Salvador Pi doctors en drets per orde dels senyors Concelles son anats a representar al Ex.m duch de Feria loctinent general de part de la ciutat la desliberatio que dits SS. consellers havian feta de manar capturar a T. Mollet aguazill del sanct offici y los altres qui en sa companya eran estats en capturar la persona de Barthomeu Marti, carniser, per no haver volgut donar a dit Mollet la carn dema(na)ve, y pera supplicar a sa Ex.a fos servit

Segueix dita questio.

manar a qualsevols officials reals que serian requests pera fer dita captura la fessan ab tota diligentia. E poch apres los dits conselles enviaren a sercar lo sots batlle per no trobarse lo veguer ni lo batlle, y vingut li donaren lo dit consell en scrits ordenantli que de prompta anas a casa de Mollet aguazil de la Inquisitio, y capturat lo portas a les carsers comunes de aquesta ciutat, y tornat lo dit sotsballe ha referit que ere estat a casa del aguazill Mollet per executar lorde y consell que los dits conselles li havian donat vuy pera capturar la persona de dit Mollet. E que sent arribat a sa casa ha regoneguda tota la casa pera veure sil trobaria y que no la trobat, y que sa muller li ha demanat qui ere ell y que ell li ha respost que ere lo sots balle y que venia per manament dels consellers a capturar la persona de son marit, y que ella li havia respost que no ere en casa y que ere a la preso, y havent los dits micers Jaume Dalmau y micer Salvador Pi explicada la ambaxada al señor Virey al qual trobaren al monestir dels descalsos Carmalitas de Sanct Joseph, sa Ex.ª ha respost que ell havia ja manat capturar lo dit Mollet per la matexa causa que ells li explicaven, y que sempre mirara per auctoritat de la Ciutat y que avisantlo de present en punt acudiria al que convindria a dita Ciutat.

Segueix se lo consell en scrits donat per los advocats de casa de la ciutat als SS. conselles aserca de la captura de Barthomeu Mollet alguazill del sanct offici

«Los mag.chs Conselles etc. attes que per informatio verbalment rebuda a constat y consta que T. Mollet algutzir del S.t offici y altres no han duptat de capturar la persona de Barthomeu Marti carniser qui per orde dels dits mag.chs Consellers stave exercint son offici per la necessaria provisio dels abitants en la present Ciutat, ab appellido y causa que dit Marti no volia consentir ni obeir al Mollet demanant aquell certa pessada de carn que dit Marti digue no podia dar per tenir orde de vendra aquella a altra persona, y axi usurpant se la jurisdictio que no li competeix impedint la administratio a dits mag.chs Conselles en estas cosas ab reals privilegis attorgadas, y attes que los molt R.nts pares Inquisidors requests de paraula, sens causa an recusat libertar lo dit Marti, per tant dits mag.chs Concelles de vot

y parer dels advocats ordinaris de la Casa y altros applicats aconsellan al mag.^{ch} Regent la vagaria de Barcelona sotsveguer y altres officials reals que vagen y prenguen la persona de dit Mollet y altres officials y ministres qui seran stats socios y complices en dita captura, y aquells (1) en les carsers comuns de la present Ciutat Data en Barcelona a V de Juny de M.DC.J.

Çarrovira advocatus Civitatis.	Pomet.
Dalmau advocatus ordinarius.	Pí.
Gamis.	Jover.»

Dit dia de V de Juny los frares de St Fran.^{co} de Paula de la present Ciutat, son anats en la Iglesia de sancta Catherina del orde de sanct Domingo, y en lo altar del glorios sanct Ramon feren offici cantat E predica lo R.^{nt} pare fra .... del mateix orde de sanct Francisco de Paula. *Segueixen las festas de St. Ramon de Penyafort.*

DIMECRES VJ. — Dit dia la comunitat de la sglesia parrochial de sanct Pere de les Pueles feu solemne professo anant davant los tabals de la Ciutat, trompetas y manastrils y la mulassa dels parayres ab la sobravesta de vayeta morada, diablots y cavalls cotoners E immediadament los minyons y minyones que passen en nombre de quatre cents, tots vestits de blanc, apres de les minyones anava una donsella vestida com a monia ab una crossa, representava la Abbadessa de St Pere de les Puelles E immediadament la bandera dels jovens ortolans, ab ciris que los jovens ortolans aportaven. E apres dells la bandera dels ortolans ab dotze atxes que aportaven los ortolans, y altres aportaven ciris, y apres dells un tabernacle ab la imatge de sanct Abdon y sanct Nent y sancta Agata E abans de aquest anave un tabernacle ab les imatges de sanct Joan Batista y sanct Maurici E apres de aquestos anaven los tintorers de drap aportant vint y quatre atxes E immadiadament los ganfanons y creu ab molts capallans, vuyt capes de diverses colors molt bones E los Cabiscols ab dos capes y bordons E apres de dit clero anaven deu beneficiats ab sobrepellisos, que aportaven deu atxes ab les armes de sanct Pere a cada una que eren de la Communitat, y apres molts minyons vestits de telilla, molt ben adrassats de joyas, ab atxas E apres la custodia ab talem ab la imatge de *Idem.*

(1) Porten.

sanct Pere E apres quoranta vuyt persones que aportaven ço es quiscuna dellas una atxa que son quoranta vuyt atxas E apres lo poble de dita parrochia y tots arrenglats y tota la professo ab bon orde, la qual es anada en la sglesia del monestir de sancta Catherina del orde de sanct Domingo de la present Ciutat, pera visitar y fer oracio al glorios pare sanct Ramon de Penyafort lo cos del qual esta sepultat en dita sglesia. — Dit dia entre les sinch y sis hores de la tarda es entrada en la present ciutat per la portal del Angell la proffesso de la vila de Caldes de Monbuy ab lo consert y orde seguent, ço es que davant dita proffesso un poch lluny anava un carro tirant lo dues mules, y dins dell botes plenes de ayguaros y flor de ginesta y roses ab molta abundantia, y dos homens que anaven sobre dit carro spargint y llensant dita aygua ros ab unes cassetes sobre daurades y dites roses y ginestes per tot alla hon havia de passar dita professo, y apres los tabals de la ciutat y los ganfanons ab molts minyons qui seguien arrenglats, tots vestits de blanch E apres una bandera de domas vert dels fadrins de dita vila, y aquells apres de dita bandera aportant tots ciris verts y un tabernacle de sanct Joan Batista de bulto, molt gentil, ab una cucurella redona molt ben adressada de erbas y flos a modo de gabia, y dins molts aucellets que cantaven. Altra bandera de domas carmesi dels pagesos de dita vila que anaven tras de dita bandera ab ciris, y los darrers ab quatre atxes E apres un tabernacle de S.[t] Sever bisbe ab sis atxes devant E altra bandera de domas carmesi de la Confraria dels parayres ab menestrils, ab los confrares parayres ab atxas E tambe altre bandera de domas carmesi de la confraria del sanct sagrament, ab menestrils y molts confrares ab atxas, e immediadament venia altra bandera de domas blanch ab un tabernacle devant y dins aquell lo imatge de N.[ra] S.[a] del Rosser molt adresat, y lo imatge de sanct Ramon agenollat, ab menestrills devant y dos minyons vestits de telilla de or y plata ab ses atxes y molts homens ab atxes E apres anaven moltes donselles y minyones vestides de blanch y molt ben adressades, que son en numero cent y deu E immediadament la Creu y molts capellans ab almuses y sis capellans ab sis capes y dos cabiscols ab capes y bordons de plata E immediadament la civera ab Cadira gran sobredaurada, la qual aportaven quatre capellans vestits ab dalmatigues y dins della una gran Custodia de plata sobredaurada, y dins dita Custodia un sanct Ramon de

bulto ab abit, y devant dita Custodia molta musica de trompetas y menestrills y cantos de cant de orga, y sis minyons vestits de telilla de plata ab ses atxes blanques E apres de dita Custodia vint y vuyt homens de dita vila qui aportaven atxes blanques E apres molts homens ab ciris E immediadament anaven moltes viudes y apres les casades, totes molt ben arrenglades y a la fi dos homens ab dos atxas blanques; la qual professo ab aquest orde es anada a la iglesia del monestir de S.ta Catherina del orde de sanct Domingo de la present Ciutat, pera visitar y fer oratio al glorios pare sanct Ramon de Peñafort lo cos del qual esta sepultat en dita iglesia, pera que vulla pregar a Deu nos sie propici en nostres necessitats.

Competencia entre la Ciutat y los Inquisidors.

DIVENDRES VIIJ. — Dit dia fou aiunctat y congregat lo Consell de cent Jurats, y congregat que fou lo mag.ch conseller en cap en veu sua y dels altros mag.cs conselles en aso presents, exposa al dit Consell com dies apres passada la pasqua lo R.nt Inquisidor Mansanedo havia a ells dits mag.chs conselles demanat tinguessen a be de donar los a cada hu dels tres Inquisidors un molto, ques diu vulgarment de fora part E que los mag.cs consellers respongueren que la ciutat patia molt en est any en lo tall de les carns, y que axi pensaven no donar ningun molto fora part ni per ells matexos ni per altri, per donar occasio de despendre manco moltons Empero que los dits señors Inquisidors nomenassen lo carniser de ques volian servir que los dits SS. Conselles farian se li donas de la millor carn del scorxador pera que axi dits señors Inquisidors fossen ben servits de la carn haurian menester com es raho E axi be a explicat com estos dias passats entenent dits Consellers que lo aguazill de la Inquisitio havia capturat a Barthomeu Marti carniser y pres, sel ne havia aportat a la Inquisitio y fet posar en preso, los dits mag.chs Conselles jatsia que sabian era per no haver li donat tant prest la carn que ell demanave, enviaren a dits SS. Inquisidors per demanarlos de merse diguessen perque tenian pres al dit Marti carniser, y respongueren que perço de les carns, y replicant sels que puig era axi, sent com era cosa que tocava la conexensa della a dits Conselles tinguessen a be de soltar lo pres, offerintlos que si culpa tenia ells dits conselles lo castigarian, pregant los que de aqui havant se abstinguessen de fer tals procehiments perque altrament obligarian a la ciutat ha haverne de fer lo sentiment que deuria, respongueren en effecte que no tenian que embiar

als conselles pus ells matexos se podian fer justitia, y que sempre que lo cars o, portas, no cessarian de fer semblants, procehiments com havian acostumat, de que sentintse los dits Conselles junctaren doctors y de parer de aquells donaren consell en scrits a tots y sengles officials com ho tenen de costum, pera capturar al dit aguazil, y encontinent ne donaren avis al S.r Virey supplicantlo donas orde a sos officials hi donassen tot favor y ajuda a la ciutat, y donaren lo dit consell al sots balle pera que en virtut de aquell capturas la persona del dit aguasil, y lo S.r Virey respongue que ja per la matexa causa de la captura del dit carniser havia fet pendre al dit aguazil y que ja era a la preso, offerint a la ciutat tot favor en lo que convingues, y lo sots balle tornat referi a dits conselles dient que era estat a casa del dit aguasil Mollet y que alli havian dit que sa Ex.a lo havia fet posar a la preso E com ditas cosas estigan, segons seren apunt de no asentarse com se desijava y tinga necessitat de remey pera que de aqui havant cessen estos inconvenients, com sian en gran tort de las administrations de la ciutat, y axi convingue donarne raho al Rey nostre señor pera que provehesca, perso proposa al present consell pera que determine lo que aparexera fahedor Y legit lo consell en scrits donat a dit sotsballe com desus se diu, y legits los actes continuats en dietari en raho de dit negoci, lo consell ha feta deliberatio y conclusio que la ciutat fara sobre aquest fet tot lo que humanament puga per sa part de manera que nos fassen mes de aqui havant semblants procehiments contra la ciutat, scrivint a sa mag.t y donantli raho de tot y supplicantlo de part de aquesta ciutat se servesca de remediar aquestos danys y tant gravatoris procehiments, y tambe ques fassa embaxada al S.r Virey y als SS. deputats fent los sabidors de tot lo que fins vuy ha passat, per supplicar los de part desta ciutat vullan fer part a est negoci y arrostrarlo scrivint tambe a sa mag.t en conformitat, y que no res menys los SS. consellers ajunten deu doctors los quels aparexera, pera que junctament ab los advocats de la casa aconsellen tot allo que deuen y poden fer en benefici del negoci, fent mes avant totes les demes diligenties y officis que pugan y sian necessaris per la bona directio de aquest negoci, a tota auctoritat y utilitat de la ciutat, despenent per dit effecte tot lo que menester sia, cometentlos aquest consell sobre dites coses totes y sengles ab sos incidents y defendents plenariament, ses veus o forses ab plenitut

de poder, provehint y declarant que haguda resposta de sa mag.[t] los dits Conselles ho representen al present consell perque si menester sera delibere se fassa solempne embaxada o, altrament, segons aparexera que convinga en benefici de dit negoci y perque molts temen o, recusen emplearse en estos affers desus proposats per duptar nols ne vinga algun dany, y tambe per que desus nos diu qui ha de fer la embaxada al S.[r] Virey si los SS. consellers o, altres persones que aquest concell hi desliberara, y lo concell ha feta desliberatio que las embaxadas les fassen los matexos SS. Conselles personalment, y en lo demes ha feta conclusio y desliberatio que la ciutat stiga al davant als SS. conselles y persones del present consell y a tots y sengles officials y altres persones que han entravingut y entrevindran en aquest negoci cridats per part dels dits mag.[chs] Conselles, a tots danys que per dita raho ne porian patir, fentlosne com aquest concell de present los ne fa, llarga indemnitat.

DIUMENGE X. — Dia de Paschua de Resurrectio. — Dit die los pares Inquisidors consistorialment anaren a sancta Catherina a visitar les reliquies de S.[t] Ramon e feren offisi y sermo. *Segueixen las festas de St. Ramon de Penyafort.*

DILLUNS XJ. — Dit dia lo prior dels juristes ab tots los advocats, havent convidat al S.[r] Virey y als SS. del consell anaren a S.[t] Ramon y alli feren una molt gran festa E digue la missa lo S.[r] bisbe de Lleyda E fou la cosa mes asertada que ell y los assistents y diacas foren juristes, per que los assistents eren lo dega Mora y lo ardiaca Granollachs, e los diacas eran lo canonge Babau y lo canonge Margalef: predica a mix offiçi lo S.[r] bisbe de Barcelona. *Idem.*

DIMARS XIJ. — Dit dia lo consolat de la llotia y mercaders, consularment anaren a visitar a St Ramon: digue la missa lo ardiaca maior don Francesch de Olivo, ardiaca de Sta Maria de la mar y foren diacas dos fills de mercaders lo canonge micer T. Palau e T. Riera doctor en theologia, predica lo S.[r] bisbe de Barcelona. *Idem.*

DIMECRES XIIJ. — Dit dia los doctors cathedratichs de lleys y canones ab dexebles acompanyats, anaren a S.[t] Ramon apres dinar, partint del Studi ab gran so de trompetas, y quant foren al sepulcre un studiant ora *ad laudem sanctitatis illius.* *Idem.*

DIJOUS XIIIJ. — Dit dia fonch convocat y congregat lo consell ordinari de trenta sis, en lo qual foren fetes les propositions *Concell de XXXVJ.*

y conclusions com en lo llibre dels consells mes llargament sta contengut his pot veurer.

Segueixen las festas de St. Ramon.

Disapte XVJ. — Dit dia los SS. conselles per acabar de dar compliment a llurs promeses, y perque ere just que los qui en servey de sanct Ramon se eren amostrats tinguessen just premi, per speransas del qual en semblants occasions se animassen als actes de virtut, perço acudiren a la Iglesia de sancta Catherina martir hont sta sepultat lo cors de St Ramon, y alli donaren los premis seguents en la forma seguent — Dins del cor havian fet un catafal que prenia desde les cadires baxes de part apart y de la boca del cor a la part del altar maior, y estava tot rodat de escons en los quals se assentaren moltes persones religioses de lletres y militars, estaven tambe a la part del orga set cadires de vellut carmesi per als SS. bisbe y conselles, y poch apres set cadires de repos per los jutges del Certamen litteral, y devant dels conselles uns bufets cuberts de vellut carmesi y flocadura, y flocats de or y seda del mateix y devant estava fet un altar ab una figura de sanct Ramon de plata y sis candaleros de plata ab sos siris cremant: devien ser les tres hores apres dinar que lo señor bisbe ere ja vingut y estava assentat en son lloch, y la multitut del poble sperava la festa quant vingue micer Joan Gallego doctor del Real Consell, y se asenta en una de les set cadires que estaven apunt per als set jutges, poch apres passaren per lo dit catafal micer don Luis de Paguera y micer Hieronim Astor doctors del Real consell y tiraren devers lo altar major, y alli se assentaren en un ascon ab uns pares de sanct Francesch No tardaran molt a venir los SS. conselles ab sinch dels Jutges, y promens y menestrills y trompetas, y passant saludaren al señor bisbe y passaren al altar maior a fer oracio, de passada veren a micer Gallego en lo lloch que no li tocava e no volgueren venir ells a son lloch, ans be se entraren a la sagrestia y desde alli enviaren a dir a dit micer Joan Gallego perque ere aquell lloch, y com ahont son los conselles los SS. doctors de Rota noy tenen lloch perço fos servit llevarse de alli, y esta embaxada li enviaren per lo prior de sancta Catherina: be podie ell ans de mes scandol llevarse de alli, nou feu; vist los SS. conselles que nos movia, enviaren lo clavari qui es mossen Joan Dusay y mossen Calopa scriva maior al S.[r] bisbe no se anuias de llur tardansa, fent li assaber lo que ere y certificantlo que no exirien que dit micer Gallego nos llevas de alli, y lo S.[r] bisbe loy prega

enviantli lo dega micer Onofre Pau Celles lo qual apres ana als conselles ab la resposta; vist per los conselles que nos volia moure junctaren sos advocats micer Miquel Çarrovira y micer Jaume Dalmau y ab los proms que aportaven delliberaren darne raho a sa Ex.ª, y axi li enviaren ab ambaxados mentras que aquestas cosas passaven entretenint la festa los menestrils que estaven al orga, y succehi que lo dit R.nt prior de sancta Caterina torna a pregar a micer Gallego se llevas de alli, y venia ab ell lo sagrista fra T. Carreres lo qual se agenolla als peus de dit micer Gallego y ab les mans plegades lo prega se llevas de alli, y lo prior feu alsar dit frare, y dit micer Gallego no sols nol saluda y reverentia pero li gira la cara; desdel altar maior miraren tot asso los dits micer don Lluis de Paguera y micer Hieronym Astor y micer Joan Castello y micer Joseph Benach qui estaven a la tribuna, y tots son doctors de Rota, y hagut colloqui entre ells ana lo dit micer Astor a parlar ab dit micer Joan Gallego y a cap de poch, dit micer Astor sen torna a son lloch y dit micer Gallego se lleva de la cadira y sen ana asentar en un banch quey havia prop la cadira del señor bisbe, y en asso vingue lo verguer de la Sala del Regent ques diu Luis Riera y digue a micer Gallego que sa Ex.ª lo demanava y tenia necessitat dell, quey anas encontinent, y axi ho feu: escandalisa molt a tothom aquest acte. A la fi isqueren los SS. Conselles y se asentaren a son lloch y apres dells en dites cadires, los set Jutges que eren micer Onofre Pau Celles, daga de la seu, micer Don Francesch del Olivo, ardiaca de sancta Maria de la Mar y canonge de dita seu y apres mossen T. Setanti, mossen Cosme Francesch Fivaller, cavallers, mossen Francesch Calla, ciutada, mossen T. Albanell, cavaller, mossen Julia de Navel, ciutada, y quant ells foren assentats isque un minyonet fill de Don Joan Ferran, Correu maior, y pujat sobre los bufets que estaven devant los SS. conselles feu un rahonament en llati dient en summa lo que alli se havia de fer y captant la benevolentia del auditori. Apres puia a la trona un pare de la Companya de Jesus y ora en llati sobre lo miracle de la mar, y apres un altre celebrant lo miracle de la mar y encarint esser maiors los miracles de resurrectio de morts, y apres y puja un altre y encari los dos passats y exagera y prova mostrar que ere mes la abnegatio de sa propria voluntat y despresi de les honres mundanes, que tots los altres miracles del sanct, y apres de asso puja a la trona un frare de

sanct Domingo y legi los versos cathalans se eren composts en alabanses del glorios sanct Ramon, y apres un Capella portugues llegi los versos llatins, y apres un altre frare lisque los castellans, y fet asso pujaren quatre minyons sobre los dits bufets, y lo hu representava lo deu Mercuri ab son caduceo en la ma, y ab un dialago que entre ells tingueren declarant sis o vuyt gerolifiques que eren estats dats per alabansa del S.t Apres un frare de sanct Domingo llisque la sententia per los versos cathalans dels quals fou dat lo pris o, joya a micer Hieronym Pujades: apres se publica la sententia dels llatins en la qual se publicaren tres prisos, lo primer a un pare de la Companya, lo segon a mestre Joan Dorda, lo ters a don Alexandre Almena prevere portugues y de gerolifich a Josephí Fontells de Castellar, a don Diego de Vera lo segon, a T. ..... lo ters a don Carlos Olivo, y apres tornaren los minyons a fer un altre dialago en alabansa de sanct Ramon, y tres dells ab unes bacines de plata li offeriren un barret de capella y una mitra de bisbe y una Corona Real, y acabat asso hu de dits minyons publica que lo die de la professo general havian guanyat premi de primera inventio los scudellers, y axi los donaren una bossa de tela de plata ab trenta lliures, y als manyans de segona, y los donaren consemblant ab vint lliures. Item de mes galant altar al carrer Condal un joell de or, y altre als pares carmelitas calsats per inventio de Creu, altre als de sanct Francesch per inventio de tabernacle, y als que dalt son anomenats per al estament litteral tambe, donant a quiscu un joell de or. — Dit dia la professo de la Iglesia parrochial de sanct Just y S.t Pastor de Barcelona es axida de dita Iglesia ab ganfanons, y despres dells sinquanta minyons vestits de blanch y mes de cent y quoranta minyones molt ben adressades vestides de blanch ab saltiris en les mans, y a la fi de dites minyones anaven tres minyons vestits de telillas de plata, lo hu figurava S.t Pere ab una clau en la ma, laltre sanct Pau ab una spasa en la ma y lo del mix significava Deu lo pare ab lo mon y una creu al mig del mon que dit minyo aportave en la ma E immediadament anave una bandera de domas vermell de la confraria dels dagues los quals aportaven ciris encessos, ab musica de menestrils devant dita bandera E apres altra cobla de menestrils ab un tabernacle de sanct Aloy bisbe, de bulto, molt gentil ab sis atxes blanques, e apres la Creu ab musica de quatre trompetas devant y molts Capellans ab almuses y deu Capellans ab deu

capes y dos Capiscols ab capes y bordons, y apres anave la musica sorda vestits com angels E apres molts minyons y minyones que eren en numero trenta, vestits de telilla de or y plata, hapres la aguila ab musica de menestrills E immediadament anava la Capella de cant dorga que ab molt artifici cantaven, e lo tabernacle de sanct Just y S.t Pastor molt rich y molt ben adressat ab talem quel portaven Cavalles parroquians E immediadament cent homens de tots estaments ço es militas, mercades, artistes y menestrals de dita parrochia ab cent atxes blanques o, mes y devant dita professo anaven la musica dels tabals de la Ciutat ab los cavalls cotones y un gegant de bulto, la qual professo molt arenglada y molt bon orde es anada a la sglesia de sancta Caterina del orde de sanct Domingo pera visitar y fer oracio al glorios pare sanct Ramon, lo Cos del qual esta sepultat en dita sglesia.

DIUMENGE XVIJ. — Dit die la universitat del studi general desta ciutat feu festa de S.t Ramon en esta forma: que disapte a la nit e lo seguent die de dilluns feu alimaries, y dit dia de diumenge de mati fou en laula general lo S.r bisbe de Barcelona com a Canceller della, y alli se ajuntaren tots los doctors cathedratichs y agregats en los collegis de les facultats, y partiren de aqui ab molta musica portant dos cobles de manestrils en esta forma: davant anaven los atabals, trompetas y menestrils E seguien a cor los studiants de totes les facultats en multitut copiosa, apres venia lo mestre de Retorica ab cota y toga o, capirot ab afforro y gira de sati lleonat, y apres los juristes ab borla y capirot negre y morat y bora o, sombrero, apres a ma squerra y dreta per anar iguals, venian los metges ab sos afforros y borlas grogas, apres a ma dreta los theolechs ab afforros y flochs blanchs y a la squerra los legistes, vermells, y los canonistes, verts, y lo S.r bisbe en mig dells: fou una de les bones vistes quey haje agut en Barcelona, y may en ella vista per que fins vuy en Barcelona noy havie usat sino la borla sola sense toga, y arribats que foren a S.ta Caterina lo dit S.r bisbe digue la missa de pontifical y en lloch de sermo ora lo mestre de rethorica mossen Hieronym Nunyes y feuho molt be en alabansa del sanct y de la universitat en la qual havia llegida philosophia: lo mateix dia apres dinar tots los doctors de la universitat y scola en lorde dalt dit, junctament ab lo señor bisbe, pujaren a cavall y passejaren per la Ciutat y se apearen a sancta Caterina, y alli se Idem.

publica lo sertamen literal a que per part de aquella universitat fou estat convidat: fou ab poca serimonia, legirense los versos y les sententies com en semblants (casos) se acostuma y donarense los premis, y de aqui sen anaren al studi ab dit orde ora ja tarda.—Dit dia apres dinar mentres que les persones litterals festejaven al sanct, los militars feyen altre tant, perque aquell despres dinar y hague justa partida en lo Born. En la qual entraren dos squadres de cavallers tants a tants y la una aportava don Miquel Clariana y laltra don Miquel Calders: lo Clariana aportava un pendo de tafata blanch ab sanct Ramon passant la mar, y lo Calders lo aportava de tafata carmesi ab un enigme que en una cadena estaven lligats una guineu y un llop y un masti, y al cap de la cadena una clau, y presentaren apres los dits cavallers los dits pendons a S.t Ramon.

Idem.

DILLUNS XVIIJ. — Dit dia continuant dita universitat dita festa se passaren los batchiles en arts y al tart anaren a visitar a S.t Ramon. — Dit dia vingue en casa de la Ciutat tota la musica ço es menestrils, musica de corda, y estant los SS. conselles en la sala o, instantia de trentanari, sonaren com millor podian y sabian E lo qui aportava la aguila dansa davant dits SS. conselles moltes danses, sonant los menestrils E apres de haver dansat sonaren los de la musica sorda ab molt aplauso y contento. — E immediadament apres de haver sonat y dansat la aguila, los SS. conselles acompanyats dels officials de la present Casa y moltes altres persones anaren al Studi general per hoir les llissons que los batchiles feren dos per tots, la hu dels quals fou Ferran, net del discret mossen Lluis Rufet, e laltro .... E legides les llissons per los sobreanomenats lo dit Ferran llegi lo que havian de professar y jurar quiscu de dits batchiles E lo molt R.nt canonge Pons rector de dit studi, prengue lo jurament de quiscu dels dits bachilles se passaren y los admete y los dona grau de batchilles E immediadament donaren ventalls y remellets als SS. conselles, doctors en drets y en medicina y a molts altres que alli eren presents, e fet lo sobredit los SS. conselles acompanyats com esta dit sentornaren quiscu a ses cases.

Ensaig del aguila y la musica, per Corpus.

Studi general: passantia de Batxillers.

Segueixen las festas de St. Ramon.

DIMARS XVIIIJ. — Dit dia la Iglesia parrochial del glorios Archangel S.t Miquel feu solempne professo en la qual anaren de davant la musica dels tabals de la Ciutat, diablots y cavalls cotoners, e immediadament los ganfanons, ab molts minyons y

minyones vestides de blanch ab saltiris en les mans E apres una bandera de domas vermell de la confraria dels matalafes y dits confrares ab atxes blanques encesses ab musica de menestrils davant E immediadament anaven moltes donselles molt gentils y adornades de telilles de or y plata E apres musica de trompetas vestits los musichs ab les robes y divises de la Ciutat, y un pendo de tafata vermell lo qual ara novament an fet los parrochians de dita parrochia, lo qual pando aportava un minyo fill de mossen Talavera mercader, Parrochia de dita parrochia, vestit molt gentil de telilla de plata ab alas representant lo glorios archangel sanct Miquel, ab los nou cors dels angels que eren nou minyons vestits de telilles de or y plata ab alas tots com esta dit, representant los nou Cors dels angels E immediadament molts Capellans ab almuses y molts Capellans ab capes de Capiscols, ab capes y bordons E immediadament un tabernacle del glorios archangel sanct Miquel molt gentil y molt ben adressat de juells de or y plata y altres coses galanes, ab talem, lo qual aportaven Cavalles de dita parrochia y devant dit tabernacle la cantoria de cant de orga que molt ricament cantaven. E apres anaven molts parrochians de dita parrochia ço es Cavalles, ciutadans, artistes y menestrals tots ab atxes blanques, que eren en numero vuytanta, la qual professo ab molt bon consert y devotio es anada a la Iglesia de S.ta Catherina del orde de predicadors ahont se ha dit solemne offici y sermo, fent visitatio y oracio al glorios S.t Ramon lo cos del qual esta sepultat en dita Iglesia.

DIMECRES XX. — Dit dia los SS. conselles se ajuntaren en lo porxo de S.t Jaume ab sos promens y de alli, tots acompanyats quiscu de son prom y altres Cavalles son anats a la seu ahont ohiren vespres E dites aquelles los dits SS. Conselles acompanyats ab los sobredits son tornats a dit porxo de S.t Jaume e assentats dits SS. Conselles ab sos promens en dit porxo, immediadament vingue alli la aguila ab musica de manestrils devant la qual ab so de dits menestrils, dansa moltes danses devant dits SS. Conselles E tambe acudiren en dita plassa de S.t Jaume los cavalls cotones, diablots, la vibria, lo drach tirant cuets per alli y tambe lo gigant y gigantesa E encontinent en havent acabat de dansar dita aguila, fonch portada y donada per los SS. Obres de la present Ciutat una collacio abundosa de moltes confitures, conforme es de costum antich fer se tal en semblant dia de la Vigilia de Corpus E apres dits SS.

Conselles acompanyats quiscu ab son prom se son tornats a ses cases.

DIMECRES XXVIJ. — Dit dia los frares de S.ta Madrona anaren a visitar la sepultura de S.t Ramon, anava devant una donsella aportant una figura de Christo y dos al seu costat, y venian apres alguns minyons y minyones com a palegrins y apres un angel que aportava la creu y los misteris de la passio, y tras ell un minyo vestit com a viuda ab manto, y les mans plegades representant nostra senyora de la Soledat, apres dos verges sancta Eulalia y S.ta Madrona, y apres S.ta Caterina martir y S.ta Magdalena, y apres S.ta Barbara y S.ta Lucia y axi feren son offici y sermo a sanct Ramon.

Concell de XXXVI.

DISAPTE XXX. — En aquest dia fou convocat y congregat lo Consell ordinari dit de trenta sis, en lo qual foren fetes les propositions y conclusions com en lo llibre dels consells mes llargament sta contengut his pot veure.

JULIOL

Segueixen las festas de St. Ramon.

DIUMENGE I. — Dit dia continuant los cavallers les festes de sanct Ramon feren en lo Born una festa de sortija e en lo qual lo ventur (1) entra molt ben acompanyat en la forma acostumada, y aportava tots los negres divisats de vermell y plata, y quatre dells aportaven dins una formà de tabernacle un negret tot nu representant lo deu Cupido, y passajada la plassa entraren tantost les companyes dels aventurers y fentse la festa, lo Cavaller qui no asertava y feya mes dolent (joch) a mes de que perdia lo pris, per vergonya havia de anar a tocar una campana que sobre una antena com un campanar estava posada en mig de la plassa: fou inventio de molta gratia que donava molt gust.

DILLUNS IJ. — Dit dia la S.a Dona Violant de Cardona muller de don Enrich de Cardona del abit de S.t Jaume, Governador de Cathalunya, acompanyada de moltas damas bellissament arreades, anaren a sancta Catherina a festejar lo glorios S.t Ramon y axi li feren bell offici, lo qual digue de pontifical lo señor bisbe de Barcelona y apres predicà ab gran doctrina.

---

(1) Mantenidor ?

DIJOUS V. — Aquest dia fou convocat y congregat lo consell ordinari de trenta sis, en lo qual foren fetes les propositions y conclusions com en lo llibre dels consells mes llargament esta contengut his pot veure. Concell de XXXVI.

DISAPTE VIJ. — Dit dia se tingue consell de trenta sis al qual per los consells passats foren comeses les coses de S.t Ramon, y representat per los SS. Conselles que Valentia y Çaragosa y altres parts de Spanya y los presidents del orde de S.t Domingo demanaven reliquies de S.t Ramon y que si se permetia donarne, a la darraria qui manco ne tindria seria aquesta Ciutat fou perço deliberat que la tomba del sanct Cos sia afforrada y tancada ab sercols de ferro y tancats ab pany y clau, la qual tingan los SS. Conselles. Idem. Reliquies de St. Ramon.

DIMECRES XJ. — Dit dia lo stament militar se ajuncta al capitol de la seu y alli lo comte de Savalla don Bernat de Boxaders proposa com lo Virey li havia dada una carta de sa mag.t y que explicant la crehensa della li havia dit que sa mag.t se ere molt deservit de quant ell feu ajunctar lo bras militar de que se havia resolt ferli ambaxadas, y molt mes de que quant lo bescomte de Joch y altres volgueren llevar acte del que alli passave, no havia feta la part de aquells y fet se llevas dit acte, y que ara de part de sa mag.t li mana que junctat dit estament militar procuras y los induhis a que fessen ambaxada als diputats, induhint y persuadint a que aceptassen les constitutions ab la forma que als deset de febrer los foren enviades, y axi los prega que condessendissen ab la voluntat de sa Ex.a Prevalgue lo vot de don Onofre Alentorn de que no se envias a dir res als diputats, sino que ells ne fessen lo que volguessen y haguey algun vot contrari, y perque micer Gaspar Bou volia que se li donas lo vot en scrits de que se fes la ambaxada, y no se li volgue dar perque no es costum traure en limpio sino sols lo vot que preval, y perço hi hague grans crits y avalots. Questio sobre admisio de novas Constitucions.

DIJOUS XIJ. — Dit dia lo Virey envia a sercar los diputats y los explica la crehensa de una carta que lo Rey nostre señor los enviava, per lo secretari Alsina, y en effecte los digue com sa mag.t manava rebessen les Constitutions en la forma que a deset de febrer los eren estades dades sens alterar una tilla y dins tres dies comensasen a imprimirles, que altrament se procehiria contra dells en bens y en persones, cosa inaudita en Cathalunya, fen ne llevar acte. Idem.

Concell de XXXVI.

DISAPTE XIIIJ. — En aquest dia fou convocat y congregat lo consell ordinari dit trenta sis, en lo qual foren fetes les propositions y conclusions com en lo llibre dels consells mes llargament esta contengut his pot veurer.

Embaxador de Persia; entrada.

DIUMENGE XV. — Dit dia lo ambaxador de Persia Lucheinolibeg entra en Barcelona, venia de Roma y va a Valladolit per tractar la lliga ab lo Rey nostre señor: entraren nou perças de companya acompanyats de dotze cavalls lleugers de Perpinya, eren vinguts per França, isquels a rebre lo governador ab vuyt o, deu Cavallers y parlaren per interprete E lo dit ambaxador anave a la gineta ab un cavall que li envia lo virey, aportava una cota de vellut carmesi ab forros de matras (1) y en la ma un septre que devia tenir palm y mig de llarch y ell y tots los de sa companya aportaven turbants al cap fets de telilla de differents colors: va ab ells lo canonge Guasch de la seu de Barcelona quis trobave en Roma, al qual lo Papa los ha encomanats y los serveix de aportar lo gasto, donali lo papa tres milia lliures al exir de Roma y un breu perque sempre que haie menester dines los puga rebrer dels collectors de la Cambra Apostolica: ha de arribar ab ells fins a Valladolit y los te de entregar en mans del nuntio. Deu nostre señor vulla que tinga bon succes.

Segueix la questio de las Constitutions novas.

DILLUNS XVJ. — Dit dia fou feta embaxada per part dels señors diputats al señor Virey y li digueren que ells estaven concordes de acceptar y imprimir les Constitutions y entre altres lo del augment dels salaris dels doctors de la Audientia, salves les sinch de que es la questio, ço es de fer lo virey crida del que no es constitutio y la prohibitio part de pedrenyals a cavallers y sos mossos, y la prohibitio de armes a persones militars: lo virey digue no ho podia acceptar axi sino que se havien de acceptar totes, pero ho scriurie a sa mag.t (2)

---

(2) Segueixen algunas planas en blanch fins á la jornada del 30 de Novembre del mateix any.

EN NOM DE NOSTRE SR. DEU JESUCHRIST SIE Y DE LA GLORIOSA VERGE S.ta MARIA MARE SUA Y DELS BENAVENTURATS S.t JOAN, S.t STEVE, S.t AUGUSTI, S.t HIERONIM, S.t MIQUEL Y S.t LORENS — SE COMENSA LO PRESENT DIETARI VINT Y TRES PER MI JOAN STEVE MIR NOTARI DE BARCELONA, SCRIVA RATIONAL DE LA CASA DE LA PRESENT CIUTAT DE BARCELONA: PLACIA AL SEÑOR LO PUGA CONTINUAR A SON SERVEY,

Essent consellers

Lo señor Luis Salaverdenya ciutada.
Lo S.or Jose[ph de Bellafilla militar.
micer Joan Morell doctor en drets, ciutada.
mossen Pere Pau Riffos mercader.
mossen Hieronym Roig apothecari.

OBRERS

mossen Antoni Joan Cuberta doctor en medecina obrer ciutada
mossen Bernat Puigvert notari de Barcelona obrer artista.]

JHS.

ANY DE LA NATIVITAT DE NOSTRE S.r DEU JESUXPT, M.DC.J *se descriuen en lo present llibre intitulat dietari per mi Joan Steve Mir notari de Barcelona, scriva Racional de la casa de la present Ciutat de Barcelona lo que quiscun dia se succehira mijensant la divina gratia.*

NOVEMBRE

DIVENDRES XXX. — Festa del glorios S.t Andreu. — En aquest dia se tingue consell de cent per fer extractio de consellers migensant la divina gratia per lo restant del any present y del any qui ve com se acostume, y axi anaren tots los SS. sinch consellers ab sos promens a ohir missa

Consellers y Obrers: extracció.

del St Sperit en la capella de la gloriosa Sta Eulalia baix del altar de la seu de Barcelona, la qual fa dir la ciutat E apres de haver hoida dita missa tornaren en casa de la ciutat E aiuntat lo dit concell de cent foren extrets en conselles de la present ciutat

Lo mag.[ch] Sr Lluis Salaverdenya en conseller en cap, ciutada honrat
Lo mag.[ch] S.[r] Joseph de Bellafilla conceller segon militar
Lo mag.[ch] micer Joan Morell doctor en drets ciutada
Mossen Pere Pau Riffos conseller quart mercader
Mossen Hieronym Roig conseller quint apothecari.

Obrers

Lo mag.[ch] Antoni Joan Cuberta doctor en medecina, obrer ciutada
Mossen Bernat Puigvert notari de Barcelona, obrer artiste.

DEZEMBRE

Consellers: Jurament.

Disapte I. — En dit dia los SS. conselles novament extrets iunctament ab los SS. conselles passats ço es segon, ters, quart y quint es asaber lo Sr Conceller en cap ab lo S.[r] micer Monfar conseller segon vell, lo Sr Joseph de Bellafilla ab lo S.[r] micer Joan Aroles conseller ters passat, lo Sr Conseller micer Morell ab mossen Raphel Jorda conseller quart passat, mossen Pere Pau Rifos ab mossen Joan Torres manya conseller quint passat E mossen Hieronym Roig ab son prom faltant lo S.[r] Francesch de Corbera y Gualbes conseller en cap, per son impediment no pogue venir en casa de la ciutat E ab lo dit orde de dita casa de la ciutat son anas a la seu e feta oracio al S.[m] sagrament son devallats a la capella de S.[ta] Eulalia sota lo altar maior construhida, y an hoit missa del sanct sperit y an offerit ab la serimonia acostumada, que es anant primer lo Sr Luis Salavardenya conseller en cap E apres micer Monfar conseller segon passat, y axi hu apres altre immediadament seguints E acabada la missa son tornats en la casa de la present Ciutat y

entrats en la instantia del trentanari an prestat lo solit jurament, ço es lo conseller en cap en ma y poder del señor conseller segon passat, y tots los altres SS. conselles en ma y poder del señor Luis Salaverdenya conseller en cap. — E dit dia prestaren lo solit jurament los mag.[chs] advocats de la present Ciutat micer Miquel Sarrovira, micer Jaume Dalmau, scriva maior Galceran Frances Calopa, Joan Pau Rifos mercader rational, Joan Steve Mir notari de Barcelona, scriva rational de dita casa E oiren sentencia de excomunicatio. — Dit dia lo mag.[ch] doctor ..... (1) Cuberta, mossen Bernat Puigvert notari de Barcelona obrers extrets de la present Ciutat, prestaren lo jurament solit en ma y poder del señor Conceller en cap. — E los dits SS. conselles embiaren a Pau Amell altra dels verguers dels SS. conselles en casa del Ex.[m] S.[r] duch de Feria per haver hora per poderlo anar a visitar y haguda, anaren dits SS. sinch conselles acompanyats dels officials de la present Casa y de moltes altres persones en casa de sa Ex.[a], lo qual trobàren en una instantia deves la marina, al qual per lo dit Sr Conseller en cap fonch fet un breu rahonament encomanant li molt a les veres aquesta ciutat y tots los negocis de aquella, y per sa Ex.[a] fonc respost en llengua castellana que vertida en llengua cathalana, que rebia molt gran contento de la bona extractio se era feta, y tenia per molt cert governarian la present Ciutat ab molta prudentia y maduresa, quietut y concordia, y que tindria la dita Ciutat per molt acomanada en totes occasions se offerissen.

Advocats y oficials: jurament.

Visita dels nous Concellers al Virey.

DIUMENGE IJ. — Dit dia los SS. deputats del present principat de Cathalunya volent regosijar la nativitat de la princessa ..... (2) An fet fer un molt gran clos de fusta y molt spessa entre la casa del general y la sala de les armes de la present Ciutat (que) desdel carrer corrible va de la casa del general a la duana fins junt al portal de Mar, y alli an fet asentar una tenda y un palench per poder los cavallers tornejar, y axi al despres dinar tornaiaren molts Cavallers que alli isqueren molt ben divisats, de hont torneiaven molt be, y sino fora estat lo impediment de la aygua y pluja fora estada una festa molt apassible, y al entorn de la sala de las armes havian fet fer un corredor antapissat ahont estaven les dames molt acomodades y que alli vin-

Naixement de Princesa: justas.

(1) Antoni Joan.
(2) Agna Maria Mauricia, que 's casá en 1615 ab Lluis XIII, Rey de França.

gueren molt adressades, y en laltra part del clos ves la casa del general un catafal molt gran y un corredor hont staven tambe dames y molts cavallers, y lo Ex.m duch de Feria mira dita festa del balco de la sala de les armes e los SS. conselles de les finistres de la sala segona de les armes, es asaber cap y segon en una finistra, ters quart y quint en altra finistra seguent, y en les altres finistres moltes dames, cavalles y officials de la casa E los SS. deputats miraren dita festa de una finistra qui te vista vers la sala de les armes de dita ciutat E per lo dit impediment de la pluja procuraren se abrevias la dita festa perque tractave mal als cavalles que tornejaven y als altres cavalles que padrinaiaven y en companya de dits cavallers tornajadors venian.

Idem: toros.

DILLUNS IIJ. — Dit dia los SS. deputats volent continuar lo regosijo, alegria y contento de dita nativitat de dita Princesa feren correr de toros que havian fets venir E vinguts los SS. conselles en la sala de les armes y asentats en les finistres de aquella arriba lo Ex.m S.r duch de Feria al qual isqueren a rebre a la porta de la primera sala de les armes, y arribat sa Ex.a al balco ahont stigue lo die abans, los SS.s conselles sen anaren a les finistres que per veure los toros tenian dedicades E arribats los SS. deputats en la sobra designada finestra y assentades les dames en los corredors que per dita causa eren estats fets e tambe los cavallers y altres persones en lo corredor y catafals, manaren soltar un dels toros que en un lloch tras dels catafals junt a la casa del general tenian enclosos, e comensa a correr per la plassa sens fer dany a ningu y poch apres fonch dejaretat E apres ne fonch tret altro e correguda la plassa per algun spay, tambe fonch mort, e vent sa Ex.a lo abus se feya de matarlos ab les spases, mana als officials que alli eran que diguessen als que staven a la plassa pera toreiar que dexassen spases y dagues pera que se pogues veure la desimboltura dels toros; en aquest instant entra en la plassa o, clos per dita causa sere fet, un cavaller anomenat don Pedro Vila y de Clascari a cavall a la gineta ab quatre alacaios, quiscu dells ab dues llanses, e fet lo acatament degut a sa Ex.a als SS. conselles y als SS. deputats tragueren un toro y corregue la plassa en seguiment de aquell per volerlo allansaiar y axi dona un colp al toro, e apres de aquell tragueren altro, y dos iuncts que foren en nombre ..... E finalment tragueren un toro ab una vestidura li havian feta y ab ella molts quets, y al exir lo toro en la plassa

posaren foch als quets y ab lo foch dels cuets y altres maquines havian fetas, ana corrent dit toro cremantse la pell y axi acaba la festa ab molta musica de menestrils que en los catafals havia y moltes trompetas, e acabada la festa dit Ex.m S.r duch de Feria sen ana de dita Sala de les armes y los SS. conselles lo acompanyaren fins a la porta de aquella, ço es de dita sala de les armes.

DIMARS IIIJ. — Dit dia considerant los SS. consellers lo abus gran que los alabarders del Ex.m S.or duch de Feria feyan en portarsen llenya y carbo axi de la mar com per los portals entrave, digueren als S.rs micer Miquel Çarrovira en drets doctor ciutada honrat, y á .... se servissen de conferirse en casa de sa Ex.a per refferirli de part de dits SS. conselles lo sobre dit abus que dits sos alabarders feyan E lo dit Ex.m señor respongue que ell ho entendria y donaria lorde qual conve E los dits SS. micer Çarrovira y .... tornats de casa de sa Ex.a referiren a dits SS. consellers lo que sa Ex.a los havia dit.

Abusos comesos per los alabarders del Virey.

DIMECRES V. — Dit día los señors taulers y officials de la taula ço es lo S.r Hieronym Bosch cavaller, mossen Simon Canyet mercader, taules o, administradors de la taula de la present ciutat de Barcelona, mossen Jaume Llosada mercader portant lo llibre major, mossen Pere Guiamet portant lo llibre de deposits, mossen Luis Jorba notari de Barcelona, regint lo manual de la taula, mossen Monserrat Christophol Montaner portant la rubrica del llibre maior, mossen Jaume Genoves caxer, mossen Hieronym Llucia mercader credenser de la taula, Francesch Montaner negociant ajudant del señor clavari, Hierony Matxi mestre de cases andador de la taula, e los dos bastaxos an prestat lo jurament solit en ma y poder del señor conceller en cap, com es de costum quiscun any jurar dits taulers y officials apres de la extractio dels SS. consellers. — Dit dia e poch apres de haver prestat lo jurament los sobre dits taulers y officials de la taula, los SS. consellers tots sinch aguda primer hora anaren en casa del molt Ill.e y R.m S.r bisbe y entrant per lo portal y al peu de la scala, los capellans de dit S.r bisbe acompanyaren dits SS. conselles fins al repla y saleta y resebidor de dita casa ahont dit molt Ill.e y R.m S.r bisbe los reb, y juncts entraren en una instantia en la qual hi ha una ximenea que dona al pi (1) e, asentats lo S.r Conseller en cap dix a dit S.r bisbe

Taulers: jurament.

Visita dels Concellers nous al Sr. Bisbe.

(1) Pati ?

encomenant li les coses de la present Ciutat e que sa S. R. se servesca en totes occasions voler y afavorirla com de sa S. R. confien, e dit R.m S.r bisbe respongue a dits SS. conselles que ell tenia molt gran effectio a esta ciutat y poblats della y que en tota occasio que a ses mag.cies o, a la ciutat convindria que ell ab totes veres se dispondrie en procurar valer y deffensar tot lo que per sa part podria e, tractaren altres negocis que a la ciutat eren convenients, e acabat son rahonament los SS. conselles se alsaren y sa S. R. ab ells acompanyant los fins alli hont los havia rebuts. — Dit dia ja a les tres hores los SS. conselles tots sinch anaren en casa del S.r Cansaller Rovirola, als quals rebe ab la cortesia solita y que sa S.a acostuma de rebre a ses mag.cies, e asentats en una instantia de dita casa lo S.r Conseller en cap en nom seu y de tots los altres SS. conselles dix a sa S.a que la dita ciutat rebria molt gran contento en totes occasions se offerissen volgues valer en aquella com de sa S.a confiaven y estaven plenament satisfets E dit S.r Canceller respongue los besava les mans de la merse li havian feta de venir lo a visitar, y que ell ab totes veres feria com sempre ha fet per la ciutat fer y entendra a tot lo que ella convindria, e acabat se alsaren dits SS. conselles e dit S.r Canceller los acompanya fins al cap de la scala despedintse dells.

Visita dels nous Concellers al Sr. Canceller.

Festa de S. Nicolau.

DIJOUS VJ. — Dit dia los SS. conselles covidats primer per los honorables majorals de la confraria de S.t Nicolau, son anats a la sglesia del monestir de S.t Francesch hont lo offici se fa de la festa del glorios sanct Nicolau y feta oratio al S.m sagrament, se son asentats a les cadires primeras del cor a la part de avenialista hont se acostumen de assentar, e poch apres es arribat lo Ex.m S.r duch de Feria per lo portal maior, ahont dits SS. conselles lo han rebut y an acompanyat fins al altar maior anant lo S.r Conseller en cap a la ma squerra de dit S.r Virey y los altros SS. conselles devant ab la forma acostumada, e apres se son tornats asentar a les dites cadiras.

Festa de la conceptio de nostra Sra.

DISSAPTE VIIJ. — Dit dia los SS. conselles ajuntats tots sinch en lo porxo de S.t Jaume quiscu ab son prom, son anats a la seu e feta oratio al S.m sagrament son anats a fer la cortesia acostumada al Ex.m S.r duch de Feria Virrey, que en dit altar ere ja, e fet dit acato se son asentats a la altra part del altar hont han oyt lo offici de la purissima conceptio de N.ra S.a e a predicat lo molt Ill.e y R.m S.r bisbe al mig del offici, perque no

digue de pontifical, e acabat dit offici se feu solempne professo ab los tabals y menestrils, reys, angels y aguila axint per lo portal maior, davant lo palau Episcopal, Casa de la deputatio, porxo de S.t Jaume, Libretaria avall fins a la plassa del Rey passant per aquella, davant lo palau dels SS. Inquisidors fins al canto de la Canonge, y entra dita professo per lo dit portal maior y es anada la custodia ab la Imatge de N.ra S.a, portant sa Ex.a y los SS. Consellers las vergues del talam e son tornats al altar maior, e de alli los SS. consellers an acompanyat a sa Ex.a fins al portal maior e son tornats al altar maior de hont sen son anats, exint per lo portal de la Pietat fins al peu de les scales del porxo de S.t Jaume ab sos promens, e de alli quiscu sen es anat a sa casa ab son prom.

Visita a las casas dels drets, pallols y sala de las armas.

DILLUNS X. — Dit dia los SS. consellers acompanyats dels officials de la casa de la ciutat y altres persones, son anats a las cases del dret nou y ha hont se reb lo dret del peix, ordi, civada y carbo, als pallols puiant a la sala de les armes, y feren en quiscuna de dites parts la regonexensa y visita se sol fer dient y exortant als officials y a quiscu de aquells lo que convenia y fer deuen en benefici de dita ciutat.

Die de Sta. Lucia.
Mostasaph: extraccio de terna.

Admors. de las Plassas; extraccio de duena.
Pesadors de mostaçaph: extraccio.
Credenser de la aduana: extraccio.

DIJOUS XIIJ. — En dit dia fonc convocat en la forma solita congregat y ajuntat lo consell de Cent Jurats en la sala del consell de cent per fer extractio de terna de mostasaf, dos de administradors de les plasses y sota administrador y altres officials que en dit dia se han de extraure, e fonch extreta terna de mostasaf micer Monserrat Monfar, micer Francesch Aguilo y Luis Miralles mercader, e foren extrets en administradors de les places mossen Dionis Puigjaner y mossen Anthoni Riera mercader, e per lo semblant fonch extret en sota administrador Francesch Magranya paller, tots per lo bienni seguent y en pesados de mostasaph, Pujol March, Masso matalafer, Joan Paret assahonador, e per lo semblant fonch extret en credenser dels drets de la duana Hieroni Palau mariner E per los SS. Concelles fonch enviada la terna de mostasaph y duena de administradors de les plases al Ex.m S.r duch de Feria llochtinent y capita general de Cathalunya per lo syndich de la present Ciutat, pera que sa Ex.a prenga de aquell lo que servey li sia.

DIVENDRES XIIIJ. — Dit dia lo S.r secretari Alsina de part de sa Ex.a vingue en casa de la ciutat per notificar als SS. conselles les persones que sa Ex.a havia preses en terna de

Mostassaph y administrador de las plassas: nominacio.

mostasaph y duena de administrador de les plasses, e per haverho dit a hu dels verguers no fonch acceptada la dita nominatio per los conselles per no haverho notificat als matexos señors conselles.

Idem.

DISAPTE XV. — Dit die dit S.[r] secretari Alsina torna en casa de la ciutat y entra en la instantia del trentenari haont los SS. consellers staven ajuntats y de part de sa Ex.[a] referi y dix a dits SS. conselles com sa Ex.[a] a pres en terna de mostasaph a micer Francesch Aguilo y en duena de administrador de les plasses a mossen Dionis Puigjaner E dix com lo dia abans ere estat alli y no havia pogut referir a ses mag.[cies] la dita ambaxada sino que ho havia dit a hu dels verguers o referis als SS. conselles E com ell no havia seguida la forma se acostume en referir ho als matexos SS. conselles, que ell tornava en dit dia pera notificar dita ambaxada a dits SS. conselles y que li perdonassen per lo que ell stava de molta pressa lo dia abans, y no havia pogut fer lo que convenia ni correspondre a la obligatio tenia de referir ho als matexos SS. conselles. — E dit dia ja a la tarda los SS. conselles o, los tres dells cap, segon y quart anaren a fer regonexensa de la obra de les muralles se fa tras del monestir de St Francesch e tractaren alguna cosa concernent al embelliment de la Ciutat.

Murallas: obras.

Festa de Ntra. Sra. de Speransa.

DIMARS XVIIJ. — Dit dia los SS. conselles convidats primer per los ..... dels corredos de orella anaren a la Iglesia del monestir de sanct Agustí, hont hoiren lo offici y sermo que los dits corredos de orella quiscun any acostumen de fer celebrar en dita Iglesia la festa de nostra S.[a] de Speransa.

Lo Rey demana socorros.

DIMECRES XVIIIJ. — En aquest dia vingue en casa de la ciutat lo secretari Duran e dada entrada per los SS. conselles qui estaven en la instantia del consell de trenta, dit S.[r] secretari Duran entra, y asentat dix a dits SS. conselles com venia de part del Ex.[m] senyor duch de Feria que sa Ex.[a] seria servit se volguessen conferir en sa casa perque tenia una carta de sa Mag.[t] pera dar los y dirlos de paraula lo que consernia al servey de sa mag.[t] E los dits SS. consellers respongueren o, lo conseller en cap en nom de tots, que ells anirian pera rebra la carta y entendra de sa Ex.[a] lo que volia. — Dit dia los SS. conselles acompanyats de molts officials de la casa y de moltes altres persones anaren en casa del Ex.[m] S.[r] duch de Feria al qual trobaren en una de las instantias hont se te lo consell real,

apres de haver fet son degut acatament dit Ex.m senyor duch de Feria digue a dits SS. conselles que havent heretat lo Rey N.re senyor de son pare la molta amor tenia a esta ciutat y tambe deffensar sos regnes dels enemichs de la fe catholica ab tants gastos y treballs per los quals era restat y restave de manera quel era forsat socorrer se de sos Regnes y provinsies, y com en totes occasions la present ciutat de Barcelona se era sempre assenyalada y aventaiada en servey de sa mag.t, per dita causa havia volgut primer llansar ma de aquella y axi li havia enviada una carta que venia als consellers y consell y homens bons de dita ciutat la qual sa Ex.a tenia en ses mans y legi lo sobrescrit y que li havia manat digues y assenyalas la necessitat urgent tenia sa Mag.t y que entenia la ciutat sa gran fidelitat accudiria ab totes veres a rellevarlo y entenie ho faria de manera que per no estar tant sobrada se li hauria de anar a la ma y lo que demana sa mag.t no enten sia cosa ques puga traure en consequentia ni exemplar en ningun temps, y que sa Mag.t entenia esta ciutat ho faria tant be que seria occasio que totes les altres ciutats a son exemple se aventaiarien servir a sa Mag.t, y que perque lo consell stigues informat, dits SS. consellers lo avisasen lo dia tindrian consell que sa Ex.a enviaria en consell una persona molt grave y principal que explicaria dit negoci molt millor que ell nol havia explicat, y encontinent lliura la carta de sa mag.t al conseller en cap, qui ab degut acato la prengue y respongue que veurian la carta y tractarian del negoci de la manera se deu y sol, y conve al servey de Deu y de sa Mag.t

DISABTE XXIJ. — Dit dia los señors consellers desijant y volent posar en obra y exequtio lo que per part del Ex.m S.r duch de Feria, Virey y capita general de Catalunya los havie dit y donada la carta de sa Mag.t manaren tocar la campana y publicar y cridar lo consell de cent, y aquell aiuntat en la sala gran del consell de cent vingue lo senyor bisbe, qui per part del senyor virrey explica la crehensia de la dita charta y explicada la dita crehensia se despedi y proposa lo señor conseller en cap pregat de tots los altros S.rs consellers com lo Ex.m senyor duch de Feria lo dia abans los havia enviats a demanar per darlos una carta de sa Mag.t, y los digue moltes paraules que llargament stan referides y scrites en la diada sobredita las quals dit señor conseller en cap referi a dit consell E axi dit consell hoida la propositio foren de vot y parer que la carta de sa Idem.

Mag.[t] se obris y llegis en plen consell, la qual es del tenor seguent

«A los amados y fieles nuestros los consellers, consejo y hombres buenos de la nuestra ciudad de Barcelona

El Rey

Amados y fieles nuestros: las calamidades de los tiempos passados y presentes an sido de manera que para acudir al remedio dellas ha sido forçoso consumir el patrimonio Real, y no bastando aquel a usar de todos los remedios possibles para reparar los danyos que de hazerse podrian seguir, y estas mismas por apretar tanto agora nos obligan a que en particular pidamos socorros a nuestros buenos y fielles vassallos como se a hecho y haze en estos nuestros Reynos de Castilla con mucha demonstration de amor y obras, y sabiendo Yo que ningunos se aventajaran en esto mas que essa provinsia y particularmente essa ciudad, scrivo al duque de Feria mi lugartiniente y capitan general que hos represente mas en particular las causas que hay para ello y remitiendo me a el en esta, no se offrece que desir sino encargar hos y rogarhos que dandole entera fe y creensa os senyaleys con tanta mayor demostration de obras en esta occasion quanto lo piden las necessidades presentes y deveys a vuestra innata fidelidat y al amor que con tanta razon hos tengo, y de manera que a imitation vuestra los demas se animen a servirme con tan aventajada demostration como lo spero de vosotros, que dello me quedara tan particular memoria como es razon y lo recibire en muy accepto servitio. Data en Valladolit a tres de Deziembre M.DC.J.

Yo El Rey

V.[t] Covarruvies vicecancellarius
V.[t] Clavero R.[s]
V.[t] Nuñes R.[s]
V.[t] don Monserratus Guardiola R.[ns]
V.[t] don Joannes Sabater R.[ns]

Gassol protonotarius.»

E legida dita carta de sa Mag.[t] en plen consell y per tots plenament hoida, lo dit Sr Conceller en cap dix e proposa a dit

consell que era lo quels aparexia haver de fer y determinar sobre lo contengut en dita Real carta y del que per lo dit Ex.[m] S.[r] duch de Feria los era estat referit E lo dit consell ho comete al trentanari ab referiment, segons que dites coses largament son contengudes en lo acte del consell dit die celebrat, hont se veu ab quin orde fou rebut lo bisbe. — Mes avant lo consell delibera que los consellers de aqui avant porten las gramalles forrades de phelpa a costa de la ciutat per no trobar se pells.

Gramalles.

DISSABTE XXVIIIJ de dezembre anno a nativitate Domini M.DC.IJ. — En aquest die se junta lo consell ordinari de trentasis per tractar del que sa mag.[t] demana, y aqui vingue lo mag.[ch] micer Jaume Pineda doctor del real consell y oyt y anat que sen fou, lo consell ho dexa a maior deliberatio.

Sobre los socorros demanats per lo Rey.

M . DC . IJ

JANER

Emprestit al Rey; Conseller sisé; Marquesat de Flix; Constitucions noves: Visita.

DIMECRES IJ. — En aquest dia se tingue consell de trentasis sobre lo de la charta de sa mag.t y lo consell dellibera que sien emprestadas a sa mag.t trenta milia liures presas a censal, y que sie feta electio de tres personas y lo consell de cent ne prenga hu qui vage a la cort y demane a sa mag.t merce de sisen conseller, y que los consellers tingan titol de marquesos de Flix, y que las constitutions se estampen sense los sinch capitols de ques te debat y que vinga lo visitador y que los consellers y officials de la ciutat que stigan subiectes a visita, y que en cas de recors no pugan concorrer.

Idem.

— Dit die se junta lo consell de cent per lo de la charta de sa mag.t y lo consell delibera segons lo tenor de la deliberatio quey havia feta lo trentanari, y per ço foren nomenats Hieronym Talavera notari de Barcelona, Miquel Querol apothecari y Gaspar Massaguer chirurgia y lo consell feu electio y optio de la persona del dit Massaguer.

Professo de St. Ramon.

— Mes avant lo consell delibera fos feta embaxada al señor bisbe y capitol de la seu pera pregar los fossen contents de fer la professo de S.t Ramon com acostuman en las altras jornadas de S.t Roch y de S.t Sebastia, y que en cas no volguessen fer la los mag.cs consellers procuren y conserten ab los pares de S.a Catherina la fassen.

Visita; extraccio dels officials.

DIMARS VIIJ. — En aquest dia se junta lo consell de trentasis ys feu extractio dels officials de la visita y foren extrets, ço es per assessor micer Pere Amell y per advocat fiscal micer Phelip Dimas Montaner y per scriva Pere Jaume Bas notari real y

per procurador fiscal Matia de Deu notari real. — Y en loch de Gaspar Massaguer administrador de la Misericordia fou nomenat Miquel Miro chirurgia. — Y per mort de Jaume Vendrell flaquer (de) consell de cent, fou extret Miquel Cirera.

Admor. de la Misericordia: extraccio.
Consell de C.: extraccio.

DIMECRES VIIIJ. — En aquest dia per quant los mag.cs consellers entengueren que alguns havian comprat pesca salada sens tenir dieta com es de constitutio y ordinatio, per ço deliberaren que lo mostaçaf ne fassa apprehensio y fassa tenir dieta.

Pesca salada: aprehensio.

DIMARS XV. — En aquest die se tingue consell ordinari specialment per declarar sobre lo recors interposat per Joan Andreu notari de Barcelona de la extractio de Matia de Deu fiscal de la visita, per ser estat primer extret lo dit Joan Andreu qui fou inhabilitat per estar subiecte a visita y lo consell ha sententiat y declarat lo dit Andreu haver mal recorregut. — Mes avant dit consell declara en lo recors interposat per lo syndich de la confraria de S.t Ypolit dels ollers, raiolers y gerrers de la extractio de Pau Oriol scudeller, extret pera consell de cent, y sententia que lo dit Pau Oriol per ara sie admes sens preiudici empero de las pretensions de las parts.

Visita: sentencia de un recors.
Consell de Cent: declaracio sobre un recors contra la extraccio de un scudeller.

DIMECRES XVJ. — En aquest die los officials de la Visita oyren sententia de excomunicatio y prestaren lo jurament acostumat.

Visita: jurament dels officials.

DIJOUS XVIJ. — En aquest die se junta lo consell de cent hont se feren las relations acostumadas fer en tal jornada qual vuy, y fou feta extractio de clavari y fou extret Montserrat Lavaneras mercader. — Ys feu extractio de capdeguayta, y fou extret Luis Bramassachs. — Y per receptor del dret del vi fou extret Joan Cabessa, y per cauquillador fou extret Pere Pau Riera. — E sobre lo tall de la quaresma y del any seguent lo consell ho comete als consellers y trentanari, donant los poder de assumir se lo tall o arrendar de la manera que ben vist los sera. — Y per quant a XXIJ del passat lo consell delibera que los consellers se forrassen las gramalles de phelpa o de vellut per no trobarse les hores pells, empero perque ara havian tengut commoditat de pells perço lo consell delibera que la dita deliberatio fos haguda per revocada. — Y perque en esta jornada cada bienni es acostumat fer electio de credenser de las franquezas del vi dels ecclesiastics y a 6 de Juliol 1600 fou elet en aquest offici Bernat Palau texidor de li per al restant del bienni per acabament de Marti Joan Carmona, y lo dit Palau se que-

Clavari: extraccio.
Capdeguayta: extractio.
Receptor del dret del Vi: extraccio.
Cauquillador: extraccio.
Tall de les carns.
Gramalles.
Credenser de las franquesas dels Ecclesiastichs: eleccio.

xava no se li dexas acabar tot lo bienni perço lo consell delibera que no res menys se fes la extractio en esta jornada y per ço fou elet Joan Pons chirurgia. — Axi be delibera lo consell obtenguda suspensio de censures fossen levats los dos diners de dret que lo any passat foren imposats sobre cada quintar de lenya. — Y feu altras deliberations com en lo libre de las deliberations en poder del scriva maior se conte, y per ser hora tarda los consellers prorogaren aquest consell.

Drets: supressio del de la llenya.

Prorogacio del Concell de C.

DIVENDRES XVIIJ. — En aquest dia micer Phelip Dimas Montaner advocat fiscal de la visita oy sententia de excomunicatio y presta lo jurament acostumat.

Visita: jurament del advocat fiscal.

DILLUNS XXVIIJ. — En aquest dia Francesch Magrinya sotadministrador de les plassés presta lo jurament acostumat. — Dit dia los mag.[cs] consellers elegiren al segon per anar a visitar la baronia de Montbuy.

Sotadmor. de las plassas: jurament.
Baronia de Montbuy: visita.

DIMECRES XXX. — En aquest dic se tingue consell ordinari appellat de trentasis qui ordena sobre los revenedors y sobre lo pastrim. — Y per mort de Pere Jaume Bas notari scriva de la visita fou extret Montserrat Rialp notari de Barna. — Y en loch de micer Phelip Dimas Montaner altre dels Jutges de taula qui nou podia ser per ser exit apres a la visita y acceptat y jurat, fonch feta extractio de altra terna y los extrets foren

Revenedors. Pastim.

Visita: extraccio de Scriva.
Jutge de taula: terna.

micer Pau Masnovell
micer Hieronym Puiades
micer Joan Aroles.

DIJOUS XXXJ. — En aquest die Montserrat Rialp scriva de la visita hoy sententia de excomunicatio y presta lo jurament acostumat.

Visita; jurament del scriva.

FEBRER

DIVENDRES I. — En aquest die mossen Montserrat Lavaneras, mercader, clavari de la ciutat presta lo solit jurament y oy sententia de excomunicatio. — Dit die los consellers volgueren tenir consell de cent en continuatio del celebrat a deset del passat y tocada la campana, arribats a casa la ciutat sperant que

Clavari: jurament.

Concell de C.: prorogacio.

vinguessen los del Consell, vist que era hora tarda prorogaren pera dilluns.

Advocat: demana remuneracio. Obras particulars.

DIMARS V. — En aquest dia se tingue consell ordinari de trentasis per tractar de una suplicatio donada per micer Miquel Çarrovira advocatde la ciutat demanant remuneratio de treballs, y altra del guardia de St Francesch demanant se li trague de casa una quantitat de terra que li fa impediment a la obra que fa en casa, y lo consell delibera que dites supplications puiassen a consell de Cent. — Dit die se tingue consell de Cent ys proposa la suplicatio de micer Miquel Çarrovira y lo consell ho remete al trentanari ab referiment, ys legiren altras supplications y comptes a las quals lo consell hy delibera segons que en poder del scriva maior se conte.

Ut supra. Supplications y comptes.

Carns: administracio a carrech de la ciutat.

DIVENDRES VIIJ. — En aquest die se tingue consell de trentasis specialment per tractar del tall de las carns, y lo consell delibera que la ciutat se assumis lo tall de la quaresma ys fes provisio de moltons pera la pasqua. A la suplicatio de micer Miquel Çarrovira lo consell delibera fos tornada a consell de Cent. — Quant al tall de la quaresma lo consell delibera que la liura del molto se puias un diner mes del ques ven en lo carnal. — Mes avant dit consell ordena que los taverners no pugan comprar vi de las barracas de mar e que asso sie aiustat a les crides dels taverners.

Idem: puja del preu del molto.

Taverners: ordinacions.

Pesca: ordinacions.

DISSABTE XXIIJ. — En aquest dia se tingue consell ordinari de trentasis qui feu ordinatio fos prohibit pescar ab sardinals desde Mongat fins a la torre del cap del riu (1), fos empero permes pescar axi desde aquexos caps enlla, cometent las cridas sobre asso fahedoras y penas y exequutio de dites coses als mag.^{cs} consellers, y feu altras deliberations segons en lo libre dels consells se conte.

MARS

Emprestit a sa Magt.: giro.

DIVENDRES I. — En aquest die lo honorable clavari gira per la taula de la ciutat al senyor Rey las trenta milia liures que lo consell de cent en dies passats delibera fossen emprestades

(1) Llobregat.

graciosament a sa mag.[t] processeydes de diversos censals que dit clavari per est efecte ha manllevats.

Captura del diputat y ohidor militars del General de Cathalunya.

DISSABTE IJ. — En aquest die fou la captura de don Joan de Vilanova y de don Joseph de Castellbell deputat y oydor militars del general de Cathalunya entre las onze y dotze del mitg die, per orde y manament del senyor virrey ab gran concurs de officials y alabarders, los quals presos y levades las armas foren portats y tancats en las presons comunes de la present ciutat, y sonant se aquesta veu per tota la ciutat y venint a sabuda dels mag.[cs] consellers, encontinent vingueren a casa de la ciutat hont poch apres vingueren don Joseph Quintana advocat fiscal y mossen Joan Pau Serra cavaller regint los comptes del general, los quals de part dels deputat y oydor ecclesiastich y oydor real donaren avis a dits senyors consellers de la dita captura supplicant los fossen servits en correspondentia y conformitat de la que aquella casa de la deputatio ha tingut sempre ab la ciutat volguessen affavorir y aiudar en aquest particular de la manera que millor aparegues convenir E los dits consellers dolent se de cas tan advers e sinistre, respongueren que farian juntar lo consell de Cent per est efecte, y ab la presteza y diligentia que lo interes e importantia del negoti requeria feren juntar lo consell lo mateix die, y ans de aplegar se estant dits consellers en la sala gran de les cases del honorable consell vingue lo secretari Duran qui de part del senyor virrey los digue que sa Ex.[ia] los demanava, e que fossen contents de anar hy, e de continent anaren, y sa Ex.[ia] . . . . (1)

(1) Aquí 's trunca dit negoci. V. lo Dietari apart sobre la esmentada captura y lo de la anada del Conseller segon á la Cort, senyalats d' Apéndix números II y I respective.

FINEIX LO DIETARI XXII Y LO VOLUM SETÉ
DE LA PRESENT EDICIÓ

APÉNDIXS AL VOLÚM VINT Y DOSÉ

APÉNDIX PRIMER

DILLUNS XJ de Janer del any M.D.LXXXXVIIIJ partiren per la posta de la casa de la present Ciutat entre les dotse y una horas passat mig dia, los mag.hs señors Pere Benet Soler doctor en medicina y Conseller en Cap de la present Ciutat, Micer Hieronym Fivaller doctor en drets ciuteda, mossen Joan Antoni Ferran militar y mestre Bernat Caxanes doctor en medicina ciuteda, Embaxadors extrets pera enviar a la Cort de sa Mag.d per part de aquesta Ciutat inseguint la deliberatio feta per lo honorable consell de Cent Jurats celebrat a VJ del corrent mes de janer, los quals foren acompanyats de molts Cavallers y Ciutedans y altres persones de tots staments y anaren per la posta fins a la parrochia del Hospitalet, y alli se posaren lo dit señor Conseller y Embaxadors ab un cotxo de quatre mules y los altres ab mules de lloguer, y aquella nit anaran a sopar y dormir a la vila de Martorell. Embaixada á la Cort.

DIMARS XIJ. — Dit dia anaran los dits señor Conseller y Embaxadors a dinar al hostal de la Font de la Reyna y a dormir a la Vila de Igulada, ahont los consellers de dita Vila demanada primer hora vingueren consistorialment a fer visita als dits señors Conseller y Embaxadors, anant vestits ab sas Gramalles de dol per la mort del Rey nostre S.or, de raxa forrades de taffeta, donant los la benvenguda y fent los moltes offertes de part de la dita vila, y entrant en la posada ahont posavan dits senyors Conseller y Embaxadors y essent baix en la entrada de dita posada feren abaxar les masses a sos Embaxadors.

DIMECRES XIIJ. — Dit dia anaren dit senyor Conseller y

Embaxadors a dinar en un hostal ques baix, abans de arribar a la vila de Cervera, ahont vingueren a fer visita de part de dita vila dos pahers sense verguers acompanyats de molts prohomens y persones de Consell, vestits dits pahers ab sas gramalles de dol fahent tambe moltes offertes de part de dita vila, y apres anaren a dormir a la vila de Bellpuig.

Dijous XIIIJ. — Dit dia partiren de la dita vila de Bellpuig cerca de las deu hores ans de mig dia hapres de haver dinat, y anaren a sopar y a dormir a la ciutat de Leyda en la qual entra (lo Conseller en Cap) aportant la insignia y banda de grana y los dos verguers davant ab les masses altes, y per part de dita ciutat de Leyda no fonc fet visita ni compliment ningu al dit S.or Conseller mes avant de que alguns Cavallers particulars lo vingueren a visitar en la posada y sels atura a sopar, y tambe y vingueren molts studiants naturals de aquesta Ciutat y de altres parts de Cathalunya.

Divendres XV. — Dit dia partiren los dits señors Conseller y Embaxadors de la dita Ciutat de Leyda dues hores abans de dia, y anaren a dinar a la vila de Fraga primer lloch del Regne de Arago y dormir en la vila de Candasnos.

Disapte XVJ. — Dit dia anaren los dits señors Conseller y Embaxadors a dinar a la venta de sancta Lucia y a dormir a la vila de Ossera.

Diumenge XVIJ festa de sanct Anthoni. — Dit dia hapres de haver oyt missa en la dita vila de Ossera y haver dinat entre les nou y les deu hores demati, los dits señors Conseller y Embaxadors feren cami a la volta de la ciutat de Çaragoça y arribaren en dita ciutat entre les quatre y les sinch de la tarda en la qual entra lo dit S.or Conseller vestit ab sa gramalla consular de dol, de raxa enforrada de vellut negre aportant los dos verguers vestits tambe ab sas gramalles y caparons de dol y ab les masses altas, y dit señor conseller anava ab un cavall molt vistos y molt ben adresat ab una goldrapa de vellut negre acompanyat dels dits señors Embaxadors, los quals anaven al seu costat en filera y tots los altres de la companyia que eren mes de Quaranta de cavall, venian detras de dos en dos per llur orde, y davant anavan set, o, vuyt matxos de bast que aportavan la recamara del dit senyor Conseller, y poch abans de arribar al pont isque a rebrer al dit señor Conseller y Embaxadors lo señor Domingo Ximenes Cavaller y Jurat segon de dita Ciutat per

estar indispost lo Jurat en Cap, acompanyat de molts cavallers de dita ciutat, lo qual per horde de dita ciutat hospeda y aposenta en sa casa als dits señors Conseller y Embaxadors y los regala molt en dita sa casa, y al temps que isque a rebrer al dit S.or Conseller lo dit señor Jurat de Çaragoça *dona la ma dreta* al dit señor Conseller de Barcelona y ell dit señor Jurat de Çaragoça se posa a la ma squerra, y per molt que lo señor Conseller de Barcelona se volgues posar a la ma squerra y donar la ma dreta al dit senyor Jurat de Çaragoça per ser en sa propria terra, may ho volgue suffrir lo senyor Jurat de Çaragoça, y axi entraren dins la dita Ciutat aportant als dits Embaxadors y als Cavallers que eren axits davant, posats en sas fileras y al temps que entraren en la dita ciutat *tiraren* dos tirs de artillaria, y passejaren y feren anar al dit senyor Conseller y a tots los que venien en llur companyia per tots los carres mes principals de dita ciutat y apres arribaren a la casa del dit S.or Jurat ahont se apearen y restaren a sopar y a dormir aquella nit, y apres de arribat en dita casa aquella matexa nit foren visitats los dits senyors Conseller y Embaxadors per lo S.or baro de la Lacuna y per molts altres Cavallers principals de la dita ciutat.

DILLUNS XVIIJ. — Dit dia a les nou hores demati los dits S.ors Conseller y Embaxadors acompanyats del dit S.or Jurat segon y ab molts altres Cavallers de dita ciutat anaren ab sos cotxos a oir missa a la Iglesia de nostra Señora del Pilar, la qual missa ahoyren de una tribuna ahont vingueren dos Canonges de part de dita iglesia a donar la benvenguda a dits señors Conseller y Embaxadors ab moltes offertes per part dels Canonges y Comunitat de dita Iglesia, y corresponent lo señor Conseller per part de tots ab les matexes offertes y apres de oyda missa los mostraren les reliquies que eren axi en dita Iglesia com en la seu de Çaragoça, ahont tambe per part del Capitol de dita Iglesia sels dona la benvenguda ab moltes offertes, corresponent axi mateix lo senyor Conseller per part de tots ab les mateixes offertes, y apres anaren a veurer les reliquies que eren en sancta Engratia monestir de frares Hieronyms, y ana a visitar tambe lo monestir de sanct Francesch anant sempre lo dit senyor Conseller ab gramalla y ab los verguers davant ab masses altes. — Dit dia apres dinar havent sa Ex.a lo señor Duc de Alburqueque Virrey de Çaragossa enviat a visitar a dits Señors Conseller y Embaxadors per un Capita de la guarda

donant los la benvenguda y ab moltes offertes, dits Señors Conseller y Embaxadors acompanyats del señor Jurat segon y molta cavalleria anaren a visitar lo dit señor Duc de Alburqueque Lloctinent General de Arago, lo qual los rebe a mig aposiento y assentats en ses cadires per son orde se li feu son rahonament per dit señor Conseller en cap per part de tots, offerint lo servir en coses que fossen de son servey y corresponent al mateix dit señor Duc y lloctinent General feu les matexes offertes, y se despediren de sa Ex.ª anant lo S.or Conseller ab sa gramalla ab sos verguers davant ab masses altas.

DIMARS XVIIIJ. — Dit dia partiren dits Señors Conseller y Embaxadors de la ciutat de Çaragossa entre vuyt y nou hores de matinada acompanyats de molts Cavallers que anaven en sos cotches, y dit señor Conseller y Embaxadors y senyor Jurat segon de Çaragossa en altre y los acompa(nya)ren un bon tros de cami fora la ciutat de Çaragossa y enviaren los señors Jurats de Çaragossa un present als dits señor Conseller y Embaxadors per provisio del camí, ço es sinquanta pans de Canonge, dos bots de vi un de blanc altre de claret, quatre panades angleses grans de vedella, vint conills, sis capons y dos cabrits, y dos capses de diagea (1) menuda y anaren a dormir a Muhuel.

DIMECRES XX. — Dit dia anaren dit señors Conseller y Embaxadors a la vila de Carinyena y per ser dia de sanct Sebastia oiren missa, y apres de dinar anaran a dormir a la ciutat de Darocha ahont sent arribats dits señors Conseller y Embaxadors foren visitats en la posada per dos dels señors Jurats donant los la benvenguda y fent los moltes offertes, y que procurarien sels mostrarien los sancts Corporals de dita Ciutat de Darocha, y semblant visita y embaxada los feren dos señors Canonges per part del R.nt Prior y Capitol de Darocha ab moltes altres offertes, y que procurarien mostrar los los sancts Corporals per lo endema a les set hores Als quals per dit señor Conseller per part de tots, sels regracia la tant assenyalada merce de ferlos mostrar los sancts Corporals, ab offertes de servir los en lo que los ocorregues en tota occasio.

DIJOUS XXJ. — Dit dia anaren dits Señors conseller y Embaxadors a les set hores demati en la iglesia major de dita ciutat de Darocha acompanyats dels Jurats, Justicia y Jueses de

---

(1) *Grajea.*

dita ciutat y de molts Cavallers de dita ciutat y en dita yglesia acudi molta gent per veurer los sancts Corporals de Darocha, y entraren dits señors Conseller y Embaxadors y los qui los avien acompanyats en la Capella ahont staven los sancts Corporals, restant la demes gent fora la rexa y apres de oyda missa baxa sels mostraren los sancts Corporals ab molta musica de Cantors orgue y trompetes y ab grandissima solempnitat, y acompanyant dits Señors Conseller y Embaxadors dits señors Jurats justicia y Jueses ab masses de sos verguers a la posada, y despedits apres de aver dinat, sen anaren encontinent a dormir a Tortuera que es lo primer loch y part de Castella.

DIVENDRES XXIJ. — Dit dia anaren dits señors Conseller y Embaxadors a dinar a Tartaneda y a dormir a Malanchon.

DISAPTE XXIIJ. — Dit dia anaren dits señors Conseller y Embaxadors a dinar a Collen y a dormir a Argora.

DIUMENGE XXIIIJ. — Dit dia partiren dits señors Conseller y Embaxadors de Argora. Entenent sa Mag.[d] ere ja partit de la Vila de Madrid determinaren que lo señor Ferran altre dels Embaxadors prengues la posta per a Madrid, y perque y arribas aquell dia ab mes diligentia per poder entendrer lo cami y designe feye Sa Mag.[d] per poder alcansar li la Embaxada, y axi prengue la posta. En lo primer loch troba posta ques diu T. ..... y continuaren dit Sor Conseller y Embaxadors son cami dexant part de la gent y la recamara per anar mes despedits y anaren a yir missa a Casanejos ahont dinaren, y apres anaren a dormir a Guadalajara.

DILLUNS XXV. — Dit dia arribaren dits señors Conseller y Embaxadors a dinar a Alcala de Enares y a dormir a la vila de Madrid, y per lo cami los isque a rebrer lo senyor Ferran donant los raho del que havie entes del designe portave sa Mag.[t], y isqueren tambe a rebrels alguns Cathalans los fills de mossen Carcer y mossen Joachim Nicholau, y entra dit señor Conseller y Embaxadors en dita vila de Madrid entre sis y set de vesprada anant los verguers davant ab ses masses altas, y arribaren apearse en la casa los avien aparallada y llogada en la Calle de la Spada tras lo monestir de la Merce.

DIMARS XXVJ. — Dit dia arriba a mig dia en la vila de Madrid la demes gent que anava en companyia dels señors Conseller y Embaxadors, despediren lo Correu de la Ciutat per y en seguiment de sa Mg.[t] ab lletres de dit senyor Conseller y

Embaxadors per al senyor Marques de Denia y Vicecanceller per obtenir licentia pera explicar la Embaxada a sa Mag.[t], y entre dia donaren, los senyors Embaxadors que passejaven per la vila de Madrid (com dit Senyor Conseller no trastajas per no tenir lo aparell que convenia), y axi donaren cartes que aportaven per alguns grandes y S.[ors] de titol com eren per lo Señor Almirant de Castella, duc de Nacara, Comte de Xinchon, Don Pedro de Medicis, don Alvaro de Cordova, senyors Regents Guardiola, Batista, Clavero, Don Pedro Sans y altres, y a la tarda anaren dits senyors Conseller y Embaxadors a visitar al Regent Guardiola y al senyor Prottonotari Gassol lo qual los diu que per lletra del senyor Vicecanseller que en aquell punt havie rebuda, los deye que podien anar ahont ere sa Mag.[d] y seguint lo cami que feye. — Dit dia foren dits senyors Conseller y Embaxadors visitats dels senyors Embaxadors del General enviats per lo mateix effecte qui eren lo senyor Sacrista Descamps de la seu de Elna, lo senyor Baro de Erill y micer Hieronym Ollers y per lo senyor don Alexandre Alentorn enviat per lo mateix effecte per lo stament del bras militar.

Dimecres XXVIJ de dit &.

Dijous XXVIIJ. — Dit dia partiren de la Vila de Madrid dits señors Conseller y Embaxadors per hont ere y en seguiment de sa Mag.[t] seguintlo, lo que los dix lo señor Prottonotari Gassol sens aguardar lo Correu de la Ciutat qui avien antes trames, y anaren a dormir a Valldemoro.

Divendres XXVIIIJ. — Dit dia anaren a dinar los dits señors Conseller y Embaxadors a Ocanya, passant per lo Naranjuez y a dormir a Vilatovas.

Disapte XXX. — Dit dia anaren a dinar los señors Conseller y Embaxadors al Corral de Almagaver y a dormir a Vilanova del Cardell ahont acudi lo correu de la Ciutat ab lletres del señor Marques de Denia y Viçecanceller, en resposta de las que ells los avien scrites, contenint en effecte que seguissen lo cami feya sa Mag.[d] y que en lo lloch ahont trobarien a Sa mag.[t] avisassen que encontinent o, altre die parlarien ab sa Mag.[t] y li explicarien sa embaxada.

Diumenge XXXJ. — Dit dia anaren a dinar dits señors Conseller y Embaxadors a los Hinojosos y a dormir al Pedernoso.

FEBRER

Disapte (1) I. — Dit dia anaren a dinar los señors conseller y Embaxadors al Prudentio y a dormir a Minaya.

Divendres (2) IJ. — Dia de nostra Señora. — Dit dia hapres de haver oyt missa dits señors Conseller y Embaxadors en Minaya partiren, y anaren a dinar a la Venta de Sanct Clemente, ahont encontraren lo señor Cardenal y Archabisbe de Sivilla don Rodrigo de Castro lo qual va una jornada tras en seguiment de sa Mag.[t] y anaren a dormir a Albajete.

Diumenge (3) IIJ. — Dit dia anaren dits señors conseller y Embaxadors a dormir a la Venta de Hernando Nunyes o, de dona Maria Remires, anant fora cami per no encontrar ab sa magestat y per la multitut de la gent, y anaren a dormir al Villar.

Dilluns (4) IIIJ. — Dit dia partiren dits señors Conseller y Embaxadors del Villar antes del dia per poder aconseguir y alcansar a sa Mag.[d] y arribaren entre set y vuyt hores de matinada al Bonete, un lloch de trenta o, quaranta cases ahont estave sa magestat, y enviaren al Sor Enrich Amat de Palau qui servie de majordom lo qual acompanyat de altres officials ana al señor Marques de Denia fent li asaber com estaven alli cerca en campanya los señors Conseller y Embaxadors de la ciutat de Barcelona y lo suplicaven fos servit alcansar los hora per explicar la Embaxada a sa Magestat, y apres de bon rato lo dit Marques de Denia dix a dit señor Amat que digues a dit señor Conseller y Embaxadors que acudissen a Palatio ahont lo dit señor Conseller se porie en la anticamara posar la gramalla, y tornat dit Amat ab esta resposta a dits señors Conseller y Embaxadors los quals encontinent se posaren apunt vestint se alli mateix en companyia lo millor vestit que tenien, y dit señor Conseller se posa la gramalla que sen aporta de Barcelona de raxa forrada de vellut negre per lo dol de sa Magestat, y los

(1) Ha d'esser Dilluns.
(2) Dimarts.
(3) Dimecres.
(4) Dijous.

verguers ab ses gramalles de dol y ses masses altes, y continuaren son cami fins al lloch del qual distaven un tir o, dos de pedra, y arribats a la pujada del lloch se apearen, y anant dits señors Conseller y Embaxadors en filera acompanyats dels qui venien ab ells entre officials y criats, que ere prou bon acompanyament, y arribats en lanticamara de sa Magestat ans de entrar en ella se envia a dir per un cavaller criat del señor Marques de Denia a dits señor Conseller y Embaxadors que se entretinguessen a la Iglesia fins que fossen cridats perque sa Magestat los estava ja aguardant, y axi anaren a Palatio dits señors Conseller y Embaxadors ab sos verguers davant, y sent en la anticamara los isque a rebre lo señor Marques de Denia ab grans compliments y demostrations de contento de llur venguda y del señor Don Joan Ydiaques y altres grandes y señors de titol que estaven en la anticamara de sa Magestat, y entrat dit señor Marques de Denia en lo aposiento ahont ere sa Magestat poc apres isque, posantse devant y mostrant lo cami a dits señors Conseller y Embaxadors y entrant devant y ventse la persona Real de sa Magestat, encontinent los verguers abaxaren les masses y entrats dits señors Conseller y Embaxadors en lo aposiento ahont sa Mag.[t] stave, arrimat a un buffet cubert ab un tapet de vellut carmesi y una cadira de repos al costat tambe de vellut carmesi y vestit de negre molt llis ab arruelo (1) y sombrero per lo dol del Rey nostre señor son Pare don Phelip de bona memoria, fent li lo degut acatament per dits señor Conseller y Embaxadors, ço es tres reverenties una en entrant en lo aposiento y laltra als Reals Peus de sa Mag.[t] y besada la ma de sa Mag.[t] per dits señors Conseller y Embaxadors, dit señor Conseller per part y en nom de tots los Embaxadors y per part de la Ciutat li explica la Embaxada, la qual fonch en effecte conforme un memorial que se dona a sa Magestat tret de les instructions que dits señors Conseller y Embaxadors aportaven, lo qual es del thenor seguent

«S. C. y Real Mag.[t]

Com per cartes de V. Mag.[t] entengue aquella sua tant leal y fel Ciutat de Barçelona la gran merce que V. Mag.[d] li volia fer ab sa benaventurada vinguda y felic(iss)im casament nos pot

(1) Herreruelo.

explicar ab paraules lo grandissim contento universal y particular que tots tingueren de tant gran favor y honra que de V. Mag.t rebia, lo qual amostra la Ciutat ab aparencies publiques de Archs y altres inventions molt costosas y en provehir tots los bastiments y cosas necessaries per al servey de V. Mag.t y de la Magestat de la Reyna nostra Señora y de la cort, y axi mateix los Cavallers Mercaders y altres staments y tambe les Confraries, se posaren tots apunt ab grans gastos a fi de dar a V. Mag.d tot contento y en totas cosas servirlo, y al temps que pensavan ja gosar de la Real presentia de V. Mag.t y desijada venguda de la Magestat de la Reyna nostra señora, reberen una carta de V. Mag.d de creensa per al Loctinent de V. mag.d y legida aquella y cobrada resposta de que V. Mag.d, ere servit en altra part effectuar son dichos Casament fou lo sentiment tant universal y particular que de dolor pensaren morir, vehentse privats de tant be y tant asenyalada merce qual de cert speraven, y pera consultar lo que en tal efflictio se havia de fer, se junta en la hora lo consell de cent y se resolgue que acudis a V. Mag.t lo Conseller en cap ab tres Embaxadors pera representar a V. Mag.t lo que es raho senta aquella affligida Ciutat vehentse apres de tanta favor, tant desafavorida y llastimada, y que les Nacions strangeres podian fer en nosaltres alguna nota pensant que per haver faltat en alguna cosa al servey de V. Mag.t nos ha volgut castigar negant nos la tant assenyalada honra y favor nos tenia offerta no avent aquella fidelissima Ciutat dexat may de servir a V. Mag.t ab totes ses forçes com en altres casos a mostrat y en particular ab la obedientia dona al lloctinent de V. Mag.t en aquell seu Principat de Cathalunya no obstant lo contengut en lo acte del jurament que presta lo quondam señor Rey pare de V. Mag.t que sia en gloria, en ultimes corts de Monço: per tant humilment supplique a V. Mag.t mane aconsolar aquella sua triste Ciutat ab sa Real presentia y dichos casament, ab la vinguda de la Magestat de la Reyna nostra señora, avent li fets los Reys de gloriosa memoria predecessors de V. Mag.t tantes y tant crescudes merces sperant les majors y mes aventajades del animo generos y liberal de V. Mag.t, y tambe li supplique mane advertir que avent de venir la Mag.d de la Reyna nostra senyora per mar, que la navegatio mes curta es la millor y mes segura, y la mes larga es mes perillosa, y que la ciutat de Barcelona es molt capas y te moltes y molt bones

cases pera hospedar a la Cort y pera vuy esta ben provehida, y per reparo de les galeres te lo moll, y apar posat en raho que havent la Magestat de la Reyna nostra senyora alegrar aquestos Regnes de Spanya ab sa desijada venguda, comensas a fer merces a les primeres ciutats de les que es Barcelona, y que sempre que sie V. Mag.^{t} (servit ?) tenir Corts en aquella Ciutat, procurara tota dispositio de tal manera que a gust de V. mag.^{t} tingan presta conclusio».

E acabada de explicar a sa Magestat per dit Sor Conseller en nom de dits Embaxadors y de la Ciutat la lur Embaxada, fents junts acatament a sa Mag.^{t} ab genoll en terra, respongue sa Magestat a dita Embaxada — «que queria mucho aquella Ciudad de Barcelona y que le dezeava dar contento, y que se havia olgado de nuestra venida y que mandaria ver lo que se podria hazer en lo que le pediamos» — y apres de dita resposta fent li tots juncts dits señors Conseller y Embaxadors altre acatament a sa Mag.^{t} ab genoll en terra, y besant dit senyor Conseller la carta li aportaven dels consellers de la Ciutat de Barcelona en creensa dels dits señors Conseller y Embaxadors, se dona a sa Mag.^{t} ab un memorial lo qual contenia la Embaxada propdita, y fent li tots son degut acatament apres per dit señor Conseller en nom de tots se demana licentia a sa Magestat pera besar les mans a la Serenissima Infanta, y despedits de sa Mag.^{t} dits señors Conseller y Embaxadors ab les matexes reverenties y acataments com eren entrats, anant atras isqueren del aposiento de sa Mag.^{t}, y encontinent fonc tras dits señors Conseller y Embaxadors lo señor Marques de Denia qui per part de sa Mag.^{t} los digue que apres de missa porien entrar a visitar y besar la ma a la Serenissima Infanta, y despedits de dit señor Marques de Denia y altres grandes y señors titulars sen anaren dits señors Conseller y Embaxadors ab ses masses altes de la manera eren anats a Palatio a la iglesia, ahont poch apres acudi sa mag.^{t} a oyr missa ab la serenissima Infanta y los grandes qui seguien a sa Magestat ab les Dames, y oida missa sen torna a Palatio sa Magestat ab la Infanta ahont poc apres acudiren dits señors Conseller y Embaxadors, y acompanyats y guiats per alguns Cavallers y señors de titol per lo aposiento ahont estave la serenissima Infanta entrant en ell, y fent li son degut acatament com a sa Magestat, estant dita serenissima Infanta assen-

tada ab son strado de dos coxins de vellut carmesi y ella vestida de dol per lo dol de son pare lo Rey nostre señor, y haventhi en la instantia moltes Dames y Duenyas ço es Viudas qui staven de peus, avent lo dit S.or Conseller y Embaxadors besada la ma, per dit señor conseller en nom de tots se li dix que la Ciutat de Barçelona li havia manat que anas a besar les mans a sa Altesa, dient li lo molt que sentia que sa Altesa no anas adaquella Ciutat per lo molt que la desijaven servir en tota occasio y en particular en sa embarcasio, la qual respongue — «que siempre avia recebido mercedes de aquella Ciudad y las sperava recebir» — y fentli tots son degut acatament li dona dit señor Conseller besant la carta que la Ciutat li enviave a dita Serenissima Infanta, y fent li son degut acatament sen anaren dits señors Conseller y Embaxadors ahont tenien son cocho y cavalcadures, prosseguiren son cami anant los verguers davant ab les masses altes fins que foren un tros luny del terme del dit lloch del Bonete, y anaren a la vila de Almansa a dormir que es lo darrer lloch del Regne de Castella, ahont tambe arriba alli sa Magestat E a la tarda dits señors Conseller y Embaxadors anaren a fer visita al señor Vicicanceller y secretari Franquesa per saber si tenia la lletra y memorial que havien donat a sa mag.t en Bonete, y entenent que nol tenia procuraren se li donasen aquella nit per lo secretari de camera Alonso Muhiel, y perço ana lo señor Ferran altre dels Embaxadors a casa de dit Muhiel perque se dassen a dit señor Vicecanceller perque las pugues consultar ab sa magestat, y de fet las dona dit Muhiel aquella nit a dit señor Vicicanceller.

DIMARS (1) V. — Dit dia en dita Vila de Almansa ana Micer Hieronym Fivaler altre dels Embaxadors a solicitar la resposta de la Embaxada feta a sa Magestat en casa del señor Vicecanseller sabent que tenia ja la letra y memorial que havien donada a sa Magestat, lo qual li dix que tenia ja la resposta a la Embaxada, de sa Magestat, y que si lo señor Conseller estava en la Vila ab los altres señors Embaxadors los diria la resposta de sa Mag.t , y axi ana dit micer Fivaller a donar avis al señor Conseller y Embaxadors anant lo señor Conseller vestit ab sa gramalla y ab sos masses devant ab les masses altes, y entrats en lo aposiento ahont estave dit señor Vicecanseller en presentia

(1) Divendres.

del señor secretari Franquesa los dix lo que desijave sa Magestat donar contento a la Ciutat de Barcelona en anar alli en celebrar son casament y tenir los corts com havia scrit y significat, pero que havien sobrevingut los avisos que havia tingut que la Inglesa armava contra esta España y que no convenia alunyarse de Castella, y tambe per estar son patrimoni real tant exauto, avent loy dexat lo rey son pare que sia en gloria tant exauto y enpenyat fins en lo any 1601, y que perço havie manat convocar Cortes en Castella de les quals esperave un gran servey, y axi no convenia alunyarse de Castella y que estes causes eren stades bastantes y sufficients per haver mudat son proposit de venir en Barcelona, y no per voler donar mes contento a una Ciutat y Regne que a altre, pero totavia era tan gran lo amor que tenia a esta Ciutat de Barcelona que si se pogues pendre resolutio en que les Corts se abreviassen en un temps de un mes o, dos y entretant que se farien les lletres de convocatories de Corts, se porien apuntar los negocis de tal manera que ab brevedat se poguessen clourer no faltant al que tant importe a tota Spaña, lo obligaria en anar a Barcelona y ab la incertesa de la mar celebrar alli son casament y donarnos tot contento, y que perço se scriurie als señors Consellers y se nos darie copia de la lletra y tambe se scriurie al señor Duc de Feria virrey de Cathalunya, y que perço acudissen al señor secretari Franqueza, y apres de haver dites estes paraules per lo señor Visacanseller lo señor Conseller y en nom de tots li regratia lo bon cuydado que sa señoria havia tingut en cobrar la resposta de sa Magestat y que estimaven y tenien en lo compte que se devie la resposta de sa Magestat y quells la representarien als señors Consellers y per sa part ajudarien en donar tot lo contento possible a sa Magestat en lo de la dispositio de les Corts, y fetes les degudes cortesies y cumpliments sen tornaren dits señors Conseller y Enbaxadors ab sos verguers devant, acompanyats de llurs officials a llur posada, y continuaren son cami anaren a dormir a Moxent dits señors Conseller y Embaxadors accepto dit micer Fivaller lo qual ana en seguiment de sa Magestat qui ana en un lloch se diu la Font de la figuera qui es lo primer lloch del Regne de Valentia qui es del señor Marques de Terranova, per solicitar al señor secretari Franquesa per lo despaig y lletra per los señors Consellers. — Dit dia en Almança per orde dels señors Conseller y Embaxadors foren repartides strenes entre les guardes de

sa Mag.[d] ço es de la sala y saleta y uxers de Camara com es acostumat, y als Truans (1) de sa Mag.[d] y altres officials de sa Mag.[t], les quals foren repartides per mossen Francesch Pedralbes qui servie lo offici de tresorer.

DIMECRES (2) VJ. — Dit dia ana dit micer Fivaller a Moxent a dinar per acompanyarse ab los señors Conseller y Embaxadors qui lo staven alli aguardant, y apres tots junts proseguint son cami anaren a dormir a la Ciutat de Xativa.

DIJOUS (3) VIJ. — Dit dia enviats dos Càvallers per part del señors Jurats de la Ciutat de Xativa a fer visita al señor Conseller y Embaxadors dient los que per les occupacions que tenien per la vinguda de sa Mag.[d] no podien visitar lo y que se offerien promptes en servirlo en lo que fos de son servey, per lo señor Conseller los fonch respost en nom de tots agrahintlos la cortesia y correspondentia que havien tinguda ab ell y los señors Embaxadors y que se offerien promptes en servir los en lo que manassen en la Ciutat de Barcelona. — Dit dia los dits Señors Conseller y Embaxadors convidaren a dinar als señors baro de Erill y micer Hieronym Ollers Embaxadors del General, y apres dinar anaren en la posada de dits señor Baro de Erill y micer Ollers per veurer la entrada de sa Magestat que feu en la Ciutat de Xativa, lo qual entra debax de talem lo qual tenia deu astes, y las portaven los quatre Jurats de Xativa, Justicia, Almudafas y sindich y altres Cavallers y Ciutadans de Xativa y lo cordo del cavall ahont anave a cavall sa Magestat lo aportaven dotze Ciutadans sis de cada part, y arriba sa Magestat a la seu o, Iglesia major de Xativa ahont lo rebe a la porta vestit de pontifical lo señor patriarcha Archabisbe de Valentia. — Dit dia los señors tres Embaxadors cobraren lo despaig del señor secretari Franqueza en resposta de llur Embaxada y copia de la letra va als S.[ors] Consellers de Barcelona, y se despediren del señor Vicicanceller del qual obtingueren hora per bezar la ma a sa Magestat y despedirse per lo endema, y tambe se despediren del señor secretari Franquesa agrahint li lo bon cuydado y diligentia havia tinguda en la despeditio llur: la copia de la carta y lletra de sa Magestat en resposta de la Embaxada per los señors Consellers, es del thenor seguent — «A los Consellers de

(1) Serian bufons ó boixs d'offici?
(2) Dissabte.
(3) Diumenge.

la Ciudad de Barcelona = EL REY = Amados y fieles nuestros, El doctor Pedro Benito Soler Conseller en cap dessa mi Ciudad de Barcelona el dotor Hieronymo Fivaller, Anthonio Joan Ferran y el Dotor Bernardo Caxanes me dieron vuestra carta de diez de Henero y un memorial con que y de palabra me han significado el desconsuelo grande que essa mi Ciudad tiene de que no celebre en ella mi Casamiento, perdiendo en esto las speranças de mi hida y de celebrar cortes, y lo que cerca desto vosotros y ellos me haveys representado es bastante testimonio de la fidelidad de essa mi Ciudad y de lo que ama mi Real persona y desea mi servitio, y lo uno y lo otro os tengo bien merecido pues quando mi desliberation pendio de mi Real Voluntat, tuvio en ella el primer lugar essa mi Ciudat y la señale para celebrar en ella mi Casamiento, y asse fin mande endreçar las demas cosas hasta que causas precissas no menos convenientes para el servitio de Nuestro señor y mio que para el bien universal de mis subditos y vassallos, me obligaron a no alexarme de Madrid mas de hasta el primer lugar maritimo donde recebir la Reyna, y casarme, despachar la Infanta mi muy chara y amada hermana, y entre otros muchos fueron haver dexado el Rey mi Padre y S.or que aya Gloria, mi Real Patrimonio y rentas axauctas y empenyadas hasta fin del año 1601, sin quedar de que prevaleserme para la conservation y deffensa de mis Reynos, y para dar orden en esto mande convocar Cortes en estos Reynos de Castilla y dellas spero un tan grande servitio que con el se podra suplir mucha parte de los gastos que en la dicha conservation y deffensa se offrecen, y a esto se añadio los avisos que me llegaron que la Ingleza comun enemiga de la xristiandat con la liga de las Islas de Olanda y Gelanda y de otros hereges enemigos de nuestra Sancta fe Catholica, armava poderosamente por la mar contra estos mis Reynos de Spaña y de las Indias, y alexarme era lo mesmo que faltar a la deffensa de la Armada enemiga, que para lo uno y lo otro e mandado hazer todas las preventiones necessarias que, pues van endreçadas a mayor servitio de nuestro Señor y bien de mis vassallos, con mi calor spero buen successo, y con occasiones tan peremptorias elegi el lugar maritimo mas sercano de Madrid con no menos cuydado mío que quisiera scusar a la Reyna el trabajo de passar asta Valentia desembarcando en esta mi Ciudat de Barcelona y que la Infanta mi hermana gozara de la mesma comodidat,

y aun que de vuestro zelo estoy assegurado de que os satisfareys con lo que aqui hos digo, me haze tanta fuerza el amor que os tengo que si en la brevedat de las Cortes porque me supplicays pudiesse haver corteza (certeza), me placeria mucho que el tiempo que tengo señalado para las otras cosas precissas diese algun lugar para esta que dezeo mas que ninguna otra, rompiendo por otras difficultades que no se pueden vencer sino con el mucho amor que tengo a essa mi Ciudad, y aun la insertesa de la mar me podria obligar a celebrar mi Casamiento en essa mi Ciudad de que no me pesaria. Esta es la disposition de mi Real Animo y lo demas pende (de) vosotros y de los naturales dessa mi Ciudad tomando buen acuerdo en la brevedat de las cortes, y por esto os pido y encargo que vosotros y los braços desse mi Principado y Condados resolvays con el Ill.e Duque de Feria mi lugar tiniente y Capitan General lo que podreys hazer para que sean tan breves que os las pueda tener haziendo selo tocar con las manos, que por su relation me he de mover, y cuidadmelo con mucha diligentia y cortesia guiando con presupuesto de que en la brevedat del tiempo de ninguna manera puedo dispensar como lo hiziera a toda satisfaction vuestra con no menos gasto y contento mio si pendiera de mi Real voluntat, y las occasiones no fueran tan apretadas, y quando vosotros no hos podays disponer agora con la dicha brevedat no hos afflige esto, pues haviendo acabado las Cortes de Castilla y dado assiento en lo que tanto insta, procurare con la major que me sera posible bolver a estos Reynos a hazeros merced Datta en Vallada a VJ de hebrero M.D.LXXXXVIIIJ = Yo El Rey = Franqueza Secretarius».

Divendres (1) VIIJ. — Dit dia anaren dits señors Conseller y Embaxadors a Palatio tenint hora de sa Mag.t, y entrats en lo aposiento ahont estave sa Mag.t y fetes les acostumades reverenties y acataments, per lo dit señor Conseller en cap en nom de tots se li dix que aquella sua Ciutat de Barcelona agrahie y besave les mans a sa Mag.t per la gran merce que de sa Mag.t havie rebuda, y quel supplicave fos servit de son Real servey manarlos totes coses que poguessen emplearse en darli gust y contento que summamento, desijaven, y que fos servit

(1) Dilluns.

darlos licentia y la sua benedictio pera que poguessen representar les merces que sa Mag.[t] los havie fetes, al que sa Mag.[t] respongue dient que — «esso crehía bien que deseava aquella Ciudad emplearse en su servitio, y que el dezeava azer le mercedes.» — Dit dia essent dits señors Conseller y Embaxadors en la anticamara de sa Mag.[d] trobaren alli dos Jurats de la ciutat de Valentia qui eren vinguts en la ciutat de Xativa per besar les mans a sa Mag.[d] y donarli la benvenguda, y acercantse dits señors Jurats de Valentia a dits señors Conseller y Embaxadors los feren molts compliments de paraula, excusantse que no havien sabut la vinguda dels S.[ors] Conseller y Embaxadors, que si la entengueran foren anats a visitar a dits señors Conseller y Embaxadors y fer lo que devien y tenien obligatio; per part de la ciutat de Valentia los supplicaren fossen servits de honrar aquella ciutat de Valentia ab la llur presentia, al que per dit señor Conseller en nom de tots fonch respost que desijave summament aquella ciutat de Barcelona emplearse en cosas de son servey y que la jermandat y voluntat quey havie de aquella ciutat de Barcelona ab la ciutat de Valentia obligava aquella ciutat de Barcelona en tota occasio servirlos. — Dit dia se feu Embaxada per dit micer Fivaller altre dels Embaxadors en nom del señor Conseller y altres Embaxadors acompanyat de alguns que aportaven en llur companyia, als señors Jurats de la ciutat de Xativa dient los y explicant los en nom de tots en la casa de la Ciutat que li diuhen la Sala: Que aquella ciutat de Barcelona restave en obligatio a la ciutat de Xativa y que dits señors Conseller y Embaxadors sen anaven, y que si manaven alguna cosa de son servey per aquella ciutat, que farien lo que serien servits y procurarien darlos tot contento en lo que fos de son servey que summament desijaven emplearse en son servey y de aquella ciutat de Xativa: al que respongueren dits señors Jurats de Xativa ab gran agrahiment ab les mateixes offertes, y excusantse que no havien pogut regalar a dits señors Conseller y Embaxadors com desijaven per haver estat tant occupats en la entrada y vinguda de sa Mag.[t] en aquella ciutat. — Dit dia ana tambe dit micer Fivaler altre dels Embaxadors en nom del señor Conseller y altres Embaxadors a fer embaxada als señors Jurats de Valentia los quals posaven en la casa del balle de la ciutat de Xativa dientlos y explicantlos en nom de tots que los señors Conseller y Embaxadors estaven de partida pera Valentia

fent cami pera Barcelona, y que si manaven restarien per acompanyarlos, y que si be pensave no restar en Valentia per haversen de anar de pressa a Barcelona ahont ere molt necessaria llur presentia per la bona directio del negoti, tota via per donar contento a ses merces y adaquella ciutat de Valentia se detindrie en ella un dia o, dos en Valentia o, lo que serie posible y dits dos senyors Jurats de Valentia respongueren ab grans cumpliments que rebien molta merced de la que los assenyalaven fer y que ells tambe pensaven anarsen encontinent apres de haver dinat y anar a Valentia ahont procurarien servir a dits señors Conseller y Embaxadors, y fetes estes embaxades per dit Micer Fivaller acudi a la posada ahont lo staven aguardant dits señors Consellers y Embaxadors y pujaren a cavall y anaren a dormir a Alzira.

DISAPTE (1) VIIIJ. — Dit dia anaren dits señors Conseller y Embaxadors a dinar a la Cilla y a dormir a la Ciutat de Valentia, ahont entra lo senyor Conseller vestit ab sa gramalla y insignies consulars ab sos verguers vestits y las masses alçades davant dell, y anave dit señor Conseller ab un cavall ben enjaessat ab sa gualdrapa de vellut, anant al seu costat en filera los tres señors Embaxadors, y entra per lo portal y carrer de sanct Vicens, y ana a posar en una posada prop la Iglesia de Sanct Andreu, y per no estar ben acomodat y ab la decentia que convenie per rebrer alli visites, sen ana dit señor Conseller a posar en casa del senyor doctor Rey.

DIUMENGE (2) X. — Dit dia entenent lo señor Conseller algun descuyt que havien fet los señors Jurats de Valentia en no ser estat dit señor Conseller visitat ab los señors (Embaxadors), sen (de)termina anar demati de Valentia a les vuyt hores ab son cocho per anar mes despedit en un lloch ques diu Massamagrell, y apres entenent los Jurats de Valentia son descuyt y sabent sen ere anat axi lo señor Conseller, a les deu o, onze hores ans de mig dia acudiren alguns Cavallers y sindich y rational per part de dita ciutat de Valentia als señors Embaxadors, los quals per alguns affers per replegar la gent de la companyia eren restats en Valentia aquell dia ab pensament de partir lo endema y alcansar a dit señor Conseller, lo qual los aguardave en dit lloch; significant

---

(1) Dimars.
(2) Dimecres.

los lo sentiment que tenien de ser sen anat axi lo señor Conseller, y que restave aquella ciutat de Valentia molt desconsolada, y los suplicaven fossen servits intercedir ab lo señor Conseller que fos servit tornar en Valentia, si be se scusaren que no havien rebuda la carta de avis los feyen los dos Jurats que eren anats en Xativa fins ja molt tart, y quant foren regoneguts ja fonc dit señor Conseller fora y perço havien determinat dits señors Jurats enviarlos a dit señor Conseller per supplicarlo que fos servit tornar per no restar aquella ciutat de Valentia tant desconsolada, als quals en nom de tots los señors Embaxadors respongue dit micer Fivaller que ells scriurien al señor Conseller lo que ses merces los deyen perque lo señor Conseller fes lo que li fos servey, y axi los daren la carta dient al señor Conseller lo que dits señors los havien representat y que fes lo que fos de son servey de tornar o, no tornar, dexantho a sa libertat y axi partiren dos Cavallers rational y sindich y señor Doctor Rey y sens dar la dita lletra, ab tantes submissions feren a dit señor Conseller sentiment y pesar de llur descuyt, que dit señor conseller torna a la vesprada acompanyat ab moltes atxes, y lo anaren aposentar en casa del señor Jurat Almunia qui tambe se troba diputat, y alli dits señors Conseller y Embaxadors foren regalats ab gran compliment ab Convits y Musiques fins tot lo temps stigueren en dita ciutat de Valentia. — Dit dia a les onze demati la señora Comtesa de Benavent dona Mansia de Requesents y de Sunyega envia a visitar als señors Conseller y Embaxadors donant los la benvenguda, la qual visita en nom dels altres señors absents rebe dit micer Fivaller altre dels Embaxadors, y junctament los envia un regalo ço es sis parells de capones sevados con leche, sis parells de perdius y dotze conills, y dit micer Fivaller li dix al que per part de dita señora vingue a fer dita Embaxada que ell besave les mans de sa señoria Illma del bon cuydado que dell y dels altres havie tingut y de tanta merce del regalo los havie enviat, y que ell ab los altres señors procurarien anar a besar les mans a sa señoria Illustrissima.

DILLUNS (1) XJ anaren los señors Conseller y Embaxadors apres de esser estats visitats per part del señor Comte de Benavent Virey de Valentia per son Capita de la Guarda, enviat primer a demanar hora per los señors Conseller y Em-

(1) Dijous.

baxadors a visitar dit señor Comte y Comtesa de Benavent anant ab ses atches acompanyats de molts Cavallers de Valentia y fou molt ben rebut en Palatio anant lo señor Conceller vestit ab sa gramalla y los verguers devant ab masses alsades, exint lo a rebre dit señor Comte de Benavent y apres de haver parlat dits señors Conseller y Embaxadors a dit señor Comte paraules de compliment y de offertes en servir lo per aquella ciutat lo que li fos servey, los entra en lo aposiento ahont estava la Comtesa de Benavent ahont stigueren dits señors Conceller y Embaxadors cerca de mija hora fent li visita, y dit señor Comte sen ana fora per estar occupat per occasio de la vinguda de sa mag.[d] en la ciutat de Valentia en fer aposentar la gent tanta que acudie, y apres de haver feta la dita visita, dita señora Comtesa de Benavent ab molts compliments que lo señor Conceller li feu en nom de tots, y que com a Catalana y natural de Barcelona los manas coses de son servey, y monstrant grandissim contento de la vinguda de dits señors Conceller y Embaxadors, despedits de dita señora y del señor Comte de Benavent sen tornaren passejant y passant per les plases y lochs mes principals de la Ciutat de Valentia ab sos cotchos y molts Cavallers qui anaven en llur companya sen tornaren a la posada.

DIVENDRES XIJ dia de nostra Patrona sancta Eularia, anaren los Señors Conceller y Embaxadors a oir missa en la Iglesia de Sanct Martí de dita ciutat de Valentia acompanyats de molts Cavallers y Ciutedans de dita ciutat de Valentia. — A dit antes de dinar, per dos officials de la casa de la ciutat de Valentia se feu un present a dits señors Conceller y Embaxadors, y lo present fonc de deu capses de confitura de Valentia y dos capses de veles y atches blanques y dotze pernils de prebens (1) y de cansalada als quals dit señor Conceller en nom de tots los refferi moltes graties y ab molt gran agrayment. — A dit apres dinar anaren dits S.[ors] Conceller y Embaxadors estant ja de cami anant dit señor Conceller ab sa teste y insignia Consular a casa de la Ciutat de Valentia en companya del S.[r] jurat segon Almunia y acompanyat de molts Cavallers y ciutedans de Valentia ahont lo staven aguardant los señors Jurats de Valentia, y foren dits señors Conceller y Embaxadors rebuts al Cap de la scala per lo rational y sindich de dita ciutat de Valentia

(1) Prebenda?

que son Cavallers principals T. Beltran y T. Caldero y poch apres y casi encontinent isqueren los quatre Jurats a la porta de la sala y passant y assentant lo S.r Conceller en lo lloch y cadira mes preheminent y a llur costat als S.ors tres Embaxadors, als quals dit S.r Conceller en nom de tots feu son rahonament dient que no era cosa nova offerirse la ciutat de Barcelona a daquella ciutat de Valentia sino continuar la germandat que havien tinguda, y que perso los manasen coses de son servey que ells per part de la ciutat de Barcelona los offerien servir lo y representarian a daquella ciutat las merces y regalos los eren estats fets per los S.rs Jurats de Valentia, y parlant cada hu de dits S.ors Jurats cada hu per si y per son orde respongueren agrahint los la merce havia rebuda aquella ciutat de Valentia que ab la llur presentia la aguessen honrada, y quant li pesave que sen anassen tant prest y quels besaven les mans de les noves offertes, y axi despedits dits señors Conceller y Embaxadors y parats en ses atches y acompanyats de molts Cavallers y Ciutedans de Valentia anant los massers y verguers devant ab ses masses altes, los acompanyaren fins passat lo carrer de Serrans que es fora los murs de Valentia, y despedits de dits Cavallers proseguiren son cami y anaren a dormir a la vila de Morvedre.

Disapte XIIJ anaren los señors Conceller y Embaxadors a dinar a Vila real y a dormir a Burriol.

Diumenge XIIIJ anaren los señors Concellers y Embaxadors a dinar a les Coves y a dormir a S.t Mateu.

Dilluns XV anaren los señors Conseller y Embaxadors a dinar a Ulldecona ahont lo señor Comanador de Ulldecona del habit de S.t Joan Don T. de la Nuça los vingue a visitar fentlos moltes perfertes, y ab les matexes li respongue lo S.r Conceller en nom de tots, y anaren a dormir a Tortosa y los isqueren a rebre lo S.r Prior Serda Prior major de Tortosa lo S.r Hieronym Terça ardiaca de Culla y lo S.r Ferrando Fivaller canonge de Tortosa qui los hospeda en sa casa, y alguns Cavallers de Tortosa, y entra dit S.r Conceller vestit ab sa gramalla anant a cavall ab una mula prou ben eniatsada ab los verguers devant.

Dimars XVJ partiren dits S.r Conceller y Embaxadors de la Ciutat de Tortosa y los acompanyaren los sobredits prior Serda ardiaca Terça y canonge Fivaller y altres Cavallers, los quals los havien exits a rebrer, anant lo S.r Conceller ab

la insignia de Conceller y los verguers ab les masses altes devant, y los acompanyaren fins a Biteno que es una torra del S.[r] bisbe de Tortosa y anaren a dinar a Benifallet y a dormir a Tivisa.

DIMECRES XVIJ anaren dits señors Conceller y Embaxadors a dinar a Cambrils y a dormir a Tarragona, ahont lo señor archabisbe de Tarragona los hospeda en son palatio, y convida a sopar y tambe a dormir en dit palatio de dit señor archabisbe.

DIJOUS XVIIJ anaren dits señors Conceller y Embaxadors a dinar al Vendrell y a dormir a Vilafrancha de Panades.

DIVENDRES XVIIIJ anaren dits señors Conceller y Embaxadors a dinar a S.[t] Feliu y a dormir a Barcelona, y entraren sens serimonia de la manera que eren exits per occasio del dol de sa mag.[d], entrada de nit y los isqueren a rebrer per lo cami molts Cavalers y persones de tots staments, y acompanyat y dexat lo señor Conceller en sa casa los dits señors tres Embaxadors cada hu sen ana en sa casa, y axi se fini la llur embaxada.»

APÉNDIX SEGON

DIETARI FET EN LA CASA DE LA CIUTAT DE BAR.[A] DE TOTS *los negocis y fets an succehit en les contentions y debats succitats sobre la captura dels senyors Deputat y Oidor Militars y impressio de les Constitucions, per Joan Pareja y Francesch Sabata notaris de Bar.[a] per orde expres dels mag.[es] Concellers de dita Ciutat, comensant a 2 de març M.DC.II.*

DISAPTE IJ del mes de març
del any M.DC.II.

Debats sobre la captura del Deputat y oidor militars.
Embaixadas.

En aquest dia, essent vinguts en la casa de la ciutat entre las onze y dotze ores del mitx dia Don Joseph Quintana advocat fiscal de la casa de la Diputatio en companyia de mossen Joan Pau Serra cavaller y regint los comptes del General, los quals digueren y explicaren als mag.[hs] Consalles venien de part del diputat y hoidor Ecclesiastichs y hoidor Real per representarlos la captura feta dels diputat y hoidor militars, supplicantlos fossen servits tenir a be, correspopent a la germandat y conformitat

que aquella casa de la Diputatio a tingut sempre ab la de la ciutat, de voler ajudar y afavorir en aquest particular de la manera que aparexera que convinga y per ser lo cas de la qualitat e importansia que era, havent tambe tinguda notitia dits mag.hs Consalles de dita captura per ser tan publica y notoria, an manat ajuntar lo consell de cent y ajuntat aquell, lo mag.h Consaller en cap ha representat lo sobredit al dit Consell y los grans inconvenients se preparaven y havien de suchsehir de dita captura per sesar tot lo exsersisi de la Generalitat, y tambe dix tenia una carta del Rey nostre senyor de XIIJ del passat dirigida als mag.hs Consalles juntament ab un paper que venia introclus en ella la qual dix se llegiria, y llegida dita carta y scriptura introclusa dix que dit consell desliberas lo que li aparexeria ser convenient en dit negosi. E lo dit consell hoyda dita relatio e la carta del Rey nostre senyor y escriptura introclusa y tambe la embaxada que per part del estament o, bras militar fou feta per los nobles don Juan Burgues y de So, mossen Marti Juan Despuny, micer Hieronim Olles, don Gispert de Guimera, mossen Lluis Llull y de Boxados, mossen Francesc Cudina, don Alex Albert, mossen Francesc Aguilar y mossen Raphel Servera, y hoits tambe los agravis donats en les ultimes corts sobre la captura de Juan Granollachs, dit consell ha feta deslliberatio y conclusio que attesa la qualitat y importantia del cas occorrent vaya encontinent una solemna embaxada al Rey nostre senyor a Valladolit o, alla hont sa Mag.t sia, a la qual vaya hu dels senyors Conselles, ço es lo que aparexera en aquest consell votat per via de scutrini y vayan tambe en sa companyia tres embaxados trets de les bosses de cap, segon y terç pera dar satisfactio y representar a sa mag.t les causes que mogueren al present consell a delliberar altra cosa de la que fonch delliberada ab lo altre consell ques celebra a XXVIIIJ de març proppassat de M.DC.I — y axi be representar a sa Mag.t la captura dels diputat y hoidor militars que vuy dia present es estada feta, y lo sentiment que lo estament militar y tota aquesta ciutat a fet y fa de aço, suplicantlo sia de son Real servey per be y quietut de aquesta sua ciutat y de tot lo principat, remediar ho y tornar ho a son lloch mayorment com dita captura sia feta contra exsempsions, privilegis y actes de cort del present principat, cometent lo dit consell als dits mag.hs Conselles y a la mayor part de aquells sobre les instructions fahedores y gasto per dites

coses, lo qual se fasse del compte extrahordinari en la forma acostumada ab tots sos insidents y emergens plenariament, ses veus y forses ab plenitut de poder y tal y tanta facultat y potestat qual y quanta lo present consell te, ordenant que los mag.[hs] Conselles donen avis de aso al S.[or] Archebisbe y sacro consili provincial de Tarregona que de present esta juntat, supplicantlos sien servits escriurer a sa mag.[t] en recomendatio de dit negosi. E que tant quant durara y tardara a tornar la dita embaxada los mag.[hs] conselles sien obligats quiscuna semmana saltim una vegada, juntar lo present consell y en aquell referir y representar lo punt y estat en que seran les coses y affers de dita captura y ambaxada perque lo consell y puga provehir de la manera que mes convinga Y prossehint a fer electio de la persona del mag.[h] Conseller que a de anar a dita ambaxada lo dit consell votant per escrutini anomena lo mag.[h] mossen Joseph de Bellafilla conseller segon: mes avant fonch delliberat que los senyors conselles esta nit fassen embaxada al senyor virrey fent lo sabedor de la sobredita desliberatio, supplicant lo sia servit fer merçe a esta ciutat y afavorir dit negosi Y axi mateix encontinent fou feta extractio de las personas que an de anar en dita ambaxada y foren extrets mossen Juan de Gualbes, micer Joseph Illa y micer Miquel Llavaneres.

DIUMENYE IIJ. — En aquest dia entre les vuyt y nou hores de mati los mag.[hs] conselles tots sinch acompanyats ab molts bons officials de casa la present ciutat y altres persones, inseguint la desliberatio feta per lo savi consell de cent Jurats çelebrat lo dia de air acudiren en casa del senyor llochtinent del qual tenian hora de dit dia abans, que acudissen a les vuyt hores per lo que celebrat dit consell de cent e inseguint dita desliberatio avien enviat dits mag.[hs] conselles a Miquel Llargues acompanyador dels senyors consellers a demanar hora, y per ser hora ja tarda y esser ja dit senyor llochtinent en lo llit segons dit Llargues referi dona dita hora pera les vuyt de aquest dia, y essent arribats en sa casa trobaren dit senyor llochtinent en una sala gran que es a la part del carrer Ample y ab ell alguns cavalles: lo mag.[h] conseller en cap explica a dit senyor loctinent que lo consell de cent havie desliberat que un conseller vaya al Rey nostre senyor pera suplicarlo sia servit manar llibertar les persones de don Juan de Vilanova diputat y de don Joseph de Castellbell hoidor militars del general de Cathalunya

que per horde de sa Ex.^{tia} lo dia de air foren capturats, attes que per raho de dita captura resultave rompiment de privilegis y capitols de cort, y la exsactio y exersisi de la generalitat estava parat y patia molt, y tambe que suplicaven a sa Ex.^{tia} fos servit ab sa carta intersedir ab sa mag.^{t} sobre lo reparo de dit negosi Y dit senyor loctinent respongue que la presa dels diputat y hoidor es estat per horde de justitia y per aquexa via se tractara, y que tractant de la dita captura ja tingue consideratio en lo que tocava a la exsactio de dits drets del general, y que pensant seria negosi de pochs dies com procurara ho sia, y axi no sera tan dany de la dita exsactio, y en lo que toca a rompiment de privilegis y capitols de cort que ell sempre havia procurat conservar y auchmentarlos y no fer coses en perjudici de aquells, y que lo que ell escriura a sa mag.^{t} sera molt publich y notori a tota la ciutat que ell no pot dexar de respondre a sa mag.^{t} com a son criat que es y dar raho de la prudensia del consell, y encontinent dits mag.^{hs} Conselles ab la matexa companyia de officials y altres sentornaren en casa de la ciutat de hont eren exits. — Y essent arribats en casa de la ciutat vingueren mossen Jaume de Aguilar Peralta y de Camporrells, mossen Pau Siurana, mossen Bernat Romeu y mossen Francesc Ferrer qui lo dia abans per horde de dit consell de cent eren estats tramesos ab embaxada al estament militar que estava ajuntat en lo capitol de la seu pera donarlos raho de la deliberatio feta per lo dit consell de cent, per lo que dit estament havia feta embaxada solemne a dit consell en recomendasio del negosi de dita captura, y referiren com ells avian explicada la embaxada a dit bras militar y que dit bras militar los havian agrait molt y agraihan la bona y Sta desliberatio y determinatio del savi consell de cent, que may havien esperat manco de la gran correspondencia sempre havien tinguda dites cases y confiaven que ab tan bon medi lo negosi tindria lo suchses tots desitjaven, y que per advertiment los havien assenyalat que si als senyors consellers los aparexia seria be que de part de ses mag.^{es} se envias a visitar dits senyors diputat y hoidor militars. — E lo mateix dia los senyors conselles deslliberaren que dos cavalles anasen a visitar dits diputat y hoidor militars en la preso hont estan, y per exsecutio de dita delliberatio dits senyors consellers enviaren ab ambaxada a visitar dits diputat y hoidor a dits mossen Pau Siurana y mossen Francesc Ferrer los quals apres de poch tornaren

en casa de la ciutat y referiren als senyors conselles, que arribats foren en la preso trobaren al aguasil Encontra qui estava en guarda de dit diputat, y havent li dit anaven de part de la ciutat a visitar los senyors diputat y hoidor, dit Encontra los digue que noy havia remey perque tenia horde y ara de nou, que no dexas parlar ninguna persona ab dits diputat y hoidor, y que Guardiola alguatzir qui esta en guarda de don Joseph Castellbell los digue lo mateix, als quals alguasils digueren que referisen a dits diputat y hoidor com de part de la ciutat ells eren anats a visitarlos. — E lo mateix dia estant ajustats los senyors consellers en la sala nova dita de trenta sis vingueren ab enbaxada de part del bras militar don Miquel Batista Falco, mossen Jaume Xpofol de Guimera y mossen Raphel Servera los quals en explicatio de sa embaxada digueren que lo bras militar estava molt content y agrahia molt als senyors conselles y a tot lo consell la bona desliberatio y que may havien esperat altra cosa, que lo bras offeria en conformitat fer lo que te obligasio per la bona directio de dit negosi y se offeria en totes les occasions se offerisen a la ciutat valerlos y tenir la germandat y comformitat es de raho. — E lo mateix dia despres dinar entre les tres y les quatre lo mateix bras militar envia una embaxada als mag.hs conselles per los senyors don Alexandre Alentorn, mossen Francesc Cornet y mossen Raphel Servera y aquella explicada per lo dit don Alexandre, ço es que avent representat en aquell bras militar que essent presos en lo any M.D.LXVIIIJ los senyors diputats foren tractats y regalats com ses persones requerien y que per conseguent delibera dit bras que las personas dels senyors diputat y hoidor presos fossen axí mateix tractats y regalats de la mateixa manera, y que gustaria molt que los senyors consellers fessen una embaxada als senyors hoidors ecclesiastich y real que estaven en la diputatio pera que fossen servits de representarlos lo que en lo any M.D.LXVIIIJ feren los diputats, en regalar les persones dels senyors diputats presos y que fossen servits de tractar de la mateixa manera al senyor don Juan de Vilanova y lo senyor de hoidor don Joseph de Castellbell. — E encontinent los senyors conselles feren embaxada a dits hoidor Ecclesiastich y hoidor Real que estaven a la diputatio supplicant y encarregantlos fossen servits en que les persones de dits senyors diputat y hoidor militars tant quant estaran presos sian regalats, visitats y provehits en lo menyar y beurer ab la auctoritat y

reputatio que les persones y carrech dels dits senyors mereix y sels deu y de la manera que foren regalats los senyors diputats que staven presos lo dit any M.D.LXVIIIJ, la qual embaxada feren mossen Francesc Cosme Fivaller, mossen Miquel de Llasera y Raphel Servera y Raphel Llaudes los quals tornats referiren com ells per horde dels senyors consellers havien feta dita embaxada, a la qual respongue lo senyor daga Salles que ells procuraven y havien procurat en sercar altres exemplars y que ells faran lo que tenen obligasio y mes avantajat que altres voltes en procurar en regalarlos, honrarlos y visitar com ses persones merexen, y que ells se han de ajuntar esta nit en casa del senyor diputat Cordelles juntament ab alguns advocats pera resolre aserca dels regalos dels senyors diputat y hoidor presos lo que a ses persones conve.

DILLUNS IIIJ. — En aquest dia los senyors diputat y hoidor ecclesiastich y real qui vuy estan en la diputatio enviaren als senyors consellers lo sindich del general a convidar al senyor consaller en cap pera que fos servit de anar en la diputatio a tractar alguns negosis convenients juntament ab algunes persones eletes per los senyors diputats, aserca de la captura dels senyors don Juan de Vilanova y don Joseph de Castellbell diputat y hoidor militars E hoit lo dit sindich li fou respost per lo senyor consaller en cap queu tractarien y veurien aserca de aqueix negosi lo que aurien de fer E encontinent los senyors Conselles per la difficultat sels offeri de veurer que en la casa de la diputatio per faltar lo bras militar restava y resta parat tot lo exsersisi del general, de tal manera que los diputat y hoidors que vuy resten no poden fer exsersisi algu ni tractar de ningun negosi y pera poder millor dits senyors Conselles delliberar y asertar en respondre al que per part de dits senyors hoidors ecclesiastich y real los es enviat a suplicar, manaren ajuntar molts cavalles y ciutadans desta ciutat pera que aconsellassen lo que havien de fer aserca del dit negosi, y ajuntats dits cavalles y ciutadans y proposat dit fet resolgueren que per no haver y bras en la diputatio ni poder en aquella delliberar ni tractar negosi conforme dispositions de capitols y actes de corts, no devie ni podie lo dit mag.h Conseller en cap anar a dita casa de la diputatio y axi ho aconsellaven, y perque en dita junta se adverti seria be donar raho de dit fet al R.nt Capitol y al bras militar que se enten estan ajuntats pera que ab mes maduresa se puga desli-

berar lo que convinga en benefici de dit negosi enviaren embaxada de dos cavalles a dit R.nt Capitol y bras militar donantlos raho axi del que per part de dits diputat y hoidor los era estat enviat a dir, com tambe de la resolutio se havia presa en la dita consulta, y per dit fet foren tramesos los senyors Francesc Cosme Fivaller, cavaller y mossen Bernat Romeu ciuteda honrat. — E tornats dits senyors Fivaller y Romeu de las sobreditas embaxades fetas al bras militar R.m senyor bisbe y Capitol, an referit a dits senyors conselles los avien dit en dit estament tenien en gran compte y agrahien molt la merçe los feyen del bon cuydado tenien, enpero que per no estar ajuntats los diputats ecclesiastich y hoidor real no podien ni devien tornar resposta ninguna, e per lo semblant son anats al molt R.nt Capitol pera fer semblant embaxada de part desta ciutat y que en resposta havien dit y agrahit molt lo cuydado tenen en voler donar forma y assiento en lo dit negosi y que ells pensaran lo que conve aserca de dit negosi y de tot avisaran als senyors consalles, y tambe que lo R.m senyor bisbe los ha dit que a ell li pessave molt la presa de dits diputat y hoidor militars, y si pensava que per anar ha Valladolit se pogues remediar lo dit negosi y aniria y que offeria per sa part fer tots los officis necessaris axi ab sa mag.t com ab son llochtinent per benefisi de dit negosi. — E semblantment fou enviat y trames Francesc Sabata notari de Bar.na y çotsindich de la present ciutat als senyors hoidors ecclesiastich y real que eren a la diputatio, pera que representas a dits senyors hoidors que havent enviat a dir a dit senyor conseller en cap fos servit anas com esta dit en casa de la diputatio, an occorregut algunes dificultats les quals an ordenat dits senyors conselles veurer y tractar y que ells estan aguardant la resolutio, y que ses merçes sien servits pendre paciensia que en saberla la avisaran a ses merçes del que se resolra E encontinent enviaren a dit çonsindich als dits bras militar y ecclesiastich dient y explicant *(ad aurem* del qui a quiscun bras pressehia) que los senyors consalles aguardavan la resposta de ses merçes del fet consultat, per los quals brassos ço es per lo bras militar per lo senyor de Sero qui pressehia y per lo bras ecclesiastich per lo senyor Canonge Paulo Pla fou respost que encontinent enviarien enbaxada als senyors conselles avisantlos de la resolutio se seria feta E inmediadament de part del bras militar son vinguts en casa de la ciutat lo noble don Plegamans

de Marimon, los senyors Jaume Juan Spuny y Magi Grau y entrats en la istansia de trenta hont dits senyors Conselles estan asentats en son horde, an dit y explicat com lo bras militar havia resolt que per no haverhi en la diputatio compliment de brasos y no eser hi sino los senyors hoidos ecclesiastich y real nols aparexia fos convenient que lo senyor conseller en cap anas en la diputatio, quant mes que los dits senyors hoidos ecclesiastich y real nos podien congregar ni fer ajunt de persones per no poderho fer ells sols per ser contra privilegis, constitutions y capitols de cort Y axi mateix encontinent vingue altra embaxada per part del R.nt Capitol la qual feren los senyors Canonjes Juan Prat y Pere Pla ab la qual explicaren com lo dit R.nt capitol agrahia molt a esta ciutat de haverlos fets sabidos y dada raho del estat del negosi, y havien determinat quere molt inconvenient de que lo senyor conseller en cap anas a casa de la diputatio per no haverhi consistori sino los dos hoidors ecclesiastich y real y que ells no poden fer nominatio de persones, y que per conseguent los aparexeria que lo senyor conseller no devia anar. — E immediadament los senyors conselles enteses les embaxades a dits senyors conselles fetes per los brassos ecclesiastich y militar enviaren als senyors Jaume de Aguilar Peralta y de Camporrells y lo senyor Bernat Romeu als dits senyors hoidos Ecclesiastich y real que estaven en la casa de la diputatio, fentlos asaber com lo senyor consaller en cap no podia anar en dita casa de la diputatio ni que ells dits senyors hoidors no devien ni podien enviarlo a convidar per no tenir consistori, y que ells dits senyors hoidors ecclesiastich y real no podien ni devien fer ninguns actes ni congregar persones per ser contra privilegis, constitutions y capitols de cort, als quals respongueren dits senyors hoidors ecclesiastich y real qui estaven en la diputatio, que ells no feyen ninguns actes perque no podien nils devien fer per ser com ells molt be ja sabien contra privilegis, constitutions y capitols de cort. — E lo mateix dia a les quatre hores despres de dinar vingueren ab embaxada del dit bras militar los noble don Guillem Ivorra, mossen Luis Gualbes y mossen Bernat Romeu en casa de la ciutat y arribats ahont eren los senyors consellers, la qual explicaren y digueren que lo bras militar havie determinat que per mes facilitar lo negosi y pera que lo dit bras no agues de star de contino ajuntat no obstant que aquell cadaldia se ajuntaria una volta, los senyors consalles fos-

sen servits de anomenar çertes persones per part de la ciutat les quals estiguessen de continuo ajuntades alla ahont a dits senyors consalles aparexeria pera que dites persones sols entenguessen en aconsellar y tractar lo negosi concorrent juntament ab les persones que lo dit bras anomenarie, les quals se congregarien quiscun die ahont aparexeria a dits senyors conselles. E lo mag.[c] conseller en cap per orde dels senyors consellers los respongue que ells tractarien lo que acerca aqueix particular se podrie fer. E encontinent los senyors Francesc Cosme Fivaller y Bernat Romeu per orde de dits senyors conselles foren tramesos a la preso a visitar los senyors don Juan de Vilanova y don Joseph de Castellbell, diputat y hoidor militars per saber de sa salut y com estaven, y lo que esta ciutat havia fet y feyha y offeria fer per arremediar lo dit negosi de llur captura per fer com feyhen dits diputat y hoidor molta fretura en los negosis de la generalitat y no poder passar avant aquells. — E tornats los dits senyors Francesc Cosme Fivaller y Bernat Romeu de la preso ahont eren anats per part de dits senyors conselles referiren com ells eren estats en la preso per horde de sas mag.[es], y trobant tancats dits senyors diputat y hoidor militars en les istansies, ço es, dit senyor don Juan de Vilanova en la istansia dita de la torreta y dit senyor don Joseph de Castellbell en la enfermaria, en guarda dels quals estaven los alguatzirs Encontra y Guardiola, y que dits alguatzirs digueren a dits senyors Fivaller y Romeu que tenien horde de sa Ex.[tia] de no dexar parlar persona alguna a dits senyors diputat y hoidor militars E com dits senyors Fivaller y Romeu no pogueren parlar ab dits senyors diputat y hoidor militars molt encaridament digueren a dits alguatzirs Encontra y Guardiola fossen servits de fer asaber a dits senyors diputat y hoidor com ells eren estats alli per part dels senyors consellers a besarlos les mans y visitarlos per part desta ciutat, y dits alguatzirs Encontra y Guardiola digueren que en tot servirien a ses marçes y dirien a dits senyors diputat y hoidor com ells eren estats aqui per part de la ciutat, y dient dits senyors Fivaller y Romeu a dits alguatzirs si aguardarien la resposta, respongueren que no tenien aqueix horde y axi sen tornaren sens dita resposta. — En lo mateix die vingueren de part del dit bras militar los noble don Gispert de Guimera, mossen Miquel Çabastida, mossen Francesc Cornet, los quals molt encaridament digueren y explicaren als senyors

conselles que per coses que convenia per lo present negosi aquell bras los soplicave fossen servits de tenir un consell de cent y si era posible la matexa nit, als quals fou respost per dits senyors conselles que per esser ya de nit nos podia tenir lo dit consell la matexa nit empero que ells farien assenyalar y tocar la campana y tindrien lo dit consell dema demati. — Lo mateix dia enviaren los senyors conselles per tots los monestirs de la present ciutat pera que fessen pregaries per la directio del present negosi pera que nostre senyor ho vulla remediar com conve a son S. servey y quietut de aquest Regne.

DIMARS V. — En aquest die los mag.hs Conselles havent ajuntat lo consell de cent fonch proposat per lo mag.ch conseller en cap si avisarien al bras militar a instantia del qual se ajuntave dit consell, pera que explicassen lo que havien asenyalat convenia en benefici, quietut y per la bona directio del negosi se tracta E per sindicat fou deliberat que se fes asaber a dit bras militar, en executio de la qual deliberatio fonch trames a dit bras militar que estave hajuntat en lo capitol de la seu Francesc Sabata notari y çotsindich de la present ciutat E tornat dit Francesc Sabata referi en dit consell que ell havia explicat de part dels senyors conselles y consell en lo bras militar com lo savi consell de cent estave ajuntat y que si volien podien acudir y deduhir lo que los aparexeria convenir per bona directio del negosi y que lo senyor de Sero qui presidia en dit bras li respongue que lo bras estava ajuntat esperant se ajuntas lo consell de cent y puix sabian estave ajuntat ells acudirien ab anbaxada. — Y poch apres arriba en lo savi consell de cent ajuntat com dit es una solemne embaxada de nou persones la qual rebuda en la forma acostumada y asentats alternative entre lo estament dels militars y ciutedans, la qual feren los seguents: lo noble don Juan Burgues y de So, mossen Francesc Cosme Fivaller, lo doctor Vicens Castello, don Alex Albert, mossen Luis Llull y de Boxados, mossen Raphel Servera, don Miquel de Semanat, mossen Luis Sayol y mossen Jaume Sala, y explicada dita embaxada en primer lloch per dit noble don Juan Burgues y de So qui pressehia en dita enbaxada y per tots los demes enbaxados en conformitat cada hu en son lloch, en efecte fou regrasiar molt al savi consell los bons officis que fins assi an fets per la bona directio del negosi supplicant al dit consell sien servits continuar (pus es en benefici tan gran de tot lo principat) ab les

veres que en semblants occasions an sempre acostumat, y en particular asenyalant seria convenient y necessari fer una solemna embaxada a sa Ex.[tia] supplicantlo sia servit manar liberar lo diputat y hoidor militars per esser la captura de aquells contra privilegis, capitols de cort y exsempsions del present principat, tenint consideratio que no es be que persones de calitat com son los senyors don Juan de Vilanova y don Joseph de Castellbell y tenint los officis tenen, estiguen ab presons tan graves sens que sels pugue tractar ni sols veurerlos, y tambe digueren com se entenie, lo deputat ecclesiastich y hoidors ecclesiastich y real no obstant que falte bras militar, an fet nominations de persones y altres actes consistorials los quals no poden ni deuhen fer, que serie be si aparexie a dit savi consell per part de la ciutat se provehesca a que nos fassen semblants absurdos referint lo efecte principal de dita embaxada a les escriptures que per dit don Juan Burgues y de So foren en lloch de embaxada dexades en ma y poder dels mag.[hs] conselles y consell, les quals escriptures son del tenor seguent.

«Lo bras militar del present Principat de Cathalunya y comtats de Rosello y Serdanya continuant en sa debita vigilansa de advertir les coses mes convenients al servey de Deu nostre senyor, y de sa mag.[t] y benefici publich en la concorrensa de la captura dels diputat y hoidor militars detinguts en les carsers reals, representen a V.[s] mag.[es] y savi consell de cent com la captura, del diputat militar y hoidor del general de Cathalunya no sols es en manifest torp del regiment, govern y administratio dels drets del dit general, impedint se ab ella la continuatio dels arrendaments de les bolles del trienni primer vinent, pero encara es contra expresos capitols de cort y privilegis reals de exsempsio conçedits per los serenisims Reys de Arago a les persones dels diputats, ques pretendra contra dells que ayan comesa culpa o falta alguna com ha diputats. — Perque es contra del capitol 80 de les corts de Tortosa del any 1365 la decretatio del qual diu axi: «pero quel senyor Rey per fet de la diputatio, no pusca inquirir ni punir algu dels diputats sino a requesta dels altres deputats romanents.» — E mes es contra de altre capitol de les corts de Monso del any 1376 la decretatio del qual en les ultimes paraules diu desta manera: «he quels dits diputats residents no sien embargats ne empatxats en llur offici ne pusquen

ser trets fora Barçelona» los quals dos capitols estan continuats en lo libre de la anima de la diputatio. — Los quals capitols de cort apres en lany 1391 foren aguts y tinguts per bons y dignes de deguda observansa per lo infant don Marti les hores llochtinent general de Cathalunya, lo qual vista una enquesta que per los officials reals era estada feta contra dels diputats per coses tocants al regiment de la diputatio y vists los dits capitols de cort, ell mateix cassa, revoca, anulla y abolli les dites enquestes y tots los prossehiments que eren estats fets contra dits diputats. — E perque nos pogues pretendre que dits capitols de cort y la declaratio del infant don Marti resultant de la revocatio y abollitio de dits prossehiments, fossen passats en *dissicatut* o que altrament no tinguessen forsa ni valor algu, perço en les corts del any 1547 Capitol 7, foren dits capitols y lletres del Infant don Marti espesificadament referits y referides ab gran puntualitat renovat y renovades en favor dels diputats de Cathalunya. — E per quant als dits capitols de cort y a la dita exsampcio dels diputats fonch feta una molt notable contravencio als 24 de maig 1591 ab la captura attentada les hores contra del diputat militar Juan Granollachs, perço la cort general del present principat sentintse molt de la contravensio y violacio de dits capitols, privilegi y exsempcio, proposa a sa mag.t particular agravi de dita captura en les ultimes corts del any 1599 com daquell mes llargament consta, al qual agravi y contravensio sa mag.t feu la decretatio del tenor seguent: — «Quant a la »intentada captura de Juan Granollachs y altres prossehiments »fets per dita occasio, mana sa mag.t ques guarden los privile»gis o privilegi en dit greuge mencionats y revoca tot lo que »sia estat fet contra dells, y de tant bons y fels vassalls creu »que no fou sa intentio fer cosa alguna en deservey de sa mag.t »y axi manara y mana que los processos fets per dit efecte »contra ells sien cassats, abullits y anullats y que dita captura y »prossehiments en temps algu nos puguen ser trets en conse»quensia.» — Lo qual privilegi y exsampsio sempre ses conti»nuat en observansa per quant no ses vist may que ningun »diputat sia estat enquestat, punit ni castigat per coses tocants »al regiment y al offici de la diputatio per lo Rey nostre senyor »o per son lloch(tinent) general sens istansia dels condiputats »com la veritat sia que sempre son estats visitats, enquestats, »punits y castigats de totes les coses malfetes per ells com a

»diputats per los nous suchcessors en los officis de diputats com »consta y apar ab vot y parer de molts celebres doctors firmat »als 21 de Juliol 1534, ques recondit en lo dietari de la diputatio »del dit any, y perço en les corts del any 1542 ne fonch fet »expres capitol ço es, que los diputats fossen visitats per sos »nous suchçessors de les faltes y culpes comeses per raho de »llurs oficis, y apres en les corts del any 1585 capitol 15 fonch »hordenat que fossen visitats per la divuytena les hores intro-»duhida, y ara ultimament en les corts del any 1599 capitol »primer es estat hordenat que sien visitats per les nou persones »extretes segons en dit capitol se conte.» — Per les quals coses clarament se veu com sa Mag.t juntament ab tota la cort a donada tota la potestat y jurisdictio de inquirir, castigar y punir als diputats per les culpes comeses per ells per raho dels llurs officis als dits visitadors, de tal manera que sen a abdicada la auctoritat de entremetresen *etiam* per via de apellatio, recos o supplicatio, com consta y apar del dit capitol primer del nou redres del any 1599 en aquelles paraules que diuhen «y nos puga supplicar, recorrer ni apellar.» — E com la dita captura sia estada feta y provehida çota protesta que los dits diputat y hoidor no an obtemperat a les cartes y manaments Reals de sa mag.t en que manave que lo volum de les constitutions del any 1599 se imprimis y publicas sens faltar una tilla, clarament de aqui resulta que dita captura ses feta per fets tocants a la generalitat, ni de la captura dels diputats del any 1569 se pot fer ni traurer exemplar per quant dita captura essent feta als 19 de Juliol de 1569, per molt que lo die seguent als 20, lo consell Real fes provizio que fossen elergits y trets ab sagrament y homenatge y arrestats en la present ciutat a pena de mil lliures per quiscu, no res menys los dits diputats ab madur parer no volgueren acceptar dita provizio y perço lo Real consell sentintse molt carregat de haver provehit dita captura contra dits capitols de cort y privilegis reals y vehent que dits diputats no seren acontentats de la dita provizio encontinent lo mateix dia ne feren un altra en que provehiren que dits diputats fossen elargits dels carsers *donech aliter esset provisum*, y perque tampoch dita provizio no agrada als diputats aparexentlos que era perjudicial a la diputatio, perço lo mateix dia de 20 de Juliol ab terçera provizio feta en lo consell real fonch provehit que fos manat als agutzirs reals y altres officials que per forsa traguessen y expe-

llissen dels dits carsers als dits diputats y hoidors y axi fonch exsecutat que per força foren expellits dels dits carsers. — Y pera mes corroborar la intentio de aquest bras se trau en consequentia lo que sa mag.[t] mana decretar en les corts del any 1585 celebrades en Monso, ab les quals consta que respo- nent sa mag.[t] als agravis, diu en la forma seguent: «aunque su mag.[t] no aya respondido por escrito a los agravios presentados por parte de los brassos responde esta ves por hazerles merçed en la forma siguiente: — quanto al agravio que se es echo en la prision de los diputados, su mag.[t] manda que quatro meses despues de assentada la Real audiencia en la Ciudad de Bar.[na] se vieren los agravios y se desagravie en aquello que fueren agraviados». — De les quals coses resulta que esta captura notoria y evidentment es contra constitutions, capitols de cort, declarations y privilegis reals y cosa insolita y molt nova en Cathalunya puix la intentada captura de Joan Granollachs de 1592 no sorti efecte y la de 1569 lo endema de la captura los ho agueren de expellir dels carsers per forsa y ab violensia, ques evidentisima prova que era estada malfeta contra las leys y privilegis de aquest principat. — Perço attes les sobredites coses lo bras militar desijant la quietut y sosiego necessari desta concorrensa supplican a V.[s] mag.[es] y a est savi consell sien servits determinar y resolre que per part desta ciutat attesa la gravedad concorrent de una captura de diputats ya tan llarga ni may vista ni hoida, se fassa a sa Ex.[tia] ab la mayor solemnitat y serimonia que may se sia feta suplicant a sa Ex.[tia] sia de son servey manar restituhir als dits diputat y hoidor militars en sa pristina libertat y no·res menys fer les demes diligensies aparexera convenients en benefici de dit negosi, pera que sesant tot torp e impediment puguen liberament attendre al regiment de la dita generalitat que tant redunda en util y servey de sa mag.[t] a fi y efecte que les leys, capitols de cort, usos y estils de aquest principat y exemplars de la casa de la diputatio no sien violats.»

Segueixse altra escriptura de dit bras militar del tenor seguent:

«Entenent los serenissims reys de Arago de inmortal me- »moria predeçessors de sa mag.[t] que lo poble del present prin- »cipat de Cathalunya y comtats de Rosello y Serdanya no

»obstant que fos libero y franch com es a tots notori sens tenir »obligatio de pagar ninguns drets exsactions ni impositions, »foren contents de llur espontanea y mera voluntat imposar »sobre si y les coses necessaries per conservacio de sa vida çerts »drets pagadors de llurs bens los quals son los del general, y »que aquells en son temps essent exsigits ab treball y industria »dels mateixos poblats servexen per la conservatio y benefici »del present principat, y encara a son temps y quant ben vist »los es ne fessen servey a sa mag.t, los aparegue convenir a »son servey de dits serenissims Reys donar molts y molt grans »privilegis, exsempcions y jurisdictio llarga als diputats per la »exsactio dels dits drets, de manera que ab mayor facilitat sens »perturbatio ni inquietut poguessen exsersir son offici hordenant »expresament y manant que tots los fets y negosis de la gene»ralitat, o de aquella de qualsevol manera devallants ab tots sos »insidents, dependents y emergents ne agen de conexer, inqui»rir y judicar los diputats de Cathalunya y comtats de Rosello »y Serdanya, als quals tant solament com a procurador de la »cort general es consedida llisensia y absoluta potestat de de»clarar tots y qualsevol duptes, questions y contrats ques fassen »o puguen fer en la conexensa y jurisdictio de dits fets a ells »comesa privative com esta disposat per diverses constitutions, »privilegis, capitols y actes de cort, asenyaladamente lo capitol »de cort del Rey Pere terçer en la cort de Monso del any 1376 »comensant: «E per cessar fraus.» E per provisio del mateix »Rey la qual fonch donada en Tortosa del any 1371 comen»sant: «En Pere per la gracia de Deu» dirigida al governador »de Rosello y altres officials y ab altra provizio del mateix Rey »dada en Bar.na a 12 de Sett.e any 1370 comensant: «Petrus »Dei gracia» dirigida a Dalmau de Mur cavaller, conseller Real »y ab lo capitol de cort del Rey Pere terçer en la cort de Monso »any 1376 comensant: «Item que vos, senyor, o lo senyor »duch» y ab altra provisio del mateix dada en Bar.na a 22 de »novembre any 1376 comensant: «En Pere per la gracia de »Deu» dirigida a la cort y veguer de Lleyda, y ab provizio del »Rey en Joan dada en Monso a 29 de maig any 1389 comen»sant: «Nos Dei gracia» y ab declaratio del Infant en Marti »dada en Bar.na a 20 de Juny any 1391 comensant: «Nos In»fans Martinus», y ab altra provisio del mateix dada en la casa »de Bell-esguart territori de Bar.na a 23 de maig 1410 abdicant

»de si y de tots sos suchçessors entre altres coses per sa benig- »nitat y clemensia tota potestat y jurisdictio que a aquells o, a »sos officials pogues tocar de tal manera que de la conexensa, »judici o declaratio nos pogue recorrer a dit senyor Rey o a sos »oficials ni aquells no poguessen entremetrerse de dits fets y »negosis ni puguen en alguna manera o, causa per mort, ofici »o instantia ni petitio de part, fer enquestes ni proces de coses »algunes fetes o ministrades per dits diputats ni de delictes »perpetrats per occasio de dita generalitat sino tant quant per »dits diputats ne seran requets com esta disposat en lo capitol »de cort del Rey Pere tercer en la cort de Bar.^{na} del any 1365 »comensant: «Item que lo senyor Rey e la senyora Reyna ju- »ren» — y en la provizio del mateix dada en Servera a 18 de »dezembre 1359 comensant: «Nos Petrus Dei gracia» y en lo »capitol de cort del mateix en la cort de Monço any 1376 co- »mensant: «Item que vos senyor ne lo senyor duch» y ab altre »capitol del mateix Rey en la mateixa cort comensant: «Item »que vos e lo senyor duch o algun official o comisari vostre» y »ab la provizio del Rey en Juan dada en Monso a 22 de Juny »any 1398 comensant: «Joannes Dei gracia» dirigida al gover- »nador de Cathalunya y altres oficials, ans be dits Reys de »inmortal memoria per sa benignitat foren servits constituhirse »mers executors de les requestes dels diputats del general de »Cathalunya com apar ab provisio del Rey Pere quart dada en »Perpinya a 29 de Juny 1362 comensant: «Petrus Dei gracia» »dirigida al veguer de Bar.^{na} de tal manera que tots los oficials »Reals a sola requisitio y instantia de dits diputats sens esperar »altre manament de sa mag.^{t} ni consell de algun jutge o aces- »sor tenen de executar y cumplir lo que per dits diputats seran »requets y de aso presten y prestar deuen sagrament y ome- »natje com esta disposat per lo capitol de cort del mateix Pere »terçer (quart) en la cort de Tortosa any 1375 comensant «Item »que tots los oficials», y ab altra provizio del mateix dada en »Servera a 18 de Settembre any 1359 comensant: «En Pere per »la gracia de Deu» dirigida a Berenguer de Epilia portant veus »de governador en Cathalunya, y ab provisio del mateix dada »en Bar.^{na} a 15 de fabrer any 1359 comensant: «En Pere per la »gracia de Deu» dirigida a tots y sengles oficials, y ab altra »provizio dada en Bar.^{na} a 8 de fabrer 1369 comensant: «En »Pere per la gracia de Deu» dirigida als veguer, balle y altres

»officials de Cathalunya, y ab lo capitol de cort del dit Pere »tercer any 1369 comensant: «Item que tots y sengles officials,» »y ab provizio del Rey Pere tercer dada en lo monestir de »Poblet a 12 de dezembre any 1370 comensant: «En Pere per »la gracia de Deu» dirigida als prelats y richs homens de Ca- »thalunya, lo que la mag.t del Rey don Phelip pare del Rey »nostre senyor per sa benignitat y clemensia benignament com »a cosa convenient, justa y necessaria a la conservatio del pre- »sent Principat y servey de sa mag.t considerant fonch servit »confirmar, aprovar y jurar en lo introhit del felise regiment de »sa mag.t en lo present principat de Cathalunya y comtats »de Rosello y Serdanya, y lo mateix ha fet la mag.t del Rey »nostron senyor en aquestes ultimes corts çelebrades en la pre- »sent ciutat de Bar.na en lo any 1599. — Totes les quals coses »no obstant no han duptat lo senyor duch de Feria lochtinent »de sa mag.t en lo present principat y comtats ab vot y parer »de alguns doctors de la terçera sala fer proces contra las per- »sones de don Juan de Vilanova, Andreu Reart diputats militar »y Real y don Joseph de Castell-bell hoidor militar, los quals, »ço es los diputat y hoidor militar per fets propris de la gene- »ralitat de grandissima importansia, tocants a la conservatio de »les lleys, llibertats y privilegis de aquest principat y comtats »en virtut del qual an prossehit a capturar com de fet an cap- »turat a dos del corrent mes de març a dits diputat militar y »hoidor militar y per relatio de sa Ex.tia seria pres lo diputat »real que stava en Perpinya, y pera mes agraviarlos mana y »crida dit senyor lochtinent general desde la preso hont era »anat pera fer la visita quels llevasen les espases com de fet les »llevaren, y lo que es mes de sentir quels an posats en presons »molt forts y lo dit hoidor militar ab una preso novament »obrada la qual no pot dexar de ser molt umida y estar alli ab »molt gran perill de sa vida y tots ab guardes de vista, y lo que »es de gran consideratio cosa nova y may feta, que avent aquesta »ciutat o los senyors conselles per ella, nomenats dos cavalles »pera que anassen dos voltes cadaldia, y lo mateix los del esta- »ment militar pera saber que feyhen dits senyors diputat y »hoidor militars com se feu altra volta en lo any 1569, may les »guardes o, alguna nols an volgut consentir quels parlassen, »tenint lorde com es cert quel tenent, del senyor loctinent gene- »ral, y pera donarlos mayor pena en mayor agravi de tot lo

»present principat y comtats a manat dit senyor loctinent quels »tancasen les finestres y espilleres y fins a les cletes (1) de les parets »perque no poguessen veurer ninguna claredad, cosa al parer »de tots los de aquest bras de gran sentiment, que en las presons »ahont an estats molts homens fasinorosos y lladres salteyados »de camins ab les finestres ubertes, als diputats de Cathalunya »per fets de la generalitat no sols les tanquen pero encara les »espilleres y cletes tot a fi y efecte de causarlos major pena y »aflictio y aniquilar lo tribunal, tractant los qui representan tot »lo present principat ab tanta esperesa y indesensia, y perque de »aquesta captura a mes de la contrafectio sobredita resultan »molts agravis a tot aquest Principat y comtats y gran inpedi- »ment y torp a les coses de dita generalitat, se suplica a V. »mag.es y savi consell de part de aquell bras de advertirles pro- »curant que ab brevedad se posen en totes elles lo remey »necessari, acudint al senyor loctinent general perque en tot se »fasa lo que es gloria de Deu nostre senyor y servey de sa »mag.t y benefici de la cosa publica.»

Y explicada dita embaxada, fonch respost per lo senyor Conseller en cap que lo consell los havie oyts y veurie los papers y determinaria lo que mes convenient li aparexera, y essentse despedits dits senyors embaxadors y acompanyats ab la forma acostumada casi encontinent arribaren en dit consell de cent ab altra ambaxada de part del R.nt Capitol los molt R.nts senyors Juan de Prat y Miquel Farrer de Busquets canonjes de la seu de Bar.na los quals explicaren que ells per part del R.nt Capitol aderien a la embaxada que per lo bras militar vuy dia present en aquest consell se era feta juxta serie y tenor de les escriptures en lloch y explicatio de dita embaxada donades, y que en particular suplicaven fossen servits ab solemna embaxada acudir al senyor loctinent suplicantlo sia servit liberar les persones dels senyors diputat y hoidor militars que estan presos contra dispositio de privilegis, capitols de cort y altres exsempsions de dit general y de tot lo present principat, tenint consideratio a la gran oppresio y rigor se te aserca de la captura de dits senyors diputat y hoidor militars tenint aquells tancats sens dexarlos veurer ni tractar a persona alguna, y tambe lo que se enten que

(1) Escletxes ?

lo diputat ecclesiastich y hoidor ecclesiastich y real entenen fer alguns actes y exsersici aserca negosis del general fent nominatio de persones, los quals actes y nominations es çert no les poden fer per no haverhi bras militar y per conseguent concistori, lo que es en gran perjudici de tot lo present principat y regiment del general, y que lo R.[nt] Capitol sentit de aquest fet que vullen dits deputat ecclesiastich, hoidor ecclesiastich y real fer exsersici com a diputats y hoidors faltant dit bras, a feta resolutio de pendre consell de advocats pera que veyen y los aconsellen lo que dit R [nt] Capitol pot y deu fer contra don Jaume Cordelles y daga Selles capitulars de dit capitol, y que presa resolutio ho faran asaber a dits senyors conselles y consell perque desitjen tots prossehescan ab conformitat en lo reparo de que nos fassen prosehiments tant contraris als privilegis, capitols de cort y altres excemptions de la terra, la qual embaxada explicada, lo mag.[ch] Consaller en cap los respongue que lo consell tindra consideratio a tot lo que sels adverteix y procurara en deliberar lo que mes convenient los aparexera per benefici de dit negosi, al servey de Deu, de sa mag.[t] y quietut de tot aquest principat, y axi se despediren dits embaxados y foren degudament acompanyats. — Y encontinent dit mag.[c] conseller en cap torna a proposar en dit consell que ya havien oydes dites embaxades y escriptures que foren legides en dit consell, que sobre aquelles deliberassen lo quels aparegue ser mes convenient Y lo dit consell feu deliberatio y conclusio que sie feta embaxada a sa Ex.[tia] per los senyors consellers y tot lo consell, y que la embaxada se li done en escrits a dit senyor loctinent general y sen lleve acte, y per exequutio de dita deliberatio fou hordenada una supplicatio contenint lo effecte de dita embaxada, la qual supplicatio inseguint dita desliberatio del savi consell de cent per dits senyors conselles y tot lo consell de Cent en companyia de dits senyors consellers, ço es los senyors conselles en cap y segon devant y apres per orde los estaments de dos en dos y los tres senyors conselles restants a la fi del dit consell, arribaren a la casa del senyor loctinent y arribats en dita casa del senyor loctinent lo mag.[h] Conseller en cap digue de paraula que per desliberatio del savi consell de cent dits senyors conselles y consell eren alli pera presentar a sa Ex.[tia] una escriptura y supplicatio y que sa Ex.[tia] fos servit donar llisensia se li presentas y de aquella se llevas acte, la qual

escriptura fou llegida, obtinguda primer llisencia de dit senyor virrey, per Galseran Francesc Calopa scriva del honorable consell, y llegida aquella dit senyor loctinent ab cara afable y bon semblant respongue «que estava bien y que por aconseyarselo la ciudad ell lo miraria y mandaria mirar y que lo que asta hoy havia echo era por bien publico, y que acceptava la dicha escritura y que se hiziese el auto» la qual escriptura o supplicatio es del tenor seguent

«Ex.^{m} Senyor = Entenent lo savi consell de cent de la »present ciutat la estretura de presons ab que estan vuy dia pre»sent lo diputat y hoidor militars del present principat y los »danys notables que de dites presons resulten a tota la genera»litat per restar del tot parat lo exsersici y negoci della, y esser »estada feta la captura de les persones de dits diputat y hoidor »contra expreses dispositions del present principat, privilegis, »actes y capitols de cort per los quals esta disposat y hordenat »que nos pugue inquirir ne punir ningun diputat ni hoidor per »fets de la generalitat com es aquest, per lo qual son estats cap»turats sino es a requesta dels altres condeputats remanents, e »finalment considerada la qualitat de les persones de dits depu»tat y hoidor les quals per esser constituhits vol lo dret que »sien tractats de molt different manera que los altres, a delliberat »que usant de la facultat y pocessio en que estan los conselles y »consell de aconsellar a sos Reys y senyors naturals y a sos »loctinents en lo present principat en lo que apar conve al ser»vey de nostre senyor y benifici de la present ciutat, vinguessen »los conselles ab conpanyia de tot lo consell de cent ques assi »present a representar y supplicar a V.^{a} Ex.^{tia} sia de son Real »servey manar liberament relaxar de dits carsers les persones de »dits deputat y hoidor per observansa de dites constitutions, »privilegis, actes y capitols de cort los quals V.^{a} Ex.^{tia} com a »cristianissim prinsep y zelos del be de tot aquest principat no »sols a guardat y manat guardar pero encara auchmentar, y »no permetre la fractio de dites constitutions, privilegis, actes »y capitols de cort que ab tant gran escampament de sanch y »perdues de llurs aziendes los poblats en lo present principat an »achquirit, e no res menys a desliberat dit savi consell que de la »present escriptura y supplicatio se llevas acte, y axi ab lo acato »y desencia ques deu se supplica a V.^{a} Ex.ª se servesca de »donar llisensia de poder llevar aquell.»

E llevat dit acte dits mag.[hs] Conselles ab tot lo consell ab lo mateix orde, sen tornaren en casa de la present ciutat. — Y lo dit dia foren tramessos ab ambaxada los senyors Jaume de Aguilar Peralta y de Camporrells y Bernat Romeu al bras militar donantlos raho de la desliberatio del savi consell de cent y exsecutio de aquella, los quals referiren com havien explicada dita embaxada y que havien trobat lo dit bras militar ajuntat en lo capitol de la seu, y que lo senyor de Sero qui en dit bras pressidia hoida dita embaxada los respongue que estaven molt agraits a les bones desliberations de dit savi consell. — Y lo mateix dia deslliberaren los senyors Conselles que se fes embaxada al R.[m] senyor bisbe de Bar.[na] supplicantlo sia servit per la concorrentia de dit negosi y perque de contino se fassen orations per les Iglesies y se pregue a Deu per la bona directio de aquell, sia servit manar que quiscun dia se tinga lo santissim sagrament en les Iglesies patent y descubert, comensant en la catredal y apres en les demes Iglesies com en semblants occasions ses fet, y en exsecutio de dita desliberatio foren tramesos los senyors Francesc Cosme Fivaller y Bernat Romeu, y tornats dits embaxados referiren que avent explicada la embaxada al R.[m] (bisbe) de Bar.[na] trobat en son Palau Episcopal, los ha respost que ja ell havia donat orde a totes les Iglesies y als predicados acomanen dit negosi a nostre senyor, y ell ha acomanat al senyor ab moltes veres, y en lo que toca al traurer lo santissim sacrament li apar que per no conmourer lo poble no sera be se traga, que en son lloch y temps se fara y que sa Senyoria esta molt desvellat en tot lo que li apar ser mes convenient a dit negosi ab tot que enten que ab la embaxada tan solemne y la presensia del senyor Conseller en arribar a sa mag.[t] se negosiara de la manera desitja esta ciutat, y tambe referiren eren anats a visitar a la preso dits senyors diputat y hoidor y les guardes nols havien donat lloch pera poderlos veurer ni parlar. — E lo mateix dia entre les set y les vuyt de la nit en virtut de desliberatio en lo sobredit consell feta, los senyors consellers feren hordenar requestes pera presentar al R.[nt] don Jaume Cordelles diputat ecclesiastich, micer Honofre Pau Selles hoidor ecclesiastich y micer Matheu Falguera hoidor real, les quals hordenades per part de dits senyors conselles y consell de Cent de la present ciutat, presenta Francesc Sabata notari de Bar.[na] y çotsindich de la present ciutat a dits senyors diputat y hoidor

ecclesiastichs y hoidor real contenint en effecte que attes ells en virtut de molts privilegis, constitutions y capitols de cort nos poden congregar ni ajustar en la casa de la diputatio pera fer desliberations y actes alguns, que no se ajunten ni tracten de negosis tocants a la generalitat ans be si alguns ne havien fet los revocasen, cassasen y anullasen per ser fets contra dits privilegis, constitutions y capitols de cort, acusantlos lo dit sindich les penes en que incideixen los contrafahents als dits privilegis, constitutions y capitols de cort, les quals requestes foren presentades als dits senyors Honofre Pau Selles y Matheu Falguera entre les vuyt y nou hores de la nit personalment en ses cases trobats, los quals respongueren conforme en dites requestes mes llargament y en lo acte (1) rebut per lo scriva del *honorable consell se conte*. E per advertiment digueren dits hoydos ecclesiastich y real a dit Francesc Sabata çotsindich de dita ciutat que digues a dits senyors conselles de sa part que ells no havien fet ni feyhen ninguns actes perque ja sabien que ells nols podien fer per esser com era contra privilegis, constitutions y capitols de cort y que ells no podien fer cosa alguna de manera que estant com estan, no poden tenir concistori ni llevar ninguns dines de taula ni fer actes alguns. — E aximateix continuant dit sindich a presentar dites requestes ana en casa de dit don Jaume Cordelles diputat ecclesiastich y toca a la porta per ser tancada, y li fou respost per un criat qui era, y dientli que lo sindich de la ciutat, dit criat digue que no se podia parlar ab lo senyor diputat, y encontinent fonch replicat per dit çotsindich de que digues al dit senyor diputat com lo sindich de la present ciutat ere aqui que sols volia dir dos paraules a sa merce, y al cap de poch torna dit criat la resposta y digue que lo senyor diputat ja ere al llit y que no se li podia parlar y que tornasen demati, y axi dit sindich sen torna vehent lo dit deputat no volia de ninguna manera se hobris la porta, ab presuposit de tornari demati. — E aximateix los dits senyors consellers feren hordenar altra requesta pera mossen Pere Pau Vidal notari y scriva major del general de Cathalunya contenint en efecte que de ninguna manera rebes ni prengues en son poder com a notari del general de Cathalunya ni altrament, actes alguns ni desliberations que volguessen o intentassen fer dits diputat y oydors,

---

(1) Una nota marginal expressa que — «es en la fi signat de letra A» — pero no consta.

acusantli les penes contengudes en diversos privilegis, constitutions y capitols de cort, la qual escriptura ultimament y apres de les sobredites, a les deu hores de la nit fou presentada a dit mossen Pere Pau Vidal per lo dit Francesc Sabata notari y çotsindich de la present ciutat, lo qual fou personalment trobat en sa propria casa, y respongue com en dita requesta mes llargament se conte: consta ab acte en la escrivania major de la casa de la ciutat: es a la fi signada de letra A. (1)

DIMECRES VJ. — Per part del bras militar ajuntat en lo capitol de la seu de la present ciutat vingueren en casa de la ciutat tramesos als mag.^{cs} consellers per part del stament militar ab embaxada tres persones, ço es don Gispert de Guimera, mossen Galseran de Cartella donzell y mestre Viçens Castello ciuteda, los quals explicaren que entes per aquell bras que lo R.^{nt} Capitol a resolt fer una solemna embaxada al senyor loctinent y perque dita embaxada anas mes autoritzada havien determinat supplicar al R.^{m} senyor bisbe de Bar.^{na} fos servit anar en dita embaxada attesa la exsigensia y qualitat del negosi, que perço supplicava dit bras als senyors conselles ab la conformitat fins asi sempre an tinguda, sien servits supplicar a monsenyor R.^{m} sia servit anar ab la dita embaxada, ques cert la presentia de sa S.^{a} aprofita molt al remey y reparo de la captura dels deputat y hoidor militars y a tot lo negosi, y explicada dita embaxada lo mag.^{h} consaller en cap los respongue que los senyors conselles o, tractarien y veurien lo que mes conve en benifici de dit negosi. — Y essent se despedits dits embaxados encontinent los senyors consellers considerant que seria molt convenient y de gran eficasia la presensia de monsenyor R.^{m} en dita embaxada, trameteren mossen Jaume de Aguilar Peralta y de Camporrells y mossen Bernat Romeu a supplicar a monsenyor R.^{m} sia servit anar en dita embaxada y honrar aquella perque se enten de la presentia de sa senyoria se a de encaminar dit negosi y pendre lo assiento se desija al servey de Deu, de sa mag.^{t} y be de tot aquest principat. — E poch apres tornats dits embaxados referiren que avent explicada la sobredita embaxada al R.^{m} senyor bisbe de Bar.^{na} lo qual an trobat dins lo R.^{nt} capitol dels canonyes de la seu de Bar.^{na} qui estave ajuntat, los ha respost que estava molt content de la gran conformitat

(1) Tampoch apar insert.

tenien la ciutat, bras militar y capitol y tambe que confiava ab lo bon medi de la ciutat est negosi tindria molt bon suchses y qual se podia desijar, en particular sabent que lo senyor loctinent havia pres lo paper o, supplicatio de la ciutat, que entenia tot aniria molt ben encaminat y que sa Senyoria no faltaria en fer per sa part tot lo que en benifici de dit negosi podra y li aparexera convenir, axi ab lo senyor loctinent com ab sa mag.^{t}, y que en tots los sacrifisis y per totes les Iglesies te manat se fassen pregaries per lo bon suchses del negosi com ja ho ha dit en altra occasio y que en lo de la enbaxada veura y tractara ab lo R.^{nt} Capitol lo que convindra fer. — E lo mateix die de part del R.^{nt} Capitol vingue altra embaxada la qual feren los R.^{nts} senyors Bernat Oliva y Pere Tarroya los quals referiren y digueren als senyors conselles com lo R.^{nt} capitol havia determinat se fes una embaxada a sa Ex.^{tia} de sis canonyes per ser mes convenient pera mes facilitar lo negosi que sols sis canonyes que no tot lo capitol, supplicant a sa Ex.^{tia} fos servit remediar la dita captura de dits senyors don Juan de Vilanova deputat y don Joseph de Castell-bell hoidor, y que per quant se era feta embaxada al dit R.^{nt} Capitol per part de la present ciutat de que se fessen pregaries y determinassen se tragues lo santissim sacrament pera que fos servit nostre senyor Deu remediar per sa infinita misericordia dit negosi, lo dit R.^{nt} capitol havia determinat se fessen pregaries conforme los senyors conselles los havien supplicat y que ells delliberarien de la manera y com se havien de fer dites pregaries y axi mateix referiren que lo dit R.^{nt} capitol havie deliberat que per quant la provinsia se tenia en la ciutat de Tarregona y no ere disgregada, que perço se escrigues a dita provincia per part de dit R.^{nt} capitol supplicant al senyor Archabisbe y provincia fossen servits escriure a sa Ex.ª una carta suplicantlo fos servit de remediar lo dit negosi de la captura de dits senyors don Juan de Vilanova y don Joseph de Castell-bell, deputat y oydor. E lo mag.^{c} conseller en cap los respongue que ben certa esta la ciutat dels bons officis que dit R.^{nt} Capitol fa per la bona directio del negoci, de quels feye moltes graties. Y despedits dits senyors Capitulars, poch apres enviaren los dits senyors conselles al bras militar una embaxada per lo senyor Jaume de Aguilar Peralta y de Camporrells y mossen Bernat Romeu pera tornar resposta a dit bras militar, com ells eren estats per horde de dits senyors conselles al R.^{m} (bisbe)

de Bar.[na] y li havien supplicat per part de la present ciutat lo que desobre ere estat supplicat a dits senyors conselles, y que lo dit R.[m] (bisbe) de Bar.[na] los respongue que ell faria lo que per part de dita ciutat se li representave en lo de les pregaries y intercessio del bon assiento del negoci, y en lo de la embaxada veurie lo que convindra fer y ho tractarie ab lo Capitol. — E lo mateix dia demati continuant dit Francesc Sabata çotsindich de la ciutat la presentatio de les sobredites requestes ana en casa del senyor don Jaume Cordelles diputat ecclesiastich del present principat de Cathalunya, per quant la nit abans no volgue fer obrir la porta ananthi dit sindich pera presentarli dita requesta Al qual abans de presentar aquella li digue dit sindich que la nit passada ell era estat en casa de sa merçe pera presentarli la escriptura que ara li anave a presentar, y com sa merce no volgues fer obrir la porta fou forsat de tornarsen y que los senyors conselles feyhen molta maravella de sa merçe de que no volgues fer obrir la porta al sindich de la ciutat, perque lo sindich de la ciutat anant per negosis de dita ciutat axi en casa de sa Ex.[a] com en altres cases de no menor qualitat y condicio que la sua tenia la porta uberta a qualsevol hora de la nit, sino ques cregue fou invensio del fadri qui respongue. E lo dit senyor don Jaume Cordelles digue que no pensava ell que los senyors conselles ne aguessen de fer sentiment, que com ell estava de mala gana no volia de nits se hagues de obrir la porta, y axi continuaren en presentar dita requesta la qual li fou presentada per Esteve Gilabert Bruniquer notari de Bar.[na] y respongue com en aquella se conte, de la qual conste ab acte en la escrivania mayor de la casa de la ciutat. — E lo mateix dia fou manat convidar per los senyors conselles los honorables consols de la llotja y molts cavalles pera les dos hores despres de dinar, per acompanyar lo senyor Joseph de Bellafilla conseller segon y los demes embaxados qui pertexen vuy die present pera la cort de sa mag.[t] inseguint la desliberatio del consell de cent Jurats. — Y aximateix dit dia inseguint la forma dels reals privilegis y hordinations, dit mag.[ch] mossen Joseph de Bellafilla jura com solen semblants embaxados y aximateix juraren los mag.[chs] micer Joseph Illa y micer Miquel Llavaneres segons que en los juraments se conte rebuts per lo escriva del honorable consell: y dit senyor Bellafilla feu y presta sacrament y homenatje en ma y poder del honorable balle de Bar.[na] — E dit dia entre les

tres y quatre hores denpres mitx dia se ajuntaren tots los senyors conselles devant la casa de la present ciutat, tots molt ben acompanyats ab diversos ecclesiastichs y militars y tambe los honorables consols de la llotja, de hont ab molt gran y honrat acompanyament cavalcada y graduasio solita, partiren de dita casa per acompanyar dit senyor Joseph de Bellafilla ab sos acompanyadors, al qual acompanyaren fins a la Creu cuberta fora de la present ciutat, y despedits del dit senyor conseller segon ab molta cortesia, sen tornaren dits mag.[chs] consalles en la dita casa de la present ciutat y arribats quiscu de dits senyors conselles y consols de llotja sen tornaren tots a ses cases acompanyats de molts cavalles. Lo senyor lo deix ben anar y tornar y done a la embaxada lo suchses tan bo qual conve al servey de Deu, de sa mag.[t] quietut y sosiego de tot aquest principat, amen.

DIJOUS VIJ. — En aquest dia vingueren en casa de la ciutat ab embaxada de part del R.[nt] Capitol los R.[nts] Pere Pla y lo doctor Ramon Cornet canonjes de la seu de Bar.[na] y foren rebuts ab la forma solita en la istancia del consell de cent, en explicatio de la qual digueren que lo R.[nt] Capitol los enviave pera fer asaber als senyors conselles com lo dia de air per part de dit R.[nt] Capitol se feu una solemna embaxada al senyor lochtinent del present principat, ahont anaren sis canonges, y ab dita embaxada supplicaren a dit senyor loctinent fos servit de relaxar dels carsers comuns de la present ciutat los deputat y hoidor militars per lo que eren estats capturats contra dispositio de constitutions y actes de cort y privilegis de aquest principat, y que per occasio de dita captura petirien moltes persones ecclesiastiques y religioses que tenen les rendes en lo general per haver dexats molts dines a sensal a dit general per pagar lo servey de sa mag.[t], y que no aparexent a sa Ex.[a] traurer a dits diputat y hoidor promptament lo supplicaven fos servit no tenirlos tan estrets y apretats com estaven tenint consideratio a la qualitat de les persones de dits deputat y hoidor, y que dit senyor loctinent respongue que li pesave molt dita captura, y que com ell tingues horde de sa mag.[t] no podia escusarho, y que en lo de la estrator de presons ja havia manat al mag.[ch] micer Bonet anas a la preso pera remediarho, y apres de haver referit lo sobredit digueren que lo R.[nt] Capitol supplicave a dits senyors conselles com a pares de la republica y cap del estament

real fossen servits continuar los bons officis havien per esta occasio fets, offerintse servir a esta ciutat y ajudar a la bona directio de dit negosi com a consernent tant lo be publich: y referida dita embaxada lo mag.ch conseller en cap respongue quels agrahian molt la merçe y bons officis feya dit R.nt Capitol y que la ciutat no faltara en tot lo que veuran ser convenient en benifici de dit negosi, y axi se despediren y foren degudament acompanyats. — Lo mateix dia arriba en dita casa de la ciutat altra embaxada de part del bras militar la qual reportaren lo noble don Luis de Alentorn, mossen Luis de Gualbes y mossen Magi Grau y aquella explicaren als mag.chs conselles en la istansia del consell de trenta sis dient que lo dit bras o, estament militar los enviave pera fer asaber a dits senyors conselles com dit bras militar havia feta embaxada al senyor loctinent supplicantlo fos servit manar liberar dels carsers comuns les persones de don Juan de Vilanova y don Joseph Castell-bell diputat y hoidor militar, ahont per horde de dit senyor loctinent estan presos y detinguts, attes que de dita detentio resulta grandissim dany y torp a la generalitat y contrafactio de constitutions, privilegis, capitols de cort y consuetuts de aquest principat. E que per lo dit senyor loctinent fou respost a dits embaxados que diguessen al bras militar que ell ab tota diligensia o, manara mirar y veurer y que lo que sera fet, sera fet dirigit y encaminat al be de aquest principat, y lo que diuhen de la contrafactio de constitutions es pretentio: y explicada dita enbaxada respongue lo mag.ch conseller en cap que ells tenien per entes lo que per part de dit bras militar sels referia y ho rebien a molta merçe lo que per part de dit bras sels feya asaber. — E en dit die poch apres vingue en casa de dita ciutat altre enbaxada de part de dit estament o bras militar la qual explicaren lo noble don Gispert de Guimera, mossen Francesc Cornet y lo doctor mestre Vicens Castello enbaxados tramesos y en explicatio de aquella digueren que lo bras militar havia determinat ques fes una enbaxada al Ill.m y R.m Archebisbe de Tarregona y que per dit efecte anas un cavaller ab una carta de crehensa suplicant a sa senyoria Ill.ma de part de dit bras sia servit tornar a convocar la provinsia que estave porrogada pera que de part de dita provinsia se scrigues a sa mag.t y al senyor lloctinent supplicant lo sien servits remediar dit negosi, y suplicaven a ses magnificenties sien servits en conformitat fer

alectio y enviar altra persona per part de dita ciutat pera que ab la que dit bras elegira y tambe un R.[nt] capitular del capitol de Bar.[na] que per dit R.[nt] Capitol tambe a resolt anomenar y trametre, tots conformes y quiscu per sa part suppliquen al dit senyor Archebisbe sie servit manar ajuntar dita provinsia peral efecte dalt dit de suplicar a sa mag.[t] y a son loctinent lo remey y reparo de dita captura de dits deputat y hoidor militars. E lo mag.[ch] conseller en cap los respongue que ells ho tractarien entre si. — E dit die mossen Pons de Peremola donzell extret per embaxador pera acompanyar lo senyor conseller segon qui va a cort de sa mag.[t] per renuntiatio de mossen Juan de Gualbes, jura en la forma solita segons en lo libre de juraments se conte, lo qual no pogue jurar lo dia, jura lo senyor conseller segon per no trobarse dit mossen Pons de Peremola en ciutat, y fou forçat enviarlo a sercar per home propri. — E lo mateix dia los mag.[chs] mossen Francesc Cosme Fivaller y mossen Bernat Romeu qui son estats elegits de part dels mag.[chs] conselles en anar quiscun dia a visitar dits senyors diputat y hoidor militars de part de la present ciutat, los quals referiren que essent anats a visitar dits deputat y hoidor militars en la preso, les guardes deputades pera custodia de dits senyors los digueren que tenien horde de no dexarlos parlar ni veurer a ningu y axils encarregaren a dites guardes que diguessen a dits senyors diputat y hoidor militars com ells eren anats a visitarlos per part de la dita ciutat. — E dit dia fou aportada en la casa de la present ciutat una carta de sa mag.[t] dirigida als senyors conselles, la qual aporta Juan Montaner verguer de la Real Audiensia de part de mossen Gabriel Olzina, secretari del senyor loctinent general.

DIVENDRES VIIJ. — Los mag.[chs] mossen Francesc Cosme Fivaller y mossen Bernat Romeu qui tenien carrech de visitar los senyors diputat y hoidor militars referiren *ut supra*.

DISAPTE VIIIJ. — En aquest dia torna Magi Rifos qui fonch trames a Tarregona pera portar una carta al senyor Archabisbe y consili provincial per lo cas occorrent de la presa dels deputat y hoidor militars, en la qual se supplicava a sa S.[ria] Ill.[ma] fos servit convocar la provincia y proposar en aquella se servescan suplicar a sa mag.[t] y tambe al senyor loctinent sien servits provehir lo reparo de dit negosi y liberar dits diputat y hoidor dels carses ahont estan detinguts, qui referi apres de aver besades les

mans a sa senyoria Illma de part dels senyors conselles haver donada y lliurada dita carta al senyor Archebisbe lo qual troba en la vila de Cambrils y que en resposta li ha donada una carta perals senyors Conselles feta en Tarregona a 8 del corrent, ab la qual respon que li pesa molt que los negosis sien passats tan avant que se aya pres occasio de capturar les persones de don Juan de Vilanova y don Joseph de Castell-bell, persones tant preheminents en aquest principat y que gustaria poder correspondre al que los senyors Conselles li demanen, pero com la provincia estiga porrogada y los prelats, abats y capitulars sen sien tornats a ses residencies no pot en nom del consili provincial escriurer a sa mag.^t , lo que li ha pesat, perque sa senyoria desija servir als senyors Consellers y desija la quietut y repos de aquest principat, com mes llargament en dita carta se conte que es en Registre. — E dit dia dits senyors conselles despatxaren Joan Rovira correu de peu a les onze hores de la nit pera la ciutat de Saragosa pera aportar un plech al mag.^ch conseller segon ab les instructions, cartes y altres papes fahents per la embaxada fa dit senyor consaller a sa mag.^t, lo qual peho perque ab major seguretat y cautament vaya y sens perill, an hordenat los mag.^chs conselles despedirlo per terçera persona, y va dirigit a Pedro Ferrer en casa Juan Bonil llibrater de Çaragossa.

DIUMENYE X. — Lo mateix die los dits senyors Francesc Cosme Fivaller y mossen Bernat Romeu los quals son estats anomenats per anar a visitar los sobredits senyors diputat y hoidor militars, foren a la preso pera saber de sa salut y besarlos les mans de part de la present ciutat, y referiren *ut supra.*

DILLUNS XJ. — E lo mateix dia anaren los sobredits senyors Francesc Cosme Fivaller y mossen Bernat Romeu a fer la solita visita a la preso als dits senyors don Juan de Vilanova deputat y a don Joseph de Castell-bell hoidor militars, *ut supra.* — Y aximateix vingueren en lo mateix dia a la tarda en casa de la present ciutat per part del estament militar ab embaxada los senyors don Alexandre Alentorn, mossen Francesc de Aguilar y mossen Magi Grau y en explicatio de aquella digueren que lo estament militar havia determinat que sia presentada una requesta al sindich del general pera que dit sindich presente y fasse presentar requestes als mag.^chs doctors del Real consell y a tots los demes officials que an entrevingut en la provisio de

la captura del diputat y hoidor militars, com a cosa feta en violatio y rompiment de constitutions del present principat, capitols, actes de corts, usos y costums de aquells, y que per aso havien hordenat fos fet asaber als senyors consalles y al R.[nt] Capitol aquest pensament y intentio, pera que aparentlos be a dits senyors consalles fassen lo mateix ab conformitat, y que la matexa diligentia tenien horde fer ab lo R.[nt] capitol, y restant tots ab conformitat hordenaran a les persones y advocats pera daso dedicats que veyen lo que an de contenir dites requestes y lo que aserca delles se aura de fer. E lo mag.[c] conseller en cap los respongue que ells tractaran y veuran lo que deu fer la ciutat y de tot avisaran al dit stament.

DIMARÇ XIJ. — En aquest die estant lo consell de cent Jurats ajuntat, arriba en aquell una embaxada de tres cavalles la qual aportaren y feren lo noble don Alex Albert, mossen Luis de Sayol y micer Hieronim de Olles los quals rebuts y asentats en la forma solita explicant dita embaxada, lo noble don Alex Albert dix que lo bras y estament militar que esta ajuntat en la seu de Bar.[na] los enviaven pera fer gracies al dit consell dels bons officis fa esta ciutat en la bona directio del negosi de la captura dels diputat y hoidor militars y quels supliquen molt continuen aquells, que lo bras y estament los tindra sempre tota la correspondentia ques deu en les occasions convingan a la ciutat, y lo mag.[ch] conseller en cap los respongue quells farian tot allo que per benefici del negosi los parra esser convenient y podrien fer, axi en suplicar a sa mag.[t] com ja se era hordenat com al senyor llochtinent, y essentse despedits dits embaxadors e feta propositio en dit consell prossehint a fer deliberatio, fonch per dit consell delliberat que per quant en lo dit consell se ha fet delliberatio que attes quiscun dia se ha enviat per part de la ciutat, a visitar los senyors diputat y hoidor militars en la preso per dos cavalles, y segons la relatio de dits cavalles nols an donat lloch les guardes de poderlos parlar perço que diuhen tenen horde de no dexar parlarlos a persona alguna, que anasen los senyors conselles ab promens a sa Ex.[a] a suplicarlo sia servit remediarho y que lo consell nos disgregas fins los senyors consellers fossen tornats, per exequutio de la qual deliberatio anaren dits mag.[cs] consellers ab promens havent primer enviat Miquel Largues acompanyador lur a demanar hora, y explicada per lo mag.[c] conseller en cap la sobredita deliberatio de dit

consell los respongue «que el havia entendido la maravilla y lo mandaria mirar.» E tornats dits mag.^{chs} consalles en casa de la ciutat referiren al consell de cent qui estava aguardant la resposta, lo que dit senyor loctinent los havia respost. — E dit dia los senyors consalles trameteren ab embaxada al bras o, estament militar a mossen Miquel de Llasera y mossen Gaspar Carser pera fer asaber al dit bras lo que en dit consell se era delliberat y la exsecutio de dita deliberatio, y tambe suplicaren als dits senyors Miquel de Llasera y Gaspar Carser anasen per part de la present ciutat a visitar los senyors diputat y hoidor militars en la preso.

DIVENDRES XV. — E dit dia referi Francesc Sabata notari de Bar.^{na} y çotsindich de la present ciutat, qui fonch trames per los mag.^{chs} conselles al senyor loctinent pera demanarli la resposta del que per part de la ciutat se li suplica a XIJ del corrent per desliberatio del consell de cent dit dia celebrat, aserca de que les guardes no dexaven parlar ni veurer los diputat y hoidor militars qui estan presos, que havent trobat dit senyor loctinent en lo collegi de Bellem de la companyia de Jhesus de Bar.^{na}, dix com anava per arrebre la resposta del que se li era suplicat per part de la ciutat, al qual dix dit senyor loctinent — «que me pide la ciudad?» — y dientli dit Sabata que no dexantli dir mes, li dix dit senyor loctinent — «maravilla me dixeron, —maravilla les respondí» — y apres li dix — «vehan los consellers que me piden que jo les respondere.»

DISAPTE XVJ. — En aquest dia tambe per horde de dits mag.^{chs} conselles, mossen Riambau de Corbera y Magi Grau anaren a visitar als deputat y hoidor militars als quals no pogueren parlar per lo impediment de les guardes. — E dit dia los mag.^{chs} consalles enviaren a visitar los embaxados son arribats en la present ciutat, de la ciutat de Lleyda, los quals se enten venen pera suplicar a sa Ex.ª lo remey y reparo de la captura dels dits diputat y hoidor militars, y que tambe los diguessen los agrahissen lo molt contento mostraren y lo bon resibiment la dita ciutat feu al mag.^{ch} conseller segon quant passa per dita ciutat, y lo quant se condolien dels treballs y inquietuts resultaven en tot lo principat de dita captura y quels fassen gracies de la merçe los feyhen corresponent a la amor y voluntat que aquesta ciutat te anaquella.

DILLUNS XVIIJ. — En aquest dia arriba una embaxada en

lo consell de cent que dit dia estava ajuntat per negosis tocants a la present ciutat, la qual portaren de part del stament o, bras militar los noble don Alex Albert, mossen Francesc Cornet y lo doctor Vicens Castello, los quals embaxados rebuts y assentats en la forma solita, dit noble don Alex Albert explica com lo dit estament militar havia feta alectio de un cavaller qui a de anar al Rey nostre senyor pera suplicarlo sia de sa clemensia y benignitat reparar los danys grans que de la captura dels diputat y hoidor resultaven al present principat, y que dit embaxador havia de anar per la posta per poder alcansar lo senyor consaller segon pera que en conformitat axi la ciutat com lo bras o, estament militar supliquen y obtinguen com confien, dit reparo y dany, y que los senyors conselles sien servits ab les veres que requerex est negosi considerar y mirar lo que mes convenient sia per reparar los grans danys que de la captura de dits deputat y hoidor militars resulten a tot lo present principat y en particular a la present ciutat, y axi per lo rompiment dels privilegis, capitols de cort y altres exsemptions de dit principat, com per lo que patexen molt moltes cases de religio, viudes, pubills y altres persones qui tenen rendes en lo general per no poder cobrar aquelles, y tambe per estar parat tot lo exsersici de dit general y exactions de aquell, suplicantlos com a pares de la republica ab les veres sempre an acostumat acudan a esta necessitat, que a mes que se servira molt nostre senyor Deu y sa mag.[t] per ser lo benefici comu, ells ho rebran en singular merçe *in perpetuum*, en totes les occasions se hoferexen tenir la correspondensia que sempre ab tanta conformitat an tinguda, he explicada dita embaxada lo mag.[ch] consaller en cap los ha respost que ells havien entes lo que per part del estament o, bras militar sels avia referit, y que lo consell sobre allo delliberara lo que aparra esser mes convenient al servey de Deu, de sa mag.[t] y benifici de dit negosi, y dits senyors embaxados se despediren y foren degudament acompanyats. — E apres feta la propositio en dit savi consell axi aserca de la resposta lo senyor loctinent havia feta a Francesc Sabata çotsindich qui tenia carrech solisitarla segons horde de la ultima deliberatio feta en lo dit consell de cent, y tambe sobre la dita embaxada fonch deliberat se trametes en scrits a dit senyor loctinent la desliberatio feta en dit consell, la qual li aportasen quatre cavalles, y li diguessen que allo era lo que se suplica y representa a sa Ex.[a] dit dia de

dotze, y que se li suplicava lo mateix y aço fou perque dit senyor loctinent havia dit a dit Francesc Sabata que no sabia lo que li demanave la ciutat.

DIMARÇ XVIIIJ. — En aquest dia per exsecutio de la deliberatio feta en lo savi consell de cent en lo dia de air, foren elegits per ha anar a dit senyor loctinent pera donarli la dita deliberatio y suplicarli lo que en la deliberatio se conte, mossen Jaume de Aguilar Peralta y Comporrells y mossen Juan Pau Siurana, micer Steve Monfar y Sorts y mossen Magi Grau, los quals anaren dit dia en casa de dit senyor loctinent y li donaren dita deliberatio auctentica y li suplicaren lo mateix que en dita deliberatio se conte extrajudicialment, y lo dit senyor loctinent los respongue — «que el veria lo que de justitia se havia de hazer y lo consultaria con su conseyo.» — En aquest dia inseguint la desliberatio de consell de cent çelebrat dit dia de air, se feu junta de molts cavalles y doctors en casa de la ciutat pera que ab molta maduresa y prudensia de aquells, aconsellats, guiats he illuminats del esperit S.t, puguen asertar y ben determinar aserca del negosi occorrent de la captura dels deputat y hoidor militars y del rompiment y reparo dels privilegis y capitols de cort y dels danys reb la generalitat, que per no anar lo exsersisi del general y altrament resultan. — E dit dia vingueren ab embaxada de part del estament militar lo noble don Juan Burgues y de So, mossen Francesc Cornet y mossen Raphel Servera los quals explicaren y digueren als mag.chs senyors consellers com lo estament militar havia determinat de enviar a monsenyor (Ill.m Archebisbe) de Tarregona un cavaller elegidor per lo dit estament, suplicantlo fos servit de tornar a congregar la provincia y aquella congregada suplicasen al senyor loctinent general fos servit en remediar lo negosi dels diputat y hoidor militars y relaxsarlos dels carses ahont estan, suplicant a dit senyor Archebisbe fes part ab lo present negosi, y que dit estament creya que lo R.nt Capitol de la seu en conformitat elegirien un canonye per anar al dit senyor Archabisbe per lo mateix efecte, y axi mateix suplicaven als dits senyors conselles fossen servits en conformitat per la bona directio de dit negosi anomenar una persona per anar ab les anomenades per lo dit estament y capitol al dit senyor Archebisbe.

DIMECRES XX. — En aquest dia los mag.chs senyors conselles en virtut de la deliberatio feta en lo consell de cent cele-

brat lo dia de dilluns passat, feren junta de molts doctors en lleys axi lo mati com lo despres dinar perque aconsellen als mag.chs senyors consellers y consell lo que havien y podien fer aserca de la bona directio de dit negosi, los quals ajustats tractant entre dits doctors madurament lo que per part de la ciutat los fou comunicat, resolgueren y determinaren y donaren llur vot en escrits del que poden y deuhen fer los mag.chs conselles y consell, conforme en dit vot mes llargament se conte que es lo que segueix:

«En lo fet de la propositio per los senyors consalles en exsecutio de la deliberatio del consell de cent celebrat a XVIIJ del corrent mes de març als infrascrits doctors feta, vists moltissims exsemplars en los dietaris de la casa de la ciutat sobre fets y negosis confarents a dita desliberatio continuats, vistes moltes y diverses desliberations per lo savi consell de cent çots diversos calendaris fetes, vist lo proces familiar del bras real de les ultimes corts de 1599 y lo que de aquell ha aparegut haverse de veurer, los dits doctors tots unanimes y conformes son de vot y parer que la present ciutat deu continuar los bons officis que fins asi a fets per la liberatio de les persones dels diputat y hoidor militars, y hordenar una escriptura extrajudicial ab la qual se deduesca que essent tan publich y notori que los diputats son estats capturats per no haver estampat les constitutions y capitols de cort de les ultimes corts lo dit any 1599 celebrades de la manera los son estades trameses per sa mag.t, y que lo carrech y obligatio de imprimir dites constitutions y capitols de cort segons la dispositio del capitol final de les dites corts toca al ofici de diputats y hoidors per raho de ser deputats y no com a particulars, y que axi dita recusatio de estampar dites constitutions es estada per ells com ha deputat y hoidor y no com a particulars feta, y que no podent per negosis ho affers tocants a llurs officis o, a la generalitat esser capturats, prohibintho diversos privilegis, capitols y actes de cort y molts exsemplars los quals sien cotats en dita escriptura extrajudicial y assenyaladament lo greuge que fou demanat en les dites corts de 1599 per raho de la intentada captura de Juan Granollachs, diputat militar les ores del general de Cathalunya y les decretations que per sa mag.t foren fetes a dit greuge advertint que dita decretatio te forsa de capitol o, acte de cort y que ha hobrat cosa

judicada *in futurum* en los casos que se poguessen suchsehir en materia de captures de diputats, hi a feta lley axi per lo cars concorrent com per altres qualsevols, que perço essent estada dita captura feta per negosis tocants al offici de diputats, la present ciutat per lo bon govern, be publich, pau, quietut y tranquilitat del present Principat com a cap principal de aquell y per obviar als irreparables danys que a la generalitat y a tota la administratio de aquella resulten de la dita captura, a interposada ab molt justa raho sa autoritat e intersacio en procurar la liberatio de dits deputat y hoidor militars com sempre de temps inmemorial ensa ha acostumat de ferho, suplicant axi a sa mag.[t] com a sos loctinents generals lo asiento de semblants negosis y bona directio, procurant que no se seguissen alguns inconvenients que semblants prossehiments aporten en si, y sempre sa mag.[t] y los loctinents generals seus ab molta demonstratio de contento y gratitut an admeses y rebudes e tingudes per molt acceptes les intercessions y embaxades que per la dita ciutat les son estades fetes, y per son medi les mes ardues y graves contentions de aquest principat se son remediades. — Y aximateix apar se deu representar a sa Ex.[a] ab dita escriptura que la confiansa gran que an tinguda de la present ciutat los serenissims Reys de Arago y les merçes que an sempre fetes a la dita ciutat son estades tant auctoritzades als demes sos vasalls, que ab molta justa occasio a tingut per çert dita Ciutat que sa Ex.[a] attesa la calitat de dita ciutat y la condicio de les persones dels dits diputat y hoidor militars, havie de esser servit de donar lloch a que los qui per part de dita ciutat son anats a visitar a dits diputat y hoidor militars los poguessen veure y parlar en presentia dels officials o, guardes de vista quels te posades, puix que de dita ciutat ni de sos embaxados nos podie nis pot presumir los aguessen de introhir en cosa alguna, y se conclogue y suplica per part de dita ciutat que sa Ex.[a] sia servit com a cosa ja desidida per lo Rey nostre senyor en les corts ultimes ab les decretations del greuge de Juan Granollachs y per capitols, privilegis y actes de cort disposada en indubitada, que deputats ne hoidors per fets de la generalitat com son los sobredits no poden ser presos o, capturats sens servar la forma de dits capitols, mane relaxar liberament de dits carsers als dits deputat y hoidor militars perque axi se repararen y remediaren los grandissims danys que a tot lo principat ha causat y causa dita cap-

tura, los quals si be ha determinat dita ciutat representar a sa mag.t ab la embaxada ha enviada, empero per tenirlos sa Ex.a tant presents y veurerlos crexer de cadaldia, deu dita ciutat incistir devant sa Ex.a per lo remey de aquelles perque puga aparexer del cuydado a tingut esta ciutat en acudir al llochtinent general de sa mag.t y asenear lo Real animo, y en lo entretant que staran en preso mane donar horde que les persones trameses per la dita ciutat los puguen visitar per part de aquella en la millor forma que a sa Ex.a aparega mes convenir, y que la dita escriptura hordenada per los infrascrits doctors se li presente per los senyors conselles ab embaxada ab promenia, y de la lectura de aquella y la resposta del senyor virrey sen lleve acte com ha acostumat la ciutat de ferho en altres occasions consemblants, tant en lo any 1569 com en lo any 1588 y en lo corrent any 1602 y altres.

Pi consulens
Descamps consulens
Rubí et Coll consulens
Aymerich consulens
Jacobus Aymerich consulens
Aguilo consulens
Çarrovira advocatus civitatis ordinarius
Gamis consulens
Canser consulens
Jover consulens
Aroles consulens
Falques consulens.»

Dijous XIV. — En aquest dia los senyors consalles reberen lletra del senyor conseller de Bellafilla de la ciutat de Çaragosa en la qual dona avis als senyors conselles del gran resibiment se li a fet en dita ciutat de Çaragosa (1) y com en dit recebiment y entrada hisque entre altres lo senyor marques de Aytona y los senyors conselles de dita ciutat ab molts cavalles y altres persones ab musica y ab altres serimonies, conforme ab dita lletra mes llargament se conte la qual esta registrada en lo registre corrent de la present casa de la ciutat. — En aquest dia se tingue consell de cent y vingueren ab embaxada en lo dit consell de cent de part del estament militar lo noble don Bernat de Pinos, mossen Francesc de Aguilar y mossen Raphel Servera y explicada aquella referiren tot lo effecte de aquella a la scriptura aportaven, la qual dexaren en ma dels senyors consellers per que se legis en dit consell de cent y aquella explicada, los

(1) V. Apendix III.

fonch respost que lo paper se legiria en consell y se delliberaria sobre aquell, y despedits dits embaxadors fonc legida dita scriptura y es del tenor seguent:

«Lo estament militar nos ha manat fessem asaber a V.^{s} mag.^{es} y aquest savi consell com en dit estament militar se ha feta nominatio y electio de la persona de don Alexandre de Alentorn per embaxador la qual vaya ab tota diligensia a la posta a la cort del Rey nostre senyor per suplicar a sa mag.^{t} sia servit per sa benichnitat y clemensia manar reparar lo agravi y manifest torp ses fet a tot aquest principat, resultant de la captura dels senyors diputat y hoidor militars y tot lo demes que V.^{s} mag.^{es} y aquest savi consell an hordenat suplicas lo senyor conseller segon a sa mag.^{t} aserca dels negosis concorrents, y axi supliquen a V.^{s} mag.^{es} y anaquest savi consell sien servits manar escriurer a sa mag.^{t}, a la senyora Reyna y demes persones que a V.^{s} mag.^{es} y savi consell aparexera, y en conformitat del dit bras militar, y donar les cartes a dit don Alexandre de Alentorn, y agrahexen a V.^{s} mag.^{es} y est savi consell les merces que an rebudes reben y esperen rebrer de cadaldia desta casa y lo bon cuydado tenen de tractar ab tantes veres los negosis corrents per lo bon suchses de aquells, y dit estament militar esta molt prompte de acudir a les coses de aquesta ciutat ab lo zel, afictio, amor y voluntat que en totes occasions an be acostumat, y diuhen que continuaran en ajuntarse per lo afecte ja dit, y que si V.^{s} mag.^{es} y est savi consell manaran escriurer al senyor conseller segon se donaran a dit don Alexandre de Alentorn dit son enbaxador.»

E lo mateix dia los senyors conselles ja de nit, en virtut de la deliberatio en lo present consell feta conforme aconsellaren los doctors lo dia de air ajuntats, y legit en dit consell de cent lo dit vot, anaren a casa del senyor loctinent acompanyats de promens obtinguda primer hora per Miquel Llargues acompanyador dels senyors conselles, y li presentaren una escriptura per dits doctors hordenada y en dit consell legida y de aquella se lleva acte juntament ab la resposta la qual escriptura es del tenor seguent:

«Ex.m senyor = Lo savi consell de cent de la present ciutat ha desliberat que representassen y exposasen a V.a Ex.a extrajudicialment en satisfactio del que per V.a Ex.a es estat dit als embaxadors que per part de la present ciutat li foren tramesos lo dia de 19 del corrent, que essent cosa tan notoria y publica per tota la ciutat y principat que los deputat y hoidor militars son estats presos per no haver estampat les constitutions y capitols de cort de les ultimes corts lo any 1599 en la present ciutat per sa mag.t celebrades, en la forma y manera que per sa mag.t los foren trameses, y que tocant la obligasio de fer dita inpresio als diputats y hoidors per raho de llurs oficis y carrechs de deputats y no com a persones privades segons resulta de la dispositio y paraules de la constitutio final de les dites ultimes corts, y que axi qualsevol recusatio y retardatio de fer inprimir dites constitutions per dits deputat y hoidor militars feta, la avien feta com a diputats y no com a particulars, de hont resulta que no podent per negosis, afers o culpes en dits carrechs y en coses tocants a la generalitat comesas esser los deputats y hoidors capturats prohibintho expresament la dispositio del capitol 80 de les corts de Tortosa del any 1365, del qual resulta que lo rey nostre senyor per fets de la diputatio no pot inquirir ni punir algu dels diputats sino a requestes dels altres romanents, e del capitol 69 de les corts de Monso del any 1376 lo qual dispose que los diputats residents no sien enbargats ne enpatxats en llur ofici ni puguen esser cridats fora de Bar.na, e de la declaratio y lletres del Infant don Marti de 20 de Juny 1391 en les quals llohant y aprovant los capitols de cort fets en temps del Rey en Pere terç cassa, revoca y anulla les enquestes y prossehiments fets per los oficials del loctinent general contra les persones dels diputats, e del capitol sete del nou redres del any 1547 que va en lo volum dels capitols del redres del general en lo qual se fa mentio de tots los capitols alt mencionats y se llohen, aproven y confirmen juntament ab les dites lletres y declaratio del Infant don Marti, e del agravi proposat per la cort general en les ultimes corts sobre la captura de Juan Granollachs deputat militar, y de las decretations per sa mag.t fetes ab que confirma los alt dits privilegis y revoca y casa, aboleix y anulla los processos y procehiments per occasio de dita captura fets com ha contraris a dits privilegis, declarant que no pugan ser per ningun temps trets en consequentia, las quals decretations

tenen forsa de capitol o acte de cort y ha obstat *in futurum* cosa judicada en qualsevol casos semblants ques podrian succehir y ha fet ley per lo cars occorrent, com esta disposat per la constitutio comensant: — «Poch valdria» — y altra comensant: — «Mes avant» — y la final, tit. — «De observar constitutions» — y axis es estat sempre entes y tingut per constant en la casa de la deputatio conforme resulta de molts vots y consells dels mes graves doctors que son estats y vuy son en aquest principat y han sigut y vuy tenen los mes importants carrechs del Rey nostre senyor axi en lo present principat com en lo consell supremo de Arago: Perço havent considerat la present Ciutat que dita captura es estada feta per negosis tocants al offici de deputats, y que della resultaven de tot lo principat de Cathalunya y comtats de Rosello y Serdanya innumerables danys per restar la administratio de la generalitat del tot suspesa no podent los demes fer concistori essent en menor numero de quatre, de hont resulten tants y tan notables inconvenients com se representen per esta ciutat a sa mag.[t], y volent dita ciutat acudir a sa obligatio per lo bon govern y be publich, pau y tranquilitat del dit principat com a cap principal de aquell ab molt justa causa y raho ha interposat sa auctoritat e intercessio en procurar la liberatio dels dit diputat y hoidor militars continuant lo que sempre desde son principi ha acostumat de fer, axi suplicant a sa mag.[t] y sos predecessors com als lloctinents generals lo asiento de semblants negosis y bona directio de aquells, procurant que no se seguissen alguns inconvenients que semblants prossehiments solen aportar en si, y per los serenissims Reys de Arago de felise memoria y per sos loctinents generals ab molt gran demonstratio de contento y gratitut son estades admeses y rebudes e tingudes per molt acceptes las intercessions y embaxades que per la dita ciutat los son estades fetes, y per medi de aquella les mes ardues y graves contentions de aquest principat se son remediades, y an sempre los serenissims Reys de Arago tinguda tan gran confiansa de la innata fidelitat y amor ab que la dita ciutat ha acudit a les coses de son servey y conservatio de ses preheminenties reals, y perço les merçes que de dites reals mans ha rebudes son estades tant avantatjades a tots los demes vasalls de dita corona Real que a tingut per molt çert e indubitat la dita Ciutat que attenent V.[a] Ex.[a] a la qualitat de dita ciutat y a la condicio de les persones y carrechs de dit diputat y hoidors

militars, havia de restar servit de donar lloch que los qui per part de la dita ciutat son anats a visitar los dits deputat y hoidor militars los poguessen veurer y parlar *saltim* en presentia dels officials o guardes de vista quels te possades, majorment no podent ni devent presumir de dita ciutat que agues de instruhir per medi de sos embaxados a dits presos en cosa alguna, y per quant ab la liberatio de dits deputat y hoidor militars se repararan y remediaran los danys he inconvenients alt apuntats los quals si be dita ciutat los enten representar a sa mag.^t ab la embaxada li te enviada, enpero per tenirlos V.^a Ex.ª cada dia al devant y veurer que continuament van crexent y que per dita raho se aumenta mes la obligatio de dita ciutat y de sa diligensia, en lo esdevenidor aparega y puga amostrar lo cuydado que an tingut de acudir a V.^a Ex.ª per lo remey de tan gran e inestimable dany, y per la mag.^t del Rey nostre senyor no puga ser represa de descuydada ans sie tinguda per tant vigilant com en semblants occasions sempre es estada y de tal llohada Perço dita ciutat a V.^a Ex.ª suplica sia servit com a cosa ja disidida per la mag.^t del Rey nostre senyor en les ultimes corts ab les decretations del greuge de Juan Granollachs, contra del qual fonch provehida captura en virtut de regalia y per los alt mencionats capitols, privilegis y actes de cort disposada y axi certa e indubitada que deputats ni hoidors per fets de la generalitat com ho son los que an fets dits deputat y hoidor militars, no poden ser presos y posats en preso, servar la forma de dits capitols mane relaxar liberament de dits carses als dits deputat y hoidor militars, y en lo entretant que estaran en la preso donar horde que les persones trameses per la dita ciutat los puguen visitar ab la seguretat que a V.^a Ex.ª aparexera convenir y en presentia de les persones que mes servit sia, que la dita ciutat o rabra a molta merçe de ma de V.^a Ex.ª »

La qual scriptura legida, dit senyor loctinent general respongue — «que lo mandaria ver, y que a prosedido con mucha satisfaction desta ciudad en esta y en todas las occasiones como an visto, y que esto lo havia echo con acuerdo del conseyo supremo y de todas las tres salas y por horden de su mag.^t » — conforme apar en lo dit acte de aso fet y llevat per Esteve Gilabert Bruniquer notari de Bar.^na, encontinent los dits mag.^chs

Conselles se despediren y tornats en la present casa lo mag.^{ch} Consaller en cap referi al dit consell com se era presentada y legida la dalt mencionada suplicatio al senyor loctinent y de aquella llevat acte aventlin dexada copia y lo que sa Ex.ª respongue. — E en lo mateix consell de cent lo mateix dia feren nominatio de un ciuteda votat per escrutinyi per anar al senyor Archabisbe de Tarregona juntament ab altres dos persones anomenadores una per lo estament militar y altra per lo R.^{nt} Capitol de la seu pera suplicar al senyor Archebisbe fos servit manar ajuntar la provincia y de part de sa senyoria Illma y de tota la provincia suplicar a sa mag.^{t} lo reparo del negoci occorrent, interposantse en dit negoci y intercedint ab sa mag.^{t} y son loctinent per lo bon assiento de aquell Y procehint a fer dita nominatio fou trobat elegit mossen Bernat Romeu ciutada.

DISAPTE XXIIJ. — En aquest dia los mag.^{chs} Conselles pera tractar negosis tocants a la captura dels senyors diputat y hoidor militars y en particular sobre una intima que se a donat a don Juan de Vilanova deputat, en que se li entime com lo mag.^{ch} micer Bonet a format dubte sobre no haver volgut dit don Juan de Vilanova deposar ans be sobre haver protestat de les penes contra los jutges qui fan provisions ho actes contra privilegis, constitutions, capitols y actes de cort, attes que la pretesa captura de sa persona feta, es contra privilegis, constitutions, capitols y actes de cort, an ajuntat molts doctors en lleys pera que ab maduresa veyan y aconsellen lo que en aquest particular se deu fer per reparo del que se fa en prejudisi y fractio de dits privilegis, constitutions y actes de cort, y estant tractant dit particular en la instantia o, sala gran del consell de cent, arribaren en dita sala los nobles don Honofre de Argensola, mossen Luis Llull y de Boxados y mossen Raphel Servera ab embaxada de part del bras militar qui digueren estava ajuntat en lo capitol de la seu y en explicatio de sa embaxada dix dit noble don Honofre de Argensola com lo estament militar lós enviava per lo que havien entes que ses mag.^{es} havien fet junta de doctors pera tractar del particular de dita intima y dupte, y que dit estament esta en lo mateix pensament e intent de tractar dit particular, y que no volen tractar de aquell que primer no tingan entesa la bona deliberatio y parer de la ciutat que sempre y en totes coses es tant asertat que mes nos pot desijar, y axi suplicaven a dits senyors conselles sien servits feta la resolutio

sobre dit negosi, ferla asaber al dit estament pera que dit estament la puga representar a les persones y doctors que lo bras y estament te deduhides per estos negosis, y ab la conformitat que sempre an tractat est fet proseguir lo que nols aparexeria als del estament asentar cosa que no fos primer resolta en esta casa de hont prossehexen tan bones, y santes resolutions, he explicada dita embaxada lo mag.h conseller en cap responguè que per aqueix particular estaven ajuntats ab los mag.hs doctors y ab molt desitx com sempre de asertar, y que encontinent del ques resolra ne faran sabidor dit bras o, estament, y encontinent dits senyors embaxadors se despediren y foren degudament acompanyats. E dit dia los mag.hs doctors per lo alt mencionat cars ajuntats, sobre lo que per los senyors conselles los fonch proposat feren tots concorde y *nemine discrepante* un vot y conseli en escrits de llurs propries mans çotscrit, aconsellant a la ciutat lo que podie y devie fer ques del tenor seguent.

«En lo fet de la propositio feta vuy die present als 23 de març 1602 per los mag.chs consellers als doctors davall scrits acerca de una supplicatio presentada al Ex.m Loctinent general per lo mag.h micer Francesch Bonet doctor del Real consell en la qual han adherit los mag.chs micer Francesch Ubach, micer Narcis Pau Regas y micer Jaume Pineda doctors de la tercera sala, en y ab la qual firma dubte sobre la provisio de Regalia y captura feta contra los diputats del present Principat, militar y real, y contra lo oydor de comptes militar si dita provisio de regalia y captura es contra constitutions, capitols de cort, privilegis reals, actes de cort y altres lleys de la terra, firmant dit dubte en virtut de la constitutio del serenissim Rey don Fernando 2 en la primera cort de Barcelona del any *1481* cap. 22 comensant: — «Poch valrria fer lleys» — en lo titol «De observar constitutions», si dit dubte firmat per dit mag.ch micer Francesch Bonet ab adherentia dels altres tres doctors de dita tercera sala se ha pogut firmar y si aquell ses pogut cometre al mag.ch micer Joan Castello com ha doctor mes antich de la sala del conseller, lòs doctors infrascrits, vista la dita supplicatio de ferma de dubte y la decretatio commissio y provisio en aquella feta, vista la scriptura extra juditial per via de embaixada feta al Ex.m loctinent general als 21 del corrent mes per part del savi consell de Cent, vista la resposta feta a dita scriptura y

embaixada per lo dit Ex.m loctinent general continuada al peu del acte pres de la presentacio de dita scriptura, en y ab la qual respon dit Ex.m loctinent general «que lo mandaría ver y que ha procedido con mucha satisfaction desta Ciudad en esta y en todas occasiones como han visto, y que esto lo havia hecho con acuerdo del consejo supremo y de todas las tres salas y por orden de su mag.d», vista la dita constitutio del dit rey don Fernando 2; los doctors infrascrits son de vot y parer que havent entrevengut en la regalia y captura y provisio de aquella, eo haver aconsellat en dita provisio tots los mag.chs doctors de les tres salas del present real consell de Cathalunya y feta entre ells dita interessentia y consell a tots notoria, no se ha pogut fermar dit dubte en virtut de dita constitutio del dit rey don Fernando ni altrament per no haveri en totes les tres sales ningun doctor del consell al qual se haje pogut cômetre la dita causa de dit pretes dubte segons la forma de dita constitutio, havent tots ells declarat son vot açerca de dita provisio de regalia y captura, y esserse feta aquella ab vot, consell y parer de aquells, y tractarse de interes de tots ells y de quiscu dells per haver de defensar lo vot, consell y parer que han donat, y que perço aconsellen als mag.chs consellers que per via de embaixada ab scriptura extra juditial en scrits, de la qual se lleve acte tant per lo interes, dret y actio que te la ciutat de Barcelona de exir y opposarse a la observansa de les generals constitutions de Catthalunya, usatges, privilegis, capitols y actes de cort en virtut de privilegis reals y consuetut e possessio immemorial, com encara per continuar sos bons officis que te acostumats de fer en semblants casos y occasions per lo beneffici, pau, quietut y tranquilitat del present Principat representant a sa Ex.a la contrafactio que ses feta a la dita constitutio de dit rey don Fernando en la ferma, commissio y provisio de dit pretes dubte y major contrafactio ques faria sis passas avant en dit pretes dubte, y en declaratio de aquell contra la expressa dispositio de dita constitutio, y que ab la major prestesa possible se envie un correu al mag.ch conseller segon qui es en cort ab copia authentica de dita suppliçatio de dit pretes dubte y de la commissio y provisio ses feta acerca dit dubte, y ab copia de la scriptura presentada al dit Sr loctinent general a 21 del present ab la resposta feta per sa Ex.a en aquella continuada al peu de dita scriptura, y de la scriptura extra juditial que hara se presentara

ab embaixada a sa Ex.ª y de la resposta que sa Ex.ª fara en aquella.

Pi consulens
Descamps consulens
Rubi et Coll consulens
Falgues consulens

Çarrovira ordinarius.
Gamis consulens
Cancer consulens
Jover consulens
Aymerich consulens
Jacobus Aymerich consulens
Aguilo consulens.»

DIUMENJE XXIIIJ. — Los mag.^hs^ consalles manaren ajuntar lo consell de cent pera representar lo fet del dit dupte, y lo parer dels mag.^hs^ doctors y consell aserca dit dupte los han donat pera que dit consell determine lo que mes li aparexera convenir al servey de Deu, de sa mag.^t^, be, pau y quietut del present principat, y estant ajuntat lo dit consell en aquell fonch legit lo vot y consell dels dits mag.^hs^ doctors dalt insertat y la scriptura en forma de suplicatio y embaxada de dit vot resultant pera presentar al senyor lochtinent la qual es del tenor seguent:

«Ex.^m^ senyor — Lo savi Consell de cent de la present ciutat a deliberat *nemine discrepante* que continuant los bons officis que la ciutat ha fets aserca de la regalia y captura dels diputats militar y real y hoidor militar per lo benifici, pau, quietut y tranquilitat del present principat, y tambe per lo dret y actio que li competeix en virtut de privilegis reals y consuetut inmemorable de obposarse a la defensio y observansa dels usatjes, constitutions, privilegis, capitols y actes de cort, representasen extrajudicialmen a V.ª Ex.ª la dispositio de la constitutio del serenissim rey don Fernando segon en la primera cort de Bar.^na^ del any 1481 capitol 22, y vuy es capitol 11 en lo titol de observar constitutions, en y ab la qual se disposa que sempre y quant se fermara dupte per algun official real en los casos que fermar se pot disposats per dita constitutio, si lo acte ho provizio per aquell feta es contra los usatjes, constitutions, capitols, actes de cort, privilegis e altres leys de la terra, que lo Canseller, vice Canseller o, en son cas lo regent, puix no sie de aquells contra

los quals la istansia se fara y si contra tots ells se fara, lo mes antich doctor qui present sera en la audiensia Real dins sis dies apres seguents aje y sia tingut ferne relatio en la audiencia Real de dit dupte en que y haya de haver al menys deu juristes si tants sen trobaran, en la qual conclusio noy sien ni puguen esser presents aquell o, aquells qui seran inpedits E per quant en la regalia per V.ª Ex.ª feta y en la provisio de captura contra los sobredits diputats y hoidor an entrevingut y consellat tots los mag.^{hs} doctors de totes les tres sales del real consell del present principat de Cathalunyia segons que per V.ª Ex.ª es estat dit y respost a la ultima embaxada per part de la dita ciutat feta a V.ª Ex.ª als 21 del corrent mes, en y ab la qual dix y afirma queu havia fet «con acuerdo del conseyo supremo y de todas las tres salas y por horden de su mag.^{t}» y essent axi y havent tots los mag.^{hs} doctors de tot aquest real consell entrevingut votat y aconsellat a V.ª Ex.ª en la dita provizio de regalia y de captura, ha aparegut al dit savi consell agut madur parer y consell de molts doctors graves de la present ciutat que la causa del dupte fermat per lo mag.^{h} micer Francesc Bonet relador de la dita provizio y causa de regalia nos podia cometre al mag.^{h} micer Juan Castello ni a ningun altre dels mag.^{hs} doctors de dita audiensia Real que an votat, aconsellat y entrevingut en la provizio de dita regalia y captura, per tractarse en dita causa de dupte del interes de tots ells y de quiscu dells per haver de defensar lo vot, consell y parer que an ja donat en y sobre la dita provizio de regalia y de captura, se ha contravingut y se son violats capitols de cort, privilegis, constitutions y actes de cort, tots los dits mag.^{hs} doctors de les dites tres sales resten interesats a la dita contravensio y violatio E que per conseguent per no haverhi en ninguna de les tres sales de la audiencia real doctor o, doctors alguns a qui se aja pogut cometre la dita causa de dit dupte ni puga votar en la dicissio de aquella, no ha tingut ni te lloch la dita constitutio del dit Rey don Ferrando en lo que dona lloch a poderse firmar dupte quant se preten contrafactio de usatjes, constitutions, capitols o actes de cort y que axi faltant en lo cas occorrent la dispositio de aquella y no podent esser los termens abils, no ha pogut lo dit mag.^{h} micer Francesc Bonet firmar lo dupte que ha firmat; perço y altrament la dita ciutat per observansa de la dita constitutio suplica extrajudicialment a V.ª Ex.ª sia servit

manar revocar la dita comissio feta per V.ª Ex.ª de dit dupte al mag.h micer Juan Castello, manant que nos passe avant en declaracio dicissio alguna de aquell, que la dita ciutat o rebra en singular gratia y merçe, ademes que en aso V.ª Ex.ª observara la dita constitutio y thenor de aquella per V.ª Ex.ª jurada en lo introhit de son offici.»

La qual escriptura inseguint la desliberatio del dit consell de cent per los mag.hs conselles cap, terç y quint, los altres absents, acompanyats ab promens havent tingut ora de dit senyor loctinent anaren a casa de dit senyor loctinent, lo qual trobaren en los estudis de sa casa, y explicat per lo mag.h conseller en cap lo effecte de la embaxada que per part del consell de cent se feyha a sa Ex.ª la qual estava escrita en la suplicatio extrajuditial que dit mag.h consaller en cap tenia en la ma, suplicant a sa Ex.ª donas lisencia que de aquella se llevas acte, dit senyor loctinent axi de paraula com ab senyals dix que si, y signa a Esteve Gilabert Bruniquer altre dels escrivans jurats del honorable consell que vuy servex lo offici de escriva del honorable consell per absencia de Galseran Francesc Calopa escriva de dit consell, qui era alli present, lo qual prengue dita escriptura de ma de dit mag.h consaller en cap y ab la deguda reverencia legi y publica aquella, la qual legida respongue dit senyor loctinent en efecte que — «lo que dice del conseyo supremo de Aragon y de las tres salas fue por la forma de las constitutiones, pero que en lo que toca a la regalia solo havian entrevenido los doctores de la tercera sala y no otros, y que si de aquellos tuvieren algunos por sospetchosos, siempre que compareseria parte legitima lo mandaria proveher» — De la qual escriptura o suplicatio y resposta dit Bruniquer lleva acte, y volent lo dit mag.h conseller terç replicar al que dit senyor loctinent havia respost dientli que la ciutat com a principalissim membre de dit principat en virtut de privilegis reals se pot opposar y es legitima pera instar lo reparo de la violatio de privilegis y constitutions, dit senyor loctinent apenas lo acaba de hoir com dix que — «bien sabia que la ciudad entendia tocarle a ella como avia ja dado sus papeles» — y axi se despediren y sen tornaren en dit consell de cent y referiren lo que lo senyor virrey digue. — Y perço que estant ajuntat dit consell de cent vingue una emba-

xada en dit consell de part del bras militar la qual explicaren lo noble don Alex Albert y mossen Luis Llull y de Boxados enbaxados tramesos, y lo afecte principal della digueren estava continuat en un paper aportaven lo qual dexaren en mans del mag.[h] Consaller en cap, y havent dit dits embaxados que sa Ex.[a] havia manat al correu mayor no donas cavalls de posta pera poder partir don Alexandre de Alentorn, lo que es contra constitutio, y axi suplicaven als senyors Consalles sien servits veurer lo quels aparegue ser convenient per remey de dit nou agravi, y per haver enviat lo senyor loctinent a dir que anassen los senyors Consalles encontinent perque havia de exir de casa nos pogue tractar dit particular: y tornats los mag.[hs] consalles ab sos promens de casa del senyor virrey en lo consell de Cent qui estava ajuntat esperant la resposta de la escriptura se li presenta y de aquella sen lleva acte, la qual fou referida per lo mag.[h] conseller en cap en plen consell conforme ja mes llargament esta dit y espesificat. E apres feta y referida dita resposta per lo dit Senyor loctinent a dita escriptura a ell presentada, per orde dels mag.[cs] consellers fonch legida la escriptura que en loch de embaxada havien aportada dit don Alex Albert y mossen Luis Llull y de Boxados que es del tenor seguent:

«Lo bras militar te entes que lo mag.[ch] micer Francesc Bonet aurie fermat dupte aserca del que per part del deputat militar se li era dit, que segons privilegis, capitols y actes de cort, usos y estils de la diputatio no podia conexer dell ni exsigirli depositio alguna, attes aximateix la captura de sa persona no ser poguda fer obstant dits privilegis, y si be segons la constitutio del Rey don Ferrando segon en la primera cort de Bar.[na] any 1481 capitol segon, vuy capitol 11 en lo titol de observar constitutions, se pot formar dupte en cas se prete de contrafactio de constitutio, privilegi, dita constitutio se enten, usa y pratica en les persones que son de la jurisdictio del senyor Rey y no en les que tenen notoria exsempsio com son diputats y hoidors durant son trienni, los quals son protectos de dites constitutions y privilegis y pertany a son carrech servar y fer observar aquelles Y axi en dit cas nos pot formar dupte de la manera que en cas menor nos podria formar si volent algun mag.[ch] Jutge de cort exsegir la depositio ha algun familiar del S.[t] ofici o, clergue y per part dels dits se digues no podia fer tal cosa per ser

ells exsempts. Y axi dit bras militar ha acordat que V.^{s} mag.^{es} y savi consell fossen servits de representar lo demunt dit ab escriptura al senyor loctinent, referint se a la escriptura que extrajudicialment a XXJ del corrent li fonch presentada per part de V.^{s} mag.^{es} y savi consell, y tambe perque avent sa Ex.ª respost a diverses embaxades que dita captura sera feta ab parer de les tres sales y havent entrevingut y aconsellat tots los mag.^{hs} doctos de dites sales, nos pot cometre la conexensa de dupte a algu de aquells en cas se fos pogut fermar lo que es çert no esserse pogut fer com esta referit: perço dit bras militar agraex infinitament a V.^{es} mag.^{es} y savi consell los bons oficis que continuen per observansa dels privilegis del present principat y comtats offerint per sa part la matexa diligensia. — Y si alguna altra cosa aparexera ajustar al que ab la present scriptura se representa se servesquen V.^{es} mag.^{es} y savi consell ferho assaber anaquest estament, lo qual esta promtissim de servir a V.^{es} mag.^{es} y savi consell en aso y en totes les demes occasions que se offeriran com tenen obligatio.»

E legida dita scriptura per lo que fonch proposat en lo consell per lo mag.^{h} Consaller en cap, lo que aserca de la resposta de sa Ex.ª se havia de fer y tambe del que per lo estament militar es estat representat en dit consell aserca de no haver volgut sa Ex.ª donar licensia al mestre de postes pera donar cavalls a don Alexandre de Alentorn qui va ab embaxada per part del estament militar a sa mag.^{t} , lo que es contra constitutio expressa de Cathalunya, fonch deliberat per dit savi consell que los mag.^{hs} Conselles en est punt ajusten los doctors per estos negosis aplicats, los quals entre esta tarda y dema demati veyan y aconsellen lo que aserca dit negosi sera convenient fer y que fassen los senyors Conselles ajuntar lo consell de cent pera dema despres dinar, ahont se referesca lo que auran determinat y resolt perque dit consell y puga deliberar be y degudament. — E dit dia foren ajustats los mag.^{hs} doctos ya per estos negosis aplicats los quals entes lo cas a ells per los mag.^{hs} Conselles proposat, digueren y resolgueren que aquest fet lo dexassen pera dema pera que quiscu y pogues estudiar esta nit per tenir dificultat y ser molt tart.

Dilluns XXV. — En aquest dia demati los senyos Con-

selles feren ajuntar en virtut de la deliberatio feta en lo savi consell de cent lo dia de air los doctos ja aplicats per lo negosi corrent, los quals ajustats tractaren entre si lo que los fou proposat y que devian aconsellar als mag.[hs] conselles y consell de cent del que havien de fer, y en efecte tots los dits doctors conformes y *nemine discrepante* aconsellaren y donaren son vot en escrits als dits senyos consalles del que podien y devien fer, lo qual vot es del tenor seguent

«Aserca de la resposta per sa Ex.ª feta a la embaxada y escriptura extrajudicialment a ell presentada a XXIIIJ del corrent per part del savi consell de cent, en la qual ha dit «que lo que dixo que lo havia echo con acuerdo del consejo supremo y de todas las tres salas fue por la forma de las constitutiones, pero que en lo que toca a la regalia solo havian entrevenido los doctores de la terçera sala y no otros, y que si de aquestos tuvieren algunos por sospechosos siempre que comparesiere persona legitima lo mandara proveher;» vista la embaxada feta a sa Ex.ª per lo savi consell de cent a XXJ del corrent y la resposta a dita embaxada feta per sa Ex.ª de la qual se lleva acte publich, ab la qual sa Ex.ª respon — «que lo mandara ver y que ha proçedido con mucha satisfaction de la ciudad en esta y en otras occasiones como a visto, y que esto lo avia echo con acuerdo del consejo supremo y de todas las tres salas y por horden de su mag.ᵗ» — Los doctors infrascrits aconsellen y son de vot y parer que se fasse una solemna embaxada a sa Ex.ª ab escriptura extrajudicialment de la qual y de la resposta fahedora per sa Ex.ª sen lleve acte, y que dita embaxada continga en effecte que attes es publich y notori que sa Ex.ª en les coses y fets tocants a la regalia y captura dels deputat y hoidor militars ha prossehit ab consell de totes les tres sales, juntant aquelles moltes y diverses vegades axi per son descarrech com per correspondre al horde expres que segons se enten te de sa Mag.ᵗ ab ses reals cartes de tractar y consultar dita regalia y captura dels deputats militar y real y hoidor militar ab dites tres sales, y que sa Ex.ª a respost sobre dit fet a sa Mag.ᵗ ab parer y resolutio presa de totes les dites tres sales, y que essent estada la embaxada per dita ciutat feta, consebuda ha occasio de la liberatio dels deputat y hoidor militars, y no tractantse en aquella de altra cosa, es cert y en dret averiguat que la resposta per sa Ex.ª a dita embaxada feta sols pogue tenir

respecte y relatio al que ab dita enbaxada se li supplicava, de hont resulta que encara que les tres sales no hajen entrevingut en la provizio y conclusio de dita regalia y captura, en la qual es cert no y poden entrevenir sino sols los doctors de la tercera sala, empero en les consultes que sa Ex.[a] ans y apres de dita conclusio y provizio de dita regalia y captura a fetes, an entrevingut y aconsellat tots los doctors de les tres sales y axi com los mag.[chs] doctors de la tercera no podien entrevenir en la declaratio del dupte que per lo mag.[h] micer Bonet es estat, encara que en cas no permes, format, per haver lo dit micer Bonet provehit dita captura y feta dita regalia ab vot y conclusio de la terçera sala, per la matexa raho tampoch no poden en la declaratio y dicissio de aquell entrevenir los altres doctors de les altres sales, los quals havent aconsellat y donat son parer en lo dit fet se son imposibilitats *ipsa constitutione* de tractar de la declaratio de dit dubte com los demes. E que perço no podent servarse la forma de la constitutio del Rey don Ferrando comensant — «Poch valrria» — per ser lo impediment general y compendre tots los doctors de les tres sales, jatsie ninguna part o, opposse, se supplica a sa Ex.[a] y al consell sia servit revocar la commissio que a feta al mag.[h] micer Juan Castello de la causa del dupte per dit mag.[h] micer Bonet, com esta dit en cas no permes proposat, y no permetre se passe avant en aquell perque seria expressa violacio y contrafactio de la dita constitutio del Rey don Ferrando. — E aximateix los dits doctos aconsellen y son de vot y parer que se presenten requestes a quiscu dels mag.[hs] doctors de les dos sales, contenint en efecte que se abstinguen de entrevenir en la declaratio de dit dupte, attes cada hu dells en particular y tots junts an aconsellat a sa Ex.[a] en dita provizio de regalia y captura, pera que ni de fet ni altrament se fasse provizio ni declaratio sobre dit dubte. — E aximateix aconsellen ques despache ab tota diligensia correu per al mag.[h] conseller segon, donantli avis y trametentli copia de les embaxades y respostes alt mencionades, y de la que lo dia present se fara ab carta per sa mag.[t]

Pi consulens	Gamis consulens
Descamps consulens	Canser consulens
Rubi et Coll consulens	Jover consulens
Aymerich consulens	Aroles consulens
Falgues consulens	Aguilo consulens.»
Çarrovira advocatus civitatis ordinarius	

E aximateix en virtut de la deliberatio feta lo dia de ajr en lo consell de cent y per dit efecte, los mag.[hs] conselles ajuutaren consell de cent y en aquell juntat lo mag.[c] conseller en cap proposa com inseguint dita deliberatio havien ajuntats los advocats solien ajuntar per estos negocis, y que aquells havien fet son vot y consell en scrits, lo qual si apar al consell se legira pera que vist aquell pugue deliberar lo que conve, y resolt per syndicat que dit vot se legis fonc legit en lo dit consell, y aquell legit lo dit consell delibera *nemine discrepante* ques seguis lo parer y vot dels doctors de que se donassen les escriptures en dit vot mencionades axi al S.[r] Loctinent general com als demes doctors de les dos sales dels senyors canseller y regent, y que a la presentatio de dita escriptura del S.[r] virey vaya tot lo consell de cent com te acostumat y de aquella se lleve acte, y que los doctors aplicats nos moguen de casa de la ciutat pera veurer lo que convindra, y axi aguda hora de sa Ex.[a] a la qual ana Berthomeu Alies acompanyador dels senyors conselles, encontinent anaren los senyors conselles acompanyats de tot lo consell de cent a fer dita embaxada ço es los conselles cap y terç per ser absent lo segon, devant, y apres los estaments de dos en dos y a la fi los altres dos mag.[cs] conselles quart y quint, y ab aqueix horde anaren a palasio ahont trobaren dit senyor virey al cap del pont vers la mar, y entrant tot lo consell ab bon conçert com anaven de dos en dos, digue lo senyor conseller en cap y explica sa embaxada com lo savi consell de cent havia determinat vinguessen a sa Ex.[a] a presentarli una escriptura y que de aquella se llevas acte, y dient lo senyor loctinent que dit acte se llevas encontinent, dita escriptura fonc legida y de aquella llevat acte per Esteve Gilabert Bruniquer notari de Barçelona y regint per absentia de Galseran Francesch Calopa notari de Barcelona y escriva mayor de la casa de la Ciutat la dita escriva(nia) mayor, la qual escriptura a sa Ex.[tia] presentada es del tenor seguent

«Ex.[m] senyor = Lo savi consell de cent de la present ciutat ha desliberat *nemine discrepante* que vinguessen a representar a V.[a] Ex.[a] en companyia de totes les persones de dit consell, que quant ab la resposta V.[a] E.[a] feu a la embaxada que per part de la present ciutat li fonch feta lo dia XXJ del corrent expressament digue, queu havia fet con acuerdo de las

tres sales, y ab la resposta lo dia de ajr donada a la altra embaxada que se li feu, retifficant la primera resposta, a dit — «que lo que dixo que lo havia echo con acuerdo del consejo supremo y de todas las tres salas, fue por la forma de las constitutiones pero que en lo que toca a la regalia solo havian entrevenido los doctores de la terçera sala y no otros» — y jatsia que la provizio de dita regalia sia estada feta ab vot y parer e conclusio feta en la tercera o, nova sala, empero essent com es publich y notori que V.ª Ex.ª a consultat, tractat e pres parer de tots los doctors de les tres sales en lo fet de la regalia y captura de dits diputat y hoidor militars, juntant perço aquells moltes y diverses vegades axi per descarrech de V.ª Ex.ª com per esser aquexa la voluntat de sa Mag.ᵗ, segons se enten a V.ª Ex.ª declarada ab ses lletres Reals ab les quals se li dona horde que lo cas de la dita regalia y captura dels diputats militar y real y hoidor militar o, tractas ab dites tres sales y que V.ª Ex.ª se respost sobre dit fet a sa Mag.ᵗ ab parer e resolutio presa de totes les tres sales, y que anant la embaxada que la present ciutat feu dit dia de XXJ del corrent regulada a la sola captura y liberatio dels dits diputat y hoidor militars, es çert que la resposta per V.ª Ex.ª a dita embaxada feta ana referida sols al que ab dita embaxada se li supplicave, y que perço encara que las tres sales no ajen entrevingut en lo que toca a dita regalia, en la provizio y conclusio de la qual es cert noy podien entrevenir sino los sols doctors de la tercera sala, empero en les consultes que V.ª Ex.ª ans y apres de dita conclusio y provizio de regalia a fetes an entrevingut y aconsellat tots los doctors de les tres sales, de hont resulta que axi com los mag.ʰˢ doctors de la terçera sala no poden entrevenir en la declaratio del dupte que per lo mag.ᶜʰ micer Bonet es estat en cas no permes format, per haver lo dit provehida dita captura y esser estada feta dita regalia ab vot dels dits mag.ʰˢ doctors de la tercera sala, tampoch poden entrevenir en la declaratio y decissio de aquell los demes doctors de les altres sales, los quals havent aconsellat y donat son parer en dit fet son tinguts per inposibilitats e impedits *ipsa constitutione, etiam* sens oppositio de part alguna Perço no podentse servar la forma de la constitutio del Rey don Ferrando comensant — «Poch valria» — per ser lo impediment general y compendre tots los doctors de totes les tres sales, la present ciutat y los consellers y consell de aquella continuant la anti-

quissima e loable consuetut y pocessio en que estan y lo que los es permes y expresament consedit y otorgat per los serenissims Reys de Arago, aconsellam a V.ª Ex.ª que sia servit revocar e revoque la commissio que a feta al mag.h micer Joan Castello de la causa del dupte per dit mag.h micer Bonet en cas no permes proposat, y no permeta se passe avant en aquell perque seria expresa violatio y contraventio de la dita constitutio del Rey don Ferrando y dany universal de tot lo present principat.»

A la qual escriptura sa Ex.ª rebuda que la ague y presa en ses propries mans y acceptada, respongue en efecte— «Lo que jo abblo y he abblado a sido siempre muy considerado, y me espanto que me quieran interpretar las palabras, lo que jo he consultado y consulto en publico y en secreto no tengo de dar razon a nadie, que en la duda de micer Bonet siempre que comparesiere parte legitima jo lo mandare proveher, y el consejo me da la ciudad jo lo tomare en su lugar y quando fuere necessario» — Y los mag.cs consellers encontinent se despediren y ab lo mateix horde sen tornaren en dita casa de la ciutat, y arribats en aquella los dits senyors conselles y consell donaren horde a Francesc Sabata notari de Bar.na y çot sindich de la present ciutat y a dit Steve Gilabert Bruniquer anassen a presentar requestes als dits senyos doctors de las ditas dos sales del senyor Canseller y regent. De la presentatio de les quals y resposta sen lleva acte, consta en la scrivania mayor de la casa de la present ciutat, copia de les quals estan a la fi signat de letra B (1). Les quals se presentaren de nit fins a les deu ores als mag.chs micer Joseph Benach, micer Hieronim Sanjust, micer R. Puigmija y micer Juan Gallego los quals respongueren com ab dita requesta se conte. Y per haver deliberat lo dit consell de cent que se envias al senyor conseller Bellafilla un correu ab tot lo fet fins asi, restaren los dits mag.hs consellers juntament ab alguns doctos aplicats en la casa de la ciutat y de alli no sen anaren fins a les dotze de la nit per occasio de hordenar les lletres y despedir lo correu, lo qual fou Miquel Llargues, y axi se feu lo plech per al senyor conseller Bellafilla y se despedi la

(1) No apar.

matexa nit a la posta lo dit Llargues al punt de les dotze de la nit.

Dimars XXVJ. — En aquest die se ana continuant la presentatio de les sobredites requestes per no esser se acabades de presentar lo dia abans per ser hora tarda, anaren dit Sabata y Bruniquer a presentar aquelles als mag.hs micer Juan Castello, micer Hieronim Torner, micer Salvador Fontanet, micer Hieronim Estor, micer Bernat Roig y micer Joseph Dalmau, als quals y quiscu de aquells ab molta contradictio y crits se presentaren dites escriptures, y respongueren com ab ditas requestes se conte. E lo mateix die despres dinar vingueren ab anbaxada de part del bras militar lo noble don Francesc de Erill, mossen Luis Gualbes y mossen Raphel Servera y en explicatio de aquella digueren ab gran senyal de agrahiment com lo estament militar los agrahia molt los bons officis que avien fet fins assi, supplicant als mag.hs conselles fossen servits continuar aquelles que lo estament ab totes occasions fara en conformitat lo que tenen obligatio. — Y encontinent antes que los sobre dits embaxados no isquesen de la present casa de la ciutat vingueren ab altra embaxada de part del dit estament militar lo noble don Juan Burgues y de Ço, mossen Francesc Aguilar y mossen Magi Grau y referiren com lo estament militar havie entes les bones diligensies feya la ciutat axi en presentar requestes als doctors del consell civil com altrament, que lo dit estament supplicava los fessen merçe de donar los copia de tot lo que sera fet fins assi pera que lo dit estament militar pogues imitar y seguir les pitjades de dita casa, y lo dit senyor conseller en cap respongue que ells darien horde de ques traguessen dites escriptures y que ells les enviarien a dit estament.

Dimecres XXVIJ. — En aquest dia parti mossen Bernat Romeu ciutada, embaxador trames al senyor Archabisbe de Tarregona comforme desobre esta dit, ab una carta de crehensa dels senyors consellers per lo efecte sobredit en virtut de la sobredita deliberatio feta en lo consell de cent celebrat a XXJ del corrent.

Divendres XXVIIIJ. — En aquest dia los senyors conselles entenent que sa Ex.a ajuntave totes les tres sales dels mag.hs doctors de la Real Audiencia pera declarar lo dupte avia proposat lo mag.ch micer Francesc Bonet, lo qual estava comes al mag.ch micer Juan Castello, ajuntaren lo consell de

cent y los mag.chs doctors per aso aplicats, los quals hordenaren y feren dits doctors una escriptura pera donar al senyor loctinent general, y abans de totes coses fou legida dita escriptura en lo plen consell de cent pera que lo consell determinas si dita escriptura se presentaria a dit senyor loctinent, y axi hoida la escriptura en lo dit consell de cent lo consell dellibera que dita escriptura se presentas al senyor loctinent ab una embaxada feta per los senyors consalles ab promens, y de aquella se llevas acte, y que lo consell de cent nos disgregas fins que sabessen la resposta, y en virtut de dita deliberatio enviaren al senyor Virrey a Bertomeu Alíes acompanyador dels senyors consellers pera demanar loch y hora del senyor virrey, y aquell tornat digue — «que fuessen luego»: y axi dits mag.chs conselles ab promens entrada de nit, anaren a casa dit senyor virrey pera presentar dita escriptura, y essent arribats en casa del senyor virrey y en sa presentia digue y explica lo senyor conseller en cap dita embaxada, y en explicatio de aquella digue que lo savi consell de cent havia deliberat se vingues a v.a Ex.a a presentarli una escriptura la qual dit senyor conseller en cap portava en la ma, y que sa Ex.a fos servit se llegis dita escriptura y de aquella se llevas acte per lo escriva mayor de la present casa E encontinent digue y respongue dit senyor virrey — «adviertan que no quiero ni dare lugar que delante de mi se leve auto sino por escrivano de mandamiento» — y volent replicar lo senyor conseller en cap respongue, — «que no daría lugar se hiziese aucto alguno» — y replicant lo senyor conseller terç que la ciutat tenia de costum de llevar acte devant sa Ex.a per lo escriva mayor sempre que conve, dit loctinent li respongue — «que no daria lugar se hiziese aucto sino por escrivano de mandamiento» — y axi sen tornaren los dits senyors consalles ab los dits promens, y arribant en dit consell feren resolutio en aquell y digueren la resposta havia fet lo senyor loctinent, y hoida en dit consell dita resposta, molt sentits de aquella per no ser de costum fer semblants respostes, resolgue que pus los doctos per aso aplicats estaven en la present casa se consultas ab ells lo que avian de fer, y aquells ajustats en la istansia dita dels advocats, resolgueren y determinaren entre les deu y les onze ores de la nit que los senyos conselles devien y avien de tornar ab altra embaxada ab promens a dit senyor loctinent sens demanar ora encontinent pera presentar dita escrip-

tura, y si dit senyor loctinent no permetie se llevas acte o, no done lloch a que se li presente dita escriptura, que de tot se lleve acte replicant y requerint en tot al escriva mayor que lleve acte de les paraules que dira dit senyor loctinent, y oyda la propositio sobre dit parer lo consell dellibera que entrassen a informar algu de dits doctors aplicats, y axi entraren en dit consell los mag.[chs] micer Francesc Gamis y micer Rafel Rubi y Coll y informaren al dit consell de cent molt extensament y aconsellaren al dit consell que los senyors conselles vayen encontinent altra volta al dit S.[r] loctinent, per lo que dit es. — Y axi en virtut de dita deliberatio anaren los dits S.[rs] conselles altra volta acompanyats ab promens ab dita embaxada pera presentar al S.[r] virrey la sobredita scriptura, y essent arribats en casa del S.[r] loctinent sens enviar a demanar hora, y entrats en la instantia hont lo S.[r] virrey estave y fet lo degut y acostumat acatament, lo S.[r] conseller en cap en presentia de don Bernat de Paguera y de don Guillem de Josa y de molta multitud de gent que acompanya a dits S.[rs] conselles, digue que lo savi consell de cent havie determinat vinguessen altra volta a explicar a sa Ex.[a] la embaxada que poch ha havien aportada segons esta scrit en un paper lo qual lo scriva maior de la casa de la ciutat legira, y de aquella llevara acte si sa Ex.[a] dona licensia Y encontinent respongue que sempre que la ciutat li ha presentades scriptures les ha preses y que maxime haventsen ell de anar acabat son temps, no vol ni enten contrafer als privilegis y usos de la ciutat y que li diguessen los S.[rs] consellers que ere la scriptura que li volien presentar si ere requesta o, supplicatio, perque laltre que li presentaren olía a requesta, y que ell ho fiave als S.[rs] conselles que li diguessen si ere supplicatio o, requesta Y responent lo dit S.[r] conceller terç li digue que ere una embaxada extra judicial que venian de part del consell y aportaven a sa Ex.[a], y responent sa Ex.[a] digue que al Rey no se li presentaven embaxades extra judicials, y que no consentiría se llevas acte sino per scriva de manament: y replicant lo S.[r] conceller terç digue que lo capitol 72 de les ultimes corts del any 1599 disposave que los scrivans maiors de les universitats podien llevar actes de les scriptures ques presentaven als Lloctinents y altres offitials Reals per part de dites universitats, y que ademes de disposarho axi dit capitol estave la ciutat en possesio immemorial de presentar semblants scriptures y fer llevar actes de les

presentations de aquelles per lo scriva maior de la casa de la ciutat, y que sa Ex.ª ho havie axi praticat y tollerat; y respongue dit S.r loctinent y digue que lo del capitol ell ho consultaria ab los doctos, y dient lo S.r conseller en cap que tenian orde del consell de Cent de llevar acte del que sa Ex.ª diria devant dels testimonis y requerit a Steve Gilabert Bruniquer continuas lo acte, lo S.r virrey lo acomete ab molta colera y devant de dits don Bernat de Paguera, don Guillem de Josa y de molts altres que alli staven, lo trague devant dels senyors consellers de la instantia hont staven dient ab paraules pesades — «yos, yos, yos» — y de fet lo feu exir de dita instantia, y lo mag.ch micer Baltezar Morell conseller terç digue reprenent les paraules del S.r conseller en cap, sa Ex.ª tingues a be que dit scriva maior llevas lo acte del que lo conseller en cap li requeria perque altrament seria forsat haver ne de donar raho a sa Mag.t Y dit S.r virrey respongue — «vayan, que buen conseller se tienen alla.» — Y dit conseller terser respongue: — «Ex.m S.r farem ho encontinent» — Y axi ab molt desgust sen anaren los dits mag.chs consellers de la presentia del dit S.r virrey acompanyats de molta gent en casa de la ciutat, y entrats en lo consell de Cent feren relatio los mag.chs conselles al consell de la sobre dita resposta, de la qual lo consell de cent se sentí molt, vista la novedat feta per lo S.r virrey en esta ciutat de no donar lloch se llevas acte de la sobre dita embaxada y de voler haver tret ab enpentes al dit scriva maior de la instantia, y havent lo S.r conseller en cap proposat lo que havien de fer acerca del dit agravi y volent votar lo savi consell de Cent lo que se havie de fer acerca del sobre dit, vingueren en lo present consell lo noble don Honofre de Argensola S.r de les Pallargues y mossen Hieronim Desbosch ab una embaxada de part del stament militar, y en explicatio de aquella digueren que aquell stament los besave les mans dels bons officis feyan y que lo stament militar stave y starie aiuntat tota la nit a la seu al servey desta ciutat, y lo S.r conceller en cap los respongue quels besaven les mans y que lo que resolrien ho farien asaber anaquell stament, y continuant lo dit Consell de votar feu deliberatio y conclusio que pus los S.rs advocats pera dasso applicats eren en la present casa entre esta nit y dema demati, resolguessen y aconsellassen als dits S.rs conselles y consell lo que deuen y poden fer y que pera dema despres de dinar haien dits S.rs conselles

de juntar consell y en aquell dar raho del que dits advocats aconsellaran.

Disapte XXX. — En aquest dia dematí, en virtut de la sobre dita deliberatio juntaren los advocats pera dasso aplicats pera que aconsellassen lo fahedor, y per ser convenient se ajuntassen quant lo consell de cent estarie junt no determinaren cosa alguna dexantho per al despres de dinar. — E dit dia se junta lo Consell de Cent: abans de proposar cosa alguna vingueren ab embaxada los noble don Aleix Albert, mossen Luis de Boxadors y mestre Joan Vicens Castello y en explicatio de aquella, digueren que lo stament militar havia entes lo gran agravi se havia fet la nit passada a la present ciutat per lo S.r virrey, lo qual agravi te lo dit stament per tant propri com si se fos fet en aquell bras, y mes que havien entes que se juntaven en casa del S.r don Jayme Cordelles, diputat ecclesiastich y havien convidat los assessors de la diputatio y altres offitials pera fer deliberations de la manera farien si lo consistori fos tot junt, no obstant fos en preiuditi y deterioratio de privilegis, constitutions y capitols de cort, y que lo dit stament supplicave al consell de cent fos servit de considerar estos grans agravis que aquell stament esta prompte y aparellat axi en general com en particular tot lo que a la present ciutat se offerira fer en son servey, y lo S.r conseller en cap los respongue que lo consell los havie hoyts y determinara lo fahedor: y despedits dits embaxadors lo dit S.r conseller en cap proposa a dit consell que vessen lo que se havie de fer, y lo consell de cent feu deliberatio que de les bosses de cap, segon y terç sien extretes tres persones y de aquelles sie elegida una persona per lo present consell per via de scrutini, lo qual ab titol de embaxador vaya a sa Mag.t pera donarli avis de aquest nou agravi y supplicar lo sie de son Real servey remediar ho, y li sien donades les instructions, cartes y scriptures necessaries, entes empero que dit embaxador haie de anar a la posta y anar a Valledolit dins deu dies comptadors desdel dia de dema en avant, altrament sie privat de son salari y asso se entengue salvat just impediment E feta dita deliberatio en lo mateix punt lo S.r conseller en cap proposa y digue que de la dita desliberatio resultaria alguns inconvenients que no es be se expliquen, que si al savi consell li aparexia se fes altra determinatio per la millor directio del negosi que serie enviar correu a la posta a tota diligentia o allo millor li aparexera

convenir, lo dit consell attes la difficultat proposada per lo senyor conseller en cap feu deliberatio dit consell que no anas sino tant solament un correu a la posta esta nit mateixa: encontinent disgregat lo dit consell juntaren los senyors conselles los advocats per asso applicats pera fer lo plech per lo S.r conseller Bellafilla, y la mateixa nit a les dotze ores de la nit fou despedit mestre Jaume Bover calsater per correu, en virtut de la sobre dita deliberatio.

DILLUNS PRIMER DE ABRIL DE DIT ANY. — En aquest dia arriba lo S.r Bernat Romeu lo qual fou trames en virtut de deliberatio feta en lo consell de Cent per embaxador al Ill.m y R.m Arcabisbe y sacre consili provincial de Tarragona ab carta de crehensa dels senyors conselles, lo qual aporta una carta de dit S.r Arcabisbe per als mag.chs conselles y consell de cent.

DIMECRES IIJ. — En aquest dia los mag.chs conselles aiuntaren lo consell de Cent en lo qual fonch proposat per lo mag.ch conseller en cap que en virtut de la deliberatio feta lo die de... que quiscuna semmana se agues de juntar lo consell de cent per tractar dels negocis que succehian per raho de dita captura de diputat y oydor militars, que fins assi no se havie succehit cosa nova que dar raho al present consell sino que com tots be sabien, los pesquins e paperades que se eren posades per los cantons contra algunes persones Y com lo S.r bisbe havie posada excomunicatio per los cantons, que perço sils aparexia se fessen per part de la ciutat algunes diligenties Y lo dit consell feu deliberatio que per quant aquest negosi no toca a la ciutat, que perço no sen parle, que al Rey toca de inquirir de tals coses y fer justicia dels delinquents E aixi mateix lo dit S.r Conseller en cap digue com tots be sabien que en virtut de deliberatio feta per lo present consell de Cent mossen Bernat Romeu ere anat a Tarragona al S.r Arcabisbe, y si volien pus dit mossen Bernat Romeu es en consell que fasse relatio de sa embaxada, y resolt per sindicat per dit consell que si, encontinent dit S.r Bernat Romeu digue y referi com ell per orde del consell de cent ere anat a Tarragona y arribat alli fou rebut com tal persona per part de qui anave merexia, y com ell havie dita sa embaxada y en explicatio de aquella dada a sa S.a Ill.ma la carta de crehensa, y que dit S.r Arcabisbe respongue que a ell li pesave molt los treballs en que estave la ciutat, y que ell com a prelat jau havie scrit a sa Mag.t y que ell havie porrogada la

provincia pera XXVIJ de Abril y assegurave que no la porrogarie pera mes enlla, que essent junta la provincia la ciutat y podria enviar, y lo dit mossen Bernat Romeu dona al mag.[c] conseller en cap una carta remesa als S.[rs] conselles, la qual dix li dona lo senyor Arcabisbe y per manament de dits mag.[chs] conselles fou legida. — En aquest dia vingueren de la vila de Perpinya tres embaxados tramesos per los jurats de la dita vila al S.[r] virrey, supplicant lo fos servit manar traurer de la preso los diputat y oydor militars.

DIVENDRES V. — En aquest dia arriba un correu de Castella en la present ciutat, qui de paraula digue com lo S.[r] conseller ere entrat en Valledolit ab gran acompanyament, que per orde de sa Mag.[t] digue lo eren exits a rebre mes de sinch cents cavalles juntament ab lo conde de Cabra y lo marques de Llavanesa fill del conde de Miranda y molts altres senyors titulats, y lo mateix se es confirmat per lletra de particulars.

DISAPTE VJ. — En aquest dia apres dinar a les sis hores de la tarda arriba Miguel Largues acompanyador dels senyors conselles, lo qual fou trames per los S.[rs] conselles en dies passats com de sobre esta mes llargament contengut, al S.[r] conseller Bellafilla, lo qual es vingut ab tres dies de Valledolit, y de paraula ha explicat lo recibiment se feu en la entrada del S.[r] conseller Bellafilla en Valledolit, al qual isque a rebrer tota la cavalleria y grandes de cort y entra ab gramalla y masses altes, y de com parla ab sa Mag.[t] com mes llargament consta ab una carta que dit Llargues porta del dit S.[r] conceller Bellafilla per los S.[rs] consellers.

DIUMENGE VIJ y die de Pasqua de resurectio. — En aquest dia los mag.[chs] conselles manaren aiuntar consell de Cent y en aquell lo S.[r] conseller en cap digue y referi com ayr avien rebuda una carta de la cort, del S.[r] conceller Bellafilla per Miquel Llargues, la qual se llegira: y encontinent mana se legis en plen consell, y per quant dita carta explica la gran merce y favor que don Pedro Franquesa secretari de sa Mag.[t] havie fet en honrar la present ciutat y al dit S.[r] conceller, aixi per raho de la entrada com tambe per tot lo demes, lo present consell ha determinat se scrigues una carta a dit don Pedro Franquesa de agrayment fentli gracies de la correspondencia y bona voluntat havie mostrat y demostrave en dit negosi.

DIMARS VIIIJ. — En aquest dia lo S.[r] loctinent envia a

cercar als S.^{rs} conselles dient que tenia cartes de sa Mag.^{t} per los S.^{rs} conselles, y aixi lo apres dinar anaren los S.^{rs} conselles a casa del S.^{r} virrey acompanyats de alguns offitials de la casa y altres persones, y arribats a sa casa y en sa presentia los dona dues cartes de sa Mag.^{t} la una de les quals es dar gracies a la ciutat del servey la ciutat havie fet a sa Mag.^{t} del emprestich li havien fet de les trenta milia liures la data de la qual es a 26 de mars 1602, y laltra acerca de les petitions se son presentades al S.^{r} virrey dient ere cosa nova presentar scriptures al Loctinent, la data de la qual es a 2 de Abril 1602 y segons se presumi que dit S.^{r} virrey se gira al secretari Alzina que ere alli, que volgue lo S.^{r} virrey que de la presentasio feta per dit S.^{r} virrey de dites cartes als dits Srs Conselles sen llevas acte.

DIMECRES X. — En aquest dia los mag.^{chs} conselles per occasio de les sobre dites cartas de sa Mag.^{t} que lo die de ayr lo S.^{r} virrey los dona, feren aiuntar lo savi consell de Cent y a naquell feren se legissen les sobre dites dos cartes, y lo dit consell resolgue que aquest fet se cometes als dits S.^{rs} conselles pera que sobre dites cartes aiusten los advocats pera dasso aplicats, los quals aconsellen lo que sobre lo contengut en aquelles se deu fer, y que esta nit si sera possible se envie un correu al S.^{r} conseller Bellafilla ab tots los papes que ab la sua carta envia a demanar.

DILLUNS XV. — En aquest dia son vinguts ab embaxada de part del stament o, bras militar los nobles don Joan Burgues y de So, mossen Luys de Gualbes y mossen Bernat Romeu que referiren que venien tramesos per lo dit bras o, stament militar que esta aiuntat en la seu de la present ciutat, per lo que havent entes dit bras que se ere presentat lo privilegi del Sr Arcabisbe ques diu ve provehit loctinent general de sa Mag.^{t} en aquest principat, y que essent tant notori que de inmemorial temps ensa los privilegis de loctinent ab carta de sa Mag.^{t} sempre se son presentats als deputats del general de Chatalunya, pera que en la forma solita aquells se regoneguessen y abilitassen; y com per avuy no haventhi consistori per occasio de la captura dels deputat y oydor militars nos pugue seguir la dita forma lloablement sempre servada, y la present ciutat com ha cap principal del stament Real per avuy tingue actio de reparar lo inconvenient present a que nos admete dit privilegi, que nos mire y regonegue com se sol per lo consistori dels deputats, perque en

aquest particular nos fassen mes violations y rompiments de privilegis, usos y costums del present principat, supplica dit bras que per ser lo negosi de tanta importantia y qualitat sien servits manar aiuntar lo consell de Cent, devant ahont mes en particular deduhiran los grans inconvenients resultan y poden resultar de admetrer dit privilegi no servant la forma antiga Que per dit effecte lo bras ha fet junta de molts graves doctos pera que ab la maduresa y consell sempre han tractats semblants negosis puga resolrer sobre est particular lo que mes convenient sia. — E lo mag.^{ch} conseller en cap respongue a dits embaxados que ells tractarien dit negosi y lo consultarian ab advocats com ja ho tenian resolt y farian tot allo que a la ciutat toca y pot fer. — Dit dia per dit effecte los senyors conselles aiuntaren alguns advocats segons ja ho tenian resolt, los quals sobre dit fet resolgueren ab llur vot en scrits lo ques segueix: = «Sobre lo consultat per los mag.^{chs} conselles de y sobre la admisio del privilegi del Ill.^{m} y Ex.^{m} Sr Arcabisbe de Tarragona loctinent y capita general en lo present principat de Chatalunya creat per la Mag.^{t} del Rey nostre S.^{r} ab son Real privilegi data en Valledolit a XXVIIJ del mes de mars 1602; vist lo dit privilegi y la combinacio feta de aquest ab altres privilegis de altres loctinents, registrats en los registres de la present casa de la ciutat: Vista una carta sots lo mateix chalendari del dit privilegi tramesa per sa Mag.^{t} a dits mag.^{chs} conselles ab que encarrega y mana a dits mag.^{chs} conselles que axi en lo del jurament de dit Ex.^{m} arcabisbe com en tot lo demes se haien y fassen la demonstratio que fins assi se ha acostumat ab los altres loctinents generals, y que en tot lo que se offerira del servey de sa Mag.^{t} pera la deffensa y quietut de aquesta terra se amostren dits mag.^{chs} conselles los que fins assi, attes consta dit privilegi venir despedit en la deguda forma y no contenir mes ni manco clausules y poders dels contenguts en altres privilegis de altres lloctinents generals que son estats admesos en lo present principat, ni en effecte contenir vici algu visible per lo qual dita admissio haie dexar de ferse; los doctors infrascrits son de vot y parer que dit privilegi sia admes per los dits mag.^{chs} conselles ab las solitas y acostumades y altres oportunes protestations, a les quals agen lo sindich de la present ciutat de presentar en lo acte de la prestatio del jurament dit Ill.^{m} y ex.^{m} S.^{r} fara en la forma acostumada, dexant a arbitre dels

mag.chs Conselles si aparexera representar lo present en consell de cent conforme han acostumat fer en los demes negosis.

Dalmau advocatus civitatis
Cancer consulens

Çarrovira advocatus civitatis.
Rubi & Coll consulens
Jacobus Aymerich consulens.»

DIMARS XVJ. — En est dia lo S.r Arcabisbe de Tarragona ha trames als senyors conselles, don Joan Ferran qui ha referit de part de dit S.r Arcabisbe com vuy ere arribat correu de Valledolit qui ere partit divendres proppassat, y que los feye asaber com lo dijous se havie fet en la ciutat de Valledolit una solemne professo del glorios S.t Ramon en la qual anave sa Mag.t , y que lo S.r conceller Bellafilla acompanyat de molts cavalles chatalans y altres aportave un pendo devant, y que sabent quant grata havie de esser esta nova a la ciutat los ho feya asaber — E lo dit dia se tingue consell de Cent ahont se representa lo parer dels mag.chs doctors aplicats, que en effecte fou se prengues lo jurament del S.r Arcabisbe qui ve provehit de loctinent de sa Mag.t , attes lo privilegi ve despedit en la forma acostumada y ab carta de sa Mag.t , fetes primer les protestations solitas fer per part de la ciutat y altres que aparexeria als dits mag.chs advocats. — E lo dit dia se feu asaber la resolucio y conclusio feta per lo dit savi consell acerca de la admissio del privilegi y receptio del jurament, ahont per part dels mag.chs conselles y consell anaren los mag.chs micer Miquel Çarrovira, mossen Pau Ciurana, mossen Jaume de Aguilar Peralta y de Camporrells, y mossen Francesch Palau ciuteda, los quals tornats a la present casa de la ciutat referiren com dit S.r Arcabisbe ab molt gran demonstracio de contento los havie dit que no sperave manco de la ciutat del que se ere fet, per ser molt cert en lo compte sempre ha tingut les provisions de sa Mag.t com ha tant fidelissims vassalls, que ell per sa part ho tindria en memoria y en les occasions se offeriran en benefici de la ciutat acudira ab les veres que deu com veuran per speriencia, y assenyala tenia intent de jurar lo mateix dia a les tres hores. — E dit dia apres de dinar, los mag.chs Conselles acompanyats de molts cavalles y altres persones y tambe los honorables consols de la lotia, acudiren a la Casa de la present ciutat ahont

aiuntats se feu la graduatio en la forma acostumada, y per haver lo S.r Arcabisbe dit als embaxadors entenia anar al jurament desde sa casa a peu, estant dits mag.chs conselles pera partir de casa de la ciutat vingue orde que lo S.r Arcabisbe entenia que per auctoritat de la present ciutat ere mes convenient anar a cavall al dit jurament, e seguint dit orde se feu la graduatio y anaren dits mag.chs conselles y honorables consols en la casa del S.r Arcabisbe pera acompanyarlo en la Iglesia chatredal ahont jura com se acostuma, y en lo acte del jurament per Francesch Çabata notari de Barcelona y subsindich de la present ciutat foren legides y fetes les protestacions que en lo registre de la casa de la present ciutat estaran continuades les quals legi ab alta y intelligible veu, y no obstant que per lo R.t Canceller y alguns doctors del Real consell fos moltes voltes dit al dit Sabata paras que sa Ex.a ho tenia per legit, no perço para per tenir orde dels mag.chs conselles que aixi sa Ex.a com lo Real consell tinguessen notitia de la protesta nova feu la ciutat. — E prestat dit jurament dits mag.chs conselles ab la mateixa forma de graduatio acompanyaren lo S.r loctinent a sa casa y de alli sen tornaren en casa de la ciutat com es costum.

Dimecres XVIJ. — En aquest dia los mag.chs concelles anaren a visitar al S.r loctinent en sa casa, haguda primer hora per un dels verguers llurs, lo qual trobaren en la tercera sala de les instanties miren al carrer Ample, en companyia de molts cavalles E lo mag.ch conceller en cap de voluntat de tots los demes senyors conselles li manifesta la gran alegria que ells y tota la ciutat tenien de la bona electio sa Mag.t havie feta, per lo que confiaven molt que de la presencia de sa Ex.a hauria tota la terra restar quieta y les contentions occorrents tenir lo assiento se desija en servey de Deu de sa Mag.t y be de tot lo principat y poblats de aquell, y que nostre S.r li donas molta vida y salut de la qual entenie depeniaven tant bons successos, com cert los prometia les parts y sanctedat de sa Ex.a — E lo dit S.r loctinent general ab un semblant molt afable, respongue que ben segur estave de la voluntat desta ciutat, y ho devien al molt amor ell com ha natural de la patria los tenia, y que tinguessen per cert que les coses de la ciutat ell las tenia en gran compte y procuraria de esforsarlos ab les veres possibles de manera que tinguessen, com confia tindran, tant bon succes com se desija.

Dijous XVIIJ. — En aquest dia de part del bras o, sta

ment militar foren tramesos als S.rs conselles estant junts en casa de la present ciutat en la instantia dita de trentenari, los nobles don Joan Burgues y de So, mossen Hieronim del Bosch y mossen Magi Grau ab embaxada, en explicatio de la qual lo dit don Joan Burgues y de So dix que lo stament militar veent quant vigilant estave la present ciutat en los negosis concorrents, los agraya molt tants bons officis com feyen offerintse en tot lo quels volguessen emplear, acudir ab tota conformitat y germandat segons los negosis requerian, supplicantlos nos cansassen perque es cert que de tant bon medi y sollicitut se spera los negosis concorrents tindran lo succes qual conve al servey de Deu, de sa Mag.t, be y quietut de tot lo present principat y poblats en aquell. E lo mag.ch conseller en cap los respongue que ells no faltarien en tot lo que per llur part convindria haverse de fer, com a cosa que toca a la present ciutat y que agrayan molt al dit stament la sollicitud tenia en dit negosi. — E despedits, foren acompanyats dits embaxados en la forma acostumada.

DIVENDRES XVIIIJ. — En aquest dia los mag.chs concelles manaren aiuntar lo consell de cent, y estant aiuntat arribaren en dit consell ab embaxada del stament militar don Joan Burgues y de So, mossen Hieronim del Bosch y mossen Rafel Cervera los quals explicaren com lo stament militar supplicave als S.rs conselles y consell de Cent fossen servits fer una embaxada al S.r Arcabisbe loctinent general, representantli la contraventio se ha feta a les constitutions, privilegis, capitols y actes de cort per la regalia y captura dels deputats, informantlo de tot y supplicantli sie servit manar liberar les persones dels deputat y oydor militars dels carcers haont estan detinguts, advertintli tambe que per quant lo mag.ch micer Joan Castello doctor del Real consell y advocat fiscal qui es estat promogut en regent la cancellaria, es cunyat del mag.ch micer Joan Gallego tambe doctor del Real consell y de la sua mateixa sala del regent, y sie prohibit per constitutio, cap. 55, que dos tant parents com son los dits no poden ser de una mateixa sala, y que tambe es inconvenient que los officis de regent y advocat fiscal estiguen en una mateixa persona, y que en cars pugue esser regent no pot entrevenir en dit negosi per ser interessat per tractarse de augment de salari del regent, y tambe se li supplique a dit S.r loctinent sie servit manar que Don Francesch Agullana

thesorer, no acistesca en lo Real consell tractantse de la regalia y captura dels deputats, per ser parent molt acostat y procurador de don Joan Sabater, Regent del Consell Supremo de Arago, de interes del qual se tracta Y que axi mateix si aparexeria donar alguna scriptura, o, requesta al dit mag.ch micer Joan Castello interpellantlo de dites coses, y contrafactio de constitutio, nullitats de comissions e de totes les demes coses contengudes en lo capitol de la observansa. E lo mag.ch conceller en cap los respongue que lo consell los havie oyts y tractarien del negosi ab la maduresa solen E despedits dits embaxadors lo dit consell ha feta deliberatio que pera instruyr al S.r loctinent general qui es vingut nou, y no te noticia plena del que en lo fet de la captura del deputat y oydor militars fins assi ha passat, y del rompiment dels privilegis, capitols y actes de cort que per occasio de dita captura se son seguides, y com la present Ciutat com ha cap principal de tot aquest principat se sie opposada al reparo de aquells segons per privilegis y altrament li es permes; que perço proseguint lo que fins assi la present ciutat ha fet, y continuant dits sos officis, se represente tot al S.r loctinent general supplicantlo sie servit manar repararho com conve, y que per dit effecte los mag.chs conselles acompanyats ab promens vajen ab embaxada a casa de dit S.r loctinent vuy mateix, pera representarli tot lo sobre dit en scrits per via de memorial ho recort Empero quant al cap proposat acerca de esser provehit lo mag.ch micer Joan Castello en regent y dels impediments se ha dit li obstaven y requestes a ell fahedores, y en lo que se adverteix sie supplicat a sa Ex.a que lo noble don Francesch Agullana thesorer no acistesca en lo consell quant se tractara de la regalia y captura dels deputats; dit consell ha deliberat que sia comes segons lo dit consell ho comet als mag.chs conselles, los quals ab parer dels mag.chs doctors quels apareixera aplicarhi, pensen, tracten, determinen y exequten lo que convindra haverse de fer sobre aquest particular, ab que les requestes en cas aparegue haverse de donar, se haien de representar y legir primer en lo present consell perquey pugue deliberar.

DIMARS XXIIJ. — En aquest dia vingueren ab embaxada de part del stament militar en casa de la present ciutat ahont estaven aiuntats los mag.chs conselles, los noble don Joan Burgues y de So, mossen Hieronim del Bosch, mossen Rafel Cer-

vera qui en explicatio de sa embaxada digueren que lo bras militar havie determinat fer una embaxada al S.^{r} loctinent general acerca de la nominatio feta per lo duch de Feria de la persona del mag.^{ch} micer Castello en regent la Real cancellaria, per ser contra constitutio pus es cunyat del mag.^{ch} micer Joan Gallego, y que lo effecte de la embaxada se havie de fer estave continuat en lo paper aportaven, y com desijaven que en aquest particular com en tots los altres se servas la conformitat y correspondencia havien tinguda, supplicaven als senyors conselles vessen si los apareixeria per part de la ciutat fer la mateixa o, altra diligentia que determinada pera la ciutat sera mes acertada, y assentats ells la legiren: y explicat lo sobre referit los mag.^{chs} conselles legiran dita scriptura y aquella legida lo mag.^{ch} conseller en cap respongue que ells ho mirarien y tractarien, y feta dita resposta se despediren.

DIJOUS XXV. — En aquest dia los mag.^{chs} conselles havent aiuntat lo savi consell de Cent en la forma acostumada, lo mag.^{ch} conseller terç entre altres coses y propositions en dit consell fetes y representades, dix que tots tenian certa noticia de quant temps ha que dura la captura dels deputats sens haverse remediat fins vuy ni pres assiento algu E perque per aquestos affers que son de tanta importantia com tots deuen considerar y se spera tindran lo succes y exit qual desijan, sera necessari haver de despendrer algunas quantitats ultra los gastos de la embaxada a que es anat lo mag.^{ch} conseller segon per dit negosi Y com dites coses nos puguen tractar sens primer haver obtengut suspensio de censures, perço aquest consell y delibera: y lo consell ha deliberat fos demanada y obtenguda dita suspensio de censures a fi que sens incorriment de aquelles, dites coses se puguen proposar y deliberar segons apareixera esser fahedor, y vingut lo R.^{t} micer Pere Pau official y vicari general del S.^{r} bisbe de Barcelona, ha alsades y suspeses les dites censures en la forma acostumada, y anat que sen fou dit R.^{t} official, per lo dit mag.^{ch} conseller terç fou proposat que attessa la suspensio de censures ja obtenguda aquest consell delibere sobre les quantitats que dalt esta dit son menester perals affers de la captura de dits deputats, ultra los gastos de dita embaxada E lo consell feu deliberatio que aquest fet ab sos incidents y emergents sie del tot comes segons que aquest consell ho comet als mag.^{chs} conselles, donant y conferintlos aquest

consell ses veus y forses ab plenitut de poder y tal y tanta facultat y potestat qual y quanta lo present consell te, donantlos plen poder de gastar tot lo quels aparega que convinga E que sils aparexera, ho consulten ab les persones que conexeran ser convenient en benefici de dit negosi.

DISAPTE XXVIJ. — En aquest dia los mag.chs conselles havent aiuntat los mag.chs advocats los dies atras, y consultada la deliberatio per lo savi consell de Cent feta a 18 del corrent y tractant sobre dits negosis diverses vegades en diversos dies, presa resolutio del que acerca del fet a ells proposat, ordenaren una scriptura en forma de memorial pera presentar al S.r loctinent general ab embaxada, anaren tots junts a casa del S.r loctinent general, haguda primer hora pera donarli dit memorial en lloch de informatio, y arribats en casa dit S.r loctinent general lo trobaren en una sala gran que mira al carrer Ample, al qual lo mag.ch conseller en cap dix de paraula que la ciutat vista la llarga detentio dels deputat y oydor militars en les carcers comuns y los grans danys que de aquella resultan a tot lo principitat y poblats en aquell, ha determinat vinguessem a sa Ex.a y li donassem un memorial que conte axi la contrafactio de privilegis, actes y capitols de cort com altres danys causa dita tant llarga captura, y supplicassem a sa Ex.a ho vulle remediar — Y fet dit rahonament dit mag.ch conseller en cap ab la deguda reverentia y acato dona dit memorial a dit S.r loctinent general qui lo rebe, y dix ab cara afable y bon semblant en effecte estes o, semblants paraules: — «Ben enterats poden estar V. m.s y la ciutat, de la mia voluntat y gana tinc que estos negosis tingan lo fi se desija Jo mirare lo memorial y fare tot lo que se podra en benefici de dit negoci.» — La scriptura ques dexa al dit S.r loctinent general es del thenor seguent:

«Ill.m y Ex.m S.or = La ciutat de Barcelona ab diverses embaxades fetes al Ex.m duch de Feria predecessor de v. Ex.a ha deduhides les causes que la han moguda per procurar la liberatio dels deputat y oydor militars, de les quals si be te per cert dita ciutat que V. Ex.a tindra notitia per relatio de dit Ex.m duch de Feria, totavia acudint a la obligatio que los serenissims Reys de Arago la han posada, haventli acomanada la quietut, pau y sossiego de aquest principat y comtats com ha membre principal de aquells, y considerant los irreparables danys que de tant larga detentio resultan al servey de Deu de sa Mag.t y a

la administratio de la generalitat y drets de aquella y desta ciutat y de tots los habitants y poblats en dita ciutat y principat, desijant que sien remediats com per ma de v. Ex.ª se spera, ha deliberat que per via de memorial se representassen a v. Ex.ª les coses seguents»

«P.º, que la captura de dits deputat y oydor militars fonch feta contra la expressa dispositio de diversos capitols de cort y privilegis, ab que se disposa que los diputats per fets tocants a llur offici no poden esser per los lloctinents generals ni altres offitials Reals presos o, capturats, y aixi es, e fonch declarat per lo serenissim Rey Marti y resulta de les decretations fetes en les ultimes corts per la mag.ᵗ del Rey nostre S.ʳ sobre lo greuge de Joan Granollachs, deduhit y allegat per la cort, ans be si delicte algu en dit offici y per occasio de aquell cometian, la conexensa, correctio y punitio de aquell esser estada remesa als juties que sa Mag.ᵗ y la cort tenen destinats als quals toca privative.»

«2.º Perque dita detentio y captura de dits deputat y oydor militars causa que no podent juntarse lo consistori de la deputatio per faltar bras militar, la administratio de la generalitat y la exactio dels drets de aquella cessa, no podent arrendarse les bolles, de que resulta irreparable dany en moltissims milanars, ni poden exequtar lo sindicat y manllevar les quantitats que per al servey de sa Mag.ᵗ aixi per cumpliment de la paga passada com per fer la que dins breu temps caura son necessaries, imposibilitant a moltissimes persones necessitades y religiosas, la cobransa de les pensions dels censals que reban sobre la generalitat, cessant tot lo curs de la justitia que en dita casa es necessari, causantse moltissims fraus a que nos pot no haventhi consistori obviar.»

«3.º Perque dita detentio y captura en un temps que per les noves de guerra, aparells y demonstrations del enemich y estar la vila de Perpinya ab falta notabilissima de moneda y gent, y sens speransa que del socorro en altra occasio, lo any 1597 rebut de la generalitat, poden aguardar, te inquiets y suspesos los animos de tots los naturals y habitants en aquesta ciutat y principat.»

«4.º Que havent recusat los dits deputat y oydor militars de imprimir les constitutions ab los sinc capitols 51, 77, 78,

89 y 90 es estat sobre particular y ferm fonament, per no haverse trobat los tres dells en los processos familiars continuats, ni feta memoria alguna, y dels dos tractant del augment del salari, apareixer sols les supplications sens lo placet de sa Mag.[t] com ere necessari y forsos.»

«5.° Que ha occasio de dits dos capitols foren posats molts dissentiments dels quals es cert que durant la cort y ans de ser licentiada molts dells no fossen alsats, y encara que despres licentiada ne sien estats alguns alsats, totavia los dits deputat y oydor han tingut molt justa causa de pretendre que no podian alsarse, com pera ferse semblants actes fos necessaria certa porrogatio de la cort com se feu en los anys 1534 y 1553.»

«6.° Perque dat per cert, lo que nos creu, que los dits dissentiments se fossen poguts alsar apres de licentiada la cort y sens porrogatio alguna, no serien estats alsats en la forma deguda y segons dispositio de dret y stil de la art de notaria, per les rahons seguents — La primera perque la fe que fa lo notari del bras militar es de relatio que diu li han feta alguns notaris qui en nom seu li referiren que havien entrevingut en lo alsament de dits dissentiments, y aixi testifica acte de la relatio que li fan y no de la substantia dell. — La segona perque los notaris ques diu haver llevat acte de dits dissentiments en nom del scriva del bras militar, no eren substituts seus ni meniaven y feyen habitatio en la casa de dit notari pera que se puguessen dir dexebles o notaris *sub alterno*, ni tenien ni podien tenir comissio de dit notari haventse de rebrer dits actes dins la present ciutat, obstant la expressa dispositio de la constitutio del any 1585. — La tercera perque en la maior part dels dits alsaments de dissentiments nos troban continuats testimonis, los quals eren necessaris pera la validitat del acte per ser extra juditial fet, disgregada y finida la cort, y segons que lo mateix notari del bras militar ha observat en alguns alsaments de dissentiments per ell mateix presos, en los quals y ha posats testimonis, y aixi se feu en los dits anys 1534 y 1553.»

«7.° Que no obstant per lo dit notari del bras militar sie donada certificatoria y feta fe de dits alsaments de dissentiments, ab los quals se pretenie que estave purificada la conditio ab que dites supplications de augments de salaris foren admeses en los brassos: empero es cert y averiguat y del mateix proces del bras militar y de la certificatoria pochs dias fa per lo dit notari do-

nada, consta que vuy en dia restan en peu molts dissentiments de cavalles que durant la cort foren posats y fins vuy no son estats alsats ni llevats. — Y com tingue dita ciutat per molt cert que si la Mag.[t] del Rey nostre S.[r] fos estat plenament informat de aquesta veritat no haguere manat imprimir dits sinc capitols, y aixi nos foren fets los procehiments ni seguits los inconvenients alt referits, los quals pera que cessen supplican a V. Ex.[a] que ab la brevedat que la necessitat urgent requereix sie servit manar ho remediar, que per lo gran benefici y quietut ne resultara a tot lo present principat perpetuament se tindra memoria de la merce rebrem de ma de V. Ex.[a] »

E lliurada dita scriptura a sa Ex.[a] y hoyda dita resposta dalt referida, los mag.[chs] Conselles sen tornaren a la casa de la ciutat.

DIVENDRES X DE MAIG. — En aquest dia los mag.[chs] conselles havent rebudes tres cartes, una del mag.[ch] conseller segon, altra del S.[r] Duch de Lerma y laltra de don Pedro Franqueza secretari del Rey nostre S.[r], en resposta de les que per deliberatio del savi consell de cent los foren scrites, manaren aiuntar lo consell de cent lo qual aiuntat en la forma acostumada, fonch proposat y dit per los mag.[chs] conselles com havien rebudes dites cartes y si aparexia al consell se legirian E lo consell feu deliberatio se legissen, les quals cartes foren legides la data de les quals fou es asaber, la del mag.[ch] conseller Bellafilla a 3 del passat, la del S.[r] Duch de Lerma de 21 y la de don Pedro Franqueza de 22, y resten en ma del scriva del consell.

DIMECRES XV. — En aquest dia se tingue Consell de Cent en lo qual se proposa y representa per lo mag.[ch] conseller en cap lo que lo S.[r] loctinent general lo die de ayr los digue acerca de la vinguda del serenissim princep y infants de Saboya, e entesa dita propositio, lo dit consell feu deliberatio que encontinent sia trames un correu a la posta ab tota diligentia ab carta pera sa Mag.[t] ab que se li scrigue lo que dit S.[r] loctinent los dix de part de sa Mag.[t] acerca dita vinguda dels serenissims princeps y infants de Saboya y que havent la ciutat sempre en semblants occasions acostumat rebre carta y orde particular dels predecessors de sa Mag.[t] de immortal memoria del que havie de fer, y vuy la ciutat no tingue tal carta y orde sino sols per relatio de dit loctinent, que perço se supplique a

sa Mag.[t] sie servit declarar son Real animo y voluntat del que mana fasse dita ciutat, pera que puga acudir ab las veras que sempre te acostumat a les coses que son de son Real servey, y que aixi mateix pera que la present ciutat y tot aquest principat pugan ab maior demonstratio de alegria assenyalarse en esta vinguda y recebiment, se supplique a sa Mag.[t] sie servit manar relaxar als deputat y oydor militars dels carcers haont vuy estan, attesa la larga detentio de aquells y los grans danys que de dita captura resultan a tot lo principat y poblats en aquell, y provehir en lo demes de dita captura lo que per part de dita ciutat li es estat supplicat, que esta ciutat ho rebra en singular gracia y merce. — E lo mateix dia per exequtio de la deliberatio de dit consell de cent per los mag.[chs] conselles fonch despatxat a la posta a tota diligentia Miquel Largues ab cartes pera sa Mag.[t], peral S.[r] Duch de Lerma, pera don Pedro Franquesa y al vicecanceller en recomendatio de dit negosi de la captura de dits diputat y oydor, y ab un plech de cartes peral mag.[ch] conseller segon qui per dit negosi se troba en cort de sa Mag.[t]

Dimars XXI. — En aquest dia havent manat los mag.[chs] consellers aiuntar lo consell de cent en la forma acostumada, per lo que tingueren notitia que lo noble don Alexandre de Alentorn qui fou trames embaxador per lo stament o bras militar al Rey nostre S.[r], (1) y que havie portada una carta de sa Mag.[t] perals consellers y consell de cent y altra del mag.[ch] conseller segon, y supplica dit don Alexandre fossen servits essent aiuntat dit consell donarli licentia pera que pugues fer relatio de les coses tocants a la embaxada, lo qual explicat per lo mag.[ch] conseller en cap en dit consell fonch deliberat que entras E arribat dit don Alexandre Alentorn en dit consell en companyia de mossen Francesch Cornet cavaller y de mestre Vicens Castello ciuteda, lo qual de part del stament militar ha referit com ell ere arribat de la cort y ha aportat una carta del Rey nostre S.[r] peral dit Stament militar, y tambe ha refferits los bons officis que lo S.[r] conseller segon ha fets y les bones confianses que del negosi tenien, y com ell ere partit per la posta pera la present ciutat y lo S.[r] conseller segon ere partit lo mateix dia de Valledolit pera besar les mans a sa Mag.[t], y assenyala que aixi lo

(1) Ere arribat ó tornat.

S.r Vicecanceller com lo S.r Comte de Miranda los han assegurat que lo negosi de llurs embaxades tenia tant bon assiento com podia demanar la present ciutat: y legidas ditas cartas del Rey nostre S.r y del mag.ch conseller segon y tambe la carta de sa Mag.t peral stament militar, lo consell feu deliberatio que los mag.chs consellers ab sos promens anassen en casa del S.r loctinent general y li diguessen que la present ciutat esta contentissima de la merce que sa Mag.t los ha feta com los assenyala ab sa Real carta, remetent dit negosi a sa Ex.a, que es tot lo que podia desijar la present ciutat per la molt certa confiansa te ha de rebrer merce de ma de sa Ex.a qual conve al servey de Deu, de sa Mag.t, quietut y tranquilitat de tot lo principat y poblats que tant tots desijam. — Dit dia dits mag.chs conselles acompanyats ab sos promens inseguint dita deliberatio del savi consell de cent, anaren ab embaxada a casa dit S.r loctinent general per lo effecte dalt refferit, als quals respongue sa Ex.a que sa Mag.t li ha remes aquest negosi dels deputats, y que ell mirara los papers y ho considerara, y administrara justitia ab igualtat y tornara resposta.

DIMECRES XXIJ. — En aquest dia lo S.r virrey ha enviat a cercar los mag.chs conselles que acudissen en sa casa perque tenia que tractarlos, y encontinent dits mag.chs conselles acompanyats de molts offitials y altres persones anaren en casa dit S.r loctinent lo qual trobaren en la tercera sala que mira al carrer Ample. Als quals dix de paraula lo seguent en effecte:— «Sa Mag.t es estat servit remetrerme lo negosi per lo qual esta ciutat envia al conseller Joseph de Bellafilla, manantme que fassa justitia administrant aquella ab tota rectitut y benignitat, y que procehesca en dit negosi guardant les constitutions del present principat y tot lo demes que conforme a dret se deu guardar, y que oya los merits ques proposaran si seran los que convenen peral servey de nostre S.r y de sa Mag.t y en benefici de aquest principat, y conforme lo que tinch dit podra la ciutat com a tant sollicita y cuydadosa que sempre es estada y es del be comu, y fidelissima al Rey nostre S.r y a sos progenitors, nomenar les persones que apareixeran aproposit pera tractar ab mi de aquest negosi y proposar los negosis que seran mes convenients per la conclusio dells, que ab la gana que tinch que tot tinga lo assiento que mes conve y de donar gust y contento a esta ciutat, de les tres y mija de la tarda fins a les sinch si sera menester

me desocupare de tots los negosis, y de bona gana me occupare en la bona directio de aquell que tant importa per la quietut de tots.» — E lo mag.[ch] conseller en cap li respongue, que ells ajustarien lo consell de cent y representarian en aquell lo que sa Ex.[a] los havia dit pera que dit consell deslibere lo que en aqueix particular se haura de fer: y despedits de casa de dit S.[r] loctinent general y arribats en casa de la ciutat encontinent feren tocar y cridar a consell de Cent peral mateix punt. — Lo qual consell fonch molt prest aiuntat, ahont dit mag.[ch] conseller en cap referi lo que havie passat ab dit S.[r] loctinent general que es lo dalt referit: y estant aiuntat dit consell de cent arriba en aquell lo noble don Alexandre Alentorn acompanyat de mossen Francesch Cornet y mestre Vicens Castello. E lo dit don Alexandre dix que a mes del que ya tenia refferit en la relatio feu del stat de les coses de les embaxades del mag.[ch] conseller segon y sua, se ere olvidat de dir una particularitat que li pesa molt per saber havia de donar gran contento a tots y assegurar molt mes lo bon succes y sertitut del negosi, que ere que parlant lo mag.[ch] conseller segon y ell ab lo comte de Miranda los dix — «que a fe de cavallero y por este abito y por vida de mis hijos, que se ha tan bien negosiado como lo podian pedir de boca, y que el negosio estava assentado y el arçobispo de Tarragona tenia la resolucion y buena» — y despedit ques fonch dit don Alexandre arribaren a dit consell ab embaxada don Gispert de Guimera, mossen Francesch Cornet y mossen Rafel Cervera tramesos segons digueren per part del stament militar y digueren com lo S.[r] loctinent havie enviat al stament dient los enviassen algunes persones de dit stament que tenia que tractarlos per part de sa Mag.[t], y que lo stament havie enviat alguns cavallers en casa de dit S.[r] loctinent los quals refferiren que sa Ex.[a] los havie dit que sa Mag.[t] havie comes lo assiento de les coses a que ere estat trames don Alexandre Alentorn y que perso dit stament anomenas persones pera tractarho ab sa Ex.[a] y que dit stament no havie volgut fer resolutio alguna que primer no ho consultassen ab aquest savi consell per poder ab conformitat respondrer a sa Ex.[a], y perço demanaven fossen servits encontinent ferlos asaber la resolutio pendra dit consell pera que ells millor puguen determinar y adherir anaquell E lo mag.[ch] conseller en cap los respongue que lo consell fara lo que te acostumat en conformitat com seran avisats: y despedits fo-

ren dits embaxadors, lo dit consell feu deliberatio que los mag.[chs] conselles vayan dema a la hora senyalada per lo S.[r] loctinent general y li diguen que lo present consell ha deliberat anassen pera dirli com per orde del mateix consell se ha representat clarament a sa Mag.[t] lo intent de la present ciutat, que es estat y es provehir a la indemnitat del dany se es seguit ys segueix per la captura dels deputat y oydor militar y perço, tenint llargament informat de tot lo fet a sa Mag.[t] no tenen pera que de nou representar altra cosa a sa Ex.[a], mes de que speran que per sa Ex.[a] se provehira aixi com es la voluntat de sa Mag.[t] al benefici y quietut de tot lo present principat.

DIJOUS XXIIJ. — En aquest dia los mag.[chs] conselles inseguint la deliberatio del consell de cent lo die de ayr feta, anaren entre les tres y quatre hores despres dinar a casa del S.[r] loctinent general pera refferirli la resolutio del dit consell de cent y explicada dita deliberatio per lo mag.[ch] conseller, dit S.[r] loctinent general los dix que seria be se tractas privadament entre ells dit particular, y lo S.[r] conseller en cap li dix ques fes com sa Ex.[a] manaria, y encontinent mana dit S.[r] loctinent general donar cadires als S.[rs] conselles ahont a soles restaren, manant que tots los que eren en la instantia isquessen fora: y estigueren ab dita junta cerca de mija hora dit S.[r] loctinent y los magnifichs conselles a soles, y tornats en casa de la ciutat dits mag.[chs] conselles feren tocar y cridar a consell de cent, lo qual aiuntat lo mag.[ch] conseller en cap referi com los mag.[chs] consellers a la hora assignada eren stats a parlar ab sa Ex.[a] y li havien explicat lo que per lo consell celebrat lo die de ayr fou deliberat, y que assentats molt despay havien conferit y parlat ab sa Ex.[a] y que havien entes lo gran desig te sa Ex.[a] de veurer aquestos negosis assentats de la manera conve al servey de Deu, de sa Mag.[t], benefici y quietut del present principat, y que pera dasso ere necessari se fasse electio de persones qui a la hora assenyalada acudan ab sa Ex.[a] per que pugan tractar lo que mes conve per la bona directio y assiento de dit negosi. E feta dita relatio vingueren ab embaxada per part del stament militar don Joan Burgues y de So y mossen Francesch Cosma Fivaller, qui explicaren com lo bras militar los enviave a supplicar als S.[rs] conselles y consell sien servits fer los asaber la deliberatio pendra lo savi consell de Cent acerca dels negosis concorrents; perque dit stament inseguint lo bon parer de dit savi consell de

Cent com tenen acostumat en conformitat, puguen deliberar lo que mes convingue en benefisi de dit negosi E lo dit consell feu deliberatio confirmant la deliberatio feta lo dia de ayr, y de nou elegint dits mag.chs conselles pera dit negosi, ço es que ells dits mag.chs conselles en nom y per part de dit consell se conferesquan sempre sie menester en casa dit S.r loctinent general y extra juditialment tracten dit negosi ab la maduresa que han acostumat tractar tots los negosis concernents lo benefisi de la present ciutat, donant los llarch y bastant poder pera que puguen entendrer en los advertiments y apuntaments acerca dit negosi los apareixera ser convenients, ab tal que no puguen resolre cosa alguna que no sie ab deliberatio del present consell. — La qual deliberatio fonch tramesa per orde dels mag.chs consellers y consell per los mag.chs micer Antoni Çarrovira y mossen Jaume de Aguilar Peralta y Camporrells al stament militar qui estave juntat en la libreria de la seu de la present ciutat.

Dijous XXX. — En aquest dia los mag.chs consellers aiuntaren lo consell de Cent en lo qual lo mag.ch conseller en cap explica com inseguint las deliberations de aquest consell celebrat a XXIJ y XXIIJ del corrent, se eren conferits quatre vegades a casa del S.r virrey pera tractar sobre las differentias occorrents acerca la impressio de las constitutions ab los sinch capitols del quals han dificultat, y captura dels diputats refferint extensament lo que en asso havie passat, dient en effecte que alli havien demanat y supplicat a sa Ex.a fos servit que les constitutions se imprimissen sens dits sinc capitols, y relaxar los deputat y oydor militars de les presons hahont vuy estan: y mes havant havien parlat sobre los medis que podien ser bons per lo assiento de aquestes contentions, havent raho dels dissentiments posats en temps de la cort y alsament de aquells fets en dita cort y fora della, y que apres de haver los dits mag.chs consellers y los quatre militars qui per part de aquell stament entrevenien en estes juntes dit a sa Ex.a los parexeria convenient que los sinc capitols se imprimissen ab certas annotations al marie que aqui se son referides; demanantli a sa Ex.a los digues son parer, los respongue no tenia poder de resolrer cosa alguna, y si tant volian son parer, ere que los capitols dels augments dels salaris del Regent y Canseller y juties de cort se imprimissen y ques pagassen dits salaris, y no sentse poguts imprimir y exequtar, que sa Mag.t manas restituyr lo ques pagara, del servey

de les primeres corts, y que en lo dels tres altres capitols entenie que ab facilitat podrian remediarse offerint sa Ex.ª de sa part fer ab sa Mag.ᵗ totes les diligenties possibles per lo bon succes de aquestes differenties, dientlos que sobre asso dits conselles juntassen lo consell y que de la resolutio que pendria fos avisat. E feta dita relatio arribaren ab embaxada de part del stament militar don Joan Burgues y de So, mossen Francesch Cosma Fivaller, Don Joan Miquel Çarrovira, Don Gispert de Guimera, mossen Luys Llull y de Boxados, mestre Vicens Castello, Don Aleix Albert, mossen Francesch Cornet y mossen Rafel Cervera los quals supplicaren als mag.chs conselles y consell que attes lo estat dels negosis occorrents segons es estat refferit en dit stament per les persones eletes pera tractar aquells ab sa Ex.ª, sien servits ferlos asaber la deliberatio y resolutio lo consell fara E lo mag.ch conseller en cap los respongue que lo consell los havie entesos y fara lo que per part de aquell stament sels demana E lo dit consell feu deliberatio que los mag.chs conselles acompanyats ab promens vaien a casa del S.r loctinent general vuy mateix yl suppliquen sie servit manar relaxar lo diputat y oydor militars, per los grans danys que de la detentio de aquells resulta a tot lo present principat y perill de maiors; y que en lo de la impressio dels sinc capitols, axi mateix sie servit aquells se imprimescan ab les annotations o, postilles que de part de la present ciutat se son ja representades a sa Ex.ª y ab les demes salvetats que als mag.chs advocats aplicats los apareixera ser convenients, y les repliques fetes a les respostes dels mag.chs doctors del Real consell se li donen conforme los dits advocats aplicats hauran resolt: y en quant sa Ex.ª pera dasso no tinga comissio, o, no pugue adherir, lo supplican sie servit intercedir ab sa Mag.ᵗ que ditas cosas tingan lo assiento que tant se desija y que ab lo bon medi de sa Ex.ª sempre ha sperat la present ciutat han de tenir, y ab la brevedat que lo cas requer perque tot tingue lo succes conve al servey de Deu y de sa Mag.ᵗ y be de tot lo principat, y tambe ques despedesca un peo ab tota diligentia peral mag.ch conseller segon, ordenantli que ab la diligentia possible vinga com axi convinga a la present ciutat. — E lo mateix dia fonch despedit un peo a tota diligentia ab carta peral mag.ch conseller segon ordenantli vingue ab tota diligentia, conforme la deliberatio lo die present feta per lo savi consell de Cent.

DIE (DIMARS XJ DE JUNY). — En aquest dia arriba en la present ciutat lo mag.ch mossen Joseph de Bellafilla conseller segon, de la cort de sa Mag.t ahont ab embaxada per part de la present ciutat ere estat trames en companyia de mossen Pons de Peramola, micer Joseph Illa y micer Miquel Llevaneres, al qual isqueren a rebrer los mag.chs conselles de la present ciutat e los honorables consols de la lotia ab la solita graduatio de molts cavallers y persones generoses E isqueren fins a la creu cuberta ahont trobaren dit mag.ch conseller segon e persones extretes que anaren en sa companyia, y aquell graduat en son lloch entraren en la present ciutat fins en la casa del honorable Consell de dita ciutat ahont se despediren.

DIMECRES XIJ. — En aquest dia los mag.chs consellers manaren aiuntar lo consell de Cent jurats en la forma acostumada, en lo qual lo mag.ch mossen Joseph de Bellafilla conseller segon, mossen Pons de Peramola, micer Joseph Illa y micer Miquel Llavaneres qui foren tramesos a la embaxada peral Rey nostre S.r, han feta relatio al consell del succes y estat de sa embaxada: y encontinent foren legides dos cartes dirigides als mag.chs conselles del conde de Miranda de quinze del passat y laltra de don Pedro Franqueza de 25 del mateix E feta dita relatio y legidas ditas cartas lo mag.ch conseller en cap ha referit com dilluns prop passat lo Ex.m S.r arcabisbe de Tarragona loctinent general, los havie dada una carta de sa Mag.t dientlos que los princeps de Saboya se speraven en esta ciutat dins breus dies, e que perço en la vinguda de dits princeps aquesta ciutat se assenyalas com sa Mag.t ho scrivia ab dita carta, significantlos que sa Mag.t se servira molt que pera la entrada de dits princeps sels fasse pont com se feu ab la venguda del duch de Saboya llur pare E que per tant la dita carta se legira, y oydà, lo consell y desliberara: la qual carta de sa Mag.t de 23 del passat legida, lo dit consell ha feta desliberatio que los mag.chs conselles acompanyats ab promens vajen despres de dinar a sa Ex.a y li representen com aquest savi consell ha entesa la carta de sa Mag.t sobre la vinguda dels serenissims princeps de Saboya, assenyalantli lo gran desig te aquesta ciutat de condecendrer al que sa Mag.t ordena en dita sa Real carta y vist que los diputats estan presos y que seria molt convenient que en esta occasio fossen fora de la preso perque les demonstrations de alegrias que sa Mag.t ordena ab sa Real carta se

fassen ab mes cumpliment y en conformitat de les dos cases de la ciutat y diputatio; que Perço sie servit manar relaxar dits deputats pera que ab temps se pugan prevenir y provehescan tots que les festes se fassan ab lo cumpliment que sa Mag.[t] assenyala, maiorment per rellevar los inconvenients que haurien estant presos dits deputats en la vinguda de dits princeps, que no sels podrian donar propris usos que a semblants persones es acostumat donar, y per altres danys e inconvenients que de la captura de dits deputats resultan, que la ciutat ho rebra a particular gracia y merce, y que en lo entretant lo pont se comense y pose a punt la artilleria, y en altre consell que los mag.[chs] conselles aiuntaran quant ben vist los sia, relatio fassen de la resposta de sa Ex.[a] ,, pera que sobre lo recibiment de dits princeps, regosijos y festas y lo demes que convinga lo dit consell y puga deliberar.

DILLUNS XVIJ. — En aquest dia estant junt lo consell de cent jurats, lo mag.[ch] conseller en cap ha explicat al consell com per exequtio de la deliberatio per aquest consell feta a XIJ del corrent, los mag.[chs] conselles eren estats en casa de sa Ex.[a] al qual havien feta la embaxada que ab dit consell se delibera se li fes y que sa Ex.[a] havie respost que no estave en sa ma y que ningu desijave mes lo assiento de dites coses que sa Ex.[a] , y replicantli altra vegada los dits conselles sobre la vinguda dels princeps de Saboya, sa Ex.[a] respongue que esperave correu y que per la vinguda dels princeps aquestos negosis estarien ya remediats: y perço ho representaven al present consell pera que deliberas lo que li apareixeria fahedor. E comensant a votar lo stament dels ciutadans, vingueren ab embaxada de part del stament militar don Joan Burgues y de So, mossen Hieronim del Bosch y mossen Rafel Cervera qui refferiren en effecte de part del dit stament com tots veyan quant se differia la liberatio de les persones dels deputat y oydor militars, e que perço convindria fer embaxada a sa Ex.[a] supplicantlo sie servit relaxarlos encontinent per evitar notables e irreparables danys que de llur detentio se segueixen. Y tambe que en exequtio de la determinatio de aquest consell sobre la regentia que vuy serveix lo mag.[ch] micer Joan Castello, se li presenten les requestes que per dit consell es estat determinat se ordenassen a consell dels mag.[chs] advocats sobre asso applicats, y tambe han refferit com aquell stament havie determinat enviar altra embaxada al Rey

nostre S.[r] per estos negosis, significant que en lo entretant aquell stament se juntara cada dia al lloch acostumat, e que aixi aquest consell se aiuntas *saltim* una vegada cada semmana perque ab mes prestesa se pugue acudir al que mes convinga; e que la deliberatio que aquest consell fara, sien servits ferlals asaber. E lo mag.[ch] conseller en cap los respongue que lo consell y deliberara. E anats que sen foren, dit mag.[ch] conseller en cap proposa aixi la dita embaxada com lo que havia ja dalt proposat, perque lo consell y deslibere com li apareixera mes convingue. E lo dit consell feu deliberatio que sien elegides vuyt persones del present consell, ço es dues de cada stament votades per scrutini, les quals ab titol y nom de sindichs vaian a la posta a sa Mag.[t] y li representen tots estos danys tant grans, y en particular lo dels arrendaments de les bolles, y los maiors ques poden succehir de la dilatio, y soliciten lo tracte fet y apuntat ab sa Ex.[a] y fassen tot lo que convinga en benefisi de dit negosi, y que lo que se haura de pagar a dits sindichs per raho de dita anada se determine en altre consell; y en lo que toca al impediment advertit de la persona del mag.[ch] micer Joan Castello per ser anomenat en Regent, los mag.[chs] consellers vuy mateix a la tarda junten los advocats ja per asso en dies passats cridats, los quals ordenen les requestes com en altre consell estave ja deliberat y aquelles ordenades, los dits conselles las representen en altre consell pera que si li apareixera les puguen presentar, y que de aquesta deliberatio sie donat avis a sa Ex.[a] en scrits per via de memorial, significantli la intentio de aquest consell de enviar los dits sindichs es estada per solicitar lo tracte fet ab sa Ex.[a], supplicantlo tinga a be de aiudar ab totes veres y valer en dit negosi, com aquesta ciutat confia de sa Ex.[a] y te acostumat segons que a dits mag.[chs] conselles los apareixera mes convenient, provehint y ordenant dit consell que los mag.[chs] conselles junten aquest consell cascuna semmana un dia part altro, pera tractar destos negosis, y pera que ab les veres y calor que conve se acuda al que tant importa. E prosehint a fer dita nominatio y electio de sindichs per via de scrutini, foren trobats tenir mes veus, y per conseguent elegits los seguents

Mossen Miquel de Lazera donzell
Mossen Bernat Romeu ciuteda
Narcis Avella mercader

Barthomeu Riera mercader
Joan Ponsich apothecari
Pau Duran droguer
Bernat Gori matalafer
Benet Miquel sabater.

DIJOUS XX. — En aquest dia ajuntat lo savi consell de cent jurats per orde dels mag.chs conselles en la forma solita, lo mag.ch Conseller en cap proposa y feu relatio a dit consell com inseguint la deliberatio de dit consell celebrat a XVIJ del corrent, dits mag.chs conselles eren anats a casa del S.r loctinent general al qual explicaren la embaxada que aquest consell determina se fes, donantli memorial en scrits, y com sa Ex.a los havia respost que no li pesave aguessen elegit persones, y de altres qualsevol diligenties que fessen, empero ques dolia molt dels gastos tant infructuosos que la ciutat faria si les persones eletes anaven; certificantlos que havia rebut carta de un official del prothonotari Gassol de X del corrent, ab que lo avisava que lo despax del negosi dels deputats estave fet y quel havien enviat al Rey nostre Senyor pera firmar, y que sperave que molt prest seria assi: y entesa dita relatio, lo dit consell feu deliberatio que los mag.chs conselles continuen cada dia personalment o per embaxada de dos o tres cavalles en sollicitar a sa Ex.a representantli la gran necessitat y perill que y ha y los danys inminents que poden redundar a tot aquest principat per occasio de la dilatio de aquest negosi, y que aixi la embaxada com la resposta que sa Ex.a fara com tambe totes les demes diligenties que acerca dit negosi se faran, sien continuades en Dietari. Y no res menys un dia part altro se haie de convocar lo present consell pera tractar destos affers y provehir al que convinga, segons que ja per est consell esta deliberat. — Y al que fou refferit com havien aiuntats los advocats sobre lo impediment del mag.ch micer Joan Castello, doctor del Real consell per lo offici de Regent la cancellaria que vuy serveix, y que los advocats per las difficultats y contraris quey consideraven no havien feta resolutio, lo consell feu deliberatio que los mag.chs conselles ab los advocats quels apareixera coten y apunten les constitutions que impedeixen que dit micer Castello no pot esser Regent, y en lo primer consell ho refferescan, portant en consell copia de las ditas constitutions perque dit consell y pu-

gue deliberar. — E dit dia se feu embaxada per los mag.chs conselles al S.r loctinent general inseguint la deliberatio de dit consell de Cent, la qual li donaren per via de memorial en scrits. — E dit dia los mag.chs conselles inseguint dita deliberatio de consell de Cent aiuntaren en casa de la ciutat molts doctos als quals consultaren lo negosi tocant al mag.ch micer Joan Castello, per la incompatibilitat de ser doctor del Real consell de la sala del Regent y ell servir lo offici de Regent, essent cunyat del mag.ch micer Joan Gallego.

DISAPTE XXIJ. — Los mag.chs conselles en aquest dia manaren juntar lo consell de Cent en lo qual lo mag.ch conseller en cap explica que per exequtio del savi consell de cent celebrat a XX del corrent, havien consultat ab molts doctos sobre lo impediment ques opposa al mag.ch micer Joan Castello doctor del Real consell per lo offici de Regent la Cancellaria que vuy serveix, los quals doctos havien cotades y apuntades les constitutions que poden fer per aquest cas, ques legiran. Y encontinent per lo scriva del honorable consell fonch legit lo capitol 55 de les corts del any 1599 y la constitutio de la reyna Germana en les corts del any 1512 Cap. 7 y en lo titol de electio dels doctos cap. 7 pag. 78 en la segona col. en lo vers — «Entes encara y decclarat que los dits canceller, vice canceller &» — Lo dit consell feu deliberatio que dit particular ab tots sos incidents sie comes segons dit consell ho comet als mag.chs conselles, pera que ab los advocats quels apareixera aplicarhi conferescan ab los advocats del bras militar los quals tots junts ab conformitat, vejen y decidescan dit negosi, y vist y examinat aquell resolgan segons los aconsellaran de justitia cometentlos dit consell acerca dites coses totes ses veus y forses ab plenitut de poder. — E axi mateix referi com eren anats dits mag.chs conselles com los ere ordenat per dit consell y com sa Ex.a los havie respost no estave en sa ma liberar dits deputat y oydor militars, y que sperave per ores lo correu de sa Mag.t y que arribat fara lo que sa Mag.t li ordenara. E dit consell feu deliberatio que attesa la dilatio de aquest negosi y que la ciutat tingue en la cort del Rey nostre S.r persona quel solicite, que lo mag.ch conseller segon acompanyat de quatre persones, una de cada stament elegides per lo consell per via de scrutini, de les vuyt foren anomenades y eletes per dit consell a 17 del corrent vaja a la posta a la cort del Rey nostre S.r ab lo salari acos-

tumat y partescan dimars proxim per tot lo dia, o dimecres demati lo mes llarch, seguint les instructions li donaran los mag.chs conselles, ab que hont se vulla troben Pera de la Clau correu trames per lo S.r virrey a sa Mag.t per estos affers, haien a parar alli fins tinguen orde del present consell. — E proseguint lo dit consell a fer nominatio y electio de les persones per via de scrutini, foren trobats elegits

Mossen Miquel de Llassera
Barthomeu Riera
Joan Bonaventura Ponsich
Benet Miquel.

E per quant dit mag.ch conseller en cap referi que son estats advertits per part del stament militar que los deputat y oydor ecclesiastichs y oydor Real se aiuntan pera tractar y determinar cosas de la generalitat, que dits conselles han consultat aquest fet ab los advocats per asso aplicats los quals han aconsellat y aconsellan que als dits deputat y oydors y als officials que ab ell se junten sels deu presentar requestes perque se abstingan, la qual requesta han ordenada pera ques legis en lo present consell E legida dita requesta, dit consell ha feta deliberatio ques presente a instantia del sindich de la ciutat als deputat y oydor ecclesiastichs y oydor Real, advocat fiscal, assesors, scriva maior de la casa de la diputatio y a altres offitials que aparega convinga. — Les quals requestes foren presentades juxta serie y thenor de la que en dit consell fou legida, conforme en lo acte de la presentatio se conte, lo qual fonc fet a 26 de dit y es signat de letra C.

DIJOUS XXVIJ. — En aquest dia per exequtio de la deliberatio feta per la savi consell de Cent, parti de la present ciutat lo mag.ch conseller segon acompanyat de dites quatre persones tots a la posta, ab les cartes e instructions que en los registres de la casa de la present ciutat estan registrades y continuades. — E lo mateix dia los mag.chs conselles manaren aiuntar lo consell de Cent y ans de fer propositio alguna en aquell, arribaren ab embaxada de nou persones de part del stament militar don Joan Burgues y de So, don Bernat de Pinos, don Miquel de Semmanat, mossen Marti Joan Despuny, mossen Sadorni de Odena, mossen Pau de Belloch, mossen Rafel Laudes, mossen

Rafel Cervera y mossen Joan Rafel Capmany, los quals explicaren com venien tramesos per dit stament militar, remetent lo effecte de llur embaxada a la scriptura portaven, la qual dexaren en ma y poder del mag.ch conseller en cap supplicantlos manassen legirla en dit consell. E despedits dits nou embaxados fonch proposat per lo mag.ch conseller en cap com lo mag.ch conseller segon ab les quatre persones que van en sa companyia eren partits lo die de avuy per no haver pogut per justes causes partir abans E que per observansa de les deliberations de aquest consell celebrat a XVIJ y a XX del corrent, havien juntat lo present consell per donar particular avis de les coses contengudes en la embaxada del stament militar de present legida, que es del thenor seguent = «Lo que se ha de representar per part de aquest stament als senyors conselles y consell de Cent son les coses seguents — Primerament, que ayr a les nou ores se tingue notitia que en presentia del S.r virrey se tracta de les requestes que per part de la ciutat y de aquest bras se eren donades al deputat ecclesiastich y oydor ecclesiastich y Real, requerintlos en effecte que nos juntassen pera tractar ninguna cosa de consistori, ço es ninguna cosa del general en la qual hagues de haverhi deliberatio En la qual es necessari assistirhi quatre, haventhi de tots los tres staments com asso ere impossible per estar capturat tot lo stament militar, sels dona les dites requestes per les quals senyalaren se retinguessen de donar forma de que se cullissen les rendes de les bolles tant necessari, y tant cerca de haverhi de posar orde com es de assi al primer de Juliol que sera dilluns primer vinent, que pus asso nos feye per orde de dits deputat y oydors ere just que lo capitol, la ciutat y lo present bras militar y donassen forma pera que nos perdes una tant gran exactio, y que si no lay posaven, que sa Ex.a per son descarrech y perque no li poguessen carregar tant gran carrega dix lay hauria de posar, mes que mirassen quina forma y porien posar los sobredits, y que aprés se ha entes per moltes persones que desijen, se creu los interessats y fan las diligenties possibles pera persuadir a les persones de aquestos tres staments que los matexos fassen una cosa tant indeguda, com seria presumir de posar forma en lo que nols es licit no sols als susdits tres staments que vuy se troban en Barcelona, mes ni juntats ab tot lo restant de Chatalunya fora de cort lay pot donar, y que aixi ha aparegut anaquest stament se vingues a repre-

sentar a ses magnificenties dels S.rs conselles y anaquest savi consell com ha hu dels maiors agravis que Chatalunya pot rebrer, y si a ses magni.es y savi consell los apar se fasse una embaxada de aquest savi consell al S.r virrey representantli la occasio quens mogue a donar las sobre ditas requestas, y quant prohibit nos esta per capitols de cort fets per sa Mag.t y la cort general de que ningunes persones poden remediar aquest dany sino es los diputats principals y generals que vuy son, dels quals sa Ex.a ne te impedit tot lo bras militar, y sens la llibertat de aquell no poden en ninguna manera acudir al reparo de dit dany per la sobre dita raho Y que se ha entes y ha particulars capitols que ni los diputats locals poden cullir dits drets, que los generals sols poden provehir y no altres persones, y que pus la libertat de dits diputats concisteix en que sa Ex.a se servesca de manar traurer sens lesio alguna dels capitols de cort, privilegis, usos y stils de aquest principat y comtats, ley supplican que a mes de ques provehira a un dany que tant importa al servey de sa Mag.t y conservatio de aquest general, ordenat tant en servey de sa Mag.t , y que aparent a ses magnificenties y savi consell que se haie de fer la sobre dita embaxada, se fasse notant tots los preiudicis y danys que reb aquest principat de tant larga detentio y los que se speran a rebrer si de promte nos dona libertat a dits deputats, pera que pugan reparar los danys irreparables, y parentlos a V. mag.es y savi consell que de prompte noten los advocats los danys tant grans que per la detentio se causan en aquest principat, los apunten los advocats de prompte ab algunes persones pratigues de coses del general, los advocats del bras vindran en aquesta casa a aiuntarse ab los que v. mag.es y savi consell nomenaran y ab algunes persones pratigues, pera que ab brevedat se fasse la embaxada a sa Ex.a qual conve, que a tot lo que V. m.es y savi consell determinaran, acudira aquest bras com te obligatio ab conformitat.»

Lo dit consell ha feta deliberatio que los mag.chs conselles esta nit y dema demati junten los advocats quels aparexera y totas las demes persones que conexeran sien approposit, los quals vists los privilegis, constitutions, capitols de cort, exemplars y altres scriptures, aixi de la present casa com de la diputatio que sien conferents per el cas occorrent, apunten tot lo quels appareixera ser convenient per aquest negosi y que lo

apuntament quey faran los dits mag.chs conselles ho referescan al present consell, lo qual haien aiuntar dema despres dinar y en ell se liga tot lo que per dits doctos y demes persones sera estat apuntat, pera que sobre dites coses lo consell y puga fer mes acertada y expedient deliberatio. — E la mateixa tarda encontinent disgregat lo dit consell, los mag.chs conselles per exequtio de dita deliberatio manaren convidar molts doctors pera conferir y tractar ab ells la deliberatio feta per lo savi consell de cent lo dia present, los quals foren aiuntats en la dita casa de la Ciutat ahont conferiren dit particular per moltes hores.

DIVENDRES XXVIIJ. — En aquest dia los dits mag.chs conselles aiuntats ab los mag.chs doctors aplicats, tota la matinada integra y part de la tarda, inseguint la deliberatio dalt referida del savi consell de cent e feta resolutio per los dits mag.chs advocats, dits mag.chs conselles manaren aiuntar lo savi consell de cent En lo qual lo mag.ch conseller en cap ha donada special raho com inseguint dita deliberatio de aquest consell celebrat lo dia de ayr, havien aiuntats alguns doctos y altres persones que han aparegut aproposit per consultar sobre lo ques tracta en dit consell, los quals doctos havien acordat y donat son vot en scrits conforme se legira en lo present consell, y es del thenor seguent: — «En lo fet proposat per los S.rs conselles als infrascrits doctos per exequtio de la deliberatio feta per lo savi consell de cent a XXVIJ del corrent mes de Juny, vista dita deliberatio y lo contengut en aquella, son de vot y parer ques fassa una embaxada al Ex.m loctinent general de part de aquesta ciutat deduhint en effecte lo que ab la scriptura en lo present vot continuada se conte, y se li dexa copia de dita embaxada perque dit S.r loctinent pugue mes commodament considerar lo que per part de dita ciutat se li representa y supplica, y se lleve acte de dita embaxada la qual es del tenor seguent:» — «Ex.m S.or — La ciutat de Barcelona desdel dia que foren capturats los deputat y oydor militars, veent que dita captura ere contra constitutions, capitols de cort y privilegis Reals y que de ella naxien innumerables inconvenients y danys a tot lo principat y comtats y assenyaladament a dita ciutat y habitants en ella, continuant la obligatio en que los Serenissims Reys de Arago la tenen posada, ha sempre representat al duch de Feria y a v. Ex.a ab diverses embaxades dita contrafactio de constitutions y capitols de cort y los danys que de cadal d[illegible]

succehien, supplicant que per lo reparo de aquells fossen dits deputat y oydor relaxats lo que fins vuy no ses pogut obtenir, de hont resulta un nou e irreparable dany a la administratio de la generalitat y exactio dels drets de aquella. Perço que estant dits deputat y oydor presos no se son poguts fer los arrendaments de les bolles que per al trienni proxim venidor se havien de fer y los del trienni present acaban dins dos dies, y aixi los drets de la generalitat restan sens arrendador ni altra persona quels puga collectar perque ni los diputat y oydors que estan ab llibertat ho poden fer per faltar lo bras militar, conforme dispositio del capitol 65 del nou redres de les corts del any 1585, lo qual es estat confirmat ab lo capitol 57 del nou redres del any 1599, ni tampoch los diputats locals ni altres qualsevol officials del general per esserlos prohibit per lo capitol 10 de les corts del any 1433 que es en lo libre dit dels quatre senyals, ni lo Rey nostre S.[r] ni v. Ex.[a] ni Real consell ni altra persona alguna sino tantsolament los diputats y oydors poden donar forma en la receptio y exactio de dits drets, com aixi estigue disposat per lo cap. 46 de les corts celebrades per lo Rey en Pere terç en la vila de Monço lany 1376, comensant: — «Item si alguns dubtes &» — confirmat per lo serenissim Rey don Joan a 29 de maig 1389 en lo libre del anima y ab altre capitol del dit libre del mateix Rey en Pere en lo any 1368 y ab altre capitol en dit libre de les corts celebrades per lo dit Rey en Pere en la ciutat de Leyda, comensant: — «E perque los dits capitols tocants las ditas generalitats &» — ab los quals se abdican dits serenissims Reys tota la potestat per pacte fet ab la cort y transferiren aixi ells com la cort general en les persones dels deputats residents en Barcelona. E com nos puga dits inconvenients y danys obviar sino es donant forma lo consistori de la Diputatio, y desliberant qui ha de collectar dits drets, lo qual per occasio de estar presos dits deputat y oydor militars nos pot aiuntar y es causa que los qui reban pentions de censals sobre dites rendes restaran frustats de la seguretat que pensaven tenir y los fonch promesa per lo Rey nostre S.[r] y per la cort quant smersaren sos dines y los dexaren pera poder acudir lo dit general al servey de sa Mag.[t], y per no rebrer dites pentions han ia tant patit que moltas comunitats no tenen dines pera donar les distributions cotidianes ni los hospitals pera sustentar los pobres, nis podra fer la paga del servey de sa Mag.[t] que cau

als 8 de Juliol proxim venidor y les altres apres seguents, y lo que es digne de maior consideracio que essent la impositio y paga del dret de la bolla cosa que voluntariament fonch imposada en la forma en dits y altres capitols de asso tractants expressada, sis dexa de exigir per alguns dies podra ser se tinga molta difficultat en tornar a reduyrla en lo stat que sta vuy Per totes les quals coses ha determinat lo savi consell de cent per son descarrech y que no se li pugue en algun temps per lo Rey nostre S.[r] imputar a negligentia, venir tot junt assi a supplicar a v. Ex.[a] sia servit manar que sien relaxats dits diputat y oydor militars, perque aixi se provehira a tots los danys e inconvenients refferits y als que podrien de nou succehirse, que sera molt conforme al servey de Deu nostre S.[r], de sa Mag.[t], quietut, repos y benefici universal de tot lo principat y comtats.

Descamps consulens
Gamis consulens
Cancer consulens
Rubi & Coll consulens
Jacobus Aymerich consulens
Don Joannes Despalau consulens
Falgues consulens
Busquets consulens
Çarrovira advocatus civitatis
Dalmau advocatus civitatis
Jover consulens
Monfar & Sors consulens
Aroles consulens
Aymerich consulens
Fumaz & Despla consulens.»

E lo dit Consell adherint al vot dels mag.[chs] doctors, ha feta deliberatio que los mag.[chs] conselles y tot lo consell vaien a sa Ex.[a] ab lo orde acostumat y li donen y expliquen la embaxada ordenada per dits mag.[chs] doctos conforme es dalt incertada de la qual se lleve acte per lo scriva del consell. — Y en lo mateix punt haguda hora per sa Ex.[a], los mag.[chs] conselles y tot lo consell anaren a casa del S.[r] loctinent general y arribats en dita casa lo mag.[ch] conseller en cap en nom de dits mag.[chs] conselles y consell, explica com per deliberatio del consell eren alli pera representarli una embaxada que lo consell havia determinat se li fes la qual llargament se contenie en una scriptura aportaven ordenada, e que si sa Ex.[a] ere servit se legiria y sen llevaria acte: y responent dit S.[r] loctinent que lo acte lo havie de llevar un scriva de manament com ho disposen les constitutions de Chatalunya, y que la scriptura se havie de veurer pri-

mer per lo canceller o Regent: e replicant lo mag.^{ch} conseller terç li dix que la ciutat esta de immemorial temps en possessio de llevar tals actes per lo scriva maior de la ciutat y que la constitutio que disposa que los scrivans de manament y no altres notaris degan llevar los actes devant lo lloctinent y portant veus de general governador y doctos del Real consell, ne accepta (excepta) los scrivans maiors de les universitats E que perço fos servit sa Ex.ª permetrer que la ciutat continuant dita sa possesio en que esta, fes llevar lo acte per lo scriva del honorable consell: y sa Ex.ª ha dit que pus se ere fet altres vegades, ques fes. E legida dita scriptura per Galceran Francesch Calopa scriva del honorable consell dita scriptura en presentia de dit S.^{r} loctinent general, e donada copia a sa Ex.ª ab la deguda reverentia, dit S.^{r} loctinent general ha respost que ningu mes que ell desijave lo assiento de aquestes coses, y que en lo que toca a la liberatio de les persones dels deputat y oydor militars, nos podia determinar fins que tinga orde de sa Mag.^{t} E llevat dit acte dits mag.^{chs} conselles y consell sen tornaren a la casa de la ciutat per lo mateix orde. E lo dit consell feu deliberatio que attenent que estos affers son tant graves y de tanta importantia, que si per la misericordia de nostre S.^{r} no prenen un bon assiento perilla non resulten innumerables danys, que perço los mag.^{chs} conselles fassen fer pregaries y orations perque Deu omnipotent sie servit cessen estes differenties y debats, y tingam pau y quietut com conve per honra sua y be de aquest Regne.

DILLUNS PRIMER DEL MES DE JULIOL. — En aquest dia los mag.^{chs} conselles per exequtio de les deliberations sobre asso fetes manaren aiuntar lo savi consell de cent, y ans de fer propositio alguna vingueren en dit consell ab embaxada per part del stament militar don Gispert de Guimera, mossen Francesch Cornet y mossen Rafel Cervera, los quals explicant al consell llur embaxada refferiren lo effecte de aquella a la scriptura que aportaven, la qual han dexada en ma del mag.^{ch} conseller en cap: y despedits dits embaxadors fonch legida la scriptura per orde y manament dels mag.^{chs} conselles per lo scriva del honorable Consell, y es del thenor seguent:

«Molt Ill.^{es} y molt mag.^{chs} S.^{rs}, y S.^{rs} de molta magnificentia. = Ya veuen V.^{s} m.^{es} y m.^{s} y savi consell com les bolles estan sens collidors desdel dia de avuy, ni ha forma pera

ferles collir, del que reb aquest principat y comtats grandissims danys, y tambe quey ha quatre o sinch bolies que estan arrendades que sols faltave al temps que prengueren los diputat y oydor militars abonar les fermanses y liurarlos les possesories, lo qual no ses pogut effectuar per occasio de dita captura, lo que nos pot fer sino sols per lo consistori de diputat y oydor militars que vuy son, y aixi mateix se va preparant altre dany ques no poderse fer la insiculatio ques sol fer a XV del present, y per asso se han de fer dies abans molts preparatoris necessaris y forsats, y que dexantse de fer totes estes coses se faria gran deservey a Deu, a sa Mag.t y danys irreparables a tot lo principat y comtats, com es acabar del tot sis dexaven de fer la administratio del general que tant en servey de Deu, de sa Mag.t y benefisi publich esta ordenat: ha aparegut al bras militar representar aquestos danys e inconvenients a V.s m.es y savi consell pera que sils apar se fasse una embaxada a sa Ex.a per descarrech de tots, representantli no sols las cosas sobre ditas y los grandissims danys que causa la detentio de dits deputat y oydor, aixi a la exactio de dits drets com als monastirs, hospitals y altres cases pies que ja son estades representades, y que a la fi hauran de cessar los officis divinals y que molts moriran per no tenir los aliments necessaris, particularment les monies que no podrien estar en clausura, y que ademes se offendria a Deu, seria grandissim scandol: y juntament ab las coses sobredites recordar a sa Ex.a que lo duch de Feria no admetia en los tractes de estos negosis y en los dependents de aquelles a les persones interessades, y que la mateixa voluntat es la de sa Mag.t segons se ha entes, y tambe si aparra a V.s m.es y savi consell que en no donantse de prompte lo remey que conve al servey de Deu, de sa Mag.t y benefici publich ques donen requestes al deputat ecclesiastich, o, altres persones que tenen lo poder, perque anomenen jutie de la Clementina, o altra bulla si ni haura, perque conforme lo thenor de dites bulles prosehescan contra los que fan torp al general, que aquest bras esta aparellat pera fer ab conformitat tot lo que V.s m.es y savi consell determinaran per lo reparo y assiento de dites coses.»

Lo mag.ch conseller terç per absentia del mag.ch conseller en cap exposa que pus havien oyda la dalt incertada scriptura, lo consell ves lo que li aparexia se devia fer E lo dit consell

feu deliberatio que los mag.^{chs} conselles dema demati junten los advocats altres vegades aplicats, als quals comuniquen dita scriptura pera que sobre aquella fassen resolutio y apunten lo que aparegue ser convenient, y feta resolutio en scrits la representen al present consell lo qual haien de juntar despus dema pera que dit consell y puga fer la deliberatio que mes convinga.

DIMARS IJ. — Los mag.^{chs} conselles en aquest dia manaren aiuntar lo savi consell de cent aixi ha effecte de llegir en aquell una carta tramesa per lo mag.^{ch} mossen Joseph de Bellafilla conseller segon, feta a mija legua de Çaragossa a 30 del passat rebuda dia present per Perris de la Clau dirigida als mag.^{chs} conselles y consell de Cent, ab que avisa com havia encontrat a Perris la Clau junt a Çaragossa, y que perço esperave en Çaragossa lorde que li donaria aquest consell segons ho te en les instructions: y legida la dita carta lo mag.^{ch} conseller en cap ha referit al consell com vuy demati lo Sr Arcabisbe de Tarragona Loctinent los havia enviat a demanar dient los que pera les quatre hores de la tarde del dia de avuy anassen a sa casa perque tenia que dirlos, y que anats en casa de sa Ex.ª los havie explicat dit S.^{r} loctinent general als dits mag.^{chs} conselles y a les persones eletes del stament militar que tambe alli eren, com havie rebuda una carta de sa Mag.^{t} la qual los havie comunicada en resolutio del negosi de la impressio de les constitutions, de la qual dits mag.^{chs} conselles havien tret lo quels apareixia era de sustantia pera poderho representar al consell, que ere en effecte lo ques segueix: — «que se impriman las constitutiones en la forma que agora estan, y les dareys vuestra palabra que no se pornan en exeqution los sinco capitulos sobre que se debate asta que por mi se declare si quedan o no en pie los dissentimientos que ellos pretenden y lo demas que convenga Y quando no los pudierades reduzir a este medio, ordenareys que luego se passe a declarar el dubio propuesto por el dotor Bonet y prosiguireys el negosio por terminos de justitia por la orden que os esta dada, pues llevandose por este camino no podran con razon agraviarse ni que se dexe de proceder con justificacion &» — Y havent ja votat moltes persones del dit consell, son arribats en dit consell ab embaxada per part del stament militar don Joan Burgues y de So, mossen Francesch Cosma Fivaller, mossen Rafel Laudes, don Gispert de Guimera, mossen Francesch Cor-

net y mossen Rafel Cervera, referint lo effecte de sa embaxada a la scriptura que aportaven, la qual fonch per ells dexada al mag.^{ch} conseller en cap pera que fos legida en dit consell, la qual per manament de dits mag.^{chs} conselles fou legida per lo scriva del honorable consell y es del thenor seguent:

«Molt Ill.^{es} S.^{rs} y savi Consell. = Les persones del stament militar eletes pera tractar ab lo S.^{r} virrey lo negosi concorrent dels deputat y oydor militars, han feta relatio esta tarde al bras militar del que lo S.^{r} virrey es estat servit de dir los, que V.^{s} m.^{es} ya hauran entes per relatio dels S.^{rs} conselles y sobre lo que dit S.^{r} virrey los ha dit se ha tractat en lo bras militar lo que se havia de fer, y ha deliberat vinguessem a representar a V. m.^{s} que aquell bras enten que la carta del Rey nostre S.^{r} apar resulta que no esta ben informat, perque si se exequtas lo que en sa Real carta mana, se contrafaria a constitutions de Chatalunya y no se ha de creurer sia tal la voluntat de sa Mag.^{t}, y que dit bras fassa embaxada al S.^{r} virrey representantli las constitutions a les quals ab la exequtio de dita Real carta se contrafarie Pero perque desijen acertar y conformarse en tot lo que V.^{s} m.^{es} y savi consell deliberaran, han determinat de no posar cosa alguna en exequtio fins a tant sapian la resolutio que V.^{s} m.^{es} y savi consell hauran presa la qual supplican a V.^{s} m.^{es} y savi Consell los fassen asaber.» — Y com tambe los mag.^{chs} conselles haguessen proposat de que ere convenient manllevar alguna summa pera pagar los gastos se offeriren fer acerca de les contentions y debats sobre la presa dels S.^{rs} deputat y oydor militars y fos advertit que pera poder tractar de dit negosi, ere necessari obtenir suspensio de censures, fonch proposat per lo mag.^{ch} conseller en cap si se obtindria dita suspensio de censures, la qual encontinent se obtingue conforme en la deliberatio se conte. E procehint dit consell a fer deliberatio sobre dites coses tocant a les dites cartes de sa Mag.^{t}, del mag.^{ch} conseller segon y embaxada del bras militar y manlleuta pera pagar dits gastos, feu conclusio y determinatio que los mag.^{chs} conselles junten los advocats aplicats en aquestos negosis pera dema demati, o, quant mes prest sia possible, los quals miren y apunten tot lo que convinga axi per aquest cas nou com per lo ques deslibera lo dia de ayr fent y ordenant una scriptura pera presentar a sa Ex.ª la qual dits mag.^{chs} conselles haien de repre-

sentar al present consell dema proxim celebrador al despres de dinar, pera deliberar sobre aquella y provehir al demes que aparega convenir en benefisi y bona directio de aquest negosi E que no res menys esta nit mateixa dits mag.chs conselles despatxen un correu a la posta al mag.ch conseller Bellafilla donantli orde continue son cami y pas avant y no pare en manera alguna, scrivint tambe una carta a sa Mag.t, altra a la Reyna nostra senyora sobre lo que lo S.r loctinent general de part del Rey nostre S.r ha dit y explicat lo die de avuy als mag.chs conselles y persones eletes del stament militar sobre aquest negosi, donant, segons que lo present consell dona comissio y poder als mag.chs consellers pera manllevar a censal fins en Cinquanta milia liures attesa la suspentio de censures ja obtinguda, les quals haien de servir tant solament per lo que se offerira haver de pagar acerca de estos negosis y no en altres effectes, fermant pera dasso dit consell, sindicat al honorable clavari ab ple y bastant poder de pendrer a censal dites sinquanta milia liures ab totes les clausules y requesits necessaris, lo qual dit consell ferma ab lo solit decret y ab les potestats acostumades. — E lo mateix dia disgregat dit consell de cent los mag.chs conselles per exequtio de dita desliberatio feren aiuntar encontinent los mag.chs advocats ja per estes coses aplicats, aixi per efecte de despedir dit correu lo qual se despatxa ab cartes peral mag.ch conseller segon, com altres pera sa Mag.t, pera la Senyora Reyna y altres que en lo registre de la casa de la present ciutat estan continuades, y parti passada la mija nit. — E aixi mateix tractaren dits mag.chs doctors aplicats, aixi la mateixa tarda com lo dia seguent del que acerca de les cartes, embaxada y deliberatio de dit savi consell de cent les quals los son estades comunicades, se devia fer per benefisi de dit negosi, segons que en la scriptura se representara en lo consell de cent immediadament lo dia seguent celebrador se conte.

DIMECRES IIJ. — En aquest dia los mag.chs conselles per exequtio de la deliberatio feta per lo savi consell de cent lo die de ayr celebrat, manaren aiuntar lo dit consell y en presentia de dit consell manaren se legis la scriptura per dits mag.chs doctors ordenada y fermada pera ques presentas al S.r loctinent general, la qual per manament de dits mag.chs conselles fonch per lo scriva del honorable consell legida y es del thenor seguent: — «Ex.m S.r = Los conselles y consell de Cent de la present

ciutat, entesa la resposta de la Real carta de sa Mag.t de 21 del passat que per v. Ex.a los es estada referida y lo medi que en aquella esta apuntat, han sentit molt que havent tants mesos que per part de dita ciutat ab moltes embaxades supplicat a sa Mag.t al duch de Feria y a v. Ex.a la excarceracio dels deputat y oydor militars per redundar la captura y detentio de aquells en notable preiudici y contrafactio de molts privilegis, constitutions, capitols de cort y altres leys pactionades (?) y jurades per sa Mag.t y los serenissims Reys de Arago sos predecessors, y haventse multiplicat innumerables inconvenients que de cada dia succeheixen en deservey de Deu, de sa Mag.t y dany comu de aquest principat y comtats segons que ab ditas embaxadas es estat representat, aguardant se fes la merce que per molt justes causes confiaven, haie sa Mag.t ordenat per lo assiento de dites coses lo medi per v. Ex.a explicat, ab lo qual ha aparegut a dit consell que a mes dels preiudicis e inconvenients referits se farian nous preiudicis molt notables al present principat y comtats y noves contrafactions de Constitutions, capitols de cort, usos y costums sempre servats — Primo que en quant diu se stampen les constitutions en la forma que ara estan, obstan no sols los dissentiments que estan en peu, pero encara no esser estats fets los sinc capitols de ques te debat en la forma deguda y altres rahons ja expecificades. — 2.° en quant sa Mag.t se reserva per apres de stampades dites constitutions la declaratio de dits dissentiments y altres difficultats, es molt gran preiudici perque essent la materia de dissentiments tant propria de la cort general, sols podria sa Mag.t ab dita cort declarar acerca de dits dissentiments y de la validitat o invaliditat de dits sinc capitols y dels deffectes que pateixen. — 3.° en quant diu sa Mag.t que stampades que sien dites Constitutions nos posaran en exequtio dits sinc capitols fins sie feta per sa Mag.t dita declaratio, serie una contrafactio de constitutions de Chatalunya molt manifesta y assenyaladament de la constitutio 16 comensant: — «Per quant les constitutions» — de les ultimes corts, ab la qual es estat disposat y declarat no poderse fer suspensio alguna de constitutions y capitols de cort sino per sa Mag.t y la cort general juntament: y com nos poguessen stampar sino les constitutions que ab tot effecte y sens dubte algu son estades per sa Mag.t y la cort general ab la forma acostumada approvades y se deuen observar, sis consentie que apres de esser

stampades simplament se suspengues la exequtio y observansa delles, seria consentir y aprovar suspensio de constitutions en notable violatio de aquelles: y finalment se fa notable preiudici ab dita real carta de sa Mag.t en no donar orde se traguen los dits deputat y oydor militars que es lo principal cap que ab tantes veres y encariment ha supplicat esta fidelissima ciutat Per tant justes causes ja advertides, y per lo que estant ells presos no se podran fer les insiculations que a 15 del present se han de fer y los preparatoris de aquelles, y la habilitatio y extractio de diputats a 22 del present. — Considerant perço dit consell de cent que no es de creurer sie estada may la intentio de sa Mag.t se fassen y seguescan dits preiudicis y contrafactions de constitutions, capitols de cort y privilegis de aquest principat, y assenyaladament attenent que per la constitutio del serenissim Rey don Ferrando segon en la cort de Barcelona en lo any 1481 cap. 22 comensant: — «Poch valdria» — estar disposat que qualsevol lletres contra los usaties, constitutions, capitols y actes de cort y encara contra privilegis, libertats, usos y costums fetes y fahedores per los serenissims Reys de Arago y sos successors esser *ipso facto* nulles, encara que fossen de propri motiu e de certa scientia, o per qualsevol causa o raho o sots qualsevol impositio de penes, e que no sien obeyts ni obeydes en manera alguna encara que emanas primera, segona o tercera jussio o qualsevol altre manament imposant penes per la observansa de dita constitutio als offitials que contrafaran si y segon en aquella mes llargament se conte. Per las quals causes y rahons ha determinat lo dit consell de Cent que supplicassem a v. Ex.a fos servit continuant los bons officis y merces que fins ara ha fetes en aquesta ciutat de que se sent molt obligada, mane per obviar a dits inconvenients y preiudicis relaxar dits deputat y oydor militars ab la brevedat que les necessitats occorrents requereixen.

Descamps consulens
Gamis consulens
Rubio consulens
Fumaz & Despla consulens
Jover consulens
Jacobus Aymerich consulens
Busquets consulens
Dalmau
Cancer consulens
Rubi & Coll consulens
Monfar & Sors consulens
Don Joannes Despalau consulens
Aroles consulens

Falgues consulens — Aymerich consulens
Çarrovira — Aguilo consulens.»

E lo dit consell oyda dita scriptura feu deliberatio que se seguesca lo dit parer de los mag.chs doctors com en aquell se conte, provehint y ordenant que los mag.chs conselles ab promens vajen encontinent a sa Ex.a y li expliquen la embaxada conforme dita scriptura o vots dels doctors, fent llegir aquella en sa presencia y donantlin copia per via de memorials, supplicantlo fasse merce a esta ciutat de fer los bons officis en aquest particular que ha fets fins assi com la ciutat confia de sa Ex.a — E lo mateix dia per exequtio de dita deliberatio per lo savi consell de cent feta, los mag.chs conselles ab promens anaren a casa dit S.r loctinent general, e li feren dita embaxada demanantli licentia pera que se pugues legir aquella E obtenguda dita licentia fonch manat a Galceran Francesch Calopa scriva del honorable consell aquella legis segons que fonch legida encontinent ab veu alta e intelligible. E de aquella fonch donada copia a sa Ex.a per dit Calopa ab lo acato y reverentia acostumats.

Dijous IIIJ. — En aquest dia los mag.chs conselles essent enviats a cercar per lo S.r loctinent general pera que acudissen a sa casa per negosis tenia que tractarlos per part de sa Mag.t, encontinent acompanyats de molts officials de la dita casa y altres persones y arribats en casa dit S.r loctinent, los dix de paraula en effecte lo seguent: — «Que havent tingut notitia sa Mag.t anaven vuyt sindichs per part de la ciutat pera tractarli dels negosis tocants a la captura dels deputat y oydor militars, li havie manat los digues que donassen orde que los dits sindichs no passassen avant, ans be ahont se vulla se trobassen sen tornassen a la present ciutat, no vajan altres perque ni sa Mag.t los admetra nils oyra» — y per dit effecte dona dos cartes de sa Mag.t a dits mag.chs conselles, la huna per als dits conselles y consell de cent y laltra pera dits sindichs, les quals rebudes, dits mag.chs conselles e o lo mag.ch conseller en cap per tots, respongue que ells ho tractarien ab lo consell de Cent: y tornats en la casa de la ciutat encontinent manaren repicar y cridar lo consell de cent pera referir lo que sa Ex.a los havia dit. — Y aiuntantse lo consell de cent ab molta pressa y solicitut, poch apres lo dit S.r loctinent general envia altra vegada a dir als dits mag.chs conselles anassen en sa casa y lo mateix

se entengue feu ab les persones eletes per lo stament militar per tractar dels negosis de la presa dels diputats. E los dits mag.^{chs} conselles acudiren en casa de dit S.^r loctinent general ahont tambe acudiren les quatre persones eletes per dit stament militar y tots junts se enclogueren en una instantia ab dit S.^r loctinent general y stigueren aiuntats mes de hora y mija, y despedits dits mag.^{chs} conselles de casa del S.^r loctinent general y tornats en casa de la ciutat ahont trobaren lo consell de Cent qui ja se anave aiuntant, tractaren entre si y les quatre persones eletes per dit stament que consultassen ab los doctors solen aplicar que estaven ja ajuntats, lo que ab dit S.^r loctinent havien passat y com se havie tractat de algun concert Y axi consultaren ab dits doctors tenian per estos negosis aiuntats, los quals doctors tots resolgueren conformes *nemine discrepante* ques deu acceptar lo apuntament fet acerca de dit concert, lo qual apuntament si a dit consell li apareixerå se legira E resolt en dit consell se legis, dits mag.^{chs} conselles manaren a Galceran Francesch Calopa scriva del honorable consell legis aquell, y es del thenor seguent:

«Lo que ab sa Ex.ª se ha apuntat y tractat es: que se imprimescan les constitutions ab los sinc capitols, y que aquells nos posaran en exequtio fins que sie declarat sobre los debats que acerca de aquells se te E que ell com ha loctinent de sa Mag.^t ans que dites constitutions se stampen, donara paraula real que dits sinc capitols nos posaran en executio com ja esta dit, y consentira que de dita paraula y consentiment real sen lleve acte y que aquell se stampe en lo volum de les constitutions. — Consultada la sobredita scriptura als infrascrits doctors per los mag.^{chs} conselles y hagut madur colloqui entre ells, tots unanimes y concordes son de parer que se accepte dita scriptura y apuntament com de sobre esta continuat.

Descamps consulens	Çarrovira advocatus civitatis
Gamis consulens	Dalmau advocatus civitatis
Cancer consulens	Monfar & Sors consulens
Rubi & Coll consulens	Jover consulens
Aroles consulens	Rubio consulens
Falgues consulens	Aymerich consulens
Busquets consulens	Jacobus Aymerich consulens
Aguilo consulens	Don Joannes Despalau consulens.»

Y essent aiuntat per lo dit effecte lo savi consell de cent encontinent arribaren en dit consell los mag.^{chs} micer Hieronim Astor y micer Miquel Salba y de Vallsecha doctors del Real consell, los quals rebuts en la forma acostumada y assentats ço es lo dit mag.^{ch} micer Astor apres del prom ciuteda mes antich y lo mag.^{ch} micer Salba apres de la persona segona de dit stament assentada per orde en dit consell, explicaren estant de peus com es stil votar en dit consell com sa Ex.ª los havie manat vinguessen y per advertir al dit consell lo que convenie per lo bon assiento de aquest negosi segons que ab un llarch rahonament han explicat y deduhit, y en lo libre de deliberations ha dita jornada esta continuat E fet dit rahonament lo mag.^{ch} conseller en cap los dix que lo consell havia entes a sas merces y tindria la consideratio se deu al que per part de sa Ex.ª ses merces los havien explicat, y confia la deliberatio sera molt conforme al que tots desijan per quietut de tot lo principat: y despedits dits mag.^{chs} doctors dit mag.^{ch} conseller en cap explica al dit consell lo que lo die present havia passat ab dit S.^{r} loctinent general las dos voltes quels envia demanar, y çom los havie donades les cartes una de sa Mag.^{t} perals conselles y consell de cent y una copia de altra carta de sa Mag.^{t} pera dit loctinent general y la carta de sa Mag.^{t} pera les vuyt persones per part de la ciutat se li envian, ordenantlos sen tornen: y tambe com havien rebuda una carta del mag.^{ch} conseller segon perals mag.^{chs} conselles y consell de cent, ab lo acte ques lleva en Çaragossa de la presentatio de la carta remesa a les vuyt persones, les quals foren legides en dit consell y tambe lo alt incertat apuntament y vot dels advocats E legides dites cartes, acte y apuntament, vingueren ab embaxada de part del stament militar nou persones, ço es, don Gispert de Guimera, Luys Gualbes, micer Hieronim Olles, don Pedro de St Climent y de Pinos, Francesch de Aguilar, Rafel Laudes, don Guillem de Josa, Batista Cassador y Rafel Cervera, los quals explicaren de paraula sa embaxada, refferint lo effecte de aquella a la scriptura aportaven que deixaren pera ques legis en consell, la qual fonch legida y es del thenor seguent:

«Lo bras militar representa a V.^{s} m.^{es} y m.^{s} y savi consell que donat per constant com ho es, que las leys ques fan a Chatalunya son pactionades y fetes per lo Rey y la terra juntament,

y que en los debats que ha haguts fins ara per occasio dels sinc capitols, se han fetes moltes y diverses embaxades axi a sa Mag.[t] com tambe assi en Barcelona a la ciutat y al capitol, y per occasio de dites embaxades se han fetes moltes scriptures deduhint en elles la fractio de constitutions y privilegis, usos y stils de aquest principat y comtats, de hont resulta ques veu la justitia de la terra tant clara com la llum del dia, y aixi ha determinat ques fes una embaxada a V.[s] m.[es] y m.[s] representantles aquestes coses y tambe los danys y gastos que han causat aquestos debats y inquietuts, y que per que aquest principat y comtats no se acapia de destruyr y asolar ab les contentions tant pesades, que apar se deu assentar aquest debat de manera ques remeta la declaratio dels sinc capitols de la validitat y invaliditat dells a les primeres corts, com aixi sia de justitia conforme constitutions y conforme los exemplars quey ha hagut sempre de coses dependents de corts, y aixi qualsevol assiento ques fasse no remetent la declaratio de dits sinc capitols, apar serie occasio de que dins quatre dies tornarien en los mateixos debats, del quen resultaria gran dany a tot aquest principat y comtats Hu dels grans inconvenients quey ha en que nos assente clarament ques remet a les primeres corts, es que los interessats podrian donar supplications als deputats y los deputats cometrerho a justitia y los assesors declarar sobre dites coses, lo que seria grandissim dany y preiudici.

DIVENDRES V. — En aquest dia los mag.[chs] conselles, acompanyats de molts offitials y altres persones acudiren en casa del S.[r] loctinent general al qual donaren lo apuntament dalt incertat, fet acerca lo assiento dels debats suscitats sobre la captura dels deputat y oydor militars e impressio de les constitutions pera que sa Ex.[a] fos servit enviarlo a sa Mag.[t] del Rey nostre S.[r] supplicantlo molt fos servit continuant los bons officis y merces fets en dit negosi, supplicas a sa Mag.[t] la resolutio y effecte, attes veu lo molt conve la brevedat, y aixi mateix fos servit relaxar los S.[rs] deputat y oydor perque la generalitat no patesca tant, ques lastima veure los grans danys e irreparables resultan de estar parat lo exercici de dit general. E referiren dits mag.[chs] conselles que dit S.[r] loctinent general los havie fet demonstratio gran, quant sen llastimava y que faria lo que veurien per la obra.

DISAPTE VJ. — En aquest dia los mag.[chs] conselles veent

quants pochs dies restaven pera preparar les insiculations y la habilitatio y extractio de diputats, les quals no podian fer estant presos los diputat y oydor militars, acudiren per tres voltes a casa del S.r loctinent general al qual supplicaren ab grandissima vehementia fos servit, puix quels havie assenyalat tanta gana de fer merce a la ciutat y donar cami a que se assentas tot com convenia al servey de Deu, de sa Mag.t y benefici de tot lo principat, y puix havie sa Ex.a vist ab las entranyes que la ciutat moguda de tant bon zel y de la gran fidelitat que sempre la present ciutat y principat han sempre tinguda y tenen a son Rey y S.r , ha acudit al assiento destos negosis donantlos est tant gran contento que sera la maior merce podran rebre de ma de sa Ex.a que es liberar los diputat y oydor militars liberament y sens declaratio alguna, attes es axi de justitia per ser dita captura contra privilegis, constitutions, capitols y actes de cort y altres leys del present principat y sera donar cami a que totes les coses del present principat tingan lo assiento se desija: y apres de moltes persuasions y vehements supplications, lo S.r loctinent general los respongue que a be que ell no tingue orde de sa Mag.t de excarcerar als presos, pero per saber lo quant sa Mag.t amava esta sa fidelissima ciutat desijave ferli merce y donarli contento, que ell veurie lo que podrie fer, de que los mag.chs conselles feren moltes gracies a sa Ex.a — E dit dia entre les vuyt y nou hores de la tarda foren manats relaxar dits deputat y oydor liberament, enviant dit S.r loctinent a dir de paraula per lo veguer y son secretari als algutzirs Encontra y Guardiola qui tenien en guarda y en custodia a dits presos, que nols tinguessen mes en dits carcers sino quels diguessen que estaven en sa libertat per fer lo quels aparegues, y aixi dits S.rs deputat y oydor sen anaren de dits carcers ab molt gran aplauso de tot lo poble, ahont acudi en tant gran numero que apenas se podia entrar en la plassa del Rey.

DIUMENIE VIJ. — En aquest dia estant aiuntat lo savi consell de Cent, los S.rs don Miquel de Aymerich abat de S.t Cugat de Valles, don Joan Burgues y de So y mossen Julia de Navel ciuteda, los quals ab embaxada de part del consistori del general de Chatalunya ab mases altes entraren en lo dit consell, les quals masses apres de fet lo degut acatament foren per los verguers, o porters abaxades, y dit S.r Abat de part dels S.rs deputat y oydor de dit general dix que venien a fer lo degut

agrayment de tantes merces havien rebudes de la present ciutat y confessaven que no tenien remey les contentions y fractions de Constitutions, privilegis, capitols y actes de cort repararse si la ciutat ab tantes veres no ho hagues empres, y aixi se offerien en totes les occasions que poguessen seguir servirho ab les veres que estan obligats y dit general deu a la ciutat. E explicada dita embaxada lo mag.ch conseller en cap los ha respost que la ciutat havie fet lo que devie y tenie obligatio, y en tot cars acudirie a dita obligatio com te acostumat per tocarli a son interes com a cap del present principat. — E dit dia poch apres en lo mateix consell vingueren ab embaxada de part del stament militar los noble don Joan Burgues y de So, mossen Francesch Cosma Fivaller, mestre Vicens Castello metge y don Guillem de Josa, los quals explicaren lo gran agrayment y quant regonexien les merces han rebudes tot lo present principat dels bons officis fets per la ciutat, dels quals ha resultat y resulta tot lo bon succes de les difficultats, contentions y debats suscitats per raho de la captura dels deputat y oydor militars, los quals es cert no podien tenir assiento y tal qual lo han tingut en benefici de tot lo dit principat sino fora lo medi de la ciutat, y que estan promptes *in perpetuum* regoneixerho y referiren totes occasions se offerescan a la ciutat. — Y explicada dita embaxada los mateixos embaxados digueren com los S.rs don Joan de Vilanova diputat militar y don Joseph de Castellbell oydor militar los havien dit que per llur part en particular fessen les mateixes gracies als mag.chs consellers y consell de les merces rebudes en lo assiento dels negosis de dita captura, lo qual ha tingut lo succes com prometie lo bon medi de la ciutat que altrament no podia aquest principat restar tant reintegrat com esta offerintse en totes les occasions a la ciutat. — E dit dia delibera lo consell de cent fos feta una embaxada al S.r loctinent general pera besarli les mans y ferli las degudas gracies de la merce han rebuda en la liberatio de les persones dels diputat y oyodor militars, que no havien esperat may manco del bon zel que sa Ex.a havie mostrat en estos negosis per ser propris de sa Ex.a com ha natural de aquest regne, y que una de les maiors merces que aquest principat ha pogut rebrer de ma de sa Mag.t es estat haver comesos estos negosis a sa Ex.a de hont ha resultat y resulta tota la quietut y repos de aquest principat. E inseguint la deliberatio feta per dit savi consell de cent los

mag.chs conselles y consell anaren ab embaxada a casa del S.r loctinent general peral effecte dalt dit, y explicat per lo mag.ch conseller en cap lo que per orde de dit savi consell de Cent tenia orde de explicar, lo S.r loctinent general ab semblant molt affable dix que no obstant no tingues orde del Rey nostre S.r, per lo molt que sap sa Mag.t ama esta ciutat y tambe per causa dels grans inconvenients resultaven de la detentio dels deputat y oydor per ser tant cerca lo temps de la insiculatio y extractio, havie volgut donar aquest contento a la ciutat y a tot lo principat, y confiat de la benignitat y clementia de sa Mag.t y lo molt que desija fer merce a la present ciutat, enten ho tindra a be: y que en lo demes se seguira fara lo que te obligatio com ha catala que es, y que en lo que toca al apuntament fet per lo total assiento de la manera que tant be y ab la maduresa que ses determinat un tant savi consell de Cent se es fet, lo ha representat a sa Mag.t y a sos ministres y enten que ab tot en aquell y haie alguna cosa que no stiga ab la puntualitat manave y ere sa Real voluntat, sera servit pera fer a esta ciutat merce donarhi lo assiento se supplique.

DISAPTE XXVIJ. — En aquest die los mag.chs conselles manaren aiuntar lo savi consell de cent jurats y havent proposat lo mag.ch conseller en cap que per donar forma a que lo apuntament pres ab lo S.r loctinent general sobre lo assiento dels debats suscitats sobre la impressio de les constitutions y captura dels deputat y oydor militars, havien pensat fer una embaxada al concistori dels senyors deputats del general del present principat, supplicantlos fossen servits, sempre vingue resolutio de sa Mag.t com confien vindra dins breus dies de dit tracte fet ab lo S.r loctinent, admetre dit tracte attes lo molt que se ere desijat y procurat per la present ciutat y dit S.r loctinent general ho te assentat, y perque aquest particular com tots los demes vaien ab la efficatia y auctoritat solites, no han volgut fer cosa que no sie ab orde y resolutio feta per aquest savi consell. E lo dit consell feu (deliberacio) se fes dita embaxada al consistori dels senyors deputats, supplicantlos sien servits deliberar que venint lo assiento de dit tracte del Rey nostre S.r, ara per les hores lo admeten, enviant copia del dit apuntament y tracte fet, al dit Senyor virrey.

DIUMENIE XXVIIJ. — En aquest die per los mag.chs Conselles inseguint la deliberatio per lo savi consell de cent feta lo

die de ayr, trameteren la embaxada que lo dit consell ordena se fes al consistori dels senyors deputats E anaren per fer dita embaxada micer Miquel Çarrovira y mossen Miquel de Lassera als quals fonch donada copia del apuntament y tracte fet ab lo S.r loctinent general, los quals referiren com inseguint dit orde lo die de ayr entre les tres y quatre ores de la tarda passat mig dia eren estats en la casa de la diputatio, ahont trobaren los S.rs diputats concistorialment ajuntats en lo consistori de la instantia dels Taronies, als quals havien explicat de paraula la embaxada per part de dits mag.chs conselles y consell de cent yls havien notificada dita deliberatio del consell de cent y quant importave lo apuntament fet ab lo S.r loctinent general sobre la impressio de les constitutions y capitols de ques te debat, ab lo orde y concert posat en dit apuntament, del qual donaren copia a dits senyors deputats que per dit effecte aportaven, y que supplicaven de part de dits mag.chs conselles y consell fossen servits deliberar que acceptaven dit concert y apuntament sempre vingues lo orde de sa Mag.t y asso fos encontinent, per lo que lo temps de llur administratio y regiment anave per ores acabantse, com aixi convingues al servey de Deu, de sa Mag.t y benefici de tot lo present principat, y com explicada dita embaxada y liurada la copia de dit apuntament lo S.r deputat ecclesiastich en nom y per part del concistori, los havie respost que ells veurien dita scriptura y provehirien anaquella lo que aparra convenient E havent interrogat dit S.r deputat ecclesiastich a dits embaxados si tenien altre cosa que dir y explicar, dits mag.chs micer Miquel Çarrovira y Miquel de Llassera per orde de dit consell de Cent, digueren no tenien mes que dir: empero, que dits mag.chs conselles los havien advertit quels reduissen a la memoria la bona obra que la ciutat havie feta en deffensa dels privilegis y constitutions de Chatalunya, y particularment per la liberatio dels deputat y oydor militars, y com havien empres lo negosi y causa com ha propria de la ciutat representant anaquest cas tot lo principat, per lo que lo stament militar y ecclesiastich havien abrassat y acceptat tot lo que per dita ciutat se ere deliberat y fet E per dita causa la ciutat havie despes ab embaxades y altres diligenties convenients y necessaries pera dit negosi molts milanars de ducats com es publich y notori, y en particular adaquest concistori, confiant dita ciutat per esser tot en benefici de la generalitat y de dit concistori que

de pecunies de dit general se farie la recompensa deguda de dits gastos de dita ciutat E no res menys per lo S.r deputat forch dit que en tot se tindra consideracio E fet asso se despediren y feren relatio als dits mag.chs conselles.

DIMECRES XXXJ. — En aquest dia arribaren en casa de la ciutat los nobles don Ramon de Vilanova y don Guillem de Josa tramesos als mag.chs conselles de part dels senyors deputats militar y Real y oydor militar, digueren que dits senyors deputats y oydor supplicaven als S.rs conselles sien servits manar ajuntar lo savi consell de cent perque en aquell entenen referir lo animo y voluntat tenen com son obligats de condecendre ab la voluntat dels dits senyors conselles y consell y que no ha estat ni esta per ells fer lo que per dit consell sels es demanat, lo que clarament veuran ab los vots en lo consistori de la deputatio sobre dit particular. — E lo mag.ch conseller en cap los dix que ells procurarien si possible es ajuntar lo dit consell per tot lo die present. — E dit dia los mag.chs conselles manaren ajuntar lo consell de Cent peral effecte dalt referit que per part de dits deputats militar y real y oydor militar, los nobles don Ramon de Vilanova y don Guillem de Josa los havien dit y encarregat, y estant ajuntat dit consell vingueren en aquell los nobles don Joan Burgues y de So y don Ramon de Vilanova y digueren que don Joan de Vilanova y mossen Andreu Reart, deputats Militar y Real y don Joseph de Castell-bell oydor militar, desijant satisfer al que per part de la present ciutat los fonc fet embaxada en lo consistori de la deputatio diumenge proppassat, per deliberatio de aquest consell contenint en effecte que aquell consistori aderis y acceptas lo tracte y concert fet sobre les differenties y debats moguts sobre la impressio de les constitutions ab los sinc capitols, havien procurat que los altres senyors del consistori aderissen al que per part desta ciutat sels demanava segons que ells dits deputats militar y real y oydor militar havien aderit y les differenties que sobre lo votar havien tingudes, com veuran de la scriptura y vots, copia dels quals aportaven pera informatio de aquest consell, y que entengues dit consell no havie estat per ells de posar en effecte y fer dita deliberatio sels demana sino per los altres, ço es per los senyors deputat y oydor ecclesiastichs y oydor real, la qual scriptura dexaren y fonch legida en dit consell y sera continuada en lo libre de les deliberacions. — E despedits dits se-

nyors don Joan Burgues y de So y don Ramon de Vilanova, lo mag.[c] conseller en cap proposa al dit consell que pus havien entes lo que sels ere refferit per dits cavallers, deliberassen sobre dit fet lo quels aparexeria ser convenient. — E lo consell feu deliberatio que los mag.[cs] consellers promptament procuren fer ordenar una scriptura a modo de requesta, requerint als deputat y oydors ecclesiastichs y real, interpellantlos tinguen a be aderirse al que per part de aquest savi consell los fonch representat diumenge proppassat, altrament que sels proteste contra ells y cascu dells y lurs bens de totes coses licites y permeses de protestar y en particular protestant de ferlosne carrega y demanarlosho en visita. E que dita scriptura la fassen ordenar per los mag.[cs] advocats ya en aquestos negosis aplicats y aquella presentar fassen esta nit per lo subsindich, y asso attes que dits deputat y oydor ecclesiastichs y oydor real han tingut plena notitia y han consentit al tracte sobre asso fet segons se infereix de la embaxada se feu de part de tot lo consistori al present consell ab massas altas lo endema que foren fora de la preso los deputat y oydor militars Provehint que lo subsyndich en lo temps de la visita vage cada dia a fer instantia y part formada per part de la ciutat contra dits deputat y oydor ecclesiastichs y oydor real si ans de acabar sos officis no hauran aderit, ordenant mes avant que lo parer dels vots dels deputats y oydors en dit consell dexats sien continuats en lo dietari de la present casa. — E dit die los mag.[cs] consellers ans de anarsen de la casa de la present ciutat no obstant fos ya hora molt tarda, manaren cridar los mag.[cs] advocats aplicats, y ajuntats aquells foren ordenades dites scriptures o, requestes, les quals foren ordenades la mateixa nit, y donades al subsyndich foren presentades als dits deputat y oydor ecclesiastichs y oydor Real, y son del tenor seguent: . . . .

. . . . (No s continuaren).

APÉNDIX TERCER. — ANY 1602

DIETARI DE LA EMBAXADA DONADA PER LO SENYOR JOSEPH *de Bellafilla donzell, Conceller de la Ciutat de Bar.^{na} per part de dita Ciutat, a la Mag.^{t} del Rey n.^{re} senyor, desdel dia que isque de Bar.^{na} fins lo dia que torna en ella.*

MARS

6. — Isque lo Sr Conceller Joseph de Bellafilla de Bar.^{na} a sis de Mars 1602, a las quatre horas despres dinar ab la cerimonia acostumada de agraduatio de molts caballes, consols de la llotja y altres ciutedans, com se pot veurer ab lo libre de agraduations lo qual aporte lo scriva de les obres, y sen ana a dormir a sant Feliu.

7. — Y lo sendema demati dijous 7, isque de sant Feliu y sen ana a dinar a Masquefa y a dormir a Igolada, y sent arribat en dita vila poch apres, vingueren de part dels concellers de aquella vila lo Sr Agusti Cornet, cavaller y lo honorable en Juan March droguer, ab embaxada donant la ben vinguda al Sr Conceller suplicantlo se servis donarlos hora, perque los concelles de aquella universitat puguessen besarli les mans y visitarlo, als quals respongue quels stimava y agrahia molt lo bon cuydado tenian y correspondencia ab la ciutat de Barcelona y que sempre que volguessen venir podian, y dits embaxados ab dita resposta sen tornaren. — E poch apres vingueren los mag.^{hs} concelles Miquel Monserrat y Selvador Puyol, sent absent de dita vila los altres dos, acompanyats y agraduats dels promens seguents ço es, lo Mag.^{h} Francesch Mateu doctor en medicina, lo discret Gaspar Jofre Llado notari publich de dita vila y escriva de la casa del concell de aquella, Jaume Serra parayre, Francesch Senjust sabater, Antoni Thomas Texidor notari, Miquel Quadras sirurgia, Jaume Rayadell sastre, Jaume Amat negociant y Jaume Sola carder, los quals per ser ja tocada la oracio arribaren ab atxes. Mana lo senyor Conceller ubrirlos, ab quatre atxes blanques que acompanyaren algunas personas

de las qui anaven ab lo senyor Conceller Y arribant al aposento ahont lo senyor Conceller estava, isqueren fins a la porta de la sala las personas del Mag.[h] micer Illa y Carbo y micer Llavaneres acompanyados de estractio del senyor Conceller, restant dit senyor Conceller dins lo aposento asentat ab sa cadira Y entrats los concellers de dita vila, lo S.[r] Conceller se alsa y als rebe ab molt gran cortesia y se assentaren tots restant lo senyor Conceller a ma dreta y los dos concellers de la vila a ma squerra y los prohomens se acomodaren a altres cadires, y assentats que foren referiran la occasio de sa vinguda que fou, la qual fonch en substancia com eren vinguts a besar li las mans y donarli la benvinguda de part de la vila, offerintli de part de tota la universitat que en tot lo que se offeris y que puguessen servirlo ho farian ab moltas veras, dient moltes altres rahons de gran cortesia Als quals lo Sr Conceller respongue en nom y per part de la ciutat de Bar.[na], agrahia molt la marçe se li feya, y que ere molt conforme a la confiança que la ciutat tenia de aquella vila, y que en tenir loch referiria als senyors concellers y Concell de cent, la demostracio de voluntat se li havia feta y que en tota occasio trobarian molt bona correspondencia, tractant los de V. m.[s], y al cap de un poch se despediren ab moltes paraules de compliment, y los acompanyados del senyor Conceller los acompanyaren fins al cap de la scala, y los altres del senyor Conceller fins baix a la porta del carrer.

8. — Al sendema, á vuit de dit mes apres de haver dinat se parti de dita vila de Igolada y sen ana a dormir en la vila de Çervera, y sent arribat que era hora tarda, vingueren dos sindichs de dita vila de part dels prohomens de aquella pera besar les mans a dit senyor Conceller, y li donaren la ben vinguda offerint de part de aquella universitat si cosa alguna lo podian servir al dit senyor Conceller, com a la ciutat de Bar.[na] queu farian ab totas veras, asegurantli estaven molt promptes pera servir y valer en tot lo que se offeris, com y segons devian y tenian obligacio Als quals dit senyor Conceller respongue que estimava en molt axi per sa part com en nom de la ciutat de Bar.[na] la offerta li feian asegurantlos que sempre se offeris, la ciutat tindria particular memoria de correspondre a sa obligacio, en benefici y aument de aquella vila. Aturantse aquella nit a sopar en sa companya alguns cavallers quel anaren a veurer y entre ells a Don Pedro Reguer.

9. — Al mati se parti de dita Vila que fonch a nou, acompanyantlo tots aquells cavallers que restaren a la nit a sopar ab dit senyor Conceller y no volgueren dexarlo fins a la vila de Bellpuig y alli los convida á dinar, e apres de dinar despadirense y dit senyor Conceller se parti pera la ciutat de Leyda, a hont lo isqueren a recebir molt numero de estudians mija llegua ans de arribar a la ciutat a cavall, y los pahers no isqueren per ser fora a un somatent, los quals en ser arribats, per son sindich li enviaren un recado dientli de part de dits pahers se servis donar hora per una embaxada entenien ferli, e lo dit senyor Conceller respongue que sempre que fossen servits estava aparellat per hoir dita embaxada. E poch apres vingueren lo senyor Luis Gomar, mossen Dearde Antoni de Eril y de Rius, Don Francesch Marles, Don Nofre Marle, cavallers, Gaspar Crespa, ciuteda y sindich ordinari de dita ciutat, lo Doctor Antoni Ordio metge, micer Monserrat Castello, micer Joan Batista Cortiada, micer Joan Batista Monyo y Hyeronim Roig escriva mayor de la paheria y altres ab embaxada de part de la ciutat de Leyda, y referiren a dit senyor Conceller venian a besarli las mans y donarli la benvinguda de part de aquella ciutat, explicant lo gran contento tenian de que fos arribat bo en ella, offerintli la ciutat y tot lo demes que convingues y fos menester en servei de sa Magnificencia y de la insigne ciutat de Barcelona Als quals dit senyor Conceller, respongue que estimaba en molt la merçe que se li oferia, y que no menos se confiava de la ciutat de Leyda, offerint per part de la ciutat de Barcelona tenir en tota occasio la matexa correspondencia, assegurant que en son temps y lloch o representaria al concell de Cent pera que en tot temps ho agrahis de la manera que convenia y ho tingues sempre molt present com era raho, E apres que sen foren tornats vingueren per part del Illustre y Molt Reverent Capitol, los molts Reverents senyors Don Onofre de Lentorn Ardiacha de Benach y lo Canonge Bernat, a besarli les mans y visitar al senyor Conceller, y li donaran la benvinguda y li offeriren de part de aquell Reverent y insigne Capitol tot favor y ajuda per al cas occorrent, axi ab oracions y sacrificis, com en tot lo demes convingues a la ciutat de Bar.^{na} Als quals lo senyor Conceller respongue ab lo compliment que convenia tan honrada embaxada, besant los las mans de la marce rebuda y offertas se li feia per part del reverent Capitol y que tingues-

sen per molt sert que en tota occasio se tindria la deguda correspondencia, y aixi sen tornaren ab moltes rahons de gran compliment.

10. — Lo sendema als deu, lo senyor Conceller molt honradament acompanyat dels qui anaven en sa companya y de altres persones de Leyda conegudes, puya a la seu de dita ciutat ab sa gramalla y hoi lo offici mayor estant assentat al lloch ahont los pahers acostumen assentar se, y acabat de hoir lo offici y sermo, lo acompanyaren lo senyor Ardiaca Lentorn, Dega Mora, canonge Bernat y altres canonges y cavallers als quals convida a dinar, y lo temps stigue en Leyda continua convidar alguns canonges y cavallers que fou del disapte de tarda fins al dilluns passat mix dia. La occasio de haver estat serca de dos dias fou per aguardar al S.r Pons de Peremola que no era arribat en companya del senyor Conceller, y eren restats de concert lo aguardas en Leyda.

11. — Dilluns passat mix dia als onse, hisque lo senyor Conseller, de la ciutat de Lleyda acompanyat del S.r ardiaca de Lantorn y de altres canonges y cavallers, los quals anaren fins al cap de la horta, y alli se despediren ab molts compliments, e arriba aquella nit a Fraga ha hont isque a la Serra pedragosa la guarda de cavall de Arago acompanyantlo, y lo senyor Conceller hordena sels donas algun regalo per al treball, en demonstratio de voluntat.

13. — Als tretse de dit Mes de Març se parti lo senyor Conceller de Fraga y arriba a la vila de Osera.

14. — A catorse a les quatre horas demati arriba en dita vila de Osera lo senyor Francisco Dixer, ciuteda de la ciutat de Çaragoça enviat per part dels senyors Jurats de dita ciutat ab embaxada, dient en ella que de part de la ciutat venia a donar la benvinguda, y lo supplicava se servis aposar alli ha hont dits jurats havian determinat, que era en casa del senyor Joan del Cornal jurat de dita ciutat, juntament ab los demes cavallers y ciutedans que venian ab sa companya, dient a quina hora volia entrar pera que pugues ab diligentia avisar los senyors jurats pera que poguessen provehir la entrada, que aqueix orde tenia de dits senyors jurats, los quals tindrian tambe un cavall a punt a la puente de Gallego en lo qual pugues anar dit senyor Conceller, al qual lo senyor Conceller respongue que estimava com era raho estimar la merçe que se li feia y que sa

merce fos servit scriure en aquells senyors que a les quatre horas pensave, entraria en Çaragossa y que sa merce fos servit de no anarsen, sino que restas a dinar ab lo senyor Conceller y sen anirian junts, y en haver dinat se posaren en un cotxe tots plegats fins arriba a la puente de Gallego, ha hont troba que alguns cavallers particulars y en particular lo Baro de la Llacuna com a deute y los demes amichs del senyor Conceller havian enviats cavalls molt ben adressats ab gualdrapes y guarnicions de vellut, streps daurats pera que pogues triar lo que li donaria gust per la entrada, y dit senyor Conceller no prengue sino lo que la ciutat li havia adressat, lo qual estave de la matexa manera, donant orde sen tornassen los demes, stimant la merce se li havia feta E immediadament en ser a cavall en dit Pont de Gallego, posada la gramalla, que es serca mija legua de Çaragossa, arriba lo senyor marques de Aytona acompanyat dels cavallers seguents, Don Jorge de Heredia, Don Joan de Pabernoy, Don Francisco Luis de Gurrea, Don Fernando de Mendoça, lo Comenador Ruis, Don Luis de Barduxi, Don Joan de Gurrea, Don Joan de Torrelles, Don Joan de Borie, Don Joan Augusti y Don Francisco de Moncada, fill del senyor marques, los quals tots arribaren a besar las mans al senyor Conceller fentli la salut ab la çerimonia que en semblants occasions se acostuma de fer, y passats tots per orde resta al costat del senyor Conceller lo dit senyor marques, y ans de parti digue en presentia de tots que tres causes lo havian mogut a rrebrer lo senyor Conceller, la primera per obligacio de deute, la segona com ha amich de tota la vida y la tercera per obligacio natural per ser tan catala y aver de acudir en tot lo que es servey y honra de la ciutat de Bar.^na^, y acabades de dir dites paraules lo senyor Conceller respongue, que besava las mans a sa senyoria de tanta honra y merce li feya, y que ell tant en nom propri com encara per part de la ciutat de Barcelona la rebia molt en particular y la estimava en gran manera com era raho, y volent lo Sr Conceller fer la cortesia de donar la ma dreta, no volgue lo senyor marques sino honrarlo en tot, y començaran a caminar a la volta de la ciutat parlant y converçant fins que foren passats lo monestir de Jesus serca de la ciutat que arriba lo senyor Joan del Cornal jurat de Çaragossa, acompanyat de molts ciutadans. En arribar lo senyor jurat se despedi lo senyor marques y tots los cavalles anaven en sa companya.

Los qui acompanyaven lo senyor jurat eren los seguents, lo doctor Domingo Ximeno, Jayme de Dueñas, Joan Matali, Pedro Villanueva, Pedro Hyeronimo Despes, Antonio Francos, Pedro Portales, Pablo de los Barrios, Martin Luis de Ulleta correu mayor, Pedro Lopez, Joan Luis de Luna, Hyeronimo Losilla, lo senyor Lopes, Joan Luis de Luna, Hyeronimo Gil de Hores, Joan Stevan Castellar, Joan Stevan, Lupertio Stevan, Carlos Gan, Fran.co de Yxar, Antonio Anrique Pedra, Hieronimo de Aguilar, Don Fran.co Pucio, Joan Grisostomo Santa Cruz, Martin Asnar, Miquel Lopes de Tolosa y Arnau Lopes, y arribat fonch dit senyor jurat en dit lloch, ya lo senyor marques sera despedit per no teniri lloch, y lo senyor jurat prengue lo senyor Conceller a ma dreta y apres de haver fetes las degudas cortesias comensaren a caminar ab serimonia envers la ciutat, y ans de entrar en ella staven dalt sobre lo portal una cobla de ministrils los quals ab demostracio de alegria staven sonant, regosijant la entrada del senyor Conceller. Dins la ciutat y ab la matexa cerimonia lo acompanyaren y donaren volta per lo millor de la ciutat per las plassas y carrers mes publichs ab tant gran multitut de gent de la ciutat que exian a veurer lo senyor Conceller y la entrada se li feia, que era cosa de mirar, ab molta alegria y contento que demostrave lo poble, y apres de haver passayada tota la ciutat, lo dit senyor Joan del Cornal, jurat, sen aporta al senyor Conceller en sa casa y als demes cavallers que dit senyor Conceller aportave en sa companya y en arribar en dita casa lo reberen ab molta alegria y ab molta musica de ministrils y ab molta luminaria de atxes per ser ya hora tarda, y essent apeats y pujats dalt en una quadra molt ben adornada de colgadures, se assentaren y encontinent vingueren los demes senyors jurats de dita ciutat ab cerimonia pera visitar y besar les mans a dit senyor Conceller, y li donaren la benvinguda dient com tota aquella ciutat se era molt alegrada de que fos arribat ab salut en ella y altres paraules de gran cortesia, als quals dit senyor Conceller respongue, corresponent a la merce se li feia ab gran demostratio de compliment, y poch apres se despediren y lo dit senyor Joan del Cornal y los demes senyors lo havian acompanyat se alsaren y entraren al senyor Conceller y demes cavalles en un aposento molt ben adresat en lo qual hi havia dues parades, la una de molts vasos de plata, y laltre de plata sobredaurada ab una taula parada que ere cosa de veurer; en

altro aposento, ab molt gran varietat de plats ab diverses coses molt ben adressades pera sopar, era dia de peix ha hont parexia ser impossible en Çaragossa per ser terra apartada de mar hi hagues tanta varietat de pex, ab gran abundancia de confitures, y asso se continua dinar y sopar tot lo temps estigue en Çaragoça, ha hont assistiren molts cavallers y ciutedans que la taula se judicava eren sinquanta persones, y tot lo temps del dinar y sopar ab gran musica y altres entreteniments en demostracio de la alegria y contento que tenian.

15. — Y lo sendema demati que ere divendres quinse, dit senyor Conceller ab la gramalla y los verguers devant vestits y massas, acompanyat del dit senyor jurat Joan del Cornal y de molts altres cavallers y ciutedans de Çaragoça y dels demes de sa companya ana ab cerimonia ha hoir missa a nostre senyora del Pilar de dita Ciutat, y apres de haver hoida dita missa li amostraren tota la iglesia y les santes reliquies son en aquella. Y lo despres dinar ana ab la matexa serimonia a santa Engracia ab cotxes y alli se li mostraren las Reliquies son en dita Iglesia y a casa de santa Engratia y altres cossos sants son alli, y apres li amostraran lo monestir y tota la casa ab totas las curiositats quei ha en ella ques casa Real del horde de sant Hyeronim.

16. — Lo sendema demati disapte setse, ana ab cerimonia acompanyat del dit jurat y de molts altres senyors ciutedans de dita ciutat juntament ab los demes de sa companya ab molts cotxes a hoir missa al monestir de sant Domingo de Predicadors, apres de haver hoida missa li amostraren lo sacrari y tot lo monestir y de aqui sen ana a la seu y alli veu la Custodia y les demes relliquies de dita seu y apres ana dit senyor Conceller a visitar lo Hospital de dita Ciutat, y apres de haver feta horatio, serca totes les cambrades y demes instancies de dit hospital y sen torna a la casa del senyor jurat pera dinar, y lo despres dinar, hisque a cavall en companya del senyor jurat y de molt acompanyament a passeyar per la ciutat.

17. — Lo sendema demati 17, ans de anar a missa vingue a visitar lo señor Conceller lo Justitia y Salmadina ab les masses devant y ab molta cerimonia, y acabada la visita ana ab la matexa serimonia que lo dia abans a peu ha hoir missa a nostra senyora del Pilar, y oida aquella sen torna a casa, advertint que tot lo temps estigue en Çaragoça tingue visitas dels jurats y de molts cavallers y ciutedans los quals, los uns un dia, los altres

altres, restaven a dinar y fer collatio per ser en quaresma ab lo senyor Conceller. E dit dia apres de dinar se parti de Çaragoça ab la matexa serimonia que entra, acompanyantlo lo senyor jurat Joan del Cornal juntament ab molts cavallers y ciutedans, fins fora de la ciutat devant la Aljafaria y alli se despediren ab molts compliments, y lo dit senyor jurat sen torna ab companya dels cavallers y ciutedans de dita ciutat y lo senyor Conceller acompanyat de altres cavalles y ciutedans coneguts passa avant fins al monestir dels Trinitaris que per ser diumenge se acostumava de anar alli a visitar y fer oratio a sant Pere per guanyar los perdons e indulgenties quei havia en aquella iglesia E dit senyor Conceller se apea alli y feu oratio y apres torna a puyar a cavall y los cavalles amichs quel acompanyaven anan ab ell fins trobar lo cami de la Muela y alli se despediren del senyor Conceller, ab moltas paraulas de cortesia y sen tornaren a Çeragoça y lo senyor Conceller passa avant per lo cami de la Muela a hont arriba aquella nit que era hora tarda.

18. — A divuit de Març parti lo senyor Conceller de la Muela y arriba aquella nit hora tarda en la ciutat de Calateut, en la qual sopa y dormi, y per ser arribat tart y no sabero los de la ciutat digueren no tingueren temps de fer recebiment, si be encontinent queu saberen feren preventions de algunes graelles y atxes y altres aparells per axirlo a rrebrer, y com lo senyor Conceller arriba mes prest del que ells pensaven, no tingueren temps de exequutar lo pensament tenian, y apres quant fonch arribat vingue una embaxada de tres cavallers dient de part de la Justitia, jurats y regidors de dita ciutat, lo quant los havia pesat no haver sabuda la vinguda per poder acudir y satisfer a sa obligacio y desig tenian de servirlo, en amostratio del contento gran y alegria de sa vinguda y que rebian molt grant, (grat) si ere possible se detingues lo sendema pera poder venir a visitarlo y besarli las mans ab la cerimonia acostumada fer aquella ciutat, y lo senyor Conceller respongue que ell agrahia y estimava molt la honra y merce li feien y queu tenia per rebut, que la gravedat dels negocis que aportava a son carrech no li donaven loch de poderse detenir, y que tinguessen per sert que en tota occasio la ciutat de Bar.[na] acudiria a servirlos ab molt gran voluntat y que sentia en estrem no poderlos donar gust, y que demati ab la favor del senyor pensave partirse Y los dits embaxados replicaran que a lo menos fos servit de-

tenirse fins que aquells senyors tinguessen lloch a visitarlo y basarli las mans, y axi lo senyor Conceller respongue que com fos son gust o faria y concertaren la visita pera les vuit hores dematí. — E apres lo sendema dematí a la dita hora estant ya lo senyor Conceller de partida arriba la Justitia de la ciutat de Calatajud, ques un cavaller principal nomenat Jayme de Puejo, ab una vara negre curta que aportave en la ma, juntament ab los jurats o, regidors de dita ciutat acompanyats ab cerimonia de molts officials y altres persones, aportant les masses devant, vestits ab gramalles blaves, a los quals isqueren a rebrer lo senyor Pons de Peremola, micer Joseph Illa y micer Miquel Lavaneres acompanyadors del senyor Conceller fins a la entrada, en companya dels demes criats del senyor Conceller, y lo senyor Conceller resta dins lo aposiento lo qual era tambe al igual de la entrada en companya del senyor Martell de Çaragoça y de micer Pau Alsina de Barcelona tots doctors en lleys, y arribant a la porta de dit aposento per recebirlos y entrats y assentats, dit S.[r] la Justitia explica la embaxada, la qual en effecte fou quels havia molt pesat no haver sabuda sa vinguda per poder demostrar la gana y desig que tenian de servirlo y ferli recibiment que a la ciutat de Bar.[na] y a sa merce se devia, dient se eran molt alegrats de sa vinguda y que fos arribat en aquella ciutat ab salut, y que gustarian molt de que se detingues perque lo poguessen regalar y servir conforme desityaven, oferintli per part de aquella ciutat tot lo que convingues a sa merçe y a las coses de son servey per correspondrer a sa obligatio, assenyalant molt en particular la correspondencia que aquella ciutat sempre havia tinguda ab la ciutat de Bar.[na] ab moltes y diverses occasions y exemplars que apuntaren de haver enviada gent de guerra en deffensa de la ciutat, la qual continuarien ab moltes veres, sempre que se offeris occasio. Y lo senyor Conceller respongue ab moltes paraules de cortesia y compliment dient que la ciutat de Bar.[na] y ell en nom de aquella, agrahia y stimava molt la marçe se li feia, que era molt conforme a la confiança que la ciutat de Bar.[na] tenia de aquella ciutat que en tota occasio li feria merçe, offerint per part de la ciutat de Bar.[na] tenir ab aquella la correspondencia, y que molt en particular faria relacio perque en son cas y lloch se acudis servirlos en tota occasio, y que en lo que tocava a detenirse li pesava molt no poderlos dar gust per lo que nou tenia en sa ma, perque la im-

portancia dels negocis aportava a son carrech no donava lloch á poderse detenir, y axi se despediren ab lo mateix orde y ab moltes paraules de cortesia, y encontinent dit Sr Conceller parti de dita ciutat. — Tots los demes dies camina per lo regne de Castella sens occasio de haveri cerimonia fins a vint y quatre que arriba en lo lloch de Olivares.

24. — A vint y quatre de dit mes y any arriba abans de dinar a Olivares, ha hont sent arribat, al apearse a la posada troba un porter del concell de Arago ab un despaix del senyor vicecanceller de part del Rey nostre senyor dient en ell, que si pensava entrar ab gramalla y massas en Valladolit, ahont estava sa Magestad, que fes alto en Tudela, que es dos leguas mes serca de Valladolit, que alli se li donaria avis, perque tenia gran difficultat sa entrada de aquella manera, per quant sa Mag.[d] volia guardar los exemples de son pare, y que no venint per cosa de alegria de casament, o, dols, no tenia lloch la entrada ab cerimonia de gramalla, conforme era estat fet y servat ab Galceran de Navel conforme en dit despaix se conte, lo qual es del thenor seguent: — «Gaspar Arnal de Bolea portero deste conseyo, hireis luego camino drecho de Çaragosa por donde se entiende viene Josep de Bellafilla Conceller de Bar.[na], y en topandole le advertireis de parte de su Mag.[d] y en su nombre el vicecanceller, que si piensa entrar en esta ciudad de camino sin gramalla y massas lo podra hazer, pero si piensa entrar con ellas, se entretenga en el lugar mas proximo desta ciudad hasta que enterado su Mag.[t] de la forma y manera que han acostumbrado de entrar concelleres de Bar.[na] en semeyantes casos se ordene y mande lo que huviere de haser: en Valladolid a 22 de Março 1602 = Covarubias vicecancellarius» — Y encontinent dit Sr Conceller vist lo que dit despaitx contenia, posa ma a la ploma y feu una carta al senyor vicecanceller a modo de memorial, fundant per raho de stat les causes quei havia per no fer a la ciutat gran disfavor, e axi mateix scrigue a don Pedro Franqueza y als senyors regents Guardiola y Sabater, les quals cartas, o copia dellas son en plica en poder del scriva mayor Calopa; y axi en haver dinat despatxa lo dit porter ab les dites cartes, y encontinent parti pera Tudela que era lo lloch se li hera asselanyat. — Nos pot pensar (passar) en silenci una diligentia que al S.[r] Conceller li aparague ser necessaria per la bona directio del negoci en concideratio de la inquietut li cau-

sava lo despaix havia rebut, y fou que secretament consulta ab Marti Janer y lo scriva maior mossen Calopa dient procurassen que tota la gent fessen collacio de bona hora y se retirassen a ses posades, que lo S.r Conceller havia de esser matiner per alguns negocis se oferien, advertint a Marti Janer procuras tenir tres cavalls de posta pera qualsevol hora fossen menester, lo qual se dona molt bona diligentia, y entre les nou y deu hores dit S.r Conceller, Marti Jener y un home pratich de la vila que servi de postillo, puiaren a cavall dexant a mossen Calopa en guarda pera que quant tornassen no fos menester inquietar a ningu. Encontinent partiren ab molta diligencia pera Valladolid que com les dos llegues son xicas y lo cami pla, foren en espay de poch mes de una hora, devien ser onse hores, quant se apearen en casa de don Pedro Franqueza lo qual en aquella hora no hera tornat a sa casa ni avia sopat; no passa mitx quart en arribar, y tenint notitia, quant veu en la entrada los cavalls que lo Conceller devia ser arribat, pensa lo que podia ser, ab molt gran demostracio de contento fonch rebut, y encontinent sen entraren en un aposento ahont molt llargament lo S.r Conceller li digue ab la efflictio estava del despaix avia rebut, y tractant moltes y diverses coses sobre dit fet que serian molt largas de contar, se prengue resolutio que escrigues un bitllet al S.r duch de Lerma, dient lo que passava y la gran confiança que lo Conceller tenia de anar rebrer merces de sa ma en que sa Mag.t prengues resolutio favorable ab la entrada avia de fer, en lo matex punt ana lo bitllet, y fou la resposta quem digues de sa part que no estigues inquiet, que lo cuydado y diligentia que mostrava merexia sa Mag.t se resolgues en ferme merce y en lo mateix me despedi, fent dit Don Pedro Franquesa moltes offertes, com per experientia o, veuria, y ab sperança de bon despaix. A cavall y ab la matexa diligentia men torni a Tudela que devian ser serca de las dos horas, sens que ningu de la companya sino los dits Janer y Calopa aguessen tingut sentiment de haver faltat ni se agues feta tal diligencia.

25. — Dia de nostre senyora a 25, en la posada, lo cura del dit lloch de Tudela ab tres o, quatre mayorals, o, promens de la confraria de nostre senyora de dit lloch, convidaran al senyor Conceller pera que los fes merce de honrarlos en acompanyar la professo de nostre senyora que se havia de fer despres dinar, oferints que li donarian lo millor y mes honrat lloch axi

en la iglesia com en la professo, donant li primer la benvinguda de part de aquella vila, e lo S.[r] Conceller respongue los estimava molt lo bon desig y voluntat demostraven tenir en offerirli tota cortesia y que ell faria tot quant poria en donarlos gust y contento, y que ell los manaria avisar y tornar resposta, y axi se despediren y anats que sen foran, lo senyor Conceller consulta dit negoci ab los senyors Peremola, doctor Illa y Carbo y micer Miquel Llavaneres y alguns altres de la companya, y conciderat que tenint loch que era raho tenir era convenient comensar a posarse gramalla en Castella y masses, a petitio dells no se havia de perdrer tant bona occasio y axi determina de anar, fentlos avisar encontinent en aver dinat, ans de comensar la professo vingueren a la posada acompanyar lo senyor Conceller, lo S.[r] Cura, regidos, alcalde y los maiorals de confraria, y lo senyor Conceller ab las insignias de la gramalla y los verguers tambe vestits, ab les masses altes devant, ana ab molt gran cerimonia y auctoritat en la iglesia y li donaren lo lloch mes honros y mes preheminent axi en la iglesia com en la professo precehint sempre a tots, y feta la dita professo sen torna ab la matexa forma y auctoritat en la posada.

26 y 27. — A vint y sis y a vint y set de dit, estigue lo senyor Conceller en lo lloch de Tudela aguardant la resolutio y resposta del Rey nostre senyor per medi del senyor vice canceller.

28. — A vint y vuit, que era dijous a les onse hores de mix dia, aguardant la resposta com esta dit, arriba a la posta en dita vila de Tudela lo mateix porter del concell de Arago ab un despatx del senyor vice canceller de part del Rey nostre senyor, lo qual es del tenor seguent — «Aunque su Magestad, Dios le guarde, con el exemplo de la mag.[d] del Rey su padre que ste en el cielo, que en el año *1588* no permitio que el jurado conceller de Bar.[na] Abil (1) le besasse las manos ni entrasse en su corte con insignias, podiera dexar de hoir a V.[m] con ellas pues este caso era semeiante adaquell en que se viene á negocios, sin enbargo desto, por hazer merced a la ciutat de Bar.[na] que tanto se lo merece hoira a V.[m] con ellas y a mi me ha mandado ordene a V.[m] entre luego en Valladolid y que se servira de hoir a V.[m] sabado, o, lunes de que jo avisare a V.

(1) Navel.

Llegado aqui, el senyor conde de Miranda a advertido á los officiales desta corte para que en la puerta ni otras partes embarassen a V.m — Dios g.e a V.m, de Valladolid a 28 de Março *1602* — El vice canceller, de Covarrubias.» — E lo senyor Conceller respongue encontinent al S.r vice canceller ab la maior demostracio de contento y agraiment ques pot pensar de la marce rebuda del Rey nostre senyor, per medi de dit S.r vice canceller. — Y vista esta tan bona y honrada resolutio dit senyor Conceller ab la maior pressa possible se posa apunt y ordena que tots fessen lo mateix y despacha encontinent a Valladolid un peo ab cartes als amichs que alli tenia pera que convidassen per al sendema apres dinar per la entrada.

29. — Divendres a vint y nou en acabar de dinar se parti de Tudela a la volta de Valladolid y un quart de llegua ans de arribar en dita ciutat de Valladolid per orde del senyor duch de Lerma troba un cavall rusio molt ben adressat ab guarnitions y gualdrapa de vallut negre ab los ferros y streps dorats, en lo qual encontinent se posa la gramalla y mana se la posassen los verguers y les masses altes conforme solen anar quant se va a cavall Y sent dia passa devant ab la trompeta, y en estar tots vestits puya a cavall y encontinent foren aqui lo senyor Marques de ..... fill del senyor comte de Miranda y gendre del senyor duch de Lerma, lo qual se posa a ma dreta del senyor Conceller, y el senyor conde de Cabra, fill del senyor Duch de Cessa a ma squerra y lo senyor Conceller en lo mix, que alli se te per lo lloch mes honrat, inmediadament devant los verguers de Camarasa, Capita de la guarda spanyola lo qual aportava una squadra de la guarda per fer fer lloch, los demes del acompanyament, que (segons tindre memoria anire acentatn, que tots es impossible per ser estat un concurç dels maiors que ses vist en la cort en altres occasions) — El marques de Avilafuente, comendador maior de Monteza, el marques de Montesclaros, el conde de Baraia, el conde de Salines, el conde de Bailen, el conde de la Fara, el conde de Vilamur, el conde de Rigla, el ballio de con (?) del consell de Guerra, el conde de Çavalla, los quals vinguer en tots estos senyors acompanyats de tots sos deutas y amichs casi tots de abit, y altres particulars en numero mes de 200, de la casa Real, Don Martin de Alagon de la camara de sa Mag.t, don Joan de Cardona, don Francisco de los Cobos, don Gomez Çapata, don Gonzalo Enrique, don Luis de Ortofa,

estos tres de la camara (?) de sa Mag.t don Hyeronimo Moryas (?), don Carbin Valero Franquesa, don Hyeronimo Albell, estos dos pagadors del Rey, don Ricardo tiniente de la guarda de los Arxeros, don Francisco Guassol, don Joseph de Cardona, don Sanchis de Leyma, estos mininos de la Reyna, don Joan de Sunyga ..... de la Reyna, don Blasco de Aragon, fray mussio Passalaqua, don Joan de Queralt, el maestro de campo Borbon, el maestro de campo Horosco Governador de Alexandria, estos dos ab molts soldats spanyols y hytalians, don Joan de Boxados, don Francisco Gaçol del abit de sant Iago, el capitan don Leandro Loris, el capitan Pablo Borday, el capitan Joan Pablo Loselles, e mes tots los officials de la cancellaria, ço es escrivans de manament y de registre; y los ecclesiastichs que isqueren a recebir y acompanyar al dit senyor Conceller son los seguents, primo lo doctor Joan Boscha, abat de Mer, lo doctor don Hierony Terça ardiaca de Culla y canonge de Tortosa, capella de sa Mag.t, lo doctor Pere Canyelles capella de sa Magestat, lo prior Domingo Marin, de la orden de Monteza, capella de sa Magestat, don Pedro Sabater, Antonio Puigvert capella de sa Magestat y mestra de cerimonias, Hyeronym Roure canonge de santa Anna y capella de sa Magestat, Gabriel Guells mallorqui, Pedro de Aragues canonge de Çaragoça, capella de sa Mag.t Fran.co Martines de Luna canonge de Çaragoça, Francesch Guasch canonge de la seu de Bar.na, el licenciado Pablo Filipe, capella del conde de Miranda, Felip Jordi canonge de Elna y ardiaca de Conflent, y axi tots per son orde partiren y entraren per la porta del Campo, travessaren tota la ciutat, passant devant del palacio real, estant tras de las selosias lo Rey y reyna y totes les dames mirant la entrada, y arribaran a la posada del senyor Conceller que era al altre part de la ciutat a la Huerta, partida ahont es la posada de la Madalena, y arribats en dita posada tots los senyors, grandes, titulats, ecclesiastichs, cavallers y tots los demes del acompanyament, se despediren de dit senyor Conceller ab moltes paraules de cortesia y compliment.

30 y 31. — Al sendemá 30, lo senyor canceller envia la ben vinguda al senyor Conceller Joseph de Bellafilla y li feia assaber com lo Rey nostre senyor havia assenyalat lo dilluns immediadament seguent que comptavem primer de Abril a las onse horas de migdia, li donaria grata audientia, y dit senyor

Conceller respongue besava las mans á sa señoria y la honra y merce li feia, que ell acudiria al que (sa) Mag.[d] li ordenava y manava y a besar a sa señoria las mans. — Als trenta de dit mes per lo senyor duch de Lerma fou enviat per son secretari lo qual se diu Hurtado, la ben vinguda al senyor Conceller, dient que sino aguera estat de mala gana, com encara estava, fora axit al recibiment, y que no faltaria comoditat de poderlo veurer y servir en tot lo que se oferiria; e dit senyor canceler (Conceller) respongue que basava a V.[a] Ex.[a] las mans de la honra y merce li feia, y que sentia en estrem lo mal que sa Ex.[a] tenia y que acudiria a besar las mans a sa Ex.[a], y servirlo com devia y tenia obligacio, y que tenia per molt cert que en totes les occasions que se oferirian continuaria sa Ex.[a] a ferli merce com tenia acostumat, y que aquexa confiança li havia donat animo de arribar a la presentia de sa Mag.[cia] — E lo matex dia 31, lo senyor nuntio del papa, conde de Alva de Lista mayordom mayor de la Reyna nostra senyora, conde de Baylen y alguns altres senyors enviaren per sos Cavalles y gentils homens la ben vinguda ab gran compliment, als quals lo senyor Conceller respongue com devia y tenia obligacio conforme la qualitat de les persones. Y tot lo present dia estigue molt ocupat en rebrer visitas de molts senyors y particulars, coneguts cavallers de la corona, y dona diligentia pera convidar al sendema per anar a la audientia.

Al primer de Abril a les honse hores ans de mig dia parti lo senyor Conceller de la posada a cavall ab sa gramalla, ab los verguers vestits ab sas massas devant, acompanyat ab la matexa honra y cerimonia; arriba a palacio y en ser dalt en la anticamara, encontinent obriren la porta ha hont estave lo Rey nostre senyor, y entrant ab la cerimonia acostumada li besa las mans y ab la cortesia deguda li explica la embaxada la qual es del tenor seguent: — «S, C, R, M. Los Concelles y concell de cent de la ciutat de Bar.[na] tant fidelissima a V.[a] Mag.[d] a determinat per un conceller della representar a V.[a] Mag.[d] en demonstracio del gran centiment que te dels agravis que lo duch de Feria, Loctinent de V.[a] Mag.[t] y doctos del Real consell de la terçera sala de aquell son principat han fet en la captura dels diputat y oidor militars, per ser dita captura en tant notable violatio de privilegis, constitutions, capitols, y actes de cort, no sols concedits per los Reys de gloriosa memoria predecessors de

V.^{a} Mag.^{t} pero en estas ultimas corts confirmats y jurats per V.^{a} Mag.^{t}, tenint grandissima confiança sara V.^{a} Mag.^{t} servit y sa benignitat y clementia enterat de la veritat, manar revocar dits procehiments, y liberament manarlos traurer, per que pugan atendre y acudir al servei de V.^{a} Mag.^{t} y descarrech de sos oficis, y juntament ab esta tant justa demanda, me han donat orde satisfes a la carta que V.^{a} Mag.^{t} mana scriura a dita ciutat culpantla de inconstant en sas deliberations acerca de la estampa de las constitutions. Son tantes y tant justificades las rahons que la ciutat ha tingudas per variar de parer, que per no cançar a V.^{a} Mag.^{t} presento en un memorial las rahons dellas supplicant postrat als peus de V.^{a} Mag.^{t} quant humilment mes possible, sia de son Real servei manarho mirar a personas que no haian declarat son animo, tenint per molt cert ab causas tant justas sera V.^{a} Mag.^{t} servit fer molt franca y liberal merce com de sa poderosa ma confia» — Y explicada la embaxada axi la carta de la ciutat com un memorial aportava a son carrech per part de la ciutat, lo qual resta copia dell en plica en poder del scriva mayor Calopa, li dona en sas mans, y sa Mag.^{t} ab lă cara molt affable li respongue — «Que queria mucho a la ciudad de Bar.^{na} y que acudiesse con el vice Canceller y que lo mandaría ver y visto lo mandaria despachar» — La qual audientia fou publica en presentia de molts grandes y senyors de la cort: en lo matex punt dona audientia al marques de Villèna y a alguns altres, y en lo entretant que lo Rey nostre senyor dona ditas audientias, se retira en companya dels grandes que alli estavan, estant tots cuberts y fent lo senyor Conceller les matexes actions de cubrirse que feren dits grandes. — E apres se despedi ab la deguda y acostumada cerimonia de tots aquells senyors, que sa Mag.^{t} en aver donades las audientias sen entra en altra aposento E immediadament dit senyor Conceller tingue lloch de anar besar la ma a la Reyna nostra senyora la qual estava en un altro quarto de palacio, en un aposento gran, sentada en una cadira baxa, sota lo docer: assistint lo senyor conde de Alva de Lista mayordom mayor y la camarera mayor que era la senyora duquesa de Gandia y moltas damas arrimades a la paret dretas, y lo señor Conceller ab la cerimonia acostumada li besa la ma y li dona la carta de la ciutat suplicantla fos servida, com á senyora de tots, ser amparo y defença de aquella sua fidelissima ciutat en totes ses adversitats. E la

senyora Reyna feu molt gran merçe al dit senyor Conceller mostrant contento de sa vinguda, y lo detingue de noves mes de mix quart oferint intercedir a sa Mag.[t] en lo negosi que per part de la ciutat se li supplicava, y en lo temps que los acompanyados del senyor Conceller, besavan la ma a la Reyna dit senyor Conceller se retira en companya del senyor conde de Alva de Lista maiordom maior entretenintse de parlar ab la una dama, ques deia dona Maria de Sidonia la qual li feu molta mercè, tenint memoria de que lo senyor Conceller li havia donat lo pris de la justa estant en Bar.[na], y tot aquest temps estigue lo senyor comte de Alva de Lista cubert, y lo Conceller hapres ab la matexa cerimonia que se acostumava se despedi y sentorna ą la posada ab la matexa forma y acompanyament: tota aquella tarda estigue dit senyor Conceller en casa rebent visites.

2. — Lo dimars 2, escrigue un billet al senyor duch de Lerma suplicantlo li fes merce a la tarda donarli licencia que volia anar a besarli les mans: la resposta fou que entre les vuit y las nou podia anar, que ya trobaria persona que li amostraria son aposento y axi a la hora assenyalada acudi a palacio, y dintre ell troba que un criat del duch estava sperant y sen puiaren per una sala (scala) o caragol que venia a donar als aposentos del senyor duch de Lerma, lo qual encontinent lo feu entrar y se asentaren ab ses cadires y ab molt gran quietut per poder parlar y negociar, y la primera cosa que li digue lo S.[r] duch de Lerma fou dirli que parlassen en catala; del que tingue particular contento, dient — «senyor, tinch per molt bon aguero lo principi que V.[a] Ex.[a] me dona» — y comensant a tractar de diverses coses que no son al cas, digue lo Conceller—«V.[a] Ex.[a] me ha fet merce darme licentia pera que li digue mon pensament acerca dels negocis que jo aporte a mon carrech» — respongue que si, y encontinent li digui, — «Notitia te V.[a] Ex.[a] de la captura se ha feta dels deputat y oidor militar y que lo deputat real li es estat forçat absentarse, y la causa perque se han fets semblants procehiments, que tots ells devallen de la poca fidelitat se tingue quant se restituiren les constitutions y averlas de astempar, per part del Principat se a representat a sa Mag.[t] diverses vegades y remetent dit negoci en lo concell de Arago a presa resolutio una y dos voltes, que les constitutions se havian de estampar conforme se eren enviadas. Pensar ni

immaginar yo que he de ser poderos pera que tots aquells senyors del consell de Arago muden parer, es pansar un impossible encara que mes rahons sien mes claras que lo sol al mig dia, que per propria reputatio han de estar y perseverar en lo que tenen dit y publicat, y presuposat asso V.ª Ex.ª com a tant superior me ha de fer merce, una de dos, dirme que lo Rey nostre senyor, mane que men torne, yo he de acudir á negociar ab dit concell de Arago y las rahons que tinch dites, ho ser medi com yo confie molt que sa Mag.ᵗ remeta mas pretentions a persona desapasionada que cristianament mire lo que es justitia, que a no tenir gran seguretat della ni la ciutat o demenara y me guardare yo de presentarme devant la presentia de sa Magestat y de V.ª Ex.ª, sens estas rahons moltas altras que seria no acabar» — a las quals me respongue lo senyor duch que li havia aparagut be lo que havia hoit, y quem prometia ho diria al Rey nostre senyor y que promptament me tornaria rasposta, que al sendema a la matexa hora tornas alli, y axi me despedí tornantmen a la posada.

3. — Dimecres 3, ana lo senyor Conceller sens gramalla ab la decencia deguda en companya de don Phelip de Tassis en loch acomodat, ha hoir los fasos en lo monastir de las monyas Bernardas, y en ser fora de las matinas sen torna a casa aguardar la hora per tornar a veura lo senyor duch de Lerma conforme sa Ex.ª era estat servit asenyalar, y en haver tocadas las vuit horas ab la matexa forma que lo dia abans ana a palacio y sen puya a besar las mans al senyor duch de Lerma lo qual li digue que ell havia complit sa paraula en haver dit al Rey lo que me havia ofert y que sa Mag.ᵗ era estat servit nomenar la persona del comte de Miranda pera que miras los papes y hois tot quant yo li digues, assegurant que se estaria a la resolutio que dit comte de Miranda pendria dels negocis que yo aportave a carrech, sens tenir attendencia a les determinacions o resolutions que havia presas lo consell de Arago. Pero aço avia de esser ab pacte que yo en lo exterior acudis al vicecanceller y concell de Arago fent las diligenties com si negocias ab ell, per que era raho se consertas (sic) la auctoritat al dit concell. Hoida esta resposta casi postrat a sos peus li besi las mans de la gran merçe feia no sols a la ciutat y a tot lo principat y en particular a mi, que hera sert de tant gran princep no podia sparar altra resposta, y replicant com manava guias yo lo negoci que teme-

ros de errar me havia de encaminar, y me respongue que ja lo comte de Miranda estaria advertit y que lo dia que jo lo aniria a veurer ell me diria lo que hauria de fer y que estos dias de semmana santa eran ocupats, que a la Pasqua ya se oferirian occasions de veurens, y en lo punt me despedi ab molt gran gust y contento.

4, 5 y 6. — Dijous, divendres y disapte per ser dias de semmana santa no se entengue sino en acudir a les Isglesias, y a la tarda a besar las mans al senyor vice canceller don Pedro Franquesa y Regents, y en totes estes visites no falta occasio de tractar un poc dels negocis.

7. — Lo diumenge dia de Pasqua de resurectio serimonialment ab la gramalla ana lo senyor Conceller ab sos verguers y masses ha hoir missa en la Isglesia de las monyas collegiadas la qual estava serca de sa casa. — En aver dinat envia un recado al senyor comte de Miranda juntament ab un billet dient li donas llicencia per anar a donarli las bonas pasquas, al qual li respongue en lo matex billet dient anas (apres) dinar a casa del vice canceller que no ha ell, que axi convenia y que de paraula li diria lo demes, y segui son orde apres dinar ab gramalla, molt ben acompanyat ana a donar les bones pasques al senyor vice canceller y encontinent al senyor comte de Miranda, lo qual li digue tenia orde del rey de veurem y que ell me avisaria de la hora.

8. — Dilluns vuit, segon dia de pasqua, estigue en casa rebent visites de molts coneguts que acudiren a donarli les bones pasques.

9. — Dimarç nou, tersera festa de pasqua, sens serimonia de gramalla ana a donar les bones pasques al senyor comte de Xinxon, don Pedro Franquesa y a tots los regents del consell de Arago.

10. — Dimecres deu, ana lo senyor Conceller a visitar lo senyor Condestable y conde de Aro son fill, lo qual fou a visitar lo senyor Conceller y lo acompanya a palacio lo dia de la audientia.

11. — Diyous onse de Abril, lo Rey nostre senyor fou servit manar fer la festa del glorios sant Ramon, la qual fonç una professo molt solempne y per la serimonia della mana sa Mag.[t] assistissen tots los ordens y clerisia de la present ciutat de Valladolid, venint de fora, de les altres, balls y danses com es de

costum en Castella ab molt gran abundancia, donant orde a tots los consells acudissen cada hu en son lloch comforme se es acostumat, y lo confessor del Rey nostre senyor envia a frai Domingo de Mandoça del orde de sant Domingo al punt del mig dia, a dit senyor Conceller un recado, lo qual dona per part de sa Mag.t dient era sa voluntat que per la festa y professo ques feia lo dia present, sa Mag.t manava portas dit senyor Conceller lo standart del glorios pare sant Ramon devant del tabernacle y relichia del sant, y de sa presentia, y dit senyor Conceller respongue que besava las mans a sa Mag.t de la marce y honra li feia, y alava a sa paternidat reverendissima de la marce li feia en enviarli tal recado, y que li pesava en extrem no estar avisat abans per poder donar demostratio de la honra y merce que sa Mag.t li feia, pero que avisantlo a hora tant impensada y de tant poch temps pera prevenirse, acudiria ab lo abit y insignia de gramalla que aportava, pera fer lo que sa P. reverendissima per part de sa Mag.t li ordenava, y parent a dit senyor Conseller que la embaxada feta per part de dit confessor al Rey nostre senyor podia portar ab si algunas difficultats en los llochs que avia de assistir per lo que tocave a la auctoritat y decencia de la gramalla, determina dit senyor Conceller pera llevar las difficultats que podian succehir, enviar una embaxada al senyor comte de Miranda president de Castella per lo senyor Pons de Peramola, dient lo que dit fra Domingo per part de dit confessor li havia dit y que sa Ex.a fos servit dirli si havia entes la marçe y honra que sa Mag.t li feia y que si acas no la sabia per asegurar tot lo que podia ser inconvenient per jornada tant assenyalada, fos servit dir son parer recordantse del llibre vert, aconsellantli lo que paria avia de fer no obstant la embaxada feta per dit confessor. E dit senyor comte de Miranda respongue que ell «no sabia nada en lo que yo inbiava a desir, pero que el escribiria luego un billete a su Mag.d y que de la respuesta del me inbiaria a disir lo que se havia de aser y que no saliesse de casa hasta saber la respuesta,» y axi al cap de una hora dit senyor comte de Miranda me envia la resposta per Don Dalmau Palau gentil hombre de sa casa, dient que sa Mag.t li «havia respondido al billete disiendole que su volundad hera que allandose presente en esta occasion Conceller de la ciudad de Bar.na considerada su calidat, y saber quien hera, havia determinado levasse el standarte en la pro-

cession que havia de esser, y que se holgava mucho en haver entendida la voluntad de su Mag.[t], y que assi no tenia que reparar sino acudir a la Iglesia mayor al lugar que tenia assenyalado que no podria esser mayor, y que como tan cathalan se havia olgado mucho de tan buena determinacion, que lo que podia ofrecer era venir a aiudar a traher un cordon del standarte» e dit senyor Conceller respongue a dit recado del senyor comte de Miranda dient basava las mans de sa Ex.[a] per la merce li havia feta y acudiria al lloch assenyalat a hont sa Mag.[t] ordenava y en totes les demes occasions serviria a sa Ex.[a] com devia y tenia obligacio. — Al punt de les dos hores lo matex dia posada la gramalla, ab los verguers ab la forma acostumada acompanyat de molts cavallers catalans y de la corona que havia convidats, en quatre cotxes ana desde sa posada a la isglesia de santa Maria que es la seu en Valladolid, y en arribar a la plassa de dita isglesia, a hont estava la guarda spanyola y tudesca, fent fer plassa y lloch a tots los grandes y titulars y los demes que avien de assistir en la professo, y en arribar a dita plassa feren despeyar la gent, y dit senyor Conceller acompanyat de tots los cavallers y demes gent quel acompanyavan, ab sos verguers devant ab les masses altes conforme es us y costum, entra en la isglesia fins arribar en lo altar mayor, a hont estava posada la cortina de sa Mag.[t] y en son lloch lo banc de grandes y embaxados y demes serimonia que en semblants jornadas devant sa real presentia se acostuma tenir: y arribat en aquell puesto lo mestre de serimonias li digue here son lloch junt al altar, serca del standart lo qual estava al corn del altar a la part del evangeli: y arrimat al altar un banquet al qual dit senyor Conceller se segue y prenent en custodia y guarda lo standart lo qual era gran ab la figura del sant, y lo tall dell quadrat com un ganfano y la hasta molt grossa y mal acomodada pera portar, e inmediadament entra sa Mag.[t] y feta oratio avent precehit la ceremonia que en semblants llochs se deu fer, comença la professo alli hont acudiren com esta dit los hordens y capellans y tots los consells per son orde conforme es de costum y pratiga, e dit senyor Conceller prengue lo dit standart o pendo del glorios sant Ramon devant lo tabernacle y Reliquia del dit sant. E immediadament apres ana lo bisbe, ab sa cerimonia y sa Magestat: y lo Conceller anava ab la gorra en lo cap ab sos verguers devant ab les mases altes y no falta qui volgue se

portassen baxes, y lo senyor Conceller respongue que era molt gran grandesa de sa Mag.t que tingues vassals que devant sa real presentia meresquessen tenir aquella honra, y en asso acudi lo fray Domingo que alli feia gran negoci, com a ordenador y digue lo dexassen, y desta manera anaren los verguers y masses tota la professo, Aiudavan a portar los cordons del estandart don Gomez de Luna y Martin Ceron, cavallers del abit de sant Iago y molts altres cavallers y en particular tots los catalans y de la corona ques trobaven en Valladolid Parti la professo de dita iglesia Mayor y ana per los llochs de maior concurs y acostumats en semblants occasions, allargant la volta de dita professo per poder tenir spai de arribar en la iglesia de sant Pau hahont fini dita professo, la qual iglesia es devant palatio ha hont la Reyna nostra senyora mirava y totas les dames, era ja casi fosch quant se acaba dita professo a hont fonch menester atxes y sa Mag.t desde la iglesia de sant Pau fins a son palacio, no volgue posarse en cotxe, sino anar a peu acompanyat de tots los grandes y senyors. E dit senyor Conceller feu lo matex, E asserta anar en companya del S.r marques de Villena, duch de Scalona, duch de Albuquerque, duch de Lerma, conde Alva de Lista y altres: acompanyaren a sa Mag.t il dexaren dins son aposento a hont dit senyor Conceller, feu en lo cubrirse les matexes accions que feren los demes grandes: y en sersen entrat sa Mag.t tots se despediren y sen baxaren a posarse en los cotxes y tots los cavallers aguardaren que dit senyor Conceller sen anas y lo acompanyaren a sa posada, fent los mil gratias de la honra y merce li havian feta.

12. — A 12 de dit, lo senyor Conceller envia un billet al senyor conde de Miranda dient la gana tenia de anar a besar las mans a sa Ex a y que don Alexandre de Alentorn era arribat en la cort embaxador del bras militar per lo mateix negoci que ell estava, y que ell havia procurat que encontinent sa Mag.t li donas audientia y que era estat servit ..... (1) al senyor vicicanceller, y perque vessen tots los ministres y entengues sa Magestat la conformitat que entre la ciutat de Bar.na y tota la noblesa y avia lo avia hospedat y que de ordinari anaven junts y que sent tant conegut de sa Ex.a, sabia la confiança se podia tenir de sa persona, y que li donas llicençia anas en sa

(1) En blanch. (avisar ?)

companya la hora que sa Ex.ª seria servit attes que tots tractaven una matexa cosa: respongue al billet lo senyor comte de Miranda dient que al sendema hora tarda sens serimonia, acudissen que ell se desocuparia per poder donar principi al que se havia de fer. Lo senyor conde de Alva de Lista mayordom mayor de la Reyna vingue a visitar lo señor Conceller. — Lo matex dia vingue a visitar al senyor Conceller lo senyor nuntio del papa ab molta ostentacio, lo qual fou rebut ab gran cerimonia y demostracio de contento del senyor Conceller, de la honra y merce que sa senyoria Ill.ᵐᵃ li feia, y al sendema li torna la visita tambe ab gran acompanyament, y lo matex feu ab lo senyor de Alva de Lista. — A la tarda ya fosch lo senyor Conceller acompanyat del senyor Alexandre, anaren en casa del Comte de Miranda, al qual trobaren en un camarin molt curios, y apres de haverli besadas las mans se comensa la platiga, dient lo senyor Conceller lo gran contento avia tingut de que sa Mag.ᵗ agues presa tant favorable resolutio que com a tan catala no podia dexar de acudir al honor de sa naturalesa, y que sa Ex.ª ya devia estar al cap dels trevalls que lo Principat tenia y en particular la ciutat de Bar.ⁿᵃ com a tan interessada en la conservatio de les constitutions y privilegis, y que Don Alexandre que era alli, aportave en son carrech lo mateix interes en nom y per part del bras militar, y que conciderat que tots eram alli presents per un mateix negoci, sa Ex.ª nos fes merçe de que junts, o, tractassem que per honor y reputatio nostra convenia de aquexa manera E lo senyor comte de Miranda respongue ab gran aplauso lo desix tenia de que los negocis prenguessen bon assiento, y per dit effecte convenia se li fes un memorial breu per caps, segons lo stil se tenia en lo negoci quant la cort era junta, que com del any *1585* que ell assisti en Monço en ellas, li avian passat tants negocis per mans en Napols y altres parts, tenia necessitat de reduir a la memoria algunes coses y que tenint en son poder los advertiments demanava, y ques recordas dells lo callar per resposta, y si trobava alguna difficultat que avisaria y que del que alli se parlava y tractava, vicicanceller, doctors del consell de Arago no sabessen cosa alguna, ni altres persones, que aixi convenie per bona directio dels negocis, y que anasem continuant en visitar y parlar ab lo vicecanceller perque no pensas se fes poch cas dell, y desta junta restarem desta manera y nos despedirem, tornantnos en nostra posada.

14. — A 14 de bon mati nos posarem don Alexandre y yo a fer lo memorial que servis de memoria al señor comte de Miranda, dient en ell lo modo que la cort tenia en ser feta la propositio per lo Rey nostre senyor als brassos, com se prosehia a fer nominations de persones axi per fer constitutions, redres del General per los agravis y los officials de la cort, notaris, promovedos, advocats, abilitar las horas, que fora dellas nos podia fer negoci, que era lo punt que importava, y apres de aver fet lo que convenia, cada hu lo que tenia en son carrech, se legia en los brassos, y restats de acorde, se presenta al Rey nostre senyor per fer les decretations, la differencia quei havia dels dissentiments de grau als de justitia, las replicas que la cort feia a las decretations, combinar tot lo que se havia fet entre los ministres y personas nomenadas per la cort, que de ordinari son los promevedors ab los notaris, y fetas estas diligentias y assentats los negocis, se tractava del donatiu, y resolt, sa Mag.t tenia lo solio y licenciava la cort, y de aquell punt en avant cessaren totas las cosas en lo estat estavan, y no voler lo que ministres pretenian que licentiada la cort y agues lloch de alsar dissentiments de gracia, que era voler impossibles que un cos mort fes actions: fet aquest memorial ab lo millor modo ques sabe, que fou menester tenirne intelligencia, lo porta don Alexandre al senyor comte de Miranda secretament y tenintlo en son poder estiguerem dos, tres, quatre, y vuyt dies, aguardant si diria alguna cosa, y com verem que no deia paraula stiguerem satisfets que era senyal de que li avia paragut be.

15. — A 15, vingue a visitar al senyor Conceller lo senyor marques de Villena en companya de molts cavallers y lo Conceller lo rebe ab la cortesia ques deu als grandes, e lo dia seguent lo senyor Conceller li torna la visita en lo monestir de sant Fransech, que posava alli.

A 16 vingue a visitar lo senyor Conceller lo comte de Xinxon, y al sendema dit senyor Conceller li torna la visita.

A 17 vingue a visitar lo senyor Conceller lo comte de Aro fill del condestable de Castella, e lo senyor comte de Cabra fill del senyor duch de Cessa embaxador que era en Roma per lo Rey nostre senyor. E lo senyor Conceller los rebe ab la decencia acostumada y lo endema los torna la visita. — Vingueren a visitar lo senyor Conceller lo marques de Montes Claros, marques de Camerasa, conde de Solinas, Don Martin de Alagon, los

quals rebe com devia y a tots torna la visita com tenia obligacio. E molts altres senyors titulats axi de la casa Real com altros, vingueren diferentes voltes de amistat a visitar y entretenirse ab lo senyor Conceller.

19. — A denou se adverteix que ha procurat dit senyor Conceller conservar y aumentar la auctoritat de la gramalla, y ques tingues aquella ab tanta reputatio com li es estat possible, que haventse ofert lo dia present devant de sa posada una brega y despertida aquella, alguns dells se reculliren en casa del senyor Conceller, acudiren alli encontinent algutzis per averni alli bona abundancia, y volent pendrer a uns y a altres per occasio de dita brega, restaren llibres tots los que se reculliren, y aço perque dit senyor Conceller no permete que dits officials entrassen en casa, deduhintlos ab bones paraules la exemptio y honra que sa Mag.[d] feya a la ciutat de Bar.[na] y encontinent envia a donar raho al senyor comte de Miranda del que passava, y dit senyor comte ordena que la voluntat de sa Mag.[d] era que la casa del senyor Conceller fos tractada com los demes embaxados y que sen anassen.

20 fins en 30. — De la jornada de vint fins en 30, fonch ocuparse lo senyor Conceller en acudir moltes voltes en casa del senyor Vice canceller don Pedro Franquesa y alguns senyors Regents, mostrant gran cuidado de son negoci y de la solicitut dell perque no atinassen se negociava per different cami. — En estos dies atras dits, acudien moltes visites, y entre altres don Phelipe de Tassis comissari general de la crusada y del consell de la santa Inquisitio, el licenciado Alonso, marques de Prado fiscal de la General Inquisitio, lo senyor Abat de Aler, don Hyeronim Terça, lo ardiaca Jordi y molts altres ecclesiastichs, capellans del Rey nostre senyor, als quals torna a tots los mes que aparegue, la visita. — E se adverteix que dit senyor Conceller li aparegue convenient a la auctoritat de la ciutat y decencia de la gramalla per la reputatio se avia feta en la cort della, no era be anar ab la insignia sino molt poques voltes y aquelles molt acompanyat y aportar los verguers ab cotxe, de tal manera que havent aguda la audientia y besada la ma a sa Mag.[t] y a la Reyna nostra senyora, sols ha visitat ab gramalla una volta sola al senyor vicicanceller a qui fonch remes per sa Mag.[t] com a president del consell de Arago y als grandes residents en la cort, e totas las demes visitas sens insignia, anant

sempre ab cotxe de quatre cavals molt ben acompanyat axi de cavallers com de molts criats conforme convenia a la reputatio de son carrech. — E mes se adverteix que en ser entrat en la cort fins lo dia que sen isque, mana lo senyor duch de Lerma cada mati y tarda fer venir dos cotxes de la cavalleriza del Rey la hu de quatre cavalls y laltre de dos, perque lo senyor Conceller se servis dells. — Conciderant lo S.r Conceller que desde la junta tingue en companya de don Alexandre de Lantorn y ab lo S.r comte de Miranda avian passat alguns dias que tenia lo memorial en son poder y no tenian ninguna nova, determina scriureli un paper, dient que tenia occasio de darse pena en los negocis estan en tant bon lloch, com era en poder de sa Ex.a del memorial, cosa en contrari del que estava en ell, y que supplicava a sa Ex.a fos servit tenir memoria de ferli merce, que la dispiditio li importava molt, y que don Alexandre acudiria a saber quant seria servit sa Ex.a acudissen pera donar lo assiento que convenia a negocis de tanta importancia, y que lo S.r comte respongue en scrits al billet dient — «no me diesse pena que el memorial le avia parecido bien, y que dava satisfacion del y que mui presto me avisaria que fuessemos alli.» — Cobrada esta resposta aparague que don Alexandre se conferis en sa presentia, y en veurelo lo crida y digue que al sendema 3, dia de santa Creu a la tarda, a la matexa hora anassen alli.

Als 3, de dit mes (Maig) a la hora senyalada per lo senyor comte de Miranda acudirem puntualment conforme estava concertat, y passats en son camarin li digui — «V.a Ex.a te notitia que los deputat y hoidor militar estan en la preso, y que lo deputat real per no veures en ella ses absentat: estas cosas ab tant gran preiudici dels privilegis, constitutions y capitols de cort, que no es esta poca sort fins lo dia present no averse seguit notables inconvenients, y que a causa destas novedats tant grans, per acudir a las obligacions de sos officis per no concentir a que no se estampassen constitutions que la cort general no ha fetas ni abonades, y si tal aguessen permes eran dignes de castich, y en lo memorial que se ha donat a v.a Ex.a a vist clarament esta veritat v.a Ex.a com a tant gran princep y tant zelos del servei de sa Mag.t y desijos de la conservatio del principat y de la ciutat de Bar.na que tant de veres desije servir a v.a Ex.a, se a de servir pendre prontament resolutio, tal qual se confie de v.a Ex.a que los negocis estan de manera que no

sufren dilacio» — y acerca de asso totes quantes rahons se podian dir en benefici del negoci, reprenent don Alexandre Alentorn per sa part molt prudentment, respongue lo senyor comte que ell estave enterat de tot y que vesem quin medi se poria pendrer, y sobre de asso se digueren moltes coses y apres de molt praticat, digue lo Conceller — «senyor, la primera cosa ha de ser que los deputats y oidor isquen liberament de la preso, de tal manera com sino fossen estats presos, y lo deputat real que esta absent torne en concistori ab la matexa llibertat que estava abans, revocant y annullant totes les provisions fetas, y en lo que toca a la stampa de les constitutions aserca dels sinch capitols sobreposats, ques prenga un medi que a sa Mag.[t] li estara be per auctoritat de sos ministres y al principat no li estara mal desijant quietut, y es, que se estampen las constitutions y en lo que toca als sinch capitols, sien com no fets y que dells no sen aya ninguna raho fins sia declarat (esta paraula in definitiva, o salva tot) perque esta declaratio no la pot fer ningu sino lo Rey nostre senyor, y los tres brassos junts en la cort general alli se veura lo que sera raho, y a sa Mag.[t] y a la cort dispondra lo que millor convinga:» don Alexandre digue era lo millor pensament ques podia trobar, y sa Ex.[a] si be sercava alguns punts que per los ministres li paria los podia salvar millor, posant de per mix la auctoritat y que tacitament era confessar eran estats falsaris no tenint effecte lo que lo protonotari envia auctenticat, pero desijant la quietut del principat y lo (que) la Ciutat de Bar.[na] ab tant gran instancia demanava, que ell ho representaria a sa Mag.[t] y procuraria se prengues en tot lo medi se li havia representat, y que dins dos dias nos tornaria resposta de la resolutio que sa Mag.[t] auria presa, y acabada esta platica nos despedirem que dura esta junta serca de quatre hores. — En aquest dia a la tarda se ana a visitar lo senyor vicicanceller y comensi apretar molt fos servit ser medi que sa Mag.[t] prengues resolutio, que consideras havia molt que yo era en la cort y que lo negoci no sufria dilacio y las rahons que sa senyoria sabia, y respongue que ell ho procuraria; y tot asso se feia perque no atinas las juntas se tenian ab lo señor comte de Miranda.

5. — A sinch, don Alexandre al despres dinar se ana a presentar devant del comte y al despedirse li digue podian tornar a la tarda a la matexa hora, y puntualment acudirem al

mateix lloch, y lo senyor comte de Miranda nos explica la voluntat de sa Mag.t dient li aparia be lo que se li havia representat y que de sa part avia fet lo possible en rematar lo negoci, y quens donava lo parabien y que nosaltres lei donassem a ell, que verdaderament ne restave molt content Pero quens advertia baix de secret natural que no parlassem paraula del que avia passat ni al vicicanceller ni altra persona, ni ab los concelles ni concell ni ab deputats, fins que lo archabisbe de Tarragona declaras la voluntat de sa Mag.t dient la resolutio avia presa, y que lo vicicanceller me enviaria a cercar y de part de sa Mag.t me diria que podia tractar de tornarmen que ya lo negoci estava resolt y que acudis ab lo virey lo archebisbe de Tarragona, que ell tenia lorde del que havia de fer, assegurantme molt que quant lo vicicanceller me diria estas rahons no sabia lo que se havia de fer: Offerirem de guardar secret a sa Ex.a so pena de quens tingues per ruins, y besantli las mans nos despedirem ab molt gran gust y contento per aver millor negociat del ques pretenia per part de la terra, advertint a sa Ex.a se escrigues ab brevedat y li donassem orde que quant estamparia las constitutions, juntament se estampas ab lo mateix volum la concordia, y offeri de fero. Lo senyor vicicanceller a 6, apres de dinar per un notari de manament envia a dir al senyor Conceller, que tenia que parlarli de part de sa Mag.t al sendema a las onse horas.

7. — A 7 al punt de las onse horas, molt ben acompanyat, ana lo senyor Conceller en casa del S.r vicicanceller, lo qui li digue per part de sa Mag.t que «su Mag.t havia tomada resolusion en los negocios, y que acudiesse en Bar.na al arcabispo de Tarragona que en su poder allaria el despacho, y que conforme el amor que su Mag.t tenia a la ciutat me podia prometer muy buen successo, y que su Mag.t le avia mandado scriviese una carta a la ciutat disiendo lo bien que Josephe de Bellafilla conceller se avia llevado en los negocios, y que quedava mui servido del cuidado y diligencia y buen proceder que avia hecho en ellas» — Lo senyor Conceller respongue a sa senyoria li besava las mans, y que tenia per molt sert que sa Mag.t auria presa resolucio molt favorable en benefici de la ciutat y de tot lo principat, en concideracio del amor y fidelitat que aquella ciutat y tot lo principat li tenia, y que encontinent tractaria de posarse apunt pera tornarsen, y que a sa Mag.t li besaria las

mans postrat a sos peus per la honra y merce que feya a sa persona. — Y se adverteix que des del primer dia que entra dit senyor Conceller en la cort fins al ultim que sen ana, tingue continuament plat ahont podian caber en la taula fins en numero de 14 a 15 personas, tractantse molt honradament ab servey de plata ab abundancia, conforme era raho, ahont tingue mo'ts convidats, senyors titulats, cavalles de abit, e molts altres axi de la casa real com fora della, variant en los dias, ara uns ara altres conforme, e algunes voltes persones ecclesiastiques constituides en dignitat, totes ab gran aplauso y contento del be ques tractava y servia en casa del senyor Conceller. — E immediadament sabuda la resposta donada per part de sa Mag.t per lo S.r vicicanceller, dona orde se entengues en lo carruatge y desde 8 fins als 16 se ana acomodant tot lo que convenia, del ques tingue molt traball per faltar lo Rey nostre senyor, que avia dos dias sera partit pera Aranjues E al senyor comte de Miranda y al senyor vicicanceller, los aparague tenia obligacio dit senyor Conceller de besar las mans a sa Mag.t ans de tornarsen a Bar.na, per la honra y merce que havia feta a la ciutat, en lo bon assiento dels negocis, que axi o publicavan dita paraula, y que per axó tenia obligacio de passar per Aranjues ahont sa Mag.t era: e dit senyor Conceller besa a sa Ex.a las mans, y a sa Senyoria del advertiment, y que ya tenia pensat posaro per hobra, y axi immediadament ab tota diligencia se despedi en Valladolid de totes les persones tenia obligacio, de tantes merces rebudes, axi de grandes com de altres.

17. — A 17 de Maig parti dit senyor Conceller de Valladolid pera la volta de Aranjues ahont sa Mag.t estava, y de cami essent arribat en Madrid entengue que sa Mag.t anava a nostra senyora de misericordia de Ilesques, y encontinent despatxa a Colomer correu de la Ciutat ab cartas per al senyor duch de Lerma, don P.o Franquesa y don Rodrigo Calderon, dient en ellas los suplicava fossen servits procurar que sa Mag.t li donas llicencia pera besarli la ma y despedirse, per poder acudir ab diligencia ahont sa Mag.t per medi del vicicanceller se li havia hordenat y manat, e, dits senyors li respongueren que acudis en Illesques que alli tindria comoditat de poder fer lo que demanava, y axi fonch divendres 21 a dit lloch y al sendema disapte demati que era 22, a les onse hores li dona audientia sa Mag.t E dit senyor Conceller a la hora assenyalada

ab les insignies y ab tota cerimonia ana a palacio y alli encon tinent se li dona lloch, y ab la cortesia acostumada digue — «Senyor: lo vicicanceller me ha dit per part de v.ª Mag.ᵗ que acudis al archebisbe de Tarragona, lloctinent y capita general per v. Mag.ᵗ en Catalunya quem donaria la resposta de la embaxada, la qual tenia per molt cert seria tant favorable com merexia la ciutat de Bar.ⁿª tant fidelissima y desijosa de assertar al servey de V.ª Mag.ᵗ , y que li suplicava per part della fos sa Mag.ᵗ servit per sa benignitat y clemencia de manar donar bona y promte conclusio als negocis que per part de dita Ciutat li havia suplicat, asegurant a sa Mag.ᵗ tots ells redundaran en molt gran servey de nostre senyor y de sa Mag.ᵗ benefici y quietut de tot aquell son principat y en particular de la ciutat de Bar.ⁿª y de vassalls que ab tantas veras desijan asertar a darli contento y servirlo en totas ocasions» — E sa Mag.ᵗ li respongue que — «havia dado orden al arçobispo de Tarragona su lugartiniente, assentasse y acomodasse todos los negocios mirando la quietut y bien de tota aquella tierra por que la amava mucho y les deseava dar contentò en todo lo que huviese lugar» — y esta audientia fou en presentia del duch de Lerma, duch de Medinaceli y de Martin de Alagon. — Y encontinent ab la mesura acostumada dit senyor Conceller se despedi, e, apart besa las mans al senyor duch de Lerma suplicantlo ab grans veras sa Ex.ª fos servit tenir memoria y fer merce a tota aquella terra en lo bon assiento y conclusio de tots los treballs que alli tenian, que lo molt que los catalans lo desijavan servir lo obligava a tenir memoria de tots y fernos merce ab la brevedat que lo senyor comte de Miranda li havia dit E dit senyor duch de Lerma respongue ab paraules de molt compliment, y prenent apart lo senyor Conceller li digue que lo archebisbe tenia orde de dar contento a la ciutat del que desijava, y que ell tenia notitia sen tornaria ab gust, que lo que importava era callar, y encontinent se despedi de don Pedro Franquesa y don Rodrigo Calderon y sen torna a la posada, e imediadament se parti pera Bar.ⁿª per via de Valencia.

31. — Encontinent ab la diligencia possible arriba en Raquena ultim lloch de Castella, que fonch a 31 de maig ahont los arrendadors li feren molt gran cortesia, dexant a sa llibertat lo que avia de pagar sens ferli descarregar ni hobrir caxas ni regonexer ninguna cosa.

1 de Juny. — A 1 de Juny arriba en lo primer lloch del regne de Valencia ques diu Buajol, de hont despedi un gentil hom de sa casa ab un despaix per al senyor inquisidor Cornet, dient en ell que fos servit tenirlo per oste, que la pressa que aportava per arribar a Barcelona no li donava lloch pera fero a saber als S.[rs] Jurats ni tractar de cerimonia de entrada, que estava ben satisfet de les que havia tingudes, y que axi li faria marce de exir ab un cotxe y que secretament entrarian los dos de companya. E dit senyor inquisidor mostra gran contento de la vinguda del senyor Conceller. — Al sendema 2, isque ab tres cotxes vers lo lloch de Quart (1) y en ser arribat alli acompanyat de dos, o, tres cavallers amichs, sent tots de companya, reberen lo senyor Conceller y tots junts giraren a la volta de Valentia, y sens serimonia lo senyor Conceller entra en Valencia apeantse en casa del inquisidor. — En ser arribat, molts cavallers tingueren notitia de sa vinguda, y vingueren a besarli las mans mostrant sentiment de que fos entrat secretament, perque los senyors Jurats, titulats y cavallers foren exits al recibiment, y dit senyor Conceller dona per disculpa lo que esta alt dit. — La matexa tarda lo senyor comte de Benavent y la señora comtesa per lo capita de la guarda li enviaren la benvinguda y poch apres sent ya de nit, acompanyat de moltes atxes vingueren a donar la benvinguda, lo senyor marques de los Veles fill de la senyora comtesa de Benavent, y en companya tots los altres fills, y estigueren en visita alguna mija hora; poch apres de sersen anats, per part de la senyora comtessa de Benavent vingueren dotse patges ab dotse bassinas grans de diverses confitures presentantles hi de sa part, e, lo senyor Conceller ab gran demostracio, stima molt la merce de sa Ex.[a] dient aniria a besarli les mans lo sendema.

3. — Dilluns 3 de Juny, a les vuit hores per part de la ciutat de Valencia los senyors Jurats enviaren a donar la benvinguda al senyor Conceller, dient tenian quexa de ser entrat tant secretament y que desijaven venir a besarli les mans, que fos servit dar la hora quels staria be Respongue lo senyor Conceller ab paraules de gran compliment no prenguessen aqueix traball Pero que si li volian fer merce, que a les quatre hores apres dinar estaria desocupat, perque en aquell punt avia de anar a besar

(1) Quart de Poblet.

las mans al S.[r] comte y comtessa de Benavent y al senyor marques de los Veles: en lo punt arribaren lo senyor marques de Aytona, lo senyor Governador de Valencia, balle general, titulats y moltissims cavalles vingueren a donarli la benvinguda, offerintse en son servei. Als quals a tots feu lo senyor Conceller demostracio de contento que era just de tanta merce: poch apres se posa la gramalla y ab companya casi de tots ab molts cotxes, ahont besa las mans al senyor virey y a la S.[ra] comtesa, marques de los Veles, e a tots los demes altres fills ahont se li feu grandissima merce, y acabada la visita ab lo mateix acompanyament sen torna en casa del dit senyor Inquisidor. — E lo mateix dia apres dinar a la hora concertada, vingueren los senyors Jurats de Valencia acompanyats de molts cavallers, e ciutadans a visitar lo senyor Conceller offerintli aquella ciutat en tot lo quel poria regalar y servir: e fetes les cortesias acostumades, se despediren. En sersen tornats, lo senyor Conceller envia dos persones a demanar hora a dits senyors Jurats per tornarlos la visita, que la pressa portava no li donava loch per poderla diferir, y dits senyors Jurats stigueren molt satisfets, respongueren que sempre que li fos servei podia anar. Encontinent cobrada la resposta, lo senyor Conceller ab las insignias acompanyat de molts cavallers, los torna la visita en casa de la ciutat mostrant molt contento y alegria de la merçe rebuda, oferint per part de la ciutat de Bar.[na] tota correspondencia en qualsevol occasio ques pogues offerir, e, ab lo mateix acompanyament sen torna a la posada, e poch apres per part de dits senyors Jurats ab molta musica de tabals, trompetas y ministrils li feren un present de moltas y diverses coses, molt grandios, de gallinas, capons, galls de India, pagos, pollastres, una vadella, dos moltons, pernils de cancelada y mes de trenta bassines de confitura, una carrega de vi: y lo S.[r] Conceller rebe dit present ab gran demostratio de voluntat, y suplica al senyor Inquisidor repartis la merce que los jurats li havian feta, en lo hospital y altres parts, que com a pratic de la terra sabia ahont estava ben empleat, y sols dit senyor Conceller se reserva alguns plats de confitura que tot lo demes mana distribuir ab la forma dita; e la matexa tarda lo senyor marques de Aytona y los demes cavalles que eran alli presents, se despediren: dit senyor Conceller, no tenint lloch de fer lo que tenia obligacio en tornar visitas (digue) quel tinguessen per excusat, que li era forsat par-

tirse al sendema a punta de dia, que los negocis requerian diligencia y que li manassen lo que se oferis en son servey.

4, 5, 6. — A 4 de Juny, a les tres hores demati, se parti de Valençia y lo dia de Corpus en haver hoit missa a sant Mateu, a la tarda entra en Catálunya en lo lloch de Ulldecona.

7. — A 7 parti de Ulldecona y serca de nou horas demati a una llegua de Tortosa arriba un ciuteda a cavall per part de dita ciutat de part dels senyors Procuradors y ciutat, supplicant a dit senyor Conceller fos servit entretenirse fins al pont primer que es a un quart de llegua de dita ciutat, que tot lo concell de dita ciutat volia exir a recebirlo: lo senyor Conceller respongue besava a ses merces las mans y que per hobeir lo que manavan ell faria lo que per part de dita ciutat se li pregava Y en asso tingue advertencia lo senyor Conceller, tenint memoria del que havian fet ab lo senyor Conceller Galceran de Navel. — E encontinent poch apres arriba lo senyor canonge Fivaller com a deute y amich del senyor Conceller, li supplica fos servit de anar apearse en sa casa que sentiria molt fes lo contrari; e dit senyor Conceller li besa las mans per la marce, acceptant la offerta y tenint concideratio de servar la auctoritat de Conceller per trobarse en Tortosa, per occasio de les coses passades. — E immediadament fou aqui tot lo concell ab la cerimonia acostumada de exir en occasions obligatorias, e tots de bona conformitat arribaren en Tortosa, e acompanyaren al senyor Conceller a casa del senyor canonge Fivaller despedintse tots donantli la benvinguda. — E poch apres per part dels senyors Procuradors vingueren a presentarli per ser dia de peix dos storions grans, tres covens de peix fresch, covens y cistelles plenes de fruites differents, conforme lo temps, quatre botes de vi, tres carregas de neu, e tot aço lo sindich de dita ciutat ab molt gran compliment, offerint per part de la ciutat tot lo que fos menester a son servey. — Respongue lo senyor Conceller que estimava com era raho la honra y merce se li feia, offerint per part de la ciutat de Bar.na tenir la matexa correspondencia. — Dit dia apres dinar, tots los cavalles y ciutedans de Tortosa vingueren a visitar lo senyor Conceller mostrant molta alegria y contento de sa vinguda, y estant presents dits senyors enviaren los senyors Procuradors lo sindich demanant hora, que volian venir a visitarlo, y lo senyor Conceller respongue que sempre que volguesen serian ben vinguts; e poch apres dits senyors

Procurados ab la cerimonia acostumada anant molt ben acompanyats, vingueren a visitar lo senyor Conceller y estigueren una bona estona oferintli tot lo que fos de son servey y que desijaven en gran manera en qualsevol occasio demostrar lo gran desix tenian de servir a la ciutat de Bar.na y en particular al senyor Conceller, e lo senyor Conceller los respongue ab grandissima cortesia, corresponent a tantas y tant bonas ofertas y que en tota occasio conexerian la matexa voluntat, e dits senyors Procuradors sen tornaren y encontinent lo senyor Conceller los volgue tornar la visita enviantlos a demanar hora, la qual donaren en lo punt, y ab gramalla y masses ab molt acompanyament ana en casa de la ciutat a tornar la visita a dits senyors Procuradors dels quals fou ab gran solempnitat rebut y ab paraules de gran cortesia los besa las mans de les merces rebudes, supplicantlos en tota occasio ordenassen lo que fos de son servey: e dit senyor Conceller se despedi, y dits Procuradors feren gran demostracio de contento, assegurant continuarian sempre en servir a la ciutat de Bar.na, y lo senyor Conceller sen torna a sa casa, y tractant com avia de passar lo Coll de Balaguer digueren los senyors Procuradors no tingues cuydado, sino que partis sempre que li donas gust.

8. — E axi als 8 a les tres horas de matinada se parti de Tortosa a la volta de Tarragona per lo Coll de Balaguer. En arribar al Perollo que es ans de entrar als passos perillosos, troba que dita ciutat de Tortosa avia embiada una companya de cent Archabussers ab capita y alferes y demes officials, de costa de dita ciutat, los quals acompanyaren a dit senyor Conceller fins al Spital que es ya ahont lo perill es passat, y lo senyor Conceller al capita, alferes y a tots los demes los feu grandissima demostracio de agraiment ils procura regalar en tot lo que era raho y fou possible, y dita companya resta, e lo senyor Conceller passa avant fins arribar a Cambrils.

9. — E mes a 9 de dit lo senyor Conceller despatxa a Miquel Colomer correu, a la Ciutat de Bar.na als senyors concellers donant avis com lo dia present arribaria al Vendrell a dormir.

10. — A 10, arriba lo senyor Conceller a dinar a Vilafranca y dormir a Martorell.

11. — Dimarç 11, se entretingue lo senyor Conceller y arriba a sant Feliu aguardant lorde que sas mag.cias donarian per

la entrada de Barcelona. — A dit dia los senyors concellers enviaren al dit Colomer a sant Feliu dient que al punt de les quatre hores partirian de casa de la ciutat ab cerimonia pera fer la entrada, acompanyats de molts cavallers y ciutedans que desijaven sa vinguda, e axi a la hora assenyalada parti de sant Feliu y poch abans de arribar a la Creu Cuberta tots los senyors concellers ab lo acompanyament dit, reberen al senyor Conceller ab molt gran aplauso, y posat en son lloch sen vingueren fins a la plassa devant casa de la ciutat, y de alli se despediren tots anant cada hu a sa casa.

SEGONA ANADA, *en virtut de desliberacio del savi consell feta a 22 de Juny 1602.*

Apres de ser arribat en Bar.[na] dit senyor Conceller y feta relacio en Concell de (sa) embaxada, referint moltas particularitats della, en lo que tocava al assiento del negoci digue com sa Mag.[t] era estat servit manarli acudis a presentia del Archabisbe de Tarragona, qui tenia lorde del que se havia de fer y com dit Conceller per la oferta y promesa tenia feta al senyor comte de Miranda estava impossibilitat de poder parlar ni en public ni en secret lo que alli se havia concertat sino aguardar que dit senyor archebisbe publicas la voluntat del Rey nostre senyor, y esta se anava dilatant alguns dias aguardant lo correu aportava lo despaix; lo savi consell resolgue desijant que dits negocis tinguessen fi, y pensant que los qui avian feta mal hobra en dits negocis no aguessen procurat algun destorp, determina que dit Conceller per la posta acompanyat de quatre persones del present concell se partis promptament pera la cort a cercar lo despaix que se aguardava, facilitant si alguna difficultat se era oferta se allanas, procurant que ab tota diligencia vingues per donar conclusio a dits negocis: Advertint que si acas trobava lo correu que aportava dit despaig ques tenia notitia se deya Pera de la Clau correu, que ahont se vulla quel trobas paras en lo lloch mes serca, y que per dit correu avisas de averlo trobat perque conforme lo que aportaria y lo senyor archebisbe diria lo avisarian del que devia fer, e dit senyor Conceller ab la inquietut de animo ques pot pensar en veure que no volian tenir paciencia de aguardar vingues correu, y per altra part no poder dar notitia dels negocis, se parti per la posta y

ab la maior diligencia que li fou possible arriba en un lloch de regne de Arago ques diu La Pobleta dos lleguas ans de arribar a Ceragoça, y en lo punt que se apeava asserta entrar Pere de la Clau correu, lo qual facilment se pot conciderar lo contento tingue de veurel y li demana pera qui anava despachat y digue per lo senyor vicecanceller, al S.r archebisbe de Tarragona virrey, y encontinent mudaren cavalls y de promte escrigue dos ralles als senyors concelles dient com avia trobat lo correu y que per la descomoditat quei havia en aquell lloch era passat en Çaragoça per no averi altre lloch acomodat, y que alli aguardaria lorde se li donaria; y prega molt a dit Pere de la Clau se donas pressa, y axi dit correu se parti a la volta de Bar.na, y lo conceller a Ceragoça.

En ser arribat en Çaragoça se apea en una posada y encontinent se sabe sa vinguda y los senyors Jurats volien hospedarlo ab la matexa ostentacio y gasto que la primera volta, y lo senyor Conceller los digue que de ninguna manera acceptaria la offerta, sino era la merçe que se li volia fer fos ab moderacio, y apres de alguns colloquis se tingueren sobre dit fet, fou la resolutio que se hospedas en casa del senyor Antonio Frances que tenia molt bona casa y era rational de la casa de la Ciutat de Çaragoça, ahont no se avia de fer sino lo que lo senyor Conceller ordenaria en lo gasto, lo qual fou ab la moderacio que era just prenent per motiu que ell avia de aguardar resposta de Bar.na y que no sabia lo que havia de durar, y desta manera se compongue ab molt gust de tots.

Aguardant la resposta se oferi ferse una festa de toros en la qual lo senyor Conceller fou convidat dels senyors Jurats, y anaren de conformitat a veure dita festa a cavall, los quals estaven molt ben adressats, y ab cerimonia anaren a la plassa a las finestres solan tenir los senyors Jurats en semblants occasions, y anant y estant en dita festa sempre donaren la precedentia al dit senyor Conceller, en la qual festa li donaren una grandiosa collacio, y acabada sen tornaren ab la matexa serimonia.

Tres dias apres arriba lo correu despachat per los senyors concellers ab resposta en la qual..... (1) esplicaven lo contento tenian com lo senyor Archebisbe los avie enviat a sercar dientlos lo orde que tenia en que los deputats y oydor

(1) En blanch.

isquessen libres y lo deputat real tornas librement en concistori, y que ya eran fora de la preso ab molta alegria de tota la ciutat, y que de part de la ciutat fes asaber als senyors deputats de aquell regne y senyors Jurats de aquella ciutat lo bon succes, y que encontinent sen tornas a la posta ab la forma sen era anat, pregantme me donas pressa per ser en la insiculacio de diputats que avia de ser a 15, y axi puntualment fiu lo que sem ordenava ab lo contento ques pot pensar, despedintme de tots aquells senyors, y ab tota brevedat fuy tornat en Bar.[na] dient que grasias a Deu comensava a tenir bon principi lo negoci de ma embaxada.

En lo demes de estampar las constitutions per remate y bon fi dels negocis, no hi ha que averne de fer memoria, presuposat que en la stampa en lo mateix Volum se veu la veritat: nostre senyor sia servit preservarnos de semblants traballs e inquietuts donantnos bon succes de tots los negocis se poden oferir.

FI DEL VOLUM VINT Y DOS, SETÉ DE LA PRESENT EDICIÓ

INDEX

(VOLUM VINT Y DOS)

	Pág.
M.D.LXXXXVII	1
M.D.LXXXXVIII. . . .	88
M.D.LXXXXVIIII . . .	168
M.DC	262
M.DC.I.	267
M.DC.II	376

	Pág.
Apéndixs al Volum Vint y dosé:	
Apéndix primer	381
Apéndix segon	401
Apéndix tercer	506

INDEX ALFABÉTICH ANALÍTICH

DEL VOLUM SETÉ

A

Planas.

Abad de Poblet, diputat, obit 104
Abadessa de Sta. Clara, mort. 35
Administració, vuytenas y quatrenas 16
Administradors (V. Oficis).
Advocats (V. Oficis).
Aduana, redrés de sos drets, o drets nous . . . . 98 y 101
Aguila y musica, ensaig (V. S. Ramon; festas) 360
Allotjament pera S. M. . . . . 194, 95 y 96
Ancoratje, dret, arrendament. . . . . 267 y 367
Any nou. Novembre, comensament 365
Armas, prestech á la Diputació 105

B

Banch, establiment 185
Bandera pera las companyes enviades á Perpinyá, treta y guarda della. 49
Id. de professons, nova 64
Id. dels traginers de mar 193
Barca de S. Boy, reconeixement. 241
Bassiners del consistori del St. Sperit a Leyda. . . . . . . 109 y 10
Batllia, questió sobre dret de cops (V. esta veu).
Batxillers, passantia 107
Bisbe de Vich, consagració 16
Id. de Gerona 119
Id. de Barcelona viaticat y mort. . . . . 120 y 21
Id. de Elna 121
Bruniquer, nominació de scriva del Consell 82
Butlla . . . . 89, 174 y 271

C

Canceller (V. Insaculacions) . . . . 162, 69 y 275
Canonització de S. Ramon (V. esta veu).
Cardenal Mendoza, entrada, obsequis, 105 etc. Partida, 112.

Planas.

Id. Hernando Niño 532
Cavallers cat· lans y aragonesos, questió sobre comandas de S. Joan. . 530
Id. extradició de Aragó de un catalá. 508
Ceremonial questions, 164 y 204. Id. de dol, 149 y 62. Id. en canonitsacio de S. Ramon (V.)
Id. gramalles ab coha y rodones. Habit, 138, 63 y 64. Gramalles per Corpus, 222. Id. de ceremonia per una recepció real, 157. Id. ab forros provisionals de felpa, 375 y 77. Masses noves. Pes y valor, 180, 86, 245 y 46.
Chirurgians, examens . . . . 334 y 46
Ciutadans honrats, matricula. . . . . 80, 182 y 238
Ciutats, agravis per un capitá de tropas . . . . 225 y 27
Clavari extracció (V. Oficis).
Consell ordinari . . . . 235, 51, 305 y 16
Id. de 36 . . . . 254, 59, 303, 4, 10, 55, 62, 63 y 64
Id. administració per 8as. y 4as . . . . 16, 59, 89 y 173
Id. prorrogacions . . . . 19, 233, 35 y 41
Id. suplications y comptes, 379. Pagos, 231.
Consellers y obrers, extraccions, juraments, visitas, 83, 163, 262, 64, 365 á 67.
Conseller sisé, creació; extracció de altre . . . . 231, 34 y 377
Id. dol per la muller de un 168
Id. sposalles per la filla de un altre, 162. Id. id. per una neta, 288.
Id. en Cap, nominació. 272
Id. id. morts y enterros, 31, 133 y 34. Dol, 141, 46, 47, 268 y 70. Id. embaixadas (V).
Id. visitas á SS. MM., 198. Al Sr. bisbe, 369. Al Canceller, 370. A les fonts, 16, 107, 241, 80 y 89. Al pont de S. Boy, 17 y 104. A la torre de Montgat, 62 y 168. A la del Cap del riu, 70, 157 y 255. A Moncada, 66, 151 y 252. A Pedralbes, 66, 111 y 235. Al Hospital, 289 y 302. A la presó, 106, 10 y 13. Als bordells, 47. A Pallols e colectes, 264. A Mombuy, 378.
Id. anniversari del Rey en Jacme . . . . 155 y 255
Id. id. de D. P. de Moncada 17
Colector de leudes capturat 200
Concili provincial, mitjancer en certs negocis, 340. Letra de id., 41 y 44.
Constitucions noves, questions sobre sa admissió y observansa, 258, 59, 90, 92, 96, 98 á 304, 63 y 64 (V. Apendix II).
Cops, drets de, questió ab la batllia. . . . . 282 á 87
Correus (V. Oficis).
Corts en Castella y en Barcelona, 192, 97, 99, 200 á 7. Oberturas, 208, 10, 11 y 225.
Id. Sindichs y 24a . . . . 207 y 12
Id. entrega de letras. 39
Id. jurament del Rey 205
Id. suplica sobre expedició de Constitucions 232

D

Dietari, trencament. 380
Diputació o Deputació. Remissió de Cavallers . . . . 91 y 100
Id. queixas sobre prorrogació del Consistori 186
Diputats. Extracció . . . . 192 y 230
Id. eclesiastich, mort y succesor . . . . 104 y 7
Id. militar, id., id. . . . . 84 y 85
id. reclamació c.ª los visitadors 48
Id. captura del diputat y ohidor militars, 380. (V. Apendix II).
Drets, supressió dels de la llenya. 378

E

Eclipsi de sol. 90
Embaxada y Embaixador de Tarragona peral Concili provincial . . . 341
Id. del duch de Saboya, 112. Id. del de Florencia, 55.
Id. de Perpinyá 56
Id. de Mallorca (V. esta veu).
Id. a S. M. 171
Id. del Conceller en Cap a la Cort, 172. Letras id., 174. Retorn, 177.
Id. llarga relació daytal embaixada (V. Apendix I).
Encants, suspensions 256
Entradas de personatges (V. Vengudas).
Entredit del Nunci, 5. Levament de id., 17.
Id. sobre contrafacció de privilegis de S. M., per lo bisbe de Tortosa. 6 y 14
Examinador (V. Oficis).
Exequdor (V. Oficis).

F

Festes civils.
Cavalcada de S. Johan. . . . . 1 y 11
Torneigs e justes (V. S. Ramon). . . . . 2, 3, 177, 78 y 288
Venguda dels reys (V. esta veu). Comissió 156
Festa marítima e alimaries a SS. MM. 213
Gran rench per S. Joan, en presencia de SS. MM. Comitiva. Çeremonial. 222
Id. *carros triunfals*, ladriolades ibid.
Comedies 256
Festes per lo naixament de la princesa Ana, 367. Festa de toros, 367 y 69.
Festes relligioses.

Planas.

Ninou. Cavalcada. Parada del vidre. Id. mala (V. Vedriers). 1, 88, 120 y 267.
Los tres Reys. . . . . 2, 88, 169 y 268
Letanies . . . . 3, 101 y 303
Candelaria. Circuncisió. . . . . 174 y 268
St. nom de Jesus, en los Angels . . . . 89 y 268
Completas en lo Hospital á 16 mars. . . . . 294 y 301
S. Pau 268
S. Ramon de Penyafort, 88 y 268. Id. Festes de Canonitsació (V. S. Ramon).
Purificació . . . . 89 y 280
Sta. Eulalia . . . . 90, 132, 74 y 265
Ascensió . . . . 3 y 102
Carnestoltes. S. Maciá 177
S. Sebastiá . . . . 89, 173, 276 y 77
Sta. Creu . . . . 103, 84 y 95
S. Josef . . . . 91, 92 y 295
Primer de Cuaresma 289
Dijous sant. Divendres. Fasos y moniments. Dissapte . . 98, 189, 98 y 99
S. Gregori. 179
S. Benet. N.ª Sra. de Mars . . . . 91 y 93
Sta. Madrona. . . . . 93, 180 y 292
Anunciació 93
Cincogesma . . . . 19 y 218
Completes dels enamorats . . . . 289, 95 y 301
Sta. M.ª Egipciaca . . . . 100 y 81
Trinitat . . . . 113 y 208
S. Jordi, 101. Id. justes, 101 y 90.
Corpus, 113 y 105. En S. Josef, 107.
Id. professó . . . . 2, 17 y 18
Id. inasistencia de S. M. 216
S. March 101
S. Joan. 115
S. Cristofol . . . . 107 y 115
S. Bernabe 107
Sta. Marta. . . . . 117 y 230
S Domingo . . . . 119 y 230
Sta. Clara. 119
S. Jaume 119
S. Roch . . . . 119, 22 y 231
Assumpció de N.ª Sra. . . . . 119, 21 y 231
S. Bernat 119
S. Fran.co de Paula 98
S. Hieronim 61
S. Francesch . . . . 62, 241 y 149
Angel Custodi . . . . 64 y 242

Planas.

Festa en la Lotja. 35
Nativitat de Maria 35
S. Luch . . . . 66, 151 y 53
Traslació de Sta. Eulalia . . . . 69 y 253
Edificació de la Seu. 161
S. Miquel . . . . 104 y 261
Tots Sants. 71, 155 y 254
S. Sever . . . . 71, 157 y 256
S. Nicolau. . . . . 155, 264 y 370
Sta. Caterina 162
Concepció. Id. professó. . . . . 84, 165 y 370
S. Paciá, declarat festa de precepte 269
N.ª Sra. de la Speransa. Festa dels corredors . . . . 131 y 372
Nadal . . . . 86, 166, 67, 266 y 67
S. Steve. S. Joan evangelista. Ignocents 87
Fets criminals, causa contra un mercader 182
Flaquers, sobre llibertat de pastar en sas casas 190
Flix, arrendament de la baronia. . . . . 253, 54 y 57
Forments, administració . . . . 19, 113 y 86
Id. nou redrés de dita administració. . . . . 90, 237 á 40
Id. mercat obert y lliure 98
Id. provisió 150

G

Grabelles noves, pes y valor 187
Guerra, cartas de Perpinyá . . . . 25, 26, 30, 32 y 33
Id. Roselló invadit per los francesos. Perill de Perpinyá 19
Id. socorros a Perpinyá, 20 á 29, 36, 39, 42, 43, 56, 61 y 70. Capitans, 43 y 44.
Id. emprestech a id., 41. A la Diputació, 22. Prestech de sumes al Lloctinent, 20. Partida de id., 21.
Id. 24.ª de guerra . . . . 21 y 23
Id. professó y pregaries. . . . . 24 y 26
Id. partida dels soldats, 26 y 30. Retorn de id., 39.
Id. Relació de operacions dels francesos, 27. Successos de id., 40 y 57.
Id. Novas de la retirada del enemich 30
Id. Embaxadas . . . . 38 y 42
Id. mostra de companyas 40
Id. treta de la bandera de Sta. Eulalia . . . . 45 á 50
Id. letra dels jurats de Saragossa. 48
Id. diferencias del Coronel ab lo Loctinent 50
Id. llevas pera companyias, 55. Nominació de Capitans, etc., 58.
Id. id. partida, 60 y 61. Acort sobre son retorn, 62.
Id. llicenciament, 62. Suspensió de id., 63.

Planas.

Id. soldats degollats. 67
Id. prorrogació del servey de las companyas . . . . 67 y 68
Id. Tedeum per retirada dels francesos. 71
Id. manlleuta pera Perpinyá . . . . 71 y 73
Id. embaxada a la Diputació . . . . 72 y 73
Id. archabussos, venda al baro de Erill, 73 y 78. Id. als deputats, 80.
Id. malvestats en lo comdat de Pallars . . . . 79 y 80
Id. Perpinyá successos, letras. . . . . 84, 91 á 93 y 102
Id. Nova entrada de francesos en Roselló 91

H

Habilitadors, insaculació 268
Hospital de la Misericordia, administradors 377
Id. de S. Joan de Deu, creació, debats . . . . 64, 65, 94 á 97

I

Imposicions, competencias de la ciutat ab los carnissers. 348 á 50, 353 á 58
Inquisició, captura de dos carnissers. . . . . 35, 129 y 30
Fets é intrusions de id. . . . . 116, 18, 27 á 28
Insaculacions, abusos concessió per lo Canceller . . . . . 242, 56 y 57
Id. habilitadors, nou privilegi . . . . 82, 158 y 60

J

Jubileu plenissim. 42
Jubí de prohomens 114
Jutges de taula (V. Oficis).

L

Letres del Consell a S. M.. 177
Id. de S. M. al Consell (V. Rey).
Loctinent, visita á la casa de la Ciutat 17
Id. instat de anar á Mallorca per rahó de la guerra . . . . 57, 59 y 60
Id. retorn de Perpinyá. . . . . 35 y 113
Id. tornada á id. 101
Id. ratificació de nombrament. Nou jurament . . . . 139 y 44
Id. sobre aptitut de jurar ans de haberho fet lo nou rey . . 142, 43 y 45
Id. visitas en ocasió de venguda de S. M. 191

Planas.

Id. privilegi de nombrament 232
Id. altre jura 232
Id. se li dona lo parabien 235
Id. abusos de sos alabarders 369

M

Mallorca, oferta sobre los successos de Perpinyá. . . . . . . 51 y 52
Id. present fet a son embaixador. . . . . 56 y 61
Id. fa un donatiu de salitre . . . . 74 y 75
Marina (V. Naus).
Masses (V. Consell).
Mercaders, matrícula . . . . 100, 2, 90 y 303
Id. de ciutadans 194
Molí de S. Pere, distracció de sa aigua 2
Moneda, privilegi sobre menuts 4
Id. pera acunyarla de or 234
Id. aportada de Sevilla p.ª S. M. 221
Mostasaph (V. Oficis).

N

Naus, *galeras*, etc.
Galeras, questió de saludos . . . . 13, 16 y 76
Id. altre questió 136
Id. vengudas ab los duchs de Maqueda . . . . 75 y 78
Id. altres vengudas . . . . 17, 60, 105, 10, 11 y 86
Id. de Napols y de Sicilia, 82 y 231. Id. ab lo cardenal Niño, 255.
Id. de Genova . . . . 115, 25 y 226
Id. avalot sobre traurer barques del moll . . . . 122, 23 y 24
Id. Nominació de capitans de les noves galeres 232
Id. precaucions sanitarias . . . . 238 y 44
Ninou, cavalcada (V. Festes Civils).
Notaris, examens . . . . 101 y 265
Id. examen y admissió 157
Id. priors . . . . 82 y 158
Id. admissió de tres, per sorts, 62. Debats sobre id., 66, 81, 86, 106, 13 y 15.

O

Obra de un teatro 18
Id. de tribuna p.ª los Consellers, en sa iglesia de S. Miquel 90
Id. del Seminari (V. esta veu).

Planas.

Id. mudament de la Pescateria 537
Reedificació del Pes de la farina 235
Pedra del altar major de la Seu, consecració 237
Muralla de mar, detras de S. Francesch 372
Extracció de terras de S. Francesch 379
Obrers (V. Consellers).
Id. jurament de un 165
Oficis y *oficials*.
Morts . . . . 102, 203, 5 y 7
Administrador de plasses, extracció, jurament . . 85, 89, 166, 265 y 371
Id. jurament del sota administrador 379
Advocat ordinari, mort y provisió 259
Id. extraordinari, salari. 259
Id. id. consultas 260
Id. remuneració demanada per un 379
Albaraner. 86
Capdeguayta . . . . 44, 173 y 377
Cauquillador. 377
Clavari, extracció, 89 y 377. Remuneració, 260.
Conservadors per lo tall de les carns. 90
Consol del pont . . . . 181, 90, 304 y 5
Consols de la Lotja y jutge de apells, extracció y juraments, 102, 91, 93, 304 y 5.
Corredors, nominacions 253
Correu, retorns, 34, 88 y 178. Id. robat en Moncada, 195.
Credenser de las cansaladas, 231. De las franquesas, 365 y 77. Dels forments, 231. Id. de la aduana, 371. Id. del cabassatje, 283. Del scorxador, 295. Regidor de id., 296.
Guarda de les franqueses del ví 89
Guardas de les monedes 166
Jutje de apells, posessió . . . . 304 y 5
Mestre portolá . . . . 234 y 304
Mostasaph . . . . 8, 85, 156, 265 y 371
Musichs, provisió . . . . 89 y 403
Oficials de la Taula (V. Taula).
Palloler 190
Pesador del mostasaph . . . . 85, 266 y 371
Portalers 149
Prior de la cort del Veguer 107
Receptor del dret del ví . . . . 101, 53, 283 y 377
Id. del pes de la farina. 17
Recaudador del dret del peix 149
Scrivá de les obres, ajudant 112
Scrivá major, obit, 102. Nominació, 112. Sposalles, 288.
Scrivania major, ajudant 81
Verguer, sposalles de una filla 84

Planas.

P

Pagaments, requisits 236
Pasqua. 91
Id. benedicció de fonts. 189
Pastim, resolució del consell sobre id. 378
Personatjes, reys, etc. (V. Vengudas).
Pesca ab sardinals, prohibida. 379
Peste o morbo, precaucions, avisos 212
Id. en Castella, novas, 64. Precaucions, 230 y 32.
Id. en Bellpuig y Cervera . . . . 213 y 15
Id. guardes, pagament. . . . . 235, 36, 41 y 56
Id. credit per missas 240
Plujas y tedeum. . . . . 254, 55 y 314
Presó, despeses de un prés 115
Privilegis, sobre quatretes y vuytenes 231
Id. gastos de expedició. 234
Professons y pregaries per guerra. 24
Id. id. per lo prenyat de la reina 258
Id. per pluja, 245. Id. de gracies per id., 255.
Id. per salut del rey. . . . . 125, 26 y 27
Id per la bona venguda de la reyna . . . . 178 y 89
Id. de jubileu. 219
Id. de Corpus y octava. . . . . 217 y 19
Id. institució de una per S. Ramon (V. Festas de id.) 376

R

Reliquies de S. Ramon de Penyafort (V. S. Ramon).
Reys, reynas, princeps.
Revenedors, resolució sobre ells, per lo Consell 378
Rey, autorisació al Princep pera firmar despaixs á son nóm . . . 53 y 54
Id. mort, 133. Id. letra sobre id., 138. Capellardent, 148. Dol, 189.
Id. letras . . . . 151, 53, 70, 74 y 290
Id. id. sobre venguda del nou, 154, 91 y 94. Id. de la Reyna, 155. Id. prorrogació, 193.
Id. retreuse de venir 169
Id. entrada del nou 197
Reyna, venguda, 179, etc. Viatje, 181. Id. pas y besamans, 181 á 85.
Letra del Archiduch Albert, 179. Id. den Santcliment, 180.
Cartell sobre jurament de S. M. 192
Celebració de corts per id. 192

Planas.

Archiduchs de Austria, venguda ab SS. MM. Partida de la infanta y la mare de la Reyna. 213
Rey asisteix á la festa y a la professó de Corpus. 216
Id. regalos de ventalls a SS. MM. . . . . 219 y 20
Id. sarau en la lotja, 226 á 29. Id. collació ab confitura, 235.
Id. *coriseu* (coliseu) nota 228
Partida de SS. MM.. 229
Rey, salari de una comparsa per sa venguda 234
Princesa naixament, festas. 367
Rey demana socorros, emprestech, concessions, 372 y 79. Cartas, 374 y 76.
Rondas de nit. 238

S

Sant Ramon de Penyafort, festas de canonització. . . . 306 y seg.ts á 64
Id. *ceremonial*, festes, visitas, comissions de pobles, miracles del sant . . . . 317 á 20
Id. gran professó, altars . . . . 321 á 38
Id. certámen literari. . . . . 339 á 42
Id. cavalcada e torneig dels cavallers . . . . 343 á 46
Id. altres professons. . . . . 341 á 55
Id. festa dels Inquisidors 355
Id. id. dels juristes 355
Id. id. literaria, versos, premis . . . . 356 y 58
Id. professó de S. Just 358
Id. festa en lo studi 359
Id. justa-partida en lo Born 360
Id. festa en S. Miquel 361
Id. sortija en lo Born 362
Id. reliquies del Sant 363
Scrivá racional (V. Oficis). 231
Id. *del stament militar*, captura 305
Seminari, fundació e inauguració 131
Sentencias contra criminals (V. Fets id.) . . . . 133, 343 y 46
Id. de un noble per contrafacció. . . . . 482 y 83
Studi, nou redrés . . . . 150, 240 y 85
Id. passantia de batxillers . . . . 107 y 360
Id. excessos dels studiants. 282
Id. oposicions a catedras . . . . 232 y 41
Id. gastos sobre lo redrés 235

T

Taula, oficial del libre major. . . . . 149, 50 y 52
Id. regoneixement della 115

Planas.

Taulers, nominacions, juraments, 2, 196, 234, 38, 44, 56, 61, 72, 90, 305 y 69.
Id. reconeixedor de monedas . . . . 85 y 266
Id. reconeixensa de id.. 232
Id. jutge, terna 378
Taverners, ordinacions. 379
Teatro, construcció. 18

V

Valencia, oferta per los affers de Perpinyá. 59
Vedriers, mal parament per Ninou 2
Venguda, visita de notables. Del embaixador de Persia. 364
Id. del Cardenal Niño, de Navarra, 255. Del Cardenal Mendoza, 105. Partida id., 112.
Id. de SS. MM. (V. Rey). Del Comte de Olivares 231
Virey (V. Loctinent).
Visita, personal per ella y juraments . . . . . 90, 277, 376, 77 y 78
Id. sentencia de id.. . . . . 103 y 4
Id. contra Consellers y sos oficials . . . . 253 y 376
Id. sentencia en un recors dels Ollers 377

DP
402
B2A2
v.7

Barcelona. Consell de
Cent Jurats
Manual de novells ardits
vulgarment appellat
Dietaru del Antich Consell
Barceloní.
v.7

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY